ဒီဃနိကာယ်

သီလက္ခန်ပါဠိတော်

မြန်မာပြန်

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ

၁–ဗြဟ္မဇာလသုတ် ပရိဗ္ဗာဇကကထာ

နိဒါန်း

၁။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည် –

အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် များစွာသော ငါးရာခန့်မျှသော ရဟန်းသံဃာနှင့်အတူ ရာဇဂြိုဟ် (ပြည်) နှင့် နာဠန္ဒာ (မြို့) အကြား၌ ခရီးရှည်ကြွတော်မူ၏၊ သုပ္ပိယပရိဗိုဇ်သည်လည်း တပည့်ဖြစ်သော ဗြဟ္မဒတ်လုလင်နှင့်အတူ ရာဇဂြိုဟ် (ပြည်) နှင့် နာဠန္ဒာ (မြို့) အကြား၌ပင် ခရီးရှည်သွား၏။

ထို (ခရီး) ၌ သုပ္ပိယပရိဗိုဇ်သည် ဘုရား တရား သံဃာ၏ အပြစ်ကို များစွာသော အကြောင်းဖြင့် ပြော၏၊ သုပ္ပိယပရိဗိုဇ်၏ တပည့်ဖြစ်သော ဗြဟ္မဒတ်လုလင်သည်ကား ဘုရား တရား သံဃာ၏ဂုဏ်ကို များစွာသော အကြောင်းဖြင့် ပြော၏၊ ဤသို့လျှင် ထိုဆရာတပည့်နှစ်ဦးတို့သည် အချင်းချင်း တိုက်ရိုက်ဆန့်ကျင်သော စကားကို ပြောလျက် မြတ်စွာဘုရားနှင့် ရဟန်းသံဃာ၏ နောက်မှ နောက်မှ အစဉ်လိုက်ကုန်၏။

၂။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းသံဃာနှင့်အတူ အမ္ဗလဋ္ဌိကာ (ဥယျာဉ်) မင်းကွန်း၌ တစ်ညဉ့်တည်းခိုရန် ချဉ်းကပ်တော်မူ၏၊ သုပ္ပိယပရိဗိုဇ်သည်လည်း တပည့်ဖြစ်သော ဗြဟ္မဒတ်လုလင်နှင့် အတူအမ္ဗလဋ္ဌိကာ (ဥယျာဉ်) မင်းကွန်း၌ပင် တစ်ညဉ့်တည်းခိုရန် ချဉ်းကပ်၏၊ ထိုအမ္ဗလဋ္ဌိကာ (ဥယျာဉ်) ၌လည်း သုပ္ပိယပရိဗိုဇ်သည် ဘုရား တရား သံဃာ၏အပြစ်ကို များစွာသောအကြောင်းဖြင့် ပြော၏၊ သုပ္ပိယပရိဗိုဇ်၏ တပည့်ဖြစ်သော ဗြဟ္မဒတ်လုလင်သည်ကား ဘုရား တရား သံဃာ၏ဂုဏ်ကို များစွာသောအကြောင်းဖြင့် ပြော၏၊ ဤသို့လျှင် ထိုဆရာတပည့် နှစ်ဦးတို့သည် အချင်းချင်း တိုက်ရိုက်ဆန့်ကျင်သောစကားကို ပြောလျက် နေကုန်၏။

၃။ ထိုအခါ ညဉ့်၏ (အဆုံး) မိုးသောက်ချိန်၌ (အိပ်ရာမှ) ထကြ၍ တန်ဆောင်းဝန်း၌ များစွာသော ရဟန်းတို့ စုဝေးထိုင်နေကြရာတွင် ဤစကားဖြစ်ပေါ်၏ –

“အံ့ဖွယ်ရှိပါပေစွ ငါ့သျှင်တို့၊ မဖြစ်ဖူးမြဲ ဖြစ်ပါပေစွ ငါ့သျှင်တို့၊ သိတော်မူသော မြင်တော်မူသော ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် သတ္တဝါတို့၏ အထူးထူးသော အလိုဆန္ဒကို

(အတိုင်းမသိ) ကောင်းစွာ ထိုးထွင်းသိတော်မူပါပေ၏၊ ဤသုပ္ပိယပရိဗိုဒ်သည် ဘုရား တရား သံဃာ၏အပြစ်ကို များစွာသောအကြောင်း ဖြင့် ပြော၏၊ သုပ္ပိယပရိဗိုဒ်၏ တပည့်ဖြစ်သော ဗြဟ္မဒတ်လုလင်သည်ကား ဘုရား တရား သံဃာ၏ဂုဏ်ကို များစွာသောအကြောင်းဖြင့် ပြော၏၊ ဤသို့လျှင် ဤဆရာတပည့် နှစ်ဦးတို့သည် အချင်းချင်း တိုက်ရိုက်ဆန့်ကျင်သော စကားကို ပြောလျက် မြတ်စွာဘုရားနှင့် ရဟန်းသံဃာ၏ နောက်မှ နောက်မှ အစဉ်လိုက်ကုန်၏"ဟု စကားဖြစ်ပေါ်၏။

၄။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုရဟန်းတို့၏ စကားကို သိတော်မူသဖြင့် တန်ဆောင်းဝန်းသို့ ကြွတော်မူ၍ ခင်းထားသောနေရာ၌ ထိုင်တော်မူပြီးလျှင် ရဟန်းတို့ ယခုအခါ အဘယ်စကားဖြင့် စုဝေးထိုင်နေကုန်သနည်း၊ သင်တို့၏ မပြီးသေးသော အကြားစကား[1]သည်ကား အဘယ်နည်း"ဟု မိန့်တော်မူ၏၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူသောအခါ ထိုရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤသို့ လျှောက်ကြကုန်၏ –

"အသျှင်ဘုရား ညဉ့်၏ (အဆုံး) မိုးသောက်ချိန်၌ (အိပ်ရာမှ) ထကြ၍ ဤတန်ဆောင်းဝန်း၌ အကျွန်ုပ်တို့ စုဝေးထိုင်နေကြရာတွင် ဤစကားဖြစ်ပေါ်ပါသည် –

'အံ့ဖွယ်ရှိပါပေစွ ငါ့သျှင်တို့၊ မဖြစ်ဖူးမြဲ ဖြစ်ပါပေစွ ငါ့သျှင်တို့၊ သိတော်မူသော မြင်တော်မူသော ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် သတ္တဝါတို့၏ အထူးထူးသော အလိုဆန္ဒကို (အတိုင်းမသိ) ကောင်းစွာ ထိုးထွင်းသိတော်မူပါပေ၏၊ ဤသုပ္ပိယပရိဗိုဒ်သည် ဘုရား တရား သံဃာ၏အပြစ်ကို များစွာသော အကြောင်းဖြင့် ပြော၏၊ သုပ္ပိယပရိဗိုဒ်၏ တပည့်ဖြစ်သော ဗြဟ္မဒတ်လုလင်သည်ကား ဘုရား တရား သံဃာ၏ဂုဏ်ကို များစွာသော အကြောင်းဖြင့် ပြော၏၊ ဤသို့လျှင် ဤဆရာတပည့် နှစ်ဦးတို့သည် အချင်းချင်း တိုက်ရိုက်ဆန့်ကျင်သော စကားကို ပြောလျက် မြတ်စွာဘုရားနှင့် ရဟန်းသံဃာ၏ နောက်မှနောက်မှ အစဉ်လိုက်ကုန်၏'ဟု စကားဖြစ်ပေါ်ပါသည်။

ဤသည်ကား အကျွန်ုပ်တို့၏ မပြီးသေးသော အကြားစကားဖြစ်ပါသည်၊ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရား ကြွရောက်တော်မူလာပါသည် အသျှင်ဘုရား"ဟု လျှောက်ကြကုန်၏။

၅။ ရဟန်းတို့ သူတစ်ပါးတို့သည် ငါ၏ အပြစ်ကိုဖြစ်စေ တရား၏ အပြစ်ကိုဖြစ်စေ သံဃာ၏ အပြစ်ကိုဖြစ်စေ ပြောကြလျှင် ထို (ပြောကြရာ) ၌ သင်တို့သည် ရန်ငြိုးထားခြင်း နှလုံးမသာခြင်း စိတ်မကျေချမ်းခြင်း မဖြစ်စေသင်။

ရဟန်းတို့ သူတစ်ပါးတို့သည် ငါ၏ အပြစ်ကိုဖြစ်စေ တရား၏ အပြစ်ကိုဖြစ်စေ သံဃာ၏အပြစ်ကိုဖြစ်စေ ပြောကြရာ၌ သင်တို့သည် အမျက်ထွက်ကြလျှင် နှလုံးမသာကြလျှင် သင်တို့အားသာလျှင် အန္တရာယ် ဖြစ်ရာ၏။

ရဟန်းတို့ သူတစ်ပါးတို့သည် ငါ၏ အပြစ်ကိုဖြစ်စေ တရား၏ အပြစ်ကိုဖြစ်စေ သံဃာ၏ အပြစ်ကိုဖြစ်စေ ပြောကြရာ၌ သင်တို့သည် အမျက်ထွက်ကြလျှင် နှလုံးမသာကြလျှင် သင်တို့သည် သူတစ်ပါးတို့၏ စကားကောင်း စကားဆိုးကို သိနိုင်ကြပါမည်လော။

မသိနိုင်ကြပါ အသျှင်ဘုရား။

ရဟန်းတို့ သူတစ်ပါးတို့သည် ငါ၏ အပြစ်ကိုဖြစ်စေ တရား၏ အပြစ်ကိုဖြစ်စေ သံဃာ၏ အပြစ်ကိုဖြစ်စေ ပြောကြရာ၌ "ဤစကားသည် ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း မဟုတ်၊ ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း မမှန်၊ စင်စစ်အားဖြင့် ဤအပြစ်သည် ငါတို့၌ ထင်ရှားမရှိ"ဟု မဟုတ်သည်ကို မဟုတ်သည့်အတိုင်း သင်တို့ ဖြေရှင်းရမည်။

၆။ ရဟန်းတို့ သူတစ်ပါးတို့သည် ငါ၏ဂုဏ်ကိုဖြစ်စေ တရား၏ဂုဏ်ကိုဖြစ်စေ သံဃာ၏ဂုဏ်ကိုဖြစ်စေ ပြောကြလျှင် ထို (ပြောကြရာ) ၌ သင်တို့သည် နှစ်သက်ခြင်း ဝမ်းသာခြင်း စိတ်တက်ကြွခြင်း မဖြစ်စေသင်။

ရဟန်းတို့ သူတစ်ပါးတို့သည် ငါ၏ဂုဏ်ကိုဖြစ်စေ တရား၏ဂုဏ်ကိုဖြစ်စေ သံဃာ၏ဂုဏ်ကိုဖြစ်စေ ပြောကြရာ၌ သင်တို့သည် နှစ်သက်ကြလျှင် ဝမ်းသာကြလျှင် စိတ်တက်ကြွကြလျှင် သင်တို့အားသာလျှင် အန္တရာယ်ဖြစ်ရာ၏။

ရဟန်းတို့ သူတစ်ပါးတို့သည် ငါ၏ဂုဏ်ကိုဖြစ်စေ တရား၏ဂုဏ်ကိုဖြစ်စေ သံဃာ၏ဂုဏ်ကိုဖြစ်စေ ပြောကြရာ၌ "ဤစကားသည် ဤအကြောင်းကြောင့်လည်းဟုတ်ပေ၏၊ ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း မှန်ပေ၏၊ စင်စစ်အားဖြင့် ဤဂုဏ်သည် ငါတို့၌ ထင်ရှားရှိပေ၏ "ဟုဟုတ်မှန်သည်ကိုဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း သင်တို့ ဝန်ခံရမည်။

၁။ မင်းကွန်း = မင်းတို့၏ နားနေရန် ပြုလုပ်ထားသော အဆောက်အအုံ။
၂။ အကြားစကား ဟူသည် = ကမ္မဋ္ဌာန်းနှလုံးသွင်းခြင်း စာသင်ခြင်း စသည်တို့၏ အကြား၌ ဖြစ်သော အလွတ်စကား (ဗြဟ္မဇာလသုတ်ဖွင့် အဋ္ဌကထာ)၊ ငါဘုရားမလာမီ အကြား၌ ဖြစ်သောစကား (ပေါဋ္ဌပါဒသုတ်ဖွင့် အဋ္ဌကထာ)။

♣

စူဠသီလခန်း

၇။ ရဟန်းတို့ ပုထုဇဉ်သည် ဘုရား၏ဂုဏ်ကို ပြောခဲ့လျှင် အနည်းငယ်မျှသာဖြစ်သော နိမ့်ကျသော သီလမျှဖြင့်သာ ပြောနိုင်ရာ၏၊ ပုထုဇဉ်သည် ဘုရား၏ဂုဏ်ကို ပြောခဲ့လျှင် ပြောနိုင်ရာသည့် အနည်းငယ်မျှသာဖြစ်သော နိမ့်ကျသော ထိုသီလမျှဟူသည် အဘယ်နည်း –

၈။ "ရဟန်းဂေါတမသည် အသက်သတ်ခြင်းကို ပယ်၍ အသက်သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်တော်မူ၏၊ တုတ်ကို ချထားပြီးဖြစ်၏၊ လက်နက်ကို ချထားပြီးဖြစ်၏၊ ရှက်ခြင်းရှိ၏၊ သနားတတ်၏၊ ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့၏ အစီးအပွားကို လိုလားလျက် နေတော်မူ၏"၊ ရဟန်းတို့ ပုထုဇဉ်သည် ဘုရား၏ဂုဏ်ကိုပြောခဲ့လျှင် ဤသို့သော်လည်း ပြောနိုင်ရာ၏။

"ရဟန်းဂေါတမသည် မပေးသည်ကို ယူခြင်းကို ပယ်၍ မပေးသည်ကို ယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်တော် မူ၏၊ ပေးသည်ကိုသာ ယူ၏၊ ပေးသည်ကိုသာ အလိုရှိ၏၊ မခိုးမဝှက်၊ စင်ကြယ်သောကိုယ်ဖြင့် နေတော်မူ၏"၊ ရဟန်းတို့ ပုထုဇဉ်သည် ဘုရား၏ဂုဏ်ကို ပြောခဲ့လျှင် ဤသို့သော်လည်း ပြောနိုင်ရာ၏။

"ရဟန်းဂေါတမသည် မမြတ်သော အကျင့်ကို ပယ်၍ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်တော်မူ၏၊ ယုတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်လေ့မရှိ၊ ရွာသူတို့၏ အလေ့ဖြစ်သော မေထုန်အကျင့်မှ ရှောင်ကြဉ်တော်မူ၏"၊ ရဟန်းတို့ ပုထုဇဉ်သည် ဘုရား၏ဂုဏ်ကို ပြောခဲ့လျှင် ဤသို့သော်လည်း ပြောနိုင်ရာ၏။

၉။ "ရဟန်းဂေါတမသည် မမှန်ပြောခြင်းကို ပယ်၍ မမှန်ပြောခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်တော်မူ၏၊ အမှန်ကိုသာ ဆိုလေ့ရှိတော်မူ၏၊ မှန်သော စကားချင်း ဆက်စပ်စေတော်မူတတ်၏၊ တည်သောစကား ရှိ၏၊ ယုံကြည်ထိုက်သော စကားရှိ၏၊ လောကကို လှည့်စားတော်မမူ"၊ ရဟန်းတို့ ပုထုဇဉ်သည် ဘုရား၏ဂုဏ်ကို ပြောခဲ့လျှင် ဤသို့သော်လည်း ပြောနိုင်ရာ၏။

"ရဟန်းဂေါတမသည် ကုန်းစကားကို ပယ်၍ ကုန်းစကားမှ ရှောင်ကြဉ်တော်မူ၏၊ ဤသူတို့ထံမှ နားထောင်၍ (ထိုသူတို့နှင့်) ဤသူတို့ ကွဲပြားခြင်းငှါ ထိုသူတို့ထံ၌ မပြောတတ်၊ ထိုသူတို့ထံမှ နားထောင်၍ (ဤသူတို့နှင့်) ထိုသူတို့ ကွဲပြားခြင်းငှါ ဤသူတို့ထံ၌ မပြောတတ်၊ ဤသို့ ကွဲပြားသူတို့ကိုလည်း စေ့စပ်တော်မူတတ်၏၊ ညီညွတ်သူတို့ကိုလည်း အားပေးတော်မူတတ်၏၊ ညီညွတ်ခြင်း၌ မွေ့လျော်တော်မူ၏၊ ညီညွတ်ခြင်း၌ ပျော်ပိုက်တော်မူ၏၊ ညီညွတ်ခြင်းကို နှစ်သက်တော်မူ၏၊ ညီညွတ်ခြင်းကိုပြုသော စကားကို ဆိုတော်မူတတ်၏"၊ ရဟန်းတို့ ပုထုဇဉ်သည် ဘုရား၏ဂုဏ်ကို ပြောခဲ့လျှင် ဤသို့သော်လည်း ပြောနိုင်ရာ၏။

"ရဟန်းဂေါတမသည် ကြမ်းသောစကားကို ပယ်၍ ကြမ်းသောစကားမှ ရှောင်ကြဉ်တော်မူ၏၊ အကြင်စကားသည် အပြစ်ကင်း၏၊ နားချမ်းသာ၏၊ နှစ်လိုဖွယ်ရှိ၏၊ နှလုံးသို့သက်၏၊ ယဉ်ကျေး၏၊ လူအများ နှစ်သက်၏၊ လူအများ နှစ်ခြိုက်၏၊ ထိုသို့ သဘောရှိသော စကားကိုသာ ဆိုတော်မူတတ်၏"၊ ရဟန်းတို့ ပုထုဇဉ်သည် ဘုရား၏ဂုဏ်ကို ပြောခဲ့လျှင် ဤသို့သော်လည်း ပြောနိုင်ရာ၏။

"ရဟန်းဂေါတမသည် ပြိန်ဖျင်းသောစကားကို ပယ်၍ ပြိန်ဖျင်းသောစကားမှ ရှောင်ကြဉ်တော်မူ၏၊ (သင့်သော) အခါ၌သာ ဆိုလေ့ရှိ၏၊ဟုတ်သည်ကိုသာ ဆိုလေ့ရှိ၏၊ အကျိုးနှင့် စပ်သည်ကိုသာ ဆိုလေ့ရှိ၏၊ တရားနှင့် စပ်သည်ကိုသာ ဆိုလေ့ရှိ၏၊ အဆုံးအမနှင့် စပ်သည်ကိုသာ ဆိုလေ့ရှိ၏၊ (သင့်သော) အခါ၌ အကြောင်းနှင့်တကွသော အပိုင်းအခြားရှိသော အစီးအပွားနှင့် စပ်သော မှတ်သားလောက်သော စကားကိုသာ ဆိုတော်မူတတ်၏"၊ ရဟန်းတို့ ပုထုဇဉ်သည် ဘုရား၏ဂုဏ်ကို ပြောခဲ့လျှင် ဤသို့သော်လည်း ပြောနိုင်ရာ၏။

၁၀။ "ရဟန်းဂေါတမသည် မျိုးစေ့အပေါင်း အပင်အပေါင်းကို ဖျက်ဆီးခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်တော်မူ၏"၊ ရဟန်းတို့ ပုထုဇဉ်သည် ဘုရား၏ဂုဏ်ကို ပြောခဲ့လျှင် ဤသို့သော်လည်း ပြောနိုင်ရာ၏။

"ရဟန်းဂေါတမသည် ဆွမ်းတစ်နပ်သာ စားလေ့ရှိတော်မူ၏၊ ညစာစားခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်တော်မူ၏၊ နေလွဲစားခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်တော်မူ၏။

ရဟန်းဂေါတမသည် ကခြင်း သီခြင်း တီးမှုတ်ခြင်း (သူတော်ကောင်းတရား၏) ဆူးငြောင့်ဖြစ်သော (ပွဲ) ကြည့်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်တော်မူ၏။

ရဟန်းဂေါတမသည် ပန်းပန်ခြင်း နံ့သာခြယ်ခြင်း နံ့သာပျောင်းလိမ်းခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်တော်မူ၏၊ ရဟန်းဂေါတမသည် မြင့်သောနေရာ မြတ်သောနေရာမှ

ရှောင်ကြဉ်တော်မူ၏၊ ရဟန်းဂေါတမသည် ရွှေငွေကို ခံယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်တော်မူ၏၊ ရဟန်းဂေါတမသည် ကောက်စိမ်း[၂]ကို ခံယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်တော်မူ၏။

ရဟန်းဂေါတမသည် အသားစိမ်းကို ခံယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်တော်မူ၏၊ ရဟန်းဂေါတမသည် မိန်းမအို မိန်းမပျိုကို ခံယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်တော်မူ၏၊ ရဟန်းဂေါတမသည် ကျွန်မိန်းမ ကျွန်ယောကျ်ားကို ခံယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်တော်မူ၏၊ ရဟန်းဂေါတမသည် ဆိတ်နှင့်သိုးကို ခံယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်တော်မူ၏၊ ရဟန်းဂေါတမသည် ကြက် ဝက်ကို ခံယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်တော်မူ၏၊ ရဟန်းဂေါတမသည် ဆင် နွား မြင်း မြည်းကို ခံယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်တော်မူ၏၊ ရဟန်းဂေါတမသည် လယ်နှင့်ယာကို ခံယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်တော်မူ၏၊ ရဟန်းဂေါတမသည် တမန်အမှု အစေအပါးအမှုကို ဆောင်ရွက်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်တော်မူ၏၊ ရဟန်း ဂေါတမသည် ဝယ်မှု ရောင်းမှုမှ ရှောင်ကြဉ်တော်မူ၏၊ ရဟန်းဂေါတမသည် ချိန်စဉ်းလဲ အသပြာစဉ်းလဲ ခြင်တွယ်တိုင်းတာ စဉ်းလဲခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်တော်မူ၏၊ ရဟန်းဂေါတမသည် တံစိုးယူခြင်း လှည့်ဖြားခြင်း အတုပြုရှုလိမ်ခြင်းတည်းဟူသော ကောက်ကျစ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်တော်မူ၏၊ ရဟန်းဂေါတမသည် ဖြတ်ခြင်း သတ်ခြင်း နှောင်ဖွဲ့ခြင်း (ခရီးသွားတို့ကို) လုယက်ခြင်း (ရွာ နိုဂုံးတို့ကို) ဖျက်ဆီးခြင်း ဓားပြတိုက်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်တော်မူ၏"၊ ရဟန်းတို့ ပုထုဇဉ်သည် ဘုရား၏ဂုဏ်ကိုပြောခဲ့လျှင် ဤသို့သော်လည်း ပြောနိုင်ရာ၏။

စူဠသီလခန်း ပြီး၏။

၁။ ပုထုဇဉ် = အရိယာမဟုတ်သူများ။
၂။ ကောက်စိမ်း = ဟူသည် ၁–သလေး (ကောက်ကြီး)၊ ၂–ကောက်လတ်၊ (ကောက်ကြမ်း)၊ ၃–လူး၊ ၄–နတ်ကောက် (ဂျုံ)၊ ၅–ပြောင်း၊ ၆–မုယော (ဗာလီ)၊ ၇–ဆပ် ဤစပါး ခုနစ်မျိုးတည်း။

♣

မဇ္ဈိမသီလခန်း

၁၁။ ထို့ပြင်လည်း အချို့သော အသျှင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ယုံကြည်၍[၁] လှူသော သုံးဆောင်ဖွယ်တို့ကို သုံးဆောင်ကြပြီးလျှင် ဤသို့သော မျိုးစေ့အပေါင်း အပင်အပေါင်း ဖျက်ဆီးခြင်းကို ပြုလုပ်လျက် နေကြ၏၊ ဤသည်တို့ကား အဘယ်နည်း၊ အမြစ်မျိုးစေ့ ပင်စည်မျိုးစေ့ အဆစ်မျိုးစေ့ အညွှန့်မျိုးစေ့ ငါးခုမြောက် အစေ့မျိုးစေ့တို့တည်း။ ရဟန်းဂေါတမသည် ဤသို့သော မျိုးစေ့အပေါင်း အပင်အပေါင်းကို ဖျက်ဆီးခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်တော်မူ၏၊ ရဟန်းတို့ ပုထုဇဉ်သည် ဘုရား၏ဂုဏ်ကို ပြောခဲ့လျှင် ဤသို့သော်လည်း ပြောနိုင်ရာ၏။

၁၂။ ထို့ပြင်လည်း အချို့သော အသျှင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ယုံကြည်၍လှူသော သုံးဆောင်ဖွယ်တို့ကို သုံးဆောင်ကြပြီးလျှင် ဤသို့သော သိုမှီး သုံးဆောင်ခြင်းကို ပြုလျက်နေကြ၏၊ ဤသည်တို့ကား အဘယ်နည်း၊ ဆွမ်းကို သိုမှီးခြင်း အဖျော်ကို သိုမှီးခြင်း

အဝတ်ကို သိုမှီးခြင်း ယာဉ်ကို သိုမှီးခြင်း အိပ်ရာကို သိုမှီးခြင်း နံ့သာကို သိုမှီးခြင်း (အခြား) စားသုံးဖွယ်ကို သိုမှီးခြင်းတို့တည်း။ ရဟန်းဂေါတမသည် ဤသို့သော သိုမှီးသုံးဆောင်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်တော်မူ၏၊ ရဟန်းတို့ ပုထုဇဉ်သည် ဘုရား၏ဂုဏ်ကို ပြောခဲ့လျှင် ဤသို့သော်လည်း ပြောနိုင်ရာ၏။

၁၃။ ထို့ပြင်လည်း အချို့သော အသျှင်သမဏာဗြာဟ္မဏာတို့သည် ယုံကြည်၍လျှသော သုံးဆောင်ဖွယ်တို့ကို သုံးဆောင်ကြပြီးလျှင် ဤသို့သော (သူတော်ကောင်းတရား၏) ဆူးငြောင့်ဖြစ်သော (ပွဲ) ကြည့်ခြင်းကို ပြုလျက်နေကြ၏၊ ဤသည်တို့ကား အဘယ်နည်း၊ ကခြင်း သီခြင်း တီးမှုတ်ခြင်း သဘင်ပွဲ[၂] စာဟောပွဲ လက်ဝါးတီးပွဲ ကြေးနင်းခွက်ခွင်း စသည်တီးပွဲ စည်တီးပွဲ ပန်းချီပြပွဲ သံလုံးကစားပွဲ ဝါးထောင်၍ကစားပွဲ အရိုးဆေးပွဲ ဆင်တိုက်ပွဲ မြင်းတိုက်ပွဲ ကျွဲတိုက်ပွဲ နွားတိုက်ပွဲ ဆိတ်တိုက်ပွဲ သိုးတိုက်ပွဲ ကြက်တိုက်ပွဲ ငုံးတိုက်ပွဲ တုတ်သိုင်းပွဲ လက်ဝှေ့ထိုးပွဲ လက်ပမ်းလုံးပွဲ စစ်ထိုးပွဲ စစ်သည်စစ်ဆေးပွဲ စစ်ဆင်ပွဲ စစ်အင်ကျင်းပွဲတို့တည်း။ ရဟန်းဂေါတမသည် ဤသို့သော (သူတော်ကောင်းတရား၏) ဆူးငြောင့်ဖြစ်သော (ပွဲ) ကြည့်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်တော်မူ၏၊ ရဟန်းတို့ ပုထုဇဉ်သည် ဘုရား၏ဂုဏ်ကိုပြောခဲ့လျှင် ဤသို့သော်လည်း ပြောနိုင်ရာ၏။

၁၄။ ထို့ပြင်လည်း အချို့သော အသျှင်သမဏာဗြာဟ္မဏာတို့သည် ယုံကြည်၍လျှသော သုံးဆောင်ဖွယ်တို့ကို သုံးဆောင်ကြပြီးလျှင် မေ့လျော့ကြောင်းဖြစ်သော လောင်းကစားခြင်းကို ပြုလျက်နေကြ၏၊ ဤသည်တို့ကား အဘယ်နည်း၊ ရှစ်ကွက်ကျားကစားခြင်း ဆယ်ကွက်ကျားကစားခြင်း ကောင်းကင်ကျားကစားခြင်း ဖိုးလမင်းကျားကစားခြင်း ဇယ်တောက်ကစားခြင်း အန်ကစားခြင်း ကျည်းသားရိုက်ကစားခြင်း စုတ်ခတ်ရေးကစားခြင်း ဂေါ်လီကစားခြင်း ပီပီမှုတ်ကစားခြင်း ထွန်ငယ်ဖြင့်ကစားခြင်း ကျွမ်းထိုးကစားခြင်း စကြာဖြင့်ကစားခြင်း ခြင်ခွက်ငယ်ဖြင့်ကစားခြင်း ရထားငယ်ဖြင့်ကစားခြင်း လေးငယ်ဖြင့်ကစားခြင်း အကွာရာဝှက်ကစားခြင်း စိတ်အကြိုဖော်တမ်းကစားခြင်း ကျိုးယောင်ကန်းယောင်ပြု၍ ကစားခြင်းတို့တည်း။ ရဟန်းဂေါတမသည် ဤသို့သော မေ့လျော့ကြောင်းဖြစ်သော လောင်းကစားပြုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်တော်မူ၏၊ ရဟန်းတို့ ပုထုဇဉ်သည် ဘုရား၏ဂုဏ်ကို ပြောခဲ့လျှင် ဤသို့သော်လည်း ပြောနိုင်ရာ၏။

၁၅။ ထို့ပြင်လည်း အချို့သော အသျှင်သမဏာဗြာဟ္မဏာတို့သည် ယုံကြည်၍လျှသော သုံးဆောင်ဖွယ်တို့ကို သုံးဆောင်ကြပြီးလျှင် ဤသို့သော မြင့်သောနေရာ မြတ်သောနေရာကို (သုံးစွဲခြင်း) ပြုလျက် နေကြ၏၊ ဤသည်တို့ကား အဘယ်နည်း၊ မြင့်လွန်းသောနေရာ[၃] ပလ္လင်[၄] မွေးရှည်ကော်ဇောကြီး ဆန်းကြယ်သော သားမွေးအခင်း ဖြူသော သားမွေးအခင်း ပန်းပြောက်ခြယ် သားမွေးအခင်း လဲသွတ်အခင်း ရုပ်ပုံခြယ်သားမွေးအခင်း နှစ်ဖက်မွေးရှိအခင်း တစ်ဖက်မွေးရှိအခင်း ရွှေချည်ထိုးအခင်း ပိုးချည်အခင်း သားမွေးအခင်းကြီး ဆင်ကုန်းနီး မြင်းကုန်းနီး ရထားခင်းနီး သစ်နက်ရေအခင်း ဝံပိုင့်ရေ အခင်းမြတ် (နီသော) မျက်နှာကြက်နှင့် အုံးနီနှစ်ဖက်ရှိသောနေရာတို့တည်း။ ရဟန်းဂေါတမသည် ဤသို့သော မြင့်သောနေရာ မြတ်သောနေရာမှ ရှောင်ကြဉ်တော်မူ၏၊ ရဟန်းတို့ ပုထုဇဉ်သည် ဘုရား၏ဂုဏ်ကို ပြောခဲ့လျှင် ဤသို့သော်လည်း ပြောနိုင်ရာ၏။

၁၆။ ထို့ပြင်လည်း အချို့သော အသျှင်သမဏာဗြာဟ္မဏာတို့သည် ယုံကြည်၍လျှသော သုံးဆောင်ဖွယ်တို့ကို သုံးဆောင်ကြပြီးလျှင် ဤသို့သော လိမ်းခြယ်ခြင်း ဆင်ယင်ခြင်းကို

ပြုလျက် နေကြ၏။ ဤသည်တို့ကား အဘယ်နည်း၊ (နံ့သာဖြင့်) ပွတ်သပ်ခြင်း (ဆီဖြင့်) ဆုပ်နယ်ခြင်း (နံ့သာဖြင့်) ရေချိုးခြင်း (လက်ရုံးကြီးထွားရန်) ထုရိုက်ခြင်း မှန်ကြည့်ခြင်း မျက်စဉ်းဆေးခြယ်ခြင်း ပန်းပန်ခြင်း နံ့သာခြယ်ခြင်း နံ့သာပျောင်းလိမ်းခြင်း မျက်နှာကို ခြယ်ခြင်း မျက်နှာကို လိမ်းကျုံခြင်း လက်ဝတ်တန်ဆာဆင်ခြင်း သျှောင်ထုံးခြင်း လက်ကိုင်တုတ်ဆောင်ခြင်း ကျည်တောက်လွယ်ခြင်း သန်လျက်ဆောင်ခြင်း (ဆန်းကြယ်သော) ထီးကို ဆောင်းခြင်း ဆန်းကြယ်သော ဖိနပ်ကိုစီးခြင်း သင်းကျစ်ဖွဲ့ခြင်း ပတ္တမြားဆံကျင်ထိုးခြင်း သားမြီး ယပ်ဆောင်ခြင်း အမြီတ်ရှည်ဝတ်ဖြူတို့ကို ဝတ်ခြင်းတို့တည်း။ ရဟန်းဂေါတမသည် ဤသို့သော လိမ်းခြယ်ခြင်း ဆင်ယင်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်တော်မူ၏၊ ရဟန်းတို့ ပုထုဇဉ်သည် ဘုရား၏ဂုဏ်ကို ပြောခဲ့လျှင် ဤသို့သော်လည်း ပြောနိုင်ရာ၏။

၁၇။ ထို့ပြင်လည်း အချို့သော အသျှင်သမဏ ဗြာဟ္မဏတို့သည် ယုံကြည်၍လှူသော သုံးဆောင်ဖွယ်တို့ကို သုံးဆောင်ကြပြီးလျှင် ဤသို့သော ဖီလာစကား[1]ကို ပြောလျက်နေကြ၏၊ ဤသည်တို့ကားအဘယ်နည်း၊ မင်းနှင့်စပ်သောစကား ခိုးသူနှင့်စပ်သောစကား အမတ်ကြီးနှင့်စပ်သောစကား စစ်သည်နှင့်စပ်သောစကား ကြောက်ဖွယ်နှင့်စပ်သောစကား စစ်ထိုးခြင်းနှင့်စပ်သောစကား စားဖွယ်နှင့်စပ်သောစကား သောက်ဖွယ်နှင့်စပ်သောစကား အဝတ်နှင့်စပ်သောစကား အိပ်ရာနှင့်စပ်သောစကား ပန်းနှင့်စပ်သောစကား နံ့သာနှင့်စပ်သောစကား ဆွေမျိုးနှင့်စပ်သောစကား ယာဉ်နှင့်စပ်သောစကား ရွာနှင့်စပ်သောစကား နိဂုံးနှင့်စပ်သောစကား မြို့နှင့်စပ်သောစကား နယ်နှင့်စပ်သောစကား မိန်းမနှင့်စပ်သောစကား ယောကျ်ားနှင့်စပ်သောစကား သူရဲကောင်းနှင့်စပ်သောစကား လမ်း[6]နှင့်စပ်သောစကား ရေခပ်ဆိပ်နှင့်စပ်သောစကား သေလွန်သူနှင့်စပ်သောစကား အထွေထွေနှင့်စပ်သောစကား လောက (အကြောင်း) နှင့် စပ်သောစကား သမုဒ္ဒရာ (အကြောင်း) နှင့် စပ်သောစကား ကြီးပွါးခြင်း ဆုတ်ယုတ်ခြင်းနှင့်စပ်သော စကားတို့တည်း။ ရဟန်းဂေါတမသည် ဤသို့သော ဖီလာစကားကိုပြောခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်တော်မူ၏၊ ရဟန်းတို့ ပုထုဇဉ်သည် ဘုရား၏ဂုဏ်ကို ပြောခဲ့လျှင် ဤသို့သော်လည်း ပြောနိုင်ရာ၏။

၁၈။ ထို့ပြင်လည်း အချို့သော အသျှင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ယုံကြည်၍လှူသော သုံးဆောင်ဖွယ်တို့ကို သုံးဆောင်ကြပြီးလျှင် ဤသို့သော အငြင်းစကားကို ပြောလျက် နေကြ၏၊ ဤသည်တို့ကား အဘယ်နည်း၊ သင်သည် ဤ ဓမ္မဝိနယ[7]ကို မသိ၊ ငါသည် ဤဓမ္မဝိနယကို သိ၏၊ သင်သည် ဤဓမ္မဝိနယကို အသို့သိနိုင်အံ့နည်း၊ သင်သည် မှားသောအကျင့်ရှိသူ ဖြစ်၏၊ ငါသည် မှန်သောအကျင့်ရှိသူ ဖြစ်၏၊ ငါ၏ စကားသည် စေ့စပ်၏၊ သင်၏ စကားသည် မစေ့စပ်၊ သင်သည် ရှေးဦးဆိုသင့်သည်ကို နောက်မှ ဆို၏၊ နောက်မှ ဆိုသင့်သည်ကို ရှေးဦးဆို၏၊ သင်၏ ကြာမြင့်စွာ လေ့လာထားသော စကားသည် (သင့်ဆီသို့) ပြန်လှည့်၍ တည်လေပြီ၊ သင့်အယူ၌ ရှိသော အပြစ်ကို ငါ တင်ပြပြီ၊ သင် အရေးနိမ့်ပြီ၊ (ငါ တင်ပြသော) အပြစ်မှ လွတ်မြောက်ရန် ရှာကြံချေဦးလော့၊ အကယ်၍ စွမ်းနိုင်လျှင်လည်း (ယခုပင်) ဖြေရှင်းလော့၊ ဤသည်တို့တည်း။ ရဟန်းဂေါတမသည်ဤသို့သော အငြင်းစကား (ကိုပြောခြင်း) မှ ရှောင်ကြဉ်တော်မူ၏၊ ရဟန်းတို့ ပုထုဇဉ်သည် ဘုရား၏ဂုဏ်ကို ပြောခဲ့လျှင် ဤသို့သော်လည်း ပြောနိုင်ရာ၏။

၁၉။ ထို့ပြင်လည်း အချို့သော အသျှင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ယုံကြည်၍လှူသော သုံးဆောင်ဖွယ်တို့ကို သုံးဆောင်ကြပြီးလျှင် တမန်အမှု အစေအပါးအမှု ဆောင်ရွက်ခြင်းကို

ပြုလျက် နေကြ၏၊ ဤသည်တို့ကား အဘယ်နည်း၊ မင်းတို့၏ အမတ်ကြီးတို့၏ မင်းမျိုးတို့၏ ပုဏ္ဏားတို့၏ သူကြွယ်တို့၏ လုလင်ပျိုတို့၏ 'ဤအရပ်မှ (ထိုအရပ်သို့) သွားလော့၊ ထိုအရပ်မှ (ဤအရပ်သို့) လာလော့၊ ဤသည်ကို (ဤအရပ်မှ) ဆောင်သွားလော့၊ ဤသည်ကို (ထိုအရပ်မှ) ဆောင်ခဲ့လော့' ဟူသော အမှုတို့တည်း။ ရဟန်းဂေါတမသည် ဤသို့သော တမန်အမှု အစေအပါးအမှု ဆောင်ရွက်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်တော်မူ၏၊ ရဟန်းတို့ ပုထုဇဉ်သည် ဘုရား၏ဂုဏ်ကို ပြောခဲ့လျှင် ဤသို့သော်လည်းပြောနိုင်ရာ၏။

၂၀။ ထို့ပြင်လည်း အချို့သော အသျှင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ယုံကြည်၍လှူသော သုံးဆောင်ဖွယ်တို့ကို သုံးဆောင်ကြပြီးလျှင် လာဘ်အလို့ငှါ အံ့ဖွယ်ကိုလည်း ဖြစ်စေကုန်၏၊ မြှောက်ပင့်၍လည်း ပြောကုန်၏၊ အရိပ်အခြည်လည်း ပြကုန်၏၊ အတင်းအကျပ်လည်း ပြုကုန်၏၊ လာဘ်ဖြင့် လာဘ်ကိုလည်း ရှာမှီးကုန်၏၊ ဤသည်တို့တည်း။ ရဟန်းဂေါတမသည် ဤသို့သော လာဘ်အလို့ငှါ အံ့ဖွယ်ကိုဖြစ်စေခြင်း မြှောက်ပင့်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်တော်မူ၏၊ ရဟန်းတို့ ပုထုဇဉ်သည် ဘုရား၏ဂုဏ်ကို ပြောခဲ့လျှင် ဤသို့သော်လည်း ပြောနိုင်ရာ၏။

မဇ္ဈိမသီလခန်း ပြီး၏။

၁။ ဤ၌ ယုံကြည်ခြင်းဟူသည် = ကံ ကံ၏အကျိုး စသည်ကို ယုံကြည်ခြင်းပင်တည်း။
၂။ သဘင်ပွဲဟူသည် ဇာတ် ရုပ်သေး အငြိမ့် စသည်ပင်တည်း။
၃။ မြင့်လွန်းသောနေရာဟူသည် မြတ်စွာဘုရား လက်ရှစ်သစ် ပမာဏထက်လွန်သော အခြေရှိသော ညောင်စောင်း အင်းပျဉ်။
၄။ ပလ္လင်ဟူသည် ခြေထောက်တို့၌ သားရဲရုပ်တပ်ထားသော နေရာတည်း။
၅။ ဤ၌ ဖီလာစကားဟူသည် နတ်ရွာနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်နှင့် ဆန့်ကျင်ဘက် စကားတို့တည်း။
၆။ လမ်းဟူသည် မြို့တွင်းရှိလမ်းကို ဆိုသည်။
၇။ ဓမ္မဝိနယဟူသည် ဓမ္မ = တရား၊ ဝိနယ = အဆုံးအမ။

♣

မဟာသီလခန်း

၂၁။ ထို့ပြင်လည်း အချို့သော အသျှင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ယုံကြည်၍လှူသော သုံးဆောင်ဖွယ်တို့ကို သုံးဆောင်ကြပြီးလျှင် မှားသောအသက်မွေးမှုဖြစ်သော ဤသို့သော ဖီလာအတတ်[၁]ဖြင့် အသက်မွေးကြ၏။ ဤသည်တို့ကား အဘယ်နည်း၊ အင်္ဂကျမ်း နိမိတ်ကျမ်း ဥပ္ပါတကျမ်း[၂] အိပ်မက်ကျမ်း လက္ခဏာကျမ်း ကြွက်ကိုက်ကျမ်း မီးပူဇော်ခြင်း ယောက်မဖြင့်ပူဇော်ခြင်း ဖွဲဖြင့်ပူဇော်ခြင်း ဆန်ကွဲဖြင့်ပူဇော်ခြင်း ဆန်ဖြင့်ပူဇော်ခြင်း ထောပတ်ဖြင့်ပူဇော်ခြင်း ဆီဖြင့်ပူဇော်ခြင်း ခံတွင်းဖြင့်ပူဇော်ခြင်း သွေးဖြင့်ပူဇော်ခြင်း အင်္ဂဝိဇ္ဇာအတတ် မြေကြန်အတတ် မင်းမှုရေးရာအတတ် ဘေးငြိမ်းခြင်းကို ပြုတတ်သောအတတ် ဖုတ်တစ္ဆေအတတ် မြေအိမ်၌ သင်ယူရသောအတတ် မြွေအတတ် အဆိပ်အတတ် ကင်းမြီးကောက်အတတ် ကြွက်ခဲနာကုအတတ် ငှက်သံအတတ် ကျီးသံအတတ်

အသက်ဟောအတတ် မြားလွှဲအတတ် သားမြည်သံအတတ် ဤသည်တို့တည်း။ ရဟန်းဂေါတမသည် မှားသောအသက်မွေးမှုဖြစ်သော ဤသို့သော ဖီလာအတတ် (ဖြင့် အသက်မွေးခြင်း) မှ ရှောင်ကြဉ်တော်မူ၏၊ ရဟန်းတို့ ပုထုဇဉ်သည် ဘုရား၏ဂုဏ်ကို ပြောခဲ့လျှင် ဤသို့သော်လည်း ပြောနိုင်ရာ၏။

၂၂။ ထို့ပြင်လည်း အချို့သော အသျှင်သမဏာဗြာဟ္မဏာတို့သည် ယုံကြည်၍လှူသော သုံးဆောင်ဖွယ်တို့ကို သုံးဆောင်ကြပြီးလျှင် မှားသောအသက်မွေးမှုဖြစ်သော ဤသို့သော ဖီလာအတတ်ဖြင့် အသက်မွေးကြ၏။ ဤသည်တို့ကား အဘယ်နည်း၊ ကျောက်မျက်လက္ခဏာ အဝတ်အထည်လက္ခဏာ တုတ်တောင်ဝှေးလက္ခဏာ ဓားလက္ခဏာ သန်လျက်လက္ခဏာ မြားလက္ခဏာ လေးလက္ခဏာ (ကြွင်းသော) လက်နက်လက္ခဏာ မိန်းမလက္ခဏာ ယောကျ်ားလက္ခဏာ သတို့သားလက္ခဏာ သတို့သမီးလက္ခဏာ ကျွန်ယောကျ်ားလက္ခဏာ ကျွန်မိန်းမလက္ခဏာ ဆင်လက္ခဏာ မြင်းလက္ခဏာ ကျွဲလက္ခဏာ နွားလားလက္ခဏာ နွားလက္ခဏာ ဆိတ်လက္ခဏာ သိုးလက္ခဏာ ကြက်လက္ခဏာ ငုံးလက္ခဏာ ဖွတ်လက္ခဏာ အထွတ် 'ကဏ္ဏိကာ'[2] လက္ခဏာ လိပ်လက္ခဏာ သားကောင်လက္ခဏာ ဤသည်တို့တည်း။ ရဟန်းဂေါတမသည် မှားသောအသက်မွေးမှုဖြစ်သော ဤသို့သော ဖီလာအတတ် (ဖြင့် အသက်မွေးခြင်း) မှ ရှောင်ကြဉ်တော်မူ၏၊ ရဟန်းတို့ ပုထုဇဉ်သည် ဘုရား၏ဂုဏ်ကို ပြောခဲ့လျှင် ဤသို့သော်လည်း ပြောနိုင်ရာ၏။

၂၃။ ထို့ပြင်လည်း အချို့သော အသျှင်သမဏာဗြာဟ္မဏာတို့သည် ယုံကြည်၍လှူသော သုံးဆောင်ဖွယ်တို့ကို သုံးဆောင်ကြပြီးလျှင် မှားသောအသက်မွေးမှုဖြစ်သော ဤသို့သော ဖီလာအတတ်ဖြင့် အသက်မွေးကြ၏။ ဤသည်တို့ကား အဘယ်နည်း၊ မင်းတို့ (စစ်) ထွက်လတ္တံ့၊ မင်းတို့ (စစ်) ပြန်လာလတ္တံ့၊ ပြည်တွင်းမင်းတို့ (စစ်) တက်လတ္တံ့၊ ပြည်ပမင်းတို့ (စစ်) ဆုတ်လတ္တံ့၊ ပြည်ပမင်းတို့ (စစ်) တက်လတ္တံ့၊ ပြည်တွင်းမင်းတို့ (စစ်) ဆုတ်လတ္တံ့၊ ပြည်တွင်းမင်းတို့ (စစ်) အောင်လတ္တံ့၊ ပြည်ပမင်းတို့ (စစ်) ရှုံးလတ္တံ့၊ ပြည်ပမင်းတို့ (စစ်) အောင်လတ္တံ့၊ ပြည်တွင်းမင်းတို့ (စစ်) ရှုံးလတ္တံ့။ ဤသို့ ဤမင်း (စစ်) နိုင်လတ္တံ့၊ ဤမင်း (စစ်) ရှုံးလတ္တံ့ဟူသော အတတ်တို့တည်း။ ရဟန်းဂေါတမသည် မှားသောအသက်မွေးမှုဖြစ်သော ဤသို့သော ဖီလာအတတ် (ဖြင့်အသက်မွေးခြင်း) မှ ရှောင်ကြဉ်တော်မူ၏၊ ရဟန်းတို့ ပုထုဇဉ်သည် ဘုရား၏ဂုဏ်ကို ပြောခဲ့လျှင် ဤသို့သော်လည်း ပြောနိုင်ရာ၏။

၂၄။ ထို့ပြင်လည်း အချို့သော အသျှင်သမဏာဗြာဟ္မဏာတို့သည် ယုံကြည်၍လှူသော သုံးဆောင်ဖွယ်တို့ကို သုံးဆောင်ကြပြီးလျှင် မှားသောအသက်မွေးမှုဖြစ်သော ဤသို့သော ဖီလာအတတ်ဖြင့် အသက်မွေးကြ၏။ ဤသည်တို့ကား အဘယ်နည်း။ လကြတ်လတ္တံ့၊ နေကြတ်လတ္တံ့၊ နက္ခတ်ကြတ်လတ္တံ့၊ လနေတို့ လမ်းမှန်သွားလတ္တံ့၊ လနေတို့ လမ်းလွဲသွားလတ္တံ့၊ နက္ခတ်တို့ လမ်းမှန်သွားလတ္တံ့၊ နက္ခတ်တို့ လမ်းလွဲသွားလတ္တံ့၊ ဥက္ကာကျလတ္တံ့၊ ကြိတ်ထွက်လတ္တံ့၊ ငလျင်လှုပ်လတ္တံ့၊ မိုးထစ်ကြိုးလတ္တံ့၊ လနေ နက္ခတ်တို့ တက်ခြင်း သက်ခြင်း မှေးမှိန်ခြင်း တောက်ပခြင်း ဖြစ်လတ္တံ့၊ လကြတ်ခြင်းကြောင့် ဤသို့ အကျိုးဖြစ် လတ္တံ့၊ နေကြတ်ခြင်းကြောင့် ဤသို့ အကျိုး ဖြစ်လတ္တံ့၊ နက္ခတ်ကြတ်ခြင်းကြောင့် ဤသို့ အကျိုးဖြစ်လတ္တံ့၊ လနေတို့ လမ်းမှန်သွားခြင်းကြောင့်ဤသို့ အကျိုးဖြစ်လတ္တံ့၊ လနေတို့ လမ်းလွဲသွားခြင်းကြောင့် ဤသို့ အကျိုး ဖြစ်လတ္တံ့၊ နက္ခတ်တို့လမ်းမှန်သွားခြင်းကြောင့် ဤသို့ အကျိုးဖြစ်လတ္တံ့၊ နက္ခတ်တို့ လမ်းလွဲ သွားခြင်းကြောင့် ဤသို့အကျိုး ဖြစ်လတ္တံ့၊

ဥက္ကာကျခြင်းကြောင့် ဤသို့ အကျိုးဖြစ်လတ္တံ့၊ ကြိတ်ထွက်ခြင်းကြောင့် ဤသို့ အကျိုးဖြစ်လတ္တံ့၊ ငလျင်လှုပ်ခြင်းကြောင့် ဤသို့ အကျိုးဖြစ်လတ္တံ့၊ မိုးထစ်ကြိုးခြင်းကြောင့် ဤသို့ အကျိုးဖြစ်လတ္တံ့၊ လနေနက္ခတ်တို့ တက်ခြင်း သက်ခြင်း မှေးမှိန်ခြင်း တောက်ပခြင်းကြောင့် ဤသို့ အကျိုးဖြစ်လတ္တံ့၊ ဤသည်တို့တည်း။ ရဟန်းဂေါတမသည် မှားသောအသက်မွေးမှုဖြစ်သော ဤသို့သော ဖီလာအတတ် (ဖြင့် အသက်မွေးခြင်း) မှ ရှောင်ကြဉ်တော်မူ၏၊ ရဟန်းတို့ ပုထုဇဉ်သည် ဘုရား၏ဂုဏ်ကို ပြောခဲ့လျှင် ဤသို့သော်လည်း ပြောနိုင်ရာ၏။

၂၅။ ထို့ပြင်လည်း အချို့သော အသျှင်သမဏာဗြာဟ္မဏာတို့သည် ယုံကြည်၍လှူသော သုံးဆောင်ဖွယ်တို့ကို သုံးဆောင်ကြပြီးလျှင် မှားသောအသက်မွေးမှုဖြစ်သော ဤသို့သော ဖီလာအတတ်ဖြင့် အသက်မွေးကြ၏။ ဤသည်တို့ကား အဘယ်နည်း။ မိုးကောင်းလတ္တံ့၊ မိုးခေါင်လတ္တံ့၊ ဝပြောလတ္တံ့၊ ခေါင်းပါးလတ္တံ့၊ ငြိမ်းချမ်းလတ္တံ့၊ ဘေးများလတ္တံ့၊ ရောဂါများလတ္တံ့၊ ရောဂါကင်းလတ္တံ့၊ လက်ချိုးရေခြင်းအတတ်၊ ဂဏန်းအတတ်၊ သရဲ့အတတ်၊ ကဗျာအတတ်၊ လောကာယတကျမ်းအတတ်၊ ဤသည်တို့တည်း။ ရဟန်းဂေါတမသည် မှားသောအသက်မွေးမှုဖြစ်သော ဤသို့သော ဖီလာအတတ် (ဖြင့်အသက်မွေးခြင်း) မှ ရှောင်ကြဉ်တော်မူ၏၊ ရဟန်းတို့ ပုထုဇဉ်သည် ဘုရား၏ဂုဏ်ကို ပြောခဲ့လျှင် ဤသို့သော်လည်း ပြောနိုင်ရာ၏။

၂၆။ ထို့ပြင်လည်း အချို့သော အသျှင်သမဏာဗြာဟ္မဏာတို့သည် ယုံကြည်၍လှူသော သုံးဆောင်ဖွယ်တို့ကို သုံးဆောင်ကြပြီးလျှင် မှားသောအသက်မွေးမှုဖြစ်သော ဤသို့သော ဖီလာအတတ်ဖြင့် အသက်မွေးကြ၏။ ဤသည်တို့ကား အဘယ်နည်း၊ သတို့သမီးဆောင်ယူ၍ ထိမ်းမြားခြင်း သတို့သမီးပေး၍ ထိမ်းမြားခြင်း စေ့စပ်ပေးခြင်း ကွာရှင်းပေးခြင်း ဥစ္စာသိမ်းဆည်းစေခြင်း ဥစ္စာဖြန့်ဖြူးစေခြင်း ကျက်သရေတိုးစေခြင်း ကျက်သရေယုတ်စေခြင်း ကိုယ်ဝန်မတည်မြဲသည်ကို တည်မြဲစေခြင်း လျှာခိုင်စေခြင်း မေးခိုင်စေခြင်း လက်ဟန့်မန္တန်စုတ်ခြင်း နားပင်းမန္တာန်စုတ်ခြင်း မှန်၌နတ်သွင်း၍မေးခြင်း သတို့သမီး၌ နတ်သွင်း၍မေးခြင်း နတ်မေးခြင်း နေကိုလုပ်ကျွေးခြင်း ဗြဟ္မာကိုလုပ်ကျွေးခြင်း ခံတွင်းမှမီးတောက်စေခြင်း သိရိနတ်သမီးကို ပင့်ခေါ်ခြင်း ဤသည်တို့တည်း။ ရဟန်းဂေါတမသည် မှားသောအသက်မွေးမှုဖြစ်သော ဤသို့သော ဖီလာအတတ် (ဖြင့် အသက်မွေးခြင်း) မှ ရှောင်ကြဉ်တော်မူ၏၊ ရဟန်းတို့ ပုထုဇဉ်သည် ဘုရား၏ဂုဏ်ကို ပြောခဲ့လျှင် ဤသို့သော်လည်း ပြောနိုင်ရာ၏။

၂၇။ ထို့ပြင်လည်း အချို့သော အသျှင်သမဏာဗြာဟ္မဏာတို့သည် ယုံကြည်၍လှူသော သုံးဆောင်ဖွယ်တို့ကို သုံးဆောင်ကြပြီးလျှင် မှားသော အသက်မွေးမှုဖြစ်သော ဤသို့သော ဖီလာအတတ်ဖြင့် အသက်မွေးကြ၏။ ဤသည်တို့ကား အဘယ်နည်း၊ နတ်ကိုးခြင်း တောင်းဆုပြည့်၍ နတ်ပူဇော်ခြင်း ဖုတ်တစ္ဆေအတတ်ကို လေ့ကျင့်ခြင်း မြေအိမ်၌နေ၍ သင်အပ်သောအတတ်ကို လေ့ကျင့်ခြင်း (ပဏ္ဍုက်ကို) ယောကျ်ားဖြစ်စေခြင်း (ယောကျ်ားကို) ပဏ္ဍုက်ဖြစ်စေခြင်း မြေကြန်အတတ်ကို လေ့ကျင့်ခြင်း ဆောက်လုပ်မည့်မြေရာ၌ အစီအရင်ပြုခြင်း ခံတွင်းဆေးခြင်း ရေချိုးစေခြင်း မီးပူဇော်ခြင်း ပျို့အန်စေခြင်း ဝမ်းသက်စေခြင်း (သလိပ်စသည့် ဒေါသတို့ကို) အထက်သို့လှန်စေခြင်း အောက်သို့လျှောစေခြင်း ဦးခေါင်းမှ (သွေးစသော ဒေါသတို့ကို) ထွက်စေခြင်း နားဆီချက်ခြင်း မျက်စဉ်းဆီချက်ခြင်း နှာနုတ်ခြင်း (ထက်သော)

မျက်စဉ်းဆေးဖော်ခြင်း အေးသောမျက်စဉ်းဆေးဖော်ခြင်း တိမ်သလာကိုဆေးကုခြင်း ခွဲစိတ်ကုသခြင်း သူငယ်နာဆေးကုခြင်း မူလဆေးတို့ကိုပေးခြင်း အနာဆေးတို့ကို (ကပ်ခြင်း) ခွါခြင်း၊ ဤသည်တို့တည်း။ ရဟန်းဂေါတမသည် မှားသောအသက်မွေးမှုဖြစ်သော ဤသို့သော ဖီလာအတတ် (ဖြင့်အသက်မွေးခြင်း) မှ ရှောင်ကြဉ်တော်မူ၏၊ ရဟန်းတို့ ပုထုဇဉ်သည် ဘုရား၏ဂုဏ်ကို ပြောခဲ့လျှင် ဤသို့သော်လည်း ပြောနိုင်ရာ၏။

ရဟန်းတို့ ပုထုဇဉ်သည် ဘုရား၏ဂုဏ်ကို ပြောခဲ့လျှင် ပြောနိုင်ရာသည့် အနည်းငယ်မျှသာ ဖြစ်သော နိမ့်ကျသော သီလမျှဟူသည် ဤသည်ပင်တည်း။

မဟာသီလခန်း ပြီး၏။

၁။ ဤဖီလာအတတ်ဟူသည် နတ်ရွာနိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းအကျင့်နှင့် ဆန့်ကျင်ဘက် အတတ်တည်း။

၂။ ဥပ္ပါတကျမ်းဟူသည် မိုးကြိုးကျခြင်း စသည်၏ အကျိုးအပြစ်ကို ဆိုသောကျမ်း။

၃။ သုဓာဘောဇနဇာတ်တွင် "ကဒလိမိဂါ ဗဟူ စေတ္ထ၊ ဗိဋ္ဌာရာ သသ ကဏ္ဏိကာ" ဟူသောဂါထာ၌ ကဏ္ဏိကသဒ္ဒါသည် သမင်ဒရယ်ကို ဟော၏၊ ဝိဓုရဇာတ်၌ကား "ဗိဋ္ဌာရာ သသ ကဏ္ဍကာ"ဟု ရှိ၏၊ ကဏ္ဍကသဒ္ဒါသည် ကြံ့ကို ဟော၏၊ ဤသီလကွန္ဓဝဂ် အဋ္ဌကထာ၌ကား နားတန်ဆာဟူ၍လည်းကောင်း အထွတ်ဟူ၍လည်းကောင်း ဖွင့်ဆို၏။

♣

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ပြခန်း

၂၈။ ရဟန်းတို့ (သီလမှ) တစ်ပါးသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော နက်နဲကုန်သော မြင်နိုင်ခဲကုန်သော သိနိုင်ခဲကုန်သော ငြိမ်သက်ကုန်သော မွန်မြတ်ကုန်သော ကြံစည်ခြင်းဖြင့် မရောက်နိုင်ကုန်သော သိမ်မွေ့ကုန်သော ပညာရှိတို့သာ သိနိုင်ကုန်သော တရား၁တို့သည် ရှိကုန်သေး၏၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ယင်း (တရား) တို့ကို ကိုယ်တော်တိုင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြု၍ ဟောတော်မူ၏၊ မြတ်စွာဘုရား၏ဟုတ်မှန်သောဂုဏ်ကို မှန်စွာ ပြောလိုကြလျှင် ယင်း (တရား) တို့ဖြင့် ပြောကြရာ၏။

ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရားသည် အကြင် (တရား) တို့ကို ကိုယ်တော်တိုင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြု၍ ဟောတော်မူ၏၊ မြတ်စွာဘုရား၏ဟုတ်မှန်သောဂုဏ်ကို မှန်စွာ ပြောလိုကြလျှင် အကြင် (တရား) တို့ဖြင့် ပြောကြရာ၏၊ နက်နဲကုန်သော မြင်နိုင်ခဲကုန်သော သိနိုင်ခဲကုန်သော ငြိမ်သက်ကုန်သော မွန်မြတ်ကုန်သော ကြံစည်ခြင်းဖြင့် မရောက်နိုင်ကုန်သော သိမ်မွေ့ကုန်သော ပညာရှိတို့သာ သိနိုင်ကုန်သော ထိုတရားတို့သည်ကား အဘယ်နည်း –

ပုဗ္ဗန္တာနုဒိဋ္ဌိ တစ်ဆယ့်ရှစ်မျိုး

၂၉။ရဟန်းတို့ ရှေးအဖို့ကို ကြံဆကုန်သော ရှေးအဖို့ကို စွဲယူကုန်သော အချို့သောသမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ရှိကုန်၏၊ (ထိုသူတို့သည်) ရှေးအဖို့ကို စွဲမှီ၍ များပြားသော

မိစ္ဆာအယူပြစကားတို့ကိုတစ်ဆယ့်ရှစ်မျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြောဟောကုန်၏။ ထိုအသျှင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် အဘယ်ကိုအကြောင်းပြု၍ အဘယ်ကို စွဲမှီ၍ ရှေးအဖို့ကို ကြံဆကုန်သနည်း၊ ရှေးအဖို့ကို စွဲယူကုန်သနည်း၊ ရှေးအဖို့ကို စွဲမှီ၍ များပြားသော မိစ္ဆာအယူပြစကားတို့ကို တစ်ဆယ့်ရှစ်မျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြောဟောကုန်သနည်း။

သဿတဒိဋ္ဌိ တည်မြဲအယူလေးမျိုး

၃၀။ရဟန်းတို့ တည်မြဲအယူရှိကုန်သော အချို့သောသမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ရှိကုန်၏။ (ထိုသူတို့သည်) အတ္တကိုလည်းကောင်း၊ လောကကိုလည်းကောင်း တည်မြဲ၏ဟု လေးမျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်၏။ တည်မြဲအယူရှိကုန်သော ထိုအသျှင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် အဘယ်ကို အကြောင်းပြု၍အဘယ်ကို စွဲမှီ၍ အတ္တကိုလည်းကောင်း၊ လောကကိုလည်းကောင်း တည်မြဲ၏ဟု လေးမျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်သနည်း။

၁။ ဤ၌ တရားဟူသည် ဂုဏ်ပင်တည်း။

♣

သဿတဒိဋ္ဌိ ပဌမဝါဒ

၃၁။ ရဟန်းတို့ ဤလောက၌ အချို့သော သမဏသည်လည်းကောင်း ဗြာဟ္မဏသည်လည်းကောင်းပြင်းစွာ အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍ မြဲမြံစွာ အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍ အဖန်ဖန် အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍မမေ့လျော့ခြင်းကို စွဲ၍ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းခြင်းကို စွဲ၍ ထိုသို့သဘောရှိသော စိတ်တည်ကြည်ခြင်းကိုရ၏။ ယင်းသို့ စိတ်သည် တည်ကြည်လတ်သော် စင်ကြယ်လတ်သော် ဖြူစင်လတ်သော် ညစ်ကြေးမရှိလတ်သော် ညစ်ညူးခြင်းကင်းလတ်သော် များပြားသော ရှေး၌ နေဖူးသော ဘဝကို အောက်မေ့နိုင်၏။ ဤသည်တို့ကား အဘယ်နည်း –

တစ်ဘဝကိုလည်းကောင်း၊ နှစ်ဘဝတို့ကိုလည်းကောင်း၊ သုံးဘဝတို့ကိုလည်းကောင်း၊ လေးဘဝတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ငါးဘဝတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဆယ်ဘဝတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဘဝနှစ်ဆယ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဘဝသုံးဆယ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဘဝလေးဆယ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဘဝငါးဆယ်တို့ကိုလည်း ကောင်း၊ ဘဝတစ်ရာကိုလည်းကောင်း၊ ဘဝတစ်ထောင်ကိုလည်းကောင်း၊ ဘဝတစ်သိန်းကိုလည်းကောင်း၊ ဘဝရာပေါင်းများစွာတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဘဝထောင်ပေါင်းများစွာတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဘဝသိန်းပေါင်းများစွာတို့ကိုလည်းကောင်း 'ထို (ဘဝ) ၌ (ငါ) သည် ဤသို့သော အမည်ရှိခဲ့၏၊ ဤသို့သော အနွယ်ရှိခဲ့၏၊ ဤသို့သော အဆင်း ရှိခဲ့၏၊ ဤသို့သော အစာရှိခဲ့၏၊ ဤသို့သော ချမ်းသာဆင်းရဲကို ခံစားခဲ့၏၊ ဤသို့သော အသက်အပိုင်းအခြား ရှိခဲ့၏၊ ထို (ငါ) သည် ထို (ဘဝ) မှ သေခဲ့၍ ထို (ဘဝ) ၌ ဖြစ်ပြန်ခဲ့၏၊ ထို (ဘဝ) ၌လည်း ဤသို့သော အမည်ရှိခဲ့၏၊ ဤသို့သော အနွယ် ရှိခဲ့၏၊ ဤသို့သော အဆင်းရှိခဲ့၏၊ ဤသို့သော အစာရှိခဲ့၏၊ ဤသို့သော ချမ်းသာဆင်းရဲကို ခံစားခဲ့၏၊ ဤသို့သော အသက်အပိုင်းအခြားရှိခဲ့၏၊ ထို (ငါ)

သည် ထို (ဘဝ) မှ သေခဲ့၍ ဤ (ဘဝ) ၌ ဖြစ်ပြန်ခဲ့၏'ဟု အခြင်းအရာနှင့်တကွညွှန်ပြဖွယ် (အမည် အနွယ်) နှင့်တကွ များပြားသော ရှေးဘ၌ နေဖူးသော ဘဝကို အောက်မေ့ နိုင်၏။

ထိုသူသည် ဤသို့ ဆို၏ –

"အတ္တသည်လည်းကောင်း၊ လောကသည်လည်းကောင်း မြဲ၏၊ မြဲ၏၊ တောင်ထွတ်ကဲ့သို့ တည်၏၊ ခိုင်မြဲသော တံခါးတိုင်ကဲ့သို့ တည်၏၊ ထိုသတ္တဝါတို့သည်ပင်လျှင် (တစ်ဘဝမှ တစ်ဘဝသို့) ပြေးသွားကုန်၏၊ ကျင်လည်ကုန်၏၊ သေကုန်၏၊ ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ (အတ္တနှင့်လောကသည်) မြဲသော အရာတို့နှင့်တူစွာ အမြဲရှိနေသည်သာတည်း၊ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် ငါသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍ မြဲမြဲစွာအားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍ အဖန်ဖန် အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍ မမေ့လျော့ခြင်းကို စွဲ၍ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းခြင်းကို စွဲ၍ ထိုသို့ သဘောရှိသော စိတ်တည်ကြည်ခြင်းကို ရ၏၊ ယင်းသို့ စိတ်သည် တည်ကြည်လတ်သော် များပြားသော ရှေးဘ၌ နေဖူးသော ဘဝကို အောက်မေ့နိုင်၏၊ ဤသည်တို့ကား အဘယ်နည်း –

တစ်ဘဝကိုလည်းကောင်း၊ နှစ်ဘဝတို့ကိုလည်းကောင်း၊ သုံးဘဝတို့ကိုလည်းကောင်း၊ လေးဘဝတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ငါးဘဝတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဆယ်ဘဝတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဘဝနှစ်ဆယ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဘဝသုံးဆယ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဘဝလေးဆယ်တို့ကိုလည်းကောင်း ဘဝငါးဆယ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဘဝတစ်ရာကိုလည်းကောင်း၊ ဘဝတစ်ထောင်ကိုလည်းကောင်း၊ ဘဝတစ်သိန်းကိုလည်းကောင်း၊ ဘဝရာပေါင်းများစွာတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဘဝထောင်ပေါင်းများစွာတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဘဝသိန်းပေါင်းများစွာတို့ကိုလည်းကောင်း ' ထို (ဘဝ) ၌ (ငါ) သည် ဤသို့သော အမည်ရှိခဲ့၏၊ ဤသို့သောအနွယ် ရှိခဲ့၏၊ ဤသို့သော အဆင်းရှိခဲ့၏၊ ဤသို့သော အစာ ရှိခဲ့၏၊ ဤသို့သော ချမ်းသာဆင်းရဲကိုခံစားခဲ့၏၊ ဤသို့ သော အသက်အပိုင်းအခြား ရှိခဲ့၏၊ ထို (ငါ) သည် ထို (ဘဝ) မှ သေခဲ့၍ ထို (ဘဝ) ၌ဖြစ်ပြန်ခဲ့၏၊ ထို (ဘဝ) ၌လည်း ဤသို့သော အမည်ရှိခဲ့၏၊ ဤသို့သော အနွယ်ရှိခဲ့၏၊ ဤသို့သောအဆင်းရှိခဲ့၏၊ ဤသို့ သော အစာ ရှိခဲ့၏၊ ဤသို့သော ချမ်းသာဆင်းရဲကို ခံစားခဲ့၏၊ ဤသို့သောအသက်အပိုင်းအခြား ရှိခဲ့၏၊ ထို (ငါ) သည် ထို (ဘဝ) မှ သေခဲ့၍ ဤ (ဘဝ) ၌ ဖြစ်ပြန်ခဲ့၏'ဟုအခြင်းအရာနှင့်တကွ ညွှန်ပြဖွယ် (အမည်အနွယ်) နှင့် တကွ များပြားသော ရှေးဘ၌ နေဖူးသော ဘဝကိုအောက်မေ့နိုင်၏။ ငါသည် ဤ အကြောင်းကြောင့် –

' အတ္တသည်လည်းကောင်း၊ လောကသည်လည်းကောင်း မြဲ၏၊ ။မံ၏၊ တောင်ထွတ်ကဲ့သို့ တည်၏၊ ခိုင်မြဲသော တံခါးတိုင်ကဲ့သို့ တည်၏၊ ထိုသတ္တဝါတို့သည်ပင်လျှင် (တစ်ဘဝမှ တစ်ဘဝသို့) ပြေးသွားကုန်၏၊ ကျင်လည်ကုန်၏၊ သေကုန်၏၊ ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏၊ (အတ္တနှင့်လောကသည်) မြဲသောအရာတို့နှင့် တူစွာ အမြဲရှိနေသည်သာတည်း'ဟု သိ၏" ဟူ၍ ဆို၏။

ရဟန်းတို့ ဤသည်ကား ပဌမအကြောင်းတည်း၊ ယင်းကို အကြောင်းပြု၍ ယင်းကို စွဲမှီ၍ တည်မြဲအယူ ရှိကုန်သော အချို့သောသမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် အတ္တကိုလည်းကောင်း၊ လောကကိုလည်းကောင်းတည်မြဲ၏ဟု ပြကုန်၏။ (၁)

၁။ ပုဗ္ဗေနိဝါသ (ပါဋ္ဌိ) ပုဗ္ဗေ –ရှေးဌ်၊ နိဝါသ –နေဖူးသောဘဝ။

♣

သဿတဒိဋ္ဌိ ဒုတိယဝါဒ

၃၂။ ဒုတိယဝါဒဌ်ကား တည်မြဲအယူရှိကုန်သော အသျှင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် အဘယ်ကိုအကြောင်းပြု၍ အဘယ်ကို စွဲမှီ၍ အတ္တကိုလည်းကောင်း၊ လောကကိုလည်းကောင်း တည်မြဲ၏ဟု ပြကုန်သနည်း။

ရဟန်းတို့ ဤလောက၌ အချို့သော သမဏသည်လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏသည်လည်းကောင်း ပြင်းစွာအားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍ မြဲမြံစွာ အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍ အဖန်ဖန် အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍ မမေ့လျော့ခြင်းကို စွဲ၍ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းခြင်းကို စွဲ၍ ထိုသို့သဘောရှိသော စိတ်တည်ကြည်ခြင်းကို ရ၏၊ ယင်းသို့ စိတ်သည် တည်ကြည်လတ်သော် များပြားသော ရှေးဌ် နေဖူးသော ဘဝကို အောက်မေ့နိုင်၏၊ ဤသည်တို့ကား အဘယ်နည်း –

တစ်ခုသော ပျက်ကပ်ဖြစ်ကပ်ကိုလည်းကောင်း၊ နှစ်ခုသော ပျက်ကပ်ဖြစ်ကပ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ သုံးခုသော ပျက်ကပ်ဖြစ်ကပ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ လေးခုသော ပျက်ကပ်ဖြစ်ကပ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ငါးခု သောပျက်ကပ်ဖြစ်ကပ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဆယ်ခုသော ပျက်ကပ်ဖြစ်ကပ်တို့ကိုလည်းကောင်း ‘ ထို (ဘဝ) ၌ (ငါ) သည် ဤသို့သော အမည် ရှိခဲ့၏၊ ဤသို့သော အနွယ်ရှိခဲ့၏၊ ဤသို့သောအဆင်းရှိခဲ့၏၊ ဤသို့ သော အစာရှိခဲ့၏၊ ဤသို့သော ချမ်းသာ ဆင်းရဲကို ခံစားခဲ့၏၊ ဤသို့သောအသက်အပိုင်းအခြား ရှိခဲ့၏၊ ထို (ငါ) သည် ထို (ဘဝ) မှ သေခဲ့၍ ထို (ဘဝ) ၌ဖြစ်ပြန်ခဲ့၏၊ ထို (ဘဝ) ၌လည်း ဤသို့သော အမည်ရှိခဲ့၏၊ ဤသို့သော အနွယ်ရှိခဲ့၏၊ ဤသို့သောအဆင်းရှိခဲ့၏၊ ဤသို့သော အစာရှိခဲ့၏၊ ဤသို့သော ချမ်းသာ ဆင်းရဲကို ခံစားခဲ့၏၊ ဤသို့သောအသက်အပိုင်းအခြား ရှိခဲ့၏၊ ထို (ငါ) သည် ထို (ဘဝ) မှ သေခဲ့၍ ဤ (ဘဝ) ၌ ဖြစ်ပြန်ခဲ့၏’ဟုအခြင်းအရာနှင့် တကွ ညွှန်ပြဖွယ် (အမည်အနွယ်) နှင့်တကွ များပြားသော ရှေးဌ် နေဖူးသော ဘဝကိုအောက်မေ့နိုင်၏၊

ထိုသူသည် ဤသို့ ဆို၏ –

“အတ္တသည်လည်းကောင်း၊ လောကသည်လည်းကောင်း မြဲ၏၊ မြုံ၏၊ တောင်ထွတ်ကဲ့သို့ တည်၏၊ ခိုင်မြဲသော တံခါးတိုင်ကဲ့သို့ တည်၏၊ ထိုသတ္တဝါတို့သည်ပင်လျှင် (တစ်ဘဝမှ တစ်ဘဝသို့) ပြေးသွားကုန်၏၊ ကျင်လည်ကုန်၏၊ သေကုန်၏၊ ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏၊ (အတ္တနှင့် လောကသည်) မြဲသောအရာတို့နှင့် တူစွာ အမြဲရှိနေသည်သာတည်း၊ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် –

ငါသည် ပြင်းစွာအားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍ မြဲမြံစွာ အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍ အဖန်ဖန် အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍မမေ့လျော့ခြင်းကို စွဲ၍ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းခြင်းကို စွဲ၍ ထိုသို့သဘောရှိသော စိတ်တည်ကြည်ခြင်း ကိုရ၏၊ ယင်းသို့ စိတ်သည် တည်ကြည်လတ်သော် များပြားသော ရှေးဌ်နေဖူးသော ဘဝကို အောက်မေ့နိုင်၏၊ ဤသည်တို့ကား အဘယ်နည်း –

တစ်ခုသော ပျက်ကပ်ဖြစ်ကပ်ကိုလည်းကောင်း၊ နှစ်ခုသော ပျက်ကပ်ဖြစ်ကပ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ သုံးခုသော ပျက်ကပ်ဖြစ်ကပ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊

လေးခုသော ပျက်ကပ်ဖြစ်ကပ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ငါးခုသော ပျက်ကပ်ဖြစ်ကပ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဆယ်ခုသော ပျက်ကပ်ဖြစ်ကပ်တို့ကိုလည်းကောင်း ' ထို (ဘဝ) ၌ (ငါ) သည် ဤသို့သော အမည်ရှိခဲ့၏၊ ဤသို့သော အနွယ် ရှိခဲ့၏၊ ဤသို့သောအဆင်း ရှိခဲ့၏၊ ဤသို့သော အစာ ရှိခဲ့၏၊ ဤသို့သော ချမ်းသာဆင်းရဲကို ခံစားခဲ့၏၊ ဤသို့သောအသက်အပိုင်းအခြား ရှိခဲ့၏၊ ထို (ငါ) သည် ထို (ဘဝ) မှ သေခဲ့၍ ထို (ဘဝ) ၌ ဖြစ်ပြန်ခဲ့၏၊ ထို (ဘဝ) ၌လည်း ဤသို့သော အမည်ရှိခဲ့၏၊ ဤသို့သော အနွယ်ရှိခဲ့၏၊ ဤသို့သော အဆင်းရှိခဲ့၏၊ ဤသို့သော အစာရှိခဲ့၏၊ ဤသို့သော ချမ်းသာ ဆင်းရဲကို ခံစားခဲ့၏၊ ဤသို့သောအသက်အပိုင်းအခြားရှိခဲ့၏၊ ထို (ငါ) သည် ထို (ဘဝ) မှ သေခဲ့၍ ဤ (ဘဝ) ၌ ဖြစ်ပြန်ခဲ့၏'ဟုအခြင်းအရာနှင့်တကွ ညွှန်ပြဖွယ် (အမည်အနွယ်) နှင့်တကွ များပြားသော ရှေးဘ၌ နေဖူးသော ဘဝကိုအောက်မေ့နိုင်၏၊ ငါသည် ဤအကြောင်းကြောင့် –

' အတ္တသည်လည်းကောင်း၊ လောကသည်လည်းကောင်း မြဲ၏၊ မြဲ၏၊ တောင်ထွတ်ကဲ့သို့ တည်၏၊ ခိုင်မြဲသော တံခါးတိုင်ကဲ့သို့ တည်၏၊ ထိုသတ္တဝါတို့သည်ပင်လျှင် (တစ်ဘဝမှ တစ်ဘဝသို့) ပြေးသွားကုန်၏၊ ကျင်လည်ကုန်၏၊ သေကုန်၏၊ ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏၊ (အတ္တနှင့် လောကသည်) မြဲသောအရာတို့နှင့် တူစွာ အမြဲရှိနေသည်သာတည်း'ဟု သိ၏" ဟူ၍ ဆို၏။

ရဟန်းတို့ ဤသည်ကား ဒုတိယ အကြောင်းတည်း၊ ယင်းကို အကြောင်းပြု၍ ယင်းကို စွဲမှီ၍ တည်မြဲအယူရှိကုန်သော အချို့သောသမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် အတ္တကိုလည်းကောင်း၊ လောကကိုလည်းကောင်းတည်မြဲ၏ဟု ပြကုန်၏။ (၂)

သဿတဒိဋ္ဌိ – တတိယဝါဒ

၃၃။ တတိယဝါဒ၌ကား တည်မြဲအယူရှိကုန်သော အသျှင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် အဘယ်ကို အကြောင်းပြု၍ အဘယ်ကို စွဲမှီ၍ အတ္တကိုလည်းကောင်း လောကကိုလည်းကောင်း တည်မြဲ၏ဟု ပြကုန်သနည်း။

ရဟန်းတို့ ဤလောက၌ အချို့သော သမဏသည်လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏသည်လည်းကောင်း ပြင်းစွာအားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍ မြဲမြဲစွာ အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍ အဖန်ဖန် အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍ မမေ့လျော့ခြင်းကို စွဲ၍ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းခြင်းကို စွဲ၍ ထိုသို့သဘောရှိသော စိတ်တည်ကြည်ခြင်းကို ရ၏၊ ယင်းသို့ စိတ်သည် တည်ကြည်လတ်သော် များပြားသော ရှေးဘ၌ နေဖူးသော ဘဝကို အောက်မေ့နိုင်၏၊ ဤသည်တို့ကား အဘယ်နည်း –

ဆယ်ခုသော ပျက်ကပ်ဖြစ်ကပ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ နှစ်ဆယ်သော ပျက်ကပ်ဖြစ်ကပ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ သုံးဆယ်သော ပျက်ကပ်ဖြစ်ကပ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ လေးဆယ်သော ပျက်ကပ်ဖြစ်ကပ်တို့ကိုလည်းကောင်း ' ထို (ဘဝ) ၌ (ငါ) သည် ဤသို့သော အမည်ရှိခဲ့၏၊ ဤသို့သော အနွယ်ရှိခဲ့၏၊ ဤသို့သော အဆင်းရှိခဲ့၏၊ ဤသို့သော အစာရှိခဲ့၏၊ ဤသို့သော ချမ်းသာဆင်းရဲကို ခံစားခဲ့၏၊ ဤသို့သောအသက်အပိုင်းအခြား ရှိခဲ့၏၊ ထို (ငါ) သည် ထို (ဘဝ) မှ သေခဲ့၍ ထို (ဘဝ) ၌ ဖြစ်ပြန်ခဲ့၏၊ ထို (ဘဝ) ၌လည်း ဤသို့သော အမည်ရှိခဲ့၏၊ ဤသို့သော အနွယ်ရှိခဲ့၏၊ ဤသို့သော အဆင်းရှိခဲ့၏၊ ဤသို့သောအစာရှိခဲ့၏၊ ဤသို့သော ချမ်းသာဆင်းရဲကို ခံစားခဲ့၏၊ ဤသို့သော အသက်အပိုင်းအခြား ရှိခဲ့၏၊ ထို (ငါ)

သည် ထို (ဘဝ) မှ သေခဲ့၍ ဤ (ဘဝ) ၌ ဖြစ်ပြန်ခဲ့၏'ဟု အခြင်းအရာနှင့်တကွ ညွှန်ပြဖွယ် (အမည်အနွယ်) နှင့် တကွ များပြားသော ရှေးဘ၌နေဖူးသော ဘဝကို အောက်မေ့နိုင်၏။

ထိုသူသည် ဤသို့ ဆို၏ –

"အတ္တသည်လည်းကောင်း၊ လောကသည်လည်းကောင်း မြဲ၏၊ ။မံ့၏၊ တောင်ထွတ်ကဲ့သို့ တည်၏၊ ခိုင်မြဲသော တံခါးတိုင်ကဲ့သို့ တည်၏၊ ထိုသတ္တဝါတို့သည်ပင်လျှင် (တစ်ဘဝမှ တစ်ဘဝသို့) ပြေးသွားကုန်၏၊ ကျင်လည်ကုန်၏၊ သေကုန်၏၊ ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏၊ (အတ္တနှင့် လောကသည်) မြဲသောအရာတို့နှင့်တူစွာ အမြဲရှိနေသည်သာတည်း၊ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် –

ငါသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍ မြဲမြဲစွာ အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍ အဖန်ဖန် အားထုတ်ခြင်းကိုစွဲ၍ မမေ့လျော့ခြင်းကို စွဲ၍ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းခြင်းကို စွဲ၍ ထိုသို့သဘောရှိသော စိတ်တည်ကြည့်ခြင်းကို ရ၏၊ ယင်းသို့ စိတ်သည် တည်ကြည်လတ်သော် များပြားသော ရှေးဘ၌ နေဖူးသော ဘဝကိုအောက်မေ့နိုင်၏၊ ဤသည်တို့ကား အဘယ်နည်း –

ဆယ်ခုသော ပျက်ကပ်ဖြစ်ကပ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ နှစ်ဆယ်သော ပျက်ကပ်ဖြစ်ကပ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ သုံးဆယ်သော ပျက်ကပ်ဖြစ်ကပ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ လေးဆယ်သော ပျက်ကပ်ဖြစ်ကပ်တို့ကိုလည်းကောင်း ' ထို (ဘဝ) ၌ (ငါ) သည် ဤသို့သော အမည်ရှိခဲ့၏၊ ဤသို့သော အနွယ်ရှိခဲ့၏၊ ဤသို့သော အဆင်းရှိခဲ့၏၊ ဤသို့သော အစာရှိခဲ့၏၊ ဤသို့သော ချမ်းသာဆင်းရဲကို ခံစားခဲ့၏၊ ဤသို့သောအသက်အပိုင်းအခြား ရှိခဲ့၏၊ ထို (ငါ) သည် ထို (ဘဝ) မှ သေခဲ့၍ ထို (ဘဝ) ၌ ဖြစ်ပြန်ခဲ့၏၊ ထို (ဘဝ) ၌လည်း ဤသို့သော အမည်ရှိခဲ့၏၊ ဤသို့သော အနွယ် ရှိခဲ့၏၊ ဤသို့သော အဆင်းရှိခဲ့၏၊ ဤသို့သောအစာရှိခဲ့၏၊ ဤသို့သော ချမ်းသာ ဆင်းရဲကို ခံစားခဲ့၏၊ ဤသို့သော အသက်အပိုင်းအခြား ရှိခဲ့၏၊ ထို (ငါ) သည် ထို (ဘဝ) မှ သေခဲ့၍ ဤ (ဘဝ) ၌ ဖြစ်ပြန်ခဲ့၏'ဟု အခြင်းအရာနှင့်တကွ ညွှန်ပြဖွယ် (အမည်အနွယ်) နှင့် တကွ များပြားသော ရှေးဘ၌ နေဖူးသော ဘဝ ကို အောက်မေ့နိုင်၏၊ ငါသည် ဤအကြောင်းကြောင့် –

' အတ္တသည်လည်းကောင်း၊ လောကသည်လည်းကောင်း မြဲ၏၊ မြဲ၏၊ တောင်ထွတ်ကဲ့သို့ တည်၏၊ ခိုင်မြဲသော တံခါးတိုင်ကဲ့သို့ တည်၏၊ ထိုသတ္တဝါတို့သည်ပင်လျှင် (တစ်ဘဝမှ တစ်ဘဝသို့) ပြေးသွားကုန်၏၊ ကျင်လည်ကုန်၏၊ သေကုန်၏၊ ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏၊ (အတ္တနှင့် လောကသည်) မြဲသောအရာ တို့နှင့်တူစွာ အမြဲရှိနေသည်သာတည်း'ဟု သိ၏" ဟူ၍ ဆို၏။

ရဟန်းတို့ ဤသည်ကား တတိယ အကြောင်းတည်း၊ ယင်းကို အကြောင်းပြု၍ ယင်းကို စွဲမှီ၍တည်မြဲအယူရှိကုန်သော အချို့သောသမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် အတ္တကိုလည်းကောင်း လောကကိုလည်းကောင်း တည်မြဲ၏ဟု ပြကုန်၏။ (၃)

သဿတဒိဋ္ဌိ စတုတ္ထဝါဒ

၃၄။ စတုတ္ထဝါဒ၌ကား တည်မြဲအယူရှိကုန်သော အသျှင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် အဘယ်ကိုအကြောင်းပြု၍ အဘယ်ကို စွဲမှီ၍ အတ္တကိုလည်းကောင်း၊ လောကကိုလည်းကောင်း တည်မြဲ၏ဟု ပြကုန်သနည်း။

ရဟန်းတို့ ဤလောကၦ် အချို့သော သမဏသည်လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏသည်လည်းကောင်းကြီစည်လေ့ရှိ၏၊ စူးစမ်းလေ့ရှိ၏၊ ထိုသူသည် အမျိုးမျိုး ကြီစည်၍ စူးစမ်းဆင်ခြင်၍ မိမိ၏ ထင်မြင်ချက်ကို ဤသို့ ဆို၏ –

"အတ္တသည်လည်းကောင်း၊ လောကသည်လည်းကောင်း မြဲ၏၊ ။မဲ့၏၊ တောင်ထွတ်ကဲ့သို့ တည်၏၊ ခိုင်မြဲသော တံခါးတိုင်ကဲ့သို့ တည်၏၊ ထိုသတ္တဝါတို့သည်ပင်လျှင် (တစ်ဘဝမှ တစ်ဘဝသို့) ပြေးသွားကုန်၏၊ ကျင်လည်ကုန်၏၊ သေကုန်၏၊ ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏၊ (အတ္တနှင့် လောကသည်) မြဲသောအရာတို့နှင့် တူစွာ အမြဲရှိနေသည်သာတည်း"ဟု ဆို၏။

ရဟန်းတို့ ဤသည်ကား စတုတ္ထအကြောင်းတည်း၊ ယင်းကို အကြောင်းပြု၍ ယင်းကို စွဲမှီ၍တည်မြဲအယူရှိကုန်သော အချို့သောသမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် အတ္တကိုလည်းကောင်း လောကကိုလည်းကောင်း တည်မြဲ၏ဟု ပြကုန်၏။ (၄)

၃၅။ ရဟန်းတို့ တည်မြဲအယူရှိကုန်သော သမဏဗြာဟ္မဏအားလုံးတို့သည် အတ္တကိုလည်းကောင်း၊ လောကကိုလည်းကောင်း တည်မြဲ၏ဟု လေးမျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်၏။

ရဟန်းတို့ တည်မြဲအယူရှိကုန်သော သမဏဗြာဟ္မဏအားလုံးတို့သည် အတ္တကိုလည်းကောင်း၊ လောကကိုလည်းကောင်း တည်မြဲ၏ဟု ပြကြလျှင် ဤလေးမျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့်သော်လည်းကောင်း ဤ (လေးမျိုး) တို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးသော အကြောင်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း ပြကုန်၏၊ ဤ (လေးမျိုး) တို့မှတစ်ပါးသော အကြောင်း မရှိ။

၃၆။ ရဟန်းတို့ "ဤအယူတို့သည် ဤသို့ စွဲယူထားလျှင် ဤသို့ မှားယွင်းစွာ သုံးသပ်ထားလျှင် ဤသို့လားရာရှိကုန်၏၊ ဤသို့ တမလွန်ရှိကုန်၏"ဟု မြတ်စွာဘုရားသည် ထို (လေးမျိုးသောအယူ) ကိုသိတော်မူ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ထို (လေးမျိုးသောအယူ) ကိုလည်း သိတော်မူ၏၊ ထို့ထက် အထူးသဖြင့် လွန်မြတ်သော တရားကိုလည်း သိတော်မူ၏၊ ထို (အထူးသဖြင့် လွန်မြတ်သောတရား) ကို သိတော်မူသော်လည်း မှားယွင်းစွာ မသုံးသပ်၊ မှားယွင်းစွာမသုံးသပ်သောကြောင့် ထို (မြတ်စွာဘုရား) သည် ကိုယ်တော်တိုင်သာလျှင် နိဗ္ဗာန်ကို သိတော်မူ၏။

ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရားသည် ဝေဒနာတို့၏ ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ ချုပ်ကြောင်းကိုလည်းကောင်း သာယာဖွယ်ကိုလည်းကောင်း၊ အပြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ (ဝေဒနာတို့မှ) ထွက်မြောက်ရာကိုလည်းကောင်းဟုတ်မှန်သောအတိုင်း သိတော်မူသဖြင့် (တစ်စုံတစ်ရာ) မစွဲလမ်းမူ၍ လွတ်မြောက်တော်မူ၏။

၃၇။ ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရားသည် အကြင် (တရား) တို့ကို ကိုယ်တော်တိုင် ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့်မျက်မှောက်ပြု၍ ဟောတော်မူ၏၊ မြတ်စွာဘုရား၏ဟုတ်မှန်သောဂုဏ်ကို မှန်စွာ ပြောလိုကြလျှင် အကြင် (တရား) တို့ဖြင့် ပြောကြရာ၏၊ နက်နဲကုန်သော မြင်နိုင်ခဲကုန်သော သိနိုင်ခဲကုန်သော ငြိမ်သက်ကုန်သော မွန်မြတ်ကုန်သော ကြီစည်ခြင်းဖြင့် မရောက်နိုင်ကုန်သော သိမ်မွေ့ကုန်သော ပညာရှိတို့သာ သိနိုင်ကုန်သော ထိုတရားတို့သည် ဤသည်တို့ပင်တည်း။

ပဌမဘာဏဝါရ ပြီး၏။

ဧကစ္စသဿတဒိဋ္ဌိ

အချို့တည်မြဲအယူ လေးမျိုး

၃၈။ ရဟန်းတို့ အချို့တည်မြဲ အချို့မတည်မြဲ အယူရှိကုန်သော အချို့သောသမဏဗြာဟ္မဏတို့သည်ရှိကုန်၏၊ (ထိုသူတို့သည်) အတ္တကိုလည်းကောင်း၊ လောကကိုလည်းကောင်း အချို့တည်မြဲ၏၊ အချို့မတည်မြဲဟု လေးမျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်၏၊ အချို့တည်မြဲ အချို့မတည်မြဲ အယူရှိကုန်သော ထိုသမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် အဘယ်ကို အကြောင်းပြု၍ အဘယ်ကို စွဲမှီ၍ အတ္တကိုလည်းကောင်း၊ လောကကိုလည်းကောင်း အချို့ တည်မြဲ၏ အချို့မတည်မြဲဟု လေးမျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်သနည်း။

ဧကစ္စသဿတဒိဋ္ဌိ ပဌမဝါဒ

၃၉။ ရဟန်းတို့ ရှည်သောကာလလွန်သော် တစ်ရံတစ်ခါ၌ ဤလောကသည် ပျက်၏၊ ထိုအခါသည်ရှိသည်သာတည်း၊ လောကပျက်လတ်သော် သတ္တဝါတို့သည် များသောအားဖြင့် အာဘဿရ ဘုံ၌ ဖြစ်ကုန်၏၊ ထိုသူတို့သည် ထိုဘုံ၌ ဈာန်စိတ်ကြောင့် ဖြစ်ကုန်၏၊ နှစ်သိမ့်ခြင်း (ပီတိ) လျှင် အစာရှိကုန်၏၊ မိမိတို့ ကိုယ်ရောင်ဖြင့် လင်းလျက်ရှိကုန်၏၊ ကောင်းကင်၌ ကျက်စားကုန်၏၊ တင့်တယ်သော နေရာရှိကုန်၏၊ ကြာရှည်စွာသော ကာလပတ်လုံး တည်ကုန်၏။

၄၀။ ရဟန်းတို့ ရှည်သော ကာလလွန်သော် တစ်ရံတစ်ခါ၌ ဤလောကသည် ဖြစ်၏၊ ထိုအခါသည်ရှိသည်သာတည်း၊ လောကဖြစ်လတ်သော် (သတ္တဝါမှ) ဆိတ်သော ဗြဟ္မာ့ဗိမာန်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်၏၊ ထိုအခါ တစ်ဦးတစ်ယောက်သော သတ္တဝါသည် အသက်ကုန်သော ကြောင့်ဖြစ်စေ ကောင်းမှုကံကုန်သော ကြောင့်ဖြစ်စေ အာဘဿရဘုံမှ သေခဲ့၍ (သတ္တဝါမှ) ဆိတ်သော ဗြဟ္မာ့ဗိမာန်၌ ဖြစ်ပေါ်၏၊ ထိုသူသည်ထိုဘုံ၌ ဈာန်စိတ်ကြောင့် ဖြစ်၏၊ နှစ်သိမ့်ခြင်း (ပီတိ) လျှင် အစာရှိ၏၊ မိမိကိုယ်ရောင်ဖြင့် လင်းလျက်ရှိ၏၊ ကောင်းကင်၌ ကျက်စား၏၊ တင့်တယ်သော နေရာရှိ၏၊ ကြာရှည်စွာသော ကာလပတ်လုံး တည်၏။

၄၁။ ထိုဘုံ၌ ထိုသူသည် တစ်ယောက်ထီးတည်း ကာလရှည်စွာ နေရသောကြောင့် မမ္မေ့လျော်သည်ဖြစ်၍ "တစ်ပါးသော သတ္တဝါတို့လည်း ဤဘုံသို့ ရောက်လာဘိမူ ကောင်းလေစွ"ဟု တောင့်တ၏။ထိုအခါ တစ်ပါးသော သတ္တဝါတို့လည်း အသက်ကုန်သော ကြောင့်ဖြစ်စေ ကောင်းမှုကံကုန်သော ကြောင့်ဖြစ်စေ အာဘဿရဘုံမှ သေခဲ့ကုန်၍ ထိုသတ္တဝါ၏ အဖော်အဖြစ်ဖြင့် ဗြဟ္မာ့ဘုံ၌ ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏၊ ထိုသူတို့သည်လည်း ထိုဘုံ၌ ဈာန်စိတ်ကြောင့် ဖြစ်ကုန်၏၊ နှစ်သိမ့်ခြင်း (ပီတိ) လျှင် အစာရှိကုန်၏၊ မိမိတို့ ကိုယ် ရောင်ဖြင့် လင်းလျက်ရှိကုန်၏၊ ကောင်းကင်၌ ကျက်စားကုန်၏၊ တင့်တယ်သောနေရာရှိကုန်၏၊ ကြာ ရှည်စွာသော ကာလပတ်လုံး တည်ကုန်၏။

၄၂။ ရဟန်းတို့ ထိုသတ္တဝါတို့တွင် ရှေးဦးစွာ ဖြစ်ပေါ်နှင့်သော သတ္တဝါအား ဤသို့ အကြံဖြစ်၏ –

"ငါသည် ဗြဟ္မာဖြစ်၏၊ မဟာဗြဟ္မာဖြစ်၏၊ လွှမ်းမိုးနိုင်သူဖြစ်၏၊ မည်သူကမျှ မလွှမ်းမိုးနိုင် သူဖြစ်၏၊ စင်စစ် (အလုံးစုံကို) မြင်သူဖြစ်၏၊ အလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်သူဖြစ်၏၊ အစိုးရသူဖြစ်၏၊ ပြုသူဖြစ်၏၊ ဖန်ဆင်းသူ ဖြစ်၏၊ အမြတ်ဆုံးဖြစ်၏၊ စီမံသူဖြစ်၏၊ (ဗျာန်၌) လေ့လာပြီးသူဖြစ်၏၊ ဖြစ်ပြီးဖြစ်ဆဲသတ္တဝါတို့၏ အဖဖြစ်၏၊ ဤသတ္တဝါတို့ကို ငါ ဖန်ဆင်းထား၏၊ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် –

' တစ်ပါးသော သတ္တဝါတို့သည်လည်း ဤဘုံသို့ ရောက်လာဘိမူ ကောင်းလေစ'ဟု ငါ့အား ရှေး၌အကြံ ဖြစ်ခဲ့၏၊ ငါ့အား ဤသို့ တောင့်တခြင်းလည်း ဖြစ်၏၊ ဤသတ္တဝါတို့သည်လည်း ဤ (ဗြဟ္မာ) ဘုံသို့ရောက်လာကုန်၏"ဟု အကြံဖြစ်၏။

နောက်မှ ဖြစ်ပေါ်လာသော သတ္တဝါတို့အားလည်း ဤသို့ အကြံဖြစ်၏ –

"ဤအသျှင်သည် ဗြဟ္မာဖြစ်၏၊ မဟာဗြဟ္မာဖြစ်၏၊ လွှမ်းမိုးနိုင်သူဖြစ်၏၊ မည်သူကမျှ မလွှမ်းမိုးနိုင်သူဖြစ်၏၊ စင်စစ် (အလုံးစုံကို) မြင်သူဖြစ်၏၊ အလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်သူဖြစ်၏၊ အစိုးရသူ ဖြစ်၏၊ ပြုသူဖြစ်၏၊ ဖန်ဆင်းသူဖြစ်၏၊ အမြတ်ဆုံးဖြစ်၏၊ စီမံသူဖြစ်၏၊ (ဗျာန်၌) လေ့လာပြီးသူဖြစ်၏၊ ဖြစ်ပြီး ဖြစ်ဆဲသတ္တဝါတို့၏ အဖ ဖြစ်၏၊ ငါတို့ကို ဤအရှင်ဗြဟ္မာဖန်ဆင်းထား၏၊ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် –

ဤဘုံ၌ ဤဗြဟ္မာကြီး ရှေးဦးစွာ ဖြစ်ပေါ်နေနှင့်သည်ကို ငါတို့ မြင်ရကုန်၏၊ ငါတို့သည်ကား နောက်မှဖြစ်ပေါ်လာကုန်၏"ဟု အကြံဖြစ်၏။

၄၃။ ရဟန်းတို့ ထိုသတ္တဝါတို့တွင် ရှေးဦးစွာ ဖြစ်ပေါ်နှင့်သော သတ္တဝါသည် အသက်လည်း သာ လွန်၍ရှည်၏၊ အဆင်းလည်း သာလွန်၍ လု၏၊ တန်ခိုးလည်း သာလွန်၍ ကြီး၏၊ နောက်မှ ဖြစ်ပေါ်လာကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်ကား (ရှေးဦးစွာ ဖြစ်ပေါ်နှင့်သော သတ္တဝါနှင့် နှိုင်းစာလျှင်) အသက်လည်းတိုကုန်၏၊ အဆင်းလည်း မလှကုန်၊ တန်ခိုးလည်း နည်းကုန်၏။

၄၄။ ရဟန်းတို့ ဤသို့သော အကြောင်းသည် ရှိသေး၏၊ တစ်ဦးတစ်ယောက်သော သတ္တဝါသည် ထို (ဗြဟ္မာ) ဘုံမှ စုတေခဲ့၍ ဤ (လူ့ဘုံ) သို့ ရောက်လာသော် လူ့ဘောင်မှ ရသေ့ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ပြီးလျှင် ပြင်းစွာ အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍ မြမ်ဲစွာ အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍ အဖန်ဖန် အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍မမေ့လျော့ခြင်းကို စွဲ၍ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းခြင်းကို စွဲ၍ ထိုသို့သဘောရှိသော စိတ်တည်ကြည်ခြင်းကိုရ၏၊ ယင်းသို့ စိတ်သည် တည်ကြည်လတ်သော် ရှေး၌ နေဖူးသော ထို (ဗြဟ္မာ) ဘဝကို အောက်မေ့နိုင်၏၊ ထို့ထက် လွန်၍ မအောက်မေ့နိုင်၊ ထိုသူသည် ဤသို့ ဆို၏ –

"အကြင်အသျှင်သည် ဗြဟ္မာဖြစ်၏၊ မဟာဗြဟ္မာဖြစ်၏၊ လွှမ်းမိုးနိုင်သူဖြစ်၏၊ မည်သူကမျှမလွှမ်းမိုးနိုင်သူဖြစ်၏၊ စင်စစ် (အလုံးစုံကို) မြင်သူဖြစ်၏၊ အလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်သူဖြစ်၏၊ အစိုးရသူဖြစ်၏၊ ပြုသူဖြစ်၏၊ ဖန်ဆင်းသူဖြစ်၏၊ အမြတ်ဆုံးဖြစ်၏၊ စီမံသူဖြစ်၏၊ (ဗျာန်၌) လေ့လာပြီးသူဖြစ်၏၊ ဖြစ်ပြီးဖြစ်ဆဲ သတ္တဝါတို့၏ အဖဖြစ်၏၊ ငါတို့ကို ယင်းအရှင်ဗြဟ္မာ ဖန်ဆင်းထား၏၊ ထို (ဗြဟ္မာ) သည် (ဖြစ်ပေါ်ခြင်းမရှိ၍) မြဲ၏၊ (သေခြင်းမရှိ၍) ခိုင်မြဲ၏၊ (ထာဝစဉ်ရှိနေ၍) တည်မြဲ၏၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘော မရှိ၊ (ထို့ကြောင့်) မြဲသော အရာတို့နှင့် တူစွာ တည်မြဲတိုင်းပင် တည်လတ္တံ့၊ ထိုအရှင်ဗြဟ္မာ ဖန်ဆင်းထားသော ငါတို့သည်ကား (ဖြစ်ပေါ်ခြင်းရှိ၍) မမြဲကုန်၊ (သေခြင်းရှိ၍) မခိုင်မြဲကုန်၊

အသက်တိုကုန်၏၊ သေခြင်းသဘောရှိကုန်၏၊ (ထို့ကြောင့်) ဤ (လူ့) ဘုံသို့ရောက်လာကုန်၏"ဟု ဆို၏။

ရဟန်းတို့ ဤသည်ကား ပဌမ အကြောင်းတည်း၊ ယင်းကို အကြောင်းပြု၍ ယင်းကို စွဲမှီ၍ အချို့တည်မြဲ အချို့မတည်မြဲ အယူရှိကုန်သော အချို့သောသမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် အတ္တကိုလည်းကောင်း လောကကိုလည်းကောင်း အချို့တည်မြဲ၏ အချို့မတည်မြဲဟု ပြကုန်၏။ (၁-၅)

၁။ ဒုတိယဈာန်သုံးဘုံတွင် တတိယဘုံ၊ အရောင်အဝါထွက်သော ဗြဟ္မာတို့၏နေရာ။

♣

ဧကစ္စသဿတဒိဋ္ဌိ ဒုတိယဝါဒ

၄၅။ ဒုတိယဝါဒ၌ကား အချို့တည်မြဲ အချို့မတည်မြဲ အယူရှိကုန်သော အသျှင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည်အဘယ်ကို အကြောင်းပြု၍ အဘယ်ကို စွဲမှီ၍ အတ္တကိုလည်းကောင်း၊ လောကကိုလည်းကောင်းအချို့တည်မြဲ၏ အချို့မတည်မြဲဟု ပြကုန်သနည်း -

ရဟန်းတို့ ခိဋ္ဌာပဒေါသိက[၁] မည်သော နတ်တို့သည် ရှိကုန်၏၊ ထိုနတ်တို့သည် အလွန်ကြာမြင့်စွာကျီစယ် ပျော်ပါးလျက် နေကုန်၍ (စားသောက်ရန်) သတိမေ့သောကြောင့် ထိုနတ်ဘဝမှ စုတေကုန်၏။

၄၆။ ရဟန်းတို့ ဤသို့သော အကြောင်းသည် ရှိသေး၏၊ တစ်ဦးတစ်ယောက်သော သတ္တဝါသည် ထို (နတ်) ဘုံမှ စုတေခဲ့၍ ဤ (လူ့) ဘုံသို့ ရောက်လာသော် လူ့ဘောင်မှ ရသေ့ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ပြီးလျှင် ပြင်းစွာအားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍ မြဲမြံစွာ အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍ အဖန်ဖန် အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍မမေ့လျော့ခြင်းကို စွဲ၍ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းခြင်းကို စွဲ၍ ထိုသို့သဘောရှိသော စိတ်တည်ကြည်ခြင်းကိုရ၏၊ ယင်းသို့ စိတ်သည် တည်ကြည်လတ်သော် ရှေး၌ နေဖူးသော ထို (နတ်) ဘဝကိုအောက်မေ့နိုင်၏၊ ထို့ထက်လွန်၍ မအောက်မေ့နိုင်၊ ထိုသူသည် ဤသို့ ဆို၏ -

"အကြင်အသျှင်နတ်တို့သည် ခိဋ္ဌာပဒေါသိက မဟုတ်ကုန်၊ ထိုနတ်တို့သည် အလွန်ကြာမြင့်စွာကျီစယ်ပျော်ပါးလျက် မနေကုန်၍ (စားသောက်ရန်) သတိမမေ့သောကြောင့် ထိုနတ်ဘဝမှ မစုတေ ကုန်၊ (ဖြစ်ပေါ်ခြင်းမရှိ၍) မြဲကုန်၏၊ (သေခြင်းမရှိ၍) ခိုင်မြဲကုန်၏၊ (ထာဝစဉ်ရှိနေ၍) တည်မြဲ ကုန်၏၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘော မရှိကုန်၊ (ထို့ကြောင့်) မြဲသော အရာတို့နှင့်တူစွာ တည်မြဲ တိုင်းပင်တည်ကုန်လတ္တံ့၊ ခိဋ္ဌာပဒေါသိကဖြစ်သော ငါတို့သည်ကား အလွန်ကြာ မြင့်စွာ ကျီစယ် ပျော်ပါးလျက်နေကုန်၍ (စားသောက်ရန်) သတိမေ့သောကြောင့် ထို (နတ်) ဘဝမှ စုတေခဲ့ကုန်၏၊ (ဖြစ်ပေါ်ခြင်းရှိ၍) မမြဲကုန်၊ (သေခြင်းရှိ၍) မခိုင်မြဲကုန်၊ အသက်တိုကုန်၏၊ သေခြင်းသဘော ရှိကုန်၏။ (ထို့ကြောင့်) ဤ (လူ့) ဘုံသို့ ရောက်လာကုန်၏"ဟု ဆို၏။

ရဟန်းတို့ ဤသည်ကား ဒုတိယ အကြောင်းတည်း၊ ယင်းကို အကြောင်းပြု၍ ယင်းကို စွဲမှီ၍အချို့တည်မြဲ အချို့မတည်မြဲ အယူရှိကုန်သော အချို့သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် အတ္တကိုလည်းကောင်း၊ လောကကိုလည်းကောင်း အချို့တည်မြဲ၏၊ အချို့မတည်မြဲဟု ပြကုန်၏။ (၂-၆)

၁။ ခိဋ္ဌာပဒေါသိက (ပါဋ္ဌိ) ခဋ္ဌာ = ပျော်ပါးခြင်းကြောင့် + ပဒေါသိက = ပျက်စီးသောနတ်။

♣

ဧကစ္စသဿတဒိဋ္ဌိ တတိယဝါဒ

၄၇။ တတိယဝါဒ၌ကား အချို့တည်မြဲ အချို့မတည်မြဲ အယူရှိကုန်သော အသျှင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် အဘယ်ကို အကြောင်းပြု၍ အဘယ်ကို စွဲမှီ၍ အတ္တကိုလည်းကောင်း၊ လောကကိုလည်းကောင်းအချို့တည်မြဲ၏ အချို့မတည်မြဲဟု ပြကုန်သနည်း -

ရဟန်းတို့ မနောပဒေါသိက[၁] မည်သော နတ်တို့သည် ရှိကုန်၏၊ ထိုနတ်တို့သည် အလွန်ကြာမြင့်စွာအချင်းချင်း တစိန်းစိန်း ကြည့်ကုန်သဖြင့် အချင်းချင်း ဒေါသစိတ်ဖြစ်ကုန်၍ ကိုယ်စိတ်ပင်ပန်းသောကြောင့်ထိုနတ်ဘဝမှ စုတေကုန်၏။

၄၈။ ရဟန်းတို့ ဤသို့သော အကြောင်းသည် ရှိသေး၏၊ တစ်ဦးတစ်ယောက်သော သတ္တဝါသည်ထို (နတ်) ဘုံမှ စုတေခဲ့၍ ဤ (လူ့) ဘုံသို့ ရောက်လာသော် လူ့ဘောင်မှ ရသေ့ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ပြီးလျှင် ပြင်းစွာအားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍ မြဲမြံစွာ အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍ အဖန်ဖန် အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍မမေ့ လျော့ခြင်းကို စွဲ၍ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းခြင်းကို စွဲ၍ ထိုသို့သဘောရှိသော စိတ်တည်ကြည်ခြင်းကိုရ၏၊ ယင်းသို့ စိတ်သည် တည်ကြည်လတ်သော် ရှေး၌ နေဖူးသောထို (နတ်) ဘဝကို အောက်မေ့နိုင်၏၊ ထို့ထက်လွန်၍ မအောက်မေ့နိုင်၊ ထိုသူသည် ဤသို့ ဆို၏ -

"အကြင် အသျှင်နတ်တို့သည် မနောပဒေါသိက မဟုတ်ကုန်၊ ထိုနတ်တို့သည် အလွန်ကြာမြင့်စွာအချင်းချင်း တစိန်းစိန်း မကြည့်ကုန်သဖြင့် အချင်းချင်း ဒေါသစိတ် မဖြစ်ကုန်၍ ကိုယ်စိတ်မပင်ပန်းကုန်သော ကြောင့် ထို (နတ်) ဘဝမှ မစုတေကုန်၊ (ဖြစ်ပေါ်ခြင်း မရှိ၍) မြဲကုန်၏၊ (သေခြင်း မရှိ၍) ခိုင်မြဲကုန်၏၊ (ထာဝစဉ်ရှိနေ၍) တည်မြဲကုန်၏၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘော မရှိကုန်၊ (ထို့ကြောင့်) မြဲသောအရာတို့နှင့် တူစွာ တည်မြဲတိုင်းပင် တည်ကုန်လတ္တံ့၊ မနောပဒေါသိကဖြစ် သော ငါတို့ကားအလွန်ကြာမြင့်စွာ အချင်းချင်း တစိန်းစိန်း ကြည့်ကုန်သဖြင့် အချင်းချင်း ဒေါသ စိတ်ဖြစ်ကုန်၍ကိုယ်စိတ်ပင်ပန်းသောကြောင့် ထို (နတ်) ဘဝမှ စုတေခဲ့ကုန်၏၊ (ဖြစ်ပေါ်ခြင်းရှိ၍) မမြဲကုန်၊ (သေခြင်းရှိ၍) မခိုင်မြဲကုန်၊ အသက်တိုကုန်၏၊ သေခြင်းသဘောရှိကုန်၏။ (ထို့ကြောင့်) ဤလူ့ ဘုံသို့ရောက်လာကုန်၏"ဟု ဆို၏။

ရဟန်းတို့ ဤသည်ကား တတိယ အကြောင်းတည်း၊ ယင်းကို အကြောင်းပြု၍ ယင်းကို စွဲမှီ၍အချို့တည်မြဲ အချို့မတည်မြဲ အယူရှိကုန်သော အချို့သောသမဏာဗြာဟ္မဏာတို့သည် အတ္တကိုလည်းကောင်း၊ လောကကိုလည်းကောင်း အချို့တည်မြဲ၏၊ အချို့မတည်မြဲဟု ပြကုန်၏။ (၃-၇)

၁။ မနော = ဒေါသစိတ်ကြောင့် + ပဒေါသိက = ပျက်စီးသောနတ်။

♣

ကေစ္စသဿတဒိဋ္ဌိ စတုတ္ထဝါဒ

၄၉။ စတုတ္ထဝါဒ၌ကား အချို့တည်မြဲ အချို့မတည်မြဲ အယူရှိကုန်သော အသျှင်သမဏာဗြာဟ္မဏာတို့သည်အဘယ်ကို အကြောင်းပြု၍ အဘယ်ကို စွဲမှီ၍ အတ္တကိုလည်းကောင်း၊ လောကကိုလည်းကောင်းအချို့တည်မြဲ၏၊ အချို့မတည်မြဲဟု ပြကုန်သနည်း -

ရဟန်းတို့ ဤလောက၌ အချို့သော သမဏာသည်လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏာသည်လည်းကောင်းကြေစည်လေ့ရှိ၏၊ စူးစမ်းလေ့ရှိ၏၊ ထိုသူသည် အမျိုးမျိုး ကြေစည်၍ စူးစမ်းဆင်ခြင်၍ မိမိ၏ ထင်မြင်ချက်ကို ဤသို့ ဆို၏ -

"မျက်စိ နား နှာ လျှာ ကိုယ်ဟုဆိုအပ်သော ဤ (ရုပ်) အတ္တသည် (ဖြစ်ခြင်းရှိ၍) မမြဲ၊ (ပျက်ခြင်းရှိ၍) မခိုင်မြဲ၊ (ထာဝစဉ် ရှိမနေ၍) မတည်မြဲ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း သဘောရှိ၏၊ စိတ် မနော ဝိညာဉ်ဟုဆိုအပ်သော ဤ (နာမ်) အတ္တသည် (ဖြစ်ခြင်းမရှိ၍) မြဲ၏၊ (သေခြင်းမရှိ၍) ခိုင်မြဲ၏၊ (ထာဝစဉ်ရှိနေ၍) တည်မြဲ၏၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း သဘော မရှိ၊ မြဲသော အရာတို့နှင့် တူစွာ တည်မြဲတိုင်းပင်တည်လတ္တံ့"ဟု ဆို၏။

ရဟန်းတို့ ဤသည်ကား စတုတ္ထ အကြောင်းတည်း၊ ယင်းကို အကြောင်းပြု၍ ယင်းကို စွဲမှီ၍အချို့တည်မြဲ အချို့မတည်မြဲ အယူရှိကုန်သော အချို့သမဏာဗြာဟ္မဏာတို့သည် အတ္တကိုလည်းကောင်း၊ လောကကိုလည်းကောင်း အချို့တည်မြဲ၏၊ အချို့မတည်မြဲဟု ပြကုန်၏။ (၄-၈)

၅၀။ ရဟန်းတို့ အချို့တည်မြဲ အချို့မတည်မြဲ အယူရှိကုန်သော သမဏာဗြာဟ္မဏာတို့သည် အတ္တကိုလည်းကောင်း၊ လောကကိုလည်းကောင်း အချို့တည်မြဲ၏၊ အချို့မတည်မြဲဟု ဤလေးမျိုးသောအကြောင်း တို့ဖြင့် ပြကုန်၏။

ရဟန်းတို့ အချို့တည်မြဲ အချို့မတည်မြဲ အယူရှိကုန်သော သမဏာဗြာဟ္မဏာ အားလုံးတို့သည်အတ္တကိုလည်းကောင်း၊ လောကကိုလည်းကောင်း အချို့တည်မြဲ၏ အချိုမတည်မြဲဟု ပြကြလျှင် ဤလေးမျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဤ (လေးမျိုး) တို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးသော အကြောင်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း ပြကုန်၏၊ ဤ (လေးမျိုး) တို့မှ တစ်ပါးသော အကြောင်းမရှိ။

၅၁။ ရဟန်းတို့ "ဤအယူတို့သည် ဤသို့ စွဲယူထားလျှင် ဤသို့ မှားယွင်းစွာ သုံးသပ်ထားလျှင် ဤသို့လားရာရှိကုန်၏၊ ဤသို့ တမလွန်ရှိကုန်၏"ဟု မြတ်စွာဘုရားသည် ထို (လေးမျိုးသောအယူ) ကိုသိတော်မူ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ထို (လေးမျိုးသော အယူ) ကိုလည်း သိတော်မူ၏၊ ထို့ထက် အထူးသဖြင့်လွန်မြတ်သော တရားကိုလည်း သိတော်မူ၏၊ ထို (အထူးသဖြင့် လွန်မြတ်သောတရား) ကိုသိတော်မူသော် လည်း မှားယွင်းစွာ မသုံးသပ်၊ မှားယွင်းစွာမသုံးသပ်သောကြောင့်ထို (မြတ်စွာဘုရား) သည် ကိုယ်တော် တိုင်သာလျှင် နိဗ္ဗာန်ကို သိတော်မူ၏။

ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရားသည် ဝေဒနာတို့၏ ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ ချုပ်ကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ သာယာဖွယ်ကိုလည်းကောင်း၊ အပြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဝေဒနာတို့မှ ထွက်မြောက်ရာကိုလည်းကောင်းဟုတ်မှန်သောအတိုင်း သိတော်မူသဖြင့် (တစ်စုံတစ်ရာ) မစွဲလမ်းမူ၍ လွတ်မြောက်တော်မူ၏။

၅၂။ ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရားသည် အကြင်တရားတို့ကို ကိုယ်တော်တိုင်ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့်မျက်မှောက်ပြု၍ ဟောတော်မူ၏၊ မြတ်စွာဘုရား၏ဟုတ်မှန်သော ဂုဏ်ကို မှန်စွာပြောလိုကြလျှင် အကြင်တရားတို့ဖြင့် ပြောကြရာ၏၊ နက်နဲကုန်သော မြင်နိုင်ခဲကုန်သော သိနိုင်ခဲကုန်သော ငြိမ်သက်ကုန်သော မွန်မြတ်ကုန်သော ကြံစည်ခြင်းဖြင့် မရောက်နိုင်ကုန်သော သိမ်မွေ့ကုန်သော ပညာရှိတို့သာ သိနိုင်ကုန်သော ထိုတရားတို့သည် ဤသည်တို့ပင်တည်း။

အန္တာနန္တဒိဋ္ဌိ အဆုံးရှိ အဆုံးမရှိအယူ လေးမျိုး

၅၃။ ရဟန်းတို့ အဆုံးရှိ အဆုံးမရှိ အယူရှိကုန်သော အချို့သောသမဏာဗြာဟ္မဏာတို့သည် ရှိကုန်၏၊ (ထိုသူတို့သည်) လောက၏ အဆုံးရှိ အဆုံးမရှိကို လေးမျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်၏၊ အဆုံးရှိအဆုံးမရှိ အယူရှိကုန်သော ထိုအသျှင်သမဏာဗြာဟ္မဏာတို့သည် အဘယ်ကို အကြောင်းပြအဘယ်ကို စွဲမှီ၍ လောက၏ အဆုံးရှိ အဆုံးမရှိကို လေးမျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်သနည်း။

အန္တာနန္တဒိဋ္ဌိ ပဌမဝါဒ

၅၄။ ရဟန်းတို့ ဤလောကဌ် အချို့ သော သမဏာသည်လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏာသည်လည်းကောင်းပြင်းစွာအားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍ မြဲမြံစွာအားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍ အဖန်ဖန် အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍ မမေ့မလျော့ခြင်းကို စွဲ၍ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းခြင်းကို စွဲ၍ ထိုသို့သဘောရှိသော စိတ်တည်ကြည်ခြင်းကိုရ၏၊ ယင်းသို့ စိတ်သည် တည်ကြည်လတ်သော် လောကဌ် အဆုံးရှိ၏ဟု ထင်မှတ်လျက် နေ၏၊ ထိုသူသည် ဤသို့ ဆို၏ –

“ဤလောကသည် အဆုံးရှိ၏၊ ပတ်၍ သွားနိုင်သော ခရီးရှိ၏၊ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော်– ငါသည်ပြင်းစွာ အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍ မြမြံစွာ အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍ အဖန်ဖန် အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍မမေ့လျော့ခြင်းကို စွဲ၍ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းခြင်းကို စွဲ၍ ထိုသို့သဘောရှိသော စိတ်တည်ကြည်ခြင်းကိုရ၏၊ ယင်းသို့ စိတ်သည် တည်ကြည်လတ်သော် လောက၌ အဆုံးရှိ၏ဟု ထင်မှတ် လျက် နေ၏၊ ဤအကြောင်းကြောင့် ဤလောကသည် အဆုံးရှိ၏၊ ပတ်၍ သွားနိုင်သော ခရီးရှိ၏ဟု ငါသိ၏” ဟူ၍ဆို၏။

ရဟန်းတို့ ဤသည်ကား ပဌမ အကြောင်းတည်း၊ ယင်းကို အကြောင်းပြု၍ ယင်းကို စွဲမှီ၍ အဆုံးရှိအဆုံးမရှိ အယူရှိကုန်သော အချို့သောသမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် လောက၏ အဆုံးရှိ အဆုံးမရှိ ကိုပြကုန်၏။ (၁–၉)

အန္တာနန္တဒိဋ္ဌိ ဒုတိယဝါဒ

၅၅။ ဒုတိယဝါဒ၌ကား အဆုံးရှိ အဆုံးမရှိ အယူရှိကုန်သော အသျှင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် အဘယ်ကိုအကြောင်းပြု၍ အဘယ်ကို စွဲမှီ၍ လောက၏ အဆုံးရှိ အဆုံးမရှိကို ပြကုန်သနည်း –

ရဟန်းတို့ ဤလောက၌ အချို့သော သမဏသည်လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏသည်လည်းကောင်း ပြင်းစွာအားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍ မြမြံစွာ အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍ အဖန်ဖန် အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍ မမေ့မလျော့ခြင်းကို စွဲ၍ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းခြင်းကို စွဲ၍ ထိုသို့သဘောရှိသော စိတ်တည်ကြည်ခြင်းကိုရ၏၊ ယင်းသို့ စိတ်သည် တည်ကြည်လတ်သော် လောက၌ အဆုံးမရှိဟု ထင်မှတ်လျက် နေ၏၊ ထိုသူသည် ဤသို့ ဆို၏ –

“ဤလောကသည် အဆုံးမရှိ၊ အပိုင်းအခြား မရှိ၊ ‘ ဤလောကသည် အဆုံးရှိ၏၊ ပတ်၍ သွားနိုင်သော ခရီးရှိ၏’ဟု ဆိုကြသော ထိုသမဏဗြာဟ္မဏတို့၏ စကားသည် မှား၏၊ ဤလောကသည်အဆုံးမရှိ အပိုင်းအခြားမရှိ၊ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် –

ငါသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍ မြဲမြံစွာ အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍ အဖန်ဖန် အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍ မမေ့မလျော့ခြင်းကို စွဲ၍ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းခြင်းကို စွဲ၍ ထိုသို့သဘောရှိသော စိတ်တည်ကြည်ခြင်းကို ရ၏၊ ယင်းသို့ စိတ်သည် တည်ကြည်လတ်သော် လောက၌ အဆုံး မရှိဟု ထင်မှတ်လျက်နေ၏၊ ဤအကြောင်းကြောင့် ဤလောကသည် အဆုံးမရှိ၊ အပိုင်းအခြားမရှိဟု ငါသိ၏” ဟူ၍ ဆို၏။

ရဟန်းတို့ ဤသည်ကား ဒုတိယ အကြောင်းတည်း၊ ယင်းကို အကြောင်းပြု၍ ယင်းကို စွဲမှီ၍ အဆုံးရှိအဆုံးမရှိ အယူရှိကုန်သော အချို့သောသမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် လောက၏ အဆုံးရှိ အဆုံးမရှိ ကိုပြကုန်၏။ (၂–၁၀)

အန္တာနန္တဒိဋ္ဌိ တတိယဝါဒ

၅၆။ တတိယဝါဒ၌ကား အဆုံးရှိ အဆုံးမရှိ အယူရှိကုန်သော သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် အဘယ်ကိုအကြောင်းပြု၍ အဘယ်ကို စွဲမှီ၍ လောက၏ အဆုံးရှိ အဆုံးမရှိကို ပြကုန်သနည်း –

ရဟန်းတို့ ဤလောကၦ် အချို့သော သမဏသည်လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏသည်လည်းကောင်း ပြင်းစွာအားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍ မြဲမြဲစွာ အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍ အဖန်ဖန် အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍မမေ့မလျော့ခြင်းကို စွဲ၍ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းခြင်းကို စွဲ၍ ထိုသို့ သဘောရှိသော စိတ်တည်ကြည်ခြင်းကို ရ၏၊ ယင်းသို့ စိတ်သည် တည်ကြည်လတ်သော် လောကၦ် အထက်နှင့်အောက်အဆုံးရှိ၏၊ ဖီလာ ကား အဆုံးမရှိဟု ထင်မြင်လျက် နေ၏။ ထိုသူသည် ဤသို့ ဆို၏ –

"ဤလောကသည် အဆုံးလည်း ရှိ၏၊ အဆုံးလည်း မရှိ၊ 'ဤလောကသည် အဆုံးရှိ၏၊ ပတ်၍သွားနိုင်သော ခရီးရှိ၏'ဟု ဆိုကြသော ထိုသမဏဗြာဟ္မဏတို့၏ စကားသည် မှား၏။ 'ဤလောကသည်အဆုံးမရှိ အပိုင်းအခြား မရှိ'ဟု ဆိုကြသော ထိုသမဏဗြာဟ္မဏတို့၏ စကားသည်လည်းမှား၏။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် –

ငါသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍ မြဲမြဲစွာ အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍ အဖန်ဖန် အားထုတ်ခြင်းကိုစွဲ၍ မမေ့လျော့ခြင်းကို စွဲ၍ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းခြင်းကို စွဲ၍ ထိုသို့သဘောရှိသော စိတ်တည်ကြည်ခြင်းကို ရ၏၊ ယင်းသို့ စိတ်သည် တည်ကြည်လတ်သော် လောကၦ် အထက်နှင့် အောက်အဆုံးရှိ၏၊ ဖီလာကား အဆုံးမရှိဟု ထင်မှတ်လျက် နေ၏၊ ဤအကြောင်းကြောင့် ဤ လောကသည်အဆုံးလည်း ရှိ၏၊ အဆုံးလည်း မရှိဟု ငါ သိ၏" ဟူ၍ ဆို၏။

ရဟန်းတို့ ဤသည်ကား တတိယ အကြောင်းတည်း၊ ယင်းကို အကြောင်းပြု၍ ယင်းကို စွဲမှီ၍ အဆုံးရှိအဆုံးမရှိ အယူရှိကုန်သော အချို့သောသမဏဗြာဟ္မဏတို့သည်လောက၏ အဆုံးရှိ အဆုံးမရှိကို ပြကုန်၏။ (၃–၁၁)

၁။ ဖီလာ –ဘေးပတ်ဝန်းကျင်။

♣

အန္တာနန္တဒိဋ္ဌိ စတုတ္ထဝါဒ

၅၇။ စတုတ္ထဝါဒၦ်ကား အဆုံးရှိ အဆုံးမရှိ အယူရှိကုန်သော အသျှင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် အဘယ်ကိုအကြောင်းပြု၍ အဘယ်ကို စွဲမှီ၍ လောက၏ အဆုံးရှိ အဆုံးမရှိကို ပြကုန်သနည်း –

ရဟန်းတို့ ဤလောကၦ် အချို့သော သမဏသည်လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏသည်လည်းကောင်းကြံစည်လေ့ရှိ၏၊ စူးစမ်းလေ့ရှိ၏၊ ထိုသူသည် အမျိုးမျိုးကြံစည်၍ စူးစမ်းဆင်ခြင်၍ မိမိ၏ ထင်မြင်ချက်ကို ဤသို့ ဆို၏– "ဤလောကသည် အဆုံးရှိလည်း မဟုတ်၊ အဆုံးမရှိလည်း မဟုတ်၊ 'ဤလောကသည် အဆုံး ရှိ၏၊ ပတ်၍ သွားနိုင်သော ခရီးရှိ၏'ဟု ပြောကြသော ထိုသမဏဗြာဟ္မဏတို့၏ စကားသည် မှား၏။ 'ဤလောကသည် အဆုံးမရှိ အပိုင်းအခြားမရှိ'ဟု ပြောကြသော ထိုသမဏဗြာဟ္မဏတို့၏စကားသည်လည်း မှား၏၊ 'ဤလောကသည် အဆုံးလည်း ရှိ၏၊ အဆုံးလည်း မရှိ'ဟု ပြောကြ

သောထိုသမဏဗြာဟ္မဏတို့၏ စကားသည်လည်း မှား၏၊ ဤလောကသည် အဆုံးရှိလည်း မဟုတ်၊ အဆုံးမရှိလည်း မဟုတ်"ဟု ဆို၏။

ရဟန်းတို့ ဤသည်ကား စတုတ္ထ အကြောင်းတည်း၊ ယင်းကို အကြောင်းပြု၍ ယင်းကို စွဲမှီ၍ အဆုံးရှိအဆုံးမရှိ အယူရှိကုန်သော အချို့သောသမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် လောက၏ အဆုံးရှိ အဆုံးမရှိ ကိုပြကုန်၏။ (၄–၁၂)

၅၈။ ရဟန်းတို့ အဆုံးရှိ အဆုံးမရှိ အယူရှိကုန်သော ထိုသမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် လောက၏ အဆုံးရှိအဆုံးမရှိကို ဤလေးမျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်၏။

ရဟန်းတို့ အဆုံးရှိ အဆုံးမရှိ အယူရှိကုန်သော သမဏဗြာဟ္မဏအားလုံးတို့သည် လောက၏ အဆုံးရှိအဆုံးမရှိကို ပြကြလျှင် ဤလေးမျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဤ (လေးမျိုး) တို့တွင်တစ်မျိုးမျိုးသော အကြောင်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း ပြကုန်၏၊ ဤ (လေးမျိုး) တို့မှ တစ်ပါးသောအကြောင်းမရှိ။

၅၉။ ရဟန်းတို့ "ဤအယူတို့သည် ဤသို့ စွဲယူထားလျှင် ဤသို့ မှားယွင်းစွာ သုံးသပ်ထားလျှင် ဤသို့လားရာရှိကုန်၏၊ ဤသို့ တမလွန်ရှိကုန်၏"ဟု မြတ်စွာဘုရားသည် ထို (လေးမျိုးသောအယူ) ကိုသိတော်မူ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ထို (လေးမျိုးသောအယူ) ကိုလည်း သိတော်မူ၏၊ ထို့ထက် အထူးသဖြင့် လွန်မြတ်သော တရားကိုလည်း သိတော်မူ၏၊ ထို (အထူးသဖြင့် လွန်မြတ်သောတရား) ကို သိတော်မူသော်လည်း မှားယွင်းစွာ မသုံးသပ်၊ မှားယွင်းစွာမသုံးသပ်သောကြောင့် ထို (မြတ်စွာဘုရား) သည် ကိုယ်တော်တိုင်သာလျှင် နိဗ္ဗာန်ကို သိတော်မူ၏။

ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရားသည် ဝေဒနာတို့၏ ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ ချုပ်ကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ သာယာဖွယ်ကိုလည်းကောင်း၊ အပြစ်ကိုလည်းကောင်း ဝေဒနာတို့မှ ထွက်မြောက်ရာကိုလည်းကောင်းဟုတ်မှန်သောအတိုင်း သိတော်မူသဖြင့် (တစ်စုံတစ်ရာ) မစွဲလမ်းမူ၍ လွတ်မြောက်တော်မူ၏။

၆၀။ ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရားသည် အကြင်တရားတို့ကို ကိုယ်တော်တိုင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြု၍ ဟောတော်မူ၏၊ မြတ်စွာဘုရား၏ဟုတ်မှန်သောဂုဏ်ကို မှန်စွာပြောလိုကြလျှင် အကြင်တရားတို့ဖြင့် ပြောကြရာ၏၊ နက်နဲကုန်သော မြင်နိုင်ခဲကုန်သော သိနိုင်ခဲကုန်သော ငြိမ်သက်ကုန်သော မွန်မြတ်ကုန်သော ကြံစည်ခြင်းဖြင့် မရောက်နိုင်ကုန်သော သိမ်မွေ့ကုန်သော ပညာရှိတို့သာ သိနိုင်ကုန်သော ထိုတရားတို့သည် ဤသည်တို့ပင်တည်း။

အမရာဝိက္ခေပ ၀ါဒ

အဆုံးမရှိပစ်လွှင့်သော အယူလေးမျိုး

၆၁။ ရဟန်းတို့ အဆုံးမရှိပစ်လွှင့်သော အယူရှိကုန်သော အချို့သောသမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ရှိကုန်၏၊ (ထိုသူတို့သည်) ထိုထိုအရာ၌ အမေးခံကြရလျှင် လေးမျိုးသောအကြောင်းတို့ဖြင့် အဆုံးမရှိပစ်လွှင့်သော စကားကို ဆိုကုန်၏။

အဆုံးမရှိ ပစ်လွှင့်သော အယူရှိကုန်သော ထိုအသျှင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ထိုထိုအရာ၌ အမေးခံကြရလျှင် အဘယ်ကို အကြောင်းပြု၍ အဘယ်ကို စွဲမှီ၍ လေးမျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် အဆုံးမရှိပစ်လွှင့်သော စကားကို ဆိုကုန်သနည်း။

အမရာဝိက္ခေပဒိဋ္ဌိ ပဌမဝါဒ

၆၂။ ရဟန်းတို့ ဤလောက၌ အချို့သော သမဏသည်လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏသည်လည်းကောင်း "ဤကား ကုသိုလ်တည်း"ဟုဟုတ်မှန်သောအတိုင်း မသိ၊ "ဤကား အကုသိုလ်တည်း"ဟုဟုတ်မှန် သောအတိုင်း မသိ၊ ထိုသူအား ဤသို့ အကြံဖြစ်၏ –

"ဤကား ကုသိုလ်ဟုဟုတ်မှန်သောအတိုင်း ငါ မသိ၊ ဤကား အကုသိုလ်ဟုဟုတ်မှန်သော အတိုင်းငါမသိ၊ ငါသည် ဤကား ကုသိုလ်ဟုဟုတ်မှန်သောအတိုင်း မသိဘဲလျက် ဤကား အကုသိုလ်ဟုဟုတ်မှန်သောအတိုင်း မသိဘဲလျက် ဤကား ကုသိုလ်ဟုသော်လည်း ဖြေငြားအံ့၊ ဤ ကားအကုသိုလ်ဟုသော်လည်း ဖြေငြားအံ့၊ ငါ၏ ထိုအဖြေသည် အမှားဖြစ်ရာ၏၊ ထိုအမှားကြောင့် ငါ့အားပင်ပန်းခြင်း ဖြစ်ရာ၏၊ ထိုပင်ပန်းခြင်းကြောင့် ငါ့အား အန္တရာယ် ဖြစ်ရာ၏"ဟု အကြံ ဖြစ်၏။

ထိုသူသည် ဤသို့ မမှန်ပြောခြင်းကို ကြောက်သောကြောင့် မမှန်ပြောခြင်းကို စက်ဆုပ်သောကြောင့်ဤကား ကုသိုလ်တည်းဟု မဖြေ၊ ဤကား အကုသိုလ်တည်းဟု မဖြေ၊ ထိုထိုအရာ၌ အမေးခံရလျှင် "ဤသို့ဟုလည်း ငါမယူ၊ ထိုသို့ဟုလည်း ငါမယူ၊ အခြားသို့ဟုလည်း ငါမယူ၊ (ဤသို့ ထိုသို့ အခြားသို့) မဟုတ်ဟုလည်း ငါမယူ၊ (ဤသို့ ထိုသို့ အခြားသို့) မဟုတ်သည့်မဟုတ်ဟုလည်း ငါမယူ"ဟု အဆုံးမရှိ ပစ်လွှင့်သော စကားကို ဆို၏။

ရဟန်းတို့ ဤသည်ကား ပဌမ အကြောင်းတည်း၊ ယင်းကို အကြောင်းပြု၍ ယင်းကို စွဲမှီ၍ အဆုံး မရှိပစ်လွှင့်သော အယူရှိကုန်သော အချို့သောသမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ထိုထိုအရာ၌ အမေးခံကြရလျှင်အဆုံးမရှိ ပစ်လွှင့်သော စကားကို ဆိုကုန်၏။ (၁–၁၃)

အမရာဝိက္ခေပ ဒုတိယဝါဒ

၆၃။ ဒုတိယဝါဒ၌ကား အဆုံးမရှိ ပစ်လွှင့်သော အယူရှိကုန်သော အသျှင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည်ထိုထိုအရာ၌ အမေးခံကြရလျှင် အဘယ်ကို အကြောင်းပြု၍ အဘယ်ကို စွဲမှီ၍ အဆုံးမရှိ ပစ်လွှင့်သောစကားကို ဆိုကုန်သနည်း –

ဤလောက၌ အချို့သော သမဏသည်လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏသည်လည်းကောင်း "ဤကားကုသိုလ်တည်း"ဟုဟုတ်မှန်သောအတိုင်း မသိ၊ "ဤကား အကုသိုလ်တည်း"ဟုဟုတ်မှန်သောအတိုင်းမသိ၊ ထိုသူအား ဤသို့ အကြံဖြစ်၏ –

"ဤကား ကုသိုလ်ဟုဟုတ်မှန်သောအတိုင်း ငါ မသိ၊ ဤကား အကုသိုလ်ဟုဟုတ်မှန်သော အတိုင်းငါမသိ၊ ငါသည် ဤကား ကုသိုလ်ဟုဟုတ်မှန်သောအတိုင်း မသိဘဲလျက် ဤကား အကုသိုလ်ဟုဟုတ်မှန်သောအတိုင်း မသိဘဲလျက် ဤကား ကုသိုလ်ဟုသော်လည်း ဖြေငြားအံ့၊ ဤကားအကုသိုလ်ဟုသော်လည်း ဖြေငြားအံ့၊ ထိုဖြေခြင်းကြောင့် ငါ့အား နှစ်သက်ခြင်း 'ဆန္ဒ' သည်လည်းကောင်း၊ တပ်မက်ခြင်း 'ရာဂ' သည်လည်းကောင်း၊ အမျက်ထွက်ခြင်း 'ဒေါသ' သည်လည်းကောင်း၊ စိတ်ထိခိုက်ခြင်း 'ပဋ္ဌိဃ' သည်လည်းကောင်း ဖြစ်ရာ၏၊ ထို နှစ်သက်ခြင်း 'ဆန္ဒ'၊ တပ်မက်ခြင်း 'ရာဂ'၊ အမျက်ထွက်ခြင်း 'ဒေါသ'၊ စိတ်ထိခိုက်ခြင်း 'ပဋ္ဌိဃ' ကြောင့် ငါ့အား စွဲလမ်းခြင်း 'ဥပါဒါန်' ဖြစ်ရာ၏၊ ထိုစွဲလမ်းခြင်းကြောင့် ငါ့အား ပင်ပန်းခြင်း ဖြစ်ရာ၏၊ ထိုပင်ပန်းခြင်းကြောင့် ငါ့အားအန္တရာယ်ဖြစ်ရာ၏"ဟု အကြံ ဖြစ်၏။

ထိုသူသည် ဤသို့ စွဲလမ်းခြင်းကို ကြောက်သောကြောင့် စွဲလမ်းခြင်းကို စက်ဆုပ်သောကြောင့် ဤ ကားကုသိုလ်တည်းဟု မဖြေ၊ ဤကား အကုသိုလ်တည်းဟု မဖြေ၊ ထိုထိုအရာ၌ အမေးခံရလျှင် "ဤသို့ဟုလည်း ငါ မယူ၊ ထိုသို့ဟုလည်း ငါမယူ၊ အခြားသို့ဟုလည်း ငါမယူ၊ (ဤသို့ ထိုသို့ အခြားသို့) မဟုတ်ဟုလည်း ငါ မယူ၊ (ဤသို့ ထိုသို့ အခြားသို့) မဟုတ်သည် မဟုတ်ဟုလည်း ငါမယူ"ဟု အဆုံးမရှိ ပစ်လွှင့်သော စကားကို ဆို၏။

ရဟန်းတို့ ဤသည်ကား ဒုတိယ အကြောင်းတည်း၊ ယင်းကို အကြောင်းပြု၍ ယင်းကို စွဲမှီ၍အဆုံးမရှိ ပစ်လွှင့်သော အယူရှိကုန်သော အချို့သောသမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ထိုထိုအရာ၌ အမေးခံကြရလျှင် အဆုံးမရှိ ပစ်လွှင့်သော စကားကို ဆို၏။ (၂–၁၄)

အမရာဝိက္ခေပ တတိယဝါဒ

၆၄။ တတိယဝါဒ၌ကား အဆုံးမရှိ ပစ်လွှင့်သော အယူရှိကုန်သော အသျှင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည်ထိုထိုအရာ၌ အမေးခံကြရလျှင် အဘယ်ကို အကြောင်းပြု၍ အဘယ်ကို စွဲမှီ၍ အဆုံးမရှိ ပစ်လွှင့်သောစကားကို ဆိုကုန်သနည်း –

ဤလောကဌ် အချို့သော သမဏသည်လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏသည်လည်းကောင်း "ဤကားကုသိုလ်တည်း"ဟုဟုတ်မှန်သော အတိုင်း မသိ၊ "ဤကား အကုသိုလ်တည်း"ဟုဟုတ်မှန်သောအတိုင်း မသိ၊ ထိုသူအား ဤသို့ အကြံဖြစ်၏ –

"ဤကား ကုသိုလ်ဟုဟုတ်မှန်သောအတိုင်း ငါ မသိ၊ ဤကား အကုသိုလ်ဟုဟုတ်မှန်သော အတိုင်း ငါ မသိ၊ ငါသည် ဤကား ကုသိုလ်ဟုဟုတ်မှန်သောအတိုင်း မသိဘဲလျက် ဤကား အကုသိုလ်ဟုဟုတ်မှန်သောအတိုင်း မသိဘဲလျက် ဤကား ကုသိုလ်ဟုသော်လည်း ဖြေငြားအံ့၊ ဤ ကားအကုသိုလ်ဟုသော်လည်း ဖြေငြားအံ့၊ ပညာရှိကုန်သော သိမ်မွေ့သော ဉာဏ်ရှိကုန်သော သူတစ်ပါးတို့အယူကို လေ့လာပြီးဖြစ်ကုန်သော သားမြီးဖျားကို ပစ်ခွဲနိုင်သည့် လေးသမားနှင့် တူကုန် သောသမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ရှိကုန်၏၊ ထိုသူတို့သည် မှားသောအယူတို့ကို ပညာဖြင့် ဖျက်ဆီးနေဘိသကဲ့သို့ ကျက်စားနေကုန်၏၊ ထိုသူတို့သည် ငါ့ကို ထို (ကုသိုလ် အကုသိုလ်) တို့၌ မေးစစ်ကုန်ရာ၏၊ စိစစ်ကုန်ရာ၏၊ ဆိုဆုံးမကုန်ရာ၏၊ ထိုသို့မေးစစ်ကြလျှင် စိစစ်ကြလျှင် ဆိုဆုံးမကြလျှင်ထိုသူတို့အား ငါသည် ပြည့်စုံစွာ မဖြေနိုင်ရာ၊ ထို (မဖြေနိုင်ခြင်း) ကြောင့်

ငါ့အား ပင်ပန်းခြင်းဖြစ် ရာ၏၊ ထို (ပင်ပန်းခြင်း) ကြောင့် ငါ့အား အန္တရာယ်ဖြစ်ရာ၏"ဟု အကြံဖြစ်၏။

ထိုသူသည် ဤသို့ မေးစစ်ခြင်းကို ကြောက်သောကြောင့် မေးစစ်ခြင်းကို စက်ဆုပ်သောကြောင့် ဤကားကုသိုလ်တည်းဟု မဖြေ၊ ဤကား အကုသိုလ်တည်းဟု မဖြေ၊ ထိုထိုအရာ၌ အမေးခံရလျှင် "ဤသို့ဟုလည်း ငါ မယူ၊ ထိုသို့ဟုလည်း ငါ မယူ၊ အခြားသို့ဟုလည်း ငါ မယူ၊ (ဤသို့ ထိုသို့အခြားသို့) မဟုတ်ဟုလည်း ငါ မယူ၊ (ဤသို့ ထိုသို့ အခြားသို့) မဟုတ်သည် မဟုတ်ဟုလည်း ငါမယူ"ဟု အဆုံးမရှိ ပစ်လွှင့်သော စကားကို ဆို၏။

ရဟန်းတို့ ဤသည်ကား တတိယ အကြောင်းတည်း၊ ယင်းကို အကြောင်းပြု၍ ယင်းကို စွဲမှီ၍အဆုံးမရှိ ပစ်လွှင့်သော အယူရှိကုန်သော အချို့သောသမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ထိုထိုအရာ၌ အမေးခံကြရလျှင် အဆုံးမရှိ ပစ်လွှင့်သော စကားကို ဆိုကုန်၏။ (၃–၁၅)

အမရာဝိက္ခေပ စတုတ္ထဝါဒ

၆၅။ စတုတ္ထဝါဒ၌ကား အဆုံးမရှိ ပစ်လွှင့်သော အယူရှိကုန်သော အသျှင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည်ထိုထိုအရာ၌ အမေးခံကြရလျှင် အဘယ်ကို အကြောင်းပြု၍ အဘယ်ကို စွဲမှီ၍ အဆုံးမရှိ ပစ်လွှင့်သောစကားကို ဆိုကုန်သနည်း –

ရဟန်းတို့ ဤလောက၌ ပညာနုံ့သော အလွန်တွေဝေသော အချို့သော သမဏသည်လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏသည်လည်းကောင်း ထိုထိုအရာ၌ အမေးခံကြရလျှင် ပညာနုံ့ခြင်း အလွန်တွေဝေခြင်းကြောင့် ထိုအဆုံးမရှိ ပစ်လွှင့်သော စကားကို ဆို၏။

"တစ်ပါးသော လောကရှိသလော"ဟု (သင်) ငါ့ကို မေးသော် "တစ်ပါးသော လောကရှိ၏"ဟုငါအယူရှိခဲ့လျှင် "တစ်ပါးသော လောကရှိ၏"ဟု သင့်အား ငါ ဖြေရာ၏၊ (သို့ရာတွင်) ဤသို့ဟုလည်းငါ မယူ၊ ထိုသို့ဟုလည်း ငါ မယူ၊ အခြားသို့ဟုလည်း ငါ မယူ၊ (ဤသို့ ထိုသို့ အခြားသို့) မဟုတ်ဟုလည်း ငါ မယူ၊ (ဤသို့ ထိုသို့ အခြားသို့) မဟုတ်သည် မဟုတ်ဟုလည်း ငါ မယူ။

တစ်ပါးသော လောက မရှိသလော။ပ။

တစ်ပါးသော လောက ရှိလည်းရှိ မရှိလည်း မရှိသလော။ပ။

တစ်ပါးသော လောက ရှိသည်လည်း မဟုတ်၊ မရှိသည်လည်း မဟုတ်သလော။ပ။

(သေ၍) တစ်ဖန် ဖြစ်ပေါ်သော သတ္တဝါတို့ ရှိကုန်သလော။ပ။

(သေ၍) တစ်ဖန် ဖြစ်ပေါ်သော သတ္တဝါတို့ မရှိကုန်သလော။ပ။

(သေ၍) တစ်ဖန် ဖြစ်ပေါ်သော သတ္တဝါတို့ ရှိလည်းရှိ မရှိလည်း မရှိကုန်သလော။ပ။

(သေ၍) တစ်ဖန် ဖြစ်ပေါ်သော သတ္တဝါတို့ ရှိသည်လည်း မဟုတ်၊ မရှိသည်လည်း မဟုတ်သလော။ပ။

ကောင်းမှု မကောင်းမှုကံတို့၏ အကျိုးဝိပါက်ရှိသလော။ပ။ ကောင်းမှု မကောင်းမှုကံတို့၏ အကျိုးဝိပါက် မရှိသလော။ပ။

ကောင်းမှု မကောင်းမှုကံတို့၏ အကျိုးဝိပါက် ရှိလည်းရှိ မရှိလည်း မရှိသလော။ပ။

ကောင်းမှု မကောင်းမှုကံတို့၏ အကျိုးဝိပါက် ရှိသည်လည်း မဟုတ်၊ မရှိသည်လည်း မဟုတ်သလော။ပ။

သတ္တဝါသည် သေပြီးသည့်နောက်၌ ရှိသလော။ပ။

သတ္တဝါသည် သေပြီးသည့်နောက်၌ မရှိသလော။ပ။

သတ္တဝါသည် သေပြီးသည့်နောက်၌ ရှိလည်းရှိ မရှိလည်း မရှိသလော။ပ။

သတ္တဝါသည် သေပြီးသည့်နောက်၌ ရှိသည်လည်း မဟုတ်၊ မရှိသည်လည်း မဟုတ်သလော”ဟု

(သင်) ငါ့ကို မေးသော် “သတ္တဝါသည် သေပြီးသည့်နောက်၌ ရှိသည်လည်း မဟုတ်၊ မရှိသည်လည်းမဟုတ်”ဟု ငါ အယူရှိခဲ့လျှင် “သတ္တဝါသည် သေပြီးသည့်နောက်၌ ရှိသည်လည်း မဟုတ်၊ မရှိသည်လည်း မဟုတ်”ဟု သင့်အား ငါ ဖြေရာ၏၊ (သို့ရာတွင်) ဤသို့ဟုလည်း ငါ မယူ၊ ထိုသို့ဟုလည်း ငါမယူ၊ အခြားသို့ဟုလည်း ငါ မယူ၊ (ဤသို့ ထိုသို့ အခြားသို့) မဟုတ်ဟုလည်း ငါ မယူ၊ (ဤသို့ထိုသို့ အခြားသို့) မဟုတ်သည် မဟုတ်ဟုလည်း ငါ မယူဟု ဆို၏။

ရဟန်းတို့ ဤသည်ကား စတုတ္ထ အကြောင်းတည်း၊ ယင်းကို အကြောင်းပြု၍ ယင်းကို စွဲမှီ၍အဆုံးမရှိ ပစ်လွှင့်သော အယူရှိကုန်သော အချို့သော သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ထိုထိုအရာ၌ အမေးခံကြရလျှင် အဆုံးမရှိ ပစ်လွှင့်သော စကားကို ဆိုကုန်၏။ (၄–၁၆)

၆၆။ ရဟန်းတို့ အဆုံးမရှိ ပစ်လွှင့်သော အယူရှိကုန်သော အသျှင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ထိုထိုအရာ၌ အမေးခံကြရလျှင် အဆုံးမရှိပစ်လွှင့်သော စကားကို ဤလေးမျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ဆိုကုန်၏။

ရဟန်းတို့ အဆုံးမရှိပစ်လွှင့်သော အယူရှိကုန်သော သမဏဗြာဟ္မဏအားလုံးတို့သည် ထိုထိုအရာ၌အမေးခံကြရ၍ အဆုံးမရှိပစ်လွှင့်သော စကားကို ဆိုကြလျှင် ဤလေးမျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဤ (လေးမျိုး) တို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးသော အကြောင်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း ဆိုကုန်၏၊ ဤ (လေးမျိုး) တို့မှ တစ်ပါးသော အကြောင်း မရှိ။ပ။[၁] မြတ်စွာဘုရား၏ဟုတ်မှန်သောဂုဏ်ကို မှန်စွာပြောလိုကြလျှင် အကြင် (တရား) တို့ဖြင့် ပြောကြရာ၏။ နက်နဲကုန်သော ။ပ။[၂] ထိုတရားတို့သည် ဤသည်တို့ပင်တည်း။

၁။ ပ –အပိုဒ် ၅၉ ပြန်ကြည့်ပါ။
၂။ ပ –အပိုဒ် ၆၀ ပြန်ကြည့်ပါ။

♣

အဓိစ္စသမုပ္ပန္နဝါဒ

အကြောင်းမဲ့အယူနှစ်မျိုး

၆၇။ ရဟန်းတို့ အကြောင်းမဲ့ အယူရှိကုန်သော အချို့သောသမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ရှိကုန်၏၊ (ထိုသူတို့သည်) အတ္တကိုလည်းကောင်း၊ လောကကိုလည်းကောင်း အကြောင်းမဲ့ ဖြစ်ပေါ်၏ဟုနှစ်မျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်၏။ အကြောင်းမဲ့ အယူရှိကုန်သော အသျှင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် အဘယ်ကို အကြောင်းပြု၍ အဘယ် ကိုစွဲမှီ၍ အတ္တကိုလည်းကောင်း၊ လောကကိုလည်းကောင်း အကြောင်းမဲ့ ဖြစ်ပေါ်၏ဟု နှစ်မျိုးသောအကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်သနည်း –

အဓိစ္စသမုပ္ပန္နဝါဒ

၆၈။ ရဟန်းတို့ အသညသတ်မည်သော ဗြဟ္မာတို့သည် ရှိကုန်၏၊ ထိုဗြဟ္မာတို့သည် (ပဋိသန္ဓေ) သညာဖြစ်ပေါ်ခြင်းကြောင့် ထို (ဗြဟ္မာ့) ဘုံမှ စုတေကုန်၏၊ ရဟန်းတို့ ဤသို့သော အကြောင်းသည် ရှိသေး၏၊ တစ်ဦး တစ်ယောက်သော သတ္တဝါသည် ထို (ဗြဟ္မာ့) ဘုံမှ စုတေ၍ ဤ (လူ့) ဘုံသို့ ရောက် လာသော်လူ့ဘောင်မှ ရသေ့ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ပြီးလျှင် ပြင်းစွာ အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍ မြဲမြံစွာအားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍ အဖန်ဖန် အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍ မမေ့လျော့ခြင်းကို စွဲ၍ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းခြင်းကို စွဲ၍ ထိုသို့သဘောရှိသော စိတ်တည်ကြည်ခြင်းကို ရ၏၊ ယင်းသို့ စိတ်သည် တည်ကြည်လတ်သော် ပဋိသန္ဓေသညာဖြစ်ပေါ်ခြင်းကို အောက်မေ့နိုင်၏၊ ထို့ထက် အလွန်မအောက်မေ့နိုင်။ ထိုသူသည်ဤသို့ ဆို၏ –

"အတ္တသည်လည်းကောင်း၊ လောကသည်လည်းကောင်း အကြောင်းမဲ့ ဖြစ်ပေါ်၏၊ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ငါသည် ရှေး၌ မရှိခဲ၊ ထိုငါသည် မရှိခဲ့ဘဲလျက် ယခု ထင်ရှားရှိလာ၏"ဟု ဆို၏။

ရဟန်းတို့ ဤသည်ကား ပဌမ အကြောင်းတည်း၊ ယင်းကို အကြောင်းပြု၍ ယင်းကို စွဲမှီ၍အကြောင်းမဲ့ အယူရှိကုန်သော အချို့သောသမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် အတ္တကိုလည်းကောင်း၊ လောကကိုလည်းကောင်း အကြောင်းမဲ့ ဖြစ်ပေါ်၏ဟု ပြကုန်၏။ (၁–၁၇)

အဓိစ္စသမုပ္ပန္နဒုတိယဝါဒ

၆၉။ ဒုတိယဝါဒ၌ကား အကြောင်းမဲ့ အယူရှိကုန်သော အသျှင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် အဘယ်ကိုအကြောင်းပြု၍ အဘယ်ကို စွဲမှီ၍ အတ္တကိုလည်းကောင်း၊ လောကကိုလည်းကောင်း အကြောင်းမဲ့ဖြစ်ပေါ်၏ဟု ပြကုန်သနည်း –

ရဟန်းတို့ ဤလောက၌ အချို့သော သမဏသည်လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏသည်လည်းကောင်းကြံစည်လေ့ရှိ၏၊ စူးစမ်းလေ့ရှိ၏၊ ထိုသူသည် အမျိုးမျိုးကြံစည်၍ စူးစမ်း ဆင်ခြင်၍ မိမိ၏ထင်မြင်ချက်ကိုဤသို့ ဆို၏ –

"အတ္တသည်လည်းကောင်း၊ လောကသည်လည်းကောင်း အကြောင်းမဲ့ ဖြစ်၏"ဟု ဆို၏။

ရဟန်းတို့ ဤသည်ကား ဒုတိယ အကြောင်းတည်း၊ ယင်းကို အကြောင်းပြု၍ ယင်းကို စွဲမှီ၍အကြောင်းမဲ့ အယူရှိကုန်သော အချို့သော သမဏ ဗြာဟ္မဏတို့သည် အတ္တကိုလည်းကောင်း၊ လောကကိုလည်းကောင်း အကြောင်းမဲ့ ဖြစ်ပေါ်၏ဟု ပြကုန်၏။ (၂–၁၈)

၇၀။ ရဟန်းတို့ အကြောင်းမဲ့ အယူရှိကုန်သော သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် အတ္တကိုလည်းကောင်း၊ လောကကိုလည်းကောင်း အကြောင်းမဲ့ ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏ဟု ဤ နှစ်မျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်၏။

ရဟန်းတို့ အကြောင်းမဲ့ အယူရှိကုန်သော သမဏဗြာဟ္မဏအားလုံးတို့သည် အတ္တကိုလည်းကောင်း၊ လောကကိုလည်းကောင်း အကြောင်းမဲ့ ဖြစ်ပေါ်၏ဟု ဤ နှစ်မျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် သော်လည်းကောင်း၊ ဤ (နှစ်မျိုး) တို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးသော အကြောင်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း ပြကုန်၏၊ ဤ (နှစ်မျိုး) တို့မှ တစ်ပါးသော အကြောင်းမရှိ။ပ။[၁] မြတ်စွာဘုရား၏ ဟုတ်မှန်သော ဂုဏ်ကို မှန်စွာပြောလိုကြလျှင် အကြင်တရားတို့ဖြင့် ပြောကြရာ၏၊ နက်နဲကုန်သော ။ပ။[၂] ထိုတရားတို့သည်ဤသည်တို့ ပင်တည်း။

၇၁။ ရဟန်းတို့ ရှေးအဖို့ကို ကြံဆကုန်သော ရှေးအဖို့ကို စွဲယူကုန်သော ထိုသမဏဗြာဟ္မဏတို့သည်ရှေးအဖို့ကို စွဲမှီ၍ များပြားသော မိစ္ဆာအယူပြစကားတို့ကို ဤတစ်ဆယ့်ရှစ်မျိုးသော အကြောင်း တို့ဖြင့်ပြောဟောကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ရှေးအဖို့ကို ကြံဆကုန်သော ရှေးအဖို့ကို စွဲယူကုန်သော သမဏဗြာဟ္မဏအားလုံးတို့သည်ရှေးအဖို့ကို စွဲမှီ၍ များပြားသော မိစ္ဆာအယူပြစကားတို့ကို ဟောပြောကြလျှင် ဤတစ်ဆယ့်ရှစ်မျိုး သောအကြောင်းတို့ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဤ (တစ်ဆယ့်ရှစ်မျိုး) တို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးသောအကြောင်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း ပြောဟောကုန်၏။ ဤ (တစ်ဆယ့်ရှစ်မျိုး) တို့မှ တစ်ပါးသော အကြောင်းမရှိ။

၇၂။ ရဟန်းတို့ "ဤအယူတို့သည် ဤသို့ စွဲယူထားလျှင် ဤသို့ မှားယွင်းစွာ သုံးသပ်ထားလျှင်ဤသို့ လားရာရှိကုန်၏၊ ဤသို့ တမလွန်ရှိကုန်၏"ဟု မြတ်စွာဘုရားသည် ထို (တစ်ဆယ့်ရှစ်မျိုးသောအယူ) ကို သိတော်မူ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ထို (တစ်ဆယ့်ရှစ်မျိုးသော အယူ) ကိုလည်း သိတော်မူ၏။ ထို့ထက် အထူး သဖြင့်လွန်မြတ်သော တရားကိုလည်း သိတော်မူ၏၊ ထို (အထူးသဖြင့် လွန်မြတ်သောတရား) ကို သိတော်မူသော်လည်း မှားယွင်းစွာ မသုံးသပ်၊ မှားယွင်းစွာ မသုံးသပ်သောကြောင့် ထို (မြတ်စွာဘုရားသည်) ကိုယ်တော်တိုင်သာလျှင် နိဗ္ဗာန်ကို သိတော်မူ၏။

ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရားသည် ဝေဒနာတို့၏ ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ ချုပ်ကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ သာယာဖွယ်ကိုလည်းကောင်း၊ အပြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဝေဒနာတို့မှ ထွက်မြောက်ရာကိုလည်းကောင်းဟုတ်မှန်သောအတိုင်း သိတော်မူသဖြင့် (တစ်စုံတစ်ရာ) မစွဲလမ်းမူ၍ လွတ်မြောက်တော်မူ၏။

၇၃။ ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရားသည် အကြင် (တရား) တို့ကို ကိုယ်တော်တိုင် ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့်မျက်မှောက်ပြု၍ ဟောတော်မူ၏၊ မြတ်စွာဘုရား၏ဟုတ်မှန်သောဂုဏ်ကို မှန်စွာ

ပြောလိုကြလျှင် အကြင် (တရား) တို့ဖြင့် ပြောကြရာ၏၊ နက်နဲကုန်သော မြင်နိုင်ခဲကုန်သော သိနိုင်ခဲကုန်သော ငြိမ်သက်ကုန်သော မွန်မြတ်ကုန်သော ကြံစည်ခြင်းဖြင့် မရောက်နိုင်ကုန်သော သိမ်မွေ့ကုန်သော ပညာရှိတို့သာ သိနိုင်ကုန်သော ထိုတရားတို့သည် ဤသည်တို့ပင်တည်း။

၁။ ပ –အပိုဒ် ၆၀ ပြန်ကြည့်ပါ။
၂။ ပ –အပိုဒ် ၆၀ ပြန်ကြည့်ပါ။

♣

အပရန္တာနုဒိဋ္ဌိ လေးဆယ့်လေးမျိုး

၇၄။ ရဟန်းတို့ နောက်အဖို့ကို ကြံဆကုန်သော နောက်အဖို့ကို စွဲယူကုန်သော အချို့သောသမဏာဗြာဟ္မဏာတို့သည် ရှိကုန်၏၊ (ထိုသူတို့သည်) နောက်အဖို့ကို စွဲမှီ၍ များပြားသော မိစ္ဆာအယူပြစကားတို့ကို လေးဆယ့်လေးမျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြောဟောကုန်၏၊ ထိုအသျှင်သမဏာဗြာဟ္မဏာတို့သည်အဘယ်ကို အကြောင်းပြု၍ အဘယ်ကို စွဲမှီ၍ နောက်အဖို့ကို ကြံဆကုန်သနည်း၊ နောက်အဖို့ကိုစွဲယူကုန် သနည်း၊ နောက်အဖို့ကို စွဲမှီ၍ များပြားသော မိစ္ဆာအယူပြစကားတို့ကို လေးဆယ့်လေးမျိုး သောအကြောင်းတို့ဖြင့် ပြောဟောကုန်သနည်း။

ဥဒ္ဓမာဃာတနိက သညီဝါဒ

သေပြီးနောက် သညာရှိအယူ တစ်ဆယ့်ခြောက်မျိုး

၇၅။ ရဟန်းတို့ သေပြီးနောက် သညာရှိအယူရှိကုန်သော အချို့သောသမဏာဗြာဟ္မဏာတို့သည်ရှိကုန်၏၊ (ထိုသူတို့သည်) သေပြီးသည့်နောက် သညာရှိသော အတ္တကို တစ်ဆယ့်ခြောက်မျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်၏၊ သေပြီးနောက် သညာရှိအယူရှိကုန်သော ထိုအသျှင်သမဏာဗြာဟ္မဏာတို့သည်အဘယ်ကို အကြောင်းပြု၍ အဘယ်ကို စွဲမှီ၍ သေပြီးနောက် သညာရှိသော အတ္တကိုတစ်ဆယ့်ခြောက်မျိုး သော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်သနည်း –

၇၆။ အတ္တသည် ရုပ်ရှိ၏၊ သေပြီးနောက် ပျက်စီးခြင်းမရှိ၊ သညာရှိ၏ဟု ပြကုန်၏။

အတ္တသည် ရုပ်မရှိ၊ သေပြီးနောက် ပျက်စီးခြင်းမရှိ၊ သညာရှိ၏ဟု ပြကုန်၏။

အတ္တသည် ရုပ်ရှိလည်းဟုတ်၏၊ ရုပ်မရှိလည်းဟုတ်၏။ပ။

အတ္တသည် ရုပ်ရှိလည်း မဟုတ်၊ ရုပ်မရှိလည်း မဟုတ်။

အတ္တသည် အဆုံးရှိ၏။

အတ္တသည် အဆုံးမရှိ။

အတ္တသည် အဆုံးရှိလည်းဟုတ်၏၊ အဆုံးမရှိလည်းဟုတ်၏၊

အတ္တသည် အဆုံးရှိလည်း မဟုတ်၊ အဆုံးမရှိလည်း မဟုတ်။

အတ္တသည် တစ်မျိုးတည်းသော သညာရှိ၏။

အတ္တသည် အမျိုးမျိုးသော သညာရှိ၏။

အတ္တသည် သေးငယ်သော သညာရှိ၏။

အတ္တသည် ကြီးကျယ်သော သညာရှိ၏။

အတ္တသည် စင်စစ် ချမ်းသာချည်းရှိ၏။

အတ္တသည် စင်စစ် ဆင်းရဲချည်းရှိ၏။

အတ္တသည် ချမ်းသာဆင်းရဲရှိ၏။

အတ္တသည် ချမ်းသာဆင်းရဲ မရှိ၊ သေပြီးနောက် ပျက်စီးခြင်း မရှိ၊ သညာရှိ၏ဟု ပြကုန်၏။ (၁၆–၃၄)

၇၇။ ရဟန်းတို့ သေပြီးနောက် သညာရှိအယူရှိကုန်သော ထိုသမဏာဗြာဟ္မဏာတို့သည် သေပြီးနောက်သညာရှိသော အတ္တကို ဤတစ်ဆယ့်ခြောက်မျိုး သော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်၏။

ရဟန်းတို့ သေပြီးနောက် သညာရှိအယူရှိကုန်သော သမဏာဗြာဟ္မဏာအားလုံးတို့သည် သေပြီးနောက်သညာရှိသော အတ္တကိုပြကြလျှင် ဤတစ်ဆယ့်ခြောက်မျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဤ (တစ်ဆယ့်ခြောက်မျိုး) တို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးသော အကြောင်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း ပြကုန်၏။ဤ (တစ်ဆယ့်ခြောက်မျိုး) တို့မှ တစ်ပါးသော အကြောင်းမရှိ။ပ။ မြတ်စွာဘုရား၏ဟုတ်မှန်သောဂုဏ်ကို မှန်စွာပြောလိုကြလျှင် အကြင် (တရား) တို့ဖြင့် ပြောကြရာ၏၊ နက်နဲကုန်သော ။ပ။ထိုတရားတို့သည် ဤသည်တို့ပင်တည်း။

ဒုတိယဘာဏဝါရ ပြီး၏။

ဥဒ္ဓမာဃာတနိက အသညီဝါဒ

သေပြီးနောက် သညာမရှိအယူ ရှစ်မျိုး

၇၈။ ရဟန်းတို့ သေပြီးနောက် သညာမရှိအယူရှိကုန်သော အချို့သောသမဏာဗြာဟ္မဏာတို့သည်ရှိကုန်၏။ (ထိုသူတို့သည်) သေပြီးနောက် သညာမရှိသော အတ္တကို ရှစ်မျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့်ပြကုန်၏။

သေပြီးနောက် သညာမရှိအယူရှိကုန်သော ထိုအသျှင်သမဏာဗြာဟ္မဏာတို့သည် အဘယ်ကို အကြောင်းပြု၍ အဘယ်ကို စွဲမှီ၍ သေပြီးနောက် သညာမရှိသော အတ္တကို ရှစ်မျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်သနည်း –

၇၉။ အတ္တသည် ရူပ်ရှိ၏၊ သေပြီးနောက် ပျက်စီးခြင်းမရှိ၊ သညာမရှိဟု ပြကုန်၏။

အတ္တသည် ရူပ်မရှိ၊ သေပြီးနောက် ပျက်စီးခြင်းမရှိ၊ သညာမရှိဟု ပြကုန်၏။

အတ္တသည် ရူပ်ရှိလည်းဟုတ်၏၊ ရူပ်မရှိလည်းဟုတ်၏။ပ။

အတ္တသည် ရူပ်ရှိလည်း မဟုတ်၊ ရူပ်မရှိလည်း မဟုတ်။ အတ္တသည် အဆုံးရှိ၏။

အတ္တသည် အဆုံးမရှိ။

အတ္တသည် အဆုံးရှိလည်းဟုတ်၏၊ အဆုံးမရှိလည်းဟုတ်၏။

အတ္တသည် အဆုံးရှိလည်း မဟုတ်၊ အဆုံးမရှိလည်း မဟုတ်၊ သေပြီးနောက် ပျက်စီးခြင်းမရှိ၊ သညာမရှိ၏ဟု ပြကုန်၏။ (၈-၂၄-၄၂)

၈၀။ သေပြီးနောက် သညာမရှိအယူရှိကုန်သော ထိုသမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် သေပြီးနောက် သညာမရှိသော အတ္တကို ဤရှစ်မျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်၏။

ရဟန်းတို့ သေပြီးနောက် သညာမရှိအယူရှိကုန်သော သမဏဗြာဟ္မဏအားလုံးတို့သည် သေပြီး နောက်သညာမရှိသော အတ္တကို ပြကြလျှင် ဤရှစ်မျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဤ (ရှစ်မျိုး) တို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးသော အကြောင်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း ပြကုန်၏။ ဤ (ရှစ်မျိုး) တို့မှတစ်ပါးသော အကြောင်းမရှိ။ပ။ မြတ်စွာဘုရား၏ဟုတ်မှန်သော ဂုဏ်ကို မှန်စွာ ပြောလိုကြလျှင် အကြင် (တရား) တို့ဖြင့် ပြောကြရာ၏၊ နက်နဲကုန်သော ။ပ။ ထိုတရားတို့သည် ဤသည်တို့ပင်တည်း။

ဥဒ္ဒမာဃာတနိက နေဝသညီ နာသညီဝါဒ

သေပြီးနောက် သညာရှိလည်းမဟုတ် မရှိလည်းမဟုတ် အယူရှစ်မျိုး

၈၁။ ရဟန်းတို့ သေပြီးနောက် သညာရှိလည်းမဟုတ် မရှိလည်းမဟုတ် အယူရှိကုန်သော အချို့ သောသမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ရှိကုန်၏၊ (ထိုသူတို့သည်) သေပြီးနောက် သညာရှိလည်းမဟုတ် မရှိ လည်းမဟုတ်သော အတ္တကို ရှစ်မျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်၏။

သေပြီးနောက် သညာရှိလည်းမဟုတ် မရှိလည်းမဟုတ် အယူရှိကုန်သော ထိုအသျှင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် အဘယ်ကို အကြောင်းပြု၍ အဘယ်ကို စွဲမှီ၍ သေပြီးနောက် သညာရှိလည်းမဟုတ် မရှိလည်းမဟုတ်သော အတ္တကို ရှစ်မျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်သနည်း -

၈၂။ အတ္တသည် ရူပ်ရှိ၏၊ သေပြီးနောက် ပျက်စီးခြင်း မရှိ၊ သညာရှိလည်းမဟုတ် မရှိလည်း မဟုတ်ဟုပြကုန်၏။

အတ္တသည် ရူပ်မရှိ။

အတ္တသည် ရူပ်ရှိလည်းဟုတ်၏၊ ရူပ်မရှိလည်းဟုတ်၏။

အတ္တသည် ရူပ်ရှိလည်း မဟုတ်၊ ရူပ်မရှိလည်း မဟုတ်။

အတ္တသည် အဆုံးရှိ၏။

အတ္တသည် အဆုံးမရှိ။

အတ္တသည် အဆုံးရှိလည်းဟုတ်၏၊ အဆုံးမရှိလည်းဟုတ်၏။

အတ္တသည် အဆုံးရှိလည်း မဟုတ်၊ အဆုံးမရှိလည်း မဟုတ်၊ သေပြီးနောက် ပျက်စီးခြင်း မရှိ၊ သညာရှိလည်း မဟုတ်၊ မရှိလည်း မဟုတ်ဟု ပြကုန်၏။ (၈–၃၂–၅၀)

၈၃။ ရဟန်းတို့ သေပြီးနောက် သညာရှိလည်းမဟုတ် မရှိလည်းမဟုတ်အယူရှိကုန်သော ထိုသမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် သေပြီးနောက် သညာရှိလည်းမဟုတ် မရှိလည်းမဟုတ်သော အတ္တကို ဤ ရှစ်မျိုးသောအကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်၏။

ရဟန်းတို့ သေပြီးနောက် သညာရှိလည်းမဟုတ် မရှိလည်းမဟုတ် အယူရှိကုန်သော သမဏဗြာဟ္မဏအားလုံးတို့သည် သေပြီးနောက် သညာရှိလည်းမဟုတ် မရှိလည်းမဟုတ်သော အတ္တကို ပြကြလျှင် ဤရှစ်မျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဤ (ရှစ်မျိုး) တို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးသော အကြောင်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း ပြကုန်၏၊ ဤ (ရှစ်မျိုး) တို့မှ တစ်ပါးသော အကြောင်းမရှိ။ပ။ မြတ်စွာဘုရား၏ဟုတ်မှန်သော ဂုဏ်ကို မှန်စွာ ပြောလိုကြလျှင် အကြင် (တရား) တို့ဖြင့် ပြောကြရာ၏၊ နက်နဲကုန်သော ။ပ။ ထိုတရားတို့သည် ဤသည်တို့ပင်တည်း။

ဥစ္ဆေဒဝါဒ

ပြတ်စဲအယူ ခုနစ်မျိုး

၈၄။ ရဟန်းတို့ ပြတ်စဲအယူရှိကုန်သော အချို့သေ သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ရှိကုန်၏၊ (ထိုသူတို့သည်) ထင်ရှားရှိသော သတ္တဝါ၏ ပြတ်စဲခြင်း ပျက်စီးခြင်း ပျောက်ကင်းခြင်းကို ခုနစ်မျိုးသောအကြောင်း တို့ဖြင့် ပြကုန်၏။

ပြတ်စဲအယူရှိကုန်သော ထိုအသျှင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် အဘယ်ကို အကြောင်းပြု၍ အဘယ်ကိုစွဲမှီ၍ ထင်ရှားရှိသော သတ္တဝါ၏ ပြတ်စဲခြင်း ပျက်စီးခြင်း ပျောက်ကင်းခြင်းကို ခုနစ်မျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်သနည်း –

၈၅။ ရဟန်းတို့ ဤလောက၌ အချို့သော သမဏသည်လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏသည်လည်းကောင်းဤသို့ ဆိုလေ့ရှိ၏၊ ဤသို့ ယူလေ့ရှိ၏ –

"အချင်း ဤအတ္တသည် ရုပ်ရှိ၏၊ မဟာဘုတ်လေးပါး အစုအဝေးဖြစ်၏၊ မိဘတို့မှ ပေါက်ဖွား၏၊ ကိုယ်ကောင် ပျက်စီးလျှင် ပြတ်စဲ၏၊ ပျက်စီး၏၊ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ မရှိ၊ အချင်း ဤမျှဖြင့် ဤအတ္တသည် လုံးဝ ပြတ်စဲ၏"ဟု ဆိုလေ့ရှိ၏၊ ယူလေ့ရှိ၏။

ဤသို့လျှင် အချို့သော သူတို့သည် ထင်ရှားရှိသော သတ္တဝါ၏ ပြတ်စဲခြင်း ပျက်စီးခြင်းပျောက်ကင်းခြင်းကို ပြကုန်၏။ (၁–၃၃–၅၁)

၈၆။ ထိုသူကို အခြားသူက ဤသို့ ဆို၏ –

"အချင်း သင်ဆိုသော ဤအတ္တသည် ရှိသည်သာတည်း၊ မရှိဟု ငါမဆို၊ အချင်း ဤအတ္တသည်ဤမျှဖြင့် လုံးဝပြတ်စဲသည် မဟုတ်သေး၊ ကာမာဝစရနတ်ပြည်၌ဖြစ်သော

အစာအာဟာရ စားသောက်သော ရုပ်ရှိသော အခြားအတ္တသည် ရှိသေး၏၊ ထိုအတ္တကို သင် မသိ၊ (သင်) မမြင်၊ ထိုအတ္တကို ငါ သိ၏၊ (ငါ) မြင်၏၊ အချင်း ထိုအတ္တသည် ကိုယ်ကောင်ပျက်စီးလျှင် ပြတ်စဲ၏၊ ပျက်စီး၏၊ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ မရှိ၊ အချင်း ဤမျှဖြင့် ဤအတ္တသည် လုံးဝ ပြတ်စဲ၏"ဟု ဆို၏၊

ဤသို့လျှင် အချို့သော သူတို့သည် ထင်ရှားရှိသော သတ္တဝါ၏ ပြတ်စဲခြင်း ပျက်စီးခြင်း ပျောက်ကင်းခြင်းကို ပြကုန်၏။ (၂-၃၄-၅၂)

၈၇။ ထိုသူကို အခြားသူက ဤသို့ ဆို၏ -

"အချင်း သင်ဆိုသော ဤအတ္တသည် ရှိသည်သာတည်း၊ မရှိဟု ငါမဆို၊ အချင်း ဤအတ္တသည်ဤမျှဖြင့် လုံးဝ ပြတ်စဲသည် မဟုတ်သေး၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်၌ ဖြစ်သော အင်္ဂါကြီးငယ် အလုံးစုံရှိသော ဣန္ဒြေမချို့တဲ့သော ဈာန်စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော ရုပ်ရှိသော အခြားအတ္တသည် ရှိသေး၏၊ ထိုအတ္တကို သင်မသိ၊ (သင်) မမြင်၊ ထိုအတ္တကို ငါ သိ၏၊ (ငါ) မြင်၏၊ အချင်း ထိုအတ္တသည် ကိုယ်ကောင်ပျက်စီးလျှင် ပြတ်စဲ၏၊ ပျက်စီး၏၊ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ မရှိ၊ အချင်း ဤမျှဖြင့် ဤအတ္တသည် လုံးဝပြတ်စဲ၏"ဟု ဆို၏။

ဤသို့လျှင် အချို့သော သူတို့သည် ထင်ရှားသော သတ္တဝါ၏ ပြတ်စဲခြင်း ပျက်စီးခြင်း ပျောက်ကင်းခြင်းကို ပြကုန်၏။ (၃-၃၅-၅၃)

၈၈။ ထိုသူကို အခြားသူက ဤသို့ ဆို၏ -

"အချင်း သင်ဆိုသော ဤအတ္တသည် ရှိသည်သာတည်း၊ မရှိဟု ငါမဆို၊ အချင်း ဤအတ္တသည် ဤမျှဖြင့်လုံးဝ ပြတ်စဲသည် မဟုတ်သေး၊ ရူပသညာ[1] တို့ကို လုံးဝ လွန်မြောက်၍ ပဋိဃသညာ[2] တို့လုံးဝချုပ်သည့်ပြင် နာနတ္တသညာ[3] တို့ကို လုံးဝ နှလုံးမသွင်းမူ၍ 'ကောင်းကင်သည် အဆုံးမရှိ'ဟု (နှလုံးသွင်းလျက်) အာကာသာနဉ္စာယတန ဗြဟ္မာ့ဘုံသို့ ရောက်သော အခြား အတ္တသည် ရှိသေး၏၊ ထိုအတ္တကို သင် မသိ၊ (သင်) မမြင်၊ ထို အတ္တကို ငါသိ၏၊ (ငါ) မြင်၏၊ အချင်း ထိုအတ္တသည်ကိုယ်ကောင် ပျက်စီးလျှင် ပြတ်စဲ၏၊ ပျက်စီး၏၊ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ မရှိ၊ အချင်း ဤမျှဖြင့်ဤအတ္တသည် လုံးဝ ပြတ်စဲ၏"ဟု ဆို၏။

ဤသို့လျှင် အချို့သော သူတို့သည် ထင်ရှားရှိသော သတ္တဝါ၏ ပြတ်စဲခြင်း ပျက်စီးခြင်း ပျောက်ကင်းခြင်းကို ပြကုန်၏။ (၄-၃၆-၅၄)

၈၉။ ထိုသူကို အခြားသူက ဤသို့ ဆို၏ -

"အချင်း သင်ဆိုသော ဤအတ္တသည် ရှိသည်သာတည်း၊ မရှိဟု ငါမဆို၊ အချင်း ဤအတ္တသည်ဤမျှဖြင့် လုံးဝ ပြတ်စဲသည် မဟုတ်သေး၊ အာကာသာနဉ္စာယတနဈာန်ကို လုံးဝ လွန်မြောက်၍ 'ဝိညာဉ်သည် အဆုံးမရှိ'ဟု (နှလုံးသွင်းလျက်) ဝိညာဏဉ္စာယတနဗြဟ္မာ့ဘုံသို့ ရောက်သော အခြားအတ္တသည် ရှိသေး၏၊ ထိုအတ္တကို သင် မသိ၊ (သင်) မမြင်၊ ထိုအတ္တကို ငါ သိ၏၊ (ငါ) မြင်၏၊ အချင်း ထိုအတ္တသည် ကိုယ်ကောင် ပျက်စီးလျှင် ပြတ်စဲ၏၊ ပျက်စီး၏၊ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ မရှိ၊ အချင်း ဤမျှဖြင့် ဤအတ္တသည် လုံးဝ ပြတ်စဲ၏"ဟု ဆို၏။

ဤသို့လျှင် အချို့သော သူတို့သည် ထင်ရှားရှိသော သတ္တဝါ၏ ပြတ်စဲခြင်း ပျက်စီးခြင်း ပျောက်ကင်းခြင်းကို ပြကုန်၏။ (၅-၃၇-၅၅)

၉၀။ ထိုသူကို အခြားသူက ဤသို့ ဆို၏ –

"အချင်း သင်ဆိုသော ဤအတ္တသည် ရှိသည်သာတည်း၊ မရှိဟု ငါမဆို၊ အချင်း ဤအတ္တသည်ဤမျှဖြင့် လုံးဝ ပြတ်စဲသည် မဟုတ်သေး၊ အချင်း ဝိညာဏာဉ္စာယတနစျာန်ကို လုံးဝ လွန်မြောက်၍ 'တစ်စုံတစ်ခုမျှ မရှိ'ဟု (နှလုံးသွင်းလျက်) အာကိဉ္စညာယတနဗြဟ္မာ့ဘုံသို့ ရောက်သော အခြား အတ္တသည်ရှိသေး၏၊ ထိုအတ္တကို သင် မသိ၊ (သင်) မမြင်၊ ထိုအတ္တကို ငါ သိ၏၊ (ငါ) မြင်၏၊ အချင်းထိုအတ္တသည် ကိုယ်ကောင် ပျက်စီးလျှင် ပြတ်စဲ၏၊ ပျက်စီး၏၊ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ မရှိ၊ အချင်းဤမျှဖြင့် ဤအတ္တသည် လုံးဝ ပြတ်စဲ၏"ဟု ဆို၏။

ဤသို့လျှင် အချို့သော သူတို့သည် ထင်ရှားရှိသော သတ္တဝါ၏ ပြတ်စဲခြင်း ပျက်စီးခြင်းပျောက်ကင်းခြင်းကို ပြကုန်၏။ (၆–၃၈–၅၆)

၉၁။ ထိုသူကို အခြားသူက ဤသို့ ဆို၏ –

"အချင်း သင်ဆိုသော ဤအတ္တသည် ရှိသည်သာတည်း၊ မရှိဟု ငါမဆို၊ အချင်း ဤအတ္တသည်ဤမျှဖြင့် လုံးဝ ပြတ်စဲသည် မဟုတ်သေး၊ အာကိဉ္စညာယတနစျာန်ကို လုံးဝ လွန်မြောက်၍ 'ဤဝိညာဉ်သည် ငြိမ်သက်၏၊ ဤဝိညာဉ်သည် မွန်မြတ်၏'ဟု (နှလုံးသွင်းလျက်) နေဝသညာနာသညာယတနဗြဟ္မာ့ဘုံသို့ ရောက်သော အခြားအတ္တသည် ရှိသေး၏၊ ထိုအတ္တကို သင် မသိ၊ (သင်) မမြင်၊ ထို အတ္တကို ငါ သိ၏၊ (ငါ) မြင်၏၊ အချင်း ထိုအတ္တသည် ကိုယ်ကောင် ပျက်စီးလျှင် ပြတ်စဲ၏၊ ပျက်စီး၏၊ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ မရှိ၊ အချင်း ဤမျှဖြင့် ဤအတ္တသည် လုံးဝ ပြတ်စဲ၏"ဟု ဆို၏။

ဤသို့လျှင် အချို့သော သူတို့သည် ထင်ရှားရှိသော သတ္တဝါ၏ ပြတ်စဲခြင်း ပျက်စီးခြင်း ပျောက်ကင်းခြင်းကို ပြကုန်၏။ (၇–၃၉–၅၇)

၉၂။ ရဟန်းတို့ ပြတ်စဲအယူရှိကုန်သော ထိုသမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ထင်ရှားရှိသော သတ္တဝါ၏ပြတ်စဲခြင်း ပျက်စီးခြင်း ပျောက်ကင်းခြင်းကို ဤခုနစ်မျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ပြတ်စဲအယူရှိကုန်သော သမဏဗြာဟ္မဏအားလုံးတို့သည် ထင်ရှားရှိသော သတ္တဝါ၏ပြတ်စဲခြင်း ပျက်စီးခြင်း ပျောက်ကင်းခြင်းကို ပြကြလျှင် ဤခုနစ်မျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့်သော်လည်း ကောင်း၊ ဤ (ခုနစ်မျိုး) တို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးသော အကြောင်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း ပြကုန်၏၊ ဤ (ခုနစ်မျိုး) တို့မှ တစ်ပါးသော အကြောင်း မရှိ။ပ။ မြတ်စွာဘုရား၏ဟုတ်မှန်သောဂုဏ်ကို မှန်စွာ ပြောလိုကြလျှင် အကြင် (တရား) တို့ဖြင့် ပြောကြရာ၏၊ နက်နဲကုန်သော ။ပ။ ထိုတရားတို့သည် ဤသည်တို့ပင်တည်း။

၁။ ရူပသညာ=ရူပစျာန်၌ဖြစ်သောသညာ။
၂။ ပဋိဃသညာ= စက္ခုစသောဝတ္ထုရုပ်ငါးပါး၌ ရူပါရုံစသောအာရုံငါးပါးတို့ ထိခိုက်သောအခါ ဖြစ်ပေါ်သော ပဉ္စဝိညာဉ်သညာ။
၃။ နာနတ္တသညာ= ပဋိဃသညာမှတစ်ပါးသော အမျိုးမျိုးသော ကာမာဝစရသညာ၊

♣

ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနဝါဒ

မျက်မှောက် (လောကီ) နိဗ္ဗာန်အယူ ငါးမျိုး

၉၃။ ရဟန်းတို့ မျက်မှောက် (လောကီ) နိဗ္ဗာန်အယူရှိကုန်သော အချို့သောသမဏဗြာဟ္မဏတို့သည်ရှိကုန်၏၊ (ထိုသူတို့သည်) ထင်ရှားရှိသော သတ္တဝါ၏ အမြတ်ဆုံးမျက်မှောက် (လောကီ) နိဗ္ဗာန်ကို ငါးမျိုး

သော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်၏။

မျက်မှောက် (လောကီ) နိဗ္ဗာန် အယူရှိကုန်သော ထိုအသျှင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် အဘယ်ကိုအကြောင်းပြု၍ အဘယ်ကို စွဲမှီ၍ ထင်ရှားရှိသော သတ္တဝါ၏ အမြတ်ဆုံး မျက်မှောက် (လောကီ) နိဗ္ဗာန်ကိုငါးမျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်သနည်း –

၉၄။ ရဟန်းတို့ ဤလောက၌ အချို့သော သမဏသည်လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏသည်လည်းကောင်းဤသို့ ဆိုလေ့ရှိ၏၊ ဤသို့ ယူလေ့ရှိ၏ –

"အချင်း ဤအတ္တသည် ကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့ဖြင့် ကုံလုံ ပြည့်စုံစွာ ပျော်ရွှင်စံစားရ၏၊ အချင်း ဤမျှဖြင့်ဤအတ္တသည် အမြတ်ဆုံး မျက်မှောက် (လောကီ) နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်၏"ဟု ဆိုလေ့ရှိ၏၊ ယူလေ့ရှိ၏။

ဤသို့လျှင် အချို့သော သူတို့သည် ထင်ရှားရှိသော သတ္တဝါ၏ အမြတ်ဆုံး မျက်မှောက် (လောကီ) နိဗ္ဗာန်ကို ပြကုန်၏။ (၁–၄၀–၅၈)

၉၅။ ထိုသူကို အခြားသူက ဤသို့ ဆို၏ –

"အချင်း သင်ဆိုသော ဤအတ္တသည် ရှိသည်သာတည်း၊ မရှိဟု ငါမဆို၊ အချင်း ဤအတ္တသည်ဤမျှဖြင့် အမြတ်ဆုံး မျက်မှောက် (လောကီ) နိဗ္ဗာန်သို့ မရောက်သေး၊ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အချင်းကာမဂုဏ်တို့သည် မမြဲကုန်၊ ဆင်းရဲကုန်၏၊ ဖောက်ပြန် ပြောင်းလဲခြင်း သဘောရှိကုန်၏၊ ထို (ကာမဂုဏ်) တို့၏ ဖောက်ပြန် ပြောင်းလဲခြင်းကြောင့် ပူဆွေးခြင်း ငိုကြွေးခြင်း ဆင်းရဲခြင်း နှလုံးမသာယာခြင်း ပြင်းစွာ ပူပန်ခြင်း ဖြစ်ကုန်၏၊ အချင်း ဤအတ္တသည် ကာမဂုဏ်တို့မှ ကင်းဆိတ်၍သာလျှင် အကုသိုလ်တရားတို့မှ ကင်းဆိတ်၍သာလျှင် ကြံစည်ခြင်း (ဝိတက်) နှင့် တကွဖြစ်သောသုံးသပ်ဆင်ခြင်ခြင်း (ဝိစာရ) နှင့် တကွဖြစ်သော (နီဝရဏ) ကင်းဆိတ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သောနှစ်သိမ့်ခြင်း (ပီတိ) ချမ်းသာခြင်း (သုခ) ရှိသော ပဌမဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏၊ အချင်း ဤမျှဖြင့်ဤအတ္တသည် အမြတ်ဆုံး မျက်မှောက် (လောကီ) နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်၏"ဟု ဆို၏၊

ဤသို့လျှင် အချို့သော သူတို့သည် ထင်ရှားရှိသော သတ္တဝါ၏ အမြတ်ဆုံး မျက်မှောက် (လောကီ) နိဗ္ဗာန်ကို ပြကုန်၏။ (၂–၄၁–၅၉)

၉၆။ ထိုသူကို အခြားသူက ဤသို့ ဆို၏ –

"အချင်း သင်ဆိုသော ဤအတ္တသည် ရှိသည်သာတည်း၊ မရှိဟု ငါမဆို၊ အချင်း ဤအတ္တသည်ဤမျှဖြင့် အမြတ်ဆုံး မျက်မှောက် (လောကီ) နိဗ္ဗာန်သို့ မရောက်သေး၊ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ထို (ပဌမဈာန်) ၌ ကြံစည်ခြင်း (ဝိတက်) သုံးသပ်ဆင်ခြင်ခြင်း (ဝိစာရ)

ရှိသောကြောင့် ထို (ဈာန်) ကိုကြမ်းတမ်း၏ဟု ဆိုအပ်၏၊ အချင်း ဤအတ္တသည် ဝိတက် ဝိစာရငြိမ်းခြင်းကြောင့် မိမိကိုယ်၌ စိတ်ကိုကြည်လင်စေတတ်သော စိတ်တည်ကြည်ခြင်း (သမာဓိ) ကို ပွါးစေတတ်သော ကြံစည်ခြင်း (ဝိတက်) မရှိသော သုံးသပ်ဆင်ခြင်ခြင်း (ဝိစာရ) မရှိသော တည်ကြည်ခြင်း (သမာဓိ) ကြောင့် ဖြစ် သော နှစ်သိမ့်ခြင်း (ပီတိ) ချမ်းသာခြင်း (သုခ) ရှိသော ဒုတိယဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏၊ အချင်း ဤမျှဖြင့် ဤအတ္တသည်အမြတ်ဆုံး မျက်မှောက် (လောကီ) နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်၏"ဟု ဆို၏။

ဤသို့လျှင် အချို့သော သူတို့သည် ထင်ရှားရှိသော သတ္တဝါ၏ အမြတ်ဆုံး မျက်မှောက် (လောကီ) နိဗ္ဗာန်ကို ပြကုန်၏။ (၃–၄၂–ဖ၀)

၉၇။ ထိုသူကို အခြားသူက ဤသို့ ဆို၏ –

"အချင်း သင်ဆိုသော ဤအတ္တသည် ရှိသည်သာတည်း၊ မရှိဟု ငါမဆို၊ အချင်း ဤအတ္တသည်ဤမျှဖြင့် အမြတ်ဆုံး မျက်မှောက် (လောကီ) နိဗ္ဗာန်သို့ မရောက်သေး၊ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် ထို (ဒုတိယဈာန်) ၌ နှစ်သိမ့်ခြင်း (ပီတိ) ဟူသော စိတ်တက်ကြွခြင်းရှိသောကြောင့် ထို (ဈာန်) ကို ကြမ်းတမ်း၏ဟု ဆိုအပ်၏၊ အချင်း ဤအတ္တသည် နှစ်သိမ့်ခြင်း (ပီတိ) ကိုလည်း မတပ်မက်ခြင်းကြောင့်သတိသမ္ဘေဇ္ဈင်နှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ လျစ်လျူရှုလျက် နေ၏၊ ချမ်းသာ (သုခ) ကိုလည်း ကိုယ်ဖြင့် ခံစား၏၊ အကြင် (တတိယဈာန်) ကြောင့် ထိုသူကို 'လျစ်လျူရှုသူ သတိရှိသူ ချမ်းသာစွာ နေလေ့ရှိသူ'ဟုအရိယာ (ပုဂ္ဂိုလ်) တို့သည် ပြောကြားကုန်၏၊ ထိုတတိယဈာန်သို့ (ဤအတ္တသည်) ရောက်၍ နေ၏၊ အချင်း ဤမျှဖြင့် ဤအတ္တသည် အမြတ်ဆုံး မျက်မှောက် (လောကီ) နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်၏"ဟု ဆို၏။

ဤသို့လျှင် အချို့သော သူတို့သည် ထင်ရှားရှိသော သတ္တဝါ၏ အမြတ်ဆုံး မျက်မှောက် (လောကီ) နိဗ္ဗာန်ကို ပြကုန်၏။ (၄–၄၃–ဖ၁)

၉၈။ ထိုသူကို အခြားသူက ဤသို့ ဆို၏ –

"အချင်း သင်ဆိုသော ဤအတ္တသည် ရှိသည်သာတည်း၊ မရှိဟု ငါမဆို၊ အချင်း ဤအတ္တသည်ဤမျှဖြင့် အမြတ်ဆုံး မျက်မှောက် (လောကီ) နိဗ္ဗာန်သို့ မရောက်သေး၊ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် ထို (တတိယဈာန်) ၌ ချမ်းသာဟု စိတ်၏ နှလုံးသွင်းခြင်း ရှိသောကြောင့် ထို (ဈာန်) ကို ကြမ်းတမ်း၏ဟုဆိုအပ်၏၊ အချင်း ဤအတ္တသည် ချမ်းသာဆင်းရဲကို ပယ်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ရှေးဦးကပင် လျှင်ဝမ်းမြောက်ခြင်း နှလုံးမသာခြင်းတို့၏ ချုပ်နှင့်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း ဆင်းရဲချမ်းသာ မရှိသောလျစ်လျူရှုမှုကြောင့် ဖြစ်သည့် သတိ၏ စင်ကြယ်ခြင်းရှိသော စတုတ္ထဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏၊ အချင်းဤမျှဖြင့် ဤအတ္တသည် အမြတ်ဆုံး မျက်မှောက် (လောကီ) နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်၏"ဟု ဆို၏။

ဤသို့လျှင် အချို့သော သူတို့သည် ထင်ရှားရှိသော သတ္တဝါ၏ အမြတ်ဆုံး မျက်မှောက် (လောကီ) နိဗ္ဗာန်ကို ပြကုန်၏။ (၅–၄၄–ဖ၂)

၉၉။ ရဟန်းတို့ အမြတ်ဆုံး မျက်မှောက် (လောကီ) နိဗ္ဗာန် အယူရှိကုန်သော ထိုသမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ထင်ရှားရှိသော သတ္တဝါ၏ အမြတ်ဆုံး မျက်မှောက် (လောကီ)

နိဗ္ဗာန်ကို ဤငါးမျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်၏။ ရဟန်းတို့ အမြတ်ဆုံး မျက်မှောက် (လောကီ) နိဗ္ဗာန်အယူရှိကုန်သော သမဏာဗြာဟ္မဏာအားလုံးတို့သည် ထင်ရှားရှိသော သတ္တဝါ၏ အမြတ်ဆုံး မျက်မှောက် (လောကီ) နိဗ္ဗာန်ကို ပြကြလျှင် ဤငါးမျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဤ (ငါးမျိုး) တို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးသော အကြောင်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း ပြကုန်၏။ ဤ (ငါးမျိုး) တို့မှ တစ်ပါးသော အကြောင်းမရှိ။ပ။ မြတ်စွာဘုရား၏ဟုတ်မှန်သော ဂုဏ်ကို မှန်စွာ ပြောလိုကြလျှင် အကြင် (တရား) တို့ဖြင့် ပြောကြရာ၏၊ နက်နဲကုန်သော ။ပ။ ထိုတရားတို့သည် ဤသည်တို့ပင်တည်း။

၁၀၀။ ရဟန်းတို့ နောက်အဖို့ကို ကြံဆကုန်သော နောက်အဖို့ကို စွဲယူကုန်သော ထိုသမဏာဗြာဟ္မဏာတို့သည် နောက်အဖို့ကိုစွဲမှီ၍ များပြားသော မိစ္ဆာအယူပြစကားတို့ကို ဤလေးဆယ့်လေးမျိုးသောအကြောင်းတို့ဖြင့် ပြောဟောကုန်၏။

ရဟန်းတို့ နောက်အဖို့ကို ကြံဆကုန်သော နောက်အဖို့ကို စွဲယူကုန်သော သမဏာဗြာဟ္မဏာအားလုံးတို့သည် နောက်အဖို့ကို စွဲမှီ၍ များပြားသော မိစ္ဆာအယူပြစကားတို့ကို ပြောဟောကြလျှင် ဤလေးဆယ့်လေးမျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဤ (လေးဆယ့်လေးမျိုး) တို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးသော အကြောင်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း ပြောဟောကုန်၏၊ ဤ (လေးဆယ့်လေးမျိုး) တို့မှ တစ်ပါးသော အကြောင်းမရှိ။ပ။ မြတ်စွာဘုရား၏ဟုတ်မှန်သော ဂုဏ်ကို မှန်စွာ ပြောလိုကြလျှင် အကြင် (တရား) တို့ဖြင့် ပြောကြရာ၏၊ နက်နဲကုန်သော ။ပ။ ထိုတရားတို့သည် ဤသည်တို့ပင်တည်း။

၁၀၁။ ရဟန်းတို့ ရှေးအဖို့ကို ကြံဆကုန်သော နောက်အဖို့ကို ကြံဆကုန်သော ရှေးအဖို့နောက်အဖို့ကို ကြံဆကုန်သော ရှေးအဖို့ နောက်အဖို့ကို စွဲယူကုန်သော သမဏာဗြဟ္မဏာတို့သည်ရှေးအဖို့ နောက်အဖို့ကို စွဲမှီ၍ ဤခြောက်ဆယ့်နှစ်မျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် များပြားသောမိစ္ဆာအယူပြစကား တို့ကို ပြောဟောကုန်၏။

၁၀၂။ ရဟန်းတို့ ရှေးအဖို့ကို ကြံဆကုန်သော နောက်အဖို့ကို ကြံဆကုန်သော ရှေးအဖို့ နောက်အဖို့ကို ကြံဆကုန်သော ရှေးအဖို့ နောက်အဖို့ကို စွဲယူကုန်သော သမဏာဗြဟ္မဏာအားလုံးတို့သည် ရှေးအဖို့ နောက်အဖို့ကို စွဲမှီ၍ များပြားသော မိစ္ဆာအယူပြစကားတို့ကို ပြောဟောကြလျှင် ဤခြောက်ဆယ့်နှစ်မျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဤ (ခြောက်ဆယ့်နှစ်မျိုး) တို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးသောအကြောင်းတို့ဖြင့်သော်လည်းကောင်း ပြောဟောကြကုန်၏၊ ဤ (ခြောက်ဆယ့်နှစ်မျိုး) တို့မှ တစ်ပါးသောအကြောင်းမရှိ။

၁၀၃။ ရဟန်းတို့ "ဤခြောက်ဆယ့်နှစ်မျိုး ၁ သော အယူတို့သည် ဤသို့ စွဲယူထားလျှင် ဤသို့မှားယွင်းစွာ သုံးသပ်ထားလျှင် ဤသို့ လားရာရှိကုန်၏၊ ဤသို့ တမလွန်ရှိကုန်၏"ဟု မြတ်စွာဘုရားသည် ဤခြောက်ဆယ့်နှစ်မျိုးသော အယူကို သိတော်မူ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ထို (ခြောက်ဆယ့်နှစ်မျိုးသောအယူ) ကိုလည်း သိတော်မူ၏။ ထို့ထက်အထူး သဖြင့်လွန်မြတ်သော တရားကိုလည်း သိတော်မူ၏၊ ထို (အထူးသဖြင့်လွန်မြတ်သောတရား) ကို သိတော်မူသော်လည်း မှားယွင်းစွာ မသုံးသပ်၊ မှားယွင်းစွာ မသုံးသပ်သောကြောင့် ထို (မြတ်စွာဘုရား) သည်ကိုယ်တော်တိုင်သာလျှင် (နိဗ္ဗာန်ကို) သိတော်မူ၏။

ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရားသည် ဝေဒနာတို့၏ ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ ချုပ်ကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ သာယာဖွယ်ကိုလည်းကောင်း၊ အပြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဝေဒနာတို့မှ ထွက်မြောက်ရာကိုလည်းကောင်းဟုတ်မှန်သောအတိုင်း သိတော်မူသဖြင့် (တစ်စုံတစ်ရာ) မစွဲလမ်းမူ၍ လွတ်မြောက်တော်မူ၏။

၁၀၄။ ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရားသည် အကြင် (တရား) တို့ကို ကိုယ်တော်တိုင် ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့်မျက်မှောက်ပြု၍ ဟောတော်မူ၏၊ မြတ်စွာဘုရား၏ဟုတ်မှန်သော ဂုဏ်ကို မှန်စွာပြောလိုကြလျှင် အကြင် (တရား) တို့ဖြင့် ပြောကြရာ၏၊ နက်နဲကုန်သော မြင်နိုင်ခဲကုန်သော သိနိုင်ခဲကုန်သော ငြိမ်သက်ကုန်သော မွန်မြတ်ကုန်သော ကြေစည်ခြင်းဖြင့် မရောက်နိုင်ကုန်သော သိမ်မွေ့ကုန်သော ပညာရှိတို့သာ သိနိုင်ကုန်သော ထိုတရားတို့သည် ဤသည်တို့ပင်တည်း။

၁။ မိစ္ဆာအယူခြောက်ဆယ့်နှစ်မျိုးကား ပုဗ္ဗန္တကပ္ပိက တစ်ဆယ့်ရှစ်, အပရန္တကပ္ပိက လေးဆယ့်လေးမျိုးတည်း။

♣

ပရိတသိတဝိပ္ပန္နိတဝါရ

၁၀၅။ ရဟန်းတို့ ထိုသူတို့တွင် တည်မြဲအယူရှိကုန်သော အကြင်သမဏဗြဟ္မဏတို့သည် (မိမိအယူ၌ နှစ်ခြိုက်ဝမ်းသာသော အကြင်ဝေဒနာဖြင့် ခံစားကုန်လျက်) အတ္တကိုလည်းကောင်း၊ လောကကိုလည်းကောင်း တည်မြဲ၏ဟု လေးမျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်၏။ ထို (ဝေဒနာ) သည်လည်း (အမှန်ကို) မသိကုန်သော (အမှန်ကို) မမြင်ကုန်သော တဏှာပူးကပ်ကုန်သော ထိုအသျှင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့၏ ခံစားခြင်းဖြစ်၍ တောင့်တခြင်းဖြင့် တုန်လှုပ်သည်သာတည်း။

၁၀၆။ ရဟန်းတို့ ထိုသူတို့တွင် အချို့တည်မြဲ အချို့မတည်မြဲ အယူရှိကုန်သော အကြင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် (မိမိအယူ၌ နှစ်ခြိုက်ဝမ်းသာသော အကြင်ဝေဒနာဖြင့် ခံစားကုန်လျက်) အတ္တကိုလည်းကောင်း၊ လောကကိုလည်းကောင်း အချို့တည်မြဲ၏ အချို့မတည်မြဲဟု လေးမျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့်ပြကုန်၏။ ထို (ဝေဒနာ) သည်လည်း (အမှန်ကို) မသိကုန်သော (အမှန်ကို) မမြင်ကုန်သော တဏှာပူးကပ်ကုန်သော ထိုအသျှင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့၏ ခံစားခြင်းဖြစ်၍ တောင့်တခြင်းဖြင့် တုန်လှုပ်သည်သာတည်း။

၁၀၇။ ရဟန်းတို့ ထိုသူတို့တွင် အဆုံးရှိ အဆုံးမရှိ အယူရှိကုန်သော အကြင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် (မိမိအယူ၌ နှစ်ခြိုက်ဝမ်းသာသော အကြင်ဝေဒနာဖြင့် ခံစားကုန်လျက်) လောက၏ အဆုံးရှိ အဆုံး မရှိကိုလေးမျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်၏။ ထို (ဝေဒနာ) သည်လည်း (အမှန်ကို) မသိကုန်သော (အမှန်ကို) မမြင်ကုန်သော တဏှာပူးကပ်ကုန်သော ထိုအသျှင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့၏ ခံစားခြင်းဖြစ်၍တောင့်တခြင်းဖြင့် တုန်လှုပ်သည်သာတည်း။

၁၀၈။ ရဟန်းတို့ ထိုသူတို့တွင် အဆုံးမရှိ ပစ်လွှင့်သော အယူရှိကုန်သော အကြင်သမဏာဗြာဟ္မဏာတို့သည် ထိုထိုအရာ၌ အမေးခံကြရလျှင် (မိမိအယူ၌ နှစ်ခြိုက်ဝမ်းသာသော အကြင်ဝေဒနာဖြင့် ခံစားကုန်လျက်) အဆုံးမရှိ ပစ်လွှင့်သော စကားကို လေးမျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ဆိုကုန်၏။ ထို (ဝေဒနာ) သည်လည်း (အမှန်ကို) မသိကုန်သော (အမှန်ကို) မမြင်ကုန်သော တဏှာပူးကပ်ကုန်သော ထိုအသျှင်သမဏာဗြာဟ္မဏာတို့၏ ခံစားခြင်းဖြစ်၍ တောင့်တခြင်းဖြင့် တုန်လှုပ်သည်သာတည်း။

၁၀၉။ ရဟန်းတို့ ထိုသူတို့တွင် အကြောင်းမဲ့အယူရှိကုန်သော အကြင်သမဏာဗြာဟ္မဏာတို့သည် (မိမိအယူ၌ နှစ်ခြိုက်ဝမ်းသာသော အကြင်ဝေဒနာဖြင့် ခံစားကုန်လျက်) အတ္တကိုလည်းကောင်း၊ လောကကိုလည်းကောင်း အကြောင်းမဲ့ ဖြစ်ပေါ်၏ဟု နှစ်မျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်၏။ ထို (ဝေဒနာ) သည်လည်း (အမှန်ကို) မသိကုန်သော (အမှန်ကို) မမြင်ကုန်သော တဏှာပူးကပ်ကုန်သော ထိုအသျှင်သမဏာဗြာဟ္မဏာတို့၏ ခံစားခြင်းဖြစ်၍ တောင့်တခြင်းဖြင့် တုန်လှုပ်သည်သာတည်း။

၁၁၀။ ရဟန်းတို့ ထိုသူတို့တွင် ရှေ့အဖို့ကို ကြံဆကုန်သော ရှေးအဖို့ကို စွဲယူကုန်သော အကြင်သမဏာဗြာဟ္မဏာတို့သည် (မိမိအယူ၌ နှစ်ခြိုက်ဝမ်းသာသော အကြင်ဝေဒနာဖြင့် ခံစားကုန်လျက်) ရှေးအဖို့ကို စွဲမှီ၍ များပြားသော မိစ္ဆာအယူပြစကားတို့ကို တစ်ဆယ့်ရှစ်မျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြောဟောကုန်၏။ ထို (ဝေဒနာ) သည်လည်း (အမှန်ကို) မသိကုန်သော (အမှန်ကို) မမြင်ကုန်သော တဏှာပူးကပ်ကုန်သော ထိုအသျှင်သမဏာဗြာဟ္မဏာတို့၏ ခံစားခြင်းဖြစ်၍ တောင့်တခြင်းဖြင့် တုန်လှုပ်သည်သာတည်း။

၁၁၁။ ရဟန်းတို့ ထိုသူတို့တွင် သေပြီးနောက် သညာရှိ အယူရှိကုန်သော အကြင်သမဏာဗြာဟ္မဏာတို့သည် (မိမိအယူ၌ နှစ်ခြိုက်ဝမ်းသာသော အကြင်ဝေဒနာဖြင့် ခံစားကုန်လျက်) သေပြီးနောက် သညာရှိသော အတ္တကို တစ်ဆယ့်ခြောက်မျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်၏။ ထို (ဝေဒနာ) သည်လည်း (အမှန်ကို) မသိကုန်သော (အမှန်ကို) မမြင်ကုန်သော တဏှာပူးကပ်ကုန်သော ထိုအသျှင်သမဏာဗြာဟ္မဏာတို့၏ ခံစားခြင်းဖြစ်၍ တောင့်တခြင်းဖြင့် တုန်လှုပ်သည်သာတည်း။

၁၁၂။ ရဟန်းတို့ ထိုသူတို့တွင် သေပြီးနောက် သညာမရှိ အယူရှိကုန်သော အကြင်သမဏာဗြာဟ္မဏာတို့သည် (မိမိအယူ၌ နှစ်ခြိုက်ဝမ်းသာသော အကြင်ဝေဒနာဖြင့် ခံစားကုန်လျက်) သေပြီးနောက်သညာမရှိသော အတ္တကို ရှစ်မျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်၏။ ထို (ဝေဒနာ) သည်လည်း (အမှန်ကို) မသိကုန်သော (အမှန်ကို) မမြင်ကုန်သော တဏှာပူးကပ်ကုန်သော ထိုအသျှင်သမဏာဗြာဟ္မဏာတို့၏ ခံစားခြင်းဖြစ်၍ တောင့်တခြင်းဖြင့် တုန်လှုပ်သည်သာတည်း။

၁၁၃။ ရဟန်းတို့ ထိုသူတို့တွင် သေပြီးနောက် သညာရှိလည်းမဟုတ် မရှိလည်းမဟုတ် အယူရှိကုန်သော အကြင်သမဏာဗြာဟ္မဏာတို့သည် (မိမိအယူ၌ နှစ်ခြိုက်ဝမ်းသာသော အကြင်ဝေဒနာဖြင့် ခံစားကုန်လျက်) သေပြီးနောက် သညာရှိလည်းမဟုတ် မရှိလည်းမဟုတ်သော အတ္တကို ရှစ်မျိုးသောအကြောင်း တို့ဖြင့် ပြကုန်၏။ ထို (ဝေဒနာ) သည်လည်း (အမှန်ကို) မသိကုန်သော (အမှန်ကို) မမြင်ကုန်သော တဏှာပူးကပ်ကုန်သော ထိုအသျှင်သမဏာဗြာဟ္မဏာတို့၏ ခံစားခြင်းဖြစ်၍ တောင့်တခြင်းဖြင့် တုန်လှုပ်သည်သာတည်း။

၁၁၄။ ရဟန်းတို့ ထိုသူတို့တွင် ပြတ်စဲအယူရှိကုန်သော အကြင်သမဏာ ဗြာဟ္မဏာတို့သည် (မိမိ အယူ၌နှစ်ခြိုက်ဝမ်းသာသော အကြင်ဝေဒနာဖြင့် ခံစားကုန်လျက်) ထင်ရှားရှိသော သတ္တဝါ၏ ပြတ်စဲခြင်းပျက်စီးခြင်း ပျောက်ကင်းခြင်းကို ခုနစ်မျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်၏။ ထို (ဝေဒနာ) သည်လည်း (အမှန်ကို) မသိကုန်သော (အမှန်ကို) မမြင်ကုန်သော တဏှာပူးကပ်ကုန်သော ထိုအသျှင်သမဏာ ဗြာဟ္မဏာတို့၏ ခံစားခြင်းဖြစ်၍ တောင့်တခြင်းဖြင့် တုန်လှုပ်သည်သာတည်း။

၁၁၅။ ရဟန်းတို့ ထိုသူတို့တွင် မျက်မှောက် (လောကီ) နိဗ္ဗာန် အယူရှိကုန်သော အကြင်သမဏာ ဗြာဟ္မဏာတို့သည် (မိမိအယူ၌ နှစ်ခြိုက်ဝမ်းသာသော အကြင်ဝေဒနာဖြင့် ခံစားကုန်လျက်) ထင်ရှားရှိသောသတ္တဝါ၏ အမြတ်ဆုံး မျက်မှောက် (လောကီ) နိဗ္ဗာန်ကို ငါးမျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်၏။ထို (ဝေဒနာ) သည်လည်း (အမှန်ကို) မသိကုန်သော (အမှန်ကို) မမြင်ကုန်သော တဏှာပူးကပ်ကုန်သော ထိုအသျှင်သမဏာ ဗြာဟ္မဏာတို့၏ ခံစားခြင်းဖြစ်၍ တောင့်တခြင်းဖြင့် တုန်လှုပ်သည်သာတည်း။

၁၁၆။ ရဟန်းတို့ ထိုသူတို့တွင် နောက်အဖို့ကို ကြံဆကုန်သော နောက်အဖို့ကို စွဲယူကုန်သော အကြင်သမဏာ ဗြာဟ္မဏာတို့သည် (မိမိအယူ၌ နှစ်ခြိုက်ဝမ်းသာသော အကြင်ဝေဒနာဖြင့် ခံစားကုန်လျက်) နောက်အဖို့ကို စွဲမှီ၍ များပြားသော မိစ္ဆာအယူပြစကားတို့ကို လေးဆယ့်လေးမျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့်ပြောဟောကုန်၏။ ထို (ဝေဒနာ) သည်လည်း (အမှန်ကို) မသိကုန်သော (အမှန်ကို) မမြင်ကုန်သော တဏှာပူးကပ်ကုန်သော ထိုအသျှင်သမဏာ ဗြာဟ္မဏာတို့၏ ခံစားခြင်းဖြစ်၍ တောင့်တခြင်းဖြင့် တုန်လှုပ်သည်သာတည်း။

၁၁ ၇။ ရဟန်းတို့ ထိုသူတို့တွင် ရှေးအဖို့ကို ကြံဆကုန်သော နောက်အဖို့ကို ကြံဆကုန်သော ရှေးအဖို့နောက်အဖို့ကို ကြံဆကုန်သော ရှေးအဖို့နောက်အဖို့ကို စွဲယူကုန်သော အကြင်သမဏာ ဗြာဟ္မဏာ တို့သည် (မိမိအယူ၌ နှစ်ခြိုက်ဝမ်းသာသော အကြင်ဝေဒနာဖြင့် ခံစားကုန်လျက်) ရှေးအဖို့နောက်အဖို့ကို စွဲမှီ၍များပြားသော မိစ္ဆာအယူပြစကားတို့ကို ခြောက်ဆယ့်နှစ်မျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြောဟောကုန်၏။ထို (ဝေဒနာ) သည်လည်း (အမှန်ကို) မသိကုန်သော (အမှန်ကို) မမြင်ကုန်သော တဏှာပူးကပ် ကုန်သော ထိုအသျှင်သမဏာ ဗြာဟ္မဏာတို့၏ ခံစားခြင်းဖြစ်၍ တောင့်တခြင်းဖြင့် တုန်လှုပ်သည်သာတည်း။

ဖဿပစ္စယာဝါရ

၁၁၈။ ရဟန်းတို့ ထိုသူတို့တွင် တည်မြဲအယူရှိကုန်သော အကြင်သမဏာ ဗြာဟ္မဏာတို့သည် (မိမိ အယူ၌နှစ်ခြိုက်ဝမ်းသာသော အကြင်ဝေဒနာဖြင့် ခံစားကုန်လျက်) အတ္တကိုလည်းကောင်း၊ လောကကိုလည်းကောင်း တည်မြဲ၏ဟု လေးမျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်၏။ ထို (သမဏာ ဗြာဟ္မဏာတို့၏ ဝေဒနာ) သည်လည်း ဖဿဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်၏။

၁၁၉။ ရဟန်းတို့ ထိုသူတို့တွင် အချို့တည်မြဲ အချို့မတည်မြဲ အယူရှိကုန်သော အကြင်သမဏာ ဗြာဟ္မဏာတို့သည် (မိမိအယူ၌ နှစ်ခြိုက်ဝမ်းသာသော အကြင်ဝေဒနာဖြင့် ခံစားကုန်လျက်) အတ္တကိုလည်းကောင်း၊ လောကကိုလည်းကောင်း အချို့တည်မြဲ၏

အချို့မတည်မြဲဟု လေးမျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့်ပြကုန်၏။ ထို (သမဏဗြာဟ္မဏတို့၏ ဝေဒနာ) သည်လည်း ဖဿဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်၏။

၁၂၀။ ရဟန်းတို့ ထိုသူတို့တွင် အဆုံးရှိ အဆုံးမရှိ အယူရှိကုန်သော အကြင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် (မိမိအယူ၌ နှစ်ခြိုက်ဝမ်းသာသော အကြင်ဝေဒနာဖြင့် ခံစားကုန်လျက်) လောက၏အဆုံးရှိ အဆုံး မရှိကို လေးမျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်၏။ထို (သမဏဗြာဟ္မဏတို့၏ဝေဒနာ) သည်လည်း ဖဿ ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်၏။

၁၂၁။ ရဟန်းတို့ ထိုသူတို့တွင် အဆုံးမရှိပစ်လွှင့်သော အယူရှိကုန်သော အကြင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ထိုထိုအရာ၌ အမေးခံကြရလျှင် (မိမိအယူ၌ နှစ်ခြိုက်ဝမ်းသာသော အကြင်ဝေဒနာဖြင့် ခံစားကုန်လျက်) အဆုံးမရှိ ပစ်လွှင့်သော စကားကို လေးမျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ဆိုကုန်၏။ ထို (သမဏဗြာဟ္မဏတို့၏ ဝေဒနာ) သည်လည်း ဖဿ ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်၏။

၁၂၂။ ရဟန်းတို့ ထိုသူတို့တွင် အကြောင်းမဲ့ အယူရှိကုန်သော အကြင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် (မိမိအယူ၌ နှစ်ခြိုက်ဝမ်းသာသော အကြင်ဝေဒနာဖြင့် ခံစားကုန်လျက်) အတ္တကိုလည်းကောင်း လောကကိုလည်းကောင်း အကြောင်းမဲ့ဖြစ်၏ဟု နှစ်မျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်၏။ ထို (သမဏဗြာဟ္မဏတို့၏ ဝေဒနာ) သည်လည်း ဖဿဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်၏။

၁၂၃။ ရဟန်းတို့ ထိုသူတို့တွင် ရှေးအဖို့ကို ကြံဆကုန်သော ရှေးအဖို့ကို စွဲယူကုန်သော အကြင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် (မိမိအယူ၌ နှစ်ခြိုက်ဝမ်းသာသော အကြင် ဝေဒနာဖြင့် ခံစားကုန်လျက်) ရှေးအဖို့ ကို စွဲမှီ၍ တစ်ဆယ့်ရှစ်မျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် များပြားသော မိစ္ဆာအယူပြစကားတို့ကိုပြောဟော ကုန်၏။ ထို (သမဏဗြာဟ္မဏတို့၏ ဝေဒနာ) သည်လည်း ဖဿဟူသော အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်၏။

၁၂၄။ ရဟန်းတို့ ထိုသူတို့တွင် သေပြီးနောက် အတ္တရှိ သညာရှိ အယူရှိကုန်သော အကြင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် (မိမိအယူ၌ နှစ်ခြိုက်ဝမ်းသာသော အကြင်ဝေဒနာဖြင့် ခံစားကုန်လျက်) သေပြီးနောက် သညာရှိသော အတ္တကို တစ်ဆယ့်ခြောက်မျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်၏။ ထို (သမဏဗြာဟ္မဏတို့၏ ဝေဒနာ) သည်လည်း ဖဿဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်၏။

၁၂၅။ ရဟန်းတို့ ထိုသူတို့တွင် သေပြီးနောက် သညာမရှိ အယူရှိကုန်သော အကြင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် (မိမိအယူ၌ နှစ်ခြိုက်ဝမ်းသာသော အကြင်ဝေဒနာဖြင့် ခံစားကုန်လျက်) သေပြီးနောက်သညာမရှိသော အတ္တကို ရှစ်မျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်၏။ ထို (သမဏဗြာဟ္မဏတို့၏ ဝေဒနာ) သည်လည်း ဖဿဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်၏။

၁၂၆။ ရဟန်းတို့ ထိုသူတို့တွင် သေပြီးနောက် သညာရှိလည်းမဟုတ် မရှိလည်းမဟုတ် အယူရှိကုန်သော အကြင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် (မိမိအယူ၌ နှစ်ခြိုက်ဝမ်းသာသော အကြင်ဝေဒနာဖြင့် ခံစားကုန်လျက်) သေပြီးနောက် သညာရှိလည်းမဟုတ် မရှိလည်းမဟုတ်သော အတ္တကို ရှစ်မျိုးသောအကြောင်း တို့ဖြင့် ပြကုန်၏။ ထို (သမဏဗြာဟ္မဏတို့၏ ဝေဒနာ) သည်လည်း ဖဿ ဟူသောအကြောင်းကြောင့် ဖြစ်၏။

၁၂၇။ ရဟန်းတို့ ထိုသူတို့တွင် ပြတ်စဲအယူရှိကုန်သော အကြင်သမဏာဗြာဟ္မဏာတို့သည် (မိမိ အယူ၌နှစ်ခြိုက်ဝမ်းသာသော အကြင်ဝေဒနာဖြင့် ခံစားကုန်လျက်) ထင်ရှားရှိသော သတ္တဝါ၏ ပြတ်စဲခြင်းပျက်စီးခြင်း ပျောက်ကင်းခြင်းကို ခုနစ်မျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်၏။ ထို (သမဏာဗြာဟ္မဏာတို့၏ဝေဒနာ) သည်လည်း ဖဿဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်၏။

၁၂၈။ ရဟန်းတို့ ထိုသူတို့တွင် မျက်မှောက် (လောကီ) နိဗ္ဗာန် အယူရှိကုန်သော အကြင်သမဏာဗြာဟ္မဏာတို့သည် (မိမိအယူ၌ နှစ်ခြိုက်ဝမ်းသာသော အကြင်ဝေဒနာဖြင့် ခံစားကုန်လျက်) ထင်ရှားရှိသော သတ္တဝါ၏ အမြတ်ဆုံး မျက်မှောက် (လောကီ) နိဗ္ဗာန်ကို ငါးမျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်၏။ထို (သမဏာ ဗြာဟ္မဏာတို့၏ ဝေဒနာ) သည်လည်း ဖဿဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်၏။

၁၂၉။ ရဟန်းတို့ ထိုသူတို့တွင် နောက်အဖို့ကို ကြံဆကုန်သော နောက်အဖို့ကို စွဲယူကုန်သော အကြင်သမဏာဗြာဟ္မဏာတို့သည် (မိမိအယူ၌ နှစ်ခြိုက်ဝမ်းသာသော အကြင်ဝေဒနာဖြင့် ခံစားကုန်လျက်) နောက်အဖို့ကို စွဲမှီ၍ များပြားသော မိစ္ဆာအယူပြစကားတို့ကို လေးဆယ့်လေးမျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့်ပြောဟောကုန်၏။ ထို (သမဏာဗြာဟ္မဏာတို့၏ ဝေဒနာ) သည်လည်း ဖဿ ဟူသော အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်၏။

၁၃၀။ ရဟန်းတို့ ထိုသူတို့တွင် ရှေးအဖို့ကို ကြံဆကုန်သော နောက်အဖို့ကို ကြံဆကုန်သော ရှေးအဖို့ နောက်အဖို့ကို ကြံဆကုန်သော ရှေးအဖို့ နောက်အဖို့ကို စွဲယူကုန်သော အကြင်သမဏာဗြာဟ္မဏာတို့သည် (မိမိအယူ၌ နှစ်ခြိုက်ဝမ်းသာသော အကြင်ဝေဒနာဖြင့် ခံစားကုန်လျက်) ရှေးအဖို့ နောက်အဖို့ကို စွဲမှီ၍ များပြားသော မိစ္ဆာအယူပြစကားတို့ကို ခြောက်ဆယ့်နှစ်မျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြောဟောကုန်၏။ ထို (သမဏာဗြာဟ္မဏာတို့၏ ဝေဒနာ) သည်လည်း ဖဿဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်၏။

နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိဝါရ

၁၃၁။ ရဟန်းတို့ ထိုသူတို့တွင် တည်မြဲအယူရှိကုန်သော အကြင်သမဏာဗြာဟ္မဏာတို့သည် (မိမိ အယူ၌နှစ်ခြိုက်ဝမ်းသာသော အကြင်ဝေဒနာဖြင့် ခံစားကုန်လျက်) အတ္တကိုလည်းကောင်း၊ လောကကိုလည်းကောင်း တည်မြဲ၏ဟု လေးမျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်၏။ ထို (သမဏာဗြာဟ္မဏာ) တို့သည်ဖဿနှင့် ကင်း၍ (ထိုဝေဒနာကို) စင်စစ် ခံစားနိုင်ရာသော အကြောင်းမရှိ။

၁၃၂။ ရဟန်းတို့ ထိုသူတို့တွင် အချို့တည်မြဲ အချို့မတည်မြဲ အယူရှိကုန်သော အကြင်သမဏာဗြာဟ္မဏာတို့သည် (မိမိအယူ၌ နှစ်ခြိုက်ဝမ်းသာသော အကြင်ဝေဒနာဖြင့် ခံစားကုန်လျက်) အတ္တကိုလည်းကောင်း၊ လောကကိုလည်းကောင်း အချို့တည်မြဲ အချို့မတည်မြဲဟု လေးမျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့်ပြကုန်၏။ ထို (သမဏာဗြာဟ္မဏာ) တို့သည် ဖဿနှင့် ကင်း၍ (ထိုဝေဒနာကို) စင်စစ် ခံစားနိုင်ရာသောအကြောင်းမရှိ။

၁၃၃။ ရဟန်းတို့ ထိုသူတို့တွင် အဆုံးရှိ အဆုံးမရှိ အယူရှိကုန်သော အကြင်သမဏာဗြာဟ္မဏာ တို့သည် (မိမိအယူ၌ နှစ်ခြိုက်ဝမ်းသာသော အကြင်ဝေဒနာဖြင့် ခံစားကုန်လျက်) လောက၏ အဆုံးရှိ အဆုံးမရှိကိုလေးမျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်၏။ ထို (သမဏာဗြာဟ္မဏာ) တို့သည် ဖဿနှင့်ကင်း၍ (ထိုဝေဒနာကို) စင်စစ် ခံစားနိုင်ရာသော အကြောင်းမရှိ။

၁၃၄။ ရဟန်းတို့ ထိုသူတို့တွင် အဆုံးမရှိပစ်လွှင့်သော အယူရှိကုန်သော အကြင်သမဏာဗြာဟ္မဏာတို့သည် ထိုထိုအရာ၌ အမေးခံကြရလျှင် (မိမိအယူ၌ နှစ်ခြိုက်ဝမ်းသာသော အကြင် ဝေဒနာဖြင့် ခံစားကုန်လျက်) အဆုံးမရှိ ပစ်လွှင့်သော စကားကို လေးမျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်၏။ ထို (သမဏာဗြာဟ္မဏာ) တို့သည် ဖဿနှင့် ကင်း၍ (ထိုဝေဒနာကို) စင်စစ် ခံစားနိုင်ရာသော အကြောင်းမရှိ။

၁၃၅။ ရဟန်းတို့ ထိုသူတို့တွင် အကြောင်းမဲ့ အယူရှိကုန်သော အကြင်သမဏာဗြာဟ္မဏာတို့သည် (မိမိအယူ၌ နှစ်ခြိုက်ဝမ်းသာသော အကြင်ဝေဒနာဖြင့် ခံစားကုန်လျက်) အတ္တကိုလည်းကောင်း၊ လောကကိုလည်းကောင်း အကြောင်းမဲ့ ဖြစ်ပေါ်၏ဟု နှစ်မျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်၏။ ထို (သမဏာဗြာဟ္မဏာ) တို့သည် ဖဿနှင့် ကင်း၍ (ထိုဝေဒနာကို) စင်စစ် ခံစားနိုင်ရာသော အကြောင်းမရှိ။

၁၃၆။ ရဟန်းတို့ ထိုသူတို့တွင် ရှေးအဖို့ကို ကြံဆကုန်သော ရှေးအဖို့ကို စွဲယူကုန်သော အကြင်သမဏာဗြာဟ္မဏာတို့သည် (မိမိအယူ၌ နှစ်ခြိုက်ဝမ်းသာသော အကြင်ဝေဒနာဖြင့် ခံစားကုန်လျက်) ရှေးအဖို့ကို စွဲမှီ၍ များပြားသော မိစ္ဆာအယူပြစကားတို့ကို တစ်ဆယ့်ရှစ်မျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြောဟောကုန်၏။ ထို (သမဏာဗြာဟ္မဏာ) တို့သည် ဖဿနှင့် ကင်း၍ (ထိုဝေဒနာကို) စင်စစ် ခံစားနိုင်ရာသောအကြောင်းမရှိ။

၁၃၇။ ရဟန်းတို့ ထိုသူတို့တွင် သေပြီးနောက် သညာရှိအယူရှိကုန်သော အကြင်သမဏာဗြာဟ္မဏာတို့သည် (မိမိအယူ၌ နှစ်ခြိုက်ဝမ်းသာသော အကြင်ဝေဒနာဖြင့် ခံစားကုန်လျက်) သေပြီးနောက် သညာရှိသော အတ္တကို တစ်ဆယ့်ခြောက်မျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြောဟောကုန်၏။ထို (သမဏာဗြာဟ္မဏာ) တို့သည် ဖဿနှင့် ကင်း၍ (ထိုဝေဒနာကို) စင်စစ် ခံစားနိုင်ရာသောအကြောင်းမရှိ။

၁၃၈။ ရဟန်းတို့ ထိုသူတို့တွင် သေပြီးနောက် သညာမရှိအယူရှိကုန်သော အကြင်သမဏာဗြာဟ္မဏာတို့သည် (မိမိအယူ၌ နှစ်ခြိုက်ဝမ်းသာသော အကြင်ဝေဒနာဖြင့် ခံစားကုန်လျက်) သေပြီးနောက် သညာမရှိသော အတ္တကို ရှစ်မျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်၏။ ထို (သမဏာဗြာဟ္မဏာ) တို့သည် ဖဿနှင့် ကင်း၍ (ထိုဝေဒနာကို) စင်စစ် ခံစားနိုင်ရာသော အကြောင်းမရှိ။

၁၃၉။ ရဟန်းတို့ ထိုသူတို့တွင် သေပြီးနောက် သညာရှိလည်းမဟုတ် မရှိလည်းမဟုတ် အယူရှိကုန်သော အကြင်သမဏာဗြာဟ္မဏာတို့သည် (မိမိအယူ၌ နှစ်ခြိုက်ဝမ်းသာသော အကြင်ဝေဒနာဖြင့် ခံစားကုန်လျက်) သေပြီးနောက် သညာရှိလည်းမဟုတ် မရှိလည်းမဟုတ်သော အတ္တကို ရှစ်မျိုးသောအကြောင်း တို့ဖြင့် ပြကုန်၏။ ထို (သမဏာဗြာဟ္မဏာ) တို့သည် ဖဿနှင့် ကင်း၍ (ထိုဝေဒနာကို) စင်စစ်ခံစားနိုင်ရာ သော အကြောင်းမရှိ။

၁၄၀။ ရဟန်းတို့ ထိုသူတို့တွင် ပြတ်စဲအယူရှိကုန်သော အကြင်သမဏာဗြာဟ္မဏာတို့သည် (မိမိ အယူ၌နှစ်ခြိုက်ဝမ်းသာသော အကြင်ဝေဒနာဖြင့် ခံစားကုန်လျက်) ထင်ရှားရှိသော

သတ္တဝါ၏ ပြတ်စဲခြင်းပျက်စီးခြင်း ပျောက်ကင်းခြင်းကို ခုနစ်မျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်၏။ ထို (သမဏာဗြာဟ္မဏ) တို့သည် ဖဿနှင့် ကင်း၍ (ထိုဝေဒနာကို) စင်စစ် ခံစားနိုင်ရာသော အကြောင်းမရှိ။

၁၄၁။ ရဟန်းတို့ ထိုသူတို့တွင် မျက်မှောက် (လောကီ) နိဗ္ဗာန် အယူရှိကုန်သော အကြင်သမဏာဗြာဟ္မဏတို့သည် (မိမိအယူ၌ နှစ်ခြိုက်ဝမ်းသာသော အကြင်ဝေဒနာဖြင့် ခံစားကုန်လျက်) ထင်ရှားရှိသောသတ္တဝါ၏ မျက်မှောက် (လောကီ) နိဗ္ဗာန်ကို ငါးမျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်၏။ ထို (သမဏာဗြာဟ္မဏ) တို့သည် ဖဿနှင့် ကင်း၍ (ထိုဝေဒနာကို) စင်စစ် ခံစားနိုင်ရာသော အကြောင်းမရှိ။

၁၄၂။ရဟန်းတို့ ထိုသူတို့တွင် နောက်အဖို့ကို ကြံဆကုန်သော နောက်အဖို့ကို စွဲယူကုန်သော အကြင်သမဏာဗြာဟ္မဏတို့သည် (မိမိအယူ၌ နှစ်ခြိုက်ဝမ်းသာသော အကြင်ဝေဒနာဖြင့် ခံစားကုန်လျက်) နောက်အဖို့ကို စွဲမှီ၍ များပြားသော မိစ္ဆာအယူပြစကားတို့ကို လေးဆယ့်လေးမျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့်ပြောဟောကုန်၏။ ထို (သမဏာဗြာဟ္မဏ) တို့သည် ဖဿနှင့် ကင်း၍ (ထိုဝေဒနာကို) စင်စစ် ခံစားနိုင်ရာသော အကြောင်းမရှိ။

၁၄၃။ ရဟန်းတို့ ထိုသူတို့တွင် ရှေးအဖို့ကို ကြံဆကုန်သော နောက်အဖို့ကို ကြံဆကုန်သော ရှေးအဖို့နောက်အဖို့ကို ကြံဆကုန်သော ရှေးအဖို့ နောက်အဖို့ကို စွဲယူကုန်သော အကြင်သမဏာဗြာဟ္မဏ တို့သည် (မိမိ အယူ၌ နှစ်ခြိုက်ဝမ်းသာသော အကြင်ဝေဒနာဖြင့် ခံစားကုန်လျက်) ရှေးအဖို့နောက်အဖို့ကို စွဲမှီ၍များပြားသော မိစ္ဆာအယူပြစကားတို့ကို ခြောက်ဆယ့်နှစ်မျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြောဟော ကုန်၏။ထို (သမဏာဗြာဟ္မဏ) တို့သည် ဖဿနှင့် ကင်း၍ (ထိုဝေဒနာကို) စင်စစ် ခံစားနိုင်ရာသော အကြောင်းမရှိ။

ဒိဋ္ဌိဂတိကာမိဋ္ဌာနဝဋ္ဋကထာ

၁၄၄။ ရဟန်းတို့ ထိုသူတို့တွင် တည်မြဲ အယူရှိကုန်သော အကြင်သမဏာဗြာဟ္မဏတို့သည် အတ္တကိုလည်းကောင်း၊ လောကကိုလည်းကောင်း တည်မြဲ၏ဟု လေးမျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြကုန်၏။အချို့ တည်မြဲ အချို့ မတည်မြဲ အယူရှိကုန်သော အကြင်သမဏာဗြာဟ္မဏတို့သည်လည်း။ပ။ အဆုံးရှိအဆုံး မရှိ အယူရှိကုန်သော အကြင်သမဏာဗြာဟ္မဏတို့သည်လည်း။ အဆုံးမရှိပစ်လွှင့်သောအယူရှိကုန်သော အကြင် သမဏာ ဗြာဟ္မဏတို့သည်လည်း။ အကြောင်းမဲ့ အယူရှိကုန်သော အကြင်သမဏာဗြာဟ္မဏတို့သည်လည်း။ ရှေးအဖို့ကို ကြံဆကုန်သော ရှေးအဖို့ကို စွဲယူကုန်သော အကြင်သမဏာဗြာဟ္မဏ တို့သည်လည်း။ သေပြီးနောက် သညာရှိ အယူရှိကုန်သော အကြင်သမဏာ ဗြာဟ္မဏတို့သည်လည်း။ သေပြီးနောက် သညာမရှိ အယူရှိကုန်သော အကြင်သမဏာဗြာဟ္မဏတို့သည်လည်း။ သေပြီးနောက် သညာရှိလည်းမဟုတ် မရှိလည်းမဟုတ် အယူရှိကုန်သော အကြင်သမဏာဗြာဟ္မဏတို့သည်လည်း။ ပြတ်စဲအယူရှိကုန်သော အကြင်သမဏာဗြာဟ္မဏတို့သည်လည်း။ မျက်မှောက် (လောကီ) နိဗ္ဗာန်အယူရှိကုန်သော အကြင်သမဏာဗြာဟ္မဏတို့သည်လည်း။ နောက်အဖို့ကို ကြံဆကုန်သော နောက်အဖို့ကို စွဲယူကုန်သော အကြင်သမဏာဗြာဟ္မဏတို့သည်လည်း။ ရှေးအဖို့ကို ကြံဆကုန်သော

နောက်အဖို့ကို ကြံဆကုန်သော ရှေးအဖို့ နောက်အဖို့ကို ကြံဆကုန်သော ရှေးအဖို့ နောက်အဖို့ကို စွဲယူကုန်သော အကြင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည်လည်း ရှေးအဖို့ နောက်အဖို့ကို စွဲမှီ၍ များပြားသော မိစ္ဆာအယူပြစကားတို့ကို ခြောက်ဆယ့်နှစ်မျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြောဟောကုန်၏။ ထို (သမဏဗြာဟ္မဏ) တို့သည် ဖဿဖြစ်ကြောင်း (ဒွါရ) ခြောက်ပါးတို့ဖြင့် တွေ့ထိ၍ တွေ့ထိ၍ ခံစားကုန်၏၊ ထိုသူတို့အား ဝေဒနာကြောင့် တဏှာ ဖြစ်၏၊ တဏှာကြောင့် ဥပါဒါန် ဖြစ်၏၊ ဥပါဒါန်ကြောင့် ဘဝ ဖြစ်၏၊ ဘဝကြောင့် ဇာတိဖြစ်၏၊ ဇာတိကြောင့်အိုခြင်း သေခြင်း ပူဆွေးခြင်း ငိုကြွေးခြင်း ဆင်းရဲခြင်း နှလုံးမသာခြင်း ပြင်းစွာ ပူပန်ခြင်းတို့ဖြစ်ကုန်၏။

ဝိဝဋ္ဋကထာဒီ

၁၄၅။ ရဟန်းတို့ အကြင်အခါ၌ ရဟန်းသည် ဖဿဖြစ်ကြောင်း (ဒွါရ) ခြောက်ပါးတို့၏ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ ချုပ်ကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ သာယာဖွယ်ကိုလည်းကောင်း၊ အပြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဖဿာယတနတို့မှ ထွက်မြောက်ရာကိုလည်းကောင်းဟုတ်မှန်သောအတိုင်း သိ၏၊ ဤရဟန်းသည် ဤမိစ္ဆာအယူ အလုံးစုံတို့ထက် အထူးသဖြင့် လွန်မြတ်သော တရားကိုလည်း သိ၏။

၁၄၆။ ရဟန်းတို့ ရှေးအဖို့ကို ကြံဆကုန်သော နောက်အဖို့ကို ကြံဆကုန်သော ရှေးအဖို့နောက်အဖို့ကို ကြံဆကုန်သော ရှေးအဖို့နောက်အဖို့ကို စွဲယူကုန်သော အလုံးစုံသောသမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ရှေးအဖို့ နောက်အဖို့ကို စွဲမှီ၍ များပြားသော မိစ္ဆာအယူပြ စကားတို့ကို ပြောဟောကုန်၏၊ ထိုသမဏဗြာဟ္မဏအားလုံးတို့သည် ဤခြောက်ဆယ့်နှစ်မျိုးသော မိစ္ဆာအယူဖြင့် ဒေသနာကွန်ရက်အတွင်း၌မိကုန်သည်ဖြစ်၍ ပေါ် ကြလျှင် ဤဒေသနာကွန်ရက်အတွင်း၌ တည်ကုန်လျက်သာလျှင် ပေါ်ကုန်၏၊ ဤဒေသနာကွန်ရက်အတွင်း၌ အကျုံးဝင်ကုန်သည်ဖြစ်၍ ပေါ် ကြလျှင် ဒေသနာကွန်ရက်အတွင်း၌ မိကုန်လျက်သာလျှင် ပေါ်ကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ကျွမ်းကျင်သော တံငါသည်သည်လည်းကောင်း တံငါသည်၏ တပည့်သည်လည်းကောင်း ကွန်ရက်စိပ်ဖြင့် ရေအိုင်ငယ်ကို လွှမ်းအုပ်ရာ၏၊ ထိုသူအား ဤသို့ စိတ်ဖြစ်ရာ၏ –

"ဤရေအိုင်ငယ်ရှိ ကြီးသော ရေသတ္တဝါအားလုံးတို့သည် ကွန်ရက်စိပ်အတွင်း၌ မိကုန်သည် ဖြစ်၍ပေါ် ကြလျှင် ဤကွန်ရက်စိပ်အတွင်း၌ တည်ကုန်လျက်သာလျှင် ပေါ်ကုန်၏၊ ဤကွန်ရက်စိပ်၌အကျုံးဝင်ကုန်သည်ဖြစ်၍ ပေါ် ကြလျှင် ကွန်ရက်စိပ်အတွင်း၌ မိကုန်လျက်သာလျှင် ပေါ်ကုန်၏"ဟုစိတ်ဖြစ်ရာ၏။

ရဟန်းတို့ ထို့အတူသာလျှင် ရှေးအဖို့ကို ကြံဆကုန်သော နောက်အဖို့ကို ကြံဆကုန်သော ရှေးအဖို့ နောက်အဖို့ကို ကြံဆကုန်သော ရှေးအဖို့ နောက်အဖို့ကို စွဲယူကုန်သော အလုံးစုံသောသမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ရှေးအဖို့ နောက်အဖို့ကို စွဲမှီ၍ များပြားသော မိစ္ဆာအယူပြစကားတို့ကို ပြောဟောကုန်၏၊ ထိုသမဏဗြာဟ္မဏအားလုံးတို့သည် ဤ ခြောက်ဆယ့်နှစ်မျိုးသော မိစ္ဆာအယူတို့ဖြင့် ဒေသနာကွန်ရက် အတွင်း၌ မိကုန်သည် ဖြစ်၍ ပေါ်ကြလျှင် ဤဒေသနာကွန်ရက်အတွင်း၌တည်ကုန်လျက်သာလျှင် ပေါ်ကုန်၏၊

ဤဒေသနာကွန်ရက် အတွင်း၌ အကျုံးဝင်ကုန်သည်ဖြစ်၍ပေါ်ကြလျှင် ဒေသနာကွန်ရက် အတွင်း၌ မိကုန်လျက်သာလျှင် ပေါ်ကုန်၏။

၁၄၇။ ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်တော်သည် ဘဝတဏှာ ပြတ်ပြီးဖြစ်လျက် တည်တော်မူ၏၊ မြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်တော် တည်နေသမျှ ကာလအတွင်း၌သာလျှင် ထို (မြတ်စွာဘုရား) ကို နတ်လူတို့သည် ဖူးမြင်ကြရကုန်လတ္တံ့၊ အသက်တော်ကုန်ဆုံး၍ ကိုယ်တော်ပျက်စီးသည်မှ နောက်၌ထို (မြတ်စွာဘုရား) ကို နတ်လူတို့သည် မဖူးမြင်ကြရကုန်လတ္တံ့။

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား သရက်ခိုင်သည် အညှာပြတ်ခဲ့လျှင် အညှာ၌ တွယ်နေသော သရက်သီးအားလုံးတို့သည် ထိုအညှာသို့သာ လိုက်ပါကုန်၏၊ ရဟန်းတို့ ဤအတူသာလျှင် မြတ်စွာဘုရား၏ကိုယ်တော်သည် ဘဝတဏှာပြတ်ပြီး ဖြစ်လျက် တည်တော်မူ၏၊ မြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်တော်တည်နေသမျှကာလအတွင်း၌သာလျှင် ထို (မြတ်စွာဘုရား) ကို နတ်လူတို့သည် ဖူးမြင်ကြရကုန်လတ္တံ့၊ အသက်တော် ကုန်ဆုံး၍ ကိုယ်တော်ပျက်စီးသည်မှ နောက်၌ ထို (မြတ်စွာဘုရား) ကို နတ်လူတို့သည်မဖူးမြင်ကြရကုန် လတ္တံ့ဟု (ဟောတော်မူ၏)။

နိဂုံး

၁၄၈။ ဤသို့ ဟောတော်မူသော် အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏ –

"အံ့ဖွယ်ရှိပါပေစွ အသျှင်ဘုရား၊ မဖြစ်ဖူးမြဲ ဖြစ်ပါပေစွ အသျှင်ဘုရား၊ ဤတရားဒေသနာတော်သည်အဘယ်အမည်ရှိပါသနည်း အသျှင်ဘုရား"ဟု လျှောက်၏။

အာနန္ဒာ သို့ဖြစ်၍ သင်သည် ဤတရားဒေသနာတော်ကို 'အတ္ထဇာလ'[1] ဟူ၍လည်း မှတ်လော့၊ 'ဓမ္မဇာလ'[2]ဟူ၍လည်း မှတ်လော့၊ 'ဗြဟ္မဇာလ'[3] ဟူ၍လည်း မှတ်လော့၊ 'ဒိဋ္ဌိဇာလ'[4] ဟူ၍လည်း မှတ်လော့၊ 'အနုတ္တရသင်္ဂါမ 'ဝိဇယ'[5] ဟူ၍လည်း မှတ်လော့ဟု မိန့်တော်မူ၏၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤတရားတော်ကို ဟောတော်မူ၏။

၁၄၉။ ထိုရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူသော တရားတော်ကို နှစ်လိုကုန်သည်ဖြစ်၍ ဝမ်းမြောက်စွာ ခံယူကုန်၏၊ ဤစကားဖြင့် တရားတော်ကို ဟောတော်မူသော် တစ်သောင်းသော လောကဓာတ်သည် တုန်လှုပ်လေသတည်း။

ဗြဟ္မဇာလသုတ် ပြီး၏။

၁။ အတ္ထ= အနက်သဘော+ဇာလ= ကွန်ရက်။ အတ္ထဇာလ= အနက်သဘောကွန်ရက်။
၂။ ဓမ္မ= တရားအစဉ်+ဇာလ=ကွန်ရက်၊ ဓမ္မဇာလ=တရားအစဉ်ကွန်ရက်။
၃။ ဗြဟ္မ= မြတ်သောဘုဏ် +ဇာလ=ကွန်ရက်၊ ဗြဟ္မဇာလ= မြတ်သောဘုဏ်ကွန်ရက်။
၄။ ဒိဋ္ဌိ=အယူဝါဒ+ဇာလ=ကွန်ရက်၊ ဒိဋ္ဌိဇာလ= အယူဝါဒကွန်ရက်။
၅။ အနုတ္တရ=အတုမဲ့+သင်္ဂါမ=စစ်ပွဲ+ဝိဇယ=အောင်ခြင်း၊ အနုတ္တရသင်္ဂါမဝိဇယ= အတုမဲ့စစ်အောင်ပွဲ။

♣

၂–သာမညဖလသုတ်

မင်းနှင့်အမတ်တို့ ဆိုင်ရာစကား

၁၅၀။အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည် –

အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် တစ်ထောင့် နှစ်ရာ့ ငါးကျိပ်ရှိသော များစွာသော ရဟန်းသံဃာနှင့်အတူ ရာဇဂြိုဟ်ပြည် (အဘယ) မင်းသား မွေးစားသော ဇီဝက၏ သရက် (ဥယျာဉ်) ၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။

ထိုစဉ်အခါ၌ ဝေဒေဟီမိဖုရား၏သား မဂဓတိုင်းရှင် အဇာတသတ်မင်းသည် မိုးလေးလအဆုံးကုမုဒြာကြာပွင့်ချိန် နှစ် ဥတု လတို့၏ ပြည့်ရာ တစ်ဆယ့်ငါးရက်မြောက် ဥပုသ်ဖြစ်သော (တန်ဆောင်မုန်း) လပြည့်နေ့ ညဉ့်၌ မင်းအမတ်အပေါင်း ခြံရံလျက် မြတ်သော နန်းပြာသာဒ်၌ နေ၏။

ထိုအခါ ဝေဒေဟီမိဖုရား၏သား မဂဓတိုင်းရှင် အဇာတသတ်မင်းသည် ထိုဥပုသ်နေ့ဝယ် (ဤသို့) ဥဒါန်းကျူးရင့်၏ –

"အချင်းတို့ လသာသော ညဉ့်သည် မွေ့လျော်ဖွယ် ကောင်းစွတကား၊ အချင်းတို့ လသာသောညဉ့်သည် အလွန်လှစွတကား၊ အချင်းတို့ လသာသော ညဉ့်သည် ရှုချင်ဖွယ် ကောင်းစွတကား၊ အချင်းတို့ လသာသော ညဉ့်သည် ကြည်နူးဖွယ် ကောင်းစွတကား၊ အချင်းတို့ လသာသော ညဉ့်သည်မှတ်သားဖွယ် ကောင်းစွတကား၊ ယနေ့ အဘယ်သမဏဗြာဟ္မဏကို ငါတို့ ဆည်းကပ်ရပါ ကုန်အံ့နည်း၊ အဘယ်သမဏဗြာဟ္မဏကို ဆည်းကပ်လျှင် ငါတို့၏ စိတ်သည် ကြည်လင်ရာပါအံ့ နည်း"ဟု ကျူးရင့်၏။

၁၅၁။ ဤသို့ ဥဒါန်းကျူးရင့်သော် မင်းအမတ်တစ်ယောက်သည် ဝေဒေဟီမိဖုရား၏သား မဂဓ တိုင်းရှင်အဇာတသတ်မင်းအား ဤစကားကို လျှောက်၏ –

"မင်းမြတ် ဤပူရဏကဿပသည် တပည့်အပေါင်းနှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏၊ ဂိုဏ်းနှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏၊ ဂိုဏ်းဆရာလည်း ဖြစ်၏၊ ထင်ရှား၏၊ ကျော်စော၏၊ အယူဝါဒ တီထွင်သူ ဖြစ်၏၊ သူတော်ကောင်းဟုလူအများက သမုတ်ထားသူ ဖြစ်၏၊ ရဟန်းဝါ ရင့်၏၊ ရဟန်းသက် ရှည်၏၊ ရှေးမီ၏၊ အဆုံးအရွယ်သို့ရောက်လျက် ရှိ၏၊ မင်းမြတ်သည် ထိုပူရဏကဿပကို ဆည်းကပ် တော်မူပါ၊ ပူရဏကဿပကိုဆည်းကပ်လျှင် မင်းမြတ်၏ စိတ်သည် ကြည်လင်တန်ရာပါ၏"ဟု လျှောက်၏။

ဤသို့ လျှောက်သော် ဝေဒေဟီမိဖုရား၏သား မဂဓတိုင်းရှင် အဇာတသတ်မင်းသည် ဆိတ်ဆိတ် နေ၏။

၁၅၂။ မင်းအမတ်တစ်ယောက်သည်လည်း ဝေဒေဟီမိဖုရား၏သား မဂဓတိုင်းရှင် အဇာတသတ် မင်းအားဤစကားကို လျှောက်၏ –

"မင်းမြတ် ဤမက္ခလိဂေါသာလသည် တပည့်အပေါင်းနှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏၊ ဂိုဏ်းနှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏၊ ဂိုဏ်းဆရာလည်း ဖြစ်၏၊ ထင်ရှား၏၊ ကျော်စော၏၊ အယူဝါဒ တီထွင်သူ ဖြစ်၏၊ သူတော်ကောင်းဟုလူအများက သမုတ်ထားသူ ဖြစ်၏၊ ရဟန်းဝါ ရင့်၏၊ ရဟန်းသက် ရှည်၏၊ ရှေးမီ၏၊ အဆုံးအရှယ်သို့ရောက်လျက် ရှိ၏၊ မင်းမြတ်သည် ထိုမက္ခလိဂေါသာလကို ဆည်းကပ်တော်မူပါ၊ မက္ခလိဂေါသာလကိုဆည်းကပ်လျှင် မင်းမြတ်၏ စိတ်သည် ကြည်လင်တန်ရာပါ၏"ဟု လျှောက်၏။

ဤသို့ လျှောက်သော် ဝေဒေဟီမိဖုရား၏သား မဂဓတိုင်းရှင် အဇာတသတ်မင်းသည် ဆိတ်ဆိတ် နေ၏။

၁၅၃။ မင်းအမတ်တစ်ယောက်သည်လည်း ဝေဒေဟီမိဖုရား၏သား မဂဓတိုင်းရှင် အဇာတသတ် မင်းအားဤစကားကို လျှောက်၏ –

"မင်းမြတ် ဤ အဇိတ ကေသကမ္ဗလသည် တပည့်အပေါင်းနှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏၊ ဂိုဏ်းနှင့်လည်းပြည့်စုံ၏၊ ဂိုဏ်းဆရာလည်း ဖြစ်၏၊ ထင်ရှား၏၊ ကျော်စော၏၊ အယူဝါဒ တီထွင်သူ ဖြစ်၏၊ သူတော်ကောင်းဟု လူအများက သမုတ်ထားသူ ဖြစ်၏၊ ရဟန်းဝါ ရင့်၏၊ ရဟန်းသက် ရှည်၏၊ ရှေးမီ၏၊ အဆုံးအရှယ်သို့ ရောက်လျက် ရှိ၏၊ မင်းမြတ်သည် ထိုအဇိတကေသကမ္ဗလကို ဆည်း ကပ်တော်မူပါ၊ အဇိတကေသကမ္ဗလကို ဆည်းကပ်လျှင် မင်းမြတ်၏ စိတ်သည် ကြည်လင်တန်ရာပါ၏"ဟု လျှောက်၏။

ဤသို့ လျှောက်သော် ဝေဒေဟီမိဖုရား၏သား မဂဓတိုင်းရှင် အဇာတသတ်မင်းသည် ဆိတ်ဆိတ် နေ၏။

၁၅၄။ မင်းအမတ်တစ်ယောက်သည်လည်း ဝေဒေဟီမိဖုရား၏သား မဂဓတိုင်းရှင် အဇာတသတ် မင်းအားဤစကားကို လျှောက်၏ –

"မင်းမြတ် ဤပကုဓကစ္စာယနသည် တပည့်အပေါင်းနှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏၊ ဂိုဏ်းနှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏၊ ဂိုဏ်းဆရာလည်း ဖြစ်၏၊ ထင်ရှား၏၊ ကျော်စော၏၊ အယူဝါဒ တီထွင်သူ ဖြစ်၏၊ သူတော်ကောင်းဟု လူအများက သမုတ်ထားသူ ဖြစ်၏၊ ရဟန်းဝါ ရင့်၏၊ ရဟန်းသက် ရှည်၏၊ ရှေးမီ၏၊ အဆုံးအရှယ်သို့ ရောက်လျက် ရှိ၏၊ မင်းမြတ်သည် ထိုပကုဓကစ္စာယနကို ဆည်းကပ်တော်မူပါ၊ ပကုဓကစ္စာယနကို ဆည်းကပ်လျှင် မင်းမြတ်၏ စိတ်သည် ကြည်လင်တန်ရာပါ၏"ဟုလျှောက်၏။

ဤသို့ လျှောက်သော် ဝေဒေဟီမိဖုရား၏သား မဂဓတိုင်းရှင် အဇာတသတ်မင်းသည် ဆိတ်ဆိတ် နေ၏။

၁၅၅။ မင်းအမတ်တစ်ယောက်သည်လည်း ဝေဒေဟီမိဖုရား၏သား မဂဓတိုင်းရှင် အဇာတသတ်မင်း အားဤစကားကို လျှောက်၏ –

"မင်းမြတ် ဤသဉ္စယဗေလဋ္ဌပုတ္တသည် တပည့်အပေါင်းနှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏၊ ဂိုဏ်းနှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏၊ ဂိုဏ်းဆရာလည်း ဖြစ်၏၊ ထင်ရှား၏၊ ကျော်စော၏၊ အယူဝါဒ တီထွင်သူ ဖြစ်၏၊ သူတော်ကောင်းဟုလူအများက သမုတ်ထားသူ ဖြစ်၏၊ ရဟန်းဝါ ရင့်၏၊ ရဟန်းသက် ရှည်၏၊ ရှေးမီ၏၊ အဆုံးအရှယ်သို့ရောက်လျက် ရှိ၏၊ မင်းမြတ်သည်

ထိုသဥ္စယဗေလဋ္ဌပုတ္တကို ဆည်းကပ် တော်မူပါ၊ သဥ္စယဗေလဋ္ဌပုတ္တကိုဆည်းကပ်လျှင် မင်းမြတ်၏ စိတ်သည် ကြည်လင်တန်ရာပါ၏"ဟု လျှောက်၏။

ဤသို့ လျှောက်သော် ဝေဒေဟီမိဖုရား၏သား မဂဓတိုင်းရှင် အဇာတသတ်မင်းသည် ဆိတ်ဆိတ် နေ၏။

၁၅၆။ မင်းအမတ်တစ်ယောက်သည်လည်း ဝေဒေဟီမိဖုရား၏သား မဂဓတိုင်းရှင် အဇာတသတ် မင်းအားဤစကားကို လျှောက်၏ –

"မင်းမြတ် ဤနိဂဏ္ဌနာဋ္ဌပုတ္တသည် တပည့်အပေါင်းနှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏၊ ဂိုဏ်းနှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏၊ ဂိုဏ်းဆရာလည်း ဖြစ်၏၊ ထင်ရှား၏၊ ကျော်စော၏၊ အယူဝါဒ တီထွင်သူ ဖြစ်၏၊ သူတော်ကောင်းဟုလူအများက သမုတ်ထားသူ ဖြစ်၏၊ ရဟန်းဝါ ရင့်၏၊ ရဟန်းသက် ရှည်၏၊ ရှေးမီ၏၊ အဆုံး အရွယ်သို့ရောက်လျက် ရှိ၏၊ မင်းမြတ်သည် ထိုနိဂဏ္ဌနာဋ္ဌပုတ္တကို ဆည်းကပ်တော်မူပါ၊ နိဂဏ္ဌနာဋ္ဌပုတ္တကိုဆည်းကပ်လျှင် မင်းမြတ်၏ စိတ်သည် ကြည်လင်တန်ရာပါ၏"ဟု လျှောက်၏။

ဤသို့ လျှောက်သော် ဝေဒေဟီမိဖုရား၏သား မဂဓတိုင်းရှင် အဇာတသတ်မင်းသည် ဆိတ်ဆိတ် နေ၏။

၁၅၇။ ထိုစဉ်အခါ၌ (အဘယ) မင်းသားမွေးစားသော ဇီဝကသည် ဝေဒေဟီမိဖုရား၏သား မဂဓတိုင်းရှင် အဇာတသတ်မင်း၏ အနီး၌ ဆိတ်ဆိတ် ထိုင်နေလျက် ရှိ၏၊ ထိုအခါ ဝေဒေဟီမိဖုရား၏သားမဂဓတိုင်းရှင် အဇာတသတ်မင်းသည် (အဘယ) မင်းသား မွေးစားသော ဇီဝကအား "အချင်း ဇီဝကသင်သည်ကား အဘယ်ကြောင့် ဆိတ်ဆိတ် နေဘိသနည်း"ဟု ဆို၏။ "မင်းမြတ် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အလုံးစုံသော တရားတို့ကို ကိုယ်တိုင် မှန်စွာသိတော်မူသော ဤမြတ်စွာဘုရားသည် တစ်ထောင့်နှစ်ရာ့ငါးကျိပ်ရှိသော များစွာသော ရဟန်းသံဃာနှင့်အတူ အကျွန်ုပ်တို့၏ သရက်ဥယျာဉ်၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူပါ၏၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ကောင်းသော ကျော်စောသတင်းသည် ဤသို့ ပျံ့နှံ့၍ ထွက်ပါ၏ –

'ထို မြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း 'အရဟံ' မည်တော်မူ၏၊ (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း 'သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ' မည်တော်မူ၏၊ အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ' နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသောအကြောင်းကြောင့်လည်း 'ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နဲ' မည်တော်မူ၏၊ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း 'သုဂတ' မည်တော်မူ၏၊ လောကကို သိတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း 'လောကဝိဒူ' မည်တော်မူ၏၊ ဆုံးမထိုက်သူကို ဆုံးမတတ်သည့် အတုမဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း 'အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ' မည်တော်မူ၏၊ နတ်လူတို့၏ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း 'သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ' မည်တော်မူ၏၊ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း 'ဗုဒ္ဓ' မည်တော်မူ၏၊ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း 'ဘဂဝါ' မည်တော်မူ၏'ဟု ပျံ့နှံ့၍ ထွက်ပါ၏။

မင်းမြတ်သည် ထိုမြတ်စွာဘုရားကို ဆည်းကပ်တော်မူပါ၊ မြတ်စွာဘုရားကို ဆည်းကပ်လျှင် မင်းမြတ်၏စိတ်သည် ကြည်လင်တန်ရာပါ၏"ဟု လျှောက်၏။

၁၅၈။ “အချင်း ဧ၀က သို့ဖြစ်လျှင် ဆင်ယာဉ်တို့ကို ပြင်ဆင်စေလော့”။

“မင်းမြတ် ကောင်းပါပြီ”။

ဤသို့ (အဘယ) မင်းသား မွေးစားသော ဧ၀ကသည် ဝေဒေဟီမိဖုရား၏သား မဂဓတိုင်းရှင်အဇာတသတ်မင်းအား ဝန်ခံခဲ့၍ ဆင်မင်းရာတို့ကိုလည်းကောင်း၊ မင်း၏ စီးတော်ဆင်ကိုလည်းကောင်းပြင်ဆင်စေပြီးလျှင် ဝေဒေဟီမိဖုရား၏သား မဂဓတိုင်းရှင် အဇာတသတ်မင်းအား “မင်းမြတ် သင် (မင်းမြတ်)၏ ဆင်ယာဉ်တို့ကို ပြင်ဆင်ပြီးပါပြီ၊ ယခုအခါ၌ သွားရန် အချိန်ကို သင် မင်းမြတ် သိတော်မူပါသည်” (သွားရန်မှာ သင် မင်းမြတ်၏ အလိုအတိုင်းပင် ဖြစ်ပါသည်)ဟု ပြန်ကြား၏။

၁၅၉။ ထိုအခါ ဝေဒေဟီမိဖုရား၏သား မဂဓတိုင်းရှင် အဇာတသတ်မင်းသည် ဆင်မင်းရာတို့၌မောင်းမတို့ကို တစ်ဦးစီ စီးစေ၍ စီးတော်ဆင်ကို (ကိုယ်တိုင်) စီးပြီးလျှင် မီးရှူးတိုင်တို့ကို ဆောင်စေလျက် ကြီးစွာသော မင်း၏ ကျက်သရေဖြင့် ရာဇဂြိုဟ်ပြည်မှ ထွက်၍ (အဘယ) မင်းသား မွေးစားသောဧ၀ကု၏ သရက်ဥယျာဉ်သို့ သွားလေ၏။

ထိုအခါ ဝေဒေဟီမိဖုရား၏သား မဂဓတိုင်းရှင် အဇာတသတ်မင်းအား သရက်ဥယျာဉ်၏ အနီးသို့ရောက်လျှင် ကြောက်ခြင်း တုန်လှုပ်ခြင်း ကြက်သီးမွေးညင်းထခြင်း ဖြစ်၏၊ ထိုအခါဝေဒေဟီမိဖုရား၏သား မဂဓတိုင်းရှင် အဇာတသတ်မင်းသည်ကြောက်ရွံ့ ထိတ်လန့် ကြက်သီးမွေးညင်းထသည် ဖြစ်၍ (အဘယ) မင်းသား မွေးစားသော ဧ၀ကအားဤစကားကို ဆို၏ –

“အချင်း ဧ၀က ငါ့ကို မလှည့်ပတ်သည် မှန်၏လော့၊ အချင်း ဧ၀က ငါ့ကို မဖြားယောင်းသည် မှန်၏လော့၊ အချင်း ဧ၀က ငါ့ကို ရန်သူတို့အား မအပ်နှင်းသည် မှန်၏လော့၊ တစ်ထောင့်နှစ်ရာ့ငါးကျိပ်မျှရှိ မြောက်မြားသော ရဟန်းသံဃာ၏ ချေဆတ်သံ ချောင်းဟန့်သံ စကားပြောသံသည် အဘယ်ကြောင့် မဖြစ်ဘိသနည်း”ဟု ဆို၏။

“မင်းကြီး[၁] ကြောက်တော်မမူပါလင့်၊ မင်းကြီး ကြောက်တော်မမူပါလင့်၊ မင်းမြတ် သင့်ကို မလှည့်ပတ်ပါ၊ မင်းမြတ် သင့်ကို မဖြားယောင်းပါ၊ မင်းမြတ်[၂] သင့်ကို ရန်သူတို့အား မအပ်နှင်းပါ၊ မင်းကြီး ရှေ့သို့ ကြွတော်မူပါလော့၊ မင်းကြီး ရှေ့သို့ ကြွတော်မူပါလော့၊ တန်ဆောင်းဝန်း၌ဤဆီမီးတို့သည် တောက်ပ လျက် ရှိပါကုန်၏”ဟု လျှောက်၏။

၁၆၀။ ထိုအခါ ဝေဒေဟီမိဖုရား၏သား မဂဓတိုင်းရှင် အဇာတသတ်မင်းသည် ဆင်ဖြင့်သွားနိုင်သမျှ သောအရပ်ကို ဆင်ဖြင့် သွား၍ ဆင်မှ သက်ပြီးသော် ခြေကျင်သာလျှင် တန်ဆောင်းဝန်း တံခါးရှိရာသို့ချဉ်းကပ်၍ (အဘယ) မင်းသား မွေးစားသော ဧ၀ကအား “အချင်း ဧ၀က မြတ်စွာဘုရား အဘယ်မှာနည်း”ဟု ဆို၏။ “မင်းကြီး အလယ်တိုင်ကို မှီ၍ အရှေ့အရပ်သို့ မျက်နှာမူလျက် ရဟန်းသံဃာ၏ ရှေ့၌ ထိုင်နေ သောပုဂ္ဂိုလ်သည် မြတ်စွာဘုရားပါတည်း”ဟု လျှောက်၏။

၁၆၁။ ထိုအခါ ဝေဒေဟီမိဖုရား၏သား မဂဓတိုင်းရှင် အဇာတသတ်မင်းသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုး၍ တစ်ခုသော နေရာ၌ ရပ်ပြီးသော် ကြည်လင်သော အိုင်ကြီးကဲ့သို့ (ငြိမ်သက်သော) ဆိတ်ဆိတ်နေသော ရဟန်းသံဃာကို အဖန်ဖန် ကြည့်ရှု၍ (ဤသို့) ဥဒါန်းကျူးရင့်၏ –

"ယခုအခါ ရဟန်းသံဃာသည် အကြင် ငြိမ်သက်ခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏၊ ငါ၏ (သား) ဥဒယဘဒ္ဒ မင်းသားသည် ဤငြိမ်သက်ခြင်းနှင့် ပြည့်စုံပါစေသတည်း"ဟု ဥဒါန်း ကျူးရင့်၏။

"မင်းကြီး ချစ်မြတ်နိုးရာသို့ သင် (စိတ်အားဖြင့်) ရောက်သွားလေပြီ"ဟု မြတ်စွာဘုရားက မိန့်တော်မူ၏။

"အရှင်ဘုရား ဥဒယဘဒ္ဒမင်းသားကို အကျွန်ုပ် ချစ်ပါ၏၊ အရှင်ဘုရား ယခုအခါ ရဟန်းသံဃာသည်အကြင် ငြိမ်သက်ခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏၊ အကျွန်ုပ်၏ (သား) ဥဒယဘဒ္ဒမင်းသားသည် ဤငြိမ်သက်ခြင်းနှင့်ပြည့်စုံပါစေသတည်း"ဟု အဇာတသတ်မင်းက လျှောက်၏။

၁၆၂။ ထို့နောက် ဝေဒေဟီမိဖုရား၏သား မဂဓတိုင်းရှင် အဇာတသတ်မင်းသည် မြတ်စွာဘုရားကိုရှိခိုး၍ ရဟန်းသံဃာကို လက်အုပ်ချီပြီးလျှင် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်လျက် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏– "အရှင်ဘုရား ပြဿနာမေးရန် အကျွန်ုပ်အား အကယ်၍ မြတ်စွာဘုရား ခွင့်ပြုပါက တစ်စုံ တစ်ခုသောအကြောင်းအရာကို မြတ်စွာဘုရားအား အကျွန်ုပ် အနည်းငယ်မျှ မေးမြန်းလိုပါသည်"ဟု လျှောက်၏။ "မင်းကြီး မေးလိုရာကို မေးလော့"ဟု မိန့်တော်မူ၏။

၁၆၃။ "အသျှင်ဘုရား များစွာသော အတတ်သည်တို့သည် ရှိပါကုန်၏၊ ဤအတတ်သည်တို့ကားအဘယ်နည်း –

ဆင်စီးသူရဲများ မြင်းစီးသူရဲများ ရထားစီးသူရဲများ လေးသည်များ အောင်လံကိုင်များ စစ်ဆင်သူ များတစ်ဖက်စစ်တပ်သို့ ဝင်၍ ဦးခေါင်းများကို အတုံးအတစ် ဖြတ်တောက်သွားနိုင်သူများ (စစ်၌) ထူးချွန်ကျော်စောသော မင်းသားများ တစ်ဟုန်တည်း ပြေးဝင် (စစ်ထိုး) နိုင်သူများ ဆင်ပြောင်ကြီးကဲ့သို့သော သူရဲများ လွန်စွာ ရဲရင့်သူများ ချပ်ဝတ်သူရဲများ ကျွန်ယုံတော်များ ထမင်းချက်သူများဆတ္တာသည်များ ရေချိုးပေးသူများ စဖိုသည်များ ပန်းကုံးသူများ ခဝါသည်များ ရက်ကန်းသည် များကျူထရံသည်များ အိုးထိန်းသည်များ ဂဏန်းတတ်သူများ လက်ချိုးရေတွက်တတ်သူများထိုမှ တစ်ပါးလည်း ဤနှင့်အလားတူ များစွာသော အတတ်သည်တို့ ရှိပါကုန်သေး၏၊ ထိုသူတို့သည်မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင် သိမြင်ရသော အတတ်၏ အကျိုးကို မှီ၍ အသက်မွေးပါ ကုန်၏၊ ထိုသူတို့သည် ထိုအတတ်ဖြင့် မိမိ ကိုယ်ကို ချမ်းသာစေပါကုန်၏၊ (အားအင်) ပြည့်ဖြိုးစေ ပါကုန်၏၊ အမိအဖတို့ကို ချမ်းသာစေပါကုန်၏၊ (အားအင်) ပြည့်ဖြိုးစေပါကုန်၏၊ သားမယား တို့ကိုချမ်းသာစေပါကုန်၏၊ (အားအင်) ပြည့်ဖြိုးစေပါကုန်၏၊ မိတ်ဆွေခင်ပွန်းတို့ကို ချမ်းသာစေ ပါကုန်၏၊ (အားအင်) ပြည့်ဖြိုးစေပါကုန်၏၊ အထက်ဘုံ၌ ဖြစ်စေတတ်သော နတ်ပြည်၌ ဖြစ်စေ တတ်သောကောင်းကျိုးကို ဖြစ်စေတတ်သော မွန်မြတ်သော အကျိုးကို ဖြစ်စေတတ်သော အလှူ ကိုသမဏဗြာဟ္မဏတို့၌ တည်စေပါကုန်၏၊ ဤ (အတတ်တို့၏ အကျိုး) နှင့် တူစွာ မျက်မှောက် ဘဝ၌ပင်ကိုယ်တိုင် သိမြင်ရသော ရဟန်းဖြစ်ကျိုးကို ပြခြင်းငှါ တတ်နိုင်ပါသလော အရှင်ဘုရား"။

၁၆၄။ "မင်းကြီး သင်သည် တစ်ပါးသောသမဏဗြာဟ္မဏတို့အား ဤပြဿနာ မေးဖူးသည်ကိုမှတ်မိပါ၏လော"။ "အကျွန်ုပ်သည် တစ်ပါးသောသမဏဗြာဟ္မဏတို့အား ဤပြဿနာ မေးဖူးသည်ကို မှတ်မိပါသည်အသျှင်ဘုရား"။

"မင်းကြီး ထိုသမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် အဘယ်သို့ ဖြေကြားကုန်သနည်း၊ အကယ်၍ သင့်အား ဝန်မလေးမူ ပြောကြားလော့"။

"မြတ်စွာဘုရားဖြစ်စေ မြတ်စွာဘုရားကဲ့သို့သော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်စေ ထိုင်နေရာအရပ်၌ အကျွန်ုပ်အားဝန်မလေးပါ အသျှင်ဘုရား"။

"မင်းကြီး သို့ဖြစ်လျှင် ပြောကြားလော့"။

၁။ မဟာရာဇ ရှိရာ၌ "မင်းကြီး"။
၂။ ဒေဝ ရှိရာ၌ "မင်းမြတ်ဟု ပြန်ဆိုသည်"။

♣

ပူရဏကဿပ၏ အယူဝါဒ

၁၆၅။ အသျှင်ဘုရား အခါတစ်ပါး၌ အကျွန်ုပ်သည် ပူရဏကဿပထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ ပူရဏကဿပနှင့်အတူ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ (နှုတ်ဆက်) ပြောဆိုပါ၏၊ ဝမ်းမြောက်ဖွယ် အမှတ်ရဖွယ် စကားကိုပြီးဆုံးစေ၍ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်လျက် ပူရဏကဿပအား ဤပြဿနာကို မေးဖူးပါ၏ –

"အသျှင်ကဿပ များစွာသော အတတ်သည်တို့သည် ရှိပါကုန်၏၊ ဤအတတ်သည်တို့ကားအဘယ်နည်း–ဆင်စီးသူရဲများ မြင်းစီးသူရဲများ ရထားစီးသူရဲများ လေးသည်များ အောင်လံကိုင်များ စစ်ဆင် သူများတစ်ဖက်စစ်တပ်သို့ ဝင်၍ ဦးခေါင်းများကို အတုံးအတစ် ဖြတ်တောက်သွားနိုင်သူများ (စစ်၌) ထူးချွန်ကျော်စောသော မင်းသားများ တစ်ဟုန်တည်း ပြေးဝင် စစ်ထိုးနိုင်သူများ ဆင်ပြောင်ကြီးကဲ့သို့သောသူရဲများ လွန်စွာရဲရင့်သူများ ချပ်ဝတ်သူရဲများ ကျွန်ယုံတော်များ ထမင်းချက်သူများဆတ္တာသည်များ ရေချိုးပေးသူများ စဖိုသည်များ ပန်းကုံးသူများ ခဝါသည်များ ရက်ကန်းသည်များကျူထရံသည်များ အိုးထိန်းသည်များ ဂဏန်းတတ်သူများ လက်ချိုးရေတွက်တတ် သူများထိုမှ တစ်ပါးလည်း ဤနှင့်အလားတူ များစွာသော အတတ်သည်တို့ ရှိပါကုန်သေး၏၊ ထိုသူတို့သည်မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင် သိမြင်ရသော အတတ်၏ အကျိုးကို မှီ၍ အသက်မွေးပါကုန်၏၊ ထိုသူတို့သည် ထိုအတတ်ဖြင့် မိမိကိုယ်ကို ချမ်းသာစေပါကုန်၏၊ (အားအင်) ပြည့် ဖြိုးစေပါကုန်၏၊ အမိအဖတို့ကို ချမ်းသာစေပါကုန်၏၊ (အားအင်) ပြည့်ဖြိုးစေပါကုန်၏၊ သား မယားတို့ကိုချမ်းသာစေပါကုန်၏၊ (အားအင်) ပြည့်ဖြိုးစေပါကုန်၏၊ မိတ်ဆွေခင်ပွန်းတို့ကို ချမ်းသာ စေပါကုန်၏၊ (အားအင်) ပြည့်ဖြိုးစေပါကုန်၏၊ အထက်ဘုံ၌ ဖြစ်စေတတ်သော နတ်ပြည်၌ ဖြစ်စေ တတ်သောကောင်းကျိုးကို ဖြစ်စေတတ်သော မွန်မြတ်သော အကျိုးကို ဖြစ်စေတတ်သော အလှူကိုသမဏဗြာဟ္မဏတို့၌ တည်စေပါကုန်၏၊ ဤ (အတတ်တို့၏အကျိုး) နှင့်တူစွာ မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင်ကိုယ်တိုင် သိမြင်ရသော ရဟန်းဖြစ်ကျိုးကို ပြခြင်းငှါ တတ်နိုင်ပါသလော အသျှင်ကဿပ"ဟု မေးဖူးပါ၏။

၁၆၆။ ဤသို့ မေးသော် ပူရဏကဿပသည် အကျွန်ုပ်အား ဤစကားကို ပြောဆိုပါသည် အသျှင်ဘုရား –

"မင်းကြီး ပြုသူ ပြုစေသူ ဖြတ်သူ ဖြတ်စေသူ နှိပ်စက်သူ နှိပ်စက်စေသူ ပူဆွေးအောင်ပြုသူ ပြုစေသူပင်ပန်းအောင် ပြုသူ ပြုစေသူ တုန်လှုပ်သူ တုန်လှုပ်စေသူ အသက်ကို သတ်သူ (သတ်စေသူ) ခိုးယူသူ (ခိုးယူစေသူ) အိမ်ကို ဖောက်ထွင်းသူ (ဖောက်ထွင်းစေသူ) (ရွာကို) တိုက်ခိုက်လုယူသူ (တိုက်ခိုက်လုယူစေသူ) တစ်အိမ်တည်းကို တိုက်ခိုက်လုယူသူ (တိုက်ခိုက်လုယူ စေသူ) ခရီးလမ်း၌စောင့်၍ လုယက်သူ (လုယူစေသူ) သူ့မယားကို သွားလာသူ (သွားလာ စေသူ) မမှန်စကားကို ပြောသူ (ပြောစေသူ) များသည် မကောင်းမှုကို ပြုသော်လည်း ပြုသည် မမည်၊ ဤမြေပေါ်ရှိ သတ္တဝါတို့ကိုသင်တုန်းသွားစက်ဖြင့် တစ်ခုတည်းသော အသားစု အသားပုံ ဖြစ်အောင် အကယ်၍ ပြုစေကာမူထိုအကြောင်းကြောင့် မကောင်းမှု မရှိ၊ မကောင်းမှုဖြစ်ခြင်း မရှိ၊ ဂင်္ဂါမြစ်၏ တောင်ဘက်ကမ်း၌နေသော သူသည်လည်း[၁] အသက်ကို သတ်လျက် သတ်စေ လျက် ဖြတ်လျက် ဖြတ်စေလျက်နှိပ်စက်လျက် နှိပ်စက်စေလျက် သွားစေကာမူ ထို (သတ်ခြင်း စသော) အကြောင်းကြောင့် မကောင်းမှုမရှိ၊ မကောင်းမှု ဖြစ်ခြင်းမရှိ၊ ဂင်္ဂါမြစ်၏ မြောက်ဘက် ကမ်း၌ နေသော သူသည်လည်း[၂] လှူလျက်လှူစေလျက် ပူဇော်လျက် ပူဇော်စေလျက် သွားစေကာမူ ထို (လှူခြင်းစသော) အကြောင်းကြောင့်ကောင်းမှုမရှိ၊ ကောင်းမှု ဖြစ်ခြင်းမရှိ၊ အလှူပေးခြင်း ဣန္ဒေကို ဆုံးမခြင်း သီလစောင့်စည်းခြင်းအမှန်ဆိုခြင်းတို့ကြောင့် ကောင်းမှုမရှိ၊ ကောင်းမှု ဖြစ်ခြင်းမရှိ"ဟု ပြောဆိုပါသည်။

အသျှင်ဘုရား ကိုယ်တိုင် သိမြင်ရသော ရဟန်းဖြစ်ကျိုးကို မေးပါလျက် ပူရဏကဿပသည်အကျွန်ုပ်အား ဤသို့ 'ကံမဲ့ဝါဒ' ကို ဖြေကြားပါ၏၊ အသျှင်ဘုရား သရက်ပင်ကို မေးပါလျက် တောင်ပိန္နဲပင်ကို ဖြေသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ တောင်ပိန္နဲပင်ကို မေးပါလျက် သရက်ပင်ကို ဖြေသကဲ့သို့လည်းကောင်း ဤအတူ ကိုယ်တိုင် သိမြင်ရသော ရဟန်းဖြစ်ကျိုးကို မေးပါလျက် ပူရဏကဿပသည်အကျွန်ုပ် အား 'ကံမဲ့ဝါဒ' ကို ဖြေကြားပါ၏၊ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်အား ဤသို့ အကြံဖြစ်ပါ၏ –

"ငါကဲ့သို့သော မင်းသည် နိုင်ငံတော်၌ နေသောသမဏဗြာဟ္မဏကို ပြစ်တင်မောင်းမဲသင့်သည်ဟုအဘယ်ကြောင့် မှတ်ယူနိုင်ပါအံ့နည်း"ဟု အကြံဖြစ်ပါ၏။

အရှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် ပူရဏကဿပ ပြောသော စကားကို နှစ်လည်း မနှစ်သက်ခဲ့ပါ၊ ပယ်လည်းမပယ်ခဲ့ပါ၊ မနှစ်သက်ခဲ့ မပယ်ခဲ့မူ၍ နှလုံးမသာသော်လည်း နှလုံးမသာသော စကားကို မမြွက်ဆိုမူ၍ ထိုစကားကို မနာယူ မမှတ်သားဘဲ နေရာမှ ထကာ ပြန်ခဲ့ပါသည်။

၁။ ဂင်္ဂါမြစ် တောင်ဘက်ကမ်းသားတို့သည် ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်ကုန်၏။
၂။ ဂင်္ဂါမြစ် မြောက်ဘက်ကမ်းသားတို့သည် သဒ္ဓါတရားရှိကုန်၏၊ ဘုရားတရားသံဃာကို ကြည်ညိုကုန်၏ဟု အဋ္ဌကထာ၌ ဆိုသည်။

♣

မက္ခလိဂေါသာလ၏ အယူဝါဒ

၁၆၇။ အသျှင်ဘုရား အခါတစ်ပါး၌ အကျွန်ုပ်သည် မက္ခလိဂေါသာလထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မက္ခလိဂေါသာလနှင့်အတူ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ (နှုတ်ဆက်) ပြောဆိုပါ၏၊ ဝမ်းမြောက်ဖွယ် အမှတ်ရဖွယ် စကားကို ပြီးဆုံးစေ၍ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်လျက် မက္ခလိဂေါသာလအား ဤပြဿနာကို မေးဖူး ပါ၏ –

"အသျှင်ဂေါသာလ များစွာသော အတတ်သည်တို့သည် ရှိပါကုန်၏။ပ။ ဤ (အတတ်တို့၏ အကျိုး) နှင့် တူစွာ မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင် သိမြင်ရသော ရဟန်းဖြစ်ကျိုးကို ပြခြင်းငှါ တတ်နိုင်ပါသလော အသျှင်ဂေါသာလ"ဟု မေးဖူးပါ၏။

၁၆၈။ ဤသို့ မေးသော် မက္ခလိဂေါသာလသည် အကျွန်ုပ်အား ဤစကားကို ပြောဆိုပါသည်အသျှင်ဘုရား –

"မင်းကြီး သတ္တဝါတို့ ညစ်ညူးရန် အကြောင်းသည် မရှိ၊ အထောက်အပံ့သည် မရှိ၊ အကြောင်း မရှိအထောက်အပံ့ မရှိဘဲ သတ္တဝါတို့သည် ညစ်ညူးကုန်၏၊ သတ္တဝါတို့ စင်ကြယ်ရန် အကြောင်းသည်မရှိ၊ အထောက်အပံ့သည် မရှိ၊ အကြောင်းမရှိ အထောက်အပံ့ မရှိဘဲ သတ္တဝါတို့သည် စင်ကြယ်ကုန်၏၊ မိမိ ပြုလုပ်မှုသည် မရှိ၊ သူတစ်ပါးတို့ ပြုလုပ်ပေးမှုသည် မရှိ၊ ယောကျ်ားတို့ ပြုလုပ်မှုသည် မရှိ၊ ခွန်အားသည် မရှိ၊ လုံ့လသည် မရှိ၊ ယောကျ်ားတို့ စွမ်းအားသည် မရှိ၊ ယောကျ်ားတို့အားထုတ်မှုသည် မရှိ၊ အလုံးစုံသော သတ္တဝါ အလုံးစုံသော သက်ရှူသတ္တဝါ အလုံး စုံသော ထင်ရှားဖြစ်သော သတ္တဝါ အလုံးစုံသော သက်ရှိအရာတို့သည် အစွမ်းမရှိကုန်၊ ခွန်အား မရှိကုန်၊ လုံ့လမရှိကုန်၊ ဖြစ်မြဲအတိုင်း ဆုံစည်းသည့်အတိုင်း သဘာဝအတိုင်း အမျိုးမျိုးဖြစ်ကုန်၍ဇာတ်အထူးခြောက်မျိုးတို့၌သာလျှင် ချမ်းသာဆင်းရဲကို ခံစားကုန်၏၊ ဤတစ်သန်း လေးသိန်းခြောက်ထောင့် ခြောက်ရာသော အဓိကသတ္တဝါမျိုးများ ငါးရာသော ကံများ ငါးပါးသော ကံများသုံးပါးသော ကံများ (ပြည့်သော) ကံများ ထက်ဝက်သော ကံများ ခြောက်ဆယ့်နှစ်ပါးသော အကျင့်များခြောက်ဆယ့်နှစ်ပါးသော အန္တရကပ်များ ခြောက်မျိုးသော ဇာတ်အထူးများ ရှစ်ပါး သောယောကျ်ားတို့၏ အရွယ်များ လေးထောင့်ကိုးရာသော အသက်မွေးမှုများ လေးထောင့် ကိုးရာသောပရိဗိုဇ်များ လေးထောင့်ကိုးရာသော နဂါးတို့နေရာများ နှစ်ထောင်သော ဣန္ဒြေများ သုံးထောင်သောငရဲများ သုံးဆယ့်ခြောက်မျိုးသော မြူဓာတ် (တည်ရာ) များ ခုနစ်မျိုးသော သညာရှိပဋ္ဌိသန္ဓေများခုနစ်မျိုးသော သညာမဲ့ပဋ္ဌိသန္ဓေများ ခုနစ်မျိုးသော အဆစ် ပဋ္ဌိသန္ဓေများ ခုနစ်မျိုးသော နတ်များခုနစ်မျိုးသော လူများ ခုနစ်မျိုးသော မြေဖုတ်ဘီလူးများ ခုနစ်ခုသော အိုင်ကြီးများ ခုနစ်ခုသောအဖုကြီးများ ခုနစ်ရာသော အဖုငယ်များ ခုနစ်ခုသော ချောက်ကြီးများ ခုနစ်ရာသော ချောက်ငယ်များခုနစ်ခုသော အိပ်မက်ကြီးများ ခုနစ်ရာသော အိပ်မက်ငယ်များ ရှစ်သန်းလေးသိန်းသော မဟာကပ်များရှိကုန်၏၊ ယင်း (မဟာကပ်တို့) ပတ်လုံး လူမိုက်ဖြစ်စေ ပညာရှိဖြစ်စေ (တစ်ဘဝမှ တစ်ဘဝသို့) ပြေးသွားကျင်လည်၍ ဆင်းရဲကုန်ဆုံးခြင်းကို ပြုကြလတ္တံ့၊ ထိုအတွင်း (ဆင်းရဲကုန်ဆုံးခြင်း) မရှိ၊ 'ငါသည် ဤသီလဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဤကျင့်ဝတ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဤခြိုးခြံမှုဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဤအကျင့်မြတ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ မရင့်သေးသော ကံကိုမူလည်း ရင့်စေမည် ရင့်ပြီးသော ကံကိုမူလည်း တွေ့၍ တွေ့၍ ပျက်စီးစေမည်'ဟုဤသို့ (ပြုပြင်နိုင်ခြင်း မရှိ)၊ ချမ်းသာ ဆင်းရဲသည် စရွတ်တောင်းဖြင့် ခြင်ထားသကဲ့သို့ ဖြစ်၏၊ သံသရာသည် အပိုင်းအခြား ပြုထားပြီးဖြစ်၏၊ အတိုး အဆုတ် မရှိ၊ အလွန် အယုတ် မရှိ၊ ချည်လုံးကိုပစ်လိုက်သော်

(ချည်ရှိသရွေ့သာ) ပြေလျက် ပြေးသွားသကဲ့သို့ ဤအတူ လူမိုက်ဖြစ်စေ ပညာရှိဖြစ်စေ (တစ်ဘဝမှ တစ်ဘဝသို့) ပြေးသွားကျင်လည်၍ ဆင်းရဲကုန်ဆုံးခြင်းကို ပြုကြလတ္တံ့."ဟု ပြောဆိုပါသည်။

၁၆၉။ အသျှင်ဘုရား ကိုယ်တိုင် သိမြင်ရသော ရဟန်းဖြစ်ကျိုးကို မေးပါလျက် မကွေ့လိုဂေါသာလသည်အကျွန်ုပ်အား ဤသို့ "သံသရာမှ စင်ကြယ်ခြင်း" ကို ဖြေကြားပါ၏၊ အသျှင်ဘုရား သရက်ပင်ကိုမေးပါလျက် တောင်ပိန္နဲပင်ကို ဖြေသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ တောင်ပိန္နဲပင်ကို မေးပါလျက် သရက်ပင်ကိုဖြေသကဲ့သို့လည်းကောင်း ဤအတူ ကိုယ်တိုင် သိမြင်ရသော ရဟန်းဖြစ်ကျိုးကို မေးပါလျက် မကွေ့လိုဂေါသာလသည် အကျွန်ုပ်အား သံသရာမှ စင်ကြယ်ခြင်းကို ဖြေကြားပါ၏၊ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်အားဤသို့ အကြံဖြစ်ပါ၏ –

"ငါကဲ့သို့သော မင်းသည် နိုင်ငံတော်၌ နေသောသမဏဗြာဟ္မဏကို ပြစ်တင်မောင်းမဲသင့်သည်ဟုအဘယ်ကြောင့် မှတ်ယူနိုင်ပါအံ့နည်း"ဟု အကြံဖြစ်ပါ၏။

အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် မကွေ့လိုဂေါသာလ ပြောသော စကားကို နှစ်လည်း မနှစ်သက်ခဲ့ပါ၊ ပယ်လည်း မပယ်ခဲ့ပါ၊ မနှစ်သက်ခဲ့ မပယ်ခဲ့မူ၍ နှလုံးမသာသော်လည်း နှလုံးမသာသော စကားကိုမမြှက်ဆိုမူ၍ ထိုစကားကို မနာယူ မမှတ်သားဘဲ နေရာမှ ထကာ ပြန်ခဲ့ပါသည်။

၁။ (ပ) ၄င်းအမှတ်အသား အတွင်းရှိ စကားများသည် ပူရဏကဿပအား
မေးသည့်စကားအတိုင်းဖြစ်သည်။

♣

အဇိတကေသကမ္ဗလ၏ အယူဝါဒ

၁၇၀။ အသျှင်ဘုရား အခါတစ်ပါး၌ အကျွန်ုပ်သည် အဇိတကေသကမ္ဗလထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ အဇိတကေသကမ္ဗလနှင့်အတူ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ (နှုတ်ဆက်) ပြောဆိုပါ၏၊ ဝမ်းမြောက်ဖွယ် အမှတ်ရဖွယ်စကားကို ပြီးဆုံးစေ၍ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်လျက် အဇိတကေသကမ္ဗလအား ဤပြဿနာကို မေးဖူးပါ၏ –

"အသျှင်အဇိတ များစွာသော အတတ်သည်တို့သည် ရှိပါကုန်၏။ပ။ဤ (အတတ်တို့၏ အကျိုး) နှင့် တူစွာမျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင် သိမြင်ရသော ရဟန်း ဖြစ်ကျိုးကို ပြခြင်းငှါ တတ်နိုင်ပါသ လောအသျှင်အဇိတ"ဟု မေးဖူးပါ၏။

၁၇၁။ ဤသို့ မေးသော် အဇိတကေသကမ္ဗလသည် အကျွန်ုပ်အား ဤစကားကို ပြောဆိုပါသည်အသျှင်ဘုရား –

"မင်းကြီး ပေးလှူခြင်းသည် မရှိ[1]၊ ယဇ်ပူဇော်ခြင်းသည် မရှိ၊ဟုံးပူဇော်ခြင်းသည် မရှိ၊ ကောင်းမှုမကောင်းမှုတို့၏ အကျိုးဝိပါက်သည် မရှိ၊ ဤလောကသည် မရှိ၊ တစ်ပါးသော လောကသည် မရှိ၊ အမိသည် မရှိ[2]၊ အဖသည် မရှိ၊ သေ၍ တစ်ဖန်ဖြစ်သော သတ္တဝါတို့သည် မရှိကုန်၊ ဤလောကကိုလည်းကောင်း၊ တစ်ပါးသော လောကကိုလည်းကောင်း ကိုယ်တိုင်

ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိ၍မျက်မှောက်ပြုလျက် ဟောကြားနိုင်ကုန်သော ဖြောင့်မှန်သော အရိယမဂ်သို့ ရောက်ကုန်သော ကောင်းသော အကျင့် ရှိကုန်သော သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် လောက၌ မရှိကုန်၊ ဤသတ္တဝါသည်မဟာဘုတ်လေးပါး အစုအဝေး ဖြစ်၏၊ သေသောအခါ မြေဓာတ်သည် မြေဓာတ်အစုသို့ ဆိုက်၏၊ ရောက်၏၊ ရေဓာတ်သည် ရေဓာတ်အစုသို့ ဆိုက်၏၊ ရောက်၏၊ မီးဓာတ်သည် မီးဓာတ်အစုသို့ဆိုက်၏၊ ရောက်၏၊ လေဓာတ်သည် လေဓာတ်အစုသို့ ဆိုက်၏၊ ရောက်၏၊ နာမ်ကွန္ဒြေတို့သည်ကောင်းကင်သို့ ပြောင်းရွှေ့ကုန်၏၊ ညောင်စောင်းလျှင် ငါးခုမြောက်ဖြစ်သော ယောကျ်ားတို့သည်သူသေကောင်ကို ယူ၍ သွားကုန်၏၊ သင်းချိုင်းတိုင်အောင် သူသေကောင်တို့သည် ထင်ကုန်၏၊ အရိုးတို့သည် ခိုအဆင်းကဲ့သို့ ဖြစ်ကုန်၏၊ အလှူတို့သည် ပြာအဆုံးရှိကုန်၏၊ အလှူပေးခြင်းကိုလူမိုက်တို့က ပညတ်ထား၏၊ အချို့သူတို့သည် (ပေးလှူခြင်းစသည်) ရှိ၏ ဟူသော ဝါဒကို ဟောပြောကုန်၏၊ ထိုသူတို့၏ စကားသည် အချည်းနှီး ဖြစ်၏၊ မှားယွင်း၏၊ ယောင်ယမ်းပြောဆို သောစကားဖြစ်၏၊ လူမိုက်ဖြစ်စေ ပညာရှိဖြစ်စေ ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီးလျှင် ပြတ်စဲကုန်၏၊ ပျက်စီး ကုန်၏၊ သေသည်မှ နောက်၌ မရှိကုန်"ဟု ပြောဆိုပါသည်။

၁၇၂။ အသျှင်ဘုရား ကိုယ်တိုင် သိမြင်ရသော ရဟန်းဖြစ်ကျိုးကို မေးပါလျက် အဇိတကေသကမ္မလသည် အကျွန်ုပ်အား ဤသို့ "ပြတ်စဲဝါဒ" ကို ဖြေကြားပါ၏၊ အသျှင်ဘုရား သရက်ပင်ကို မေးပါလျက် တောင်ပိန္နဲပင်ကို ဖြေသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ တောင်ပိန္နဲပင်ကို မေးပါလျက် သရက်ပင်ကို ဖြေသကဲ့သို့လည်းကောင်း ဤအတူ ကိုယ်တိုင် သိမြင်ရသော ရဟန်းဖြစ်ကျိုးကို မေးပါလျက် အဇိတကေသကမ္မလသည် အကျွန်ုပ်အား ပြတ်စဲဝါဒကို ဖြေကြားပါ၏၊ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်အား ဤသို့ အကြံဖြစ်ပါ၏ –

"ငါကဲ့သို့သော မင်းသည် နိုင်ငံတော်၌ နေသောသမဏဗြာဟ္မဏကို ပြစ်တင်မောင်းမဲသင့်သည်ဟုအဘယ်ကြောင့် မှတ်ယူနိုင်ပါအံ့နည်း"ဟု အကြံဖြစ်ပါ၏။ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် အဇိတကေသကမ္မလ ပြောသော စကားကို နှစ်လည်း မနှစ်သက်ခဲ့ပါ၊ ပယ်လည်း မပယ်ခဲ့ပါ၊ မနှစ်သက်ခဲ့ မပယ်ခဲ့မူ၍ နှလုံးမသာသော်လည်း နှလုံးမသာသော စကားကိုမမြွက်ဆိုမူ၍ ထိုစကားကို မနာယူ မမှတ်သားဘဲ နေရာမှ ထကာ ပြန်ခဲ့ပါသည်။

၁။ အကျိုးမရှိဟု ဆိုလိုသည်။
၂။ အမိသည်မရှိ အမိ၌ ကောင်းစွာပြုခြင်း မကောင်းစွာပြုခြင်း၏ အကျိုးမရှိဟု ဆိုလိုသည် (အဖသည်မရှိ ဆိုရာ၌လည်း ဤအတူပင်)။

♣

ပကုဓကစ္စာယန၏ အယူဝါဒ

၁၇၃။ အသျှင်ဘုရား အခါတစ်ပါး၌ အကျွန်ုပ်သည် ပကုဓကစ္စာယနထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ ပကုဓကစ္စာယနနှင့် အတူ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ (နှုတ်ဆက်) ပြောဆိုပါ၏၊ ဝမ်းမြောက်ဖွယ်

အမှတ်ရဖွယ် စကားကိုပြီးဆုံးစေ၍ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်လျက် ပကုဓကစ္စာယနအား ဤပြဿနာကို မေးဖူးပါ၏ –

"အသျှင်ကစ္စာယန များစွာသော အတတ်သည်တို့သည် ရှိပါကုန်၏။ပ။ ဤ (အတတ်တို့၏ အကျိုး) နှင့်တူစွာ မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင် သိမြင်ရသော ရဟန်း ဖြစ်ကျိုးကို ပြခြင်းငှါ တတ်နိုင်ပါသလောအသျှင်ကစ္စာယန"ဟု မေးဖူးပါ၏။

၁၇၄။ ဤသို့ မေးသော် ပကုဓကစ္စာယနသည် အကျွန်ုပ်အား ဤစကားကို ပြောဆိုပါသည် အသျှင်ဘုရား –

"မင်းကြီး ဤခုနစ်ပါးသော အစုတို့သည် ပြုလုပ်ထားသည် မဟုတ်ကုန်၊ ပြုလုပ်ထားစေသည်မဟုတ်ကုန်၊ ဖန်ဆင်းထားသည် မဟုတ်ကုန်၊ ဖန်ဆင်းထားစေသည် မဟုတ်ကုန်၊ မြဲကုန်၏၊ တောင်ထွတ်ကဲ့သို့ တည်ကုန်၏၊ ခိုင်မြဲသော တံခါးတိုင်ကဲ့သို့ တည်ကုန်၏၊ ထိုအစုတို့သည် မတုန်လှုပ်ကုန်၊ မဖောက်ပြန်ကုန်၊ အချင်းချင်း မညှဉ်းဆဲနိုင်ကုန်၊ အချင်းချင်းချမ်းသာရန်လည်းကောင်း ဆင်းရဲရန်လည်းကောင်း ချမ်းသာ ဆင်းရဲရန်လည်းကောင်း မတတ်နိုင်ကုန်၊ ခုနစ်ပါးတို့ ဟူသည်အဘယ်နည်း – မြေအစု၊ ရေအစု၊ မီးအစု၊ လေအစု၊ ချမ်းသာ၊ ဆင်းရဲ၊ ခုနစ်ခုမြောက်အသက်တို့တည်း။ဤခုနစ်ပါးသော အစုတို့သည် ပြုလုပ်ထားသည် မဟုတ်ကုန်၊ ပြုလုပ်ထားစေသည် မဟုတ် ကုန်၊ ဖန်ဆင်းထားသည် မဟုတ်ကုန်၊ ဖန်ဆင်းထားစေသည် မဟုတ်ကုန်၊ မြဲကုန်၏၊ တောင် ထွတ်ကဲ့သို့ တည်ကုန်၏၊ ခိုင်မြဲသော တံခါးတိုင်ကဲ့သို့ တည်ကုန်၏၊ ထိုအစုတို့သည် မတုန်လှုပ် ကုန်၊ မဖောက်ပြန်ကုန်၊ အချင်းချင်း မညှဉ်းဆဲနိုင်ကုန်၊ အချင်းချင်း ချမ်းသာရန်လည်းကောင်း၊ ဆင်းရဲရန်လည်းကောင်း၊ ချမ်းသာဆင်းရဲရန်လည်းကောင်း မတတ်နိုင်ကုန်၊ ထိုအစုတို့၌ သတ်သူ သတ်စေသူ ကြားသူ ကြားစေသူ သိသူ သိစေသူများ မရှိကုန်၊ ထက်စွာသော လက်နက်ဖြင့် ဦးခေါင်းကိုဖြတ်စေကာမူ တစ်ဦးတစ်ယောက်သည် တစ်ဦးတစ်ယောက်ကို သတ်သည် မမည်၊ လက်နက်သည်ခုနစ်ပါးသော အစုတို့၏ အကြား ဟင်းလင်းသို့ ကျရောက်၏"ဟု ပြောဆိုပါသည်။

၁၇၅။ အသျှင်ဘုရား ကိုယ်တိုင် သိမြင်ရသော ရဟန်းဖြစ်ကျိုးကို မေးပါလျက် ပကုဓကစ္စာယနသည်အကျွန်ုပ်အား ဤသို့ "အကြောင်းအရာတစ်ပါးဖြင့် အကြောင်းအရာတစ်ပါး" ကို ဖြေကြားပါ၏၊ အသျှင်ဘုရား သရက်ပင်ကို မေးပါလျက် တောင်ပိန္နဲပင်ကို ဖြေသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ တောင်ပိန္နဲပင်ကိုမေးပါလျက် သရက်ပင်ကို ဖြေသကဲ့သို့လည်းကောင်း ဤအတူ ကိုယ်တိုင် သိမြင်ရသော ရဟန်းဖြစ်ကျိုးကို မေးပါလျက် ပကုဓကစ္စာယနသည် အကျွန်ုပ်အား အကြောင်းအရာတစ်ပါးဖြင့် အကြောင်းအရာတစ်ပါးကို ဖြေကြားပါ၏၊ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်အား ဤသို့ အကြံဖြစ်ပါ၏ –

"ငါကဲ့သို့သော မင်းသည် နိုင်ငံတော်၌ နေသောသမဏဗြာဟ္မဏကို ပြစ်တင်မောင်းမဲသင့်သည်ဟုအဘယ်ကြောင့် မှတ်ယူနိုင်ပါအံ့နည်း"ဟု အကြံဖြစ်ပါ၏။

အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် ပကုဓကစ္စာယနပြောသော စကားကို နှစ်လည်း မနှစ်သက်ခဲ့ပါ၊ ပယ်လည်း မပယ်ခဲ့ပါ၊ မနှစ်သက်ခဲ့ မပယ်ခဲ့မူ၍ နှလုံးမသာသော်လည်း နှလုံးမသာသော စကားကို မမြွက်ဆိုမူ၍ ထိုစကားကို မနာယူ မမှတ်သားဘဲ နေရာမှ ထကာ ပြန်ခဲ့ပါသည်။

နိဂဏ္ဌနာဋပုတ္တ၏ အယူဝါဒ

၁၇၆။ အသျှင်ဘုရား အခါတစ်ပါး၌ အကျွန်ုပ်သည် နိဂဏ္ဌနာဋပုတ္တထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ နိဂဏ္ဌနာဋပုတ္တနှင့် အတူ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ (နှုတ်ဆက်) ပြောဆိုပါ၏၊ ဝမ်းမြောက်ဖွယ် အမှတ်ရဖွယ် စကားကိုပြီးဆုံးစေ၍ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်လျက် နိဂဏ္ဌနာဋပုတ္တအား ဤပြဿနာကို မေးဖူးပါ၏ –

"အသျှင်အဂ္ဂိဝေဿန ၁ များစွာသော အတတ်သည်တို့သည် ရှိပါကုန်၏။ပ။ ဤ (အတတ်တို့၏ အကျိုး) နှင့်တူစွာ မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင် သိမြင်ရသော ရဟန်းဖြစ်ကျိုးကို ပြခြင်းငှါ တတ်နိုင်ပါသလောအသျှင်အဂ္ဂိဝေဿန"ဟု မေးဖူးပါ၏။

၁၇၇။ ဤသို့ မေးသော် နိဂဏ္ဌနာဋပုတ္တသည် အကျွန်ုပ်အား ဤစကားကို ပြောဆိုပါသည် အသျှင်ဘုရား –

"မင်းကြီး ဤ (လောက) ၌ နိဂဏ္ဌသည် လေးမျိုးသော စောင့်စည်းခြင်းဖြင့် စောင့်စည်း၏၊ မင်းကြီးနိဂဏ္ဌသည် လေးမျိုးသော စောင့်စည်းခြင်းဖြင့် အဘယ်သို့ စောင့်စည်းသနည်းဟူမူ– မင်းကြီး ဤလောက၌နိဂဏ္ဌသည် အလုံးစုံသော ရေအေးကို တားမြစ်၏၊ (မကောင်းမှုကို) အလုံးစုံ တားမြစ်၏၊ (မကောင်းမှုကို) အလုံးစုံ တားမြစ်ခြင်းဖြင့် ပယ်ခွါပြီး ဖြစ်၏၊ (မကောင်းမှုကို) အလုံးစုံတားမြစ်ခြင်းဖြင့် (လွတ်မြောက်ရာကို) တွေ့ပြီးဖြစ်၏၊ မင်းကြီး ဤလေးမျိုးသော စောင့်စည်းခြင်းဖြင့်စောင့်စည်းပြီးသော ဤနိဂဏ္ဌနာဋပုတ္တကို အထွတ်အထိပ်သို့ ရောက်သော စိတ်ရှိသူ စောင့်စည်းသောစိတ်ရှိသူ တည်ကြည်သော စိတ်ရှိသူဟု ဆိုအပ်၏"ဟု ပြောဆိုပါသည်။

၁၇၈။ အသျှင်ဘုရား ကိုယ်တိုင် သိမြင်ရသော ရဟန်းဖြစ်ကျိုးကို မေးပါလျက် နိဂဏ္ဌနာဋပုတ္တသည်အကျွန်ုပ်အား ဤသို့ "လေးမျိုးသော စောင့်စည်းခြင်း" ကို ဖြေကြားပါ၏၊ အသျှင်ဘုရား သရက်ပင် ကိုမေးပါလျက် တောင်ပိန္နဲပင်ကို ဖြေသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ တောင်ပိန္နဲပင်ကို မေးပါလျက် သရက်ပင်ကိုဖြေသကဲ့သို့လည်းကောင်း ဤအတူ ကိုယ်တိုင် သိမြင်ရသော ရဟန်းဖြစ်ကျိုးကို မေးပါလျက် နိဂဏ္ဌနာဋပုတ္တသည် အကျွန်ုပ်အား လေးမျိုးသော စောင့်စည်းခြင်းကို ဖြေကြားပါ၏၊ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်အားဤသို့ အကြံဖြစ်ပါ၏ –

"ငါကဲ့သို့သော မင်းသည် နိုင်ငံတော်၌ နေသောသမဏဗြာဟ္မဏကို ပြစ်တင်မောင်းမဲသင့်သည်ဟုအဘယ်ကြောင့် မှတ်ယူနိုင်ပါအံ့နည်း"ဟု အကြံဖြစ်ပါ၏။

အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် နိဂဏ္ဌနာဋပုတ္တ ပြောသော စကားကို နှစ်လည်း မနှစ်သက်ခဲ့ပါ၊ ပယ်လည်း မပယ်ခဲ့ပါ၊ မနှစ်သက်ခဲ့ မပယ်ခဲ့မူ၍ နှလုံးမသာသော်လည်း နှလုံးမသာသော စကားကိုမမြှက်ဆိုမူ၍ ထိုစကားကို မနာယူ မမှတ်သားဘဲ နေရာမှ ထကာ ပြန်ခဲ့ပါသည်။

၁။ နိဂဏ္ဌနာဋပုတ္တကိုပင် အနွယ်မှဖြစ်သော အမည်အားဖြင့် အဂ္ဂိဝေဿနဟု ခေါ်သည်။

♣

သဠယဗေလဋ္ဌပုတ္တ၏ အယူဝါဒ

၁၇၉။ အသျှင်ဘုရား အခါတစ်ပါး၌ အကျွန်ုပ်သည် သဠယဗေလဋ္ဌပုတ္တထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ သဠယဗေလဋ္ဌပုတ္တနှင့်အတူ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ (နှုတ်ဆက်) ပြောဆိုပါ၏၊ ဝမ်းမြောက်ဖွယ် အမှတ်ရဖွယ်စကား ကို ပြီးဆုံးစေ၍ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်လျက် သဠယဗေလဋ္ဌပုတ္တအား ဤပြဿနာကိုမေးဖူးပါ၏ –

"အသျှင်သဠယ များစွာသော အတတ်သည်တို့သည် ရှိပါကုန်၏။ပ။ ဤ (အတတ်တို့၏ အကျိုး) နှင့်တူစွာ မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင် သိမြင်ရသော ရဟန်း ဖြစ်ကျိုးကို ပြခြင်းငှါ တတ်နိုင်ပါသလောအသျှင်သဠယ"ဟု မေးဖူးပါ၏။

၁၈၀။ ဤသို့ မေးသော် သဠယဗေလဋ္ဌပုတ္တသည် အကျွန်ုပ်အား ဤစကားကို ပြောဆိုပါသည်အသျှင်ဘုရား –

"တစ်ပါးသော လောက ရှိသလောဟု (သင်) ငါ့ကို မေးသော် တစ်ပါးသော လောကရှိ၏ဟု ငါအယူရှိခဲ့လျှင် တစ်ပါးသော လောကရှိ၏ဟု သင့်အား ငါဖြေရာ၏၊ (သို့ရာတွင်) ဤသို့ဟုလည်း ငါ မယူ၊ ထိုသို့ဟုလည်း ငါမယူ၊ အခြားသို့ဟုလည်း ငါမယူ၊ (ဤသို့ ထိုသို့ အခြားသို့) မဟုတ်ဟုလည်း ငါမယူ၊ (ဤသို့ ထိုသို့ အခြားသို့) မဟုတ်သည် မဟုတ်ဟုလည်း ငါမယူ။

တစ်ပါးသော လောက မရှိပါသလော။ပ။

တစ်ပါးသော လောက ရှိလည်းရှိ မရှိလည်း မရှိသလော။ပ။

တစ်ပါးသော လောက ရှိသည်လည်း မဟုတ်၊ မရှိသည်လည်း မဟုတ်သလော။ပ။

(သေ၍) တစ်ဖန် ဖြစ်ပေါ်သော သတ္တဝါတို့ ရှိကုန်သလော။ပ။

(သေ၍) တစ်ဖန် ဖြစ်ပေါ်သော သတ္တဝါတို့ မရှိကုန်သလော။ပ။

(သေ၍) တစ်ဖန် ဖြစ်ပေါ်သော သတ္တဝါတို့ ရှိလည်းရှိ မရှိလည်း မရှိကုန်သလော။ပ။

(သေ၍) တစ်ဖန် ဖြစ်ပေါ်သော သတ္တဝါတို့ ရှိသည်လည်း မဟုတ်၊ မရှိသည်လည်း မဟုတ်ကုန်သလော။ပ။

ကောင်းမှု မကောင်းမှုကံတို့၏ အကျိုးဝိပါက် ရှိပါသလော။ပ။

ကောင်းမှု မကောင်းမှုကံတို့၏ အကျိုးဝိပါက် မရှိပါသလော။ပ။

ကောင်းမှု မကောင်းမှုကံတို့၏ အကျိုးဝိပါက် ရှိလည်းရှိ မရှိလည်း မရှိသလော။ပ။

ကောင်းမှု မကောင်းမှုကံတို့၏ အကျိုးဝိပါက် ရှိသည်လည်း မဟုတ်၊ မရှိသည်လည်း မဟုတ်သလော။ပ။

သတ္တဝါသည် သေပြီးနောက်၌ ရှိသလော။ပ။

သတ္တဝါသည် သေပြီးနောက်၌ မရှိသလော။ပ။

သတ္တဝါသည် သေပြီးနောက်၌ ရှိလည်းရှိ မရှိလည်း မရှိသလော။ပ။

သတ္တဝါသည် သေပြီးနောက်၌ ရှိသည်လည်း မဟုတ်၊ မရှိသည်လည်း မဟုတ်သလောဟု (သင်) ငါ့ကိုမေးသော် သတ္တဝါသည် သေပြီးသည့်နောက်၌ ရှိသည်လည်း မဟုတ် မရှိသည်လည်း မဟုတ်ဟုငါ အယူရှိခဲ့လျှင် သတ္တဝါသည် သေပြီးသည့်နောက်၌ ရှိသည်လည်း မဟုတ် မရှိသည်လည်း မဟုတ်ဟုသင့်အား ငါ ဖြေရာ၏၊ (သို့ရာတွင်) ဤသို့ဟုလည်း ငါ မယူ၊ ထိုသို့ဟုလည်း ငါ မယူ၊ အခြားသို့ဟုလည်း ငါ မယူ၊ (ဤသို့ ထိုသို့ အခြားသို့) မဟုတ်ဟုလည်း ငါ မယူ၊ (ဤသို့ ထိုသို့ အခြားသို့) မဟုတ်သည် မဟုတ်ဟု လည်း ငါမယူ"ဟု ပြောဆိုပါသည်။

၁၈၁။ အသျှင်ဘုရား ကိုယ်တိုင် သိမြင်ရသော ရဟန်းဖြစ်ကျိုးကို မေးပါလျက် သဠာယဇေလဋ္ဌ ပုတ္တသည်အကျွန်ုပ်အား ဤသို့ "ပစ်လွှင့်သော အယူ" ကို ဖြေကြားပါ၏၊ အသျှင်ဘုရား သရက်ပင်ကို မေးပါလျက်တောင်ပိန္နဲပင်ကို ဖြေသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ တောင်ပိန္နဲပင်ကို မေးပါလျက် သရက်ပင်ကိုဖြေသကဲ့သို့လည်းကောင်း ဤအတူ ကိုယ်တိုင် သိမြင်ရသော ရဟန်းဖြစ်ကျိုးကို မေးပါလျက် သဠာယဇေလဋ္ဌပုတ္တသည် အကျွန်ုပ်အား ပစ်လွှင့်သော အယူကို ဖြေကြားပါ၏၊ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်အားဤသို့ အကြံဖြစ်ပါ၏ –

"ဤသူကား ဤသမဏဗြာဟ္မဏတို့တွင် ပညာမဲ့ဆုံး ဖြစ်၏၊ အတွေဝေဆုံး ဖြစ်၏၊ ကိုယ်တိုင်သိမြင်ရသော ရဟန်းဖြစ်ကျိုးကို မေးပါလျက် အဘယ်ကြောင့် ပစ်လွှင့်သော အယူကို ဖြေကြားဘိသနည်း၊ ငါကဲ့သို့သော မင်းသည် နိုင်ငံတော်၌ နေသောသမဏဗြာဟ္မဏကို ပြစ်တင်မောင်းမဲသင့်သည်ဟု အဘယ်ကြောင့် မှတ်ယူနိုင်ပါအံ့နည်း"ဟု အကြံဖြစ်ပါ၏။

အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် သဠာယဇေလဋ္ဌပုတ္တပြောသော စကားကို နှစ်လည်း မနှစ်သက်ခဲ့ပါ၊ ပယ်လည်း မပယ်ခဲ့ပါ၊ မနှစ်သက်ခဲ့ မပယ်ခဲ့မူ၍ နှလုံးမသာသော်လည်း နှလုံးမသာသော စကားကို မမြွက်ဆိုမူ၍ ထိုစကားကို မနာယူ မမှတ်သားဘဲ နေရာမှ ထကာ ပြန်ခဲ့ပါသည်။

ရှေးဦးစွာ မျက်မှောက်ဘဝ၌ ရအပ်သော ရဟန်းဖြစ်ကျိုး

၁၈၂။ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရားကိုလည်း မေးပါ၏၊ အသျှင်ဘုရား ဤမျှားစွာ သောအတတ်သည်တို့သည် ရှိပါကုန်၏၊ ဤအတတ်သည်တို့ကား အဘယ်နည်း– "ဆင်စီးသူရဲများ မြင်းစီးသူရဲများ ရထားစီးသူရဲများ လေးသည်များ အောင်လံကိုင်များ စစ်ဆင်သူများတစ်ဖက် စစ်တပ်သို့ ဝင်၍ ဦးခေါင်းများကို အတုံးအတစ် ဖြတ်တောက်သွားနိုင်သူများ (စစ်၌) ထူးချွန်ကျော်စောသော မင်းသားများ တစ်ဟုန်တည်း ပြေးဝင်စစ်ထိုးနိုင်သူများ ဆင်ပြောင်ကြီးကဲ့သို့သောသူရဲများ လွန်စွာရဲရင့်သူများ ချပ်ဝတ်သူရဲများ ကျွန်ယုံတော်များ ထမင်းချက်သူများ ဆတ္တာသည်များရေချိုးပေးသူများ စဖိုသည်များ ပန်းကုံးသူများ ခဝါသည်များ ရက်ကန်းသည်များ ကျူထရံသည်များအိုးထိန်းသည်များ ဂဏန်းတတ်သူများ လက်ချိုးရေတွက်တတ်သူများ ထိုမှ တစ်ပါးလည်းဤနှင့်အလားတူ များစွာသော အတတ်သည်တို့ ရှိပါကုန်သေး၏၊ ထိုသူတို့သည် မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင်ကိုယ်တိုင် သိမြင်ရသော အတတ်၏ အကျိုးကို မှီ၍ အသက် မွေးပါကုန်၏၊ ထိုသူတို့သည် ထိုအတတ်ဖြင့် မိမိကိုယ်ကို ချမ်းသာစေပါကုန်၏၊ (အားအင်) ပြည့် ဖြိုးစေပါကုန်၏၊ အမိအဖတို့ကိုချမ်းသာစေပါကုန်၏

(အားအင်) ပြည့်ဖြိုးစေပါကုန်၏၊ သားမယား တို့ကို ချမ်းသာစေပါကုန်၏၊ (အားအင်) ပြည့်ဖြိုးစေပါကုန်၏၊ မိတ်ဆွေ ခင်ပွန်းတို့ကို ချမ်းသာ စေပါကုန်၏၊ (အားအင်) ပြည့်ဖြိုးစေပါကုန်၏၊ အထက်ဘုံ၌ ဖြစ်စေတတ်သော နတ်ပြည်၌ ဖြစ်စေတတ်သော ကောင်းကျိုးကိုဖြစ်စေတတ်သော မွန်မြတ်သော အကျိုးကို ဖြစ်စေတတ်သော အလှူကိုသမဏာဗြာဟ္မဏာတို့၌တည်စေပါကုန်၏၊ ဤ (အတတ်တို့၏ အကျိုး) နှင့်တူစွာ မျက်မှောက် ဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင်သိမြင်ရသောရဟန်းဖြစ်ကျိုးကို ပြခြင်းငါ တတ်နိုင်ပါသလော အသျှင်ဘုရား"။

၁၈၃။ မင်းကြီး တတ်နိုင်ပါ၏၊ မင်းကြီး သို့ဖြစ်လျှင် ဤအရာ၌ သင့်ကိုပင် ပြန်၍ မေးအံ့၊ သင် နှစ်သက်သည့်အတိုင်း ထို (အမေး) ကို ဖြေလော့၊ မင်းကြီး ထို (အရာ) ကို အဘယ်သို့ ထင်သနည်း။

ဤ (တိုင်းပြည်) ၌ ရှေးဦးစွာ ထလေ့ရှိသော နောက်မှ အိပ်လေ့ရှိသော အဘယ်ကို ပြုရအံ့နည်းဟုနာခံလေ့ရှိသော နှစ်ခြိုက်ဖွယ်ကို ပြုလေ့ရှိသော ချစ်ခင်ဖွယ်ကို ဆိုလေ့ရှိသော မျက်နှာရိပ်ကို ကြည့်လေ့ရှိသော အမှုလုပ် ကျွန်ယောကျ်ားသည် သင့်အား ရှိရာ၏၊ ထိုသူအား ဤသို့ အကြံဖြစ်ရာ၏ –

"အချင်းတို့ ကောင်းမှုတို့၏ လားရာ ကောင်းမှုတို့၏ အကျိုးသည် အံ့ဖွယ်ရှိပါပေစွတကား၊ မဖြစ်ဖူးမြဲ ဖြစ်ပါပေစွတကား၊ ဝေဒေဟီမိဖုရား၏သား မဂဓတိုင်းရှင် အဇာတသတ်မင်းသည် လူပင်တည်း၊ ငါသည်လည်း လူပင်တည်း၊ (သို့ရာတွင်) ဝေဒေဟီမိဖုရား၏သား မဂဓတိုင်းရှင်အဇာတသတ်မင်းကား ကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့ဖြင့် ကုံလုံ ပြည့်စုံစွာ နတ်ကဲ့သို့ ပျော်ရွှင်စံစားရ၏၊ ငါမူကားရှေးဦးစွာ ထလေ့ရှိသော နောက်မှ အိပ်လေ့ရှိသော အဘယ်ကို ပြုရအံ့နည်းဟု နာခံလေ့ ရှိသောနှစ်ခြိုက်ဖွယ်ကို ပြုလေ့ရှိသော ချစ်ခင်ဖွယ်ကို ဆိုလေ့ရှိသော မျက်နှာရိပ်ကို ကြည့်လေ့ရှိ သောထို (မင်း)၏ အမှုလုပ်ကျွန် ဖြစ်၏၊ ငါသည် ကောင်းမှုတို့ကို ပြုရမူ (ထိုမင်းကဲ့သို့) ဖြစ်ရာ၏၊ ငါသည်ဆံမုတ်ဆိတ်ကို ပယ်ပြီးလျှင် ဖန်ရည်ဆိုးအဝတ်တို့ကို ဝတ်၍ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်း ဘောင်သို့ဝင်ရောက်ရမူ ကောင်းလေစွ"ဟု အကြံဖြစ်ရာ၏။

ထိုသူသည် နောင်အခါ၌ ဆံမုတ်ဆိတ်ကို ပယ်ပြီးလျှင် ဖန်ရည်ဆိုးအဝတ်တို့ကို ဝတ်၍ လူ့ဘောင်မှရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်ရာ၏၊ ထိုသူသည် ဤသို့ ဝင်ရောက်ပြီးသော် ကိုယ်ဖြင့် စောင့်စည်းလျက်နေရာ၏၊ နှုတ်ဖြင့် စောင့်စည်းလျက် နေရာ၏၊ စိတ်ဖြင့် စောင့်စည်းလျက် နေရာ၏၊ အစားအဝတ်မျှဖြင့် ရောင့်ရဲကာ ဆိတ်ငြိမ်ရာ၌ မွေ့လျော်လျက် နေရာ၏၊ ထို (အကြောင်းအရာ) ကိုသင့်အား မင်းချင်း ယောကျ်ားတို့သည် ဤသို့ လျှောက်ကြားကုန်ရာ၏ –

"မင်းမြတ် သိတော်မူပါလော့၊ ရှေးဦးစွာ ထလေ့ရှိသော နောက်မှ အိပ်လေ့ရှိသော အဘယ်ကိုပြုရအံ့နည်းဟု နာခံလေ့ရှိသော နှစ်ခြိုက်ဖွယ်ကို ပြုလေ့ရှိသော ချစ်ခင်ဖွယ်ကို ဆိုလေ့ရှိသောမျက်နှာရိပ်ကို ကြည့်လေ့ရှိသော သင် (မင်းမြတ်)၏ အမှုလုပ်ကျွန်ယောကျ်ားသည် ဆံမုတ်ဆိတ်ကိုပယ်ပြီးလျှင် ဖန်ရည်ဆိုးသော အဝတ်တို့ကို ဝတ်၍ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်ပါ၏၊ ထိုသူသည် ဤသို့ ဝင်ရောက်ပြီးသော် ကိုယ်ဖြင့် စောင့်စည်းလျက် နေပါ၏၊ နှုတ်ဖြင့် စောင့်စည်း လျက်နေပါ၏၊ စိတ်ဖြင့် စောင့်စည်းလျက် နေပါ၏၊ အစားအဝတ်မျှဖြင့် ရောင့်ရဲကာ ဆိတ်ငြိမ်ရာ၌မွေ့လျော်လျက် နေပါ၏"ဟု လျှောက်ကြားကုန်ရာ၏။

ထိုသို့ လျှောက်ကြားလျှင် သင် (မင်းကြီး) သည် ဤသို့ ဆိုသင့်ပါမည်လော –

"အချင်းတို့ ထိုယောကျ်ားသည် ငါ့ထံ ပြန်လာစေလော့၊ ရှေးဦးစွာ ထလေ့ရှိသော နောက်မှ အိပ်လေ့ရှိသော အဘယ်ကို ပြုရအံ့နည်းဟု နာခံလေ့ရှိသော နှစ်ခြိုက်ဖွယ်ကို ပြုလေ့ရှိသော ချစ်ခင် ဖွယ်ကိုဆိုလေ့ရှိသော မျက်နှာရိပ်ကို ကြည့်လေ့ရှိသော အမှုလုပ်ကျွန်ပင် တစ်ဖန် ဖြစ်စေလော့"ဟုဆိုသင့်ပါမည်လော။

၁၈၄။ ဤသို့ မဆိုသင့်ပါ အသျှင်ဘုရား၊ စင်စစ်သော်ကား အကျွန်ုပ်တို့ကပင် ထိုသူကို ရှိခိုးလည်းရှိခိုးကုန်ရာ၏၊ ခရီးဦးကြိုလည်း ပြုကုန်ရာ၏၊ ထိုင်ရန်နေရာကိုလည်း ပေးကုန်ရာ၏၊ သင်္ကန်း ဆွမ်းကျောင်း သူနာ၏ အထောက်အပံ့ဖြစ်သော ဆေးအသုံးအဆောင်တို့ကို အလှူခံရန်လည်း ဖိတ်ကုန်ရာ၏၊ ထိုသူအား တရားနှင့်အညီ စောင့်ရှောက်ကာကွယ်လျက် လုံခြုံမှုကိုလည်း စီမံပေးကုန်ရာ၏ဟု လျှောက်၏။

၁၈၅။ မင်းကြီး ထို (အရာ) ကို အဘယ်သို့ ထင်သနည်း၊ ဤသို့ ဖြစ်ခဲ့သော် ကိုယ်တိုင် သိမြင်ရ သောရဟန်းဖြစ်ကျိုးသည် ရှိသလော မရှိသလော။

"ဤသို့ ဖြစ်ခဲ့သော် ကိုယ်တိုင် သိမြင်ရသော ရဟန်း ဖြစ်ကျိုးသည် ဧကန်ရှိပါ၏ အသျှင်ဘုရား"။

"မင်းကြီး ဤကား ငါသည် သင့်အား ရှေးဦးစွာ ပြသော မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင် သိမြင်ရသော ရဟန်းဖြစ်ကျိုးပေတည်း"။

နှစ်ကြိမ်မြောက် မျက်မှောက်ဘဝ၌ ရအပ်သော ရဟန်းဖြစ်ကျိုး

၁၈၆။ အသျှင်ဘုရား ဤအတူ တစ်ပါးလည်း ဖြစ်သော မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင် သိမြင်ရ သောရဟန်းဖြစ်ကျိုးကို ပြခြင်းငှါ တတ်နိုင်ပါသေးသလော။

မင်းကြီး တတ်နိုင်ပါ၏၊ မင်းကြီး သို့ဖြစ်လျှင် ဤအရာ၌ သင့်ကိုပင် ပြန်၍ မေးအံ့၊ သင် နှစ်သက်သည့်အတိုင်း ထိုအမေးကို ဖြေလော့၊ မင်းကြီး ထို (အရာ) ကို အဘယ်သို့ ထင်သနည်း။ ဤ (တိုင်းပြည်) ၌ အခွန်ကို ထမ်းဆောင်သော ဥစ္စာစုကို တိုးပွါးစေတတ်သော အိမ်ရှင် လယ်သမားယောကျ်ားသည် သင့်အား ရှိရာ၏၊ ထိုသူအား ဤသို့ အကြံဖြစ်ရာ၏ –

"အချင်းတို့ ကောင်းမှုတို့၏ လားရာ ကောင်းမှုတို့၏ အကျိုးသည် အံ့ဖွယ်ရှိပါပေစွတကား၊ မဖြစ်ဖူးမြဲဖြစ်ပါပေစွတကား၊ ဝေဒေဟီမိဖုရား၏သား မဂဓတိုင်းရှင် အဇာတသတ်မင်းသည် လူပင်တည်း၊ ငါသည်လည်း လူပင်တည်း၊ (သို့ရာတွင်) ဝေဒေဟီမိဖုရား၏သား မဂဓတိုင်းရှင် အဇာတသတ်မင်းကားကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့ဖြင့် ကုံလုံပြည့်စုံစွာ နတ်ကဲ့သို့ ပျော်ရွှင်စံစားရ၏၊ ငါမူကား ထို (မင်း)၏ အခွန်ကိုထမ်းဆောင်သော ဥစ္စာစုကို တိုးပွားစေတတ်သော အိမ်ရှင် လယ်သမားယောကျ်ား ဖြစ်၏၊ ငါသည်ကောင်းမှုတို့ကို ပြုရမူ (ထိုမင်းကဲ့သို့) ဖြစ်ရာ၏၊ ငါသည် ဆံမုတ်ဆိတ်ကို ပယ်ပြီးလျှင်ဖန်ရည်ဆိုးအဝတ်တို့ကို ဝတ်၍ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်ရမူ ကောင်းလေစွ"ဟုအကြံဖြစ်ရာ၏။

ထိုသူသည် နောင်အခါ၌ နည်းသော ဥစ္စာစုကို စွန့်၍ဖြစ်စေ များသော ဥစ္စာစုကို စွန့်၍ဖြစ်စေနည်းသော ဆွေမျိုးစုကို စွန့်၍ဖြစ်စေ များသော ဆွေမျိုးစုကို စွန့်၍ဖြစ်စေ ဆံမုတ်ဆိတ်ကို ပယ်ပြီးလျှင်ဖန်ရည်ဆိုးအဝတ်တို့ကို ဝတ်၍ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့

ဝင်ရောက်ရာ၏၊ ထိုသူသည် ဤသို့ဝင်ရောက်ပြီးသော် ကိုယ်ဖြင့် စောင့်စည်းလျက် နေရာ၏၊ နှုတ်ဖြင့် စောင့်စည်းလျက် နေရာ၏၊ စိတ်ဖြင့်စောင့်စည်းလျက် နေရာ၏၊ အစားအဝတ်မျှဖြင့် ရောင့်ရဲကာ ဆိတ်ငြိမ်ရာ၌ မွေ့လျော်လျက် နေရာ၏၊ ထို (အကြောင်းအရာ) ကို သင့်အား မင်းချင်းယောကျ်ားတို့သည် ဤသို့ လျှောက်ကြားကုန်ရာ၏ –

"မင်းမြတ် သိတော်မူပါလော့၊ အသျှင်မင်းမြတ်၏ အခွန်ကို ထမ်းဆောင်သော ဥစ္စာစုကိုတိုးပွားစေတတ်သော အိမ်ရှင် လယ်သမားယောကျ်ားသည် ဆံမုတ်ဆိတ်ကို ပယ်ပြီးလျှင် ဖန်ရည်ဆိုးအဝတ်တို့ကို ဝတ်၍ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်ပါ၏၊ ထိုသူသည် ဤသို့ ဝင်ရောက်ပြီးသော် ကိုယ်ဖြင့် စောင့်စည်းလျက် နေပါ၏၊ နှုတ်ဖြင့် စောင့်စည်းလျက် နေပါ၏၊ စိတ် ဖြင့်စောင့်စည်းလျက် နေပါ၏၊ အစား အဝတ်မျှဖြင့် ရောင့်ရဲကာ ဆိတ်ငြိမ်ရာ၌ မွေ့လျော်လျက်နေပါ၏"ဟု လျှောက်ကြားကုန်ရာ၏။

ထိုသို့ လျှောက်ကြားလျှင် သင် (မင်းကြီး) သည် ဤသို့ ဆိုသင့်ပါမည်လော –

"အချင်းတို့ ထိုယောကျ်ားသည် ငါ့ထံ ပြန်လာစေလော့၊ အခွန်ကို ထမ်းဆောင်သော ဥစ္စာစုကို တိုးပွားစေတတ်သော အိမ်ရှင် လယ်သမားပင် တစ်ဖန် ဖြစ်စေလော့"ဟု ဆိုသင့်ပါမည်လော။

၁၈၇။ အသျှင်ဘုရား ဤသို့ မဆိုသင့်ပါ၊ စင်စစ်သော်ကား အကျွန်ုပ်တို့ကပင် ထိုသူကို ရှိခိုးလည်းရှိခိုးကုန်ရာ၏၊ ခရီးဦးကြိုလည်း ပြုကုန်ရာ၏၊ (ထိုင်ရန်) နေရာကိုလည်း ပေးကုန်ရာ၏၊ သင်္ကန်း ဆွမ်းကျောင်း သူနာ၏ အထောက်အပံ့ဖြစ်သော ဆေးအသုံးအဆောင်တို့ကို အလှူခံရန်လည်း ဖိတ်ကုန်ရာ၏၊ ထိုသူအား တရားနှင့်အညီ စောင့်ရှောက်ကာကွယ်လျက် လုံခြုံမှုကိုလည်း စီမံပေးကုန်ရာ၏။

၁၈၈။ "မင်းကြီး ထို (အရာ) ကို အဘယ်သို့ ထင်သနည်း၊ ဤသို့ ဖြစ်ခဲ့သော် ကိုယ်တိုင် သိမြင်ရသော ရဟန်းဖြစ်ကျိုးသည် ရှိသလော မရှိသလော"။

"ဤသို့ ဖြစ်ခဲ့သော် ကိုယ်တိုင် သိမြင်ရသော ရဟန်းဖြစ်ကျိုးသည် ဧကန်ရှိပါ၏ အသျှင်ဘုရား"။

"မင်းကြီး ဤကား ငါသည် သင့်အား နှစ်ကြိမ်မြောက် ပြသော မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင်သိမြင်ရသော ရဟန်းဖြစ်ကျိုးပေတည်း"။

သာ၍မွန်မြတ်သော ရဟန်းဖြစ်ကျိုး

၁၈၉။ အသျှင်ဘုရား ကိုယ်တိုင် သိမြင်ရသော ဤရဟန်းဖြစ်ကျိုးတို့ထက် သာ၍ နှစ်သက်ဖွယ် လည်းဖြစ်သော သာ၍ မွန်မြတ်သည်လည်းဖြစ်သော တစ်ပါးလည်းဖြစ်သော မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင်သိမြင်ရသော ရဟန်းဖြစ်ကျိုးကို ပြခြင်းငှါ တတ်နိုင်ပါသေးသလော။

မင်းကြီး တတ်နိုင်ပါ၏။ မင်းကြီး သို့ဖြစ်လျှင် နာကြားလော့၊ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းလော့၊ ဟောကြားပေအံ့။

"ကောင်းပါပြီ အသျှင်ဘုရား"ဟု ဝေဒေဟီမိဖုရား၏သား မဂဓတိုင်းရှင် အဇာတသတ်မင်းသည်မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံ၏။

၁၉၀။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤတရားကို ဟောတော်မူ၏ –

မင်းကြီး ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော၊ (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာသိတော်မူသော၊ အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ' နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော၊ ကောင်းသောစကားကိုဆိုတော်မူတတ်သော၊ လောကကို သိတော်မူသော၊ ဆုံးမထိုက်သူကို ဆုံးမတတ်သည့် အတုမဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်တော်မူသော၊ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော၊ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော်မူ သော၊ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် ဤလောကၦ် ပွင့်တော်မူ၏။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်နတ်နှင့်တကွသော မာရ်နတ်နှင့် တကွသော ဗြဟ္မာနှင့် တကွသော ဤလောကကိုလည်းကောင်း၊ သမဏာဗြာဟ္မဏာတို့နှင့် တကွသော မင်းများ လူများနှင့် တကွသော သတ္တဝါ အပေါင်းကိုလည်းကောင်းကိုယ်တိုင် ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိ၍ မျက်မှောက်ပြုလျက် ဟောကြား တော်မူ၏၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်အစ၏ကောင်းခြင်း အလယ်၏ကောင်းခြင်း အဆုံး၏ ကောင်းခြင်း ရှိသော အနက်နှင့် ပြည့်စုံသောသဒ္ဒါနှင့် ပြည့်စုံသော တရားကို ဟောတော်မူ၏၊ အလုံးစုံ ပြည့်စုံ သော စင်ကြယ်သော မြတ်သောအကျင့်ကို ပြတော်မူ၏။

၁၉၁။ ထိုတရားတော်ကို သူကြွယ်သည်လည်းကောင်း၊ သူကြွယ်သားသည်လည်းကောင်း၊ အခြားဇာတ် တစ်မျိုးမျိုး၌ဖြစ်သော သူသည်လည်းကောင်း ကြားနာရ၏၊ ထိုသူသည် ထိုတရားတော်ကို ကြားနာရ၍ မြတ်စွာဘုရား၌ ယုံကြည်မှုကို ရ၏၊ ထိုသူသည် ယုံကြည်မှုကို ရသည်ဖြစ်၍ ဤသို့ ဆင်ခြင်၏ –

"လူ့ဘောင်၌ နေရခြင်းသည် ကျဉ်းမြောင်း၏၊ (ကိလေသာ) မြူထရာ လမ်းကြောင်း ဖြစ်၏၊ ရဟန်းအဖြစ်သည် လွင်ပြင်နှင့် တူ၏၊ လူ့ဘောင်၌ နေသူသည် ဤမြတ်သောအကျင့်ကို စင်စစ် ပြည့်စုံစွာစင်စစ် စင်ကြယ်စွာ ခရုသင်းပွတ်သစ်နှင့်တူစွာ ကျင့်ခြင်းငှါ မလွယ်၊ ငါသည် ဆံမုတ်ဆိတ် ကိုပယ်ပြီးလျှင် ဖန်ရည်ဆိုးအဝတ်တို့ကို ဝတ်၍ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်ရမူကောင်းလေစွ"ဟု ဆင်ခြင်၏။

၁၉၂။ ထိုသူသည် နောင်အခါ၌ နည်းသော ဥစ္စာစုကို စွန့်၍ဖြစ်စေ၊ များသော ဥစ္စာစုကို စွန့်၍ဖြစ်စေ၊ နည်းသော ဆွေမျိုးစုကို စွန့်၍ဖြစ်စေ၊ များသော ဆွေမျိုးစုကို စွန့်၍ဖြစ်စေ၊ ဆံမုတ်ဆိတ်ကိုပယ်ပြီးလျှင် ဖန်ရည်ဆိုးအဝတ်တို့ကို ဝတ်၍ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်၏။

၁၉၃။ ထိုသူသည် ဤသို့ ဝင်ရောက်ပြီးသော် ပါတိမောက္ခသံဝရသီလကို စောင့်ထိန်းလျက် နေ၏၊ အကျင့် 'အာစာရ' ကျက်စားရာ 'ဂေါစရ' နှင့် ပြည့်စုံ၏၊ အနည်းငယ်မျှသော အပြစ်တို့၌သော်လည်းဘေးဟု ရှုလေ့ရှိ၏၊ သိက္ခာပုဒ်တို့၌ ကောင်းစွာ ဆောက်တည်၍ ကျင့်၏၊ ကောင်းသော ကာယကံဝစီကံနှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ စင်ကြယ်သော အသက်မွေးမှု ရှိ၏၊ သီလနှင့် ပြည့်စုံ၏၊ ဣန္ဒြေတို့၌ပိတ်ထားသော တံခါးရှိ၏ (ဣန္ဒြေတို့ကို စောင့်စည်း၏)၊ စားဖွယ်၌ အတိုင်းအရှည်ကို သိ၏၊ အောက်မေ့ခြင်း (သတိ) ဆင်ခြင်ခြင်း (သမ္ပဇဉ်) နှင့် ပြည့်စုံ၏၊ ရောင့်ရဲလွယ်၏။

၁။ သွားလာဝင်ထွက် ဆက်ဆံရန် သင့်လျော်သော အရပ် ပုဂ္ဂိုလ်စသည်။

♣

စူဌသီလ

၁၉၄။ မင်းကြီး ရဟန်းသည် အဘယ်သို့လျှင် အကျင့်သီလနှင့် ပြည့်စုံသနည်း။ မင်းကြီး ဤလောက၌ရဟန်းသည် အသက်သတ်ခြင်းကို ပယ်၍ အသက်သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏၊ တုတ်ကို ချထားပြီး ဖြစ်၏၊ လက်နက်ကို ချထားပြီး ဖြစ်၏၊ ရှက်ခြင်းရှိ၏၊ သနားတတ်၏၊ ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါ တို့၏အစီးအပွားကို လိုလားလျက် နေ၏။ ဤသည်လည်း ထိုရဟန်း၏ သီလပေတည်း။

မပေးသည်ကို ယူခြင်းကို ပယ်၍ မပေးသည်ကို ယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏၊ ပေးသည်ကိုသာ ယူ၏၊ ပေးသည်ကိုသာ အလိုရှိ၏၊ မခိုးမဝှက်၊ စင်ကြယ်သော ကိုယ်ဖြင့် နေ၏။ ဤသည်လည်း ထိုရဟန်း၏သီလ ပေတည်း။

မမြတ်သော အကျင့်ကို ပယ်၍ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်၏၊ ယုတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်လေ့မရှိ၊ ရွာသူတို့၏ အလေ့ဖြစ်သော မေထုန်အကျင့်မှ ရှောင်ကြဉ်၏၊ ဤသည်လည်း ထိုရဟန်း၏ သီလပေတည်း။

မမှန်ပြောခြင်းကို ပယ်၍ မမှန်ပြောခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏၊ အမှန်ကိုသာ ဆိုလေ့ရှိ၏၊ မှန်သောစကားချင်း ဆက်စပ်စေ၏၊ တည်သော စကားရှိ၏၊ ယုံကြည်ထိုက်သော စကားရှိ၏၊ လောကကိုလှည့်စားတတ်သူ မဟုတ်။ ဤသည်လည်း ထိုရဟန်း၏ သီလပေတည်း။

ကုန်းစကားကို ပယ်၍ ကုန်းစကားမှ ရှောင်ကြဉ်၏၊ ဤသူတို့ထံမှ နားထောင်၍ (ထိုသူတို့နှင့်) ဤသူတို့ ကွဲပြားခြင်းငှါ ထိုသူတို့ထံ၌ မပြောတတ်၊ ထိုသူတို့ထံမှ နားထောင်၍ (ဤသူတို့နှင့်) ထိုသူတို့ကွဲပြားခြင်းငှါ ဤသူတို့ထံ၌ မပြောတတ်၊ ဤသို့ ကွဲပြားသူတို့ကိုလည်း စေ့စပ်တတ်၏၊ ညီညွတ်သူတို့ကိုလည်း အားပေးတတ်၏၊ ညီညွတ်ခြင်း၌ မွေ့လျော်၏၊ ညီညွတ်ခြင်း၌ ပျော်ပိုက်၏၊ ညီညွတ်ခြင်းကိုနှစ်သက်၏၊ ညီညွတ်ခြင်းကို ပြုသော စကားကို ဆိုလေ့ရှိ၏။ ဤသည်လည်း ထိုရဟန်း၏ သီလပေတည်း။

ကြမ်းသော စကားကို ပယ်၍ ကြမ်းသော စကားမှ ရှောင်ကြဉ်၏၊ အကြင် စကားသည် အပြစ်ကင်း၏၊ နားချမ်းသာ၏၊ နှစ်လိုဖွယ်ရှိ၏၊ နှလုံးသို့ သက်၏၊ ယဉ်ကျေး၏၊ လူအများ နှစ်သက်၏၊ လူ အများ နှစ်ခြိုက်၏၊ ထိုသို့သဘောရှိသော စကားကိုသာ ဆို၏။ ဤသည်လည်း ထိုရဟန်း၏သီလပေတည်း။

ပြိန်ဖျင်းသော စကားကို ပယ်၍ ပြိန်ဖျင်းသော စကားမှ ရှောင်ကြဉ်၏၊ (သင့်သော) အခါ၌သာ ဆိုလေ့ရှိ၏၊ဟုတ်သည်ကိုသာ ဆိုလေ့ရှိ၏၊ အကျိုးနှင့် စပ်သည်ကိုသာ ဆိုလေ့ရှိ၏၊ တရားနှင့်စပ်သည် ကိုသာဆိုလေ့ရှိ၏၊ အဆုံးအမနှင့် စပ်သည်ကိုသာ ဆိုလေ့ရှိ၏၊ (သင့်သော) အခါ၌ အကြောင်းနှင့် တကွ သောအပိုင်းအခြားရှိသော အစီးအပွားနှင့်စပ်သော မှတ်သားလောက်သော စကားကိုသာ ဆိုလေ့ရှိ၏။ဤသည်လည်း ထိုရဟန်း၏ သီလပေတည်း။

မျိုးစေ့အပေါင်း အပင်အပေါင်းကို ဖျက်ဆီးခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ပ။

ဆွမ်းတစ်နပ်သာ စားလေ့ရှိ၏၊ ညစာစားခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏၊ နေလွဲစားခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏၊ ကခြင်းသီခြင်း တီးမှုတ်ခြင်း (သူတော်ကောင်းတရား၏) ဆူးငြောင့်ဖြစ်သော (ပွဲ) ကြည့်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏၊ ပန်းပန်ခြင်း နံ့သာခြယ်ခြင်း နံ့သာပျောင်းလိမ်းခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏၊ မြင့်သောနေရာ မြတ်သော နေရာမှရှောင်ကြဉ်၏၊ ရွှေငွေကို ခံယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏၊ ကောက်စိမ်း[1]ကို ခံယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏၊ အသားစိမ်းကို ခံယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏၊ မိန်းမအို မိန်းမပျိုကို ခံယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏၊ ကျွန်မိန်းမကျွန်ယောကျ်ားကို ခံယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏၊ ဆိတ်နှင့် သိုးကို ခံယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏၊ ကြက် ဝက်ကိုခံယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏၊ ဆင် နွားမြင်း မြည်းကို ခံယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏၊ လယ်နှင့်ယာကိုခံယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏၊ တမန်အမှု အစေအပါးအမှုကို ဆောင်ရွက်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏၊ ဝယ်မှု ရောင်းမှုမှ ရှောင် ကြဉ်၏၊ ချိန်စဉ်းလဲ အသပြာစဉ်းလဲ ခြင်တွယ်တိုင်းတာ စဉ်းလဲခြင်းမှရှောင်ကြဉ်၏၊ တံစိုးယူခြင်း လှည့်ဖြားခြင်း အတုပြု၍ လိမ်ခြင်းတည်းဟူသော ကောက်ကျစ်ခြင်းမှရှောင်ကြဉ်၏၊ ဖြတ်ခြင်း သတ်ခြင်းနှောင်ဖွဲ့ခြင်း (ခရီးသွားတို့ကို) လုယက်ခြင်း (ရွာနိုဂုံးတို့ကို) ဖျက်ဆီးခြင်း ဓားပြတိုက်ခြင်းမှရှောင်ကြဉ်၏။ ဤသည်လည်း ထိုရဟန်း၏ သီလပေတည်း။

စူဠသီလ ပြီး၏။

---

[1]။ ကောက်စိမ်း ဟူသည် ၁–သလေး (ကောက်ကြီး)၊ ၂–ကောက်လတ် (ကောက်ကြမ်း)၊ ၃–လူး၊ ၄–နတ်ကောက် (ဂျုံ)၊ ၅–ပြောင်း၊ ၆–မုယော (ဗာလီ)၊ ၇–ဆပ် ဤစပါးခုနစ်မျိုးတည်း။

♣

မဇ္ဈိမသီလ

၁၉၅။ ထို့ပြင်လည်း အချို့သော အသျှင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ယုံကြည်၍[1] လှူသော သုံးဆောင်ဖွယ်တို့ကို သုံးဆောင်ကြပြီးလျှင် ဤသို့သော မျိုးစေ့အပေါင်း အပင်အပေါင်း ဖျက်ဆီးခြင်းကို ပြုလျက် နေကြ၏။ ဤသည်တို့ကား အဘယ်နည်း၊ အမြစ်မျိုးစေ့ ပင်စည်မျိုးစေ့ အဆစ်မျိုးစေ့ အညွန့်မျိုးစေ့ ငါးခုမြောက် အစေ့မျိုးစေ့တို့တည်း၊ (ရဟန်းသည်) ဤသို့သော မျိုးစေ့အပေါင်း အပင်အပေါင်းကို ဖျက်ဆီးခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ ဤသည်လည်း ထိုရဟန်း၏ သီလပေတည်း။

၁၉၆။ ထို့ပြင်လည်း အချို့သော အသျှင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ယုံကြည်၍လှူသော သုံးဆောင်ဖွယ်တို့ကို သုံးဆောင်ကြပြီးလျှင် ဤသို့သော သိုမှီးသုံးဆောင်ခြင်းကို ပြုလျက် နေကြ၏၊ ဤသည်တို့ကား အဘယ်နည်း၊ ဆွမ်းကို သိုမှီးခြင်း အဖျော်ကို သိုမှီးခြင်း အဝတ်ကို သိုမှီးခြင်း ယာဉ်ကို သိုမှီးခြင်းအိပ်ရာကို သိုမှီးခြင်း နံ့သာကို သိုမှီးခြင်း (အခြား) စားသုံးဖွယ်ကို သိုမှီးခြင်းတို့တည်း၊ (ရဟန်းသည်) ဤသို့သော သိုမှီး သုံးဆောင်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ ဤသည်လည်း ထိုရဟန်း၏ သီလပေတည်း။

၁၉၇။ ထို့ပြင်လည်း အချို့သော အသျှင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ယုံကြည်၍လှူသော သုံးဆောင်ဖွယ်တို့ကို သုံးဆောင်ကြပြီးလျှင် ဤသို့သော (သူတော်ကောင်းတရား၏)

ဆူးငြောင့်ဖြစ်သော (ပွဲ) ကြည့်ခြင်းကို ပြုလျက် နေကြ၏၊ ဤသည်တို့ကား အဘယ်နည်း၊ ကခြင်း သီခြင်း တီးမှုတ်ခြင်းသဘင်ပွဲ[၂] စာဟောပွဲ လက်ဝါးတီးပွဲ ကြေးနင်း ခွက်ခွင်းစသည် တီးပွဲ စည်တီးပွဲ ပန်းချီပြပွဲသံလုံးကစားပွဲ ဝါးထောင်၍ ကစားပွဲ အရိုးဆေးပွဲ ဆင်တိုက်ပွဲ မြင်းတိုက်ပွဲ ကျွဲတိုက်ပွဲ နွားတိုက်ပွဲဆိတ်တိုက်ပွဲ သိုးတိုက်ပွဲ ကြက်တိုက်ပွဲ ငုံးတိုက်ပွဲ တုတ်သိုင်းပွဲ လက်ဝှေ့ထိုးပွဲ လက်ပမ်းလုံးပွဲ စစ်ထိုးပွဲစစ်သည် စစ်ဆေးပွဲ စစ်ဆင်ပွဲ စစ်အင်ကျင်းပွဲတို့တည်း၊ (ရဟန်းသည်) ဤသို့သော (သူတော်ကောင်းတရား၏) ဆူးငြောင့်ဖြစ်သော (ပွဲ) ကြည့်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ ဤသည်လည်း ထိုရဟန်း၏ သီလပေတည်း။

၁၉၈။ထို့ပြင်လည်း အချို့သော အသျှင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ယုံကြည်၍လှူသော သုံးဆောင်ဖွယ်တို့ကို သုံးဆောင်ကြပြီးလျှင် မေ့လျော့ကြောင်းဖြစ်သော လောင်းကစားခြင်းကို ပြုလျက် နေကြ၏၊ ဤသည်တို့ကား အဘယ်နည်း၊ ရှစ်ကွက်ကျားကစားခြင်း ဆယ်ကွက်ကျားကစားခြင်း ကောင်းကင်ကျားကစားခြင်း ဖိုးလမင်းကျားကစားခြင်း ဇယ်တောက်ကစားခြင်း အန်ကစားခြင်း ကျည်းသားရိုက်ကစားခြင်းစုတ်ခတ်ရေးကစားခြင်း ဂေါ်လီကစားခြင်း ပီပီမှုတ်ကစားခြင်း ထွန်ငယ်ဖြင့်ကစားခြင်းကျွမ်းထိုးကစားခြင်း စကြာဖြင့်ကစားခြင်း ခြင်ခွက်ငယ်ဖြင့် ကစားခြင်း ရထားငယ်ဖြင့်ကစားခြင်း လေးငယ်ဖြင့်ကစားခြင်း အက္ခရာဝှက်ကစားခြင်း စိတ်အကြံဖော်တမ်းကစားခြင်းကျိုးယောင် ကန်းယောင်ပြု၍ ကစားခြင်းတို့တည်း၊ (ရဟန်းသည်) ဤသို့သော မေ့လျော့ကြောင်းဖြစ်သော လောင်းကစားခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ ဤသည် လည်း ထိုရဟန်း၏ သီလပေတည်း။

၁၉၉။ ထို့ပြင်လည်း အချို့သော အသျှင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ယုံကြည်၍လှူသော သုံးဆောင်ဖွယ်တို့ကို သုံးဆောင်ကြပြီးလျှင် ဤသို့သော မြင့်သောနေရာ မြတ်သောနေရာကို သုံးစွဲခြင်းပြုလျက်နေကြ၏၊ ဤသည်တို့ကား အဘယ်နည်း၊ မြင့်လွန်းသောနေရာ၊[၃] ပလ္လင်၊[၄] မွေးရှည်ကော်ဇောကြီး၊ ဆန်းကြယ်သော သားမွေးအခင်း၊ ဖြူသောသားမွေးအခင်း၊ ပန်းပြောက်ခြယ် သားမွေးအခင်း၊ လဲသွတ်အခင်း၊ ရုပ်ပုံခြယ်သားမွေးအခင်း၊ နှစ်ဖက်မွေးရှိအခင်း၊ တစ်ဖက်မွေးရှိအခင်း၊ ရွှေချည်ထိုးအခင်း၊ ပိုးချည်အခင်း၊ သားမွေးခင်းကြီး၊ ဆင်ကုန်းနှီး၊ မြင်းကုန်းနှီး၊ ရထားခင်းနှီး၊ သစ်နက်ရေအခင်း၊ ဝံပိုင့်ရေအခင်းမြတ်၊ (နီသော) မျက်နှာကြက်နှင့် အုံးနီနှစ်ဖက်ရှိ နေရာတို့တည်း၊ (ရဟန်းသည်) ဤသို့သော မြင့်သောနေရာ မြတ်သောနေရာမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ ဤသည်လည်းထိုရဟန်း၏ သီလပေတည်း။

၂၀၀။ ထို့ပြင်လည်း အချို့သော အသျှင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ယုံကြည်၍လှူသော သုံးဆောင်ဖွယ်တို့ကို သုံးဆောင်ကြပြီးလျှင် ဤသို့သော လိမ်းခြယ်ခြင်း ဆင်ယင်ခြင်းကို ပြုလျက် နေကြ၏။ ဤသည်တို့ကား အဘယ်နည်း။ (နံ့သာဖြင့်) ပွတ်သပ်ခြင်း၊ (ဆီဖြင့်) ဆုပ်နယ်ခြင်း၊ (နံ့သာဖြင့်) ရေချိုးခြင်း၊ (လက်ရုံးကြီးထွားရန်) ထုရိုက်ခြင်း၊ မှန်ကြည့်ခြင်း၊ မျက်စဉ်းဆေးခြယ်ခြင်း၊ ပန်းပန်ခြင်း၊ နံ့သာခြယ်ခြင်း၊ နံ့သာပျောင်းလိမ်းကျံခြင်း၊ မျက်နှာကို ခြယ်ခြင်း၊ မျက်နှာကို လိမ်းကျံခြင်း၊ လက်ဝတ်တန်ဆာဆင်ခြင်း၊ သျှောင်ထုံးခြင်း၊ လက်ကိုင်တုတ် ဆောင်ခြင်း၊ ကျည်တောက်လွယ်ခြင်း၊ သန်လျက်ဆောင်ခြင်း၊ (ဆန်းကြယ်သော) ထီးကို ဆောင်းခြင်း၊ ဆန်း ကြယ်သော ဖိနပ်ကိုစီးခြင်း၊ သင်းကျစ်ဖွဲ့ခြင်း၊ ပတ္တမြားဆံကျင်ထိုးခြင်း၊ သားမြီးယပ် ဆောင်ခြင်း၊ အမြီတ်ရှည်ဝတ်ဖြူတို့ကို ဝတ်ခြင်းတို့တည်း။

(ရဟန်းသည်) ဤသို့ လိမ်းခြယ်ခြင်း ဆင်ယင်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ ဤသည်လည်း ထိုရဟန်း၏ သီလပေတည်း။

၂၀၁။ ထို့ပြင်လည်း အချို့သော အသျှင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ယုံကြည်၍လှူသော သုံးဆောင်ဖွယ်တို့ကို သုံးဆောင်ကြပြီးလျှင် ဤသို့သော ဖီလာစကား[၅]ကို ပြောလျက် နေကြ၏၊ ဤသည်တို့ကားအဘယ်နည်း၊ မင်းနှင့်စပ်သောစကား ခိုးသူနှင့်စပ်သောစကား အမတ်ကြီးနှင့် စပ်သောစကား စစ်သည်နှင့်စပ်သောစကား ကြောက်ဖွယ်နှင့်စပ်သောစကား စစ်ထိုးခြင်းနှင့် စပ်သောစကား စားဖွယ်နှင့်စပ်သောစကားသောက်ဖွယ်နှင့်စပ်သောစကား အဝတ်နှင့်စပ်သော စကား အိပ်ရာနှင့်စပ်သောစကား ပန်းနှင့်စပ်သောစကား နံ့သာနှင့်စပ်သောစကား ဆွေမျိုးနှင့်စပ်သောစကား ယာဉ်နှင့်စပ်သောစကား ရွာနှင့်စပ်သောစကားနိဂုံးနှင့်စပ်သောစကား မြို့နှင့်စပ်သောစကား နယ်နှင့်စပ်သောစကား မိန်းမနှင့်စပ်သောစကား ယောကျ်ားနှင့်စပ်သော စကား သူရဲကောင်းနှင့်စပ်သောစကား လမ်း[၆]နှင့်စပ်သောစကား ရေခပ်ဆိပ်နှင့် စပ်သော စကားသေလွန်သူနှင့်စပ်သောစကား အထွေထွေနှင့်စပ်သောစကား လောက (အကြောင်း) နှင့် စပ်သောစကားသမုဒ္ဒရာ (အကြောင်း) နှင့်စပ်သောစကား ကြီးပွားခြင်း ဆုတ်ယုတ်ခြင်းနှင့် စပ်သော စကားတို့တည်း။ (ရဟန်းသည်) ဤသို့သော ဖီလာစကားကို ပြောခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ ဤသည်လည်း ထိုရဟန်း၏သီလပေတည်း။

၂၀၂။ ထို့ပြင်လည်း အချို့သော အသျှင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ယုံကြည်၍လှူသော သုံးဆောင်ဖွယ်တို့ကို သုံးဆောင်ကြပြီးလျှင် ဤသို့သော အငြင်းစကားကို ပြောလျက် နေကြ၏၊ ဤသည်တို့ကားအဘယ်နည်း။ သင်သည် ဤဓမ္မဝိနယကို မသိ၊ ငါသည် ဤဓမ္မဝိနယကို သိ၏၊ သင်သည် ဤဓမ္မ[၇] ဝိနယ[၈]ကို အသို့ သိနိုင်အံ့နည်း၊ သင်သည် မှားသောအကျင့်ရှိသူ ဖြစ်၏၊ ငါသည် မှန်သောအကျင့်ရှိသူဖြစ်၏၊ ငါ၏ စကားသည် စေ့စပ်၏၊ သင်၏ စကားသည် မစေ့စပ်၊ သင်သည် ရှေးဦးဆိုသင့်သည်ကိုနောက်မှ ဆို၏၊ နောက်မှ ဆိုသင့်သည်ကို ရှေးဦးဆို၏၊ သင်၏ ကြာမြင့်စွာ လေ့လာထားသော စကားသည် (သင့်ဆီသို့) ပြန်လှည့်၍ တည်လေပြီ၊ သင့်အယူ၌ ရှိသော အပြစ်ကို ငါ တင်ပြပြီ၊ သင်အရေးနိမ့်ပြီ၊ (ငါ တင်ပြသော) အပြစ်မှ လွတ်မြောက်ရန် ရှာကြံချေဦးလော့၊ အကယ်၍စွမ်းနိုင်လျှင်လည်း (ယခုပင်) ဖြေရှင်းလော့၊ ဤသည်တို့တည်း။ (ရဟန်းသည်) ဤသို့သောအငြင်းစကားကို ပြောခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ ဤသည်လည်း ထိုရဟန်း၏ သီလပေတည်း။

၂၀၃။ ထို့ပြင်လည်း အချို့သော အသျှင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ယုံကြည်၍လှူသော သုံးဆောင်ဖွယ်တို့ကို သုံးဆောင်ကြပြီးလျှင် တမန်အမှု အစေအပါးအမှု ဆောင်ရွက်ခြင်းကို ပြုလျက် နေကြ၏၊ ဤသည်တို့ကား အဘယ်နည်း၊ မင်းတို့၏ အမတ်ကြီးတို့၏ မင်းမျိုးတို့၏ ပုဏ္ဏားတို့၏ သူကြွယ်တို့၏လုလင်ပျိုတို့၏ ဤအရပ်မှ (ထိုအရပ်သို့) သွားလော့၊ ထိုအရပ်မ¸ (ဤအရပ်သို့) လာလော့၊ ဤသည်ကို (ဤအရပ်မှ) ဆောင်သွားလော့၊ ဤသည်ကို (ထိုအရပ်မှ) ဆောင်ခဲ့လော့ဟူသော အမှုတို့တည်း၊ (ရဟန်းသည်) ဤသို့သော တမန်အမှု အစေအပါးအမှု ဆောင်ရွက်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ ဤသည်လည်းထိုရဟန်း၏ သီလပေတည်း။

၂၀၄။ ထို့ပြင်လည်း အချို့သော အသျှင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ယုံကြည်၍လှူသော သုံးဆောင်ဖွယ်တို့ကို သုံးဆောင်ကြပြီးလျှင် (လာဘ်အလို့ငှာ) အံ့ဖွယ်လည်း ဖြစ်စေကုန်၏၊ မြှောက်ပင့်၍လည်း ပြောကုန်၏၊ အရိပ်အခြည်လည်း ပြကုန်၏၊ အတင်းအကျပ်လည်း ပြုကုန်၏၊ လာဘ်ဖြင့် လာဘ်ကိုလည်း ရှာမှီးကုန်၏၊ ဤသည်တို့တည်း၊ (ရဟန်းသည်) ဤသို့သော

(လာဘ်အလို့ငှါ) အံ့ဖွယ်ဖြစ်စေခြင်း မြှောက်ပင့်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ ဤသည်လည်း ထိုရဟန်း၏ သီလပေတည်း။

မ၌မသီလ ပြီး၏။

၁။ ဤ၌ယုံကြည်ခြင်း ဟူသည် ကံ ကံ၏အကျိုး စသည်ကို ယုံကြည်ခြင်းပင်တည်း။
၂။ သဘင်ပွဲ ဟူသည် ဇာတ်, ရုပ်သေး, အငြိမ့်စသည်ပင်တည်း။
၃။ မြတ်စွာဘုရား၏ လက်ရှစ်သစ်ပမာဏထက်လွန်သော အခြေရှိသော ညောင်စောင်း၊ အင်းပျဉ်။
၄။ ခြေထောက်တို့၌ သားရဲရုပ်တပ်ထားသော နေရာ။
၅။ ဤ၌ ဖီလာစကား ဟူသည် နတ်ရွာနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်နှင့် ဆန့်ကျင်ဘက် စကားတို့တည်း။
၆။ မြို့တွင်းရှိ လမ်းကို ဆိုသည်။
၇။ ဓမ္မ– တရား။
၈။ ဝိနယ– အဆုံးအမ။

♣

မဟာသီလ

၂၀၅။ ထို့ပြင်လည်း အချို့သော အသျှင်သမဏဗြာဟ္မဏာတို့သည် ယုံကြည်၍လျှူသော သုံးဆောင်ဖွယ်တို့ကို သုံးဆောင်ကြပြီးလျှင် မှားသောအသက်မွေးမှုဖြစ်သော ဤသို့သော ဖီလာအတတ်ဖြင့်အသက်မွေးကြ၏။ ဤသည်တို့ကား အဘယ်နည်း၊ အင်္ဂါကျမ်း နိမိတ်ကျမ်း ဥပါတကျမ်း အိပ်မက်ကျမ်းလက္ခဏာကျမ်း ကြွက်ကိုက်ကျမ်း မီးပူဇော်ခြင်း ယောက်မဖြင့်ပူဇော်ခြင်း ဖွဲဖြင့်ပူဇော်ခြင်း ဆန်ကွဲဖြင့်ပူဇော်ခြင်း ဆန်ဖြင့်ပူဇော်ခြင်း ထောပတ်ဖြင့်ပူဇော်ခြင်း ဆီဖြင့်ပူဇော်ခြင်း ခံတွင်းဖြင့်ပူဇော်ခြင်းသွေးဖြင့်ပူဇော်ခြင်း အင်္ဂါဝိဇ္ဇာအတတ် မြေကြန်အတတ် မင်းမှုရေးရာအတတ် ဘေးငြိမ်းခြင်းကို ပြုသောအတတ် ဖုတ်တစ္ဆေအတတ် မြေအိမ်၌ သင်ယူရသောအတတ် မြွေအတတ် အဆိပ်အတတ်ကင်းမြီးကောက်အတတ် ကြွက်ခဲနာကုအတတ် ငှက်သံအတတ် ကျီးသံအတတ် အသက်ဟောအတတ် မြားလွဲအတတ် သားမြည်သံအတတ် ဤသည်တို့တည်း။ (ရဟန်းသည်) မှားသောအသက်မွေးမှုဖြစ်သောဤသို့သော ဖီလာအတတ်ဖြင့် (အသက်မွေးခြင်း) မှ ရှောင်ကြဉ်၏။ ဤသည်လည်း ထိုရဟန်း၏သီလပေတည်း။

၂၀၆။ ထို့ပြင်လည်း အချို့သော အသျှင်သမဏဗြာဟ္မဏာတို့သည် ယုံကြည်၍လျှူသော သုံးဆောင်ဖွယ်တို့ကို သုံးဆောင်ကြပြီးလျှင် မှားသောအသက်မွေးမှုဖြစ်သော ဤသို့သောဖီလာအတတ်ဖြင့် အသက်မွေးကြ၏။ ဤသည်တို့ကား အဘယ်နည်း၊ ကျောက်မျက်လက္ခဏာ အဝတ်အထည်လက္ခဏာ တုတ်တောင်ဝှေးလက္ခဏာ ဓားလက္ခဏာ သန်လျက်လက္ခဏာ မြားလက္ခဏာလေးလက္ခဏာ (ကြွင်းသော) လက်နက် လက္ခဏာ မိန်းမလက္ခဏာ ယောကျ်ားလက္ခဏာသတို့သားလက္ခဏာ သတို့သမီးလက္ခဏာ ကျွန် ယောကျ်ားလက္ခဏာ ကျွန်မိန်းမလက္ခဏာ ဆင်လက္ခဏာမြင်းလက္ခဏာ ကျွဲလက္ခဏာ နွားလား

လက္ခဏာ နွားလက္ခဏာ ဆိတ်လက္ခဏာ သိုးလက္ခဏာကြက်လက္ခဏာ ငုံးလက္ခဏာ ဖွတ်လက္ခဏာ အထွတ်[၃] ‘ ကဏ္ဏိကာ’ လက္ခဏာ လိပ်လက္ခဏာသားကောင်လက္ခဏာ ဤသည်တို့တည်း၊ (ရဟန်းသည်) မှားသောအသက်မွေးမှုဖြစ်သော ဤသို့သောဖီလာအတတ်ဖြင့် (အသက်မွေးခြင်း) မှ ရှောင်ကြဉ်၏။ ဤသည်လည်း ထိုရဟန်း၏ သီလပေတည်း။

၂၀၇။ ထို့ပြင်လည်း အချို့သော အသျှင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ယုံကြည်၍လှူသော သုံးဆောင်ဖွယ်တို့ကို သုံးဆောင်ကြပြီးလျှင် မှားသောအသက်မွေးမှုဖြစ်သော ဤသို့သောဖီလာအတတ်ဖြင့် အသက်မွေးကြ၏။ ဤသည်တို့ကား အဘယ်နည်း။ မင်းတို့ (စစ်) ထွက်လတ္တံ့၊ မင်းတို့ (စစ်) ပြန်လာလတ္တံ့၊ ပြည်တွင်းမင်းတို့ (စစ်) တက်လတ္တံ့၊ ပြည်ပမင်းတို့ (စစ်) ဆုတ်လတ္တံ့၊ ပြည်ပမင်းတို့ (စစ်) တက်လတ္တံ့၊ ပြည်တွင်းမင်းတို့ (စစ်) ဆုတ်လတ္တံ့၊ ပြည်တွင်းမင်းတို့ (စစ်) အောင်လတ္တံ့၊ ပြည်ပမင်းတို့ (စစ်) ရှုံးလတ္တံ့၊ ပြည်ပမင်းတို့ (စစ်) အောင်လတ္တံ့၊ ပြည်တွင်းမင်းတို့ (စစ်) ရှုံးလတ္တံ့၊ ဤသို့ ဤမင်း စစ်နိုင်လတ္တံ့၊ ဤမင်း စစ်ရှုံးလတ္တံ့ ဟူသော အတတ်တို့တည်း။ (ရဟန်းသည်) မှားသောအသက်မွေးမှုဖြစ်သော ဤသို့သော ဖီလာအတတ်ဖြင့် (အသက်မွေးခြင်း) မှ ရှောင်ကြဉ်၏။ ဤသည်လည်း ထိုရဟန်း၏ သီလပေတည်း။

၂၀၈။ ထို့ပြင်လည်း အချို့သော အသျှင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ယုံကြည်၍လှူသော သုံးဆောင်ဖွယ်တို့ကို သုံးဆောင်ကြပြီးလျှင် မှားသောအသက်မွေးမှုဖြစ်သော ဤသို့သောဖီလာအတတ်ဖြင့် အသက်မွေးကြ၏၊ ဤသည်တို့ကား အဘယ်နည်း။ လကြတ်လတ္တံ့၊ နေကြတ်လတ္တံ့၊ နက္ခတ်ကြတ်လတ္တံ့၊ လနေတို့ လမ်းမှန်သွားလတ္တံ့၊ လနေတို့ လမ်းလွဲသွားလတ္တံ့၊ နက္ခတ်တို့ လမ်းမှန် သွားလတ္တံ့၊ နက္ခတ်တို့ လမ်းလွဲသွားလတ္တံ့၊ ဥက္ကာကျလတ္တံ့၊ ကြိတ်ထွက်လတ္တံ့၊ ငလျင်လှုပ်လတ္တံ့၊ မိုးထစ်ကြိုးလတ္တံ့၊ လ နေ နက္ခတ်တို့ တက်ခြင်း သက်ခြင်း မှေးမှိန်ခြင်း တောက်ပခြင်းဖြစ်လတ္တံ့၊ လကြတ်ခြင်းကြောင့်ဤသို့ အကျိုးဖြစ်လတ္တံ့၊ နေကြတ်ခြင်းကြောင့် ဤသို့ အကျိုးဖြစ်လတ္တံ့၊ နက္ခတ်ကြတ်ခြင်းကြောင့်ဤသို့ အကျိုးဖြစ်လတ္တံ့၊ လနေတို့ လမ်းမှန် သွားခြင်းကြောင့် ဤသို့ အကျိုးဖြစ်လတ္တံ့၊ လ နေ တို့လမ်းလွဲ သွားခြင်းကြောင့် ဤသို့ အကျိုးဖြစ်လတ္တံ့၊ နက္ခတ်တို့ လမ်းမှန်သွားခြင်းကြောင့်ဤသို့ အကျိုးဖြစ်လတ္တံ့၊ နက္ခတ်တို့ လမ်းလွဲသွားခြင်းကြောင့် ဤသို့ အကျိုးဖြစ်လတ္တံ့၊ ဥက္ကာကျခြင်းကြောင့် ဤသို့ အကျိုးဖြစ် လတ္တံ့၊ ကြိတ်ထွက်ခြင်းကြောင့် ဤသို့ အကျိုးဖြစ်လတ္တံ့၊ ငလျင် လှုပ်ခြင်းကြောင့် ဤသို့ အကျိုးဖြစ်လတ္တံ့၊ မိုးထစ်ကြိုးခြင်းကြောင့် ဤသို့ အကျိုးဖြစ်လတ္တံ့၊ လ နေ နက္ခတ်တို့ တက်ခြင်းသက်ခြင်း မှေးမှိန်ခြင်း တောက်ပခြင်းကြောင့် ဤသို့ အကျိုးဖြစ်လတ္တံ့ ဤသည်တို့တည်း။ (ရဟန်းသည်) မှားသောအသက် မွေးမှုဖြစ်သော ဤသို့သော ဖီလာအတတ်ဖြင့် (အသက်မွေးခြင်း) မှ ရှောင်ကြဉ်၏။ ဤသည်လည်း ထိုရဟန်း၏ သီလပေတည်း။

၂၀၉။ ထို့ပြင်လည်း အချို့သော အသျှင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ယုံကြည်၍လှူသော သုံးဆောင်ဖွယ်တို့ကို သုံးဆောင်ကြပြီးလျှင် မှားသောအသက်မွေးမှုဖြစ်သော ဤသို့သောဖီလာအတတ်ဖြင့် အသက်မွေးကြ၏။ ဤသည်တို့ကား အဘယ်နည်း။ မိုးကောင်းလတ္တံ့၊ မိုးခေါင်လတ္တံ့၊ ဝပြောလတ္တံ့၊ ခေါင်းပါးလတ္တံ့၊ ငြိမ်းချမ်းလတ္တံ့၊ ဘေးများလတ္တံ့၊ ရောဂါများလတ္တံ့၊ ရောဂါကင်းလတ္တံ့၊ လက်ချိုးရေခြင်းအတတ် ဂဏန်းအတတ် သင်္ချာအတတ် ကဗျာအတတ် လောကာယတကျမ်းအတတ် ဤသည်တို့တည်း။ (ရဟန်းသည်)

မှားသောအသက်မွေးမှု ဖြစ်သော ဤသို့သော ဖီလာအတတ်ဖြင့် (အသက်မွေးခြင်း) မှရှောင်ကြဉ်၏။ ဤသည်လည်း ထိုရဟန်း၏ သီလပေတည်း။

၂၁၀။ ထို့ပြင်လည်း အချို့သော အသျှင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ယုံကြည်၍လှူသော သုံးဆောင်ဖွယ်တို့ကို သုံးဆောင်ကြပြီးလျှင် မှားသောအသက်မွေးမှုဖြစ်သော ဤသို့သောဖီလာအတတ်ဖြင့် အသက်မွေးကြ၏။ ဤသည်တို့ကား အဘယ်နည်း၊ သတို့သမီးဆောင်ယူ၍ ထိမ်းမြားခြင်း သတို့သမီးပေး၍ထိမ်းမြားခြင်း စေ့စပ်ပေးခြင်း ကွာရှင်းပေးခြင်း ဥစ္စာသိမ်းဆည်းစေခြင်း ဥစ္စာဖြန့်ဖြူးစေခြင်း ကျက်သရေတိုးစေခြင်း ကျက်သရေယုတ်စေခြင်း ကိုယ်ဝန်မတည်မြဲသည်ကို တည်မြဲစေခြင်း လျှာခိုင်စေခြင်း မေးခိုင်စေခြင်း လက်ဟန့်မန္တန်စုတ်ခြင်း နားပင်းမန္တန်စုတ်ခြင်း မှန်၌ နတ်သွင်း၍ မေးခြင်း သတို့သမီး၌ နတ်သွင်း၍ မေးခြင်း နတ်မေးခြင်း နေကို လုပ်ကျွေးခြင်း ဗြဟ္မာကို လုပ်ကျွေးခြင်း ခံတွင်းမှ မီးတောက်စေခြင်း သိရိနတ်သမီးကို ပင့်ခေါ်စေခြင်း ဤသည်တို့တည်း၊ (ရဟန်းသည်) မှားသောအသက်မွေးမှုဖြစ်သောဤသို့သော ဖီလာအတတ်ဖြင့် (အသက်မွေးခြင်းမှ) ရှောင်ကြဉ်၏။ ဤသည်လည်း ထိုရဟန်း၏ သီလပေတည်း။

၂၁၁။ ထို့ပြင်လည်း အချို့သော အသျှင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ယုံကြည်၍လှူသော သုံးဆောင်ဖွယ်တို့ကို သုံးဆောင်ကြပြီးလျှင် မှားသောအသက်မွေးမှုဖြစ်သော ဤသို့သော ဖီလာအတတ်ဖြင့်အသက် မွေးကြ၏။ ဤသည်တို့ကား အဘယ်နည်း။ နတ်ကိုးခြင်း တောင်းဆုပြည့်၍ နတ်ပူဇော်ခြင်းဖုတ်တစ္ဆေ အတတ်ကို လေ့ကျင့်ခြင်း မြေအိမ်၌နေ၍ သင်အပ်သော အတတ်ကို လေ့ကျင့်ခြင်း (ပဏ္ဍုက်ကို) ယောကျ်ား ဖြစ်စေခြင်း (ယောကျ်ားကို) ပဏ္ဍုက်ဖြစ်စေခြင်း မြေကြန်အတတ်ကို လေ့ကျင့်ခြင်းဆောက်လုပ်မည့် မြေရာ၌ အစီအရင်ပြုခြင်း ခံတွင်းဆေးခြင်း ရေချိုးစေခြင်း မီးပူဇော်ခြင်း ပျို့အန်စေခြင်း ဝမ်းသက်စေခြင်း (သလိပ်စသည့် ဒေါသတို့ကို) အထက်သို့ လှန်စေခြင်း အောက်သို့လျှောစေခြင်း ဦးခေါင်းမှ (သွေးစသော ဒေါသတို့ကို) ထွက်စေခြင်း နားဆီချက်ခြင်းမျက်စဉ်းဆီချက်ခြင်း နှာနှတ်ခြင်း ထက်သော မျက်စဉ်း ဆေးဖော်ခြင်း အေးသော မျက်စဉ်းဆေးဖော်ခြင်းတိမ်သလာကို ဆေးကုခြင်း ခွဲစိတ်ကုသခြင်း သူငယ်နာ ဆေးကုခြင်း မူလဆေးတို့ကို ပေးခြင်းအနာ ဆေးတို့ကို (ကပ်ခြင်း) ခွာခြင်း ဤသည်တို့တည်း၊ (ရဟန်းသည်) မှားသောအသက်မွေးမှုဖြစ်သော ဤသို့သော ဖီလာအတတ်ဖြင့် (အသက်မွေးခြင်း) မှ ရှောင်ကြဉ်၏။ ဤသည်လည်းထိုရဟန်း၏ သီလပေတည်း။

၂၁၂။ မင်းကြီး စင်စစ်မူကား ဤသို့ သီလနှင့် ပြည့်စုံသော ထိုရဟန်းသည် ယင်းသို့ သီလစောင့်ထိန်းခြင်းနှင့် စပ်၍ မည်သည့်အကြောင်းကြောင့်မျှ ဘေးကို မတွေ့မြင်ရ၊ မင်းကြီး အဘိသိက်သွန်းပြီးသော ရန်သူကို ပယ်ပြီးသော မင်းသည် ရန်သူနှင့် စပ်၍ မည်သည့်အကြောင်းကြောင့်မျှ ဘေးကိုမတွေ့မြင်ရသကဲ့သို့၊ ဤအတူ သီလနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် သီလစောင့်ထိန်းခြင်းနှင့် စပ်၍ မည်သည့် အကြောင်းကြောင့်မျှ ဘေးကို မတွေ့မမြင်ရ၊ ထိုရဟန်းသည် ဤမြတ်သော သီလအစုနှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ မိမိသန္တာန်၌ အပြစ်ကင်းသော ချမ်းသာကို ခံစား၏။ မင်းကြီး ရဟန်းသည် ဤသို့လျှင်သီလနှင့် ပြည့်စုံပေ၏။

မဟာသီလ ပြီး၏။

၁။ ဤ၌ ဖီလာအတတ် ဟူသည် နတ်ရွာနိဗ္ဗာန် ရောက်ကြောင်း အကျင့်နှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်အတတ်တည်း၊ ။
၂။ ဥပါတကျမ်း မိုးကြိုးကျခြင်းစသည်၏ အကျိုးအပြစ်ကို ဆိုသောကျမ်း။
၃။ သုဓာဘောဇနဇာတ်တွင် "ကဒလိမိဂါ ဗဟူ စေတ္ထ၊ ဗိဠာရာ သသကဏ္ဌိကာ" ဟူသော ဂါထာ၌ ကဏ္ဌိကသဒ္ဒါသည် သမင် ဒရယ်အနက်ကို ဟောဏ်၊ ဝိဓုရဇာတ်၌ကား "ဗိဠာရာ သသကဏ္ဍကာ"ဟု ရှိ၏၊ ကဏ္ဍကသဒ္ဒါသည် ကြွေကို ဟောဏ်၊ ဤ သီလကွန် အဋ္ဌကထာ၌ကား နားတန်းဆာဟူ၍လည်းကောင်း အထွတ်ဟူ၍လည်းကောင်း ဖွင့်ဆို၏။

♣

ဣန္ဒြေကို စောင့်စည်းခြင်း

၂၁၃။ မင်းကြီး ရဟန်းသည် အဘယ်သို့လျှင် ဣန္ဒြေတို့၌ ပိတ်ထားသော တံခါးရှိသနည်း 'ဣန္ဒြေတို့ကို စောင့်စည်းသနည်း'။ မင်းကြီး ဤလောကဌ ရဟန်းသည် မျက်စိဖြင့် အဆင်း 'ရူပါရုံ' ကိုမြင်သော် (မိန်းမ ယောကျ်ားစသော) သဏ္ဌာန်နိမိတ်ကို စွဲယူလေ့မရှိ၊ (လက်ခြေစသော အင်္ဂါ ပြုံးဟန်ရယ်ဟန်စသော အမူအရာ) အမှတ်လက္ခဏာကို စွဲယူလေ . မရှိ၊ (အကယ်၍) စက္ခုဣန္ဒြေကို မစောင့်စည်းဘဲနေလျှင် ယင်း (စက္ခုဣန္ဒြေကို မစောင့်စည်းခြင်းဟူသော) အကြောင်းကြောင့် မက်မောခြင်း 'အဘိဇ္ဈာ' နှလုံး မသာခြင်း 'ဒေါမနဿ' ဟူသော ယုတ်မာသော အကုသိုလ်တရားတို့သည် ထိုမစောင့်စည်းသူကိုလိုက်၍ နှိပ်စက် ကုန်ရာ၏၊ (ထို့ကြောင့် ရဟန်းသည်) ထိုစက္ခုဣန္ဒြေကို စောင့်စည်းခြင်းငှါ ကျင့်၏၊ စက္ခုဣန္ဒြေကို စောင့်စည်း၏၊ စက္ခုဣန္ဒြေ၌ စောင့်စည်းခြင်းသို့ ရောက်၏။

နားဖြင့် အသံ 'သဒ္ဒါရုံ' ကို ကြားသော်။ပ။

နှာခေါင်းဖြင့် အနံ့ 'ဂန္ဓာရုံ' ကို နမ်းသော်။ပ။

လျှာဖြင့် အရသာ 'ရသာရုံ' ကို လျက်သော်။ပ။

ကိုယ်ဖြင့် အတွေ့ 'ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ' ကို ထိသော်။ပ။

စိတ်ဖြင့် သဘော 'ဓမ္မာရုံ' ကို သိသော် (မိန်းမ ယောကျ်ား စသော) သဏ္ဌာန်နိမိတ်ကို စွဲယူလေ့ မရှိ၊ (လက်ခြေစသော အင်္ဂါ ပြုံးဟန်ရယ်ဟန်စသော အမူအရာ) အမှတ်လက္ခဏာကို စွဲယူလေ့မရှိ၊ (အကယ်၍) မနိန္ဒြေကို မစောင့်စည်းဘဲ နေလျှင် ယင်း (မနိန္ဒြေကို မစောင့်စည်းခြင်းဟူသော) အကြောင်းကြောင့်မက်မောခြင်း 'အဘိဇ္ဈာ' နှလုံးမသာခြင်း 'ဒေါမနဿ' ဟူသော ယုတ်မာသော အကုသိုလ်တရားတို့သည်ထိုမစောင့်စည်းသူကို လိုက်၍ နှိပ်စက်ကုန်ရာ၏၊ (ထို့ကြောင့် ရဟန်းသည်) ထိုမနိန္ဒြေကို စောင့်စည်းခြင်းငှါ ကျင့်၏၊ မနိန္ဒြေကို စောင့်စည်း၏၊ မနိန္ဒြေ၌ စောင့်စည်းခြင်းသို့ ရောက်၏။

ထို (ရဟန်း) သည် ဤမြတ်သော ဣန္ဒြေကို စောင့်စည်းခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသည် ဖြစ်၍ မိမိသန္တာန်၌ (ကိလေသာနှင့်) မရောသော ချမ်းသာကို ခံစားဏ်၊ မင်းကြီး ရဟန်းသည် ဤသို့လျှင် ဣန္ဒြေတို့၌ပိတ်ထားသော တံခါး ရှိပေ၏ 'ဣန္ဒြေတို့ကို စောင့်စည်းပေ၏'။

အောက်မေ့ခြင်းနှင့် ဆင်ခြင်ခြင်း

၂၁၄။ မင်းကြီး ရဟန်းသည် အဘယ်သို့လျှင် အောက်မေ့ခြင်း 'သတိ' ဆင်ခြင်ခြင်း 'သမ္မဇဉ်' နှင့်ပြည့်စုံသနည်း။ မင်းကြီး ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ရှေ့သို့ တက်ရာ နောက်သို့ ဆုတ်ရာ၌ဆင်ခြင်လျက် ပြုလေ့ရှိ၏၊ တူရူကြည့်ရာ တစောင်းကြည့်ရာ၌ ဆင်ခြင်လျက် ပြုလေ့ရှိ၏၊ ကွေးရာ ဆန့်ရာ၌ ဆင်ခြင်လျက် ပြုလေ့ရှိ၏၊ ဒုကုဋ္ဌ သပိတ် သင်္ကန်းကို ဆောင်ရာ၌ ဆင်ခြင်လျက်ပြုလေ့ရှိ၏၊ စားရာ သောက်ရာ ခဲရာ လျက်ရာ၌ ဆင်ခြင်လျက် ပြုလေ့ရှိ၏၊ ကျင်ကြီး ကျင်ငယ် စွန့်ရာ၌ဆင်ခြင်လျက် ပြုလေ့ ရှိ၏၊ သွားရာ ရပ်ရာ ထိုင်ရာ အိပ်ရာ နိုးရာ ပြောရာ ဆိတ်ဆိတ်နေရာ၌ဆင်ခြင်လျက် ပြုလေ့ရှိ၏။ မင်းကြီး ရဟန်းသည် ဤသို့လျှင် အောက်မေ့ခြင်း 'သတိ' ဆင်ခြင်ခြင်း 'သမ္မဇဉ်' နှင့် ပြည့်စုံပေ၏။

ရောင့်ရဲလွယ်ခြင်း

၂၁၅။ မင်းကြီး ရဟန်းသည် အဘယ်သို့လျှင် ရောင့်ရဲလွယ်သနည်း။ မင်းကြီး ဤသာသနာတော်၌ရဟန်းသည် ကိုယ်ကို မျှတစေနိုင်ရုံသော သင်္ကန်းဖြင့် ဝမ်းကို မျှတစေနိုင်ရုံသော ဆွမ်းဖြင့် ရောင့်ရဲ၏၊ ထိုရဟန်းသည် သွားလေရာရာသို့ (ကိုယ်နှင့် အတူ ပါမြဲ ပရိက္ခရာမျှသာ ရှိသဖြင့်) တစ်ပါတည်း ယူပြီးဖြစ်၍သာလျှင် သွား၏၊ မင်းကြီး အတောင်ရှိသော ငှက်သည် ပျံလေရာရာသို့ မိမိအတောင်သာဝန်ရှိသည်ဖြစ်၍ ပျံသကဲ့သို့ မင်းကြီး ဤအတူ ရဟန်းသည် ကိုယ်ကို မျှတစေနိုင်ရုံသော သင်္ကန်းဖြင့်ဝမ်းကို မျှတစေနိုင်ရုံသော ဆွမ်းဖြင့် ရောင့်ရဲ၏၊ ထိုရဟန်းသည် သွားလေရာရာသို့ (ကိုယ်နှင့် အတူ ပါမြဲ ပရိက္ခရာမျှသာ ရှိသဖြင့်) တစ်ပါတည်း ယူပြီးဖြစ်၍သာလျှင် သွား၏၊ မင်းကြီး ရဟန်းသည် ဤသို့လျှင် ရောင့်ရဲလွယ် ပေ၏။

နီဝရဏငါးပါးကို ပယ်ခြင်း

၂၁၆။ ထို (ရဟန်း) သည် ဤမြတ်သော သီလအစုနှင့်လည်း ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ ဤမြတ်သောဣန္ဒြေစောင့်စည်းခြင်းနှင့်လည်း ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ ဤမြတ်သော အောက်မေ့ခြင်း 'သတိ' ဆင်ခြင်ခြင်း 'သမ္မဇဉ်' နှင့်လည်း ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ ဤမြတ်သော ရောင့်ရဲခြင်းနှင့်လည်း ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ ဆိတ်ငြိမ်သော ကျောင်း အိပ်ရာ နေရာကို မှီဝဲ၏၊ တောကို သစ်ပင်ရင်းကို တောင်ကို ချောက်ကို တောင်ခေါင်းကိုသင်းချိုင်းကို တောအုပ်ကို လွင်ပြင်ကို ကောက်ရိုးပုံကို မှီဝဲ၏။

ထို (ရဟန်း) သည် ဆွမ်းခံရာမှ ပြန်ခဲ့၍ ဆွမ်းစားပြီးနောက် ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေပြီးလျှင် ကိုယ်ကိုဖြောင့်မတ်စွာ ထား၍ ကမ္မဋ္ဌာန်းသို့ ရှေးရှု သတိကို ဖြစ်စေလျက် ထိုင်၏။

၂၁၇။ ထိုရဟန်းသည် (ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ငါးပါးဟူသော) လောကဌ် မက်မောခြင်း 'အဘိဇ္ဈာ' ကို ပယ်၍မက် မောခြင်း 'အဘိဇ္ဈာ' ကင်းသော စိတ်ဖြင့် နေ၏၊ မက်မောခြင်း 'အဘိဇ္ဈာ' မှ စိတ်ကိုစင်ကြယ်စေ၏၊ ပျက်စီးစေ လိုသော ဒေါသကို ပယ်၍ မပျက်စီးစေလိုသော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့၏ အစီးအပွားကို လိုလားလျက် နေ၏၊ ပျက်စီးစေလိုသော ဒေါသမှ စိတ်ကိုစင်ကြယ်စေ၏။ လေးလံ ထိုင်းမှိုင်းခြင်း 'ထိန မိဒ္ဓ' ကို

ပယ်၍ လေးလံ ထိုင်းမှိုင်းခြင်း 'ထိန မိဒ္ဓ' မှကင်းသည်ဖြစ်၍ အောက်မေ့ ဆင်ခြင်လျက် အလင်းရောင်ကို မှတ်ခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ လေးလံထိုင်းမှိုင်းခြင်း 'ထိနမိဒ္ဓ' မှ စိတ်ကို စင်ကြယ်စေ၏။ ပျံ့လွင့်ခြင်း 'ဥဒ္ဓစ္စ' နောင်တ တစ်ဖန်ပူပန်ခြင်း 'ကုက္ကစ္စ' ကို ပယ်၍ မိမိသန္တာန်၌ ငြိမ်း အေးသော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ မပျံ့လွင့်သည်ဖြစ်၍နေ၏။ ပျံ့လွင့်ခြင်း 'ဥဒ္ဓစ္စ' နောင်တ တစ်ဖန် ပူပန်ခြင်း 'ကုက္ကစ္စ' မှ စိတ်ကို စင်ကြယ်စေ၏။ ယုံမှားခြင်း 'ဝိစိကိစ္ဆာ' ကို ပယ်၍ ယုံမှားခြင်း 'ဝိစိကိစ္ဆာ' ကို လွန် မြောက်သည်ဖြစ်၍ ကုသိုလ်တရားတို့၌သို့လော သို့လော မရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ယုံမှားခြင်း 'ဝိစိကိစ္ဆာ' မှ စိတ်ကို စင်ကြယ်စေ၏။

၂၁၈။ မင်းကြီး ဥပမာသော်ကား ယောကျ်ားသည် ကြွေးယူ၍ အလုပ်တို့ကို လုပ်ကိုင်ရာ၏။ ထိုသူ၏အလုပ်တို့သည် ဖွံ့ဖြိုးကုန်ရာ၏။ ထိုသူသည် အဟောင်းဖြစ်သော ကြွေးရင်းတို့ကိုလည်း ဆပ်ရာ၏။ ထိုသူအား သားမယား ကျွေးမွေးရန် အလို့ငှါ အမြတ်လည်း ကျန်ရာ၏။ ထိုသူအား ဤသို့ အကြံဖြစ်ရာ၏– "ငါသည်ရှေးက ကြွေးယူ၍ အလုပ်တို့ကို လုပ်ကိုင်ခဲ့၏။ ထိုငါ၏ အလုပ်တို့သည်ဖွံ့ဖြိုးခဲ့ကုန်၏။ ငါသည် အဟောင်းဖြစ်သော ကြွေးရင်းတို့ကိုလည်း ဆပ်ခဲ့ရ၏။ ငါ့အား သားမယား ကျွေးမွေးရန်အလို့ငှါ အမြတ်လည်း ကျန်သေး၏"ဟု အကြံဖြစ်ရာ၏။

ထို သူသည် ထို (ကြွေးကင်းခြင်း) အကြောင်းကြောင့် ဝမ်းမြောက်ခြင်းကို ရရာ၏။ ဝမ်းသာခြင်းသို့ရောက်ရာ၏။

၂၁၉။ မင်းကြီး ဥပမာ တစ်မျိုးသော်ကား အနာရောဂါရှိသော ဆင်းရဲနှိပ်စက်ခံရသော ပြင်းစွာမကျန်းမာသော ယောကျ်ားသည် ရှိရာ၏။ ထိုသူ၌ ထမင်းကိုလည်း စားလိုစိတ် မရှိရာ၊ ထိုသူ၏ ကိုယ်၌အားလည်း မရှိရာ၊ ထိုသူသည် နောင်အခါ၌ ထိုအနာရောဂါမှ လွတ်ရာ၏။ ထိုသူ၌ ထမင်းကိုလည်းစားလိုစိတ် ရှိရာ၏။ ထိုသူ၏ ကိုယ်၌ အားလည်း ရှိရာ၏။ ထိုသူအား ဤသို့ အကြံဖြစ်ရာ၏ –

"ငါသည် ရှေးက အနာရောဂါရှိသော ဆင်းရဲနှိပ်စက်ခံရသော ပြင်းစွာမကျန်းမာသောသူ ဖြစ်ခဲ့၏။ ငါ၌ထမင်းကိုလည်း စားလိုစိတ် မရှိခဲ့၊ ငါ၏ ကိုယ်၌ အားလည်း မရှိခဲ့၊ ထိုငါသည် ယခုအခါ ထိုအနာရောဂါမှလွတ်ခဲ့၏။ ငါ၌ ထမင်းကိုလည်း စားလိုစိတ်ရှိ၏။ ငါ၏ ကိုယ်၌ အားလည်း ရှိ၏"ဟု အကြံ ဖြစ်ရာ၏။

ထို သူသည် ထို (အနာကင်းခြင်း) အကြောင်းကြောင့် ဝမ်းမြောက်ခြင်းကို ရရာ၏။ ဝမ်းသာခြင်းသို့ရောက်ရာ၏။

၂၂၀။ မင်းကြီး ဥပမာ တစ်မျိုးသော်ကား နှောင်အိမ်၌ နှောင်ဖွဲ့ခံရသော ယောကျ်ားသည် ရှိရာ၏။ ထိုသူသည် နောင်အခါ၌ ထိုနှောင်အိမ်မှ ဘေးကင်းလျက် ချမ်းသာစွာ လွတ်ရာ၏။ ထိုသူအား စည်းစိမ်အနည်းငယ်မျှ ပျက်စီးခြင်း မရှိရာ၊ ထိုသူအား ဤသို့ အကြံဖြစ်ရာ၏– "ငါသည် ရှေးက နှောင်အိမ်၌ နှောင်ဖွဲ့ခံရ၏။ ထိုငါသည် ယခုအခါ ထိုနှောင်အိမ်မှ ဘေးကင်းလျက်ချမ်းသာစွာ လွတ်ခဲ့၏။ ငါ့အား စည်းစိမ် အနည်းငယ်မျှ ပျက်စီးခြင်းလည်း မရှိ"ဟု အကြံ ဖြစ်ရာ၏။

ထိုသူသည် ထို (နှောင်အိမ်မှလွတ်ခြင်း) အကြောင်းကြောင့် ဝမ်းမြောက်ခြင်းကို ရရာ၏။ ဝမ်းသာခြင်း သို့ရောက်ရာ၏။

၂၂၁။ မင်းကြီး ဥပမာ တစ်မျိုးသော်ကား (မိမိကိုယ်ကို) မိမိမစိုးပိုင်သော သူတစ်ပါးတို့ စိုးပိုင် သောအလိုရှိရာသို့ မသွားနိုင်သော ကျွန်ယောကျ်ားသည် ရှိရာ၏၊ ထိုသူသည် နောင်အခါ၌ ထိုကျွန် အဖြစ်မှလွတ်ရာ၏၊ (မိမိကိုယ်ကို) မိမိစိုးပိုင်သော သူတစ်ပါးတို့ မစိုးပိုင်သော အလိုရှိရာသို့ သွားနိုင် သောလွတ်လပ်သူ ဖြစ်ရာ၏၊ ထိုသူအား ဤသို့ အကြံဖြစ်ရာ၏ –

"ငါသည် ရှေးက မိမိကိုယ်ကို မိမိမစိုးပိုင်သော သူတစ်ပါးတို့ စိုးပိုင်သော အလိုရှိရာသို့ မသွားနိုင်သောကျွန်ဖြစ်ခဲ့၏၊ ထိုငါသည် ယခု ထိုကျွန်အဖြစ်မှ လွတ်ခဲ့၏၊ (မိမိကိုယ်ကို) မိမိ စိုးပိုင်သော သူတစ်ပါးတို့,မစိုးပိုင်သော အလိုရှိရာသို့ သွားနိုင်သော လွတ်လပ်သူဖြစ်၏"ဟု အကြံ ဖြစ်ရာ၏။

ထိုသူသည် ထို (လွတ်လပ်သူဖြစ်ခြင်း) အကြောင်းကြောင့် ဝမ်းမြောက်ခြင်းကို ရရာ၏၊ ဝမ်းသာခြင်း သို့ရောက်ရာ၏။

၂၂၂။ မင်းကြီး ဥပမာ တစ်မျိုးသော်ကား ယောကျ်ားသည် အစာခေါင်းပါးသော ဘေးရန်ရှိသောရှည်ဝေးသော ခရီးခဲကို ဥစ္စာအသုံးအဆောင်နှင့် တကွ သွားရာ၏၊ ထိုသူသည် နောင်အခါ၌ ထိုခရီးခဲကိုချမ်းသာစွာ လွန်မြောက်၍ ငြိမ်းချမ်းသော ဘေးမရှိသော ရွာသို့ ရောက်ရာ၏၊ ထိုသူအား ဤသို့ အကြံဖြစ်ရာ၏ –

"ငါသည် ရှေးက အစာခေါင်းပါး၍ ဘေးရန်ရှိသော ရှည်ဝေးသော ခရီးခဲကို ဥစ္စာ အသုံးအဆောင်နှင့်တကွ သွားခဲ့၏၊ ထိုငါသည် ယခုအခါ ထိုခရီးခဲကို ချမ်းသာစွာ လွန်မြောက်၍ ငြိမ်းချမ်း သောဘေး မရှိသော ရွာသို့ ရောက်ခဲ့၏"ဟု အကြံဖြစ်ရာ၏။ထိုသူသည် ထို (ငြိမ်းချမ်းရာသို့ ရောက်ခြင်း) အကြောင်းကြောင့် ဝမ်းမြောက်ခြင်းကို ရရာ၏၊ ဝမ်းသာခြင်းသို့ ရောက်ရာ၏။

၂၂၃။ မင်းကြီး ဤအတူ ရဟန်းသည် ကြွေးကဲ့သို့, အနာရောဂါကဲ့သို့, နှောင်အိမ်ကဲ့သို့, ကျွန်အဖြစ်ကဲ့သို့, ရှည်ဝေးသော ခရီးခဲကဲ့သို့, မိမိ၌ မပယ်ရသေးကုန်သော ဤအပိတ်အပင် 'နီဝရဏ' တရား ငါးပါးတို့ကို ကောင်းစွာ မြင်၏။

၂၂၄။ မင်းကြီး ကြွေးကင်းခြင်းကဲ့သို့, အနာရောဂါကင်းခြင်းကဲ့သို့, နှောင်အိမ်မှလွတ်ခြင်းကဲ့သို့,လွတ်လပ်သူဖြစ်ခြင်းကဲ့သို့, ငြိမ်းချမ်းရာအရပ်သို့, ရောက်ခြင်းကဲ့သို့, မင်းကြီး ဤအတူ ရဟန်းသည် မိမိ၌ဤအပိတ်အပင် 'နီဝရဏ' တရားငါးပါးတို့,ကို ပယ်ပြီးဖြစ်သည်ကို ကောင်းစွာ မြင်၏။

၂၂၅။ မိမိ၌ ဤအပိတ်အပင် 'နီဝရဏ' တရားငါးပါး ပယ်ပြီးဖြစ်သည်ကို ကောင်းစွာ မြင်သောထိုရဟန်းအား ဝမ်းမြောက်ခြင်းသည် ဖြစ်၏၊ ဝမ်းမြောက်သော ရဟန်းအား နှစ်သိမ့်ခြင်း 'ပီတိ' သည်ဖြစ်၏၊ နှစ်သိမ့်သော စိတ်ရှိသော ရဟန်း၏ ကိုယ်သည် ငြိမ်းအေး၏၊ ငြိမ်းအေးသော ကိုယ်ရှိသောရဟန်းသည် ချမ်းသာကို ခံစား၏၊ ချမ်းသာသော ရဟန်း၏ စိတ်သည် တည်ကြည်၏။

ပဌမစျာန် ရဟန်းဖြစ်ကျိုး

၂၂၆။ ထို (ရဟန်း) သည် ကာမဂုဏ်တို့မှ ကင်းဆိတ်၍သာလျှင် အကုသိုလ်တရားတို့မှ ကင်းဆိတ်၍သာလျှင် ကြံစည်ခြင်း 'ဝိတက်' နှင့် တကွဖြစ်သော သုံးသပ်ဆင်ခြင်ခြင်း 'ဝိစာရ' နှင့် တကွဖြစ်သော 'နီဝရဏ' ကင်းဆိတ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်ခြင်း 'ပီတိ' ချမ်းသာခြင်း 'သုခ' ရှိသော ပဌမဈာန်သို့ရောက်၍ နေ၏။ ထို (ရဟန်း) သည် ဤကိုယ်ကိုပင်လျှင် 'နီဝရဏ' ကင်းဆိတ်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်ခြင်း 'ပီတိ' ချမ်းသာခြင်း 'သုခ' ဖြင့် စိုစွတ်စေ၏။ အလုံးစုံ စိုစွတ်စေ၏။ ပြည့်စေ၏။ ပျံ့နှံ့စေ၏။ 'နီဝရဏ' ကင်းဆိတ်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်ခြင်း 'ပီတိ' ချမ်းသာခြင်း 'သုခ' ဖြင့် ထိုရဟန်း၏တစ်ကိုယ် လုံး၌ မပျံ့နှံ့သော နေရာ အနည်းငယ်မျှ မရှိ။

၂၂၇။ မင်းကြီး ဥပမာသော်ကား ကျွမ်းကျင်သော ရေချိုးပေးသူသည်လည်းကောင်း ရေချိုးပေး သူ၏ တပည့်သည်လည်းကောင်း ကြေးခွက်၌ ရေချိုးကသယ်မှုန့်တို့ကို ဖြူးပြီးလျှင် ရေဖြင့် ဖျန်းလျက်ဖျန်းလျက် အခဲပြုရာ၏။ ထိုရေချိုးကသယ်မှုန့်ခဲသည် အစေးဖြင့် စိမ့်ဝင်လျက် ရှိရာ၏။ အစေးဖြင့်ဖွဲ့စည်းလျက် ရှိရာ၏။ အတွင်း အပြင်၌ အစေးဖြင့် ပျံ့နှံ့လျက် ရှိရာ၏။ ရေယိုကျခြင်းလည်း မရှိရာ။

မင်းကြီး ဤအတူ ရဟန်းသည် ဤကိုယ်ကိုပင်လျှင် 'နီဝရဏ' ကင်းဆိတ်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သောနှစ်သိမ့်ခြင်း 'ပီတိ' ချမ်းသာခြင်း 'သုခ' ဖြင့် စိုစွတ်စေ၏။ အလုံးစုံ စိုစွတ်စေ၏။ ပြည့်စေ၏။ ပျံ့နှံ့စေ၏။ 'နီဝရဏ' ကင်းဆိတ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်ခြင်း 'ပီတိ' ချမ်းသာခြင်း 'သုခ' ဖြင့် ထိုရဟန်း၏တစ်ကိုယ်လုံး၌ မပျံ့နှံ့သော နေရာ အနည်းငယ်မျှ မရှိ။

မင်းကြီး ဤသည်လည်း ရှေးဖြစ်ကုန်သော ကိုယ်တိုင် သိမြင်ရသော ရဟန်း ဖြစ်ကျိုးတို့ထက် သာ၍နှစ်သက်ဖွယ်လည်းဖြစ်သော သာ၍ မွန်မြတ်သည်လည်းဖြစ်သော ကိုယ်တိုင် သိမြင်ရသော ရဟန်းဖြစ်ကျိုးပေတည်း။

ဒုတိယဈာန် ရဟန်းဖြစ်ကျိုး

၂၂၈။ မင်းကြီး တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ရဟန်းသည် ဝိတက် ဝိစာရငြိမ်းခြင်းကြောင့် မိမိသန္တာန်၌စိတ်ကို ကြည်လင်စေတတ်သော၊ စိတ်တည်ကြည်ခြင်း 'သမာဓိ' ကို ဖြစ်ပွားစေတတ်သော၊ ကြံစည်ခြင်း 'ဝိတက်' မရှိသော၊ သုံးသပ်ဆင်ခြင်ခြင်း 'ဝိစာရ' မရှိသော၊ တည်ကြည်ခြင်း 'သမာဓိ' ကြောင့်ဖြစ်သော၊ နှစ်သိမ့်ခြင်း 'ပီတိ' ချမ်းသာခြင်း 'သုခ' ရှိသော ဒုတိယဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။ ထိုရဟန်းသည်ဤကိုယ်ကိုပင်လျှင် တည်ကြည်ခြင်း 'သမာဓိ' ကြောင့်ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်ခြင်း 'ပီတိ' ချမ်းသာခြင်း 'သုခ' ဖြင့်စိုစွတ်စေ၏။ အလုံးစုံ စိုစွတ်စေ၏။ ပြည့်စေ၏။ ပျံ့နှံ့စေ၏။ တည်ကြည်ခြင်း 'သမာဓိ' ကြောင့် ဖြစ်သောနှစ်သိမ့်ခြင်း 'ပီတိ' ချမ်းသာခြင်း 'သုခ' ဖြင့် ထိုရဟန်း၏ တစ်ကိုယ်လုံး၌ မပျံ့နှံ့သော နေရာ အနည်း ငယ်မျှ မရှိ။

၂၂၉။ မင်းကြီး ဥပမာသော်ကား နက်စွာသော စိမ့်ရေရှိသော ရေအိုင်သည် ရှိရာ၏။ ထိုရေအိုင်၏အရှေ့အရပ်၌လည်း ရေဝင်ပေါက် မရှိရာ၊ တောင်အရပ်၌လည်း ရေဝင်ပေါက် မရှိရာ၊ အနောက်အရပ်၌လည်း ရေဝင်ပေါက် မရှိရာ၊ မြောက်အရပ်၌လည်း ရေဝင်ပေါက် မရှိရာ၊ မိုးသည်လည်း အချိန်မှန်မှန်သည်းထန်စွာ ရွာသွန်းခြင်း မရှိရာ၊ သို့သော်လည်း ထိုရေအိုင်မှ

အေးမြသော ရေအလျဉ်သည် စိမ့်ထွက်၍ထိုရေအိုင်ကိုပင်လျှင် အေးမြသော ရေဖြင့် စိုစွတ်စေရာ၏၊ အလုံးစုံ စိုစွတ်စေရာ၏၊ ပြည့်စေရာ၏၊ ပျံ့နှံ့စေ ရာ၏၊ အေးမြသော ရေဖြင့် ထိုရေ အိုင်တစ်ခုလုံး၌ မပျံ့နှံ့သော နေရာ အနည်းငယ်မျှ မရှိရာ။

မင်းကြီး ဤအတူ ရဟန်းသည် ဤကိုယ်ကိုပင်လျှင် တည်ကြည်ခြင်း 'သမာဓိ' ကြောင့် ဖြစ်သောနှစ်သိမ့်ခြင်း 'ပီတိ' ချမ်းသာခြင်း 'သုခ' ဖြင့် စိုစွတ်စေ၏၊ အလုံးစုံ စိုစွတ်စေ၏၊ ပြည့်စေ၏၊ ပျံ့နှံ့စေ၏၊ တည်ကြည်ခြင်း 'သမာဓိ' ကြောင့် ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်ခြင်း 'ပီတိ' ချမ်းသာခြင်း 'သုခ' ဖြင့် ထိုရဟန်း၏တစ်ကိုယ်လုံး၌ မပျံ့နှံ့သော နေရာ အနည်းငယ်မျှ မရှိ။

မင်းကြီး ဤသည်လည်း ရှေးဖြစ်ကုန်သော ကိုယ်တိုင် သိမြင်ရသော ရဟန်း ဖြစ်ကျိုးတို့ထက် သာ၍နှစ်သက်ဖွယ်လည်းဖြစ်သော သာ၍ မွန်မြတ်သည်လည်းဖြစ်သော ကိုယ်တိုင် သိမြင်ရသော ရဟန်းဖြစ်ကျိုးပေတည်း။

တတိယဈာန် ရဟန်းဖြစ်ကျိုး

၂၃၀။ မင်းကြီး တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ရဟန်းသည် နှစ်သိမ့်ခြင်း 'ပီတိ' ကိုလည်း မတပ်မက်ခြင်းကြောင့် သတိသမ္ပဇဉ်နှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ လျစ်လျူရှုလျက် နေ၏၊ ချမ်းသာခြင်း 'သုခ' ကိုလည်းကိုယ်ဖြင့် ခံစား၏၊ အကြင် (တတိယဈာန်) ကြောင့် ထိုသူကို "လျစ်လျူရှုသူ သတိရှိသူ ချမ်းသာစွာနေလေ့ရှိသူ"ဟု (အရိယာပုဂ္ဂိုလ်) တို့သည် ပြောကြားကုန်၏၊ (ရဟန်းသည်) ထိုတတိယဈာန်သို့ ရောက်၍နေ၏၊ ထို (ရဟန်း) သည် ဤကိုယ်ကို ပင်လျှင် နှစ်သိမ့်ခြင်း 'ပီတိ' ကင်းသော ချမ်းသာခြင်း 'သုခ' ဖြင့်စိုစွတ်စေ၏၊ အလုံးစုံ စိုစွတ်စေ၏၊ ပြည့်စေ၏၊ ပျံ့နှံ့စေ၏၊ နှစ်သိမ့်ခြင်း 'ပီတိ' ကင်းသော ချမ်းသာခြင်း 'သုခ' ဖြင့် ထိုရဟန်း၏ တစ်ကိုယ်လုံး၌ မပျံ့နှံ့သော နေရာ အနည်းငယ်မျှ မရှိ။

၂၃၁။ မင်းကြီး ဥပမာသော်ကား ဥပွလ[၁]ကြာတော၌လည်းကောင်း၊ ပဒုမ္မာကြာတော၌လည်းကောင်း၊ ပုဏ္ဍရိက်ကြာတော၌လည်းကောင်း၊ ဥပွလကြာ အချို့တို့သည် လည်းကောင်း၊ ပဒုမ္မာကြာ အချို့တို့သည်လည်းကောင်း၊ ပုဏ္ဍရိက်ကြာအချို့တို့သည် လည်းကောင်း ရေ၌ ပေါက်ကုန်၏၊ ရေ၌ ကြီးပွား ကုန်၏၊ ရေမှ မပေါ်ထွက်သေးကုန်၊ ရေထဲ၌ မြုပ်၍ ဖွံ့ဖြိုးကုန်၏၊ ထိုကြာတို့သည် အဖျားအရင်းတိုင် အောင်အေးမြသော ရေဖြင့် စိုစွတ်ကုန်၏၊ အလုံးစုံ စိုစွတ်ကုန်၏၊ ပြည့်ကုန်၏၊ ပျံ့နှံ့ကုန်၏၊ ထိုဥပွလကြာပဒုမ္မာကြာ ပုဏ္ဍရိက်ကြာတို့၏ အစိတ်အပိုင်း အလုံးစုံ၌ အေးမြသော ရေဖြင့် မပျံ့နှံ့သော နေရာအနည်းငယ်မျှ မရှိရာ။

မင်းကြီး ဤအတူ ရဟန်းသည် ဤကိုယ်ကိုပင်လျှင် နှစ်သိမ့်ခြင်း 'ပီတိ' ကင်းသော ချမ်းသာခြင်း 'သုခ' ဖြင့် စိုစွတ်စေ၏၊ အလုံးစုံစိုစွတ်စေ၏၊ ပြည့်စေ၏၊ ပျံ့နှံ့စေ၏၊ နှစ်သိမ့်ခြင်း 'ပီတိ' ကင်းသော ချမ်းသာခြင်း 'သုခ' ဖြင့် ထိုရဟန်း၏ တစ်ကိုယ်လုံး၌ မပျံ့နှံ့သော နေရာ အနည်းငယ်မျှ မရှိ။

မင်းကြီး ဤသည်လည်း ရှေးဖြစ်ကုန်သော ကိုယ်တိုင် သိမြင်ရသော ရဟန်းဖြစ်ကျိုးတို့ထက် သာ၍နှစ်သက်ဖွယ်လည်းဖြစ်သော သာ၍ မွန်မြတ်သည်လည်းဖြစ်သော ကိုယ်တိုင် သိမြင်ရသော ရဟန်းဖြစ်ကျိုးပေတည်း။

စတုတ္ထဈာန် ရဟန်းဖြစ်ကျိုး

၂၃၂။ မင်းကြီး တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ရဟန်းသည် ချမ်းသာ ဆင်းရဲကို ပယ်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ရှေးဦးကပင်လျှင် ဝမ်းသာခြင်း နှလုံးမသာခြင်းတို့၏ ချုပ်နှင့်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း ဆင်းရဲ ချမ်းသာ မရှိသော လျစ်လျူရှုမှု 'ဥပေက္ခာ' ကြောင့်ဖြစ်သည့် သတိ၏ စင်ကြယ်ခြင်းရှိသော စတုတ္ထဈာန်သို့ရောက်၍ နေ၏၊ ထိုရဟန်းသည် ဤကိုယ်ကိုပင်လျှင် သန့်ရှင်းဖြူစင်သော စိတ်ဖြင့် ပျံ့နှံ့စေ၍ နေ၏၊ ထိုရဟန်း၏ တစ်ကိုယ်လုံး၌ သန့်ရှင်းဖြူစင်သော စိတ်ဖြင့် မပျံ့နှံ့သော နေရာ အနည်းငယ်မျှ မရှိ။

၂၃၃။ မင်းကြီး ဥပမာသော်ကား ယောကျ်ားသည် ဖြူသော အဝတ်ဖြင့် ဦးခေါင်းနှင့် တကွ (တစ်ကိုယ်လုံး) ခြုံ၍ ထိုင်နေသည်ရှိသော် ထိုယောကျ်း၏ တစ်ကိုယ်လုံး၌ ဖြူသော အဝတ်ဖြင့် မပျံ့နှံ့သော နေရာ အနည်းငယ်မျှ မရှိရာ။

မင်းကြီး ဤအတူ ရဟန်းသည် ဤကိုယ်ကိုပင်လျှင် သန့်ရှင်းဖြူစင်သော စိတ်ဖြင့် ပျံ့နှံ့စေ၍ နေ၏၊ ထိုရဟန်း၏ တစ်ကိုယ်လုံး၌ သန့်ရှင်းဖြူစင်သော စိတ်ဖြင့် မပျံ့နှံ့သော နေရာ အနည်းငယ်မျှ မရှိ။

မင်းကြီး ဤသည်လည်း ရှေးဖြစ်ကုန်သော ကိုယ်တိုင် သိမြင်ရသော ရဟန်းဖြစ်ကျိုးတို့ထက် သာ၍နှစ်သက်ဖွယ်လည်းဖြစ်သော သာ၍ မွန်မြတ်သည်လည်းဖြစ်သော ကိုယ်တိုင် သိမြင်ရသော ရဟန်း ဖြစ်ကျိုးပေတည်း။

၁။ ဥပွလ=ကြာဖြူ ကြာနီ ကြာညိ

♣

ဝိပဿနာဉာဏ် (၁)

၂၃၄။ မင်းကြီး တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ဤသို့ တည်ကြည်သော စိတ်သည် စင်ကြယ်လတ်သော်ဖြူစင်လတ်သော် ညစ်ကြေးမရှိလတ်သော် ညစ်ညူးခြင်းကင်းလတ်သော် နူးညံ့လတ်သော် ပြုခြင်းငှါ သင့်လျော်လတ်သော် တည်တံ့လတ်သော် မတုန်လှုပ်ခြင်းသို့ ရောက်လတ်သော် ထို (ရဟန်း) သည် (ဝိပဿနာ) ဉာဏ်အမြင် အလို့ငှါ စိတ်ကို ရှေးရှု ပို့ဆောင်၏၊ ရှေးရှု ညွှတ်စေ၏၊ ထို (ရဟန်း) သည်ဤသို့ သိ၏ –

"ငါ၏ ဤကိုယ်ကား ရူပ်ရှိ၏၊ မဟာဘုတ်လေးပါး အစုအဝေးဖြစ်၏၊ မိဘတို့မှ ပေါက်ဖွား၏၊ ထမင်းမုန့်တို့ဖြင့် ကြီးပွား၏၊ မမြဲခြင်း ပွတ်သပ်ပေးရခြင်း[1] ဆုပ်နယ်ပေးရခြင်း ပြိုကွဲခြင်း ပျက်စီးခြင်းသဘောရှိ၏၊ ငါ၏ ဤဝိညာဉ်သည်လည်း ဤ (ကိုယ်) ၌ မှီတွယ်၏၊ ဤ (ကိုယ်) ၌ ဆက်စပ်၏"ဟု သိ၏။

၂၃၅။ မင်းကြီး ဥပမာသော်ကား အလွန်တောက်ပသော အမျိုးမှန်သော ရှစ်မြှောင့်ရှိသော ကောင်းစွာ ပြုပြင်ပြီးဖြစ်သော အရည်ကောင်းသော အထူးကြည်လင်သောနောက်ကျုကင်းသော (သွေးခြင်း ဖောက်ခြင်းစသော) အခြင်းအရာ အားလုံးနှင့် ပြည့်စုံသောဝေဠုရိယ ကြောင်မျက်ရွဲရတနာသည် ရှိရာ၏၊ ထို (ဝေဠုရိယ ကြောင်မျက်ရွဲရတနာ) ၌ ညိုသောချည်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဝါသောချည်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ နီသောချည်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဖြူသော ချည်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဝါဖျော့သော ချည်ကို သော်လည်းကောင်း တပ်ထားရာ၏၊ ထို (ဝေဠုရိယ ကြောင်မျက်ရွဲရတနာ) ကို မျက်စိအမြင်ရှိသော ယောကျ်ားသည် လက်၌ တင်ထား၍ (ဤသို့) ဆင်ခြင်ရာ၏ –

"ဤ (ဝေဠုရိယ ကြောင်မျက်ရွဲရတနာ) သည် အလွန် တောက်ပ၏၊ အမျိုးမှန်၏၊ ရှစ်မြှောင့်ရှိ၏၊ ကောင်းစွာ ပြုပြင်ပြီးဖြစ်၏၊ အရည်ကောင်း၏၊ အထူးကြည်လင်၏၊ နောက်ကျုကင်း၏၊ (သွေးခြင်းဖောက်ခြင်း စသော) အခြင်းအရာ အားလုံးနှင့် ပြည့်စုံ၏၊ ထို (ဝေဠုရိယ ကြောင်မျက်ရွဲရတနာ) ၌ဤညိုသော ချည်ကို တပ်ထား၏ဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ ဤဝါသော ချည်ကို တပ်ထား၏ဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ ဤနီသော ချည်ကို တပ်ထား၏ဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ ဤဖြူသော ချည်ကိုတပ်ထား၏ဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ ဤဝါဖျော့သော ချည်ကို တပ်ထား၏ဟူ၍သော်လည်းကောင်း" ဆင်ခြင်ရာ၏။

မင်းကြီး ဤအတူ ဤသို့ တည်ကြည်သော စိတ်သည် စင်ကြယ်လတ်သော် ဖြူစင်လတ်သော် ညစ်ကြေးမရှိလတ်သော် ညစ်ညူးခြင်း ကင်းလတ်သော် နူးညံ့လတ်သော် ပြုခြင်းငှါ သင့်လျော်လတ်သော်တည်တံ့လတ်သော် မတုန်လှုပ်ခြင်းသို့ ရောက်လတ်သော် ရဟန်းသည် (ဝိပဿနာ) ဉာဏ်အမြင်အလို့ငှါစိတ်ကို ရှေးရှု ပို့ဆောင်၏၊ ရှေးရှု ညွှတ်စေ၏၊ ထို (ရဟန်း) သည် ဤသို့ သိ၏ – "ငါ၏ ဤကိုယ်ကား ရုပ်ရှိ၏၊ မဟာဘုတ်လေးပါး အစုအဝေးဖြစ်၏၊ မိဘတို့မှ ပေါက်ဖွား၏၊ ထမင်း မုန့်တို့ဖြင့် ကြီးပွား၏၊ မမြဲခြင်း ပွတ်သပ်ပေးရခြင်း ဆုပ်နယ်ပေးရခြင်း ပြိုကွဲခြင်း ပျက်စီးခြင်းသဘော ရှိ၏၊ ငါ၏ ဤဝိညာဉ်သည်လည်း ဤ (ကိုယ်) ၌ မှီတွယ်၏၊ ဤ (ကိုယ်) ၌ ဆက်စပ်၏"ဟု သိ၏။

မင်းကြီး ဤသည်လည်း ရှေးဖြစ်ကုန်သော ကိုယ်တိုင် သိမြင်ရသော ရဟန်းဖြစ်ကျိုးတို့ထက် သာ၍နှစ်သက်ဖွယ်လည်းဖြစ်သော သာ၍ မွန်မြတ်သည်လည်းဖြစ်သော ကိုယ်တိုင် သိမြင်ရသော ရဟန်းဖြစ်ကျိုးပေတည်း။

၁။ သူငယ်နှဲ့ ပျောက်စေခြင်းငှါ ငယ်စဉ်က နှဲ့သာဖြင့် ပွတ်သပ်ပေးရခြင်းကို ဆိုသည်။

♣

မနောမယိဒ္ဓိဉာဏ် (၂)

၂၃၆။ ဤသို့ တည်ကြည်သော စိတ်သည် စင်ကြယ်လတ်သော် ဖြူစင်လတ်သော် ညစ်ကြေးမရှိလတ်သော် ညစ်ညူးခြင်းကင်းလတ်သော် နူးညံ့လတ်သော် ပြုခြင်းငှါ သင့်လျော်လတ်သော် တည်တံ့လတ်သော် မတုန်လှုပ်ခြင်းသို့ ရောက်လတ်သော် ထို (ရဟန်း) သည် စိတ်ဖြင့်ပြီးသော ကိုယ်ကို ဖန်ဆင်းခြင်း 'မနောမယိဒ္ဓိ' ဉာဏ်အလို့ငှါ စိတ်ကို ရှေးရှု

ပို့ဆောင်၏၊ ရှေးရှည်ကွတ်စေ၏၊ ထို (ရဟန်း) သည်ဤ (မိမိ) ကိုယ်မှ တစ်ပါးသော ရုပ်ရှိသော စိတ်ဖြင့်ပြီးသော အင်္ဂါ ကြီးငယ်အလုံးစုံရှိသောဣန္ဒြေမချို့တဲ့သော ကိုယ်ကို ဖန်ဆင်း၏။

၂၃၇။ မင်းကြီး ဥပမာသော်ကား ယောကျ်ားသည် ဖြူဆံမြက်မှ အညွန့်တံကို နုတ်ရာ၏၊ ထို (ယောကျ်ား) အား ဤသို့ အကြံ ဖြစ်ရာ၏ –

"ဤကား ဖြူဆံမြက်တည်း၊ ဤကား အညွန့်တံတည်း။ ဖြူဆံမြက်ကား တခြား၊ အညွန့်တံကားတခြားတည်း။ ဖြူဆံမြက်မှသာလျှင် အညွန့်တံကို နုတ်ထား၏"ဟု အကြံဖြစ်ရာ၏။

မင်းကြီး ဥပမာသော်ကား ယောကျ်ားသည် သန်လျက်ကို အအိမ်မှ ထုတ်ရာ၏၊ ထို (ယောကျ်ား) အားဤသို့ အကြံဖြစ်ရာ၏ –

"ဤကား သံလျက်တည်း၊ ဤကား အအိမ်တည်း။ သံလျက်ကား တခြား၊ အအိမ်ကား တခြားတည်း၊ အအိမ်မှသာလျှင် သံလျက်ကို နုတ်ထား၏"ဟု အကြံဖြစ်ရာ၏။

မင်းကြီး ဥပမာသော်ကား ယောကျ်ားသည် အရေခွံမှ မြွေကို ထုတ်ရာ၏၊ ထို (ယောကျ်ား) အား ဤသို့အကြံဖြစ်ရာ၏ –

"ဤကား မြွေတည်း၊ ဤကား အရေတည်း။ မြွေကား တခြား၊ အရေကား တခြားတည်း။ အရေခွံမှသာလျှင် မြွေကို ထုတ်ထား၏"ဟု အကြံဖြစ်ရာ၏။

မင်းကြီး ဤအတူ ဤသို့တည်ကြည်သော စိတ်သည် စင်ကြယ်လတ်သော် ဖြူစင်လတ်သော်ညစ်ကြေးမရှိလတ်သော် ညစ်ညူးခြင်း ကင်းလတ်သော် နူးညံ့လတ်သော် ပြုခြင်းငှါ သင့်လျော်လတ်သော်တည်တံ့လတ်သော် မတုန်လှုပ်ခြင်းသို့ ရောက်လတ်သော် ရဟန်းသည် စိတ်ဖြင့်ပြီးသော ကိုယ်ကို ဖန်ဆင်းခြင်းငှါ စိတ်ကို ရှေးရှု ပို့ဆောင်၏၊ ရှေးရှုညွတ်စေ၏၊ ထို (ရဟန်း) သည် ဤ (မိမိ) ကိုယ်မှ တစ်ပါးသော ရုပ်ရှိသော စိတ်ဖြင့်ပြီးသော အင်္ဂါကြီးငယ် အလုံးစုံရှိသော ဣန္ဒြေ မချို့တဲ့သော ကိုယ်ကို ဖန်ဆင်း၏။

မင်းကြီး ဤသည်လည်း ရှေးဖြစ်ကုန်သော ကိုယ်တိုင် သိမြင်ရသော ရဟန်းဖြစ်ကျိုးတို့ထက် သာ၍နှစ်သက်ဖွယ်လည်းဖြစ်သော သာ၍ မွန်မြတ်သည်လည်းဖြစ်သော ကိုယ်တိုင်သိမြင်ရသော ရဟန်းဖြစ်ကျိုးပေတည်း။

ဣဒ္ဓိဝိဓာဉာဏ် (၃)

၂၃၈။ ဤသို့ တည်ကြည်သော စိတ်သည် စင်ကြယ်လတ်သော် ဖြူစင်လတ်သော် ညစ်ကြေးမရှိလတ်သော် ညစ်ညူးခြင်းကင်းလတ်သော် နူးညံ့လတ်သော် ပြုခြင်းငှါ သင့်လျော်လတ်သော် တည်တံ့လတ်သော် မတုန်လှုပ်ခြင်းသို့ ရောက်လတ်သော် ထို (ရဟန်း) သည် တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်း 'ဣဒ္ဓိဝိဓ' ဉာဏ်အလို့ငှါ စိတ်ကို ရှေးရှုပို့ဆောင်၏၊ ရှေးရှုညွတ်စေ၏၊ ထို (ရဟန်း) သည် များပြားသော တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းကို ပြီးစေ၏၊ တစ်ယောက်တည်း ဖြစ်လျက်လည်း အများဖြစ်သွား၏၊ အများဖြစ်လျက်လည်းတစ်ယောက်တည်း ဖြစ်လာ၏၊ ကိုယ်ကို ထင်ရှား ဖြစ်စေ၏၊ ကိုယ်ကို ပျောက်ကွယ်စေ၏၊ နံရံတစ်ဖက်တံတိုင်းတစ်ဖက်

တောင်တစ်ဖက်သို့ မထိ မငြိဘဲ ကောင်းကင်၌ကဲ့သို့ သွား၏၊ မြေ၌လည်း ငုပ်ခြင်းပေါ်ခြင်းကို ရေ၌ကဲ့သို့ ပြု၏၊ ရေ၌လည်း မကွဲစေဘဲ မြေ၌ကဲ့သို့ သွား၏၊ ကောင်းကင်၌လည်းထက်ဝယ် ဖွဲ့ခွေလျက် အတောင်ရှိသော ငှက်ကဲ့သို့ သွား၏၊ ဤသို့ တန်ခိုးကြီးကုန်သော ဤသို့အာနုဘော်ကြီး ကုန်သော ဤလ နေတို့ကိုလည်း လက်ဖြင့် သုံးသပ်၏၊ ဆုပ်ကိုင်၏၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်တိုင်အောင်လည်း ကိုယ်ကို (မိမိ) အလိုအတိုင်း ဖြစ်စေ၏။

၂၃၉။ မင်းကြီး ဥပမာသော်ကား ကျွမ်းကျင်သော အိုးထိန်းသည်လည်းကောင်း၊ အိုးထိန်းသည်၏ တပည့်သည်လည်းကောင်း မြေကို ညက်စွာနယ်ပြီးလတ်သော် အလိုရှိရာ အိုးခွက်အမျိုးမျိုးကို ပြုလုပ်ရာ၏၊ ပြီးစေရာ၏။

မင်းကြီး ဥပမာတစ်မျိုးသော်ကား ကျွမ်းကျင်သော ဆင်စွယ်ပန်းပုသည်သည်လည်းကောင်း၊ ဆင်စွယ်ပန်းပုသည်၏ တပည့်သည်လည်းကောင်း ဆင်စွယ်ကို ကောင်းစွာ ပြုပြင်ပြီးလတ်သော် အလိုရှိရာဆင်စွယ်ထည်ကို ပြုလုပ်ရာ၏၊ ပြီးစေရာ၏။

မင်းကြီး ဥပမာ တစ်မျိုးသော်ကား ကျွမ်းကျင်သော ရွှေပန်းထိမ်သည်သည်လည်းကောင်း၊ ရွှေပန်းထိမ်သည်၏ တပည့်သည်လည်းကောင်း၊ ရွှေကို ကောင်းစွာ ပြုပြင်ပြီးလတ်သော် အလိုရှိရာ ရွှေထည်ကိုပြုလုပ်ရာ၏၊ ပြီးစေရာ၏။

မင်းကြီး ဤအတူ ဤသို့တည်ကြည်သော စိတ်သည် စင်ကြယ်လတ်သော် ဖြူစင်လတ်သော် ညစ်ကြေး မရှိလတ်သော် ညစ်ညူးခြင်း ကင်းလတ်သော် နူးညံ့လတ်သော် ပြုခြင်းငှါ သင့်လျော်လတ်သော်တည်တံ့လတ်သော် မတုန်လှုပ်ခြင်းသို့ ရောက်လတ်သော် ရဟန်းသည် တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်း 'ဣဒ္ဓိဝိဓ' ဉာဏ်အလို့ငှါ စိတ်ကို ရှေးရှု ပို့ဆောင်၏၊ ရှေးရှုညွှတ်စေ၏၊ ထို (ရဟန်း) သည် များပြားသော တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းကို ပြီးစေ၏၊ တစ်ယောက်တည်း ဖြစ်လျက်လည်း အများဖြစ်သွား၏၊ အများဖြစ်လျက်လည်းတစ်ယောက်တည်းဖြစ်လာ၏၊ ကိုယ်ကို ထင်ရှား ဖြစ်စေ၏၊ ကိုယ်ကို ပျောက်ကွယ်စေ၏၊ နံရံတစ်ဖက် တံတိုင်းတစ်ဖက် တောင်တစ်ဖက်သို့ မထိမငြိဘဲ ကောင်းကင်၌ကဲ့သို့ သွား၏၊ မြေ၌လည်းငုပ်ခြင်းပေါ်ခြင်း ကို ရေ၌ကဲ့သို့ ပြု၏၊ ရေ၌လည်း မကွဲစေဘဲ မြေ၌ကဲ့သို့ သွား၏၊ ကောင်းကင်၌လည်း ထက်ဝယ် ဖွဲ့ခွေလျက် အတောင်ရှိသော ငှက်ကဲ့သို့ သွား၏၊ ဤသို့ တန်ခိုးကြီးကုန်သော ဤသို့ အာနုဘော်ကြီးကုန် သော ဤလ နေတို့ကိုလည်း လက်ဖြင့် သုံးသပ်၏၊ ဆုပ်ကိုင်၏၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်တိုင်အောင်လည်း ကိုယ်ကို (မိမိ) အလိုအတိုင်း ဖြစ်စေ၏။

မင်းကြီး ဤသည်လည်း ရှေးဖြစ်ကုန်သော ကိုယ်တိုင်သိမြင်ရသော ရဟန်းဖြစ်ကျိုးတို့ထက် သာ၍နှစ်သက်ဖွယ်လည်းဖြစ်သော သာ၍ မွန်မြတ်သည်လည်းဖြစ်သော ကိုယ်တိုင် သိမြင်ရသော ရဟန်းဖြစ်ကျိုးပေတည်း။

ဒိဗ္ဗသောတဉာဏ် (၄)

၂၄၀။ ဤသို တည်ကြည်သော စိတ်သည် စင်ကြယ်လတ်သော် ဖြူစင်လတ်သော် ညစ်ကြေးမရှိလတ်သော် ညစ်ညူးခြင်း ကင်းလတ်သော် နူးညံ့လတ်သော် ပြုခြင်းငှါ သင့်လျော်လတ်သော် တည်တံ့လတ်သော်မတုန်လှုပ်ခြင်းသို့ ရောက်လတ်သော် ထို (ရဟန်း)

သည် 'ဒိဗ္ဗသောတ' ဉာဏ်အလို့ငှါ စိတ်ကို ရှေးရှုပို့ဆောင်၏၊ ရှေးရှုညွှတ်စေ၏၊ ထို (ရဟန်း) သည် အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သော လူတို့၏ နားထက်သာလွန်သော နတ်တို့၏ နားနှင့် တူသော 'ဒိဗ္ဗသောတ' ဉာဏ်ဖြင့် နတ်၌လည်းဖြစ်ကုန်သော လူ၌လည်းဖြစ်ကုန်သော ဝေးသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော နီးသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော နှစ်မျိုးသော အသံတို့ကို ကြားရ၏။

၂၄၁။ မင်းကြီး ဥပမာသော်ကား ခရီးရှည်သွားသော ယောကျ်ားသည် စည်ကြီးသံ မုရိုးစည်သံ ခရသင်းသံ ထက်စည်သံ ပတ်သာသံများကို ကြားရာ၏၊ ထို (ယောကျ်ား) သည် ဤသို့ သိရာ၏ –

"ဤကား စည်ကြီးသံ၊ ဤကား မုရိုးစည်သံ၊ ဤကား ခရသင်းသံ၊ ဤကား ထက်စည်သံ၊ ဤကားပတ်သာသံတည်း"ဟု သိရာ၏။

မင်းကြီး ဤအတူ ရဟန်းသည် အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သော လူတို့၏ နားထက်သာလွန်သောနတ်တို့၏ နားနှင့် တူသော 'ဒိဗ္ဗသောတ' ဉာဏ်ဖြင့် နတ်၌လည်းဖြစ်ကုန်သော လူ၌လည်းဖြစ်ကုန်သော ဝေးသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော နီးသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော နှစ်မျိုးသော အသံတို့ကို ကြားရ၏။

မင်းကြီး ဤသည်လည်း ရှေးဖြစ်ကုန်သော ကိုယ်တိုင်သိ မြင်ရသော ရဟန်းဖြစ်ကျိုးတို့ထက် သာ၍နှစ်သက်ဖွယ်လည်းဖြစ်သော သာ၍ မွန်မြတ်သည်လည်းဖြစ်သော ကိုယ်တိုင် သိမြင်ရသော ရဟန်းဖြစ်ကျိုးပေတည်း။

စေတောပရိယဉာဏ် (၅)

၂၄၂။ ဤသို့ တည်ကြည်သော စိတ်သည် စင်ကြယ်လတ်သော် ဖြူစင်လတ်သော် ညစ်ကြေးမရှိလတ်သော် ညစ်ညူးခြင်း ကင်းလတ်သော် နူးညံ့လတ်သော် ပြုခြင်းငှါ သင့်လျော်လတ်သော် တည်တံ့လတ်သော်မတုန်လှုပ်ခြင်းသို့ ရောက်လတ်သော် ထို (ရဟန်း) သည် (သူတစ်ပါးတို့၏) စိတ်ကို ပိုင်းခြားရ၍ သိသော 'စေတောပရိယ' ဉာဏ် အလို့ငှါ စိတ်ကို ရှေးရှု ပို့ဆောင်၏၊ ရှေးရှု ညွှတ်စေ၏၊ ထို (ရဟန်း) သည်တစ်ပါးသော သတ္တဝါတစ်ပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ စိတ်ကို (မိမိ) စိတ်ဖြင့် ပိုင်းခြားရ၍ သိ၏၊ တပ်မက်ခြင်း 'ရာဂ' နှင့်တကွသော စိတ်ကိုလည်း တပ်မက်ခြင်း 'ရာဂ' နှင့် တကွသော စိတ်ဟု သိ၏၊ တပ်မက်ခြင်း 'ရာဂ' ကင်းသော စိတ်ကိုလည်း တပ်မက်ခြင်း 'ရာဂ' ကင်းသော စိတ်ဟု သိ၏၊ အမျက်ထွက်ခြင်း 'ဒေါသ' နှင့် တကွသော စိတ်ကိုလည်း အမျက်ထွက်ခြင်း 'ဒေါသ' နှင့် တကွသောစိတ်ဟု သိ၏၊ အမျက်ထွက်ခြင်း 'ဒေါသ' ကင်းသော စိတ်ကိုလည်း အမျက်ထွက်ခြင်း 'ဒေါသ' ကင်းသော စိတ်ဟု သိ၏၊ တွေဝေခြင်း 'မောဟ' နှင့်တကွသော စိတ်ကိုလည်း တွေဝေခြင်း 'မောဟ' နှင့် တကွသော စိတ်ဟု သိ၏၊ တွေဝေခြင်း 'မောဟ' ကင်းသော စိတ်ကိုလည်း တွေဝေခြင်း 'မောဟ' ကင်းသော စိတ်ဟု သိ၏၊ ကျုံ့သော 'သံခိတ္တ' စိတ်ကိုလည်း ကျုံ့သော 'သံခိတ္တ' စိတ်ဟု သိ၏၊ ပျံ့သော 'ဝိက္ခိတ္တ' စိတ်ကိုလည်း ပျံ့သော 'ဝိက္ခိတ္တ' စိတ်ဟု သိ၏၊ မြတ်သည်၏ အဖြစ်သို့ရောက်သော 'မဟဂ္ဂုတ်' စိတ်ကိုလည်း မြတ်သည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်သော 'မဟဂ္ဂုတ်' စိတ်ဟု သိ၏၊ မြတ်သည်၏ အဖြစ်သို့ မရောက်သော 'အမဟဂ္ဂုတ်' စိတ်ကို လည်း မြတ်သည်၏ အဖြစ်သို့မရောက်သော 'အမဟဂ္ဂုတ်' စိတ်ဟု သိ၏၊ သာလွန်သော တရား ရှိသော 'သဥတ္တရ'

စိတ်ကိုလည်းသာလွန်သော တရားရှိသော 'သဉ္ဇာရ' စိတ်ဟု သိ၏။ သာလွန်သော တရား မရှိသော 'အနုတ္တရ' စိတ်ကိုလည်း သာလွန်သော တရားမရှိသော 'အနုတ္တရ' စိတ်ဟု သိ၏။ တည်ကြည်သော 'သမာဟိတ' စိတ်ကိုလည်း တည်ကြည်သော 'သမာဟိတ' စိတ်ဟု သိ၏။ မတည်ကြည် သော 'အသမာဟိတ' စိတ်ကိုလည်း မတည်ကြည်သော 'အသမာဟိတ' စိတ်ဟု သိ၏။ လွတ်မြောက်သော 'ဝိမုတ္တ' စိတ်ကိုလည်း လွတ်မြောက်သော 'ဝိမုတ္တ' စိတ်ဟု သိ၏။ မလွတ်မြောက်သော 'အဝိမုတ္တ' စိတ်ကိုလည်း မလွတ်မြောက်သော 'အဝိမုတ္တ' စိတ်ဟု သိ၏။

၂၄၃။ မင်းကြီး ဥပမာသော်ကား ငယ်ရွယ်သော အလှပြင်လေ့ရှိသော မိန်းမပျိုသည်လည်းကောင်း၊ ယောကျ်ားပျိုသည်လည်းကောင်း သန့်ရှင်းဖြူစင်သော မှန်ခွဲဖြစ်စေ ကြည်လင်သော ရေခွက်ခွဲဖြစ်စေ မိမိမျက်နှာရိပ်ကို ကြည့်ရှုလတ်သော် (မဲ့. စသော) အပြောက်အစွန်း ရှိသည်ကို (မဲ့. စသော) အပြောက်အစွန်းရှိ၏ဟု သိရာ၏၊ (မဲ့. စသော) အပြောက်အစွန်း မရှိသည်ကို (မဲ့. စသော) အပြောက်အစွန်းမရှိဟု သိရာ၏။

မင်းကြီး ဤအတူ ဤသို့ တည်ကြည်သော စိတ်သည် စင်ကြယ်လတ်သော် ဖြူစင်လတ်သော် ညစ်ကြေးမရှိလတ်သော် ညစ်ညူးခြင်း ကင်းလတ်သော် နူးညံ့လတ်သော် ပြုခြင်းငှါ သင့်လျော်လတ်သော်တည်တံ့လတ်သော် မတုန်လှုပ်ခြင်းသို့ ရောက်လတ်သော် ထို (ရဟန်း) သည် (သူတစ်ပါးတို့၏) စိတ်ကိုပိုင်းခြား၍ သိသော 'စေတောပရိယ' ဉာဏ်အလို့ငှါ စိတ်ကို ရှေးရှု ပို့ဆောင်၏၊ ရှေးရှု ညွှတ်စေ၏၊ ထို (ရဟန်း) သည် တစ်ပါးသော သတ္တဝါ တစ်ပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ စိတ်ကို (မိမိ) စိတ်ဖြင့် ပိုင်းခြား၍သိ၏၊ တပ်မက်ခြင်း 'ရာဂ' နှင့်တကွသော စိတ်ကိုလည်း တပ်မက်ခြင်း 'ရာဂ' နှင့်တကွသော စိတ်ဟု သိ၏၊ တပ်မက်ခြင်း 'ရာဂ' ကင်းသော စိတ်ကိုလည်း တပ်မက်ခြင်း 'ရာဂ' ကင်းသော စိတ်ဟု သိ၏၊ အမျက်ထွက်ခြင်း 'ဒေါသ' နှင့်တကွသော စိတ်ကိုလည်း အမျက်ထွက်ခြင်း 'ဒေါသ' နှင့်တကွသော စိတ်ဟု သိ၏၊ အမျက်ထွက်ခြင်း 'ဒေါသ' ကင်းသော စိတ်ကိုလည်း အမျက်ထွက်ခြင်း 'ဒေါသ' ကင်းသော စိတ်ဟု သိ၏၊ တွေဝေခြင်း 'မောဟ' နှင့်တကွသော စိတ်ကိုလည်း တွေဝေခြင်း 'မောဟ' နှင့်တကွသော စိတ်ဟု သိ၏၊ တွေ ဝေခြင်း 'မောဟ' ကင်းသော စိတ်ကိုလည်း တွေဝေခြင်း 'မောဟ' ကင်းသော စိတ်ဟု သိ၏၊ ကျုံ့သော 'သံခိတ္တ' စိတ်ကိုလည်း ကျုံ့သော 'သံခိတ္တ' စိတ်ဟုသိ၏၊ ပျံ့သော 'ဝိက္ခိတ္တ' စိတ်ကိုလည်းပျံ့သော 'ဝိက္ခိတ္တ' စိတ်ဟု သိ၏၊ မြတ်သည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်သော 'မဟဂ္ဂုတ်' စိတ်ကိုလည်းမြတ်သည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်သော 'မဟဂ္ဂုတ်' စိတ်ဟု သိ၏၊ မြတ်သည်၏ အဖြစ်သို့ မရောက်သော 'အမဟဂ္ဂုတ်' စိတ်ကို လည်း မြတ်သည်၏ အဖြစ်သို့ မရောက်သော 'အမဟဂ္ဂုတ်' စိတ်ဟု သိ၏၊ သာလွန်သော တရားရှိသော 'သဉ္ဇာရ' စိတ်ကိုလည်း သာလွန်သော တရားရှိသော 'သဉ္ဇာရ' စိတ်ဟု သိ၏၊ သာလွန်သော တရား မရှိသော 'အနုတ္တရ' စိတ်ကိုလည်း သာလွန်သော တရားမရှိသော 'အနုတ္တရ' စိတ်ဟု သိ၏၊ တည်ကြည် သော 'သမာဟိတ' စိတ်ကိုလည်း တည်ကြည်သော 'သမာဟိတ' စိတ်ဟု သိ၏၊ မတည်ကြည်သော 'အသမာဟိတ' စိတ်ကိုလည်းမတည်ကြည်သော 'အသမာဟိတ' စိတ်ဟု သိ၏၊ လွတ်မြောက်သော 'ဝိမုတ္တ' စိတ်ကိုလည်း လွတ်မြောက်သော 'ဝိမုတ္တ' စိတ်ဟု သိ၏၊ မလွတ်မြောက်သော 'အဝိမုတ္တ' စိတ်ကိုလည်းမလွတ်မြောက်သော 'အဝိမုတ္တ' စိတ်ဟု သိ၏။

မင်းကြီး ဤသည်လည်း ရှေးဖြစ်ကုန်သော ကိုယ်တိုင် သိမြင်ရသော ရဟန်း ဖြစ်ကျိုးတို့ထက် သာ၍နှစ်သက်ဖွယ်လည်း ဖြစ်သော သာ၍ မွန်မြတ်သည်လည်း ဖြစ်သော ကိုယ်တိုင် သိမြင်ရသောရဟန်း ဖြစ်ကျိုးပေတည်း။

၁။ တွေ့ဝေခြင်း'မောဟ' ဟူသည် သစ္စာလေးပါးအရာ၌ အမှန်ကို မသိခြင်း အမှားကို သိခြင်းတည်း။

♣

ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏ် (၆)

၂၄၄။ ဤသို့ တည်ကြည်သော စိတ်သည် စင်ကြယ်လတ်သော် ဖြူစင်လတ်သော် ညစ်ကြေးမရှိလတ်သော် ညစ်ညူးခြင်းကင်းလတ်သော် နူးညံ့လတ်သော် ပြုခြင်းငှါ သင့်လျော်လတ်သော် တည်တံ့လတ်သော်မတုန်လှုပ်ခြင်းသို့ ရောက်လတ်သော် ထို (ရဟန်း) သည် ရှေးခ၌ဖြစ်ဖူးသော ဘဝကို အောက်မေ့၍ သီသော 'ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ' ဉာဏ်အလို့ငှါ စိတ်ကို ရှေးရှု ပို့ဆောင်၏၊ ရှေးရှု ညွှတ်စေ၏၊ ထို (ရဟန်း) သည်များပြားသော ရှေးခ၌ ဖြစ်ဖူးသော ဘဝကို အောက်မေ့၏၊ ဤသည်တို့ကား အဘယ်နည်း –

"တစ်ဘဝကိုလည်းကောင်း၊ နှစ်ဘဝတို့ကိုလည်းကောင်း၊ သုံးဘဝတို့ကိုလည်းကောင်း၊ လေးဘဝတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ငါးဘဝတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဆယ်ဘဝတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဘဝနှစ်ဆယ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဘဝသုံးဆယ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဘဝလေးဆယ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဘဝငါးဆယ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဘဝတစ်ရာကိုလည်းကောင်း၊ ဘဝတစ်ထောင်ကိုလည်းကောင်း၊ ဘဝတစ်သိန်းကိုလည်းကောင်း၊ ဘဝရာပေါင်းများစွာတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဘဝထောင်ပေါင်းများစွာတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဘဝသိန်းပေါင်းများစွာတို့ကိုလည်းကောင်း၊ များပြားသော ပျက်ကပ်တို့ကိုလည်းကောင်းများပြားသော ဖြစ်ကပ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ များပြားသော ပျက်ကပ်ဖြစ်ကပ်တို့ကိုလည်းကောင်း 'ဤမည်သော ဘဝ၌ (ငါသည်) ဤသို့သော အမည် ရှိခဲ့၏၊ ဤသို့သော အနွယ် ရှိခဲ့၏၊ ဤသို့သောအဆင်း ရှိခဲ့၏၊ ဤသို့သော အစာ ရှိခဲ့၏၊ ဤသို့သော ချမ်းသာဆင်းရဲကို ခံစားခဲ့၏၊ ဤသို့သော အသက်အပိုင်းအခြား ရှိခဲ့၏၊ ထို (ငါ) သည် ထိုဘဝမှ သေခဲ့၍ ဤမည်သော ဘဝ၌ ဖြစ်ပြန်၏၊ ထိုဘဝ၌လည်း ဤသို့သော အမည် ရှိခဲ့၏၊ ဤသို့သော အနွယ် ရှိခဲ့၏၊ ဤသို့သောအဆင်း ရှိခဲ့၏၊ ဤသို့သော အစာ ရှိခဲ့၏၊ ဤသို့သော ချမ်းသာဆင်းရဲကို ခံစားခဲ့၏၊ ဤသို့သောအသက်အပိုင်းအခြား ရှိခဲ့၏၊ ထို (ငါ) သည် ထိုဘဝမှ သေခဲ့၍ ဤဘဝ၌ ဖြစ်ပြန်၏'ဟု ဤသို့အခြင်းအရာနှင့် တကွ ညွှန်ပြဖွယ် (အမည် အနွယ်) နှင့်တကွ များပြားသော ရှေးခ၌ ဖြစ်ဖူးသော ဘဝကိုအောက်မေ့၏"။

၂၄၅။ မင်းကြီး ဥပမာသော်ကား ယောကျ်ားသည် မိမိရွာမှ တစ်ပါးသော ရွာသို့ သွားရာ၏၊ ထိုရွာမှလည်း တစ်ပါးသော ရွာသို့ သွားရာ၏၊ ထို (ယောကျ်ား) သည် ထိုရွာမှ မိမိရွာသို့သာလျှင် ပြန်လာရာ၏၊ ထိုယောကျ်ားအား ဤသို့ အကြံဖြစ်ရာ၏ –

"ငါသည် မိမိရှာမှ ဤမည်သော ရှာသို့ သွားခဲ့၏၊ ထိုရှာ၌လည်း ဤသို့ ရပ်ခဲ့၏၊ ဤသို့ ထိုင်ခဲ့၏၊ ဤသို့ ပြောဆိုခဲ့၏၊ ဤသို့ ဆိတ်ဆိတ် နေခဲ့၏၊ ထိုရှာမှလည်း ဤမည်သော ရှာသို့ သွားခဲ့၏၊ ထိုရှာ၌လည်း ဤသို့ ရပ်ခဲ့၏၊ ဤသို့ ထိုင်ခဲ့၏၊ ဤသို့ ပြောဆိုခဲ့၏၊ ဤသို့ ဆိတ်ဆိတ် နေခဲ့၏၊ ထိုငါသည် ထိုရှာမှ မိမိရှာသို့သာလျှင် ပြန်လာ၏"ဟု အကြံ ဖြစ်ရာ၏။

မင်းကြီး ဤအတူ ဤသို့ တည်ကြည်သော စိတ်သည် စင်ကြယ်လတ်သော် ဖြူစင်လတ်သော် ညစ်ကြေးမရှိလတ်သော် ညစ်ညူးခြင်းကင်းလတ်သော် နူးညံ့လတ်သော် ပြုခြင်းငှါ သင့်လျော်လတ်သော်တည်တံ့လတ်သော် မတုန်လှုပ်ခြင်းသို့ ရောက်လတ်သော် ရဟန်းသည် ရှေးဌ ဖြစ်ဖူးသော ဘဝကိုအောက်မေ့၍ သိသော 'ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ' ဉာဏ်အလို့ငှါ စိတ်ကို ရှေးရှု ပို့ဆောင်၏၊ ရှေးရှုညွှတ်စေ၏၊ ထို (ရဟန်း) သည် များပြားသော ရှေးဌ ဖြစ်ဖူးသော ဘဝကို အောက်မေ့၏၊ ဤသည်တို့ကား အဘယ်နည်း –

"တစ်ဘဝကိုလည်းကောင်း၊ နှစ်ဘဝတို့ကိုလည်းကောင်း၊ သုံးဘဝတို့ကိုလည်းကောင်း၊ လေးဘဝတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ငါးဘဝတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဆယ်ဘဝတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဘဝနှစ်ဆယ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဘဝသုံးဆယ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဘဝ လေးဆယ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဘဝငါးဆယ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဘဝ တစ်ရာကိုလည်းကောင်း၊ ဘဝ တစ်ထောင်ကိုလည်းကောင်း၊ ဘဝတစ်သိန်းကိုလည်းကောင်း၊ ဘဝရာပေါင်းများစွာတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဘဝထောင်ပေါင်းများစွာတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဘဝသိန်းပေါင်းများစွာတို့ကိုလည်းကောင်း၊ များပြားသော ပျက်ကပ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ များပြားသော ဖြစ်ကပ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ များပြားသော ပျက်ကပ်ဖြစ်ကပ်တို့ကိုလည်းကောင်း 'ဤမည်သော ဘဝ၌ (ငါသည်) ဤသို့သော အမည် ရှိခဲ့၏၊ ဤသို့သော အနွယ် ရှိခဲ့၏၊ ဤသို့သောအဆင်း ရှိခဲ့၏၊ ဤသို့သော အစာ ရှိခဲ့၏၊ ဤသို့သော ချမ်းသာဆင်းရဲကို ခံစားခဲ့၏၊ ဤသို့သောအသက်အပိုင်းအခြား ရှိခဲ့၏၊ ထိုငါသည် ထိုဘဝမှ သေခဲ့၍ ဤမည်သော ဘဝ၌ ဖြစ်ပြန်၏၊ ထိုဘဝ၌လည်း ဤသို့သော အမည် ရှိခဲ့၏၊ ဤသို့သော အနွယ် ရှိခဲ့၏၊ ဤသို့သော အဆင်းရှိခဲ့၏၊ ဤသို့သော အစာရှိခဲ့၏၊ ဤသို့သော ချမ်းသာဆင်းရဲကို ခံစားခဲ့၏၊ ဤသို့သော အသက်အပိုင်းအခြားရှိခဲ့၏၊ ထို (ငါ) သည် ထိုဘဝမှ သေခဲ့၍ ဤဘဝ၌ ဖြစ်ပြန်၏'ဟု ဤသို့ အခြင်းအရာနှင့် တကွညွှန်ပြဖွယ် (အမည်အနွယ်) နှင့် တကွ များပြားသော ရှေးဌ ဖြစ်ဖူးသော ဘဝကို အောက်မေ့၏"။

မင်းကြီး ဤသည်လည်း ရှေးဖြစ်ကုန်သော ကိုယ်တိုင် သိမြင်ရသော ရဟန်းဖြစ်ကျိုးတို့ထက် သာ၍နှစ်သက်ဖွယ်လည်း ဖြစ်သော သာ၍ မွန်မြတ်သည်လည်း ဖြစ်သော ကိုယ်တိုင် သိမြင်ရသောရဟန်းဖြစ်ကျိုးပေတည်း။

၁။ ပုဗ္ဗေ=ရှေးဌ + နိဝါသ=နေဖူးသောဘဝ, ဖြစ်ဖူးသောဘဝကို + အနုဿတိ= အောက်မေ့၍ + ဉာဏ = သိသောဉာဏ်။

♣

စုတူပပါတဉာဏ် (၇)

၂၄၆။ ဤသို့ တည်ကြည်သော စိတ်သည် စင်ကြယ်လတ်သော် ဖြူစင်လတ်သော် ညစ်ကြေးမရှိလတ်သော် ညစ်ညူးခြင်းကင်းလတ်သော် နူးညံ့လတ်သော် ပြုခြင်းငှါ သင့်လျော်လတ်သော် တည်တံ့လတ်သော်မတုန်လှုပ်ခြင်းသို့ ရောက်လတ်သော် ထို (ရဟန်း) သည် သတ္တဝါတို့၏ သေခြင်း ဖြစ်ပေါ်ခြင်းကို သိသော 'စုတူပပါတ' ဉာဏ် အလို့ငှါ စိတ်ကို ရှေးရှု ပို့ဆောင်၏၊ ရှေးရှု ညွှတ်စေ၏၊ ထို (ရဟန်း) သည် အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သော လူတို့၏ မျက်စိထက် သာလွန်သော နတ်တို့၏ မျက်စိနှင့်တူသော 'ဒိဗ္ဗစက္ခု' ဉာဏ်ဖြင့် သေဆဲ သတ္တဝါ ဖြစ်ပေါ်ဆဲ သတ္တဝါ ယုတ်သော သတ္တဝါ မြတ်သော သတ္တဝါ အဆင်းလှသောသတ္တဝါ အဆင်းမလှသော သတ္တဝါ ကောင်းသော လားရာရှိသော သတ္တဝါ မကောင်းသော လားရာရှိသောသတ္တဝါတို့ကို မြင်၏၊ ကံအားလျော်စွာ ဖြစ်ပေါ်သော သတ္တဝါတို့ကို သိ၏။

"အချင်းတို့ ဤသတ္တဝါတို့သည် ကိုယ်ဖြင့် ပြုသော မကောင်းသော အကျင့် 'ကာယဒုစရိုက်' နှင့်ပြည့်စုံကုန်၏၊ နှုတ်ဖြင့် ပြုသော မကောင်းသော အကျင့် 'ဝစီဒုစရိုက်' နှင့် ပြည့်စုံကုန်၏၊ စိတ်ဖြင့် ပြုသော မကောင်းသော အကျင့် 'မနောဒုစရိုက်' နှင့် ပြည့်စုံကုန်၏၊ အရိယာတို့ကို စွပ်စွဲကုန်၏၊ မှားသောအယူရှိကုန်၏၊ မှားသော အယူဖြင့် ပြုသော ကံရှိကုန်၏၊ ထို (သတ္တဝါ) တို့သည် ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီး၍သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ချမ်းသာ ကင်းသော မကောင်းသော လားရာ ပျက်စီးလျက် ကျရောက်ရာ ငရဲ၌ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏၊ အချင်းတို့ ဤသတ္တဝါတို့သည်ကား ကိုယ်ဖြင့် ပြုသော ကောင်းသော အကျင့် 'ကာယသုစရိုက်' နှင့် ပြည့်စုံကုန်၏၊ နှုတ်ဖြင့် ပြုသော ကောင်းသော အကျင့် 'ဝစီသုစရိုက်' နှင့် ပြည့်စုံကုန်၏၊ စိတ်ဖြင့်ပြုသော ကောင်းသော အကျင့် 'မနောသုစရိုက်' နှင့် ပြည့်စုံကုန်၏၊ အရိယာတို့ကို မစွပ်စွဲကုန်၊ မှန်သော အယူရှိကုန်၏၊ မှန်သော အယူဖြင့် ပြုသော ကံရှိကုန်၏၊ ထို (သတ္တဝါ) တို့သည် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ကောင်းသော လားရာ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏"။

ဤသို့လျှင် အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သော လူတို့၏ မျက်စိထက် သာလွန်သော နတ်မျက်စိနှင့် တူသော 'ဒိဗ္ဗစက္ခု' ဉာဏ်ဖြင့် သေဆဲသတ္တဝါ ဖြစ်ပေါ်ဆဲသတ္တဝါ ယုတ်သော သတ္တဝါ မြတ်သော သတ္တဝါအဆင်းလှသော သတ္တဝါ အဆင်းမလှသော သတ္တဝါ ကောင်းသော လားရာရှိသော သတ္တဝါ မကောင်းသောလားရာရှိသော သတ္တဝါတို့ကို မြင်၏၊ ကံအားလျော်စွာ ဖြစ်ပေါ်သော သတ္တဝါတို့ကို သိ၏။

၂၄၇။ မင်းကြီး ဥပမာသော်ကား (ဗဟို) လမ်းဆုံအလယ်၌ ပြာသာဒ် ရှိရာ၏၊ ထို (ပြာသာဒ်) ထက်၌ရပ်လျက်နေသော မျက်စိအမြင်ရှိသော ယောကျ်ားသည် အိမ်သို့ ဝင်ကုန်သော အိမ်မှ ထွက်ကုန်သော လမ်းမ၌ လမ်းလျှောက် သွားလာနေကုန်သော လမ်းဆုံအလယ်၌ ထိုင်နေကုန်သော လူတို့ကို မြင်ရာ၏၊ ထိုယောကျ်ားအား ဤသို့ အကြံဖြစ်ရာ၏ –

"ဤသူတို့သည် အိမ်သို့ ဝင်ကုန်၏၊ ဤသူတို့သည် (အိမ်မှ) ထွက်ကုန်၏၊ ဤသူတို့သည် လမ်းမ၌လမ်းလျှောက် သွားလာနေကုန်၏၊ ဤသူတို့သည် လမ်းဆုံအလယ်၌ ထိုင်နေကုန်၏"ဟု အကြံဖြစ်ရာ၏။

မင်းကြီး ဤအတူ ဤသို့ တည်ကြည်သော စိတ်သည် စင်ကြယ်လတ်သော် ဖြူစင်လတ်သော်ညစ်ကြေးမရှိလတ်သော် ညစ်ညူးခြင်းကင်းလတ်သော် နူးညံ့လတ်သော် ပြုခြင်းငှါ သင့်လျော်လတ်သော်တည်တံ့လတ်သော် မတုန်လှုပ်ခြင်းသို့ ရောက်လတ်သော်

ရဟန်းသည် သတ္တဝါတို့၏ သေခြင်းဖြစ်ပေါ်ခြင်း ကို သိသော 'စုတူပပါတ' ဉာဏ်အလို့ငှါ စိတ်ကို ရှေးရှု ပို့ဆောင်စေ၏၊ ရှေးရှု ညွှတ်စေ၏၊ ထို (ရဟန်း) သည် အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သော လူတို့၏ မျက်စိထက် သာလွန်သော နတ်တို့၏မျက်စိနှင့် တူသော 'ဒိဗ္ဗစက္ခု' ဉာဏ်ဖြင့် သေဆဲ သတ္တဝါ ဖြစ်ပေါ်ဆဲ သတ္တဝါ ယုတ်သော သတ္တဝါမြတ်သော သတ္တဝါ အဆင်းလှသော သတ္တဝါ အဆင်း မလှသော သတ္တဝါ ကောင်းသောလားရာရှိသော သတ္တဝါ မကောင်းသော လားရာရှိသော သတ္တဝါတို့ကို မြင်၏၊ ကံအားလျော်စွာဖြစ်ပေါ်သော သတ္တဝါတို့ကို သိ၏။

"အချင်းတို့ ဤသတ္တဝါတို့သည် ကိုယ်ဖြင့် ပြုသော မကောင်းသော အကျင့် 'ကာယဒုစရိုက်' နှင့်ပြည့်စုံကုန်၏၊ နှုတ်ဖြင့် ပြုသော မကောင်းသော အကျင့် 'ဝစီဒုစရိုက်' နှင့် ပြည့်စုံကုန်၏၊ စိတ်ဖြင့်ပြုသော မကောင်းသော အကျင့် 'မနောဒုစရိုက်' နှင့် ပြည့်စုံကုန်၏၊ အရိယာတို့ကို စွပ်စွဲကုန်၏၊ မှားသောအယူရှိကုန်၏၊ မှားသော အယူဖြင့် ပြုသော ကံရှိကုန်၏၊ ထို (သတ္တဝါ) တို့သည် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ချမ်းသာ ကင်းသော မကောင်းသော လားရာ ပျက်စီးလျက် ကျရောက်ရာ ငရဲ၌ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏၊ အချင်းတို့ ဤသတ္တဝါတို့သည်ကား ကိုယ်ဖြင့် ပြုသော ကောင်းသော အကျင့် 'ကာယသုစရိုက်' နှင့် ပြည့်စုံကုန်၏၊ နှုတ်ဖြင့် ပြုသော ကောင်းသော အကျင့် 'ဝစီသုစရိုက်' နှင့် ပြည့်စုံကုန်၏၊ စိတ်ဖြင့် ပြုသော ကောင်းသော အကျင့် 'မနောသုစရိုက်' နှင့် ပြည့်စုံကုန်၏၊ အရိယာတို့ကို မစွပ်စွဲကုန်၊ မှန်သော အယူရှိကုန်၏၊ မှန်သော အယူဖြင့် ပြုသော ကံရှိကုန်၏၊ ထို (သတ္တဝါ) တို့သည် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ကောင်းသော လားရာ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏"။

ဤသို့လျှင် အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သော လူတို့၏ မျက်စိထက် သာလွန်သော နတ်မျက်စိနှင့် တူသော 'ဒိဗ္ဗစက္ခု' ဉာဏ်ဖြင့် သေဆဲသတ္တဝါ ဖြစ်ပေါ်ဆဲသတ္တဝါ ယုတ်သော သတ္တဝါ မြတ်သော သတ္တဝါအဆင်းလှသော သတ္တဝါ အဆင်းမလှသော သတ္တဝါ ကောင်းသော လားရာရှိသော သတ္တဝါ မကောင်းသော လားရာရှိသော သတ္တဝါတို့ကို မြင်၏၊ ကံအားလျော်စွာ ဖြစ်ပေါ်သော သတ္တဝါတို့ကို သိ၏။ မင်းကြီး ဤသည်လည်း ရှေးဖြစ်ကုန်သော ကိုယ်တိုင် သိမြင်ရသော ရဟန်း ဖြစ်ကျိုးတို့ထက် သာ၍နှစ်သက်ဖွယ်လည်း ဖြစ်သော သာ၍ မွန်မြတ်သည်လည်း ဖြစ်သော ကိုယ်တိုင် သိမြင်ရသောရဟန်းဖြစ်ကျိုးပေတည်း။

၁။ စုတိ=သေခြင်း၊ ဥပပါတ=ဖြစ်ပေါ်ခြင်း ပဋ္ဌိသန္ဓေ။

♣

အာသဝက္ခယဉာဏ် (၈)

၂၄၈။ ဤသို့ တည်ကြည်သော စိတ်သည် စင်ကြယ်လတ်သော် ဖြူစင်လတ်သော် ညစ်ကြေးမရှိလတ်သော် ညစ်ညူးခြင်း ကင်းလတ်သော် နူးညံ့လတ်သော် ပြုခြင်းငှါ သင့်လျော်လတ်သော် တည်တံ့လတ်သော်မတုန်လှုပ်ခြင်းသို့ ရောက်လတ်သော် ထို (ရဟန်း) သည် အာသဝတို့ကိုကုန်စေသော 'အာသဝက္ခယ' ဉာဏ် အလို့ငှါ စိတ်ကို ရှေးရှု ပို့ဆောင်၏၊

ရှေးရှု ညွှတ်စေ၏။ ထို (ရဟန်း) သည် ဤကား ဆင်းရဲဟုဟုတ်မှန်သော အတိုင်း သိ၏။ ဤကား ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ခြင်း၏အကြောင်းဟုဟုတ်မှန်သော အတိုင်း သိ၏။ ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ 'နိဗ္ဗာန်'ဟုဟုတ်မှန်သော အတိုင်းသိ၏။ ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ 'နိဗ္ဗာန်' သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဟုဟုတ်မှန်သော အတိုင်းသိ၏။ဤသည်တို့ကား အာသဝတို့ဟု ဟုတ်မှန်သော အတိုင်း သိ၏။ ဤကား အာသဝတို့ ဖြစ်ပေါ်ခြင်း၏အကြောင်းဟုဟုတ်မှန်သော အတိုင်း သိ၏။ ဤကား အာသဝတို့ချုပ်ရာ 'နိဗ္ဗာန်'ဟုဟုတ်မှန်သောအတိုင်း သိ၏။ ဤကား အာသဝတို့ ချုပ်ရာ 'နိဗ္ဗာန်' သို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်ဟုဟုတ်မှန်သော အတိုင်း သိ၏။ ဤသို့ သိသော ဤသို့ မြင်သော ထို (ရဟန်း)၏ စိတ်သည်ကာမာသဝမှလည်း လွတ်မြောက်၏။ ဘဝါသဝမှလည်း လွတ်မြောက်၏။ အဝိဇ္ဇာသဝမှလည်းလွတ်မြောက်၏။ လွတ်မြောက်ပြီး လတ်သော် လွတ်မြောက်လေပြီဟု အသိဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်၏။ ပဋိသန္ဓေနေမှု ကုန်ပြီ၊ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ (မဂ်) ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ ဤ (မဂ်) ကိစ္စအလို့ငှါ တစ်ပါးသော ပြုဖွယ်မရှိတော့ပြီဟု သိ၏။

၂၄၉။ မင်းကြီး ဥပမာသော်ကား တောင်ဝှမ်း၌ ကြည်လင်သန့်ရှင်း နောက်ကျကင်းသော ရေအိုင်သည်ရှိရာ၏၊ မျက်စိအမြင်ရှိသော ယောကျ်ားသည် ထိုရေအိုင်၏ ကမ်း၌ ရပ်လျက် ခရုယောက်သွားကျောက်စရစ် အိုးခြမ်း ငါးအပေါင်းတို့ သွားနေကြသည်ကိုလည်းကောင်း၊ ရပ်တည်နေကြသည်ကိုလည်းကောင်း မြင်ရာ၏၊ ထိုယောကျ်ားအား ဤသို့ အကြံဖြစ်ရာ၏ –

"ဤ ရေအိုင်သည် ကြည်လင် သန့်ရှင်း နောက်ကျကင်း၏၊ ထိုရေအိုင်၌ ဤ ခရုယောက်သွားကျောက်စရစ် အိုးခြမ်း ငါးအပေါင်းတို့ သွားလည်း သွားကြ၏၊ ရပ်တည်လည်း ရပ်တည်ကြ၏"ဟုအကြံဖြစ်၏။

မင်းကြီး ဤအတူ ဤသို့ တည်ကြည်သော စိတ်သည် စင်ကြယ်လတ်သော် ဖြူစင်လတ်သော်ညစ်ကြေးမရှိလတ်သော် ညစ်ညူးခြင်း ကင်းလတ်သော် နူးညံ့လတ်သော် ပြုခြင်းငှါ သင့်လျော်လတ်သော်တည်တံ့လတ်သော် မတုန်လှုပ်ခြင်းသို့ ရောက်လတ်သော် ထို (ရဟန်း) သည် အာသဝတို့ကို ကုန်စေသော 'အာသဝက္ခယ' ဉာဏ် အလို့ငှါ စိတ်ကို ရှေးရှု ပို့ဆောင်၏၊ ရှေးရှု ညွှတ်စေ၏၊ ထို (ရဟန်း) သည်ဤကား ဆင်းရဲဟုဟုတ်မှန်သော အတိုင်း သိ၏။ ဤကား ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ခြင်း၏ အကြောင်းဟုဟုတ်မှန်သော အတိုင်း သိ၏။ ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ 'နိဗ္ဗာန်'ဟုဟုတ်မှန်သော အတိုင်း သိ၏။ ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ 'နိဗ္ဗာန်' သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဟုဟုတ်မှန်သော အတိုင်းသိ၏။ ဤသည်တို့ကား အာသဝတို့ဟု ဟုတ်မှန်သော အတိုင်း သိ၏။ ဤကား အာသဝတို့ဖြစ်ပေါ်ခြင်း၏အကြောင်းဟုဟုတ်မှန်သော အတိုင်း သိ၏။ ဤကား အာသဝတို့ ချုပ်ရာ 'နိဗ္ဗာန်'ဟုဟုတ်မှန်သောအတိုင်း သိ၏။ ဤကား အာသဝတို့ချုပ်ရာ 'နိဗ္ဗာန်' သို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်ဟုဟုတ်မှန်သောအတိုင်း သိ၏။ ဤသို့ သိသော ဤသို့ မြင်သော ထို (ရဟန်း)၏ စိတ်သည် ကာမာသဝမှလည်းလွတ်မြောက်၏။ ဘဝါသဝမှလည်း လွတ်မြောက်၏။ အဝိဇ္ဇာသဝမှလည်း လွတ်မြောက်၏။ လွတ်မြောက်ပြီးလတ်သော် လွတ်မြောက် လေပြီဟု အသိဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်၏။ ပဋိသန္ဓေနေမှု ကုန်ပြီ၊ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ (မဂ်) ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ ဤ (မဂ်) ကိစ္စအလို့ငှါ တစ်ပါးသော ပြုဖွယ်မရှိတော့ပြီဟု သိ၏။

မင်းကြီး ဤသည်လည်း ရှေးဖြစ်ကုန်သော ကိုယ်တိုင် သိမြင်ရသော ရဟန်း ဖြစ်ကျိုးတို့ထက် သာ၍နှစ်သက်ဖွယ်လည်းဖြစ်သော သာ၍ မွန်မြတ်သည်လည်းဖြစ်သော ကိုယ်တိုင် သိမြင်ရသော ရဟန်းဖြစ်ကျိုးပေတည်း။

မင်းကြီး (နောက်ဆုံးဖြစ်သော) ဤကိုယ်တိုင် သိမြင်ရသော ရဟန်းဖြစ်ကျိုးထက် သာ၍လွန်ကဲသည်လည်း ဖြစ်သော သာ၍ မွန်မြတ်သည်လည်းဖြစ်သော တစ်ပါးသော ကိုယ်တိုင် သိမြင်ရသော ရဟန်း ဖြစ်ကျိုးသည်ကား မရှိတော့ပြီဟု ဟောတော်မူ၏။နိဂုံး

၂၅၀။ ဤသို့ ဟောတော်မူသော် ဝေဒေဟီမိဖုရား၏သား မဂဓတိုင်းရှင် အဇာတသတ်မင်းသည်မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏ –

"အသျှင်ဘုရား (တရားတော်သည်) အလွန်နှစ်သက်ဖွယ် ရှိပါပေ၏။ အသျှင်ဘုရား (တရားတော်သည်) အလွန်နှစ်သက်ဖွယ် ရှိပါပေ၏။ အသျှင်ဘုရား ဥပမာသော်ကား မှောက်ထားသည်ကိုလှန်ဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဖုံးလွှမ်းထားသည်ကို ဖွင့်လှစ်ဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ မျက်စိလည်သောသူအား လမ်းမှန်ကို ပြောကြားဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ မျက်စိအမြင်ရှိသော သူတို့သည်အဆင်းတို့ကို မြင်ကြလိမ့်ဟု အမိုက်မှောင်၌ ဆီမီးတန်ဆောင်ကို ဆောင်ပြဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ အသျှင်ဘုရား ဤအတူသာလျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် များစွာသော အကြောင်းဖြင့် တရားတော်ကိုပြတော်မူပါပေ၏။ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရားကို ကိုးကွယ်ရာ ဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါ၏။ တရားတော်ကိုလည်း ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါ၏။ သံဃာတော်ကို လည်း ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ဆည်းကပ်ပါ၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် အကျွန်ုပ်ကို ယနေ့မှ စ၍ အသက် ထက်ဆုံး ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်သော ဥပါသကာဟု မှတ်တော်မူပါ။ အသျှင်ဘုရား မိုက်သည့် အလျောက်တွေဝေသည့်အလျောက် မလိမ္မာသည့်အလျောက် အပြစ်သည် အကျွန်ုပ်ကို လွှမ်းမိုးသွား ခဲ့ပါ၏။ အကျွန်ုပ်သည် တရားစောင့်သော တရားသဖြင့် မင်းပြုသော ခမည်းတော်ကို မင်းစည်းစိမ်ဟူသောအကြောင်းကြောင့် သတ်ခဲ့မိပါ၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုအကျွန်ုပ်၏ အပြစ်ကို နောင်အခါစောင့်စည်းခြင်းငှါ အပြစ်ဟု လက်ခံတော်မူပါ အသျှင်ဘုရား"ဟု လျှောက်၏။

၂၅၁။ မင်းကြီး မိုက်သည့်အလျောက် တွေဝေသည့်အလျောက် မလိမ္မာသည့်အလျောက် အပြစ်သည်သင့်ကို စင်စစ် လွှမ်းမိုးသွားခဲ့၏။ သင်သည် တရားစောင့်သော တရားသဖြင့် မင်းပြုသောခမည်းတော်ကို သတ်ခဲ့မိ၏။ မင်းကြီး သင်သည် အပြစ်ကို အပြစ်ဟု မြင်၍ အပြစ်အားလျော်စွာကုစားသောကြောင့် သင်၏ ထို (အပြစ်) ကို (အပြစ်ဟု) ငါတို့ လက်ခံကုန်၏။ မင်းကြီး အကြင်သူသည်အပြစ်ကို အပြစ်ဟု မြင်၍ အကြောင်းအားလျော်စွာ ကုစား၏။ နောင်အခါ စောင့်စည်း၏။ (ထိုသူ၏) ဤ (ကုစားစောင့်စည်းခြင်း) သည် အရိယာ၏ ဝိနည်းအဆုံးအမ၌ ကြီးပွားခြင်းပင်တည်းဟု မိန့်တော်မူ၏။

၂၅၂။ ဤသို့ မိန့်တော်မူသော် ဝေဒေဟီမိဖုရား၏သား မဂဓတိုင်းရှင် အဇာတသတ်မင်းသည့်မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏– "အသျှင်ဘုရား ယခုအခါ အကျွန်ုပ်တို့ သွားပါကုန်အံ၊ အကျွန်ုပ်တို့သည် များသော ကိစ္စ များသောပြုဖွယ် ရှိပါကုန်၏"ဟု (လျှောက်၏)။

မင်းကြီး ယခုအခါ၌ သွားရန် အချိန်ကို သင်သိ၏ (သွားရန်မှာ သင်၏ အလိုအတိုင်းပင် ဖြစ်၏)ဟုမိန့်တော်မူ၏။

ထိုအခါ ဝေဒေဟီမိဖုရား၏သား မဂဓတိုင်းရှင် အဇာတသတ်မင်းသည် မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူသော တရားတော်ကို အလွန်နှစ်သက်စွာ ခံယူ၍ ဝမ်းမြောက်စွာ ချီးကျူးပြီးနောက် နေရာမှ ထကာမြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုး၍ အရိုအသေပြုပြီးလျှင် ဖဲခွါသွားလေ၏။

၂၅၃။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ဝေဒေဟီမိဖုရား၏သား မဂဓတိုင်းရှင် အဇာတသတ်မင်း ပြန်သွား၍မကြာမီ ရဟန်းတို့ကို (ဤသို့) မိန့်တော်မူ၏– "ရဟန်းတို့ ဤမင်းသည် (မိမိတည်ရာကို မိမိ) တူးဖြိုခဲ့၏၊ ရဟန်းတို့ ဤမင်းသည် (မိမိကိုယ်ကို မိမိ) ဖျက်ဆီးခဲ့၏၊ ရဟန်းတို့ ဤမင်းသည် တရားစောင့်သော၊ တရားသဖြင့် မင်းပြုသော ခမည်းတော် ကိုမသတ်မိပါမူ၊ ဤမင်းအား ဤနေရာ၌ပင်လျှင် ကိလေသာမြူ အညစ်အကြေးကင်းသော တရားမျက်စိ (သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်) သည် ဖြစ်ပေါ်ရာ၏"ဟု မိန့်ဆိုတော်မူ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ဤ (တရားတော်) ကို ဟောတော်မူ၏၊ ထိုရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရားဟောတော်မူသော တရားတော်ကို နှစ်လိုကုန်သည်ဖြစ်၍ ဝမ်းမြောက်စွာ ခံယူကြလေကုန်သတည်း။

နှစ်ခုမြောက်သော သာမညဖလသုတ် ပြီး၏။

---

၃ –အမ္ဗဋ္ဌသုတ်

၂၅၄။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်–အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ငါးရာမျှသော များစွာသော ရဟန်းသံဃာနှင့်အတူ ကောသလတိုင်း၌ ဒေသစာရီလှည့်လည်တော်မူလတ်သော် ဣစ္ဆာနင်္ဂလအမည်ရှိသော ပုဏ္ဏားရွာသို့ ရောက်တော်မူ၍ထိုရွာ၏ အနီး ဣစ္ဆာနင်္ဂလတောအုပ်၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏားဝတ္ထု

ထိုစဉ်အခါ၌ ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏားသည် လူစည်ကား၍ ကျွဲနွားစသည် ပေါများသော မြက်ထင်းရေတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဆန်စပါးနှင့် ပြည့်စုံသော မင်းမှရသည့် စည်းစိမ်ဖြစ်သော ပသေနဒီကောသလမင်းသည် ဆုလာภ์အဖြစ်ဖြင့် အပိုင်စားပေးထားသော ဥက္ကဋ္ဌမြို့ကို အုပ်ချုပ်၍ နေ၏။

၂၅၅။ ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏားသည် (ဤသို့) ကြားသိလေ၏– "အချင်းတို့ သာကီဝင်မင်းမျိုးမှ ရဟန်း ပြုသော သာကီဝင်မင်းသား ရဟန်းဂေါတမသည် ငါးရာမျှသောများစွာသော ရဟန်းသံဃာနှင့်အတူ ကောသလတိုင်း၌ ဒေသစာရီလှည့်လည်တော်မူရာ ဣစ္ဆာနင်္ဂလရွာသို့ရောက်တော်မူ၍ ထိုရွာ၏အနီး ဣစ္ဆာနင်္ဂလတောအုပ်၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။

ထိုအသျှင်ဂေါတမ၏ ကောင်းသော ကျော်စောသတင်းသည် ဤသို့ ပျံ့နှံ့၍ ထွက်၏ –

'ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံယူတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံမည်တော်မူ၏၊ (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော အကြောင်းကြောင့် လည်းသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏၊ အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ' နှင့်

ပြည့်စုံတော်မူသောအကြောင်းကြောင့်လည်း ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နမည်တော်မူ၏၊ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း သုဂတ မည်တော်မူ၏၊ လောကကို သိတော်မူသော အကြောင်း ကြောင့်လည်း လောကဝိဒူ မည်တော်မူ၏၊ ဆုံးမထိုက်သူကို ဆုံးမတတ်သည့် အတုမဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ မည်တော်မူ၏၊ နတ်လူတို့၏ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏၊ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏၊ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏'ဟု ပျံ့နှံ့၍ ထွက်၏။

ထို (မြတ်စွာဘုရား) သည် နတ်နှင့် တကွသော မာရ်နတ်နှင့် တကွသော ဗြဟ္မာနှင့် တကွသောဤလောကကိုလည်းကောင်း၊ သမဏဗြာဟ္မဏတို့နှင့်တကွသော မင်းများ လူများနှင့်တကွသောသတ္တဝါအပေါင်းကိုလည်းကောင်း ကိုယ်တိုင် ထူးသောဉဏ်ဖြင့် သိ၍ မျက်မှောက်ပြုလျက် ဟောကြားတော်မူ၏၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် အစ၏ကောင်းခြင်း၊ အလယ်၏ကောင်းခြင်း၊ အဆုံး၏ကောင်းခြင်းရှိသော အနက်နှင့် ပြည့်စုံသော သဒ္ဒါနှင့် ပြည့်စုံသော တရားကို ဟောတော်မူ၏၊ အလုံးစုံပြည့်စုံသော စင်ကြယ်သော မြတ်သော အကျင့်ကို ပြတော်မူ၏၊ ထိုသို့သဘော ရှိသော ရဟန္တာ (ပုဂ္ဂိုလ်) တို့ကို ဖူးမြော်ရခြင်းသည် ကောင်းသည်သာတည်း"ဟု ကြားသိလေ၏။

အမ္ဗဋ္ဌလုလင်ကို ဘုရားထံ စေလွှတ်ခြင်း

၂၅၆။ ထိုစဉ်အခါ၌ ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏား၏ တပည့်ဖြစ်သော အမ္ဗဋ္ဌမည်သော လုလင်သည် ရှိ၏၊ (ထိုလုလင်သည်) ဝေဒကျမ်းလာ ဂါထာတို့ကို ရွတ်ဆိုတတ်၏၊ ဝေဒကျမ်းတို့ကို ဆောင်၏၊ အဘိဓာန် 'နိဃဏ္ဍု' ကျမ်း၊ အလင်္ကာ 'ကေဋုဘ' ကျမ်း၊ သဒ္ဒါ 'အက္ခရပ္ပဘေဒ' ကျမ်း၊ ငါးခုမြောက် ဣတိဟာသကျမ်း[၁]နှင့်တကွ ဗေဒင်သုံးပုံတို့၏ တစ်ဖက်ကမ်းသို့ ရောက်၏၊ ပဒကျမ်း[၂]ကို တတ်၏၊ ဗျာကရုဏ်းကျမ်း[၃]ကို တတ်၏၊ လောကာယတကျမ်း၊[၄] မဟာပုရိသလက္ခဏာကျမ်းတို့၌ အကြွင်းမဲ့တတ်မြောက်၏၊ မိမိ ဆရာ့အတတ် ဖြစ်သော ဗေဒင်သုံးပုံကျမ်းလာ စကား၌ ငါ သိသည်ကို သင် သိ၏၊ သင် သိသည်ကို ငါ သိ၏ဟု (ဆရာက) အသိအမှတ် ပြုထားသူ ဖြစ်သည့်ပြင် မိမိကိုယ်တိုင်ကလည်းဝန်ခံထားသူ ဖြစ်၏။

၂၅၇။ ထိုအခါ ပေါက္ခရသာတိ ပုဏ္ဏားသည် အမ္ဗဋ္ဌလုလင်ကို ဤသို့ဆို၏ –

"ချစ်သား အမ္ဗဋ္ဌ သာကီဝင်မင်းမျိုးမှ ရဟန်းပြုသော သာကီဝင်မင်းသား ဤရဟန်းဂေါတမသည်ငါးရာမျှသော များစွာသော ရဟန်းသံဃာနှင့်အတူ ကောသလတိုင်း၌ ဒေသစာရီလှည့်လည်တော် မူရာဣစ္ဆာနင်္ဂလရွာသို့ ရောက်တော်မူ၍ ထိုရွာ၏အနီး ဣစ္ဆာနင်္ဂလတောအုပ်၌ (သီတင်းသုံး) နေ တော်မူ၏။

ထိုအသျှင်ဂေါတမ၏ ကောင်းသော ကျော်စောသတင်းသည် ဤသို့ ပျံ့နှံ့၍ ထွက်၏ –

'ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏၊ (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော

အကြောင်းကြောင့်လည်းသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏၊ အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ' နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နေ မည်တော်မူ၏၊ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူတတ်သောအကြောင်းကြောင့်လည်း သုဂတ မည်တော်မူ၏၊ လောကကို သိတော်မူသော အကြောင်းကြောင့် လည်းလောကဝိဒူ မည်တော်မူ၏၊ ဆုံးမထိုက်သူကို ဆုံးမတတ်သည့် အတုမဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်တော် မူသောအကြောင်းကြောင့်လည်း အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မ သာရထိ မည်တော်မူ၏၊ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏၊ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏၊ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏'ဟု ပျံ့နှံ့၍ ထွက်၏။ထို (မြတ်စွာဘုရား) သည် နတ်နှင့် တကွသော မာရ်နတ်နှင့် တကွသော ဗြဟ္မာနှင့် တကွသော ဤလောကကိုလည်းကောင်း၊ သမဏဗြာဟ္မဏတို့နှင့် တကွသော မင်းများ လူများနှင့် တကွသောသတ္တဝါအပေါင်းကိုလည်းကောင်း ကိုယ်တိုင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိ၍ မျက်မှောက်ပြုလျက် ဟောကြားတော်မူ၏၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် အစ၏ကောင်းခြင်း၊ အလယ်၏ကောင်းခြင်း၊ အဆုံး၏ကောင်းခြင်းရှိသော အနက်နှင့် ပြည့်စုံသော သဒ္ဒါနှင့်ပြည့်စုံသော တရားကို ဟောတော်မူ၏၊ အလုံးစုံပြည့်စုံသောစင်ကြယ်သော မြတ်သော အကျင့်ကို ပြတော်မူ၏၊ ထိုသို့သဘောရှိသော ရဟန္တာ (ပုဂ္ဂိုလ်) တို့ကိုဖူးမြော်ရခြင်းသည် ကောင်းသည်သာတည်း။ချစ်သားအမ္မဋ္ဌ လာလော့၊ သင်သည် ရဟန်းဂေါတမထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် "ရဟန်းဂေါတမ၏ကျော်စောသတင်းသည် အမှန်အတိုင်း ပျံ့နှံ့၍ ထွက်သလော့၊ အမှန်အတိုင်း မဟုတ်ဘဲ ပျံ့နှံ့၍ထွက်သလော့၊ ထိုအသျှင်ဂေါတမသည် ကျော်စောသည့်အတိုင်း မှန်သလော့၊ မမှန်သလောဟု ငါတို့ သိနိုင်ရန်အလို့ငှါ ရဟန်းဂေါတမကို သိအောင် စုံစမ်းချေလော့"ဟု ဆို၏။

၂၅၈။ အသျှင်ထိုအသျှင်ဂေါတမ၏ ကျော်စောသတင်းသည် "အမှန်အတိုင်း ပျံ့ .နှံ့၍ ထွက်သလော့၊ အမှန်အတိုင်း မဟုတ်ဘဲ ပျံ့နှံ့၍ ထွက်သလော့၊ ထိုအသျှင်ဂေါတမသည် ကျော်စောသည့်အတိုင်း မှန်သလော့၊ မမှန်သလော"ဟု ထိုအသျှင်ဂေါတမကို အကျွန်ုပ်သည် အဘယ်သို့လျှင် သိအောင် စုံစမ်းရပါအံ့နည်း။

ချစ်သားအမ္မဋ္ဌ ငါတို့၏ ဝေဒကျမ်းတို့၌ သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော ယောကျ်ားမြတ်လက္ခဏာတို့ လာ ကုန်၏၊ ယင်း လက္ခဏာတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ယောကျ်ားမြတ်အား နှစ်မျိုးသော အဖြစ်တို့သာလျှင် ရှိကုန်၏၊ အခြားသော အဖြစ် မရှိကုန် –

(ထိုယောကျ်ားမြတ်သည်) အကယ်၍ လူ့ဘောင်၌ နေဘြားအံ၊ တရားစောင့်သော တရားနှင့်အညီမင်းပြုသော သမုဒ္ဒရာလေးစင်း အပိုင်းအခြားရှိသည့် လေးကျွန်းလုံးကို အစိုးရသော ရန်အပေါင်းကိုအောင်သော တိုင်းနိုင်ငံကို တည်ငြိမ်စေသော ရတနာခုနစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော စကြဝတေးမင်း ဖြစ်၏၊ ထို (စကြဝတေး) မင်းအား ဤရတနာ ခုနစ်ပါးတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏၊ ဤသည်တို့ကား အဘယ်နည်း။စကြာရတနာ၊ ဆင်ရတနာ၊ မြင်းရတနာ၊ ပတ္တမြားရတနာ၊ မိန်းမရတနာ၊ သူကြွယ် ရတနာ၊ ခုနစ်ခုမြောက် သားကြီးရတနာတို့တည်း။ ထို (စကြဝတေးမင်း) ၌ ရဲရင့်ကုန်သော သူရဲ ကောင်းအင်္ဂါရုပ်ရှိကုန်သော တစ်ဖက် စစ်သည်တို့ကို နှိမ်နင်းနိုင်ကုန်သော အထောင်မကသော သားတော်တို့သည်ရှိကုန်၏၊ ထို (စကြဝတေးမင်း)

သည် သမုဒ္ဒရာအဆုံးရှိသော ဤမြေကို ဒဏ် မခတ်မူ၍ မသတ်ဖြတ်မူ၍တရားသဖြင့် အောင်မြင်လျက် အုပ်စိုး၏။

အကယ်၍ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်ငြားအံ၊ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တော်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော လောကဌ် (ကိလေသာ) အပိတ်အဖုံးကို ဖွင့်လှစ်ပြီးသော ဘုရားဖြစ်၏။

ချစ်သားအမ္မဋ္ဌ ငါသည် (သင့်အား) ဝေဒကျမ်းတို့ကို (သင်ကြား) ပေးပြီး မဟုတ်လော့၊ သင်သည်ဝေဒကျမ်းတို့ကို (သင်ကြား) ခံယူပြီး မဟုတ်လော။

၂၅၉။ "အသျှင်ကောင်းပါပြီ"ဟု အမ္မဋ္ဌလုလင်သည် ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏားအား ဝန်ခံပြီးလျှင် နေရာမှထ၍ ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏားကို ရှိခိုးလျက် အရှိအသေပြု၍ မြည်း ရထားကို တက်စီးပြီးလျှင် များစွာသောလုလင်တို့နှင့် အတူ ဣစ္ဆာနင်္ဂလတောအုပ်သို့ သွားလေ၏၊ ယာဉ်ဖြင့် သွားနိုင်သမျှသော အရပ်ကိုယာဉ်ဖြင့် သွား၍ ယာဉ်မှ သက်ပြီးသော် ခြေကျင်သာလျှင် ကျောင်းတိုက်သို့ ဝင်၏။

ထိုစဉ်အခါ၌ များစွာသော ရဟန်းတို့သည် လွင်ပြင်၌ စင်္ကြံ သွားနေကုန်၏၊ ထိုအခါ အမ္မဋ္ဌလုလင်သည်ထိုရဟန်းတို့ထံ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် ထိုရဟန်းတို့အား ဤစကားကို ဆို၏ –

"အသျှင်တို့ အသျှင်ဂေါတမသည် ယခု အဘယ်မှာ နေတော်မူပါသနည်း၊ အကျွန်ုပ်တို့သည်ထိုအသျှင်ဂေါတမကို ဖူးမြော်ရန် ဤအရပ်သို့ ကပ်ရောက်လာပါကုန်၏"ဟု ဆို၏။

၂၆၀။ ထိုအခါ ထိုရဟန်းတို့အား ဤသို့ အကြံဖြစ်၏ –

"ဤအမ္မဋ္ဌလုလင်သည် ထင်ရှားသော အမျိုးဌ်လည်း ဖြစ်၏၊ ထင်ရှားသော ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏား၏တပည့်လည်း ဖြစ်၏၊ ဤသို့သော အမျိုးကောင်းသားတို့နှင့်အတူ စကားပြောဆိုမှုသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်လေးမည် မဟုတ်"ဟု အကြံဖြစ်၏။

ထို (ရဟန်း) တို့သည် အမ္မဋ္ဌလုလင်အား ဤစကားကို ဆိုကုန်၏ –

"အမ္မဋ္ဌ တံခါးပိတ်ထားသော ဤကျောင်းသို့ တိတ်ဆိတ်စွာ ချဉ်းကပ်ပြီးနောက် မုခ်ဦးသို့ ဖြည်းညင်းစွာဝင်၍ ချောင်းဟန့်ပြီးလျှင် တံခါးကို ခေါက်လော့၊ မြတ်စွာဘုရားသည် သင့်အားတံခါးဖွင့်ပေးပါလိမ့်မည်"ဟု ဆိုကုန်၏။

၂၆၁။ ထိုအခါ အမ္မဋ္ဌလုလင်သည် တံခါးပိတ်ထားသော ကျောင်းသို့ တိတ်ဆိတ်စွာ ချဉ်းကပ်ပြီး နောက်မုခ်ဦးသို့ ဖြည်းညင်းစွာ ဝင်၍ ချောင်းဟန့်ပြီးလျှင် တံခါးကို ခေါက်၏၊ မြတ်စွာဘုရားသည် တံခါးကိုဖွင့်တော်မူ၏၊ အမ္မဋ္ဌလုလင်သည် ဝင်၏၊ လုလင်များလည်း ဝင်၍ မြတ်စွာဘုရားနှင့်အတူဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ (နှုတ်ဆက်) ပြောဆိုကုန်၏၊ ဝမ်းမြောက်ဖွယ် အမှတ်ရဖွယ် စကားကို ပြီးဆုံးစေ၍တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်ကုန်၏။

အမ္မဋ္ဌလုလင်သည်ကား စင်္ကြံ သွားလျက်လည်း ထိုင်နေတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားနှင့် စိုးစဉ်းစိုးစဉ်းသော အမှတ်ရဖွယ် စကားကို ပြောဆို၏၊ ရပ်လျက်လည်း ထိုင်နေတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားနှင့် စိုးစဉ်းစိုးစဉ်းသော အမှတ်ရဖွယ် စကားကို ပြောဆို၏။

၂၆၂။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် အမ္မဋ္ဌလုလင်အား ဤစကားကို ဆို၏ –

“အမွဋ္ဌ သင်သည် စကြံ ံသွားလျက် ရပ်လျက်ပင် ထိုင်နေသော ငါဘုရားနှင့် စိုးစဉ်းစိုးစဉ်းသောအမှတ်ရဖွယ်စကားကို ပြောဆိုသည့်နည်းတူ (အသက်) ကြီးကုန်သော (အရွယ်) ရင့်ကုန်သော ဆရာဖြစ်ကုန်သော ဆရာ့ဆရာဖြစ်ကုန်သော ပုဏ္ဏားတို့နှင့် စကားပြောဆိုခြင်းကို ပြုသလော”ဟု ဆို၏။

၁။ မဟာဘာရတစသော ရှေးဟောင်းသမိုင်း ရာဇဝင်ပုံပြင်ကျမ်း။
၂။ ဝေဒကျမ်းလာ ပုဒ်ရင်းတို့ကို ထုတ်နုတ်စီစဉ်ပြသော ကျမ်း။
၃။ ဓာတ် ပစ္စည်း ဝိဘတ်တို့ဖြင့် ဝေဖန်၍ ပုဒ်တို့၏ ပြီးစီးပုံကို ပြသောကျမ်း။
၄။ မျက်မြင်လောက အကြောင်းအရာကိုသာ ပြသောရုပ်ဝါဒကျမ်း စာရ်ဗာကဆရာ၏ ရုပ်ဝါဒစသည်။

♣

ဇာတ်နိမ့်ဟူသော စကားဖြင့် ရှေးဦးစွာ ရှုတ်ချခြင်း

၂၆၃။ ဤသို့ မပြောဆိုပါ အသျှင်ဂေါတမ၊ သွားနေသော ပုဏ္ဏားနှင့် (ပြောလိုသော) ပုဏ္ဏားသည်သွားလျက်သာလျှင် ပြောအပ်ပါ၏ အသျှင်ဂေါတမ၊ ရပ်နေသော ပုဏ္ဏားနှင့် (ပြောလိုသော) ပုဏ္ဏားသည်လည်း ရပ်လျက်သာလျှင် ပြောအပ်ပါ၏ အသျှင်ဂေါတမ၊ ထိုင်နေသော ပုဏ္ဏားနှင့် (ပြောလိုသော) ပုဏ္ဏားသည်လည်း ထိုင်လျက်သာလျှင် ပြောအပ်ပါ၏ အသျှင်ဂေါတမ၊ အိပ်နေသော ပုဏ္ဏားနှင့် (ပြောလိုသော) ပုဏ္ဏားသည်လည်း အိပ်လျက်သာလျှင် ပြောအပ်ပါ၏ အသျှင်ဂေါတမ၊ ဇာတ်နိမ့်[၁] ဖြစ်ကုန်သော မည်းညစ်ကုန်သော ဗြဟ္မာ၏ ခြေဖမိုးမှ ပေါက်ဖွားကုန်သော ဦးပြည်းရဟန်းညံ့တို့နှင့်မူကား အကျွန်ုပ်၏ စကားပြောဆိုခြင်းသည် အသျှင်ဂေါတမနှင့် ပြောဆိုသကဲ့သို့ပင် ဖြစ်ပါ၏။

အမွဋ္ဌ သင်သည် ကိစ္စရှိသည်ဖြစ်၍ ဤအရပ်သို့ လာခဲ့၏၊ (သင်တို့သည်) အကြင်ကိစ္စအလို့ငှါ လာသည် ဖြစ်ကုန်အံ၊ ထိုကိစ္စကိုသာလျှင် ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းကုန်ရာ၏။ အချင်းတို့ ဤအမွဋ္ဌလုလင်သည် မလိမ္မာသေးဘဲလျက် လိမ္မာပြီးဟု မှတ်ထင်၏၊ (ဤသို့ ပြုမူပြောဆိုရာ၌) မလိမ္မာသေးသည်မှ လွဲ၍ မည်သည့်အကြောင်းမျှ မရှိချေ။

၂၆၄။ ထိုအခါ မလိမ္မာသေးဟူသော စကားဖြင့် (မိမိကို) မြတ်စွာဘုရားဆိုတော်မူလတ်သော် အမွဋ္ဌလုလင်သည် အမျက်ထွက်သည် နှလုံးမသာသည် ဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရားကိုပင်လျှင် ပုတ်ခတ်လိုရကားမြတ်စွာဘုရားကို ပင်လျှင် ရှုတ်ချလိုရကား မြတ်စွာဘုရားကိုပင်လျှင် စွပ်စွဲလိုရကား “အချင်းတို့ ငါသည်ရဟန်းဂေါတမကိုလည်း ထိပါးစေမည်”ဟု ကြံလျက် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို ဆို၏ –

“အသျှင်ဂေါတမ သာကီဝင်မင်းမျိုးသည် ခက်ထန်၏၊ အသျှင်ဂေါတမ သာကီဝင်မင်းမျိုးသည်ကြမ်းတမ်း၏၊ အသျှင်ဂေါတမ သာကီဝင်မင်းမျိုးသည် စိတ်သဘောနု၏၊ အသျှင်ဂေါတမ သာကီဝင်မင်းမျိုးသည် စကားများ၏၊ ဇာတ်နိမ့်တို့ ဖြစ်ကုန်လျက် ပုဏ္ဏားတို့ကို မရိုသေကုန်၊ ပုဏ္ဏားတို့ကိုအလေးမပြုကုန်၊ ပုဏ္ဏားတို့ကို မမြတ်နိုးကုန်၊ ပုဏ္ဏားတို့ကို မပူဇော်ကုန်၊ ပုဏ္ဏားတို့ကို မတုပ်ဝပ် ကုန်၊ အသျှင်ဂေါတမ ဤသာကီဝင်မင်းတို့သည်

ဇာတ်နိမ့်တို့ဖြစ်ကုန်လျက် ပုဏ္ဏားတို့ကို မရိုသေခြင်းအလေးမပြုခြင်း မမြတ်နိုးခြင်း မပူဇော်ခြင်း မတုပ်ဝပ်ခြင်းသည် မသင့်လျော် မလျောက် ပတ်ပါ"ဟုဆို၏။

ဤသို့လျှင် အမ္မဋ္ဌလုလင်သည် သာကီဝင်မင်းတို့ကို ဤဇာတ်နိမ့်ဟူသော စကားဖြင့် ရှေးဦးစွာ ရှုတ်ချ ပြောဆို၏။

၁။ အဋ္ဌကထာ၌ ဣဇ္ဇပုဒ်ကို ဂဟပတိက–သူကြွယ်ဟု ဖွင့်၏၊ အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်နှင့် ယခုခေတ် သီဟိုဠ်ဘာသာပြန်တို့၌ သက္ကဋ္ဌ အဘိဓာန်စသည်ကို မှီ၍ ဣဇ္ဇပုဒ်ကို အစေအပါးဟု ပြန်ဆိုကြ၏၊ ဤ၌ကား ဋီကာတွင် "ဗြာဟ္မဏာနံ သုဿုသတာ သုဒ္ဒါ" ပုဏ္ဏားတို့၏ စကားကို ရိုသေစွာ နာခံရသော သုဒ္ဒမျိုးညံ့ဟု ဖွင့်ပြသည်ကို ထောက်ထား၍လည်းကောင်း၊ ဒီဃနိကာယ် ပါထိကဝဂ် အဂ္ဂညသုတ်၌ ဟီနပုဒ်အရာတွင် ဣဇ္ဇပုဒ်ဖြင့် လဲလှယ်၍ သုံးထားသည်ကို ထောက်ထား၍လည်းကောင်း၊ ဤသုတ်တွင် အချေအတင်ပြောဆိုကြသော ရှေ့နောက်စကားအစဉ်ကို ထောက်ထား၍လည်းကောင်း "ဇာတ်နိမ့်"ဟု ပြန်ဆိုလိုက်သည်။

♣

ဇာတ်နိမ့်ဟူသော စကားဖြင့် နှစ်ကြိမ်မြောက် ရှုတ်ချခြင်း

၂၆၅။ အမ္မဋ္ဌ သာကီဝင်မင်းတို့သည် သင့်အား အဘယ်သို့ ပြစ်မှားကုန်သနည်း။

အသျှင်ဂေါတမ အခါတစ်ပါး၌ အကျွန်ုပ်သည် ဆရာပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏား၏ ကိစ္စတစ်ခုဖြင့်ကပိလဝတ်ပြည်သို့ သွားခဲ့၏၊ သာကီဝင်မင်းတို့၏ စည်းဝေးဆောင်သို့ ရောက်ခဲ့၏၊ ထိုစဉ်အခါ၌ များစွာသော သာကီဝင်မင်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ သာကီဝင်မင်းသားတို့သည်လည်းကောင်း အချင်းချင်း ကလိထိုး၍ ပြင်းစွာ ရယ်ကုန်လျက် ပြင်းစွာကစားကုန်လျက် စည်းဝေးဆောင်တွင် မြင့်သောနေရာတို့၌ ထိုင်နေကုန်၏၊ စင်စစ်မူကား အကျွန်ုပ်ကိုသာ ရယ်ကြသည် ထင်၏၊ မည်သူမျှ အကျွန်ုပ်ကို နေရာလည်းမပေးပါ (နေရာဖြင့်လည်း မဖိတ်ပါ)၊ အသျှင်ဂေါတမ ဤသာကီဝင်မင်းတို့သည် ဇာတ်နိမ့်တို့ဖြစ်ကုန်လျက်ပုဏ္ဏားတို့ကို မရိုသေခြင်း အလေးမပြုခြင်း မမြတ်နိုးခြင်း မပူဇော်ခြင်း မတုပ်ဝပ်ခြင်းသည် မသင့်လျော်မလျောက်ပတ်ပါ။

ဤသို့လျှင် အမ္မဋ္ဌလုလင်သည် သာကီဝင်မင်းတို့ကို ဤဇာတ်နိမ့်ဟူသော စကားဖြင့် နှစ်ကြိမ်မြောက်ရှုတ်ချပြောဆို၏။ ဇာတ်နိမ့်ဟူသော စကားဖြင့် သုံးကြိမ်မြောက် ရှုတ်ချခြင်း

၂၆၆။ အမ္မဋ္ဌ ဘီလုံးငှက်မသော်မှလည်း မိမိအသိုက်၌ အလိုရှိတိုင်း မြည်နိုင်သေး၏၊ အမ္မဋ္ဌကပိလဝတ်ပြည်သည်ကား သာကီဝင်မင်းမျိုးတို့၏ ကိုယ်ပိုင်ပြည် ဖြစ်ပေ၏၊ အမောင် အမ္မဋ္ဌ ဤအသေးအဖွဲအမှုမျှဖြင့် အခဲမကြေ မဖြစ်ထိုက်ပါ။

အသျှင်ဂေါတမ မင်း ပုဏ္ဏား ကုန်သည် သူဆင်းရဲ ဟူသော ဤအမျိုးလေးပါးတို့ ရှိကုန်၏၊ အသျှင်ဂေါတမ ဤ အမျိုးလေးပါးတို့တွင် မင်း ကုန်သည် သူဆင်းရဲ ဟူသော အမျိုးသုံးပါးတို့သည်ပုဏ္ဏားမျိုး၏ အလုပ်အကျွေးသာ စင်စစ် ဖြစ်ကုန်၏၊ အသျှင်ဂေါတမ

ဤသာကီဝင်မင်းတို့သည်ဇာတ်နိမ့်တို့ ဖြစ်ကုန်လျက် ပုဏ္ဏားတို့ကို မရိုသေခြင်း အလေးမပြုခြင်း မမြတ်နိုးခြင်း မပူဇော်ခြင်း မတုပ်ဝပ်ခြင်းသည် မသင့်လျော် မလျောက်ပတ်ပါ။

ဤသို့လျှင် အမွှဋ္ဌလုလင်သည် သာကီဝင်မင်းတို့ကို ဤဇာတ်နိမ့်ဟူသော စကားဖြင့် သုံးကြိမ် မြောက်ရှုတ်ချပြောဆို၏။

ကျွန်မသား၏ ဝါဒ

၂၆၇။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားအား ဤသို့သော အကြံသည် ဖြစ်၏ –

"ဤအမွှဋ္ဌလုလင်သည် သာကီဝင်မင်းမျိုးတို့ကို ဇာတ်နိမ့်ဟူသော စကားဖြင့် အပြင်းအထန် ဖိနှိပ်၏၊ ငါသည် (သူ၏) အနွယ်ကို မေးရမူ ကောင်းလေစွ"ဟု အကြံဖြစ်၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် အမွှဋ္ဌလုလင်အား "အမွှဋ္ဌ သင်၏ အနွယ်ကား အဘယ်နည်း"ဟုမေးတော်မူ၏။

"အသျှင်ဂေါတမ အကျွန်ုပ်၏ အနွယ်ကား 'ကဏှာယန' ဖြစ်ပါသည်"။

အမွှဋ္ဌ သင်၏ အမိအဖတို့နှင့် စပ်ဆိုင်သော ရှေးအမည်အနွယ်ကို အစဉ်လိုက်၍ စိစစ်သော်သာကီဝင်မင်းတို့သည် အရှင်သခင်၏ သားတို့ ဖြစ်ကုန်၏၊ သင်သည် သာကီဝင်မင်းတို့၏ ကျွန်မသားဖြစ်၏။

အမွှဋ္ဌ သာကီဝင်မင်းတို့သည် ဥက္ကာကမင်းကို အဘိုးအရာ၌ ထားကုန်၏၊ အမွှဋ္ဌ ရှေး၌ ဖြစ်ဖူးသည်ကား ဥက္ကာကမင်းသည် ချစ်ခင်မြတ်နိုးသော မိဖုရား၏ သားတော်အား မင်းအဖြစ်ကို ဆောင်နှင်းတော်မူလို၍ ဥက္ကာ မုခ၊ ကရကဏ္ဍ၊ ဟတ္ထိနိက၊ သိနိသူရဟူသော သားတော်ကြီးတို့ကို တိုင်းပြည်မှနှင်ထုတ်တော်မူ၏၊ တိုင်းပြည်မှ နှင်ထုတ်ခံရကုန်သော ထိုသားတော်ကြီးတို့သည် ဟိမဝန္တာနံပါး ရေကန်၏အနီး ကျွန်းတောအုပ်ကြီး၌ နေကုန်၏၊ ထို (သားတော်ကြီး) တို့သည် အမျိုးပျက်မည် ကြောက်သဖြင့်မိမိတို့၏ နှမတို့နှင့် အိမ်ထောင်ပြုကုန်၏။

အမွှဋ္ဌ ထိုအခါ ဥက္ကာကမင်းသည် မှူးမတ်ပရိသတ်တို့အား "အချင်းတို့ ယခုအခါ သားတော်တို့သည်အဘယ်အရပ်မှာ နေကုန်သနည်း"ဟု မိန့်တော်မူ၏။

မင်းမြတ် ဟိမဝန္တာနံပါး ရေကန်၏ အနီး ကျွန်းတောအုပ်ကြီး၌ မင်းသားတို့သည် ယခု နေကြပါကုန်၏၊ ထို (မင်းသား) တို့သည် အမျိုးပျက်မည် ကြောက်သဖြင့် မိမိတို့၏ နှမတော်တို့နှင့်အတူအိမ်ထောင် ပြုကြပါကုန်သည်ဟု (လျှောက်ကုန်၏)။

အမွှဋ္ဌ ထိုအခါ ဥက္ကာကမင်းသည်– "အချင်းတို့ သားတော်တို့သည် စွမ်းနိုင်ကုန်စွတကား" "အချင်းတို့ သားတော်တို့သည် အလွန် စွမ်းနိုင်ကုန်စွတကား"ဟု ဥဒါန်းကျူးရင့်လေ၏၊ အမွှဋ္ဌထိုဥဒါန်းကို အစွဲပြု၍ သာကီဝင်မင်းတို့သည် (သကျ ၁ ဟု) ထင်ရှားကုန်၏၊ ထို (ဥက္ကာကမင်း) သည်သာကီဝင်မင်းတို့၏ ရှေးဦးစွာသော ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်၏။

အမွှဋ္ဌ ဥက္ကာကမင်းအား ဒိသာမည်သော ကျွန်မသည် ရှိ၏၊ ထို (ကျွန်မ) သည် ကဏှမည်သော သားကိုဖွားမြင်၏၊ ကဏှသည် မွေးဖွားစ ဖြစ်လျက် ဤသို့ ဆို၏ –

"အမိ အကျွန်ပ်ကို ဆေးကြောပါလော့၊ အမိ အကျွန်ပ်ကို ရေချိုးပါလော့၊ အမိ အကျွန်ပ်ကိုအညစ်အကြေးမှ လွတ်ပါစေလော့၊ သင်တို့၏ အကျိုးကို ဆောင်ရွက်နိုင်သူ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်"ဟု ဆို၏။

အမ္မဋ္ဌ ယခုအခါ လူတို့သည် ဘီလူး 'ပိသာစ' တို့ကို မြင်လျှင် ဘီလူး 'ပိသာစ' ဟူ၍ သိမှတ်ကုန် သကဲ့သို့ထိုစဉ်အခါ၌ လူတို့သည် ဘီလူး 'ပိသာစ' တို့ကို 'ကဏ္ဍ' ဟူ၍ သိမှတ်ကုန်၏၊ ထို (လူ) တို့သည် "ဤ (သူငယ်) သည် မွေးဖွားစ ဖြစ်လျက် (စကား) ပြော၏၊ 'ကဏ္ဍ' မွေးဖွား၏၊ ဘီလူး ' ပိသာစ' မွေးဖွား၏"ဟု ဆိုကုန်၏၊ အမ္မဋ္ဌ ထိုစကားကို အစွဲပြု၍ ကဏ္ဍအန္တယ်ဝင်တို့သည် (ကဏ္ဍာယန)ဟုထင်ရှားကုန်၏၊ ထိုကဏ္ဍသည်လည်း ကဏ္ဍအန္တယ်ဝင်တို့၏ ရှေးဦးစွာသော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၏၊ အမ္မဋ္ဌ ဤသို့လျှင် သင်၏ အမိအဖတို့ နှင့် စပ်ဆိုင်သော ရှေးအမည် အန္တယ်ကို အစဉ်လိုက်၍ စိစစ်သော် သာကီဝင်မင်းတို့သည် အရှင်သခင်၏သားတို့ ဖြစ်ကုန်၏၊ သင်သည် သာကီဝင်မင်းတို့၏ ကျွန်မသားဖြစ်၏ဟု (မိန့်ဆိုတော်မူ၏)။

၂၆၈။ ဤသို့ မိန့်ဆိုတော်မူသော် ထိုလုလင်များသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို ဆိုကြ၏ –

"အသျှင်ဂေါတမသည် အမ္မဋ္ဌကို ကျွန်မသားဟူသော စကားဖြင့် အပြင်းအထန် မဖိနှိပ်ပါလင့်၊ အသျှင်ဂေါတမ အမ္မဋ္ဌလုလင်သည် ကောင်းသော ဇာတ်လည်း ရှိပါ၏၊ အမျိုးကောင်းသားလည်းဖြစ်ပါ၏၊ အကြားအမြင်လည်း များပါ၏၊ ချေင်သော စကားလည်း ရှိပါ၏၊ ပညာရှိလည်း ဖြစ်ပါ၏၊ အမ္မဋ္ဌလုလင်သည် ဤစကား၌ အသျှင်ဂေါတမနှင့် အတူ တုံ့ပြန်ပြောဆိုခြင်းငှါလည်း စွမ်းနိုင် ပါ၏"ဟုဆိုကြ၏။

၂၆၉။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုလုလင်တို့အား ဤစကားကို ဆိုတော်မူ၏ –

"အကယ်၍ 'အမ္မဋ္ဌလုလင်သည် ကောင်းသော ဇာတ်လည်း မရှိ၊ အမျိုးကောင်းသားလည်း မဟုတ်၊ အကြား အမြင်လည်း နည်း၏၊ ချေင်သော စကားလည်း မရှိ၊ ပညာလည်း မဲ့၏၊ အမ္မဋ္ဌ လုလင်သည်ဤစကား၌ ရဟန်းဂေါတမနှင့်အတူ တုံ့ပြန်ပြောဆိုခြင်းငှါလည်း မစွမ်းနိုင်'ဟု သင်လုလင်တို့ ထင်ကြလျှင်အမ္မဋ္ဌလုလင်သည် နေပါစေ၊ သင်တို့သည်သာ ဤစကား၌ ငါနှင့် အတူ ပြောဆိုကုန်လော။ အကယ်၍ ' အမ္မဋ္ဌလုလင်သည် ကောင်းသော ဇာတ်လည်း ရှိ၏၊ အမျိုး ကောင်းသားလည်း ဖြစ်၏၊ အကြားအမြင်လည်း များ၏၊ ချေင်သော စကားလည်း ရှိ၏၊ ပညာရှိ လည်း ဖြစ်၏၊ အမ္မဋ္ဌလုလင်သည်ဤစကား၌ ရဟန်းဂေါတမနှင့်အတူ တုံ့ပြန်ပြောဆိုခြင်းငှါလည်း စွမ်းနိုင်၏'ဟု သင်လုလင်တို့ထင်ကြပြားအံ၊ သင်တို့ နေကြကုန်၊ အမ္မဋ္ဌလုလင်သည်သာ ဤစကား ၌ ငါနှင့်အတူတုံ့ပြန်ပြောဆိုပါစေ"ဟု ဆိုတော်မူ၏။

အသျှင်ဂေါတမ အမ္မဋ္ဌလုလင်သည် ကောင်းသော ဇာတ်လည်း ရှိပါ၏၊ အမျိုးကောင်းသားလည်း ဖြစ်ပါ၏၊ အကြားအမြင်လည်း များပါ၏၊ ချေင်သောစကားလည်း ရှိပါ၏၊ ပညာရှိလည်း ဖြစ်ပါ၏၊ အမ္မဋ္ဌလုလင်သည် ဤစကား၌ အသျှင်ဂေါတမနှင့်အတူ တုံ့ပြန်ပြောဆိုခြင်းငှါလည်း စွမ်းနိုင်ပါ၏၊ အကျွန်ပ်တို့ ဆိတ်ဆိတ် နေကုန်အံ၊ အမ္မဋ္ဌလုလင်သည်သာ ဤစကား၌ အသျှင်ဂေါတမနှင့် အတူ တုံ့ပြန် ပြောဆိုပါစေ။

၂၇၀။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် အမ္ဘဋ္ဌလုလင်အား ဤသို့ မေးတော်မူ၏ –

"အမ္ဘဋ္ဌ အကြောင်းလုံလောက်သော ဤမေးခွန်းသည် သင့်ထံသို့ ရောက်လာ၏၊ အလိုမရှိသော် လည်းဖြေကြားရပေလိမ့်မည်၊ အကယ်၍ သင်သည် အတိအကျမဖြေဘဲ နေသော်လည်းကောင်း၊ အခြားတစ်ပါးကိုလှီးလွှဲပြောဆိုနေသော်လည်းကောင်း၊ ဆိတ်ဆိတ်နေသော်လည်းကောင်း၊ ဖဲခွါသွား သော်လည်းကောင်း ဤနေရာ၌ပင် သင့်ဦးခေါင်းသည် ခုနစ်စိတ်ကွဲလတ္တံ့၊ အမ္ဘဋ္ဌ ထို (အရာ) ကို အဘယ်သို့ ထင်သနည်း၊ (အသက်) ကြီးကုန်သော (အရွယ်) ရင့်ကုန်သော ဆရာဖြစ်ကုန်သော ဆရာ့ဆရာဖြစ်ကုန်သော ပုဏ္ဏားတို့ ပြောဆိုသည်ကို သင် အဘယ်သို့ ကြားဖူးသနည်း၊ ကဏ္ဍ အန္ဓယ်ဝင်တို့သည် အဘယ်မှစ၍ဖြစ်ကုန်သနည်း၊ ကဏ္ဍအန္ဓယ်ဝင်တို့၏ ရှေးဦးစွာသော ယောကျ်ားကား အဘယ်သူနည်း"ဟုမေးတော်မူ၏။

ဤသို့ မေးတော်မူသော် အမ္ဘဋ္ဌလုလင်သည် ဆိတ်ဆိတ်နေ၏၊ နှစ်ကြိမ်မြောက်လည်း မြတ်စွာဘုရားသည် အမ္ဘဋ္ဌလုလင်အား ဤသို့ မေးတော်မူပြန်၏ –

"အမ္ဘဋ္ဌ ထို (အရာ) ကို အဘယ်သို့ ထင်သနည်း၊ (အသက်) ကြီးကုန်သော (အရွယ်) ရင့်ကုန်သော ဆရာဖြစ်ကုန်သော ဆရာ့ဆရာဖြစ်ကုန်သော ပုဏ္ဏားတို့ ပြောဆိုသည်ကို သင် အဘယ်သို့ ကြားဖူးသနည်း၊ ကဏ္ဍအန္ဓယ်ဝင်တို့သည် အဘယ်မှစ၍ ဖြစ်ကုန်သနည်း၊ ကဏ္ဍအန္ဓယ်ဝင်တို့၏ ရှေးဦးစွာ သောပုဂ္ဂိုလ်ကား အဘယ်သူနည်း"ဟု မေးတော်မူ၏။

နှစ်ကြိမ်မြောက်လည်း အမ္ဘဋ္ဌလုလင်သည် ဆိတ်ဆိတ်သာလျှင် နေ၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် အမ္ဘဋ္ဌလုလင်အား ဤစကားကို မိန့်ဆိုတော်မူ၏။ "အမ္ဘဋ္ဌ ယခု ဖြေကြားလော့၊ ယခု သင် ဆိတ်ဆိတ်နေရန် အခါမဟုတ်၊ အမ္ဘဋ္ဌ အကြင်သူသည်သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် အကြောင်းလုံလောက်သော မေးခွန်းကို ဘုရားက မေးပါလျက် မဖြေဘဲ နေငြားအံ၊ ထိုသူ၏ ဦးခေါင်းသည် ယင်းနေရာ၌ပင် ခုနစ်စိတ်ကွဲလတ္တံ့"ဟု မိန့်ဆိုတော်မူ၏။

၂၇၁။ ထိုစဉ်အခါ၌ သိကြားမင်းသည် ဘီလူးအသွင်ဖြင့် ရဲရဲပြောင်ပြောင် တောက်လောင်သောမီးလျှံရှိသော သံတူကြီးကို စွဲကိုင်ပြီးလျှင် "ဤအမ္ဘဋ္ဌလုလင်သည် သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် အကြောင်းလုံလောက် သော မေးခွန်းကို မြတ်စွာဘုရားက မေးပါလျက် အကယ်၍ မဖြေဘဲ နေငြားအံ၊ ထို (အမ္ဘဋ္ဌ)၏ ဦးခေါင်း ကို ယင်းနေရာ၌ပင် ခုနစ်စိတ် ခွဲအုံ့"ဟု ကြဲရွယ်၍ အမ္ဘဋ္ဌလုလင်၏အထက်ကောင်းကင်၌ ရပ်လျက် နေ၏၊ ထိုဘီလူး အသွင်ရှိသော သိကြားမင်းကို မြတ်စွာဘုရားနှင့်အမ္ဘဋ္ဌလုလင်တို့သာ မြင်ကြရ၏။

၂၇၂။ ထိုအခါ အမ္ဘဋ္ဌလုလင်သည် ကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့် ကြက်သီးမွေးညှင်းထသည်ဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရားကိုသာလျှင် မှီခိုရာ ပုန်းအောင်းရာ ကိုးကွယ်ရာဟု ရှာမှီးလျက် အနီးသို့ကပ်၍ ထိုင်ပြီးလျှင်မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏– "အသျှင်ဂေါတမသည် ထိုစကားကို အဘယ်သို့ ဆိုလိုက်ပါသနည်း၊ အသျှင်ဂေါတမသည် တစ်ဖန်ဆိုတော်မူပါဦးလော့"ဟု လျှောက်၏။

အမ္ဘဋ္ဌ ထို (အရာ) ကို အဘယ်သို့ ထင်သနည်း၊ (အသက်) ကြီးကုန်သော (အရွယ်) ရင့်ကုန်သော ဆရာဖြစ်ကုန်သော ဆရာ့ဆရာဖြစ်ကုန်သော ပုဏ္ဏားတို့ပြောဆိုသည်ကို သင်

အဘယ်သို့ ကြားဖူးသနည်း၊ ကဏ္ဍအန္တယ်ဝင်တို့သည် အဘယ်မှစ၍ ဖြစ်ကုန်သနည်း၊ ကဏ္ဍအန္တယ်ဝင်တို့၏ ရှေးဦးစွာသော ပုဂ္ဂိုလ်ကားအဘယ်သူနည်း။

အသျှင်ဂေါတမ အသျှင်ဂေါတမ မိန့်တော်မူသည့် အတိုင်းပင် အကျွန်ုပ် ကြားဖူးပါ၏၊ ကဏ္ဍာအန္တယ်ဝင်တို့သည် ထိုကျွန်မ၏သား ကဏ္ဍမှ စ၍ ဖြစ်ပါကုန်၏၊ ထို (ကျွန်မ၏သား ကဏ္ဍ) သည်ပင် ကဏ္ဍအန္တယ်ဝင်တို့၏ ရှေးဦးစွာသော ပုဂ္ဂိုလ်ပါတည်းဟု (လျှောက်၏)။

၁။ သကျ= စွမ်းနိုင်သူ

♣

အမ္ဗဋ္ဌ၏ အဆက်အန္တယ်အကြောင်း

၂၇၃။ ဤသို့ လျှောက်သော် ထိုလုလင်တို့သည် ပြင်းပြကျယ်လောင်သော အသံဖြင့် ပဲ့တင်ထပ်မျှ (ဤသို့) ပြောဆိုကြကုန်၏– "အချင်းတို့ အမ္ဗဋ္ဌလုလင်သည် ကောင်းသောဇာတ် မရှိဘူးတဲ့၊ အမျိုးကောင်းသား မဟုတ်ဘူးတဲ့၊ သာကီဝင်မင်းတို့၏ ကျွန်မသားတဲ့၊ အချင်းတို့ သာကီဝင်မင်းတို့သည် အမ္ဗဋ္ဌလုလင်၏ အရှင်သခင်သားများ ဖြစ်ကြသတဲ့၊ ငါတို့သည် ရဟန်းဂေါတမ အမှန်အတိုင်း ပြောဆိုသည်ကို အပြစ်တင်သင့်သည်ဟု ထင်မှားမိခဲ့ကုန်၏"ဟု ပြောဆိုကြကုန်၏။

၂၇၄။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားအား ဤသို့သော အကြံသည် ဖြစ်၏-- "ဤလုလင်တို့သည် အမ္ဗဋ္ဌလုလင်ကို ကျွန်မသားဟူသော စကားဖြင့် အပြင်းအထန် ဖိနှိပ်ကုန်၏၊ ငါသည် (အမ္ဗဋ္ဌကို ထိုဖိနှိပ်ခြင်းမှ) လွတ်မြောက်စေရမူ ကောင်းလေစွ"ဟု အကြံဖြစ်၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုလုလင်တို့အား ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏– "လုလင်တို့ သင်တို့သည် အမ္ဗဋ္ဌလုလင်ကို ကျွန်မသားဟူသော စကားဖြင့် အပြင်းအထန် မဖိနှိပ်ကုန်လင့်၊ ထိုကဏ္ဍသည် တန်ခိုးကြီးသော ရသေ့ဖြစ်ပေ၏၊ ထို (ကဏ္ဍရသေ့) သည် ဒက္ခိဏာဇနပုဒ်[1] သို့သွား၍ မြတ်သော မန္တန်တို့ကို သင်ပြီးလျှင် ဥက္ကာကမင်းသို့ ချဉ်းကပ်လျက် 'မဒ္ဒရူပီ' မည်သောသမီးတော်ကို တောင်း၏။

ဥက္ကာကမင်းသည် 'အချင်းတို့ ဤ (ကဏ္ဍ) သည် ငါ၏ကျွန်မသားဖြစ်လျက် သမီးတော်မဒ္ဒရူပီကိုအဘယ်ကြောင့် ဤသို့ တောင်းဘိသနည်း'ဟု ထို (ကဏ္ဍရသေ့) အား အမျက်ထွက်၍ နှလုံးမသာသည်ဖြစ်၍ မြားကို တင်၏။ ထို (ဥက္ကာကမင်း) သည် ထိုမြားကို လွှတ်ခြင်းငှါလည်း မတတ်နိုင်၊ ရုပ်ခြင်းငှါလည်း မတတ်နိုင် ရှိနေလေ၏၊ လုလင်တို့ ထိုအခါ မှူးမတ်ပရိသတ်တို့သည် ကဏ္ဍရသေ့ထံချဉ်းကပ်၍ 'အသျှင်ရသေ့ မင်းအား ချမ်းသာခြင်း ဖြစ်ပါစေလော့၊ အသျှင်ရသေ့ မင်းအား ချမ်းသာခြင်းဖြစ်ပါစေလော့'ဟု ဆိုကုန်၏။

မင်းအား ချမ်းသာခြင်း ဖြစ်လတ္တံ့၊ သို့သော် မင်းသည် အကယ်၍ မြားကို အောက်သို့ လွှတ်အံ့၊ မင်း၏ နိုင်ငံတော်တစ်ဝန်းလုံး၌ မြေကြီးသည် ကြေမွ ပျက်စီးလတ္တံ့။

အသျှင်ရသေ့ မင်းအားလည်း ချမ်းသာခြင်း ဖြစ်ပါစေလော့၊ ဇနပုဒ် (တိုင်းနိုင်ငံ) အားလည်း ချမ်းသာခြင်းဖြစ်ပါစေလော။

မင်းအားလည်း ချမ်းသာခြင်း ဖြစ်လတ္တံ့၊ ဇနပုဒ် (တိုင်းနိုင်ငံ) အားလည်း ချမ်းသာခြင်း ဖြစ်လတ္တံ့၊ သို့သော် မင်းသည် အကယ်၍ မြားကို အထက်သို့ လွှတ်အံ၊ မင်း၏ နိုင်ငံတော်တစ်ဝန်းလုံး၌ ခုနစ်နှစ်တိုင်တိုင် မိုးမရွာလတ္တံ့။

အသျှင်ရသေ့ မင်းအားလည်း ချမ်းသာခြင်း ဖြစ်ပါစေလော့၊ ဇနပုဒ် (တိုင်းနိုင်ငံ) အားလည်း ချမ်းသာခြင်းဖြစ်ပါစေလော့၊ မိုးလည်း ရွာပါစေလော။

မင်းအားလည်း ချမ်းသာခြင်း ဖြစ်လတ္တံ့၊ ဇနပုဒ် (တိုင်းနိုင်ငံ) အားလည်း ချမ်းသာခြင်း ဖြစ်လတ္တံ့၊ မိုးလည်း ရွာလတ္တံ့၊ သို့သော် မင်းသည် သားကြီး၌ မြားကို တည်စေလော့၊ မင်းသားသည်လည်းကြက်သီးမွေးညင်းမျှ မထမူ၍ ချမ်းသာသည်သာ ဖြစ်လတ္တံ့။

လုလင်တို့ ထိုအခါ အမတ်တို့သည် ဥက္ကာက (မင်း) အား လျှောက်ထားကုန်၏– 'ဥက္ကာက (မင်း) သည် သားကြီး၌ မြားကို တည်စေလော့ မင်းသားသည်လည်း ကြက်သီးမွေးညင်းမျှမထမူ၍ ချမ်းသာသည်သာ ဖြစ်လတ္တံ့ဟု ဆိုပါသည်' ဟူ၍ လျှောက်ကုန်၏။

ထိုအခါ ဥက္ကာကမင်းသည် သားကြီး၌ မြားကို တည်စေ၏၊ မင်းသားသည်လည်း ကြက်သီးမွေး ညင်းမျှမထမူ၍ ချမ်းသာသည်သာ ကောင်းစွာ ဖြစ်လေ၏၊ ထိုအခါ ဥက္ကာကမင်းသည် မန္တန်လက်နက် ဖြင့်ခြိမ်းခြောက်ခံရသောကြောင့် ကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့် ကြက်သီးမွေးညင်းထသည်ဖြစ်၍ သမီးတော် မဒ္ဒရူပီကိုထို (ကဏ္ဍရသေ့) အား ပေးရ၏၊ လုလင်တို့ သင်တို့သည် အမွှန်လုလင်ကို ကျွန်မသားဟူသော စကားဖြင့်အပြင်းအထန် မဖိနှိပ်ကုန်လင့်၊ ထိုကဏ္ဍသည် တန်ခိုးကြီးသော ရသေ့ဖြစ်ပေ၏"ဟု မိန့်တော် မူ၏။

၁။ ဒက္ခိဏဇနပုဒ်= ဂင်္ဂါမြစ်၏ တောင်ဘက်၌ ရှိသော နယ်ပယ်။

♣

မင်းမျိုးသည် မြင့်မြတ်သည့်အကြောင်း

၂၇၅။ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် အမွှန်လုလင်ကို ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏– "အမွှန် ထို (အရာ) ကို အဘယ်သို့ ထင်သနည်း၊ ဤ (လောက) ၌ မင်းမျိုးသတို့သားသည် ပုဏ္ဏားမျိုး သတို့သမီးနှင့် အိမ်ထောင်ပြုရာ၏၊ ထိုသူတို့၏ အိမ်ထောင်ပြုခြင်းကို စွဲ၍ သားဖွား ရာ၏၊ မင်းမျိုးသတို့သားနှင့် ပုဏ္ဏားမျိုးသတို့သမီးမှ ဖွားသော ထိုသားသည် ပုဏ္ဏားတို့ထံ၌ နေရာကိုလည်းကောင်းရေကိုလည်းကောင်း ရရာသလော"ဟု မိန့်တော်မူ၏။

အသျှင်ဂေါတမ ရရာပါ၏။

ပုဏ္ဏားတို့သည် ထိုသားအား 'ကုဇ္ဇီး' ထမင်းကျွေးပွဲ၌လည်းကောင်း၊ မဂ်ီလာထမင်းကျွေးပွဲ၌လည်းကောင်း၊ ယဇ်ထမင်းကျွေးပွဲ၌လည်းကောင်း၊ ဧည့်ခံထမင်းကျွေးပွဲ၌လည်းကောင်း ကျွေးကုန်ရာသလော။

အသျှင်ဂေါတမ ကျွေးကုန်ရာပါ၏။

ပုဏ္ဏားတို့သည် ထိုသားအား ဝေဒကျမ်းတို့ကို သင်ပေးကုန်ရာသလော့၊ သင်မပေးကုန်ရာသလော။

အသျှင်ဂေါတမ သင်ပေးကုန်ရာပါ၏။

ထိုသားကို ပုဏ္ဏေးမ (တို့နှင့် လက်ထပ်ရေး) ၌ တားမြစ်ရာသလော့၊ မတားမြစ်ရာသလော။

အသျှင်ဂေါတမ မတားမြစ်ရာပါ။

ထိုသားကို မင်းမျိုးတို့သည် မင်းမျိုးတို့၏ အဘိသိက်မင်္ဂလာ ပြုကုန်ရာသလော။

အသျှင်ဂေါတမ မပြုကုန်ရာပါ၊ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အသျှင်ဂေါတမ (ထိုသားကား) အမိဘက်မှ (မင်းမျိုးသို့) မဝင်သောကြောင့်ပါတည်း။

အမှန် ထို (အရာ) ကို အဘယ်သို့ ထင်သနည်း၊ ဤ (လောက) ၌ ပုဏ္ဏားမျိုးသတို့သားသည် မင်းမျိုးသတို့သမီးနှင့် အိမ်ထောင်ပြုရာ၏၊ ထိုသူတို့၏ အိမ်ထောင်ပြုခြင်းကို စွဲ၍ သားဖွားရာ၏၊ ပုဏ္ဏားမျိုး သတို့သားနှင့် မင်းမျိုးသတို့သမီးမှ ဖွားသော ထိုသားသည် ပုဏ္ဏားတို့ထံ၌ နေရာကိုလည်းကောင်း၊ ရေကိုလည်းကောင်း ရရာသလော။

အသျှင်ဂေါတမ ရရာပါ၏။

ပုဏ္ဏားတို့သည် ထိုသားအား 'ကုဗ္ဗီး' ထမင်းကျွေးပွဲ၌လည်းကောင်း၊ မင်္ဂလာထမင်းကျွေးပွဲ၌လည်းကောင်း၊ ယဇ်ထမင်းကျွေးပွဲ၌လည်းကောင်း၊ ဧည့်ခံထမင်းကျွေးပွဲ၌လည်းကောင်း ကျွေးကုန်ရာသလော။

အသျှင်ဂေါတမ ကျွေးကုန်ရာပါ၏။

ပုဏ္ဏားတို့သည် ထိုသားအား ဝေဒကျမ်းတို့ကို သင်ပေးကုန်ရာသလော့၊ သင်မပေးကုန်ရာသလော။

အသျှင်ဂေါတမ သင်ပေးကုန်ရာပါ၏။

ထိုသားကို ပုဏ္ဏေးမ (တို့နှင့် လက်ထပ်ရေး) ၌ တားမြစ်ရာသလော့၊ မတားမြစ်ရာသလော။

အသျှင်ဂေါတမ မတားမြစ်ရာပါ။

ထိုသားကို မင်းမျိုးတို့သည် မင်းမျိုးတို့၏ အဘိသိက်မင်္ဂလာ ပြုကုန်ရာသလော။

အသျှင်ဂေါတမ မပြုကုန်ရာပါ၊ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အသျှင်ဂေါတမ (ထိုသားကား) အဖဘက်မှ (မင်းမျိုးသို့) မဝင်သောကြောင့်ပါတည်း။

၂၇ဖ။ အမှန် ဤသို့လျှင် မိန်းမအချင်းချင်း နှိုင်းရှည့်သော်လည်းကောင်း၊ ယောကျ်ားအချင်းချင်း နှိုင်းရှည့်သော်လည်းကောင်း မင်းမျိုးတို့သာ မြတ်ကုန်၏၊ ပုဏ္ဏားမျိုးတို့သည် ယုတ်ကုန်၏။

အမှန် ထို (အရာ) ကို အဘယ်သို့ ထင်သနည်း၊ ဤ (လောက) ၌ ပုဏ္ဏားတို့သည် ပုဏ္ဏားကို အပြစ်တစ်စုံတစ်ခုကြောင့် ဦးပြည်းရိတ်၍ ဦးခေါင်းထက် ပြာဖြူးပြီးလျှင်

တိုင်းပြည်မှသော်လည်းကောင်း၊ မြို့မှသော်လည်းကောင်း နှင်ထုတ်ကုန်ရာ၏၊ ထိုပုဏ္ဏားသည် ပုဏ္ဏားတို့ထံ၌ နေရာကိုလည်းကောင်း၊ ရေကိုလည်းကောင်း ရရာသလော။

အသျှင်ဂေါတမ မရရာပါ။

ပုဏ္ဏားတို့သည် ထိုပုဏ္ဏားအား ကုဋ္ဌီးထမင်းကျွေးပွဲ၌လည်းကောင်း၊ မဂ်ီလာထမင်းကျွေးပွဲ၌လည်းကောင်း၊ ယဇ်ထမင်းကျွေးပွဲ၌လည်းကောင်း၊ ဧည့်ခံထမင်းကျွေးပွဲ၌လည်းကောင်း ကျွေးကုန်ရာသလော။

အသျှင်ဂေါတမ မကျွေးကုန်ရာပါ။

ပုဏ္ဏားတို့သည် ထို (ပုဏ္ဏား) အား ဝေဒကျမ်းတို့ကို သင်ပေးကုန်ရာသလော့၊ သင်မပေးကုန်ရာ သလော။

အသျှင်ဂေါတမ သင်မပေးကုန်ရာပါ။

ထိုသားကို ပုဏ္ဏေးမ (တို့နှင့် လက်ထပ်ရေး) ၌ တားမြစ်ရာသလော့၊ မတားမြစ်ရာသလော။

အသျှင်ဂေါတမ တားမြစ်ရာပါ၏။

အမ္မဋ္ဌ ထို (အရာ) ကို အဘယ်သို့ ထင်သနည်း၊ ဤ (လောက) ၌ မင်းမျိုးတို့သည် မင်းမျိုးဖြစ်သူကိုအပြစ် တစ်စုံ တစ်ခုကြောင့် ဦးပြည်းရိတ်၍ ဦးခေါင်းထက် ပြာဖြူးပြီးလျှင် တိုင်းပြည်မှသော်လည်းကောင်း၊ မြို့မှသော်လည်းကောင်း နှင်ထုတ်ကုန်ရာ၏၊ ထိုသူသည် ပုဏ္ဏားတို့ထံ၌ နေရာကိုလည်းကောင်း၊ ရေကိုလည်းကောင်း ရရာသလော။

အသျှင်ဂေါတမ ရရာပါ၏။

ပုဏ္ဏားတို့သည် ထိုသူအား ကုဋ္ဌီးထမင်းကျွေးပွဲ၌လည်းကောင်း၊ မဂ်ီလာထမင်းကျွေးပွဲ၌လည်းကောင်း၊ ယဇ်ထမင်းကျွေးပွဲ၌လည်းကောင်း၊ ဧည့်ခံထမင်းကျွေးပွဲ၌လည်းကောင်း ကျွေးကုန်ရာသလော။

အသျှင်ဂေါတမ ကျွေးကုန်ရာပါ၏။

ပုဏ္ဏားတို့သည် ထို (သူ) အား ဝေဒကျမ်းတို့ကို သင်ပေးကုန်ရာသလော့၊ သင်မပေးကုန်ရာသလော။

အသျှင်ဂေါတမ သင်ပေးကုန်ရာပါ၏။

ထို (သူ) ကို ပုဏ္ဏေးမ (တို့နှင့်လက်ထပ်ရေး) ၌ တားမြစ်ရာသလော့၊ မတားမြစ်ရာသလော။

အသျှင်ဂေါတမ မတားမြစ်ရာပါ။

၂၇၇။ အမ္မဋ္ဌ မင်းမျိုးတို့သည် ထိုမင်းမျိုးဖြစ်သူကို အပြစ်တစ်စုံတစ်ခုကြောင့် ဦးပြည်းရိတ်၍ဦးခေါင်းထက် ပြာဖြူးပြီးလျှင် တိုင်းပြည်မှသော်လည်းကောင်း၊ မြို့မှသော်လည်းကောင်း၊ နှင်ထုတ်ကုန်လတ် သော် ဤမျှဖြင့် ထိုသူသည် အလွန်ယုတ်သော အဖြစ်သို့ ရောက်၏၊ အမ္မဋ္ဌမင်းမျိုးဖြစ်သူသည် ဤသို့ အလွန်ယုတ်သော အဖြစ်သို့ ရောက်သော အခါ၌လည်း မင်းမျိုးတို့သာမြတ်ကုန်၏၊ ပုဏ္ဏားမျိုးတို့သည် ယုတ်ကုန်၏။

အမ္မဋ္ဌ သနကုံမာရဗြဟ္မာသည်လည်း ဤဂါထာကို ဆို၏–

"လူအပေါင်းခ္ဍ အကြင်သူတို့သည် အမျိုးအနွယ်ကို အားကိုးလေ့ရှိကုန်၏၊ (ထိုသူတို့တွင်) မင်းမျိုးသည်မြတ်၏၊ နတ်လူအပေါင်းခ္ဍ (အကြင်သူသည်) အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ' နှင့် ပြည့်စုံ၏၊ ထိုသူသည် မြတ်၏"ဟု ဆို၏။

အမ္မဋ္ဌ သနက္ခုံမာရ ဗြဟ္မာသည်လည်း ထိုဂါထာကို ကောင်းစွာ သီဆိုပေ၏၊ မကောင်းသဖြင့် သီဆိုသည် မဟုတ်ပေ၊ ကောင်းစွာ ရွတ်ဆိုပေ၏၊ မကောင်းသဖြင့် ရွတ်ဆိုသည် မဟုတ်ပေ၊ အကျိုးနှင့် စပ်ပေ၏၊ အကျိုးနှင့် မစပ်သည် မဟုတ်ပေ၊ ငါသဘောတူ၏၊ အမ္မဋ္ဌ ငါသည်လည်း ဤအတူပင် ဆို၏– "လူအပေါင်းခ္ဍ အကြင်သူတို့သည် အမျိုးအနွယ်ကို အားကိုးလေ့ရှိကုန်၏၊ (ထိုသူတို့တွင်) မင်းမျိုးသည် မြတ်၏၊ နတ်လူအပေါင်းခ္ဍ (အကြင်သူသည်) အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ' နှင့် ပြည့်စုံ၏၊ ထိုသူသည် မြတ်၏"ဟု ဆို၏။

ပဌမ ဘာဏဝါရ ပြီး၏။

၁။ သေသူတို့ကို ရည်စူး၍ ပြုသော ထမင်းကျွေးပွဲ။

♣

အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' နှင့် အကျင့် 'စရဏ' အကြောင်း

၂၇၈။ အသျှင်ဂေါတမ ထိုအကျင့် 'စရဏ' ကား အဘယ်နည်း၊ ထိုအသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' ကား အဘယ်နည်း။

အမ္မဋ္ဌ အတုမရှိသော အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ' နှင့် ပြည့်စုံမှုခ္ဍ "သင်သည် ငါနှင့် တန်၏၊ သင်သည် ငါနှင့် မတန်"ဟု ဇာတ်ကို စွဲ၍ ဖြစ်သော စကားကိုလည်း မဆိုသင်၊ အနွယ်ကို စွဲ၍ ဖြစ်သောစကားကိုလည်း မဆိုသင်၊ မာန်ကို စွဲ၍ ဖြစ်သော စကားကိုလည်း မဆိုသင်၊ အမ္မဋ္ဌ သမီးဆောင်ယူ၍ထိမ်းမြားခြင်း သမီးပေး၍ ထိမ်းမြားခြင်း သမီးဆောင်ယူ သမီးပေး၍ ထိမ်းမြားခြင်းရှိသော ဤလူတို့ဘောင်ခ္ဍ "သင်သည် ငါနှင့် တန်၏၊ သင်သည် ငါနှင့် မတန်"ဟု ဇာတ်ကို စွဲ၍ ဖြစ်သော ဤစကားကိုလည်း ဆိုသင့်၏၊ အနွယ်ကို စွဲ၍ ဖြစ်သော ဤစကားကိုလည်း ဆိုသင့်၏၊ မာန်ကို စွဲ၍ ဖြစ်သောဤ စကားကိုလည်း ဆိုသင့်၏၊ အမ္မဋ္ဌ အကြင်သူတို့သည် ဇာတ်ကို စွဲ၍ ဖြစ်သော စကားခ္ဍလည်းစွဲလမ်း ကုန်၏၊ အနွယ်ကို စွဲ၍ ဖြစ်သော စကားခ္ဍလည်း စွဲလမ်းကုန်၏၊ မာန်ကို စွဲ၍ ဖြစ်သောစကားခ္ဍလည်း စွဲလမ်းကုန်၏၊ သမီးဆောင်ယူ၍ ထိမ်းမြားခြင်း သမီးပေး၍ ထိမ်းမြားခြင်းခ္ဍလည်းစွဲလမ်းကုန်၏၊ ထိုသူတို့သည် အတုမရှိသော အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ' နှင့် ပြည့်စုံမှုမှ ဝေးကုန်၏၊ အမ္မဋ္ဌ ဇာတ် ကို စွဲ၍ ဖြစ်သော စကားခ္ဍ စွဲလမ်းခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ အနွယ်ကို စွဲ၍ ဖြစ်သော စကားခ္ဍစွဲလမ်းခြင်း ကိုလည်းကောင်း၊ မာန်ကို စွဲ၍ ဖြစ်သောစကားခ္ဍ စွဲလမ်းခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ သမီးဆောင်ယူ၍ ထိမ်းမြားခြင်း သမီးပေး၍ ထိမ်းမြားခြင်းခ္ဍ စွဲလမ်းခြင်းကိုလည်းကောင်း ပယ်မှသာလျှင် အတုမရှိသော အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ' နှင့် ပြည့်စုံမှုကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်၏။

၂၇၉။ အသျှင်ဂေါတမ ထိုအကျင့် 'စရဏ' ကား အဘယ်နည်း၊ ထိုအသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' ကား အဘယ်နည်း။

အမ္မဋ္ဌ ပူဏော (အထူး) ကို ခံတော်မူထိုက်သော၊ (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ' နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော လောကကို သိတော်မူသော ဆုံးမထိုက်သူကို ဆုံးမတတ်သည့် အတုမဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်တော်မူသောနတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော သစ္စာလေးပါးတရားကို သိစေတော်မူသော ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် ဤလောကဌ် ပွင့်တော်မူ၏။

ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် နတ်နှင့်တကွသော မာရ်နတ်နှင့်တကွသော ဗြဟ္မာနှင့်တကွသော ဤလောကကိုလည်းကောင်း၊ သမဏဗြာဟ္မဏတို့နှင့်တကွသော မင်းများ လူများနှင့်တကွသော သတ္တဝါအပေါင်းကိုလည်းကောင်း၊ ကိုယ်တိုင် ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိ၍ မျက်မှောက်ပြုလျက် ဟောကြားတော်မူ၏၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် အစ၏ ကောင်းခြင်း အလယ်၏ကောင်းခြင်း အဆုံး၏ကောင်းခြင်းရှိသောအနက်နှင့် ပြည့်စုံသော သဒ္ဒါနှင့် ပြည့်စုံသော တရားကို ဟောတော်မူ၏၊ အလုံးစုံပြည့်စုံသောစင်ကြယ်သော မြတ်သော အကျင့်ကို ပြတော်မူ၏၊ ထိုတရားတော်ကို သူကြွယ်သည်လည်းကောင်း၊ သူကြွယ့်သားသည်လည်းကောင်း၊ အခြားဇာတ်တစ်မျိုးမျိုး၌ ဖြစ်သော သူသည်လည်းကောင်းကြားနာရ၏၊ ထိုသူသည် ထိုတရားတော်ကို ကြားနာရ၍ မြတ်စွာဘုရား၌ ယုံကြည်မှုကို ရ၏၊ ထိုသူသည်ထိုယုံကြည်မှုကို ရသည်ဖြစ်၍ ဤသို့ ဆင်ခြင်၏။ပ။[1]

ထို (ရဟန်း) သည် ကာမဂုဏ်တို့မှ ကင်းဆိတ်၍သာလျှင် အကုသိုလ်တရားတို့မှ ကင်းဆိတ်၍ သာလျှင်ကြံစည်ခြင်း 'ဝိတက်' နှင့် တကွဖြစ်သော သုံးသပ်ဆင်ခြင်ခြင်း 'ဝိစာရ' နှင့် တကွဖြစ်သော (နီဝရဏ) ကင်းဆိတ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်ခြင်း 'ပီတိ' ချမ်းသာခြင်း 'သုခ' ရှိသော ပဌမဈာန်သို့ ရောက်၍နေ၏။ပ။ ဤသည်လည်း ထို (ရဟန်း)၏ အကျင့် 'စရဏ' ပေတည်း။

အမ္မဋ္ဌ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ရဟန်းသည် ဝိတက် ဝိစာရ ငြိမ်းခြင်းကြောင့် မိမိသန္တာန်၌ စိတ်ကိုကြည်လင်စေတတ်သော စိတ်တည်ကြည်ခြင်း 'သမာဓိ' ကို ဖြစ်ပွါးစေတတ်သော ကြံစည်ခြင်း 'ဝိတက်' မရှိသော သုံးသပ်ဆင်ခြင်ခြင်း 'ဝိစာရ' မရှိသော တည်ကြည်ခြင်း 'သမာဓိ' ကြောင့် ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်ခြင်း 'ပီတိ' ချမ်းသာခြင်း 'သုခ' ရှိသော ဒုတိယဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။ပ။ ဤသည်လည်း ထို (ရဟန်း)၏အကျင့် 'စရဏ' ပေတည်း။

အမ္မဋ္ဌ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ရဟန်းသည် နှစ်သိမ့်ခြင်း 'ပီတိ' ကိုလည်း မတပ်မက်ခြင်းကြောင့်သတိသမ္ပဇဉ်နှင့် ပြည့်စုံသည် ဖြစ်၍ လျစ်လျူရှုလျက် နေ၏၊ ချမ်းသာခြင်း 'သုခ' ကိုလည်း ကိုယ်ဖြင့်ခံစား၏၊ အကြင် တတိယဈာန်ကြောင့် ထိုသူကို 'လျစ်လျူရှုသူ သတိရှိသူ ချမ်းသာစွာနေလေ့ရှိသူ'ဟုအရိယာ (ပုဂ္ဂိုလ်) တို့သည် ပြောကြားကုန်၏၊ (ရဟန်းသည်) ထိုတတိယဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။ပ။ဤသည်လည်း ထို (ရဟန်း)၏ အကျင့် 'စရဏ' ပေတည်း။

အမ္မဋ္ဌ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ရဟန်းသည် ချမ်းသာဆင်းရဲကို ပယ်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း ရှေးဦးကပင် ဝမ်းသာခြင်း နှလုံးမသာခြင်းတို့၏ ချုပ်နှင့်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း ဆင်းရဲချမ်းသာမရှိသော လျစ်လျူရှုမှု 'ဥပေက္ခာ' ကြောင့် ဖြစ်သည့် သတိ၏ စင်ကြယ်ခြင်းရှိသော

စတုတ္ထစျာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။ပ။ဤသည်လည်း ထို (ရဟန်း)၏ အကျင့် 'စရဏ' ပေတည်း။ အမ္မဋ္ဌ ဤ (လေးမျိုးသောစျာန်) သည် ထို (မူလကငါဆိုခဲ့သော) အကျင့် 'စရဏ' ပင်တည်း။

ဤသို့ တည်ကြည်သော စိတ်သည် စင်ကြယ်လတ်သော် ဖြူစင်လတ်သော် ညစ်ကြေးမရှိလတ်သော် ညစ်ညူးခြင်း ကင်းလတ်သော် နူးညံ့လတ်သော် ပြုခြင်းငှါ သင့်လျော်လတ်သော် တည်တံ့လတ်သော် မတုန်လှုပ်ခြင်းသို့ ရောက်လတ်သော် ထို (ရဟန်း) သည် ဝိပဿနာဉာဏ်အမြင် အလို့ငှါ စိတ်ကို ရှေးရှုပို့ဆောင်၏၊ ရှေးရှုညွှတ်စေ၏။ပ။[၂] ဤသည်လည်း ထို (ရဟန်း)၏ အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' ပေတည်း။ပ။[၃] ဤမဂ်ကိစ္စအလို့ငှါ တစ်ပါးသော ပြုဖွယ်ကိစ္စ မရှိတော့ပြီဟု သိ၏၊ ဤသည်လည်း ထို (ရဟန်း)၏အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' ပေတည်း။ အမ္မဋ္ဌ ဤ (ရှစ်မျိုးသော ပညာ) သည် ထို (မူလက ငါဆိုခဲ့သော) အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' ပင်တည်း။

အမ္မဋ္ဌ ဤရဟန်းကို အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' နှင့် ပြည့်စုံသူဟူ၍လည်းကောင်း၊ အကျင့် 'စရဏ' နှင့် ပြည့်စုံသူဟူ၍လည်းကောင်း၊ အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ' နှင့် ပြည့်စုံသူဟူ၍လည်းကောင်း ဆိုအပ်၏၊ အမ္မဋ္ဌဤအသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' နှင့် ပြည့်စုံမှုမှလည်းကောင်း၊ ဤအကျင့် 'စရဏ' နှင့် ပြည့်စုံမှုမှလည်းကောင်း၊ တစ်ပါးသော လွန်ကဲထူးမြတ်သော အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' နှင့် ပြည့်စုံမှုသည်လည်းကောင်း အကျင့် 'စရဏ' နှင့် ပြည့်စုံမှုသည်လည်းကောင်း မရှိတော့ပြီ။

၁။ သာမညဖလသုတ် အပိုဒ် ၁၉၀–အပိုဒ်ခွဲ ၂–မှစ၍ အပိုဒ် ၂၂၆–အဆုံးအထိ ဖော်လေ။
၂။ သာမညဖလသုတ် အပိုဒ် ၂၃၅–မှစ၍ အပိုဒ် ၂၃၆–အပိုဒ်ခွဲ ၄ အဆုံးအထိ ဖော်လေ။
၃။ သာမညဖလသုတ် အပိုဒ် ၂၃၇–မှစ၍ အပိုဒ် ၂၅၀–အပိုဒ်ခွဲ ၃ အဆုံးအထိ ဖော်လေ။

♣

ပျက်စီးကြောင်း လေးပါး

၂၈၀။ အမ္မဋ္ဌ အတုမရှိသော ဤအသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ' နှင့် ပြည့်စုံမှု၏ ပျက်စီးကြောင်းတို့သည် လေးပါးရှိကုန်၏၊ လေးပါးတို့ကား အဘယ်နည်း–အမ္မဋ္ဌဤ (လောက) ၌ အချို့သော သမဏသည်လည်းကောင်း ဗြာဟ္မဏသည်လည်းကောင်း အတုမရှိသော ဤအသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ' နှင့် ပြည့်စုံခြင်းသို့ မရောက်နိုင်သည် ဖြစ်၍ ထမ်းပိုးဖြင့် ရသေ့ပရိက္ခရာတို့ကို ယူဆောင်လျက် "ကြွေကျသော သစ်သီးကိုသာ စားသူဖြစ်တော့အုံ့"ဟုတောအုပ်သို့ ဝင်၏၊ စင်စစ်သော်ကား ထိုသူသည် အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ' နှင့် ပြည့်စုံသူ၏အလုပ်အကျွေးမျှသာလျှင် ဖြစ်၏၊ အမ္မဋ္ဌ ဤကား အတုမရှိသော ဤအသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ' နှင့်ပြည့်စုံမှု၏ ရှေးဦးစွာသော ပျက်စီးကြောင်းပေတည်း။

အမ္မဋ္ဌ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ဤ (လောက) ၌ အချို့သော သမဏသည်လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏသည်လည်းကောင်း၊ အတုမရှိသော ဤအသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ' နှင့် ပြည့်စုံခြင်းသို့လည်းမရောက် နိုင်သည် ဖြစ်၍ ကြွေကျသော သစ်သီးကိုသာ စားသူအဖြစ်သို့လည်း မရောက်နိုင်သည်ဖြစ်၍ပေါက်တူးခြင်းတောင်းကိုယူဆောင်လျက် "သစ်ဖု

သစ်မြစ် သစ်သီးကိုသာ စားသူ ဖြစ်တော့အံ့"ဟုတောသို့ ဝင်၏၊ စင်စစ်သော်ကား ထိုသူသည် အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ' နှင့် ပြည့်စုံသူ၏အလုပ်အကျွေးမျှသာ လျှင် ဖြစ်၏၊ အမ္မဋ္ဌ ဤကား အတုမရှိသောဤအသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ' နှင့် ပြည့်စုံမှု၏ နှစ်ခု မြောက်သော ပျက်စီးကြောင်းပေတည်း။

အမ္မဋ္ဌ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ဤ (လောက) ၌ အချို့သော သမဏာသည်လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏာသည်လည်းကောင်း၊ အတုမရှိသော ဤအသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ' နှင့် ပြည့်စုံခြင်းသို့လည်း မရောက်နိုင်သည် ဖြစ်၍ ကြွေကျသော သစ်သီးကိုသာ စားသူအဖြစ်သို့လည်း မရောက်နိုင်သည် ဖြစ်၍ သစ်ဖု သစ်မြစ် သစ်သီးကိုသာ စားသူအဖြစ်သို့လည်း မရောက်နိုင်သည်ဖြစ်၍ ရွာ၏အနီး၌လည်းကောင်း၊ နိဂုံး၏အနီး၌လည်းကောင်း မီးပူဇော်ရာ အိမ်ကို ဆောက်၍ မီးကို လုပ်ကျွေးလျက် နေ၏၊ စင်စစ်သော်ကား ထိုသူသည် အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ' နှင့် ပြည့်စုံသူ၏ အလုပ်အကျွေးမျှသာလျှင် ဖြစ်၏၊ အမ္မဋ္ဌ ဤကား အတုမရှိသော ဤအသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ' နှင့် ပြည့်စုံမှု၏ သုံးခုမြောက်သော ပျက်စီးကြောင်းပေတည်း။

အမ္မဋ္ဌ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ဤ (လောက) ၌ အချို့သော သမဏာသည်လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏာသည်လည်းကောင်း၊ အတုမရှိသော ဤအသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ' နှင့် ပြည့်စုံခြင်းသို့လည်း မရောက်နိုင်သည်ဖြစ်၍ ကြွေကျသော သစ်သီးကိုသာ စားသူအဖြစ်သို့လည်း မရောက်နိုင်သည်ဖြစ်၍ သစ်ဖုသစ်မြစ် သစ်သီးကိုသာ စားသူအဖြစ်သို့လည်း မရောက်နိုင်သည်ဖြစ်၍ မီးကို လုပ်ကျွေးသူ၏ အဖြစ်သို့လည်း မရောက်နိုင်သည် ဖြစ်၍ "အရပ်လေးမျက်နှာတို့မှ လာသောသမဏာဗြာဟ္မဏာကို ငါသည်စွမ်းအားရှိသလောက် ပူဇော်အံ့"ဟု လမ်းလေးခွအဆုံ၌ တံခါးပေါက်လေးခုရှိသော အိမ်ကို ဆောက်လျက် နေ၏၊ စင်စစ်သော်ကား ထိုသူသည် အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ' နှင့် ပြည့်စုံသူ၏ အလုပ်အကျွေးမျှသာလျှင် ဖြစ်၏၊ အမ္မဋ္ဌ ဤကား အတုမရှိသော ဤအသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ' နှင့်ပြည့်စုံမှု၏ လေးခုမြောက်သော ပျက်စီးကြောင်းပေတည်း။

အမ္မဋ္ဌ အတုမရှိသော ဤအသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ' နှင့် ပြည့်စုံမှု၏ ပျက်စီးကြောင်းတို့သည်ဤလေးပါးတို့ပင် ဖြစ်ကုန်၏၊

၂၈၁။ အမ္မဋ္ဌ ထို (အရာ) ကို အဘယ်သို့ ထင်သနည်း၊ ဆရာနှင့်တကွသော သင်သည် အတုမရှိ သောဤအသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ' နှင့် ပြည့်စုံမှုကို ရပါ၏လော။

အသျှင်ဂေါတမ မရပါ၊ အသျှင်ဂေါတမ ဆရာနှင့်တကွသော အကျွန်ုပ်သည် အဘယ်သို့သောသူဖြစ်ပါသနည်း၊ အတုမရှိသော အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ' နှင့် ပြည့်စုံမှုဟူသည် အဘယ်သို့သော အရာဖြစ်ပါသနည်း၊ အသျှင်ဂေါတမ ဆရာနှင့်တကွသော အကျွန်ုပ်သည် အတုမရှိသော အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ' နှင့်ပြည့်စုံမှုမှ ဝေးပါသေး၏။

အမ္မဋ္ဌ ထို (အရာ) ကို အဘယ်သို့ ထင်သနည်း၊ ဆရာနှင့်တကွသော သင်သည် အတုမရှိသော ဤအသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ' နှင့် ပြည့်စုံခြင်းသို့ မရောက်နိုင်သည် ဖြစ်၍ "ကြွေကျသော သစ်သီးကိုသာ စားသူ ဖြစ်တော့အံ့"ဟု ထမ်းပိုးဖြင့် ရသေ့ပရိက္ခရာတို့ကို ယူဆောင်လျက် တောသို့ ဝင်၏လော။

အသျှင်ဂေါတမ မဝင်ပါ။

အမ္မဌ ထို (အရာ) ကို အဘယ်သို့ ထင်သနည်း၊ ဆရာနှင့် တကွသော သင်သည် အတုမရှိသော ဤအသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ' နှင့် ပြည့်စုံခြင်းသို့လည်း မရောက်နိုင်သည် ဖြစ်၍ ကြွေကျသောသစ်သီး ကိုသာ စားသူအဖြစ်သို့လည်း မရောက်နိုင်သည် ဖြစ်၍ "သစ်ဖု သစ်မြစ် သစ်သီးကိုသာစားသူဖြစ်တော့ အံ့"ဟု ပေါက်တူးခြင်းတောင်းကို ယူဆောင်လျက် တောသို့ ဝင်၏လော။

အသျှင်ဂေါတမ မဝင်ပါ။

အမ္မဌ ထို (အရာ) ကို အဘယ်သို့ ထင်သနည်း၊ ဆရာနှင့် တကွသော သင်သည် အတုမရှိသော ဤအသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ' နှင့် ပြည့်စုံခြင်းသို့လည်း မရောက်နိုင်သည် ဖြစ်၍ ကြွေကျသောသစ်သီး ကိုသာ စားသူအဖြစ်သို့လည်း မရောက်နိုင်သည်ဖြစ်၍ သစ်ဖု သစ်မြစ် သစ်သီးကိုသာစားသူအဖြစ်သို့ လည်း မရောက်နိုင်သည်ဖြစ်၍ ရွာ၏ အနီးဌာလည်းကောင်း၊ နိဂုံး၏ အနီးဌာလည်းကောင်းမီးပူဇော်ရန် အိမ်ကို ဆောက်၍ မီးကို လုပ်ကျွေးလျက် နေ၏လော။

အသျှင်ဂေါတမ မနေပါ။

အမ္မဌ ထို (အရာ) ကို အဘယ်သို့ ထင်သနည်း၊ ဆရာနှင့် တကွသော သင်သည် အတုမရှိသော ဤအသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ' နှင့် ပြည့်စုံခြင်းသို့လည်း မရောက်နိုင်သည်ဖြစ်၍ ကြွေကျသော သစ်သီးကိုသာ စားသူအဖြစ်သို့လည်း မရောက်နိုင်သည်ဖြစ်၍ သစ်ဖု သစ်မြစ် သစ်သီးကိုသာ စားသူအဖြစ်သို့လည်း မရောက်နိုင်သည်ဖြစ်၍ မီးကို လုပ်ကျွေးသူ၏ အဖြစ်သို့လည်း မရောက်နိုင်သည် ဖြစ်၍ "ဤအရပ်လေးမျက်နှာတို့မှ လာသောသမဏာဗြာဟ္မဏာကို ငါသည် စွမ်းအားရှိသလောက် ပူဇော်အံ့"ဟုလမ်းလေးခွ အဆုံ၌ တံခါးပေါက်လေးခု ရှိသော အိမ်ကို ဆောက်လျက် နေ၏လော။

အသျှင်ဂေါတမ မနေပါ။

၂၈၂။ အမ္မဌ ဤသို့လျှင် ဆရာနှင့် တကွသော သင်သည် အတုမရှိသော ဤ အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ' နှင့် ပြည့်စုံမှုမှလည်း ယုတ်လျော့၏၊ အတုမရှိသော ဤ အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ' နှင့် ပြည့်စုံမှု၏ ထိုပျက်စီးကြောင်းလေးပါးတို့မှလည်း ယုတ်လျော့၏၊ အမ္မဌ သင်၏ ဆရာပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏားသည် ပျက်စီးကြောင်းတရားကိုမှ ကိုယ်တိုင် မဖြည့်စွမ်းနိုင်ဘဲလျက် "ဇာတ်နိမ့်ဖြစ်ကုန်သော မည်းညစ်ကုန်သော ဗြဟ္မာ၏ ခြေဖမိုးမှ ပေါက်ဖွားကုန်သော ဦးပြည်းရဟန်းညံ့တို့သည်အဘယ်သို့သော သူများဖြစ်ကုန်သနည်း၊ (ထိုသူတို့နှင့်) ဗေဒင်သုံးပုံဆောင် ပုဏ္ဏားတို့၏ ဆွေးနွေးခြင်းသည် အဘယ်မှာ ဖြစ်နိုင်ပါအံ့နည်း" ဟူသော စကားကို ဆိုခဲ့ဘိ၏၊ အမ္မဌ သင့်ဆရာ ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏား၏ ဤမျှလောက်သော ချွတ်ယွင်းချက်ကိုလည်း ရှုလော။

ရှေးဌာဖြစ်သော ရသေ့တို့အကြောင်းကို မေးမြန်းခြင်း

၂၈၃။ အမ္မဌ ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏားသည် ပသေနဒိကောသလမင်း ပေးသော စည်းစိမ်ကို ခံစား၏၊ ထို (ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏား) အား ပသေနဒိကောသလမင်းသည်

မျက်နှာချင်းဆိုင်ခွင့်ကိုလည်း မပေး၊ ထို (ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏား) နှင့် တိုင်ပင်သော အခါ၌လည်း ကန့်လန့်ကာခြား၍ တိုင်ပင်၏၊ အမ္မဋ္ဌ တရားနှင့်အညီ ပေးထားသော ရိုက္ခာတော်ကို ခံယူရသူအား ပသေနဒီကောသလမင်းသည် အဘယ်ကြောင့် မျက်နှာချင်းဆိုင်ခွင့်ကိုလည်း မပေးဘိသနည်း၊ အမ္မဋ္ဌ သင့်ဆရာ ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏား၏ ဤမျှလောက်သော ချွတ်ယွင်းချက်ကိုလည်း ရှုလော။

၂၈၄။ အမ္မဋ္ဌ ထို (အရာ) ကို အဘယ်သို့ ထင်သနည်း၊ ဤ (လောက) ၌ ပသေနဒီကောသလ မင်းသည်ဆင်လည်ထက်၌ နေလျက်သော်လည်းကောင်း၊ မြင်းကျောက်ကုန်းထက်၌ နေလျက်သော်လည်းကောင်း၊ ရထားခင်းနှီးထက်၌ တည်လျက်သော်လည်းကောင်း ထင်ရှားသော အမတ်တို့နှင့်ဖြစ်စေ၊ မင်းညီမင်းသားတို့နှင့်ဖြစ်စေ တစ်စုံ တစ်ခုသော တိုင်ပင်ဖွယ်ကို တိုင်ပင်ရာ၏။ ထို (ပသေနဒီကောသလမင်း) သည် ထိုတိုင်ပင်ရာအရပ်မှ ဖဲသွားပြီးလျှင် တစ်ခုသော နေရာ၌ တည်ရှိလေရာ၏၊ ထိုအခါ သူဆင်းရဲဖြစ်စေ သူဆင်းရဲ၏ ကျွန်ဖြစ်စေ လာရောက်၍ ထိုအရပ်၌ တည်လျက် "ပသေနဒီကောသလမင်းသည် ဤသို့လည်း ဆို၏၊ ပသေနဒီကောသလမင်းသည် ဤသို့လည်း ဆို၏"ဟု ထိုတိုင်ပင်ဖွယ်ကိုသာလျှင်တိုင်ပင်ရာ၏၊ ထိုသူသည် မင်းဆိုသည့်အတိုင်းလည်း ဆို၏၊ မင်းတိုင်ပင်သည့် အတိုင်းလည်း တိုင်ပင်၏၊ ဤမျှဖြင့် ထိုသူသည် မင်းသော်လည်းကောင်း အမတ်သော်လည်းကောင်း ဖြစ်ရာသလော။

အသျှင်ဂေါတမ မဖြစ်ရာပါ။

၂၈၅။ အမ္မဋ္ဌ ဤအတူ ပုဏ္ဏားတို့၏ လက်ဦးဆရာဖြစ်ကုန်သော ဝေဒကျမ်းတို့ကို စီရင်ကုန်သော ဝေဒကျမ်းတို့ကို ပို့ချကုန်သော အကြင်ရသေ့တို့သည် ရှိကုန်၏၊ ယခုအခါ ပုဏ္ဏားတို့သည် အကြင်ရသေ့တို့ သီဆို ပို့ချ ပေါင်းစုထားသော ထိုရှေးဟောင်း ဝေဒကျမ်းကို လိုက်၍ သီဆိုကုန်၏၊ လိုက်၍ရွတ်ဖတ်ကုန်၏၊ ရွတ်ဖတ်နည်းအတိုင်း လိုက်၍ ရွတ်ဖတ်ကုန်၏၊ ပို့ချနည်းအတိုင်း လိုက်၍ ပို့ချကုန်၏၊ ဤရသေ့တို့ကား အဘယ်နည်း– "အဋ္ဌကရသေ့ ဝါမကရသေ့ ဝါမဒေဝရသေ့ ဝေဿာမိတ္တရသေ့ ယမဒဂ္ဂိရသေ့ အင်္ဂီရသရသေ့ဘာရဒ္ဒါဇရသေ့ ဝါသေဋ္ဌရသေ့ ကဿပရသေ့ ဘဂုရသေ့တို့တည်း"။

ဆရာနှင့်တကွသော ငါသည် ထိုဗေဒင်ကျမ်းတို့ကို သင်၏ဟု သင်ဆိုရာ၏၊ ထိုမျှဖြင့် သင်သည်ရသေ့သော်လည်းကောင်း၊ ရသေ့ဖြစ်ရန် ကျင့်သောသူသော်လည်းကောင်း ဖြစ်နိုင်ရာသော အကြောင်းသည်မရှိ။

၂၈၆။ အမ္မဋ္ဌ ထို (အရာ) ကို အဘယ်သို့ ထင်သနည်း၊ (အသက်) ကြီးကုန်သော (အရွယ်) ရင့်ကုန်သော ဆရာဖြစ်ကုန်သော ဆရာ့ဆရာဖြစ်ကုန်သော ပုဏ္ဏားတို့ ပြောဆိုသည်ကို သင် အဘယ်သို့ ကြားဖူးသနည်း၊ ပုဏ္ဏားတို့၏ လက်ဦးဆရာ ဖြစ်ကုန်သော ဝေဒကျမ်းတို့ကို စီရင်ကုန်သော ဝေဒကျမ်းတို့ကိုပို့ချ ကုန်သော အကြင်ရသေ့တို့သည် ရှိကုန်၏၊ ယခုအခါ ပုဏ္ဏားတို့သည် အကြင် (ရသေ့) တို့ သီဆို ပို့ချ ပေါင်းစုထားသော ထိုရှေးဟောင်း ဝေဒကျမ်းကို လိုက်၍ သီဆိုကုန်၏၊ လိုက်၍ ရွတ်ဖတ်ကုန်၏၊ ရွတ်ဖတ်နည်းအတိုင်း လိုက်၍ ရွတ်ဖတ်ကုန်၏၊ ပို့ချနည်းအတိုင်း လိုက်၍ ပို့ချကုန်၏၊ ဤရသေ့တို့ကား အဘယ်နည်း– "အဋ္ဌကရသေ့ ဝါမကရသေ့ ဝါမဒေဝရသေ့ ဝေဿာမိတ္တရသေ့ ယမဒဂ္ဂိရသေ့ အင်္ဂီရသရသေ့ဘာရဒ္ဒါဇရသေ့ ဝါသေဋ္ဌရသေ့ ကဿပရသေ့ ဘဂုရသေ့တို့တည်း"။

ထို (ရသေ့) တို့သည် ယခုအခါ ဆရာနှင့်တကွသော သင်ကဲ့သို့ပင် ကောင်းမွန်စွာ ရေချိုးကုန်လျက်ကောင်းမွန်စွာ လိမ်းကျံကုန်လျက် ဆံမုတ်ဆိတ်ကို ပြုပြင်ကုန်လျက် ပတ္တမြားနားတောင်းတန်ဆာကို ဝတ်ဆင်ကုန်လျက် ဖြူသော အဝတ်ကို ဝတ်ဆင်ကုန်လျက် ကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့ဖြင့် ကုံလုံပြည့်စုံစွာ ပျော်ရွှင်စံစားကုန်၏ဟု သင်သည် ကြားဖူးသလော။

အသျှင်ဂေါတမ မကြားဖူးပါ။

။၀။[1] ထို (ရသေ့) တို့သည် ယခုအခါ ဆရာနှင့်တကွသော သင်ကဲ့သို့ပင် များသော အရည်ဟင်း အဖတ်ဟင်းရှိသော အသားပြွမ်းသော ဆန်မည်းကို ရွေးချယ်ပြီးသော စင်ကြယ်သော သလေးထမင်းကိုစားကုန်၏ဟု သင်သည် ကြားဖူးသလော။

အသျှင်ဂေါတမ မကြားဖူးပါ။

။၀။ ထို (ရသေ့) တို့သည် ယခုအခါ ဆရာနှင့်တကွသော သင်ကဲ့သို့ပင် အဝတ်တန်ဆာတို့ဖြင့် ဖွားလျားညွှတ်ကျသော နံပါးရှိသော မိန်းမတို့ဖြင့် ပျော်ရွှင်စံစားကုန်၏ဟု သင်သည် ကြားဖူးသလော။

အသျှင်ဂေါတမ မကြားဖူးပါ။

။၀။ ထို (ရသေ့) တို့သည် ယခုအခါ ဆရာနှင့်တကွသော သင်ကဲ့သို့ပင် မွေးမှင်သထားသည့်မြည်းကသော ရထားတို့ကို စီးကုန်လျက် ရှည်သော နှင်တံတို့ဖြင့် မြည်းတို့ကို ထိုးဆွကုန်လျက် လှည့်ပတ်သွားလာကုန်၏ဟု သင်သည် ကြားဖူးသလော။

အသျှင်ဂေါတမ မကြားဖူးပါ။

။၀။ ထို (ရသေ့) တို့သည် ယခုအခါ ဆရာနှင့်တကွသော သင်ကဲ့သို့ပင် တူးထားသည့် ကျုံးရှိကုန် သောမင်းတုပ်လျှိုထားသည် တံခါးရှိကုန်သော တံတိုင်းအခြေခိုင်လုံသော မြို့တို့၌ သန်လျက်ရှည် လက်နက်ကိုင်ယောကျ်ားတို့ကို စောင့်ရှောက်စေကုန်၏ဟု သင်သည် ကြားဖူးသလော။

အသျှင်ဂေါတမ မကြားဖူးပါ။

အမှန္ဒ ဤသို့လျှင် ဆရာနှင့်တကွသော သင်သည် ရသေ့လည်းမဟုတ်၊ ရသေ့ဖြစ်ရန် ကျင့်သူလည်းမဟုတ်။ အမှန္ဒ ငါဘုရား၌ ယုံမှားတွေးတောခြင်း ရှိသူသည် ငါဘုရားကို မေးမြန်းခြင်းဖြင့် (ထိုယုံမှားတွေးတောခြင်းကို) သုတ်သင်ရာ၏၊ ငါဘုရားသည် ဖြေကြားခြင်းဖြင့် (ထိုယုံမှားတွေးတောခြင်းကို) သုတ်သင်အံ့။

၁။ အပိုဒ် ၂၈၆ အစကို ပြန်ကြည့်ပါ။

♣

လက္ခဏာနှစ်မျိုးကို ပြခြင်း

၂၈၇။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ကျောင်းတော်မှ ထွက်တော်မူ၍ စကြ်ံ ဆီသို့ ရှေးရှု ကြွတော် မူ၏၊ အမ္မဋ္ဌလုလင်သည်လည်း ကျောင်းတော်မှ ထွက်၍ စကြ်ံ ဆီသို့ ရှေးရှု သွား၏၊ ထိုအခါ အမ္မဋ္ဌလုလင်သည် စကြ်ံ သွားနေတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသို့ နောက်မှ လိုက်၍ စကြ်ံ သွားလျက် မြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်တော်၌ သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော ယောကျ်ားမြတ်လက္ခဏာတို့ကို ကြည့်ရှုရှာဖွေ၏၊ အမ္မဋ္ဌလုလင်သည် မြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်တော်၌ သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော ယောကျ်ားမြတ်လက္ခဏာတို့ကို များသောအားဖြင့် မြင်၏၊ နှစ်ပါးတို့ကိုကား မမြင်၊ အအိမ်ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းသော ပုရိသနိမိတ်၌လည်းကောင်း၊ ရှည်ပြန့်သော လျှာတော်၌လည်းကောင်း (ဤမမြင်ရသော) ယောကျ်ားမြတ်လက္ခဏာ နှစ်ပါးတို့၌ ယုံမှား၏၊ တွေးတော ယုံမှား၏၊ မဆုံးဖြတ်နိုင်၊ မယုံကြည်နိုင်။

၂၈၈။ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားအား ဤသို့ အကြံဖြစ်၏– "ဤအမ္မဋ္ဌလုလင်သည် ငါ၏ သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော ယောကျ်ားမြတ် လက္ခဏာတို့ကို များသော အားဖြင့်မြင်၏၊ နှစ်ပါးတို့ကိုကား မမြင်၊ အအိမ်ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းသော ပုရိသနိမိတ်၌လည်းကောင်း၊ ရှည်ပြန့်သောလျှာတော်၌လည်းကောင်း (ဤမမြင်ရသော) ယောကျ်ားမြတ်လက္ခဏာ နှစ်ပါးတို့၌ ယုံမှား၏၊ တွေးတောယုံမှား၏၊ မဆုံးဖြတ်နိုင်၊ မယုံကြည်နိုင်၊ (ငါသည် တန်ခိုးဖန်ဆင်းပြရမူ ကောင်းလေစွ)"ဟုအကြံဖြစ်၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် အအိမ်ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းသော ပုရိသနိမိတ်ကို အမ္မဋ္ဌလုလင်မြင်နိုင်ရန်တန်ခိုးဖန်ဆင်းတော်မူ၏၊ ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားသည် လျှာတော်ကို ထုတ်၍ နားတွင်း နှစ်ဖက်တို့ကိုလည်း အပြန်အလှန် သုံးသပ်တော်မူ၏၊ နှာခေါင်းပေါက် နှစ်ခုတို့ကိုလည်း အပြန်အလှန်သုံးသပ်တော်မူ၏၊ အလုံးစုံသော နဖူးပြင်ကိုလည်း လျှာဖြင့် ဖုံးအုပ်တော်မူ၏။

ထိုအခါ အမ္မဋ္ဌလုလင်အား ဤသို့သော အကြံဖြစ်၏– "အသျှင်ဂေါတမသည် တင်းတင်းပြည့်ညီသော သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော ယောကျ်ားမြတ်လက္ခဏာ တို့နှင့်ပြည့်စုံတော်မူပေ၏၊ တင်းတင်းမပြည့်ညီသော လက္ခဏာတို့နှင့် ပြည့်စုံသည် မဟုတ်ပေ"ဟု အကြံဖြစ်၏။

ဤသို့ အကြံဖြစ်ပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား "အသျှင်ဂေါတမ ယခုအခါ အကျွန်ုပ်တို့ သွားပါကုန် အံ၊ အကျွန်ုပ်တို့သည် များသောကိစ္စ များသောပြုဖွယ် ရှိပါကုန်၏"ဟု ဤစကားကို လျှောက်၏။

အမ္မဋ္ဌ ယခုအခါ၌ သွားရန် အချိန်ကို သင် သိ၏ (သွားရန်မှာ သင်၏ အလိုအတိုင်းပင် ဖြစ်၏)ဟုမိန့်တော်မူ၏၊ ထိုအခါ အမ္မဋ္ဌလုလင်သည် မြည်းကသော ရထားကို တက်စီး၍ ပြန်သွားလေ၏။

၂၈၉။ ထိုစဉ်အခါ၌ ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏားသည် ဥက္ကဋ္ဌမြို့မှ ထွက်၍ ပုဏ္ဏားပေါင်းများစွာနှင့်အတူအမ္မဋ္ဌလုလင်ကိုသာ စောင့်မျှော်လျက် မိမိ၏ ဥယျာဉ်၌ နေ၏၊ ထိုအခါ အမ္မဋ္ဌလုလင်သည် ထိုဥယျာဉ်သို့သွားလေ၏၊ ယာဉ်ဖြင့် သွားနိုင်သမျှသော အရပ်ကို ယာဉ်ဖြင့် သွား၍ ယာဉ်မှ သက်ပြီးသော်ခြေကျင်သာ လျှင် ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏားကို ရှိခိုးလျက်တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်၏။

၂၉၀။တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေသော အမ္မဋ္ဌလုလင်အား ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏားသည် ဤစကား ကိုဆို၏။

ချစ်သားအမ္မဋ္ဌ ထိုအသျှင်ဂေါတမကို တွေ့မြင်ခဲ့၏လော။

အသျှင်အကျွန်ုပ်တို့သည် ထိုအသျှင်ဂေါတမကို တွေ့မြင်ခဲ့ပါကုန်၏။

ချစ်သားအမ္မဋ္ဌ ထိုအသျှင်ဂေါတမ၏ ကျော်စောသတင်းသည် အမှန်အတိုင်း ပျံ့နှံ့၍ ထွက်သလော့၊ အမှန်အတိုင်း မဟုတ်ဘဲ ပျံ့နှံ့၍ ထွက်သလော့၊ ထိုအသျှင်ဂေါတမသည် ကျော်စောသည့်အတိုင်း မှန်သလော့၊ မမှန်သလော။

အသျှင်ထိုအသျှင်ဂေါတမ၏ ကျော်စောသတင်းသည် အမှန်အတိုင်း ပျံ့နှံ့၍ ထွက်ပါ၏၊ အမှန် အတိုင်းမဟုတ်ဘဲ ပျံ့နှံ့၍ထွက်သည် မဟုတ်ပါ၊ ထိုအသျှင်ဂေါတမသည် ကျော်စောသည့်အတိုင်းပင် မှန်ပါ၏၊ မမှန်သည် မဟုတ်ပါ၊ ထိုအသျှင်ဂေါတမသည် တင်းတင်းပြည့်ညီသော သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော ယောကျ်ားမြတ်လက္ခဏာတို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူပါ၏၊ တင်းတင်းမပြည့်ညီသော လက္ခဏာတို့နှင့်ပြည့်စုံသည် မဟုတ်ပါ။

ချစ်သား အမ္မဋ္ဌ သင်သည် ရဟန်းဂေါတမနှင့်အတူ စကားတစ်စုံတစ်ရာ ပြောဆိုခဲ့ရပါသလော။

အသျှင်အကျွန်ုပ်သည် ရဟန်းဂေါတမနှင့်အတူ စကားအနည်းငယ် ပြောဆိုခဲ့ရပါ၏။

ချစ်သား အမ္မဋ္ဌ သင်သည် ရဟန်းဂေါတမနှင့်အတူ စကားအနည်းငယ်ကို အဘယ်သို့ ပြောဆိုခဲ့ရပါသနည်း။

ထိုအခါ အမ္မဋ္ဌလုလင်သည် မြတ်စွာဘုရားနှင့်အတူ ပြောဆိုခဲ့သမျှ စကားအလုံးစုံကို ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏားအား ပြောကြား၏။

၂၉၁။ ဤသို့ ပြောကြားသော် ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏားသည် အမ္မဋ္ဌလုလင်အား ဤစကားကို ဆို၏– "ဟယ် ငါတို့၏ ပညာရှိကလေးတို့ အံ့ဖွယ်ကောင်းပါဘိ၊ ဟယ် ငါတို့၏ ဗဟုသုတရှင်ကလေးတို့အံ့ဖွယ်ကောင်းပါဘိ၊ ဟယ် ငါတို့၏ ဗေဒင်သုံးပုံတတ်ကလေးတို့ အံ့ဖွယ်ကောင်းပါဘိ။ အချင်းတို့ –

ဤသို့သော အကျိုးဆောင်မှုကြောင့် ယောကျ်ားသည် (ခန္ဓာ) ကိုယ် ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှနောက်၌ မကောင်းသော လားရာ ပျက်စီး၍ ကျရောက်ရာဖြစ်သော အပါယ်ငရဲသို့သာလျှင် ရောက်ရာသည် မဟုတ်တုံလော။ အမ္မဋ္ဌ သင်သည် ထို အသျှင်ဂေါတမကို ဤသို့ ထိပါး၍ ထိပါး၍ အကြင် (စကား) ကို ဆို၏၊ ထိုစကားကြောင့်ပင်လျှင် (ထို) အသျှင်ဂေါတမသည် ငါတို့ (၏ အပြစ်) ကိုလည်း ဤသို့ ထုတ်ဖော်၍ထုတ်ဖော်၍ ဆိုတော်မူ၏၊ ဟယ် ငါတို့၏ ပညာရှိကလေးတို့ အံ့ဖွယ်ကောင်းပါဘိ၊ ဟယ် ငါတို့၏ဗဟုသုတရှင်ကလေးတို့ အံ့ဖွယ်ကောင်းပါဘိ၊ ဟယ် ငါတို့၏ ဗေဒင်သုံးပုံတတ်ကလေးတို့ အံ့ဖွယ်ကောင်းပါဘိ။ အချင်းတို့ ဤသို့သော အကျိုးဆောင်မှုကြောင့် ယောကျ်ားသည် (ခန္ဓာ) ကိုယ် ပျက်စီး၍သေပြီးသည်မှ နောက်၌ မကောင်းသော လားရာ ပျက်စီး၍ ကျရောက်ရာဖြစ်သော အပါယ်ငရဲသို့သာလျှင်ရောက်ရာသည် မဟုတ်တုံလော"။

(ဤသို့ ဆိုပြီးလျှင်) အမျက်ထွက်သည် ဖြစ်၍ နှလုံးမသာသည် ဖြစ်၍ အမ္မဋ္ဌလုလင်ကို ခြေဖြင့် သာလျှင်လိုမ့်၍ ကန်၏၊ ထို ခဏခ္ဏပင် မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြော်ခြင်းငှါ ချဉ်းကပ်ရန်လည်း အလိုရှိ၏။

ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏား ဘုရားထံ ချဉ်းကပ်ခြင်း

၂၉၂။ ထိုအခါ ထိုပုဏ္ဏားတို့သည် ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏားအား ဤစကားကို ဆိုကုန်၏– "အသျှင်ယနေ့ ရဟန်းဂေါတမကို ဖူးမြော်ခြင်းငှါ ချဉ်းကပ်ရန် အချိန်မဲ့လှပါပြီ၊ နက်ဖြန်၌ အသျှင်ပေါက္ခရသာတိသည် ရဟန်း ဂေါတမကို ဖူးမြော်ခြင်းငှါ ချဉ်းကပ်နိုင်ပါလိမ့်မည်"ဟု ဆိုကုန်၏။

ထိုအခါ ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏားသည် မိမိအိမ်၌ မွန်မြတ်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို စီမံစေ၍ ယာဉ်၌တင်ပြီးလျှင် မီးရှူးတိုင်တို့ကို ဆောင်စေလျက် ဥက္ကာမြို့မှ ထွက်၍ ဣစ္ဆာနင်္ဂလတောအုပ်သို့ သွားလေ၏။ယာဉ်ဖြင့် သွားနိုင်သမျှသော အရပ်ကို ယာဉ်ဖြင့် သွား၍ ယာဉ်မှ သက်ပြီးသော် ခြေကျင်သာလျှင်မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားနှင့်အတူ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ (နှုတ်ဆက်) ပြောဆို၏၊ ဝမ်းမြောက် ဖွယ် အမှတ်ရဖွယ် စကားကို ပြီးဆုံးစေ၍ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်၏။

၂၉၃။ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်ပြီးသော ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏားသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤ စကားကိုလျှောက်၏။

"အသျှင်ဂေါတမ အကျွန်ုပ်တို့၏ တပည့် အမ္မဋ္ဌလုလင်သည် ဤအရပ်သို့ လာပါသလော"။

"ပုဏ္ဏား သင်၏တပည့် အမ္မဋ္ဌလုလင်သည် လာပါ၏"။

"အသျှင်ဂေါတမ အသျှင်သည် အမ္မဋ္ဌလုလင်နှင့်အတူ စကားတစ်စုံတစ်ရာ ပြောဆိုရပါသလော"။

"ပုဏ္ဏား ငါသည် အမ္မဋ္ဌလုလင်နှင့်အတူ စကားအနည်းငယ် ပြောဆိုရပါ၏"။

အသျှင်ဂေါတမ အသျှင်သည် အမ္မဋ္ဌလုလင်နှင့်အတူ စကားအနည်းငယ်ကို အဘယ်သို့ ပြောဆိုရပါသနည်း။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် အမ္မဋ္ဌလုလင်နှင့် အတူ ပြောဆိုခဲ့သမျှ စကားအလုံးစုံကို ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏားအား မိန့်ကြားတော်မူ၏၊ ဤသို့ မိန့်ကြားသော် ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏားသည် မြတ်စွာဘုရားအား "အသျှင်ဂေါတမ အမ္မဋ္ဌလုလင်သည် မိုက်မဲပါ၏၊ အသျှင်ဂေါတမသည် အမ္မဋ္ဌလုလင်အားသည်းခံတော်မူပါ"ဟု လျှောက်၏။

"ပုဏ္ဏား အမ္မဋ္ဌလုလင်သည် ချမ်းသာစေသတည်း"ဟု မိန့်တော်မူ၏။

၂၉၄။ ထိုအခါ ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏားသည် မြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်တော်၌ သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသောယောကျ်ားမြတ်လက္ခဏာတို့ကို ကြည့်ရှုရှာဖွေ၏၊ ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏားသည် မြတ်စွာဘုရား၏ကိုယ်တော်၌ သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော ယောကျ်ားမြတ်လက္ခဏာတို့ကို များသောအားဖြင့် မြင်၏၊ နှစ်ပါးတို့ကိုကား မမြင်။ အအိမ်ဖြင့်

ဖုံးလွှမ်းသော ပုရိသနိမိတ်၌လည်းကောင်း ရှည်ပြန့်သောလျှာတော်၌လည်းကောင်း (ဤမမြင်ရသော) ယောကျ်ားမြတ်လက္ခဏာ နှစ်ပါးတို့၌ ယုံမှားမှု၏၊ တွေးတောယုံမှား၏၊ မဆုံးဖြတ်နိုင်၊ မယုံ ကြည်နိုင်။

၂၉၅။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားအား ဤသို့ အကြံဖြစ်၏– "ဤ ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏားသည် ငါ၏ သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော ယောကျ်ားမြတ်လက္ခဏာတို့ကိုများသောအားဖြင့် မြင်၏၊ နှစ်ပါးတို့ကိုကား မမြင်။ အအိမ်ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းသော ပုရိသနိမိတ်၌လည်းကောင်း၊ ရှည်ပြန့်သော လျှာတော်၌လည်းကောင်း (ဤမမြင်ရသော) ယောကျ်ားမြတ် လက္ခဏာနှစ်ပါးတို့၌ ယုံမှား၏၊ တွေးတောယုံမှား၏၊ မဆုံးဖြတ်နိုင်၊ မယုံကြည်နိုင်။ (ငါသည် တန်ခိုးဖန်ဆင်းပြရမူ ကောင်းလေစွ)"ဟု အကြံဖြစ်၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် အအိမ်ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းသော ပုရိသနိမိတ်ကို ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏား မြင်နိုင်ရန်တန်ခိုးဖန်ဆင်းတော်မူ၏။ ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားသည် လျှာတော်ကို ထုတ်၍ နားတွင်းနှစ်ဖက်တို့ကိုလည်း အပြန်အလှန် သုံးသပ်တော်မူ၏၊ နှာခေါင်းပေါက် နှစ်ခုတို့ကိုလည်း အပြန်အလှန်သုံးသပ်တော်မူ၏၊ အလုံးစုံသော နဖူးပြင်ကိုလည်း လျှာဖြင့် ဖုံးအုပ်တော်မူ၏။

၂၉၆။ ထိုအခါ ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏားအား ဤသို့သော အကြံဖြစ်၏– "ရဟန်းဂေါတမသည် တင်းတင်း ပြည့်ညီသော သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော ယောကျ်ားမြတ်လက္ခဏာ တို့နှင့်ပြည့်စုံတော်မူပေ၏၊ တင်းတင်းမပြည့်ညီသော လက္ခဏာတို့နှင့် ပြည့်စုံသည် မဟုတ်ပေ"ဟု အကြံဖြစ်၏။

(ဤသို့ အကြံဖြစ်ပြီးသော်) မြတ်စွာဘုရားအား "အသျှင်ဂေါတမသည် ရဟန်းသံဃာနှင့် အတူယနေ့အဖို့ အကျွန်ုပ်၏ ဆွမ်းကို လက်ခံတော်မူပါ"ဟု လျှောက်၏၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ဆိတ်ဆိတ်နေခြင်းဖြင့် လက်ခံတော်မူ၏။

၂၉၇။ ထိုအခါ ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏားသည် မြတ်စွာဘုရား၏ လက်ခံတော်မူခြင်းကို သိ၍ "အသျှင်ဂေါတမ အချိန်တန်ပါပြီ၊ ဆွမ်းပြင်ပြီးပါပြီ"ဟု မြတ်စွာဘုရားအား အချိန် (တန်ကြောင်း) ကို လျှောက်၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် နံနက်အချိန်၌ (သင်္ကန်းကို) ပြင်ဝတ်တော်မူ၍ သပိတ်သင်္ကန်းကို ယူလျက်ရဟန်းသံဃာနှင့်အတူ ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏား၏ (အိမ်)ာ သို့ ချဉ်းကပ်တော်မူပြီးလျှင် ပြင်ထားသောနေရာ၌ ထိုင်နေတော်မူ၏။

ထိုအခါ ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏားသည် မြတ်စွာဘုရားကို မွန်မြတ်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ဖြင့် ရောင့်ရဲသည်တိုင်အောင် တားမြစ်သည်တိုင်အောင် မိမိကိုယ်တိုင် လုပ်ကျွေး၏၊ လုလင်တို့သည်လည်း ရဟန်းသံဃာကို လုပ်ကျွေးကုန်၏၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ဆွမ်းစားပြီး၍ သပိတ်မှ လက်ကို ဖယ်ပြီးသောအခါပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏားသည် နိမ့်သော ထိုင်စရာတစ်ခုကို ယူ၍ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်၏။

၂၉၈။ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေသော ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏားအား မြတ်စွာဘုရားသည် အစဉ်အတိုင်းသော တရားစကားကို ဟောတော်မူ၏၊ ဤသည်ကား အဘယ်နည်း –

"ဒါနနှင့်စပ်သော စကားကိုလည်းကောင်း၊ သီလနှင့်စပ်သော စကားကိုလည်းကောင်း၊ နတ်ပြည်နှင့်စပ်သော စကားကိုလည်းကောင်း၊ ကာမဂုဏ်တို့၏ အပြစ်ကိုလည်းကောင်း၊

ယုတ်ညံ့ခြင်းကိုလည်းကောင်း ညစ်ညူးခြင်းကိုလည်းကောင်း (ကာမဂုဏ်တို့မှ) ထွက်မြောက်ခြင်း၌ အကျိုးကိုလည်းကောင်းပြတော်မူ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏားမှ သင့်လျော်သောစိတ် နူးညံ့သောစိတ် အပိတ်အပင် 'နီဝရဏ' မှ ကင်းသောစိတ် တက်ကြွသောစိတ် ယုံကြည်သောစိတ် ရှိသည်ကို သိတော်မူသောအခါ မြတ်စွာဘုရားတို့၏ ကိုယ်တိုင် ထုတ်ဖော်သိမြင်ပြီးသော (သာမုက္ကံသိက) တရားဒေသနာတော်ကိုဟောကြား တော်မူလျက် ဆင်းရဲ 'ဒုက္ခ' ကိုလည်းကောင်း၊ ဆင်းရဲဖြစ်ကြောင်း 'သမุဒယ' ကိုလည်းကောင်း၊ ဆင်းရဲချုပ်ရာ 'နိရောဓ' ကိုလည်းကောင်း၊ ဆင်းရဲချုပ်ရာသို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်လမ်းစဉ် 'မဂ္ဂ' ကိုလည်းကောင်း ပြသတော်မူ၏။

မည်းညစ်ခြင်းကင်းသော ဖြူစင်သော အဝတ်သည် ဆိုးရည်ကို ကောင်းစွာ ခံယူသကဲ့သို့ ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏားအား ထိုနေရာ၌ပင်လျှင် "ဖြစ်ခြင်းသဘောရှိသော တရားအလုံးစုံသည် ချုပ်ခြင်းသဘောရှိ၏"ဟု ကိလေသာ မြူအညစ်အကြေးမှ ကင်းသော တရားမျက်စိ (သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်) သည်ဖြစ်ပေါ်၏။

၁။ အပိုဒ် (၂၉၂) ၌ "ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို ယာဉ်၌ တင်ပြီးလျှင် ဥက္ကဋ္ဌမြို့မှ ထွက်ခဲ့သည်"ဟု ဆိုထားသောကြောင့် ဤအိမ်သည် ဥက္ကဋ္ဌမြို့တွင်းရှိ အိမ်မဟုတ်တန်ရာ၊ ဣစ္ဆာနင်္ဂလရွာ၌သော်လည်းကောင်း အခြား တစ်နေရာ၌သော်လည်းကောင်း ရှိသော ပေါက္ခရသာတိ၏ အိမ်ဖြစ်တန် ရာ၏။

♣

ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏား ဥပါသကာအဖြစ် လျှောက်ထားခြင်း

၂၉၉။ ထိုအခါ ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏားသည် တရားကို မြင်ပြီးသည် ဖြစ်၍ တရားသို့ ရောက်ပြီးသည်ဖြစ်၍ တရားကို သိပြီးသည် ဖြစ်၍ တရားသို့ သက်ဝင်ပြီးသည် ဖြစ်၍ ယုံမှားခြင်းကို ကူးမြောက်ပြီးသည် ဖြစ်၍ သို့လော သို့လော (တွေးတောခြင်း) ကင်းပြီးသည် ဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရားသာသနာ၌ရဲရင့်ခြင်းသို့ ရောက်ပြီးသည် ဖြစ်၍ သူတစ်ပါးကို အားထား၍ ယုံသည် မဟုတ်၊ မိမိကိုယ်တိုင်ပင်သိမြင်ပြီးသည် ဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏– "အသျှင်ဂေါတမ (တရားတော်သည်) အလွန်နှစ်သက်ဖွယ်ရှိပါပေ၏၊ အသျှင်ဂေါတမ (တရားတော်သည်) အလွန်နှစ်သက်ဖွယ်ရှိပါပေ၏၊ အသျှင်ဂေါတမ မှောက်ထားသည်ကို လှန်ဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဖုံးလွှမ်းထားသည်ကို ဖွင့်လှစ်ဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ မျက်စိလည်သောသူအား လမ်းမှန် ကိုပြောကြားဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း မျက်စိရှိသော သူတို့သည် အဆင်းတို့ကို မြင်ကြလိမ့်မည်ဟုအမိုက်မှောင်၌ ဆီမီးတန်ဆောင်ကို ဆောင်ပြဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း (အသျှင်ဂေါတမ) ဤအတူသာလျှင်အသျှင်ဂေါတမသည် များစွာသော အကြောင်းဖြင့် တရားတော်ကို ပြတော် မူပါပေ၏၊ အသျှင်ဂေါတမအကျွန်ုပ်သည် သား သမီး မယား ပရိသတ် အမတ်တို့နှင့် တကွ အသျှင်ဂေါတမကို ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ဆည်းကပ်ပါ၏၊ တရားတော်ကိုလည်း ကိုးကွယ်ရာ ဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါ၏၊ သံဃာတော်ကိုလည်းကိုးကွယ်ရာ ဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါ၏၊

အသျှင်ဂေါတမသည် အကျွန်ုပ်ကို ယနေ့မှစ၍ အသက်ထက်ဆုံးကိုးကွယ်သော ဥပါသကာဟု မှတ်တော်မူပါ။

အသျှင်ဂေါတမသည် ဥက္ကဋ္ဌမြို့၌ အခြား ဥပါသကာအိမ်တို့သို့ ကြွရောက်တော်မူသကဲ့သို့ ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏားအိမ်သို့လည်း ကြွရောက်တော်မူပါ၊ ထို (ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏားအိမ်) ၌ အကြင် လုလင်ပျိုလုံမပျိုတို့သည် အသျှင်ဂေါတမကို အရိုအသေ ရှိခိုးမူလည်း ရှိခိုးကုန်လတ္တံ့၊ ခရီးဦး ကြိုပြုမူလည်းပြုကုန်လတ္တံ့၊ နေရာကို ပေးလှူမူလည်း ပေးလှူကုန်လတ္တံ့၊ ရေကို ပေးလှူမူလည်း ပေးလှူကုန်လတ္တံ့၊ (မိမိတို့၏) စိတ်ကို ကြည်လင်စေမူလည်း ကြည်လင်စေကုန်လတ္တံ့၊ ထို (သို့ပြုခြင်း) သည် ကြာမြင့်စွာသောကာလပတ်လုံး ထို (လုလင်ပျိုလုံမပျို) တို့၏ စီးပွားချမ်းသာ အလို့ငှါ ဖြစ်ပါလတ္တံ့"ဟု လျှောက်၏။ "ပုဏ္ဏား ကောင်းသော စကားကို (သင်) ဆိုပေ၏"ဟု မိန့်တော်မူသတည်း။

သုံးခုမြောက် အမ္ဗဋ္ဌသုတ် ပြီး၏။

၄–သောဏဒဏ္ဍသုတ်

စမ္ဘာမြို့နေ ပုဏ္ဏားနှင့် အမျိုးသားတို့အကြောင်း

၃၀၀။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်–အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ငါးရာမျှသော များစွာသော ရဟန်းသံဃာနှင့်အတူ အင်္ဂါတိုင်း၌ ဒေသစာရီ လှည့်လည်တော်မူလတ်သော် စမ္ဘာမြို့ သို့ ရောက်တော်မူ၍ ထိုစမ္ဘာမြို့အနီး ဂဂ္ဂရာမည်သော ရေကန်၏ ကမ်းနား၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။

ထိုစဉ်အခါ၌ သောဏဒဏ္ဍပုဏ္ဏားသည် လူစည်ကား၍ ကျွဲနွားစသည် ပေါများသော မြက်ထင်းရေတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဆန်စပါးနှင့် ပြည့်စုံသော မင်းမှုရသည့် စည်းစိမ်ဖြစ်သော သေနိယ[1] မည်သောမဂဓတိုင်းရှင် ဗိမ္ဗိသာရမင်းသည် ဆုလာဘ်အဖြစ်ဖြင့် အပိုင်စားပေးထားသော စမ္ဘာမြို့ကို အုပ်ချုပ်၍နေ၏။

၃၀၁။ စမ္ဘာမြို့နေ ပုဏ္ဏားနှင့် အမျိုးသားတို့သည် (ဤသို့) ကြားသိလေကုန်၏– "အချင်းတို့ သာကီဝင်မင်းမျိုးမှ ရဟန်းပြုသည့် သာကီဝင်မင်းသား ရဟန်းဂေါတမသည် ငါးရာမျှသောများစွာသော ရဟန်းသံဃာနှင့်အတူ အင်္ဂါတိုင်း၌ ဒေသစာရီ လှည့်လည်တော်မူရာ စမ္ဘာမြို့သို့ရောက်တော်မူ၍ ဂဂ္ဂရာမည်သော ရေကန်၏ ကမ်းနား၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။

ထိုအသျှင်ဂေါတမ၏ ကောင်းသော ကျော်စောသတင်းသည် (ဤသို့) ပျံ့နှံ့၍ ထွက်၏– 'ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏၊ (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်းသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏၊ အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ' နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နေ မည်တော်မူ၏၊ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူတတ်သောအကြောင်းကြောင့်လည်း သုဂတ မည်တော်မူ၏၊ လောကကို သိတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း လောကဝိဒူ မည်တော်မူ၏၊ ဆုံးမထိုက်သူကို ဆုံးမတတ်သည့် အတုမဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မ

သာရထိ မည်တော်မူ၏၊ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္တာ ဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏၊ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏၊ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏'ဟု ပျံ့နှံ့၍ ထွက်၏။ထို (အသျှင်ဂေါတမ) သည် နတ်နှင့် တကွသော မာရ်နတ်နှင့် တကွသော ဗြဟ္မာနှင့် တကွသောဤလောကကိုလည်းကောင်းသမဏဗြာဟ္မဏနှင့် တကွသော မင်းများ လူများနှင့် တကွသောသတ္တဝါအပေါင်းကိုလည်းကောင်း ကိုယ်တိုင် ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိ၍ မျက်မှောက်ပြုလျက်ဟောကြားတော်မူ၏၊ ထို (အသျှင်ဂေါတမ) သည် အစ၏ကောင်းခြင်း၊ အလယ်၏ကောင်းခြင်း၊ အဆုံး၏ကောင်းခြင်း ရှိသော အနက်နှင့် ပြည့်စုံသော သဒ္ဒါနှင့် ပြည့်စုံသော တရားကို ဟောတော် မူ၏၊ အလုံးစုံပြည့်စုံသော စင်ကြယ်သော မြတ်သော အကျင့်ကို ပြတော်မူ၏၊ ထိုသို့သဘော ရှိသောရဟန္တာ (ပုဂ္ဂိုလ်) တို့ကို ဖူးမြော်ရခြင်းသည် ကောင်းသည်သာတည်း"ဟု ကြားသိလေ ကုန်၏။

ထိုစဉ်အခါ၌ စမ္ဘာမြို့နေ ပုဏ္ဏားနှင့် အမျိုးသားတို့သည် စမ္ဘာမြို့မှ အစုလိုက် အအုပ်လိုက် ထွက်ကြပြီးလျှင် တစ်ပေါင်းတည်း ဖြစ်ကုန်လျက် ဂဂ္ဂရာမည်သော ရေကန်ဆီသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်၏။

၃၀၂။ ထိုစဉ်အခါ၌ သောဏဒဏ္ဍပုဏ္ဏားသည် ပြာသာဒ်ထက်၌ နေ့အချိန် လျောင်းစက်လျက်ရှိ၏၊ ထိုသောဏဒဏ္ဍပုဏ္ဏားသည် စမ္ဘာမြို့မှ အစုလိုက် အအုပ်လိုက် ထွက်ကြပြီးလျှင် တစ်ပေါင်းတည်း ဖြစ်ကုန်လျက် ဂဂ္ဂရာမည်သော ရေကန်ဆီသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်သော စမ္ဘာမြို့နေ ပုဏ္ဏားနှင့် အမျိုးသားတို့ကိုမြင်သော် အမတ်အား[2] ဤသို့ မေး၏– "အမတ် စမ္ဘာမြို့နေ ပုဏ္ဏားနှင့် အမျိုးသားတို့သည် စမ္ဘာမြို့မှ အစုလိုက် အအုပ်လိုက်ထွက်ကြပြီးလျှင် တစ်ပေါင်းတည်း ဖြစ်ကုန်လျက် ဂဂ္ဂရာမည်သော ရေကန်ဆီသို့ အဘယ်ကြောင့်ချဉ်းကပ်ကုန်သနည်း"ဟု မေး၏။

အသျှင်သာကီဝင်မင်းမျိုးမှ ရဟန်းပြုသည့် သာကီဝင်မင်းသား ရဟန်းဂေါတမသည် ငါးရာမျှသော များစွာသော ရဟန်းသံဃာနှင့်အတူ အင်္ဂံတိုင်း၌ ဒေသစာရီ လှည့်လည်တော်မူရာ စမ္ဘာမြို့သို့ ရောက်တော်မူ၍ ဂဂ္ဂရာမည်သော ရေကန်၏ ကမ်းနား၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူပါ၏၊ ထိုအသျှင်ဂေါတမ၏ကောင်းသော ကျော်စောသတင်းသည် (ဤသို့) ပျံ့နှံ့၍ ထွက်ပါ၏– "ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏၊ (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်းသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏၊ အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ' နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နေ မည်တော်မူ၏၊ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူတတ်သောအကြောင်းကြောင့်လည်း သုဂတ မည်တော်မူ၏၊ လောကကို သိတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း လောကဝိဒူ မည်တော်မူ၏၊ ဆုံးမထိုက်သူကို ဆုံးမတတ်သည့် အတုမဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ မည်တော်မူ၏၊ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္တာ ဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏၊ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏၊ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏"ဟု ပျံ့နှံ့၍ ထွက်ပါ၏။

ထိုသူတို့သည် ထိုအသျှင်ဂေါတမကို ဖူးမြော်ရန် ချဉ်းကပ်ကြပါကုန်၏ဟု (အမတ်က ပြန်ကြား၏)။

အမတ် သို့ဖြစ်လျှင် စမ္ဘာမြို့နေ ပုဏ္ဏားနှင့် အမျိုးသားတို့ထံ ချဉ်းကပ်၍ "အသျှင်တို့ ဆိုင်းငံ့ကြပါဦး၊ သောဏဒဏ္ဍပုဏ္ဏားသည်လည်း ရဟန်းဂေါတမကို ဖူးမြော်ရန် ချဉ်းကပ်ပါလိမ့်မည်ဟု သောဏဒဏ္ဍပုဏ္ဏားက မှာကြားလိုက်ပါသည်" ဟူ၍ ပြောကြားချေလော့ဟု (မိန့်ဆို၏)။

"အသျှင်ကောင်းပါပြီ"ဟု ထိုအမတ်သည် သောဏဒဏ္ဍပုဏ္ဏားအား ဝန်ခံပြီးလျှင် စမ္ဘာမြို့နေပုဏ္ဏားနှင့် အမျိုးသားတို့ထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ စမ္ဘာမြို့နေ ပုဏ္ဏားနှင့် အမျိုးသားတို့အား ဤစကားကိုပြောဆို၏။ "အသျှင်တို့ ဆိုင်းငံ့ကြပါဦး၊ သောဏဒဏ္ဍပုဏ္ဏားသည်လည်း ရဟန်းဂေါတမကို ဖူးမြော်ရန် ချဉ်းကပ်ပါလိမ့်မည်ဟု သောဏဒဏ္ဍပုဏ္ဏားက မှာကြားလိုက်ပါသည်" ဟူ၍ ပြောဆို၏။

၁။ စမ္ဘာသည် ရှေးတစ်ခေတ်က အင်္ဂတိုင်း၏ နေပြည်တော်ဖြစ်ခဲ့ဖူးသော်လည်း ဤသုတ်ကို ဟောတော်မူသောခေတ်၌ မြို့စားပေးထားသော အရံမြို့သာဖြစ်၍ ဤ၌ ၎င်းကို စမ္ဘာမြို့ဟု ပြန်ဆိုထားသည်။
၂။ သေနိယောတိ တဿ နာမံ၊ သေနိယ ဟူသည် ထိုမင်း၏ အမည်တည်း။ (မူလပဏ္ဏာသ စူဠဒုက္ခက္ခန္ဓသုတ်အဋ္ဌကထာ)
၃။ အတိုင်ပင်ခံအမတ်

♣

သောဏဒဏ္ဍပုဏ္ဏား၏ဂုဏ်ကို ပြဆိုရာ

၃၀၃။ ထိုစဉ်အခါ၌ အတိုင်းတိုင်း အပြည်ပြည်မှ လာကုန်သော ငါးရာမျှသော ပုဏ္ဏားတို့သည်ကိစ္စတစ်ခုဖြင့် စမ္ဘာမြို့၌တည်းခိုနေကုန်၏၊ ထိုပုဏ္ဏားတို့သည် "သောဏဒဏ္ဍပုဏ္ဏားသည် ရဟန်းဂေါတမကို ဖူးမြော်ရန် ချဉ်းကပ်လတ္တံ့"ဟု ကြားရကုန်၏။

ထိုအခါ ထိုပုဏ္ဏားတို့သည် သောဏဒဏ္ဍပုဏ္ဏားထံသို့ ချဉ်းကပ်ကြပြီးလျှင် "အသျှင်သောဏဒဏ္ဍသည်ရဟန်းဂေါတမကို ဖူးမြော်ရန် ချဉ်းကပ်လတ္တံ့ ဟူသည် မှန်ပါသလော"ဟု ဤစကားကို ပြော ကုန်၏။

"အချင်းတို့ မှန်ပါ၏၊ ငါသည်လည်း ရဟန်းဂေါတမကို ဖူးမြော်ရန် ချဉ်းကပ်အံ့ဟု ကြဲလျက် ရှိပါသည်"ဟူ၍ ဆို၏။

အသျှင်သောဏဒဏ္ဍသည် ရဟန်းဂေါတမကို ဖူးမြော်ရန် မချဉ်းကပ်ပါလင့်၊ အသျှင်သောဏဒဏ္ဍသည်ရဟန်းဂေါတမကို ဖူးမြော်ရန် မချဉ်းကပ်ထိုက်ပါ၊ အသျှင်သောဏဒဏ္ဍသည် ရဟန်းဂေါတမကို ဖူးမြော်ရန်အကယ်၍ ချဉ်းကပ်ငြားအံ့၊ အသျှင်သောဏဒဏ္ဍ၏ ကျော်စောသတင်းသည် ဆုတ်ယုတ်ပါလတ္တံ့၊ ရဟန်းဂေါတမ၏ ကျော်စောသတင်းသည် တိုးပွါးပါလတ္တံ့၊ အကြင်အကြောင်းကြောင့်အသျှင်သောဏဒဏ္ဍ၏ ကျော်စောသတင်းသည် ဆုတ်ယုတ်လတ္တံ့၊ ရဟန်းဂေါတမ၏ကျော်စောသတင်းသည်

တိုးပွါးလတ္တံ့၊ ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း အသျှင်သောဏဒဏ္ဍသည်ရဟန်းဂေါတမကို ဖူးမြော်ရန် မချဉ်းကပ်ထိုက်ပါ၊ ရဟန်းဂေါတမသည်သာ အသျှင်သောဏဒဏ္ဍကိုဖူးမြော်ရန် ချဉ်းကပ်ထိုက်ပါ၏။

အသျှင်သောဏဒဏ္ဍသည် အမိဘက် အဖဘက် နှစ်ဖက်စလုံးတို့မှ ကောင်းသော ဇာတ်ရှိ၏၊ ဘိုးဘေးခုနစ်ဆက်တိုင်အောင် မျိုးရိုးသန့်သော အမိုဝမ်းရှိ၏၊ ဇာတ်နှင့်စပ်သော စကားဖြင့် အပယ် မခံခဲ့ရပါ၊ အကဲ့ရဲ့ မခံခဲ့ရပါ၊ အကြင်အကြောင်းကြောင့် အသျှင်သောဏဒဏ္ဍသည် အမိဘက် အဖဘက်နှစ်ဖက်စလုံးတို့မှ ကောင်းသော ဇာတ်ရှိ၏၊ ဘိုးဘေးခုနစ်ဆက်တိုင်အောင် မျိုးရိုးသန့်သော အမိုဝမ်းရှိ၏၊ ဇာတ်နှင့်စပ်သော စကားဖြင့် အပယ်မခံခဲ့ရ၊ အကဲ့ရဲ့မခံခဲ့ရ၊ ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း အသျှင်သောဏဒဏ္ဍသည် ရဟန်းဂေါတမကို ဖူးမြော်ရန် မချဉ်းကပ်ထိုက်ပါ၊ ရဟန်းဂေါတမသည်သာ အသျှင်သောဏဒဏ္ဍကို ဖူးမြော်ရန် ချဉ်းကပ်ထိုက်ပါ၏။

အသျှင်သောဏဒဏ္ဍသည် ကြွယ်ဝ၏၊ များသော ဥစ္စာရှိ၏၊ များသော စည်းစိမ်ရှိ၏။ပ။

အသျှင်သောဏဒဏ္ဍသည် ဝေဒကျမ်းလာ ဂါထာတို့ကို ရွတ်ဖတ်တတ်၏၊ ဝေဒကျမ်းကို ဆောင်၏၊ အဘိဓာန် 'နိဃဏ္ဍု' ကျမ်း၊ အလင်္ကာ 'ကေဋုဘ' ကျမ်း၊ သဒ္ဒါ 'အက္ခရပ္ပဘေဒ' ကျမ်း၊ ငါးခုမြောက် ဣတိဟာသကျမ်းနှင့် တကွ ဗေဒင်သုံးပုံတို့၏ တစ်ဖက်ကမ်းသို့ ရောက်၏၊ ပဒကျမ်းကို တတ်၏၊ ဗျာကရဏကျမ်းကို တတ်၏၊ လောကာယတကျမ်း၊ မဟာပုရိသလက္ခဏာကျမ်းတို့၌ အကြွင်းမဲ့ တတ်မြောက်၏။ပ။

အသျှင်သောဏဒဏ္ဍသည် အဆင်းလှ၏၊ ရှုချင်ဖွယ်ရှိ၏၊ ကြည်ညိုဖွယ်ရှိ၏၊ မြတ်သော အဆင်းသဏ္ဌာန်နှင့် ပြည့်စုံ၏၊ ဗြဟ္မာနှင့်တူသော အဆင်းရှိ၏၊ ဗြဟ္မာနှင့်တူသော ကိုယ်ရှိ၏၊ ခံ့ညားသော ကိုယ်ခန္ဓာရှိ၏။ပ။

အသျှင်သောဏဒဏ္ဍသည် သီလရှိ၏၊ ကြီးပွားသော သီလရှိ၏၊ ကြီးပွားသော သီလနှင့် ပြည့်စုံ၏၊ ပ။

အသျှင်သောဏဒဏ္ဍသည် ကောင်းသော စကားရှိ၏၊ ကောင်းသော မြွက်ဆိုသံရှိ၏၊ ယဉ်ကျေးသောစကားနှင့် ပြည့်စုံ၏၊ သန့်ရှင်းသော အပြစ်ကင်းသော အဓိပ္ပါယ်သိလွယ်သော စကားနှင့် ပြည့်စုံ၏။ပ။

အသျှင်သောဏဒဏ္ဍသည် များစွာသော သူတို့၏ ဆရာဖြစ်၏၊ ဆရာ့ဆရာဖြစ်၏၊ လုလင်သုံးရာတို့အား ဝေဒကျမ်းတို့ကို ပို့ချ၏၊ အထူးထူးသော အရပ် အထူးထူးသော ဧနပုဒ်တို့မှ များစွာသောလုလင်တို့သည် အသျှင်သောဏဒဏ္ဍ၏ အထံ၌ ဝေဒကျမ်းတို့ကို အလိုရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ ဝေဒကျမ်းတို့ကိုသင်လိုကုန်သည် ဖြစ်၍ လာကုန်၏။ပ။

အသျှင်သောဏဒဏ္ဍသည် အိုမင်း၏၊ (အသက်) ကြီး၏၊ (အရွယ်) ရင့်၏၊ ရှေးမီ၏၊ အဆုံး အရွယ်သို့ရောက်လျက် ရှိ၏၊ ရဟန်းဂေါတမသည် (အသက်) ငယ်သူလည်း ဖြစ်၏၊ ရဟန်းငယ်လည်း ဖြစ်၏။ပ။

အသျှင်သောဏဒဏ္ဍကို သေနိယမည်သော မဂဓတိုင်းရှင် ဗိမ္ဗိသာရမင်းသည် အရိုအသေပြု၏၊ အလေးပြု၏၊ မြတ်နိုး၏၊ ပူဇော်၏၊ တုပ်ဝပ်၏။ပ။

အသျှင်သောဏဒဏ္ဍကို ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏားသည် အရိုအသေပြု၏၊ အလေးပြု၏၊ မြတ်နိုး၏၊ ပူဇော်၏၊ တုပ်ဝပ်၏။ပ။

အသျှင်သောဏဒဏ္ဍသည် လူစည်ကား၍ ကျွဲနွားစသည် ပေါများသော မြက် ထင်း ရေတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဆန်စပါးနှင့် ပြည့်စုံသော မင်းမှုရသည့် စည်းစိမ်ဖြစ်သော သေနိယမည်သော မဂဓတိုင်းရှင်ဗိမ္ဗိသာရမင်းသည် ဆုလာဘ်အဖြစ်ဖြင့် အပိုင်စားပေးထားသော စမ္မာမြို့ကို အုပ်ချုပ်၍ နေ၏၊ အကြင်အကြောင်းကြောင့် အသျှင်သောဏဒဏ္ဍသည် လူစည်ကား၍ ကျွဲနွားစသည် ပေါများသော မြက် ထင်း ရေတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဆန်စပါးနှင့် ပြည့်စုံသော မင်းမှုရသည့် စည်းစိမ်ဖြစ်သော သေနိယမည်သောမဂဓတိုင်းရှင် ဗိမ္ဗိသာရမင်းသည် ဆုလာဘ်အဖြစ်ဖြင့် အပိုင်စားပေးထားသော စမ္မာမြို့ကို အုပ်ချုပ်၍နေ၏၊ ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း အသျှင်သောဏဒဏ္ဍသည် ရဟန်းဂေါတမကို ဖူးမြော်ရန် မချဉ်းကပ်ထိုက်ပါ၊ ရဟန်းဂေါတမသည်သာ အသျှင်သောဏဒဏ္ဍကို ဖူးမြော်ရန် ချဉ်းကပ်ထိုက်ပါ၏ဟု (ဆိုကုန်၏)။

မြတ်စွာဘုရား၏ဂုဏ်ကို ချီးကျူးပြဆိုရာ

၃၀၄။ ဤသို့ ဆိုကုန်သော ၎ သောဏဒဏ္ဍပုဏ္ဏားသည် ထိုပုဏ္ဏားတို့အား ဤစကားကို ဆို၏ –

"အချင်းတို့ သို့ဖြစ်လျှင် ငါ၏ စကားကိုလည်း နားထောင်ကြပါဦး၊ ငါတို့သည်သာ ထိုအသျှင်ဂေါတမကို ဖူးမြော်ရန် ချဉ်းကပ်ထိုက်ပါကုန်၏၊ ထိုအသျှင်ဂေါတမကား ငါတို့ကို ဖူးမြော်ရန် မချဉ်းကပ်ထိုက်ပါ။

အချင်းတို့ စင်စစ်သော်ကား ရဟန်းဂေါတမသည် အမိဘက် အဖဘက် နှစ်ဖက်စလုံးတို့မှ ကောင်းသော ဇာတ်ရှိ၏၊ ဘိုးဘေးခုနစ်ဆက်တိုင်အောင် မျိုးရိုးသန့်သော အမိဝမ်းရှိ၏၊ ဇာတ်နှင့်စပ်သောစကား ဖြင့် အပယ် မခံခဲ့ရ၊ အကဲ့ရဲ့မခံခဲ့ရ။ အကြင်အကြောင်းကြောင့် ရဟန်းဂေါတမသည် အမိဘက်အဖဘက် နှစ်ဘက်စလုံးတို့မှ ကောင်းသော ဇာတ်ရှိ၏၊ ဘိုးဘေးခုနစ်ဆက်တိုင်အောင် မျိုးရိုးသန့်သောအမိဝမ်း ရှိ၏၊ ဇာတ်နှင့်စပ်သော စကားဖြင့် အပယ်မခံခဲ့ရ၊ အကဲ့ရဲ့မခံခဲ့ရ၊ ဤအကြောင်းကြောင့်လည်းထိုအသျှင်ဂေါတမသည် ငါတို့ကို ဖူးမြော်ရန် မချဉ်းကပ်ထိုက်ပါ၊ အမှန်အားဖြင့်ဆိုလျှင် ငါတို့သည်သာထိုအသျှင်ဂေါတမကို ဖူးမြော်ရန် ချဉ်းကပ်ထိုက်ပါကုန်၏။

အချင်းတို့ စင်စစ်သော်ကား ရဟန်းဂေါတမသည် များပြားသော ဆွေမျိုးအပေါင်းကို ပယ်စွန့်၍ရဟန်းပြုခဲ့၏။ပ။

အချင်းတို့ စင်စစ်သော်ကား ရဟန်းဂေါတမသည် မြေအောက်ခ္ဍလည်း ထားသော မြေပေါ်ခ္ဍလည်းထားသော များစွာသော ရွှေငွေကို ပယ်စွန့်၍ ရဟန်းပြုခဲ့၏။ပ။

အချင်းတို့ စင်စစ်သော်ကား ရဟန်းဂေါတမသည် ငယ်ရွယ်ပျိုမျစ်သည် ဖြစ်လျက် ကောင်းစွာ မည်းနက်သော ဆံပင်ရှိသည် ဖြစ်လျက် ပဌမအရွယ်ဟူသော ကောင်းသော အရွယ်နှင့် ပြည့်စုံသည် ဖြစ်လျက်လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်ခဲ့၏။ပ။

အချင်းတို့ စင်စစ်သော်ကား ရဟန်းဂေါတမသည် အမိအဖတို့ မလိုလားကုန်၍ မျက်ရည်ရွှဲစိုငိုယိုကုန်စဉ် ဆံမုတ်ဆိတ်ကို ပယ်ပြီးလျှင် ဖန်ရည်ဆိုးအဝတ်တို့ကို ဝတ်၍ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ဝင်ရောက်ခဲ့၏။ပ။

အချင်းတို့ စင်စစ်သော်ကား ရဟန်းဂေါတမသည် အဆင်းလှ၏၊ ရှုချင်ဖွယ်ရှိ၏၊ ကြည်ညိုဖွယ်ရှိ၏၊ မြတ်သော အဆင်းသဏ္ဌာန်နှင့် ပြည့်စုံ၏၊ ဗြဟ္မာနှင့်တူသော အဆင်းရှိ၏၊ ဗြဟ္မာနှင့်တူသော ကိုယ်ရှိ၏၊ ခံ့ညားသော ကိုယ်ခန္ဓာရှိ၏။ပ။

အချင်းတို့ စင်စစ်သော်ကား ရဟန်းဂေါတမသည် သီလရှိ၏၊ မြတ်သော သီလရှိ၏၊ ကောင်းသောသီလ ရှိ၏၊ ကောင်းသော သီလနှင့် ပြည့်စုံ၏။ပ။

အချင်းတို့ စင်စစ်သော်ကား ရဟန်းဂေါတမသည် ကောင်းသော စကားရှိ၏၊ ကောင်းသော မြွက် ဆိုသံရှိ၏၊ ယဉ်ကျေးသော စကားနှင့် ပြည့်စုံ၏၊ သန့်ရှင်းသော အပြစ်ကင်းသော အဓိပ္ပါယ်သိလွယ် သောစကားနှင့် ပြည့်စုံ၏။ပ။ အချင်းတို့ စင်စစ်သော်ကား ရဟန်းဂေါတမသည် များစွာသော သူတို့၏ ဆရာ ဖြစ်၏၊ ဆရာ့ဆရာဖြစ်၏။ပ။

အချင်းတို့ စင်စစ်သော်ကား ရဟန်းဂေါတမသည် ကာမဂုဏ်၌ တပ်မက်ခြင်း ကုန်ခန်းပြီးဖြစ်၏၊ လျှပ်ပေါ်ခြင်း ကင်း၏။ပ။

အချင်းတို့ စင်စစ်သော်ကား ရဟန်းဂေါတမသည် ကံကို ယုံကြည်သော ဝါဒရှိ၏၊ အကြောင်းကို ယုံကြည်သော ဝါဒရှိ၏၊ ပုဏ္ဏားပရိသတ်၏ ကောင်းကျိုးကိုသာလျှင် ရှေးရှု၏။ပ။

အချင်းတို့ စင်စစ်သော်ကား ရဟန်းဂေါတမသည် မင်းမျိုးစဉ်ဆက် မပျက်သော မြင့်မြတ်သော အမျိုးမှရဟန်းပြု၏။ပ။

အချင်းတို့ စင်စစ်သော်ကား ရဟန်းဂေါတမသည် များသော ဥစ္စာရှိသော များသော စည်းစိမ်ရှိ သောကြွယ်ဝသော အမျိုးမှ ရဟန်းပြု၏။ပ။

အချင်းတို့ စင်စစ်သော်ကား တစ်ပါးသော တိုင်းနိုင်ငံ တစ်ပါးသော ဧနပုဒ်တို့မှ လူတို့သည် ပြဿနာမေးအံ့သောငှါ ရဟန်းဂေါတမထံသို့ လာကုန်၏။ပ။

အချင်းတို့ စင်စစ်သော်ကား ရဟန်းဂေါတမကို ထောင်ပေါင်း များစွာသော နတ်တို့သည် အသက်နှင်း၍ ကိုးကွယ်ကုန်၏။ပ။

အချင်းတို့ စင်စစ်သော်ကား ရဟန်းဂေါတမ၏ ကောင်းသော ကျော်စောသတင်းသည် (ဤသို့) ပျံ့နှံ့၍ထွက်၏– 'ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း 'အရဟံ' မည်တော်မူ၏၊ (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း 'သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ' မည်တော်မူ၏၊ အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ' နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း 'ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နေ' မည်တော်မူ၏၊ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူတတ်သောအကြောင်းကြောင့်လည်း 'သုဂတ' မည်တော်မူ၏၊ လောကကို သိတော်မူသော အကြောင်းကြောင့် လည်း 'လောကဝိဒူ' မည်တော်မူ၏၊ ဆုံးမထိုက်သူကို ဆုံးမတတ်သည့် အတုမဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်တော်မူ သောအကြောင်းကြောင့်လည်း 'အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ' မည်တော်မူ၏၊ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း 'သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ' မည်တော်မူ၏၊ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို)

သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း 'ဗုဒ္ဓ' မည်တော်မူ၏၊ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း 'ဘဂဝါ' မည်တော်မူ၏'ဟု ပျံ့နှံ့၍ ထွက်ပါ၏။ပ။

အချင်းတို့ စင်စစ်သော်ကား ရဟန်းဂေါတမသည် သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော ယောကျ်ားမြတ်လက္ခဏာ တို့နှင့်ပြည့်စုံ၏။ပ။

အချင်းတို့ စင်စစ်သော်ကား ရဟန်းဂေါတမသည် "လာလော့၊ ကောင်းသော လာခြင်းတည်း"ဟုဆိုလေ့ ရှိ၏၊ နူးညံ့သော စကားရှိ၏၊ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ နှုတ်ဆက်တတ်၏၊ ရွှင်လန်းသော မျက်နှာရှိ၏၊ ပေါ့ပါးသော နှုတ်ရှိ၏၊ ရှေးဦးစွာ ဆိုလေ့ရှိ၏။ပ။

အချင်းတို့ စင်စစ်သော်ကား ရဟန်းဂေါတမကို ပရိသတ်လေးပါးတို့သည် အရိုအသေပြုကုန်၏၊ အလေးပြုကုန်၏၊ မြတ်နိုးကုန်၏၊ ပူဇော်ကုန်၏၊ တုပ်ဝပ်ကုန်၏။ပ။

အချင်းတို့ စင်စစ်သော်ကား ရဟန်းဂေါတမကို များစွာသော နတ်လူတို့သည် အလွန်ကြည်ညိုကုန်၏။ပ။

အချင်းတို့ စင်စစ်သော်ကား ရဟန်းဂေါတမသည် အကြင်ရွာနိဂုံး၌ နေတော်မူအံ့၊ ထိုရွာနိဂုံး၌ လူတို့ကိုဘီလူးတို့သည် မညှဉ်းဆဲကုန်။ပ။

အချင်းတို့ စင်စစ်သော်ကား သံဃာနှင့် ပြည့်စုံသော ဂိုဏ်းနှင့်လည်း ပြည့်စုံသော ဂိုဏ်းဆရာလည်းဖြစ်သော ရဟန်းဂေါတမကို အယူဝါဒ တည်ထောင်သူတို့တွင် အမြတ်ဆုံးဟု ဆိုအပ်၏၊ အချင်းတို့အကြောင်းမူကား ရဟန်းဂေါတမ၏ ကျော်စောခြင်းသည် ထိုအယူဝါဒ တည်ထောင်သူသမဏဗြဟ္မာတို့၏ကျော်စောခြင်းကဲ့သို့ ထိုထို ဤဤ အကြောင်းဖြင့် ဖြစ်ပေါ်သည် မဟုတ်၊ အမှန်အားဖြင့်ဆိုလျှင်အတုမရှိသော အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ' နှင့် ပြည့်စုံခြင်းကြောင့်သာလျှင် ဖြစ်ပေါ်၏။ပ။

အချင်းတို့ စင်စစ်သော်ကား ရဟန်းဂေါတမကို သေနိယမည်သော မဂဓတိုင်းရှင် ဗိမ္ဗိသာရမင်းသည်သား မယား ပရိသတ် အမတ်တို့နှင့်တကွ အသက်နှင်း၍ ကိုးကွယ်၏။ပ။

အချင်းတို့ စင်စစ်သော်ကား ရဟန်းဂေါတမကို ပသေနဒီကောသလမင်းသည် သား မယား ပရိသတ်အမတ်တို့နှင့်တကွ အသက်နှင်း၍ ကိုးကွယ်၏။ပ။

အချင်းတို့ စင်စစ်သော်ကား ရဟန်းဂေါတမကို ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏားသည် သား မယား ပရိသတ်အမတ်တို့နှင့်တကွ အသက်နှင်း၍ ကိုးကွယ်၏။ပ။

အချင်းတို့ စင်စစ်သော်ကား ရဟန်းဂေါတမကို သေနိယမည်သော မဂဓတိုင်းရှင် ဗိမ္ဗိသာရမင်းသည်အရိုအသေပြု၏၊ အလေးပြု၏၊ မြတ်နိုး၏၊ ပူဇော်၏၊ တုပ်ဝပ်၏။ပ။

အချင်းတို့ စင်စစ်သော်ကား ရဟန်းဂေါတမကို ပသေနဒီကောသလမင်းသည် အရိုအသေပြု၏၊ အလေးပြု၏၊ မြတ်နိုး၏၊ ပူဇော်၏၊ တုပ်ဝပ်၏။ပ။

အချင်းတို့ စင်စစ်သော်ကား ရဟန်းဂေါတမကို ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏားသည် အရိုအသေပြု၏၊ အလေးပြု၏၊ မြတ်နိုး၏၊ ပူဇော်၏၊ တုပ်ဝပ်၏။ပ။

အချင်းတို့ စင်စစ်သော်ကား ရဟန်းဂေါတမသည် စမ္ပာမြို့သို့ ရောက်လာတော်မူ၍ ဂဂ္ဂရာမည်သောရေကန်၏ ကမ်းနားဌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏၊ အချင်းတို့

အကြင်သမဏာဗြာဟ္မဏာတို့သည် ငါတို့၏ မြို့ရွာနယ်ပယ်သို့ လာကုန်၏။ ထိုသမဏာဗြာဟ္မဏာတို့သည် ဧည့်သည်များ ဖြစ်ကုန်၏။ ဧည့်သည်တို့ကို ငါတို့သည် အရိုအသေ ပြုသင့်ကုန်၏။ အလေးပြုသင့်ကုန်၏။ မြတ်နိုးသင့်ကုန်၏။ ပူဇော်သင့်ကုန်၏။ တုပ်ဝပ်သင့်ကုန်၏။ အချင်းတို့ အကြင်အကြောင်းကြောင့် ရဟန်းဂေါတမသည် စမ္မာမြို့ကို ရောက်လာတော်မူ၍ ဂဂ္ဂရာမည်သော ရေကန်၏ ကမ်းနား၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ရဟန်းဂေါတမသည်ငါတို့၏ ဧည့်သည်တော် ဖြစ်ပေ၏။ ဧည့်သည်တော်ကို ငါတို့သည် အရိုအသေ ပြုသင့်ကုန်၏။ အလေးပြုသင့်ကုန်၏။ မြတ်နိုးသင့်ကုန်၏။ ပူဇော်သင့်ကုန်၏။ တုပ်ဝပ်သင့်ကုန်၏။ ဤအကြောင်းကြောင့်လည်းထိုရဟန်းဂေါတမသည် ငါတို့ကို ဖူးမြော်ရန် မချဉ်းကပ်ထိုက်ပါ။ အမှန်အားဖြင့်ဆိုလျှင် ငါတို့သည်သာထိုအသျှင်ဂေါတမကို ဖူးမြော်ရန် ချဉ်းကပ် ထိုက်ပါကုန်၏။

အချင်းတို့ ငါသည် ထိုအသျှင်ဂေါတမ၏ ဤမျှလောက်သော ဂုဏ်တို့ကိုသာ သိ၏။ ထိုအသျှင်ဂေါတမသည်ကား ဤမျှလောက်သော ဂုဏ်တို့နှင့်သာ ပြည့်စုံသည် မဟုတ်ပေ။ အမှန်အားဖြင့်သော်ကားထိုအသျှင်ဂေါတမသည် အတိုင်းမသိသော ဂုဏ်တို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူပါပေ၏"ဟု ဆို၏။

၃၀၅။ ဤသို့ ဆိုသော် ထိုပုဏ္ဏားတို့သည် သောဏဒဏ္ဍပုဏ္ဏားအား ဤသို့ ပြန်ကြား ပြောဆိုကုန်၏– "ရဟန်းဂေါတမ၏ဂုဏ်တို့ကို ချီးကျူးသော အသျှင်သောဏဒဏ္ဍ၏ စကားအတိုင်းဆိုလျှင် ထိုအသျှင်ဂေါတမသည် ဤမှ ယူဇနာတစ်ရာ (ဝေးကွာသော) အရပ်၌ နေစေကာမူ သဒ္ဓါတရားရှိသောအမျိုးသားသည် ရိက္ခာထုပ်ဆောင်၍သော်လည်း ဖူးမြော်ရန် ချဉ်းကပ်သင့်သည်သာတည်း။ အသျှင်သောဏဒဏ္ဍ သို့ဖြစ်၍ အကျွန်ုပ်တို့ အားလုံးပင် ရဟန်းဂေါတမကို ဖူးမြော်ရန် ချဉ်းကပ်ပါကုန်အံ့"ဟုပြောကြားပြောဆိုကုန်၏။

သောဏဒဏ္ဍပုဏ္ဏား စိတ်အကြံဖြစ်ပုံအကြောင်း

၃၀၆။ ထိုအခါ သောဏဒဏ္ဍပုဏ္ဏားသည် များစွာသော ပုဏ္ဏားအပေါင်းနှင့်အတူ ဂဂ္ဂရာမည်သောရေကန်ဆီသို့ ချဉ်းကပ်၏။ ထိုအခါ တောအုပ်အလွန် (ကျောင်းတိုက်အတွင်း) သို့ ရောက်လျှင် သောဏဒဏ္ဍပုဏ္ဏားအား (ဤသို့) စိတ်အကြံဖြစ်၏– "ငါသည် ရဟန်းဂေါတမကို ပြဿနာမေးငြားအံ့၊ ထိုသို့မေးရာ၌ ရဟန်းဂေါတမသည် 'ပုဏ္ဏားထိုပြဿနာကို ဤသို့ မမေးထိုက်၊ ဤသို့သာ မေးထိုက်၏'ဟု ငါ့ကို အကယ်၍ ဆိုငြားအံ့၊ ထိုသို့ဆိုခြင်းကြောင့် ဤပရိသတ်က 'သောဏဒဏ္ဍပုဏ္ဏားသည် မိုက်၏၊ မလိမ္မာ၊ ရဟန်းဂေါတမကိုနည်းလမ်းမှန်စွာ ပြဿနာမေးရန် မစွမ်းနိုင်'ဟု ငါ့ကို ကဲ့ရဲ့ရာ၏၊ ဤပရိသတ်၏ အကဲ့ရဲ့ခံရသူ အားကျော်စောခြင်းသည်လည်း ဆုတ်ယုတ်လေရာ၏၊ ကျော်စောခြင်း ဆုတ်ယုတ်သူအား စည်းစိမ်တို့သည်လည်း ဆုတ်ယုတ်ကုန်ရာ၏၊ စင်စစ် ငါတို့သည် စည်းစိမ်တို့ကို ကျော်စောခြင်းကြောင့် ရကုန်၏။

ငါ့ကိုမူလည်း ရဟန်းဂေါတမသည် ပြဿနာမေးငြားအံ့၊ ငါသည်လည်း ပြဿနာကို ဖြေဆိုခြင်းဖြင့်ထိုရဟန်းဂေါတမ၏ စိတ်ကို မနှစ်သက်စေနိုင်ငြားအံ့၊ ထိုသို့ မနှစ်သက်စေနိုင်ခဲ့သော် ရဟန်းဂေါတမသည် 'ပုဏ္ဏား ဤပြဿနာကို ဤသို့ မဖြေဆိုထိုက်၊ ဤသို့သာ ဖြေဆိုထိုက်၏'ဟု အကယ်၍ ငါ့ကို ဆိုငြားအံ့၊ ထိုသို့ ဆိုခြင်းကြောင့် ဤပရိသတ်က 'သောဏဒဏ္ဍပုဏ္ဏားသည် မိုက်၏၊ မလိမ္မာ၊ ပြဿနာဖြေဆိုခြင်းဖြင့်ရဟန်းဂေါတမ၏ စိတ်ကို နှစ်သက်စေခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်'ဟု ငါ့ကို ကဲ့ရဲ့ရာ၏၊ ဤပရိသတ်၏အကဲ့ရဲ့ခံရသူအား ကျော်စောခြင်းသည်လည်း ဆုတ်ယုတ် ရာ၏၊ ကျော်စောခြင်း ဆုတ်ယုတ်သူအားစည်းစိမ်တို့သည်လည်း ဆုတ်ယုတ်ကုန်ရာ၏၊ စင်စစ် ငါတို့သည် စည်းစိမ်တို့ကို ကျော်စောခြင်းကြောင့်ရကုန်၏။ငါသည် ဤသို့ အနီးသို့ ရောက်ပါလျက် ရဟန်းဂေါတမကို မဖူးမြော်မူ၍သာလျှင် ပြန်လှည့် သွားငြားအံ့၊ ထိုသို့ ပြန်လှည့်သွားခြင်းကြောင့် ဤပရိသတ်က 'သောဏဒဏ္ဍပုဏ္ဏားသည် မိုက်၏၊ မလိမ္မာ၊ မာနခက်ထန်၏၊ ကြောက်လည်း ကြောက်၏၊ ရဟန်းဂေါတမကို ဖူးမြော်ခြင်းငှါ မစံ၊ ဤ သို့အနီးသို့ရောက်ပါလျက် ရဟန်းဂေါတမကို မဖူးမြော်မူ၍ အဘယ်ကြောင့် ပြန်လှည့်သွားလေဘိသနည်း'ဟု ငါ့ကို ကဲ့ရဲ့ရာ၏၊ ဤပရိသတ်၏ အကဲ့ရဲ့ခံရသူအား ကျော်စောခြင်းသည်လည်းဆုတ်ယုတ်ရာ၏၊ ကျော်စောခြင်း ဆုတ်ယုတ်သူအား စည်းစိမ်တို့သည်လည်း ဆုတ်ယုတ်ကုန်ရာ၏၊ စင်စစ်ငါတို့သည် စည်းစိမ်တို့ကို ကျော်စောခြင်းကြောင့် ရကုန်၏"ဟု စိတ်အကြံဖြစ်၏။

၃၀၇။ ထိုအခါ သောဏဒဏ္ဍပုဏ္ဏားသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားနှင့် အတူဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ နှုတ်ဆက်ပြောဆို၏၊ ဝမ်းမြောက်ဖွယ် အမှတ်ရဖွယ်စကားကို ပြီးဆုံးစေ၍ တစ်ခုသောနေရာ၌ ထိုင်၏။

စမ္ဘာမြို့နေ ပုဏ္ဏားနှင့် အမျိုးသားအချို့တို့သည်လည်း မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုး၍ တစ်ခုသော နေရာ၌ထိုင်ကုန်၏။ အချို့တို့သည် မြတ်စွာဘုရားနှင့်အတူ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ (နှုတ်ဆက်) ပြောဆို ကုန်၏၊ ဝမ်းမြောက်ဖွယ် အမှတ်ရဖွယ်စကားကို ပြီးဆုံးစေ၍ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်ကုန်၏။ အချို့တို့သည်မြတ်စွာဘုရား ရှိရာ အရပ်သို့ လက်အုပ်ချီကုန်လျက် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်ကုန်၏၊ အချို့တို့သည်အမည် အနွယ်ကို ပြောကြားလျက် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်ကုန်၏၊ အချို့တို့သည် တိတ်ဆိတ်စွာတစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်ကုန်၏။

၃၀၈။ ထိုနေရာ၌လည်း သောဏဒဏ္ဍပုဏ္ဏားသည် ထိုအကြံအစည်ကိုပင် ကြိမ်ဖန်များစွာ ကြံစည် လျက်ထိုင်နေ၏။ "ငါသည် ရဟန်းဂေါတမကို ပြဿနာမေးငြားအံ့၊ ထိုသို့မေးရာ၌ ရဟန်းဂေါတမသည် 'ပုဏ္ဏားထိုပြဿနာကို ဤသို့ မမေးထိုက်၊ ဤသို့သာ မေးထိုက်၏'ဟု ငါ့ကို အကယ်၍ ဆိုငြားအံ့၊ ထိုသို့ဆိုခြင်းကြောင့် ဤပရိသတ်က 'သောဏဒဏ္ဍပုဏ္ဏားသည် မိုက်၏၊ မလိမ္မာ၊ ရဟန်းဂေါတမကိုနည်းလမ်းမှန်စွာ ပြဿနာမေးရန် မစွမ်းနိုင်'ဟု ငါ့ကို ကဲ့ရဲ့ရာ၏၊ ဤပရိသတ်၏ အကဲ့ရဲ့ခံရ သူအားကျော်စောခြင်းသည်လည်း ဆုတ်ယုတ်လေရာ၏၊ ကျော်စောခြင်းဆုတ်ယုတ်သူအား စည်းစိမ့်တို့သည်လည်း ဆုတ်ယုတ်ကုန်ရာ၏၊ စင်စစ် ငါတို့သည် စည်းစိမ်တို့ကို ကျော်စောခြင်းကြောင့် ရကုန်၏။ငါ့ကိုမူလည်း ရဟန်းဂေါတမသည် ပြဿနာမေးငြားအံ့၊ ငါသည်လည်း ပြဿနာကို ဖြေဆိုခြင်းဖြင့်ထိုရဟန်းဂေါတမ၏ စိတ်ကို မနှစ်သက်စေနိုင်ငြားအံ့၊ ထိုသို့ မနှစ်သက်စေနိုင်ခဲ့သော် ရဟန်း ဂေါတမသည် 'ပုဏ္ဏား ဤပြဿနာကို ဤသို့ မဖြေဆိုထိုက်၊ ဤသို့သာ ဖြေဆိုထိုက်၏'ဟု အကယ်၍ ငါ့ကို ဆိုငြားအံ့၊ ထိုသို့ ဆိုခြင်းကြောင့် ဤ ပရိသတ်က 'သောဏဒဏ္ဍပုဏ္ဏားသည် မိုက်၏၊ မလိမ္မာ၊

ပြဿနာဖြေဆိုခြင်းဖြင့် ရဟန်းဂေါတမ၏ စိတ်ကို နှစ်သက်စေခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်'ဟု ငါ့ကို ကဲ့ရဲ့ရာ၏၊ ဤပရိသတ်၏ အကဲ့ရဲ့ခံရသူအား ကျော်စောခြင်းသည်လည်း ဆုတ်ယုတ် ရာ၏၊ ကျော်စောခြင်းဆုတ်ယုတ်သူအား စည်းစိမ်တို့သည်လည်း ဆုတ်ယုတ် ကုန်ရာ၏၊ စင်စစ် ငါတို့သည်စည်းစိမ်တို့ကို ကျော်စောခြင်းကြောင့် ရကုန်၏။ရဟန်းဂေါတမသည် ငါ့ဆရာ၏ အတတ်ဖြစ်သော ဗေဒင်သုံးပုံ၌ ငါ့ကို ပြဿနာမေးမူ ကောင်းလေစွ၊ (ဤသို့ မေးလျှင်) ငါသည် ပြဿနာကို ဖြေဆိုခြင်းဖြင့် ထိုရဟန်းဂေါတမ၏ စိတ်ကို ဧကန်ပင်နှစ်သက်စေနိုင်ရာ၏"ဟု ကြံစည်လျက် ထိုင်နေ၏။

ဗြာဟ္မဏဟု ပညတ်ခြင်း

၃၀၉။ ထိုအခါ သောဏဒဏ္ဍပုဏ္ဏားတို့၏ စိတ်အကြံကို (မိမိ) စိတ်ဖြင့် သိတော်မူ၍ မြတ်စွာဘုရားအားဤသို့သော အကြံဖြစ်၏– "ဤ သောဏဒဏ္ဍပုဏ္ဏားသည် သူ့စိတ်အကြံဖြင့် ပင်ပန်းဆင်းရဲနေ၏၊ ငါသည် သောဏဒဏ္ဍပုဏ္ဏားအား သူ့ဆရာ၏ အတတ်ဖြစ်သော ဗေဒင်သုံးပုံ၌ ပြဿနာမေးရမူ ကောင်းလေစွ"ဟုအကြံဖြစ်၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် သောဏဒဏ္ဍပုဏ္ဏားအား ဤသို့ မေးတော်မူ၏– "ပုဏ္ဏား အဘယ်မျှလောက်သော အင်္ဂါတို့နှင့် ပြည့်စုံသူကို ပုဏ္ဏားတို့သည် ပုဏ္ဏားဟု ပညတ်ကုန်သနည်း၊ အဘယ်မျှလောက်သော အင်္ဂါတို့နှင့် ပြည့်စုံသူသည်လည်း 'ငါ ပုဏ္ဏား'ဟု ဆိုသော် မှန်စွာဆိုသည် မည်ရာသနည်း၊ မမှန်ပြောဆိုခြင်းသို့ မရောက်ရာသနည်း"ဟု မေးတော်မူ၏။

၃၁၀။ ထိုအခါ သောဏဒဏ္ဍပုဏ္ဏားအား ဤသို့သော အကြံဖြစ်၏– "ရဟန်းဂေါတမသည် ငါ့ဆရာ၏ အတတ်ဖြစ်သော ဗေဒင်သုံးပုံ၌ ငါ့ကို ပြဿနာမေးမူ ကောင်းလေစွ၊ (ဤသို့မေးလျှင်) ငါသည် ပြဿနာကို ဖြေဆိုခြင်းဖြင့် ထိုရဟန်းဂေါတမ၏ စိတ်ကို ဧကန်ပင်နှစ်သက်စေနိုင်ရာ၏ဟု အလိုရှိခဲ့၏၊ မျှော်လင့်ခဲ့၏၊ လိုလားခဲ့၏၊ တောင့်တခဲ့၏၊ ထို အတိုင်းပင်ရဟန်းဂေါတမသည် ငါ့ဆရာ၏ အတတ်ဖြစ်သော ဗေဒင်သုံးပုံ၌ ငါ့ကို ပြဿနာမေး ပေ၏၊ ငါသည်ပြဿနာကို ဖြေဆိုခြင်းဖြင့် ထိုရဟန်းဂေါတမ၏ စိတ်ကို ဧကန်ပင် နှစ်သက်စေနိုင် ပေတော့အုံ့"ဟုအကြံဖြစ်၏။

၃၁၁။ ထိုအခါ သောဏဒဏ္ဍပုဏ္ဏားသည် ကိုယ်ကို မတ်စေ၍ ပရိသတ်ကို စောင်းငဲ့ကြည့်ရှုပြီးလျှင်မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်ထား၏– "အသျှင်ဂေါတမ ငါးပါးသော အင်္ဂါတို့နှင့် ပြည့်စုံသူကို ပုဏ္ဏားဟု ပညတ်ပါကုန်၏၊ (ငါးပါးသောအင်္ဂါတို့နှင့် ပြည့်စုံသူသည်လည်း) 'ငါ ပုဏ္ဏား'ဟု ဆိုသော် မှန်စွာ ဆိုသည် မည်ရာပါ၏၊ မမှန်ပြောဆိုခြင်းသို့လည်း မရောက်ရာပါ၊ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်းဟူမူ– (၁) အသျှင်ဂေါတမ ဤလောကၦ၌ ပုဏ္ဏားသည် အမိဘက် အဖဘက် နှစ်ဖက်စလုံးတို့မှ ကောင်း သောဇာတ်ရှိ၏၊ ဘိုးဘေးခုနစ်ဆက်တိုင်အောင် မျိုးရိုးသန့်သော အမိုဝမ်းရှိ၏၊ ဇာတ်နှင့် စပ်သော စကားဖြင့်အပယ်မခံရ၊ အကဲ့ရဲ့မခံရ။ (၂) ဝေဒကျမ်းလာဂါထာတို့ကို ရွတ်ဆိုတတ်၏၊ ဝေဒကျမ်းတို့ကို ဆောင်၏၊ အဘိဓာန် 'နိဃဏ္ဍု' ကျမ်း၊ အလင်္ကာ 'ကေဋုဘကျမ်း'၊ သဒ္ဒါ 'အက္ခရပ္ပဘေဒ' ကျမ်း၊ ငါးခုမြောက် ဣတိဟာသကျမ်းနှင့် တကွဗေဒင်သုံးပုံတို့၏

တစ်ဖက်ကမ်းသို့ ရောက်၏၊ ပဒကျမ်းကို တတ်၏၊ ဗျာကရဏ်းကျမ်းကို တတ်၏၊ လောကာယတကျမ်း၊ မဟာပုရိသလက္ခဏာကျမ်း တို့၌ အကြွင်းမဲ့တတ်မြောက်၏။

(၃) အဆင်းလှ၏၊ ရှုချင်ဖွယ်ရှိ၏၊ မြတ်သော အဆင်းသဏ္ဌာန်နှင့် ပြည့်စုံ၏၊ ဗြဟ္မာနှင့်တူသော အဆင်းရှိ၏၊ ဗြဟ္မာနှင့်တူသော ကိုယ်ရှိ၏၊ ခံ့ညားသော ကိုယ်ခန္ဓာရှိ၏။

(၄) သီလရှိ၏၊ ကြီးပွားသော သီလလည်း ရှိ၏၊ ကြီးပွားသော သီလနှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏။

(၅) ပညာရှိ၏၊ ထက်မြက်သော ဉာဏ်လည်း ရှိ၏၊ ယဇ်ယောက်မကိုင်သော သူတို့တွင် ပဌမသော်လည်းကောင်း ဒုတိယသော်လည်းကောင်း ဖြစ်၏။

အသျှင်ဂေါတမ ဤငါးပါးသော အင်္ဂါတို့နှင့် ပြည့်စုံသူကို ပုဏ္ဏားဟု ပညတ်ပါကုန်၏၊ (ဤငါးပါးသောအင်္ဂါတို့နှင့် ပြည့်စုံသူသည်လည်း) 'ငါ ပုဏ္ဏား'ဟု ဆိုသော် မှန်စွာဆိုသည် မည်ရာပါ၏၊ မမှန်ပြောဆိုခြင်းသို့လည်း မရောက်ရာပါ၊

၃၁၂။ ပုဏ္ဏား ဤငါးပါးသော အင်္ဂါတို့တွင် အင်္ဂါတစ်ပါးကို ထား၍ လေးပါးသော အင်္ဂါတို့နှင့်ပြည့်စုံသူကို ပုဏ္ဏားတို့သည် ပုဏ္ဏားဟု ပညတ်ခြင်းငှါ တတ်နိုင်ပါသလော့၊ (လေးပါးသော အင်္ဂါတို့နှင့်ပြည့်စုံသူသည်လည်း) 'ငါ ပုဏ္ဏား'ဟု ဆိုသော် မှန်စွာ ဆိုသည် မည်ရာသလော့၊ မမှန်ပြောဆိုခြင်းသို့လည်း မရောက်ရာသလော။

အသျှင်ဂေါတမ တတ်နိုင်ပါ၏၊ ဤငါးပါးသော အင်္ဂါတို့တွင် အဆင်းကို ထားပါကုန်အံ့၊ အဆင်းသည်အဘယ်မူအံ့နည်း၊ အသျှင်ဂေါတမ ပုဏ္ဏားသည်– (၁) အမိဘက် အဖဘက် နှစ်ဖက်စလုံးတို့မှ ကောင်းသော ဇာတ်ရှိ၏၊ ဘိုးဘေး ခုနစ်ဆက် တိုင်အောင်မျိုးရိုးသန့်သော အမိဝမ်းရှိ၏၊ ဇာတ်နှင့်စပ်သော စကားဖြင့် အပယ်မခံရ၊ အကဲ့ရဲ့မခံရ။

(၂) ဝေဒကျမ်းလာဂါထာတို့ကို ရွတ်ဆိုတတ်၏၊ ဝေဒကျမ်းတို့ကို ဆောင်၏၊ အဘိဓာန် 'နိဃဏ္ဍု' ကျမ်း၊ အလင်္ကာ 'ကေဋ္ဌုဘကျမ်း'၊ သဒ္ဒါ 'အက္ခရပ္ပဘေဒ' ကျမ်း၊ ငါးခုမြောက် ဣတိဟာသ ကျမ်းနှင့်တကွဗေဒင်သုံးပုံတို့၏ တစ်ဖက်ကမ်းသို့ ရောက်၏၊ ပဒကျမ်းကို တတ်၏၊ ဗျာကရဏ်းကျမ်းကို တတ်၏၊ လောကာယတကျမ်း၊ မဟာပုရိသလက္ခဏာကျမ်းတို့၌ အကြွင်းမဲ့ တတ်မြောက်၏။

(၃) သီလရှိ၏၊ ကြီးပွားသော သီလလည်း ရှိ၏၊ ကြီးပွားသော သီလနှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏။

(၄) ပညာရှိ၏၊ ထက်မြက်သော ဉာဏ်လည်း ရှိ၏၊ ယဇ်ယောက်မကိုင်သော သူတို့တွင် ပဌမသော်လည်းကောင်း ဒုတိယသော်လည်းကောင်း ဖြစ်၏။

အသျှင်ဂေါတမ ဤလေးပါးသော အင်္ဂါတို့နှင့် ပြည့်စုံသူကို ပုဏ္ဏားတို့သည် ပုဏ္ဏားဟု ပညတ် ပါကုန်၏၊ (ဤလေးပါးသော အင်္ဂါတို့နှင့် ပြည့်စုံသူသည်လည်း) 'ငါ ပုဏ္ဏား'ဟု ဆိုသော် မှန်စွာ ဆိုသည်မည်ရာပါ၏၊ မမှန် ပြောဆိုခြင်းသို့လည်း မရောက်ရာပါ။

ပုဏ္ဏား ဤလေးပါးသော အင်္ဂါတို့တွင် အင်္ဂါတစ်ပါးကို ထား၍ သုံးပါးသော အင်္ဂါတို့နှင့် ပြည့်စုံသူကိုပုဏ္ဏားတို့သည် ပုဏ္ဏားဟု ပညတ်ခြင်းငှါ တတ်နိုင်ပါသလော့၊ (သုံးပါးသော အင်္ဂါတို့နှင့်ပြည့်စုံသူသည်လည်း) ' ငါ ပုဏ္ဏား'ဟု ဆိုသော် မှန်စွာဆိုသည် မည်ရာသလော့၊ မမှန်ပြောဆိုခြင်းသို့လည်း မရောက်ရာသလော။

အသျှင်ဂေါတမ တတ်နိုင်ပါ၏၊ ဤလေးပါးသော အင်္ဂါတို့တွင် ဝေဒကျမ်းကို ထားပါကုန်အံ့၊ ဝေဒကျမ်းတို့သည် အဘယ်မူအံ့နည်း၊ အသျှင်ဂေါတမ ပုဏ္ဏားသည်– (၁) အမိဘက် အဖဘက် နှစ်ဖက်စလုံးတို့မှ ကောင်းသော ဇာတ်ရှိ၏၊ ဘိုးဘေး ခုနစ်ဆက် တိုင်အောင်မျိုးရိုးသန့်သော အမိဝမ်းရှိ၏၊ ဇာတ်နှင့်စပ်သော စကားဖြင့် အပယ်မခံရ၊ အကဲ့ရဲ့ မခံရ။ (၂) သီလရှိ၏၊ ကြီးပွားသော သီလလည်း ရှိ၏၊ ကြီးပွားသော သီလနှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏။

(၃) ပညာရှိ၏၊ ထက်မြက်သော ဉာဏ်လည်း ရှိ၏၊ ယဇ်ယောက်မကိုင်သော သူတို့တွင် ပဌမသော်လည်းကောင်း ဒုတိယသော်လည်းကောင်း ဖြစ်၏။

အသျှင်ဂေါတမ ဤသုံးပါးသော အင်္ဂါတို့နှင့် ပြည့်စုံသူကို ပုဏ္ဏားတို့သည် ပုဏ္ဏားဟု ပညတ်ပါ ကုန်၏၊ (ဤသုံးပါးသော အင်္ဂါတို့နှင့် ပြည့်စုံသူသည်လည်း) 'ငါ ပုဏ္ဏား'ဟု ဆိုသော် မှန်စွာ ဆိုသည် မည်ရာပါ၏၊ မမှန် ပြောဆိုခြင်းသို့လည်း မရောက်ရာပါ။

ပုဏ္ဏား ဤသုံးပါးသော အင်္ဂါတို့တွင် အင်္ဂါတစ်ပါးကို ထား၍ နှစ်ပါးသော အင်္ဂါတို့နှင့် ပြည့်စုံသူကိုပုဏ္ဏားတို့သည် ပုဏ္ဏားဟု ပညတ်ခြင်းငှါ တတ်နိုင်ပါသလော့၊ (နှစ်ပါးသော အင်္ဂါတို့နှင့် ပြည့်စုံသူသည်လည်း) 'ငါ ပုဏ္ဏား'ဟု ဆိုသော် မှန်စွာဆိုသည် မည်ရာသလော့၊ မမှန်ပြောဆိုခြင်းသို့လည်း မရောက်ရာသလော။

အသျှင်ဂေါတမ တတ်နိုင်ပါ၏၊ ဤသုံးပါးသော အင်္ဂါတို့တွင် ဇာတ်ကို ထားပါကုန်အံ့၊ ဇာတ်သည်အဘယ်မူအံ့နည်း၊ အသျှင်ဂေါတမ ပုဏ္ဏားသည်– (၁) သီလရှိ၏၊ ကြီးပွားသော သီလလည်း ရှိ၏၊ ကြီးပွားသော သီလနှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏။

(၂) ပညာရှိ၏၊ ထက်မြက်သော ဉာဏ်လည်း ရှိ၏၊ ယဇ်ယောက်မကိုင်သော သူတို့တွင် ပဌမသော်လည်းကောင်း ဒုတိယသော်လည်းကောင်း ဖြစ်၏။

အသျှင်ဂေါတမ ဤနှစ်ပါးသော အင်္ဂါတို့နှင့် ပြည့်စုံသူကို ပုဏ္ဏားတို့သည် ပုဏ္ဏားဟု ပညတ်ပါ ကုန်၏၊ (ဤနှစ်ပါးသော အင်္ဂါတို့နှင့် ပြည့်စုံသူသည်လည်း) 'ငါ ပုဏ္ဏား'ဟု ဆိုသော် မှန်စွာ ဆိုသည် မည်ရာပါ၏၊ မမှန် ပြောဆိုခြင်းသို့လည်း မရောက်ရာပါ။

၃၁၃။ ဤသို့ ဆိုသော် ထိုပုဏ္ဏားတို့သည် သောဏဒဏ္ဍပုဏ္ဏားအား ဤစကားကို ဆိုကုန်၏– "အသျှင်သောဏဒဏ္ဍ ဤသို့ မဆိုပါလင့်၊ အသျှင်သောဏဒဏ္ဍ ဤသို့ မဆိုပါလင့်၊ အသျှင်သောဏဒဏ္ဍသည် အဆင်းကို ပစ်ပယ်၏၊ ဝေဒကျမ်းတို့ကို ပစ်ပယ်၏၊ ဇာတ်ကို ပစ်ပယ်၏၊ အသျှင်သောဏဒဏ္ဍသည် ရဟန်းဂေါတမ၏ ဝါဒသို့ စင်စစ် လိုက်ပါသွား၏"ဟု ဆိုကုန်၏။

၃၁၄။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုပုဏ္ဏားတို့အား ဤစကားကို မိန့်ဆိုတော်မူ၏– "သောဏဒဏ္ဍပုဏ္ဏားသည် အကြားအမြင်လည်း နည်း၏၊ ချေင်သော စကားလည်း မရှိ၊ ပညာ လည်းမဲ့၏၊ သောဏဒဏ္ဍပုဏ္ဏားသည် ဤစကား၌ ရဟန်းဂေါတမနှင့်အတူ တုံ့ပြန် ပြောဆိုခြင်းငှါ လည်းမစွမ်းနိုင်ဟု သင်ပုဏ္ဏားတို့ အကယ်၍ ထင်ကြလျှင် သောဏဒဏ္ဍပုဏ္ဏားသည် နေပါစေ၊ သင်တို့သည်သာဤစကား၌ ငါနှင့်အတူ ပြောဆိုကုန်လော။ သောဏဒဏ္ဍပုဏ္ဏားသည် အကြား အမြင်များ၏၊ ချေင်သောစကားလည်း ရှိ၏၊ ပညာလည်း ရှိ၏၊ သောဏဒဏ္ဍပုဏ္ဏားသည် ဤ စကား၌ ရဟန်းဂေါတမနှင့်အတူတုံ့ပြန်ပြောဆိုခြင်းငှါလည်း စွမ်းနိုင်၏ဟု သင်ပုဏ္ဏားတို့

အကယ်၍ ထင်ကြလျှင် သင်တို့ နေကြကုန်၊ သောဏဒဏ္ဍပုဏ္ဏားသည်သာ ဤစကားခ်ီ ငါနှင့်အတူ တုံ့ပြန် ပြောဆိုပါစေ"ဟု မိန့်တော်မူ၏။

၃၁၅။ ယင်းသို့ မိန့်တော်မူလျှင် သောဏဒဏ္ဍပုဏ္ဏားသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏– "အသျှင်ဂေါတမ နေတော်မူပါ၊ အသျှင်ဂေါတမ ဆိတ်ဆိတ် နေတော်မူပါ၊ အကျွန်ုပ်သည်သာ ဤပုဏ္ဏားတို့အား အကြောင်းနှင့်တကွ ချေပပြောဆိုပါအံ့"ဟု လျှောက်၏။

ထိုအခါ သောဏဒဏ္ဍပုဏ္ဏားသည် ထိုပုဏ္ဏားတို့အား ဤစကားကို ဆို၏ –

"အသျှင်တို့ ဤသို့ မဆိုပါကုန်လင့်၊ အသျှင်တို့ ဤသို့ မဆိုကုန်လင့်၊ 'အသျှင်သောဏဒဏ္ဍသည်အဆင်းကို ပစ်ပယ်၏၊ ဝေဒကျမ်းတို့ကို ပစ်ပယ်၏၊ ဇာတ်ကို ပစ်ပယ်၏၊ အသျှင်သောဏ ဒဏ္ဍသည်ရဟန်းဂေါတမ၏ ဝါဒသို့သာ စင်စစ် လိုက်ပါသွား၏'ဟု မဆိုပါကုန်လင့်၊ ငါသည် အဆင်းကိုလည်းမပစ်ပယ်ပါ၊ ဝေဒကျမ်းတို့ကိုလည်း မပစ်ပယ်ပါ၊ ဇာတ်ကိုလည်း မပစ်ပယ်ပါ"ဟု ဆို၏။

၃၁၆။ ထိုစဉ်အခါ၌ သောဏဒဏ္ဍပုဏ္ဏား၏ တူဖြစ်သော အင်ကမည်သော လုလင်သည် ထိုပရိသတ်၌ထိုင်နေလျက် ရှိ၏၊ ထိုအခါ သောဏဒဏ္ဍပုဏ္ဏားသည် ထိုပုဏ္ဏားတို့အား ဤစကားကို ဆို၏။

"အသျှင်တို့ ငါ၏တူဖြစ်သော ဤအင်ကလုလင်ကို မြင်ကြကုန်၏ (မဟုတ်) လော"။

"အသျှင်မြင်ကြပါကုန်၏"။

အသျှင်တို့ စင်စစ် အင်ကလုလင်သည် အဆင်းလှ၏၊ ရှုချင်ဖွယ်ရှိ၏၊ ကြည်ညိုဖွယ်ရှိ၏၊ ကောင်းမြတ်သော အဆင်းသဏ္ဌာန်နှင့် ပြည့်စုံ၏၊ ဗြဟ္မာနှင့်တူသော အဆင်းရှိ၏၊ ဗြဟ္မာနှင့်တူသော ကိုယ်ရှိ၏၊ ခံ့ညားသော ကိုယ်ခန္ဓာရှိ၏၊ ဤပရိသတ်၌ ရဟန်းဂေါတမကို ထား၍ ထိုအင်ကလုလင်နှင့်အဆင်းအားဖြင့် တူမျှသောသူ မရှိ၊ အင်ကလုလင်သည် ဝေဒကျမ်းလာ ဂါထာတို့ကို ရွတ်ဆိုတတ်၏၊ ဝေဒကျမ်းတို့ကို ဆောင်၏၊ အဘိဓာန် 'နိဃဏ္ဍု' ကျမ်း၊ အလင်္ကာ 'ကေဋုဘကျမ်း'၊ သဒ္ဒါ 'အက္ခရပ္ပဘေဒ' ကျမ်း၊ ငါးခုမြောက် ဣတိဟာသကျမ်းနှင့်တကွ ဗေဒင်သုံးပုံတို့၏ တစ်ဖက်ကမ်းသို့ရောက်၏၊ ပဒကျမ်းကို တတ်၏၊ ဗျာကရဏကျမ်းကို တတ်၏၊ လောကာယတကျမ်းမဟာပုရိသလက္ခဏာကျမ်းတို့၌ အကြွင်းမဲ့ တတ် မြောက်၏။ ငါသည်ပင် ထို အင်ကလုလင်အားဝေဒကျမ်းတို့ကို ပို့ချပေးထား၏၊ အင်ကလုလင်သည် အမိဘက် အဖဘက် နှစ်ဖက်စလုံးတို့မှကောင်းသော ဇာတ် ရှိ၏၊ ဘိုးဘေး ခုနစ်ဆက်တိုင်အောင် မျိုးရိုး သန့်သော အမိဝမ်း ရှိ၏၊ ဇာတ်နှင့်စပ်သော စကားဖြင့် အပယ် မခံရ၊ အကဲ့ရဲ့မခံရ။ ငါသည် ထိုအင်က လုလင်၏ အမိအဖတို့ကို သိ၏၊ အကယ်၍ အင်ကလုလင်သည် သူ့အသက်ကိုမူလည်း သတ်ငြားအံ့၊ မပေးသည်ကိုမူလည်း ယူငြားအံ့၊ သူ၏ မယားကိုလည်း သွားလာငြားအံ့၊ မမှန်သော စကားကိုမူလည်း ပြောငြားအံ့၊ သေရည်ကိုမူလည်းသောက်ငြားအံ့၊ အသျှင်တို့ ဤသို့ပြုရာ၌ အဆင်းသည် အဘယ်မူ အံ့နည်း၊ ဝေဒကျမ်းတို့သည်အဘယ်မူအံ့နည်း၊ ဇာတ်သည် အဘယ်မူအံ့နည်း၊ အသျှင်တို့ ပုဏ္ဏားသည်– သီလရှိ၏၊ ကြီးပွားသော သီလလည်း ရှိ၏၊ ကြီးပွားသော သီလနှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏။ ပညာရှိ၏၊ ထက်မြက်သော ဉာဏ်လည်း ရှိ၏၊ ယဇ်ယောက်မကိုင်သော သူတို့တွင် ပဌမသော်လည်းကောင်း ဒုတိယသော်လည်းကောင်း ဖြစ်၏။

အသျှင်တို့ ဤနှစ်ပါးသော အင်္ဂါတို့နှင့် ပြည့်စုံသူကို ပုဏ္ဏားတို့သည် ပုဏ္ဏားဟု ပညတ်ကုန်၏၊ (ဤနှစ်ပါးသော အင်္ဂါတို့နှင့် ပြည့်စုံသူသည်လည်း) 'ငါ ပုဏ္ဏား'ဟု ဆိုသော် မှန်စွာ ဆိုသည် မည်ရာပါ၏၊ မမှန်ပြောဆိုခြင်းသို့လည်း မရောက်ရာဟု (ဆို၏)။

သီလနှင့်ပညာကို အမြတ်ဆုံးဟု ဆိုခြင်း

၃၁၇။ ပုဏ္ဏား ဤနှစ်ပါးသော အင်္ဂါတို့တွင် အင်္ဂါတစ်ပါးကို ထား၍ အင်္ဂါတစ်ပါးတည်းနှင့် ပြည့်စုံ သူကိုပုဏ္ဏားတို့သည် ပုဏ္ဏားဟု ပညတ်ခြင်းငှါ တတ်နိုင်ပါသလော့၊ (အင်္ဂါတစ်ပါးတည်းနှင့် ပြည့်စုံသူသည်လည်း) ' ငါ ပုဏ္ဏား'ဟု ဆိုသော် မှန်စွာ ဆိုသည် မည်ရာသလော့၊ မမှန်ပြောဆိုခြင်းသို့လည်းမရောက်နိုင်ရာသလော။

အသျှင်ဂေါတမ မတတ်နိုင်ပါ၊ အသျှင်ဂေါတမ ပညာကို သီလဖြင့် ဆေးကြောရပါ၏၊ သီလကို ပညာဖြင့်ဆေးကြောရပါ၏။ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၌ သီလရှိ၏၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၌ ပညာရှိပါ၏။ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၌ ပညာရှိ၏၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၌ သီလရှိပါ၏။ သီလရှိသော သူအား ပညာရှိပါ၏၊ ပညာရှိသော သူအား သီလရှိပါ၏၊ သီလနှင့် ပညာကို လောက၌ အမြတ်ဆုံးဟု ဆိုအပ်၏၊ အသျှင်ဂေါတမ လက ် (တစ်ဖက်) ဖြင့်လက် (တစ်ဖက်) ကို ဆေးကြောရာသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ခြေ (တစ်ဖက်) ဖြင့် ခြေ (တစ်ဖက်) ကိုဆေးကြော ရာသကဲ့သို့လည်းကောင်း အသျှင်ဂေါတမ ဤအတူပင် ပညာကို သီလဖြင့်ဆေးကြောရပါ၏၊ သီလကို ပညာဖြင့် ဆေးကြောရပါ၏။ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၌ သီလ ရှိ၏၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၌ပညာရှိပါ၏။ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၌ ပညာရှိ၏၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၌ သီလရှိပါ၏။ သီလရှိသော သူအား ပညာ ရှိပါ၏၊ ပညာရှိသော သူအား သီလရှိပါ၏၊ သီလနှင့် ပညာကို လောက၌ အမြတ်ဆုံးဟု ဆိုအပ်ပါ၏။

ပုဏ္ဏား ဤစကားသည် ဤအတိုင်းပင် မှန်ပေ၏၊ ပုဏ္ဏား ဤစကားသည် ဤအတိုင်းပင် မှန်ပေ၏၊ ပုဏ္ဏား ပညာကို သီလဖြင့် ဆေးကြောရ၏၊ သီလကို ပညာဖြင့် ဆေးကြောရ၏။ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်၌သီလရှိ၏၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၌ ပညာရှိ၏။ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၌ ပညာရှိ၏၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၌ သီလရှိ၏။ သီလရှိ သောသူအား ပညာရှိ၏၊ ပညာရှိသော သူအား သီလရှိ၏၊ သီလနှင့် ပညာကို လောက၌ အမြတ်ဆုံးဟုဆိုအပ်၏။ ပုဏ္ဏား လက် (တစ်ဖက်) ဖြင့် လက် (တစ်ဖက်) ကို ဆေးကြောရာသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ခြေ (တစ်ဖက်) ဖြင့် ခြေ (တစ်ဖက်) ကို ဆေးကြောရာသကဲ့သို့လည်းကောင်း ပုဏ္ဏား ဤအတူပင် ပညာကိုသီလဖြင့် ဆေးကြောရ၏၊ သီလကို ပညာဖြင့် ဆေးကြောရ၏။ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်၌ သီလ ရှိ၏၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၌ ပညာ ရှိ၏။ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်၌ ပညာရှိ၏၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၌ သီလရှိ၏။ သီလရှိသော သူအားပညာရှိ၏၊ ပညာရှိသော သူအား သီလရှိ၏၊ သီလနှင့် ပညာကို လောက၌ အမြတ်ဆုံးဟု ဆိုအပ်၏။

၃၁၈။ ပုဏ္ဏား ထိုသီလကား အဘယ်နည်း၊ ထိုပညာကား အဘယ်နည်း–အသျှင်ဂေါတမ ဤအရာ၌ အကျွန်ုပ်တို့သည် ဤမျှလောက်ကိုသာ သိပါကုန်၏၊ ထို့ကြောင့် တောင်းပန်ပါ၏၊ ထို (သီလ ပညာ ဟူသော) စကား၏ အနက်သဘောကို အသျှင်ဂေါတမသည်ပင်လျှင်ဟောတော်မူပါလော။

ပုဏ္ဏား သို့ဖြစ်လျှင် နာကြားလော့၊ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းလော့၊ ဟောကြားပေအံ။

"အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ"ဟု သောဏဒဏ္ဍပုဏ္ဏားသည် မြတ်စွာဘုရားအား ပြန်ကြား လျှောက်ထား၏၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤတရားကို ဟောတော်မူ၏။

"ပုဏ္ဏား ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော။ပ။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤလောကခ္ဍ ပွင့်တော်မူ၏။ပ။ [သာမညဖလသုတ်ခ္ဍ အကျယ်ချဲ့သကဲ့သို့ နည်းတူပင် ဤသောဏဒဏ္ဍသုတ်ခ္ဍလည်း ချဲ့အပ်၏]

ပုဏ္ဏား ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် သီလနှင့် ပြည့်စုံပေ၏၊ ပုဏ္ဏား ဤ (သုံးမျိုးသောသီလ) သည် ထို (မူလက ငါဆိုခဲ့သော) သီလပင်တည်း။

။ပ။[1] ပဌမဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။ပ။[2] ဒုတိယဈာန်သို့။ပ။ တတိယဈာန်သို့။ပ။ စတုတ္ထဈာန်သို့ရောက်၍ နေ၏။ပ။

။ပ။ ဝိပဿနာဉာဏ်အမြင်အလို့ငှါ စိတ်ကို ရှေးရှုညွှတ်စေ၏။ပ။ ဤသည်လည်း ထိုရဟန်း၏ ပညာပင်တည်း[3]။

။ပ။[4] ဤမဂ်ကိစ္စအလို့ငှါ တစ်ပါးသော ပြုဖွယ်ကိစ္စ မရှိတော့ပြီဟု သိ၏၊ ဤသည်လည်း ထိုရဟန်း၏ ပညာပင်တည်း။

ပုဏ္ဏား ဤ (ရှစ်မျိုးသော ပညာ) သည် ထို (မူလက ငါဆိုခဲ့သော) ပညာပင်တည်းဟု ဟောတော်မူ၏။

၃၁၉။ ဤသို့ ဟောတော်မူသော် သောဏဒဏ္ဍပုဏ္ဏားသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏။

၁။ သာမညဖလသုတ် အပိုဒ် ၂၁၄မှ စ၍ ထုတ်ဖော်လေ။
၂။ သာမညဖလသုတ် အပိုဒ် ၂၂၇–မှ စ၍ ထုတ်ဖော်လေ။ အပိုဒ် ၂၂၈ တွင် တတိယအပိုဒ်ခွဲကိုကား ချန်ထားလေ၊ နောက်နောက် ပေယျာလတို့ခ္ဍလည်း အလားတူ အပိုဒ်ခွဲများကို ချန်ထားလေ။
၃။ ဤဝိပဿနာဉာဏ်မှစ၍ ဉာဏ်ရှစ်ပါးတို့ကိုပြရာ အဆုံး, အဆုံးခ္ဍ ချန်ထားရမည့် တတိယအပိုဒ်ခွဲမျိုးနေရာတွင် ဤဝါကျဖြင့် နိဂုံးအုပ်ထားသည်။
၄။ သာမညဖလသုတ် အပိုဒ် ၂၃၇–မှ စ၍ ထုတ်ဖော်လေ။

♣

သောဏဒဏ္ဍပုဏ္ဏား ဥပါသကာအဖြစ် လျှောက်ထားခြင်း

"အသျှင်ဂေါတမ (တရားတော်သည်) အလွန်နှစ်သက်ဖွယ်ရှိပါပေ၏၊ အသျှင်ဂေါတမ (တရားတော်သည်) အလွန်နှစ်သက်ဖွယ်ရှိပါပေ၏၊ အသျှင်ဂေါတမ မှောက်ထားသည်ကို လှန်ဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဖုံးလွှမ်းထားသည်ကို ဖွင့်လှစ်ဘိသကဲ့လည်းကောင်း၊ မျက်စိလည်သောသူအား လမ်းမှန်ကို ပြောကြားဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ 'မျက်စိအမြင်ရှိသော သူတို့သည် အဆင်းတို့ကို မြင်ကြလိမ့်မည်'ဟုအမိုက်မှောင်ခ္ဍ ဆီမီးတန်ဆောင်ကို

ဆောင်ပြဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း (အသျှင်ဂေါတမ) ဤအတူသာလျှင်အသျှင်ဂေါတမသည် များစွာသော အကြောင်းဖြင့် တရားတော်ကို ပြတော်မူပါပေ၏။ အသျှင်ဂေါတမအကျွန်ုပ်သည် အသျှင်ဂေါတမကို ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါ၏။ တရားတော်ကိုလည်းကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ် ပါ၏။ သံဃာတော်ကိုလည်း ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါ၏။ အသျှင်ဂေါတမသည် အကျွန်ုပ်ကို 'ယနေ့မှ စ၍ အသက်ထက်ဆုံးကိုးကွယ်ဆည်းကပ်သောဥပါသကာ'ဟုမှတ်တော်မူပါ။ (ထို့ပြင်) အသျှင်ဂေါတမသည်ရဟန်းသံဃာနှင့် အတူ နက်ဖြန်အဖို့ အကျွန်ုပ်၏ ဆွမ်းကိုလည်း လက်ခံတော်မူပါ"ဟု လျှောက်၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ဆိတ်ဆိတ်နေခြင်းဖြင့် လက်ခံတော်မူ၏။

၃၂၀။ ထိုအခါ သောဏဒဏ္ဍာပုဏ္ဏားသည် မြတ်စွာဘုရား၏ လက်ခံတော်မူခြင်းကို သိ၍ နေရာမှ ထကာမြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုး၍ အရှိအသေပြုပြီးလျှင် ဖဲခွါသွားလေ၏။

ထိုအခါ သောဏဒဏ္ဍာပုဏ္ဏားသည် ထို ညဉ့်လွန်မြောက်ပြီးနောက် မိမိ နေအိမ်၌ မွန်မြတ်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို စီရင်စေ၍ "အသျှင်ဂေါတမ အချိန်တန်ပါပြီ၊ ဆွမ်း ပြင်ပြီးပါပြီ"ဟု မြတ်စွာဘုရားအားအချိန် (တန်ကြောင်း) ကို လျှောက်စေ၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် နံနက်အချိန်၌ (သင်္ကန်းကို) ပြင်ဝတ်တော်မူ၍ သပိတ်သင်္ကန်းကို ယူလျက်ရဟန်းသံဃာနှင့်အတူ သောဏဒဏ္ဍာပုဏ္ဏားအိမ်သို့ ချဉ်းကပ်တော်မူပြီးလျှင် ပြင်ထားသော နေရာ၌ရဟန်းသံဃာနှင့်အတူ ထိုင်နေတော်မူ၏။

ထိုအခါ သောဏဒဏ္ဍာပုဏ္ဏားသည် ဘုရားအမှူးရှိသော ရဟန်းသံဃာကို မွန်မြတ်သော ခဲဖွယ် ဘောဇဉ်ဖြင့် ရောင့်ရဲသည့်တိုင်အောင် မိမိကိုယ်တိုင် လုပ်ကျွေး၏။

၃၂၁။ မြတ်စွာဘုရား ဆွမ်းစားပြီး၍ သပိတ်မှ လက်ကို ဖယ်ပြီးသောအခါ သောဏဒဏ္ဍာ ပုဏ္ဏားသည်နိမ့်သော ထိုင်စရာ တစ်ခုကို ယူ၍ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်၏။

တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်ပြီးလျှင် သောဏဒဏ္ဍာပုဏ္ဏားသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏– "အသျှင်ဂေါတမ အကျွန်ုပ်သည် ပရိသတ်ထဲ၌ ရောက်နေသောအခါ နေရာမှ ထ၍ အသျှင်ဂေါတမကိုရှိခိုးပြားအံ၊ ထိုသို့ ရှိခိုးခြင်းကြောင့် ထိုပရိသတ်သည် အကျွန်ုပ်ကို ကဲ့ရဲ့ရာ၏။ ထိုပရိသတ်၏အကဲ့ရဲ့ခံရသူအား ကျော်စောခြင်းသည်လည်း ဆုတ်ယုတ်ရာ၏။ ကျော်စောခြင်း ဆုတ်ယုတ်သူအားစည်းစိမ်တို့သည်လည်း ဆုတ်ယုတ်ကုန်ရာ၏။ စင်စစ် အကျွန်ုပ်တို့သည် စည်းစိမ်တို့ကို ကျော်စောခြင်းကြောင့် ရပါကုန်၏။အသျှင်ဂေါတမ အကျွန်ုပ်သည် ပရိသတ်ထဲ၌ ရောက်နေသောအခါ လက်အုပ်ချီပြားအံ၊ အသျှင်ဂေါတမသည် အကျွန်ုပ်၏ ထိုလက်အုပ်ချီခြင်းကို ထိုင်ရာမှ ထ၍ ခရီးဦးကြိုဆိုခြင်းဟု မှတ်တော် မူပါ။အသျှင်ဂေါတမ အကျွန်ုပ်သည် ပရိသတ်ထဲ၌ ရောက်သောအခါ ဦးရစ်ကို ချွတ်ပြားအံ၊ အသျှင်ဂေါတမသည် အကျွန်ုပ်၏ ထိုဦးရစ်ချွတ်ခြင်းကို ဦးခေါင်းဖြင့် ရှိခိုးခြင်းဟု မှတ်တော်မူပါ။အသျှင်ဂေါတမ အကျွန်ုပ်သည် ယာဉ်ထက်၌ ရောက်နေသောအခါ ယာဉ်ထက်မှ ဆင်းသက်၍အသျှင်ဂေါတမကို ရှိခိုးပြားအံ၊ ထိုသို့ ရှိခိုးခြင်းကြောင့် ထိုပရိသတ်သည် အကျွန်ုပ်ကို ကဲ့ရဲ့ရာ၏။ ထိုပရိသတ်၏ အကဲ့ရဲ့ခံရသူအား ကျော်စောခြင်းသည်လည်း ဆုတ်ယုတ်ရာ၏။ ကျော်စောခြင်း ဆုတ်ယုတ်သူအား စည်းစိမ်တို့သည်လည်း ဆုတ်ယုတ်ကုန်ရာ၏။ စင်စစ် အကျွန်ုပ်တို့သည် စည်းစိမ်တို့ကိုကျော်စောခြင်းကြောင့် ရပါကုန်၏။အသျှင်ဂေါတမ အကျွန်ုပ်သည် ယာဉ်ထက်၌ ရောက်နေသောအခါ နှင်တံကို မြှောက်ပြားအံ၊ အသျှင်ဂေါတမသည် အကျွန်ုပ်၏

ထိုနှင်တံမြှောက်ခြင်းကို ယာဉ်မှ ဆင်းသက်ခြင်းဟု မှတ်တော်မူပါ။အသျှင်ဂေါတမ အကျွန်ုပ်သည် ယာဉ်ထက်၌ ရောက်နေသောအခါ ထီးကို ဖယ်ငြားအံ၊ အသျှင်ဂေါတမသည် အကျွန်ုပ်၏ ထိုထီးဖယ်ခြင်းကို ဦးခေါင်းဖြင့် ရှိခိုးခြင်းဟု မှတ်တော်မူပါ"ဟု လျှောက်၏။

၃၂၂။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် သောဏဒဏ္ဍပုဏ္ဏားကို တရားစကားဖြင့် (အကျိုးစီးပွားကို) သိမြင်စေလျက် (တရားကို) ဆောက်တည်စေကာ (တရားကျင့်သုံးရန်) ထက်သန်စေ၍ ရွှင်လန်းစေပြီးလျှင်နေရာမှ ထ၍ ဖဲခွါကြွသွားတော်မူလေသတည်း။

လေးခုမြောက်သော သောဏဒဏ္ဍသုတ်ပြီး၏။

---

၅ – ကူဋဒန္တသုတ်

ခါဏုမတရွာနေ ပုဏ္ဏားနှင့် အမျိုးသားတို့အကြောင်း

၃၂၃။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည် –အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ငါးရာမျှသော များစွာသော ရဟန်းသံဃာနှင့် အတူ မဂဓတိုင်း၌ဒေသစာရီ လှည့်လည်တော်မူလတ်သော် ခါဏုမတအမည်ရှိသော ပုဏ္ဏားရွာသို့ ရောက်တော်မူ၍ ထိုရွာ၏အနီး အမွှလဋ္ဌိကာ (ဥယျာဉ်) ၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။

ထိုစဉ်အခါ၌ ကူဋဒန္တပုဏ္ဏားသည် လူစည်ကား၍ ကျွဲ နွား စသည်ပေါများသော မြက် ထင်းရေတို့နှင့်ပြည့်စုံသော ဆန်စပါးနှင့် ပြည်စုံသော မင်းမှုရသည့် စည်းစိမ်ဖြစ်သော မဂဓတိုင်းရှင် သေနိယမည်သောဗိမ္ဗိသာရမင်းသည် ဆုလာဘ်အဖြစ်ဖြင့် အပိုင်စားပေးထားသော ခါဏုမတရွာကို အုပ်ချုပ်၍ နေ၏။

ထိုစဉ်အခါ၌ ကူဋဒန္တပုဏ္ဏားသည် ယဇ်ကြီးကို စီရင်လျက် ရှိ၏၊ (ထိုသို့စီရင်ရာ၌) ယဇ်ပူဇော်ရန်အလို့ငှါ နွားလား ခုနစ်ရာတို့ကိုလည်းကောင်း၊ နွားထီးငယ် ခုနစ်ရာတို့ကိုလည်းကောင်း၊ နွားမငယ် ခုနစ်ရာတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဆိတ် ခုနစ်ရာတို့ကိုလည်းကောင်း၊ သိုး ခုနစ်ရာတို့ကိုလည်းကောင်း ယဇ်တိုင်သို့ပို့ဆောင်ထားကုန်၏။

၃၂၄။ ခါဏုမတရွာနေ ပုဏ္ဏားနှင့် အမျိုးသားတို့သည် (ဤသို့) ကြားသိလေကုန်၏ – "အချင်းတို့ သာကီဝင်မင်းမျိုးမှ ရဟန်းပြုသည့် သာကီဝင်မင်းသား ရဟန်းဂေါတမသည် ငါးရာမျှသောများစွာသော ရဟန်းသံဃာနှင့်အတူ မဂဓတိုင်း၌ ဒေသစာရီလှည့်လည်တော်မူရာ ခါဏုမတရွာသို့ရောက်တော်မူ၍ ထိုရွာ၏ အနီး အမွှလဋ္ဌိကာ (ဥယျာဉ်) ၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။

ထိုအရှင်ဂေါတမ၏ ကောင်းသော ကျော်စောသတင်းသည် (ဤသို့) ပျံ့နှံ့၍ ထွက်၏ – 'ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း 'အရဟံ' မည်တော်မူ၏၊ (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း 'သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ' မည်တော်မူ၏၊ အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ' နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသောအကြောင်းကြောင့်လည်း 'ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နေ' မည်တော်မူ၏၊ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း 'သုဂတ' မည်တော်မူ၏၊ လောကကို

သိတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း 'လောကဝိဒူ' မည်တော်မူ၏၊ ဆုံးမထိုက်သူကို ဆုံးမတတ်သည့် အတုမဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း 'အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ' မည်တော်မူ၏၊ နတ်လူတို့၏ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း 'သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ' မည်တော်မူ၏၊ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း 'ဗုဒ္ဓ' မည်တော်မူ၏၊ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း 'ဘဂဝါ' မည်တော်မူ၏'ဟု ပျံ့နှံ့၍ ထွက်၏။ထို (အသျှင်ဂေါတမ) သည် နတ်နှင့် တကွသော မာရ်နတ်နှင့် တကွသော ဗြဟ္မာနှင့် တကွသော ဤလောကကိုလည်းကောင်းသမဏဗြာဟ္မဏတို့နှင့်တကွသော မင်းများ လူများနှင့်တကွသော သတ္တဝါအပေါင်းကိုလည်းကောင်း ကိုယ်တိုင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိ၍ မျက်မှောက်ပြုလျက် ဟောကြားတော်မူ၏၊ ထို (အသျှင်ဂေါတမ) သည် အစ၏ကောင်းခြင်း အလယ်၏ကောင်းခြင်း အဆုံး၏ကောင်းခြင်း ရှိသောအနက်နှင့် ပြည်စုံသော သဒ္ဒါနှင့် ပြည့်စုံသော တရားကို ဟောတော်မူ၏၊ အလုံးစုံ ပြည့်စုံ သောစင်ကြယ်သော မြတ်သော အကျင့်ကို ပြတော်မူ၏။ ထိုသို့ သဘောရှိသော ရဟန္တာ (ပုဂ္ဂိုလ်) တို့ကိုဖူးမြော်ရခြင်းသည် ကောင်းသည်သာတည်း"ဟု ကြားသိလေကုန်၏။

၃၂၅။ ထိုစဉ်အခါ၌ ခါဏုမတရွာနေ ပုဏ္ဏားနှင့်အမျိုးသားတို့သည် ခါဏုမတရွာမှ အစုလိုက် အဆုပ်လိုက် ထွက်ကြပြီးလျှင် တစ်ပေါင်းတည်း ဖြစ်ကုန်လျက် အမ္မလဋ္ဌိကာ (ဥယျာဉ်) ဆီသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်၏။

၃၂၆။ ထိုစဉ်အခါ၌ ကူဋဒန္တပုဏ္ဏားသည် ပြာသာဒ်ထက်၌ နေ့အချိန် လျောင်းစက်လျက် ရှိ၏၊ ထိုကူဋဒန္တပုဏ္ဏားသည် ခါဏုမတရွာမှ အစုလိုက် အဆုပ်လိုက် ထွက်ကြပြီးလျှင် တစ်ပေါင်းတည်း ဖြစ်ကုန်လျက် အမ္မလဋ္ဌိကာ (ဥယျာဉ်) ဆီသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်သော ခါဏုမတရွာနေ ပုဏ္ဏားနှင့်အမျိုးသားတို့ကိုမြင်သော် အတိုင်ပင်ခံ အမတ်အား (ဤသို့) မေး၏ – "အမတ် ခါဏုမတရွာနေ ပုဏ္ဏားနှင့် အမျိုးသားတို့သည် ခါဏုမတရွာမှ အစုလိုက် အဆုပ်လိုက်ထွက်ကြပြီးလျှင် တစ်ပေါင်းတည်း ဖြစ်ကုန်လျက် အမ္မလဋ္ဌိကာ (ဥယျာဉ်) ဆီသို့ အဘယ့်ကြောင့်ချဉ်း ကပ်ကုန်သနည်း"ဟု မေး၏။

၃၂၇။ အသျှင်သာကီဝင်မင်းမျိုးမှ ရဟန်းပြုသည့် သာကီဝင်မင်းသား ရဟန်းဂေါတမသည် ငါးရာမျှသော များစွာသော ရဟန်းသံဃာနှင့်အတူ မဂဓတိုင်း၌ ဒေသစာရီ လှည့်လည်တော်မူရာ ခါဏုမတရွာသို့ရောက်တော်မူ၍ ထိုရွာ၏အနီး အမ္မလဋ္ဌိကာ (ဥယျာဉ်) ၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူပါ၏။

ထိုအသျှင်ဂေါမတ၏ ကောင်းသော ကျော်စောသတင်းသည် (ဤသို့) ပျံ့နှံ့၍ ထွက်ပါ၏ – "ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း 'အရဟံ' မည်တော်မူ၏၊ (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော အကြောင်းကြောင့် လည်း 'သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ' မည်တော်မူ၏၊ အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ' နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသောအကြောင်းကြောင့်လည်း 'ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နေ' မည်တော်မူ၏၊ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူတတ် သောအကြောင်းကြောင့်လည်း 'သုဂတ' မည်တော်မူ၏၊ လောကကို သိတော်မူသော အကြောင်း ကြောင့်လည်း 'လောကဝိဒူ' မည်တော်မူ၏၊ ဆုံးမထိုက်သူကို ဆုံးမတတ်သည့် အတုမဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ် တော်မူသောအကြောင်းကြောင့်လည်း 'အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ' မည်တော်မူ၏၊ နတ်လူတို့၏ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း

'သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ' မည်တော်မူ၏၊ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း 'ဗုဒ္ဓ' မည်တော်မူ၏၊ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း 'ဘဂဝါ' မည်တော်မူ၏"ဟု ပျံ့နှံ့၍ ထွက်၏။

ထိုသူတို့သည် ထိုအသျှင်ဂေါတမကို ဖူးမြော်ရန် ချဉ်းကပ်ကုန်၏ဟု အတိုင်ပင်ခံအမတ်က ပြန်ကြား၏။

၃၂၈။ ထိုအခါ ကူဋေဒန္တပုဏ္ဏားအား ဤသို့ အကြံဖြစ်၏ – "ရဟန်း ဂေါတမသည် သုံးပါးသော စိတ်ထားနှင့် တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော အရံအတားရှိသည့်ပြည့်စုံသော ယဇ်ကို သိ၏ဟု ငါ ကြားဖူး၏၊ ငါသည်ကား သုံးပါးသော စိတ်ထားနှင့် တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော အရံအတားရှိသည့် ပြည့်စုံသော ယဇ်ကို မသိ၊ ငါသည် ယဇ်ကြီးပူဇော်ရန်လည်းအလိုရှိ၏၊ ငါသည် ရဟန်းဂေါတမသို့ ချဉ်းကပ်၍ သုံးပါးသော စိတ်ထားနှင့် တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါး သောအရံအတားရှိသည့် ပြည့်စုံသော ယဇ်ကို မေးရမူ ကောင်းလေစွ"ဟု အကြံဖြစ်၏။

၃၂၉။ ထိုအခါ ကူဋေဒန္တပုဏ္ဏားသည် အတိုင်ပင်ခံ အမတ်အား (ဤသို့) မိန့်၏ – "အမတ် သို့ဖြစ်လျှင် ခါဏုမတရွာနေ ပုဏ္ဏားနှင့် အမျိုးသားတို့ထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ 'အသျှင်တို့ဆိုင်းငံ့ကြပါဦး၊ ကူဋေဒန္တပုဏ္ဏားသည်လည်း ရဟန်းဂေါတမကို ဖူးမြော်ရန် ချဉ်းကပ်ပါလိမ့်မည်ဟုကူဋေဒန္တပုဏ္ဏားက မှာကြားလိုက်ပါသည်' ဟူ၍ ပြောကြားချေလော့"ဟု မိန့်၏။

"အသျှင်ကောင်းပါပြီ"ဟု ထိုအမတ်သည် ကူဋေဒန္တပုဏ္ဏားအား ဝန်ခံပြီးလျှင် ခါဏုမတရွာနေ ပုဏ္ဏားနှင့်အ မျိုးသားတို့ထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ ခါဏုမတရွာနေ ပုဏ္ဏားနှင့် အမျိုးသားတို့အား ဤစကားကို ပြောဆို၏ –

"အသျှင်တို့ ဆိုင်းငံ့ကြပါဦး၊ ကူဋေဒန္တပုဏ္ဏားသည်လည်း ရဟန်းဂေါတမကို ဖူးမြော်ရန် ချဉ်းကပ်ပါလိမ့်မည်ဟု ကူဋေဒန္တပုဏ္ဏားက မှာကြားလိုက်ပါသည်" ဟူ၍ ပြောဆို၏။

ကူဋေဒန္တပုဏ္ဏား၏ဂုဏ်ကို ပြဆိုရာ

၃၃၀။ ထိုစဉ်အခါ၌ ရာပေါင်းများစွာကုန်သော ပုဏ္ဏားတို့သည် ကူဋေဒန္တပုဏ္ဏား၏ ယဇ်ကြီးကို ခံစားရန်အလို့ငါ့ ခါဏုမတရွာ၌တည်းခိုနေကုန်၏၊ ထိုပုဏ္ဏားတို့သည် "ကူဋေဒန္တပုဏ္ဏားသည် ရဟန်း ဂေါတမကိုဖူးမြော်ရန် ချဉ်းကပ်လတ္တံ."ဟု ကြားကုန်၏။

ထိုအခါ ထို ပုဏ္ဏားတို့သည် ကူဋေဒန္တပုဏ္ဏားထံသို့ ချဉ်းကပ်ကြပြီးလျှင် "အသျှင်ကူဋေဒန္တသည်ရဟန်းဂေါတမကို ဖူးမြော်ရန် ချဉ်းကပ်လတ္တံ. ဟူသည် မှန်ပါသလော"ဟု မေးကုန်၏။

"အချင်းတို့ မှန်ပါ၏၊ ငါသည်လည်း ရဟန်းဂေါတမကို ဖူးမြော်ရန် ချဉ်းကပ်အံ့"ဟု ကြံလျက်ရှိပါ၏ဟူ၍ ဆို၏။

၃၃၁။ အသျှင်ကူဋေဒန္တသည် ရဟန်းဂေါတမကို ဖူးမြော်ရန် မချဉ်းကပ်ပါလင့်၊ အသျှင်ကူဋေဒန္တသည်ရဟန်းဂေါတမကို ဖူးမြော်ရန် မချဉ်းကပ်ထိုက်ပါ၊ အသျှင်ကူဋေဒန္တသည်

ရဟန်းဂေါတမကို ဖူးမြော်ရန်အကယ်၍ ချဉ်းကပ်ငြားအံ၊ အသျှင်ကူဋေဒန္တ၏ ကျော်စောခြင်းသည် ဆုတ်ယုတ်ပါလတ္တံ့၊ ရဟန်းဂေါတမ၏ကျော်စောခြင်းသည် တိုးပွါးပါလတ္တံ့။ အကြင်အကြောင်းကြောင့် အသျှင်ကူဋေဒန္တ၏ ကျော်စောခြင်းသည်ဆုတ်ယုတ်လတ္တံ့၊ ရဟန်းဂေါတမ၏ ကျော်စောခြင်းသည် တိုးပွါးလတ္တံ့၊ ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း အသျှင်ကူဋေဒန္တသည် ရဟန်းဂေါတမကို ဖူးမြော်ရန် မချဉ်းကပ်ထိုက်ပါ၊ ရဟန်းဂေါတမသည်သာ အသျှင်ကူဋေဒန္တကို ဖူးမြော်ရန် ချဉ်းကပ်ထိုက်ပါ၏။

အသျှင်ကူဋေဒန္တသည် အမိဘက် အဖဘက် နှစ်ဖက်စလုံးတို့မှ ကောင်းသော ဇာတ်ရှိ၏၊ ဘိုးဘေးခုနစ်ဆက်တိုင်အောင် မျိုးရိုးသန့်သော အမိဝမ်းရှိ၏၊ ဇာတ်နှင့်စပ်သော စကားဖြင့် အပယ်မခံရပါ၊ အကဲ့ရဲ့မခံရပါ၊ အကြင်အကြောင်းကြောင့် အသျှင်ကူဋေဒန္တသည် အမိဘက် အဖဘက် နှစ်ဖက်စလုံးတို့မှ ကောင်းသော ဇာတ်ရှိ၏၊ ဘိုးဘေး ခုနစ်ဆက်တိုင်အောင် မျိုးရိုးသန့်သော အမိဝမ်းရှိ၏၊ ဇာတ်နှင့်စပ်သောစကားဖြင့် အပယ်မခံရ၊ အကဲ့ရဲ့မခံရ၊ ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း အသျှင်ကူဋေဒန္တသည် ရဟန်းဂေါတမကိုဖူးမြော်ရန် မချဉ်းကပ်ထိုက်ပါ၊ ရဟန်းဂေါတမသည်သာ အသျှင်ကူဋေဒန္တကို ဖူးမြော်ရန် ချဉ်းကပ်ထိုက်ပါ၏။

အသျှင်ကူဋေဒန္တသည် ကြွယ်ဝ၏၊ များသော ဥစ္စာရှိ၏၊ များသော စည်းစိမ်ရှိ၏၊ နှစ်သက်ဖွယ်ရာများသော အသုံးအဆောင်ရှိ၏၊ များသော ရွှေငွေရှိ၏။ပ။

အသျှင်ကူဋေဒန္တသည် ဝေဒကျမ်းလာ ဂါထာတို့ကို ရွတ်ဆိုတတ်၏၊ ဝေဒကျမ်းတို့ကို ဆောင်၏၊ အဘိဓာန် 'နိဃဏ္ဌု' ကျမ်း၊ အလင်္ကာ 'ကေဋုဘ' ကျမ်း၊ သဒ္ဒါ 'အက္ခရပ္ပဘေဒ' ကျမ်း၊ ငါးခုမြောက်ဣတိဟာသကျမ်းနှင့် တကွ ဗေဒင်သုံးပုံတို့၏ တစ်ဖက်ကမ်းသို့ ရောက်၏၊ ပဒကျမ်းကို[1] တတ်၏၊ ဗျာကရဏ်းကျမ်းကို[2] တတ်၏၊ လောကာယတကျမ်း[3] မဟာပုရိသလက္ခဏာကျမ်းတို့၌ အကြွင်းမဲ့ တတ်မြောက်၏။ပ။

အသျှင်ကူဋေဒန္တသည် အဆင်းလှ၏၊ ရှုချင်ဖွယ် ရှိ၏၊ ကြည်ညိုဖွယ် ရှိ၏၊ မြတ်သော အဆင်းသဏ္ဌာန်နှင့် ပြည့်စုံ၏၊ ဗြဟ္မာနှင့်တူသော အဆင်းရှိ၏၊ ဗြဟ္မာနှင့်တူသော ကိုယ်ရှိ၏၊ ခံ့ညားသောကိုယ်ခန္ဓာရှိ၏။ပ။

အသျှင်ကူဋေဒန္တသည်ကား သီလရှိ၏၊ ကြီးပွါးသော သီလရှိ၏၊ ကြီးပွါးသော သီလနှင့် ပြည့်စုံ၏။ပ။

အသျှင်ကူဋေဒန္တသည် ကောင်းသော စကားရှိ၏၊ ကောင်းသော မြွက်ဆိုသံရှိ၏၊ ယဉ်ကျေးသောစကားနှင့် ပြည့်စုံ၏၊ သန့်ရှင်းသော အပြစ်ကင်းသော အဓိပ္ပါယ်သိလွယ်သော စကားနှင့် ပြည့်စုံ၏။ပ။

အသျှင်ကူဋေဒန္တသည် များစွာသော သူတို့၏ ဆရာဖြစ်၏၊ ဆရာ့ဆရာဖြစ်၏၊ လုလင်သုံးရာ တို့အားဝေဒကျမ်းတို့ကို ပို့ချ၏၊ အထူးထူးသော အရပ် အထူးထူးသော ဇနပုဒ်တို့မှ များစွာသော လုလင်တို့သည်အသျှင်ကူဋေဒန္တ၏ အထံ၌ ဝေဒကျမ်းတို့ကို အလိုရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ ဝေဒကျမ်းတို့ကို သင်လိုကုန်သည်ဖြစ်၍လာကုန်၏။ပ။

အသျှင်ကူဋေဒန္တသည် အိုမင်း၏၊ (အသက်) ကြီး၏၊ (အရွယ်) ရင့်၏၊ ရှေးမီ၏၊ အဆုံးအရွယ်သို့ရောက်လျက်ရှိ၏၊ ရဟန်းဂေါတမသည် (အသက်) ငယ်သူလည်း ဖြစ်၏၊ ရဟန်းငယ်လည်း ဖြစ်၏။ပ။

အသျှင်ကူဋေဒန္တကို မဂဓတိုင်းရှင် သေနိယမည်သော ဗိမ္ဗိသာရမင်းသည် အရိုအသေ ပြု၏၊ အလေးပြု၏၊ မြတ်နိုး၏၊ ပူဇော်၏၊ တုပ်ဝပ်၏။ပ။

အသျှင်ကူဋေဒန္တကို ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏားသည် အရိုအသေ ပြု၏၊ အလေးပြု၏၊ မြတ်နိုး၏၊ ပူဇော်၏၊ တုပ်ဝပ်၏။ပ။

အသျှင်ကူဋေဒန္တသည် လူစည်ကား၍ ကျွဲ နွား စသည် ပေါများသော မြက် ထင်း ရေတို့နှင့် ပြည့်စုံသောဆန်စပါးနှင့် ပြည့်စုံသော မင်းမှုရသည့် စည်းစိမ်ဖြစ်သော မဂဓတိုင်းရှင် သေနိယမည်သောဗိမ္ဗိသာရမင်းသည် ဆုလာဘ်အဖြစ်ဖြင့် အပိုင်စားပေးထားသော ခါဏုမတရွာကို အုပ်ချုပ်၍ နေ၏။အကြင် အကြောင်းကြောင့် အသျှင်ကူဋေဒန္တသည် လူစည်ကား၍ ကျွဲ နွား စသည် ပေါများသော မြက်ထင်း ရေတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဆန်စပါးနှင့် ပြည့်စုံသော မင်းမှုရသည့် စည်းစိမ်ဖြစ်သော မဂဓတိုင်းရှင် သေနိယ မည်သော ဗိမ္ဗိသာရမင်းသည် ဆုလာဘ်အဖြစ်ဖြင့် အပိုင်စားပေးထားသော ခါဏုမတရွာကိုအုပ်ချုပ်၍ နေ၏၊ ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း အသျှင်ကူဋေဒန္တသည် ရဟန်းဂေါတမကို ဖူးမြော်ရန်မချဉ်းကပ်ထိုက်ပါ၊ ရဟန်းဂေါတမသည်သာ အသျှင်ကူဋေဒန္တကို ဖူးမြော်ရန် ချဉ်းကပ်ထိုက်ပါ၏ဟုဆိုကုန်၏။

၁။ ဝေဒကျမ်းလာ ပုဒ်ရင်းတို့ကို ထုတ်နုတ်စီစဉ်ပြသောကျမ်း။
၂။ ဓာတ်+ပစ္စည်း+ဝိဘတ်တို့ဖြင့် ဝေဖန်၍ ပုဒ်တို့၏ ပြီးစီးပုံကို ပြသောကျမ်း။
၃။ မျက်မြင်လောက အကြောင်းအရာကိုသာ ပြသော ရုပ်ဝါဒကျမ်း စာရိတ္တကဆရာ၏ ရုပ်ဝါဒစသည်။

♣

မြတ်စွာဘုရား၏ဂုဏ်ကို ချီးကျူးခြင်း

၃၃၂။ ဤသို့ ဆိုကုန်သော် ကူဋေဒန္တပုဏ္ဏားသည် ထိုပုဏ္ဏားတို့အား ဤစကားကို ဆို၏ – "အချင်းတို့ သို့ဖြစ်လျှင် ငါ၏စကားကိုလည်း နားထောင်ကြပါဦး၊ ငါတို့သည်သာ ထိုအသျှင်ဂေါတမကိုဖူးမြော်ရန် ချဉ်းကပ်ထိုက်ပါကုန်၏၊ ထိုအသျှင်ဂေါတမကား ငါတို့ကို ဖူးမြော်ရန် မချဉ်းကပ် ထိုက်ပါ၊ အချင်းတို့ စင်စစ်သော်ကား ရဟန်းဂေါတမသည် အမိဘက် အဖဘက် နှစ်ဖက်စလုံးတို့မှကောင်းသောဇာတ်ရှိ၏၊ ဘိုးဘေး ခုနစ်ဆက်တိုင်အောင် မျိုးရိုးသန့်သော အမိဝမ်းရှိ၏၊ ဇာတ်နှင့်စပ်သောစကားဖြင့် အပယ်မခံရ၊ အကဲ့ရဲ့မခံရ။ အကြင်အကြောင်းကြောင့် ရဟန်းဂေါတမသည်အမိဘက် အဖဘက် နှစ်ဖက်စလုံးတို့မှ ကောင်းသော ဇာတ်ရှိ၏၊ ဘိုးဘေး ခုနစ်ဆက်တိုင်အောင်မျိုးရိုးသန့်သော အမိဝမ်းရှိ၏၊ ဇာတ်နှင့်စပ်သော စကားဖြင့် အပယ်မခံရ၊ အကဲ့ရဲ့ မခံရ၊ ဤကြောင်းကြောင့်လည်း ထိုအသျှင်ဂေါတမသည် ငါတို့ကို ဖူးမြော်ရန် မချဉ်းကပ်ထိုက်ပါ၊ အမှန်အားဖြင့်ဆိုလျှင် ငါတို့သည်သာ ထို အသျှင်ဂေါတမကို ဖူးမြော်ရန် ချဉ်းကပ်ထိုက်ပါကုန်၏။

အချင်းတို့ စင်စစ်သော်ကား ရဟန်းဂေါတမသည် များပြားသော ဆွေမျိုးအပေါင်းကို ပယ်စွန့်၍ရဟန်းပြုခဲ့၏။ပ။

အချင်းတို့ စင်စစ်သော်ကား ရဟန်းဂေါတမသည် မြေအောက်၌လည်း ထားသော မြေပေါ်၌လည်းထားသော များစွာသော ရွှေငွေကို ပယ်စွန့်၍ ရဟန်းပြုခဲ့၏။ပ။

အချင်းတို့ စင်စစ်သော်ကား ရဟန်းဂေါတမသည် ငယ်ရွယ် ပျိုမျစ်သည် ဖြစ်လျက် ကောင်းစွာမည်းနက်သော ဆံပင်ရှိသည် ဖြစ်လျက် ပဌမအရွယ် ဟူသော ကောင်းသော အရွယ်နှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်လျက် လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်ခဲ့၏။ပ။

အချင်းတို့ စင်စစ်သော်ကား ရဟန်းဂေါတမသည် အမိ အဖတို့ သဘောမတူကြသဖြင့် မျက်ရည်ရွှဲစိုင်ယိုကုန်စဉ် ဆံမုတ်ဆိတ်ကို ပယ်ပြီးလျှင် ဖန်ရည်ဆိုးအဝတ်တို့ကို ဝတ်၍ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ဝင်ရောက်ခဲ့၏။ပ။

အချင်းတို့ စင်စစ်သော်ကား ရဟန်းဂေါတမသည် အဆင်းလှ၏၊ ရှုချင်ဖွယ် ရှိ၏၊ ကြည်ညိုဖွယ် ရှိ၏၊ မြတ်သော အဆင်းသဏ္ဌာန်နှင့် ပြည့်စုံ၏၊ ဗြဟ္မာနှင့်တူသော အဆင်းရှိ၏၊ ဗြဟ္မာနှင့်တူသော ကိုယ်ရှိ၏၊ ခံ့ညားသော ကိုယ်ခန္ဓာရှိ၏။ပ။

အချင်းတို့ စင်စစ်သော်ကား ရဟန်းဂေါတမသည် သီလရှိ၏၊ မြတ်သော သီလရှိ၏၊ ကောင်းသောသီလ ရှိ၏၊ ကောင်းသော သီလနှင့် ပြည့်စုံ၏။ပ။

အချင်းတို့ စင်စစ်သော်ကား ရဟန်းဂေါတမသည် ကောင်းသော စကားရှိ၏၊ ကောင်းသော မြွက်ဆို သံရှိ၏၊ ယဉ်ကျေးသော စကားနှင့် ပြည့်စုံ၏၊ သန့်ရှင်းသော အပြစ်ကင်းသော အဓိပ္ပါယ် သိလွယ်သောစကားနှင့် ပြည့်စုံ၏။ပ။

အချင်းတို့ စင်စစ်သော်ကား ရဟန်းဂေါတမသည် များစွာသော သူတို့၏ ဆရာဖြစ်၏၊ ဆရာ့ဆရာဖြစ်၏။ပ။

အချင်းတို့ စင်စစ်သော်ကား ရဟန်းဂေါတမသည် ကာမဂုဏ်၌ တပ်မက်ခြင်း ကုန်ခန်းပြီးဖြစ်၏၊ လျှပ်ပေါ်ခြင်း ကင်း၏။ပ။

အချင်းတို့ စင်စစ်သော်ကား ရဟန်းဂေါတမသည် ကံကို ယုံကြည်သော ဝါဒရှိ၏၊ အကြောင်းကိုယုံကြည်သော ဝါဒရှိ၏၊ ပုဏ္ဏားပရိသတ်၏ ကောင်းကျိုးကိုသာလျှင် ရှေးရှု၏။ပ။

အချင်းတို့ စင်စစ်သော်ကား ရဟန်းဂေါတမသည် မင်းမျိုးစဉ်ဆက် မပျက်သော မြင့်မြတ်သော အမျိုးမှရဟန်းပြုခဲ့၏။ပ။

အချင်းတို့ စင်စစ်သော်ကား ရဟန်းဂေါတမသည် များသော ဥစ္စာရှိသော များသော စည်းစိမ်ရှိသောကြွယ်ဝသော အမျိုးမှ ရဟန်းခဲ့ပြု၏။ပ။

အချင်းတို့ စင်စစ်သော်ကား တစ်ပါးသော တိုင်းနိုင်ငံ တစ်ပါးသော ဧနပုဒ်တို့မှ လူတို့သည် ပြဿနာမေးအံ့သောငါ့ ရဟန်းဂေါတမထံသို့ လာကုန်၏။ပ။

အချင်းတို့ စင်စစ်သော်ကား ရဟန်းဂေါတမကို ထောင်ပေါင်းများစွာသော နတ်တို့သည် အသက် နှင်း၍ကိုးကွယ်ကုန်၏။ပ။

အချင်းတို့ စင်စစ်သော်ကား ရဟန်းဂေါတမ၏ ကောင်းသော ကျော်စောသတင်းသည် ဤသို့ ပျံ့နှံ့၍ထွက်၏– "ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း 'အရဟံ' မည်တော်မူ၏၊ (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ

သိတော်မူသော အကြောင်းကြောင့် လည်း 'သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ' မည်တော်မူ၏။ အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ' နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသောအကြောင်းကြောင့်လည်း 'ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နေ' မည်တော်မူ၏။ ကောင်းသောစကားကို ဆိုတော်မူတတ် သောအကြောင်းကြောင့်လည်း 'သုဂတ' မည်တော်မူ၏။ လောကကို သိတော်မူသော အကြောင်း ကြောင့်လည်း 'လောကဝိဒူ' မည်တော်မူ၏။ ဆုံးမထိုက်သူကို ဆုံးမတတ်သည့် အတုမဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်တော်မူသောအကြောင်းကြောင့်လည်း 'အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ' မည်တော်မူ၏။ နတ်လူတို့၏ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း 'သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ' မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း 'ဗုဒ္ဓ' မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း 'ဘဂဝါ' မည်တော်မူ၏ "ဟု ပျံ့နှံ့၍ ထွက်၏။ပ။

အချင်းတို့ စင်စစ်သော်ကား ရဟန်းဂေါတမသည် သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော ယောကျ်ားမြတ်လက္ခဏာ တို့နှင့်ပြည့်စုံ၏။ပ။

အချင်းတို့ စင်စစ်သော်ကား ရဟန်းဂေါတမသည် "လာလော့၊ ကောင်းသော လာခြင်းတည်း"ဟုဆိုလေ့ရှိ၏၊ နူးညံ့သော စကားရှိ၏၊ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ နှုတ်ဆက်တတ်၏၊ ရွှင်လန်းသော မျက်နှာရှိ၏၊ ပေါ့ပါးသော နှုတ်ရှိ၏၊ ရှေးဦးစွာ ဆိုလေ့ရှိ၏။ပ။

အချင်းတို့ စင်စစ်သော်ကား ရဟန်းဂေါတမကို ပရိသတ်လေးပါးတို့သည် အရိုအသေပြုကုန်၏၊ အလေးပြုကုန်၏၊ မြတ်နိုးကုန်၏၊ ပူဇော်ကုန်၏၊ တုပ်ဝပ်ကုန်၏။ပ။

အချင်းတို့ စင်စစ်သော်ကား ရဟန်းဂေါတမကို များစွာသော နတ်လူတို့သည် အလွန်ကြည်ညိုကုန်၏။ပ။

အချင်းတို့ စင်စစ်သော်ကား ရဟန်းဂေါတမသည် အကြင်ရွာနိဂုံး၌ နေတော်မူငြားအံ၊ ထိုရွာနိဂုံး၌လူတို့ကို ဘီလူးတို့သည် မညှဉ်းဆဲကုန်။ပ။

အချင်းတို့ စင်စစ်သော်ကား သံဃာနှင့် ပြည့်စုံသော ဂိုဏ်းနှင့်လည်း ပြည့်စုံသော ဂိုဏ်းဆရာ လည်းဖြစ်သော ရဟန်းဂေါတမကို အယူဝါဒ တည်ထောင်သူတို့တွင် အမြတ်ဆုံးဟု ဆိုအပ်၏၊ အချင်းတို့အကြောင်းမူကား ရဟန်းဂေါတမ၏ ကျော်စောခြင်းသည် ထိုအယူဝါဒတည်ထောင်သူသမဏဗြာဟ္မဏတို့၏ ကျော်စောခြင်းကဲ့သို့ ထိုထို ဤဤ အကြောင်းဖြင့် ဖြစ်ပေါ်သည် မဟုတ်၊ အမှန်အားဖြင့် ဆိုလျှင် အတုမရှိ သော အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ' နှင့်ပြည့်စုံခြင်းကြောင့်သာလျှင် ဖြစ်ပေါ်၏။ပ။

အချင်းတို့ စင်စစ်သော်ကား ရဟန်းဂေါတမကို မဂဓတိုင်းရှင် သေနိယမည်သော ဗိမ္ဗိသာရမင်းသည်သား မယား ပရိသတ် အမတ်တို့နှင့် တကွ အသက်နှင်း၍ ကိုးကွယ်၏။ပ။

အချင်းတို့ စင်စစ်သော်ကား ရဟန်းဂေါတမကို ပသေနဒီကောသလမင်းသည် သား မယား ပရိသတ်အမတ်တို့နှင့် တကွ အသက်နှင်း၍ ကိုးကွယ်၏။ပ။

အချင်းတို့ စင်စစ်သော်ကား ရဟန်းဂေါတမကို ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏားသည် သား မယား ပရိသတ်အမတ်တို့နှင့် တကွ အသက်နှင်း၍ ကိုးကွယ်၏။ပ။

အချင်းတို့ စင်စစ်သော်ကား ရဟန်းဂေါတမကို မဂဇတိုင်းရှင် သေနိယမည်သော ဗိမ္မိသာရမင်းသည်အရိုအသေပြု၏၊ အလေးပြု၏၊ မြတ်နိုး၏၊ ပူဇော်၏၊ တုပ်ဝပ်၏။ပ။

အချင်းတို့ စင်စစ်သော်ကား ရဟန်းဂေါတမကို ပသေနဒီကောသလမင်းသည် အရိုအသေပြု၏၊ အလေးပြု၏၊ မြတ်နိုး၏၊ ပူဇော်၏၊ တုပ်ဝပ်၏။ပ။

အချင်းတို့ စင်စစ်သော်ကား ရဟန်းဂေါတမကို ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏားသည် အရိုအသေပြု၏၊ အလေးပြု၏၊ မြတ်နိုး၏၊ ပူဇော်၏၊ တုပ်ဝပ်၏။ပ။

အချင်းတို့ စင်စစ်သော်ကား ရဟန်းဂေါတမသည် ခါဏုမတရွာသို့ ရောက်လာတော်မူ၍ ခါဏု မတရွာအမ္မလဋ္ဌိကာ (ဥယျာဉ်) ၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏၊ အချင်းတို့ အကြင်သမဏာဗြာဟ္မဏာ တို့သည်ငါတို့၏ ရွာနယ်သို့ လာကုန်၏၊ ထို (သမဏာဗြာဟ္မဏာ) တို့သည် ဧည့်သည်များ ဖြစ်ကုန်၏၊ ဧည့်သည်တို့ကို ငါတို့သည် အရိုအသေ ပြုသင့်ကုန်၏၊ အလေးပြုသင့်ကုန်၏၊ မြတ်နိုးသင့်ကုန်၏၊ ပူဇော်သင့်ကုန်၏၊ တုပ်ဝပ် သင့်ကုန်၏၊ အကြင် အကြောင်းကြောင့် ရဟန်းဂေါတမသည် ခါဏုမတရွာသို့ရောက်လာတော်မူ၍ ခါဏုမတရွာ အမ္မလဋ္ဌိကာ (ဥယျာဉ်) ၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏၊ ရဟန်းဂေါတမသည် ငါတို့၏ ဧည့်သည်တော် ဖြစ်ပေ၏၊ ဧည့်သည်တော်ကို ငါတို့သည် အရိုအသေပြုသင့်ကုန်၏၊ အလေးပြုသင့်ကုန်၏၊ မြတ်နိုးသင့်ကုန်၏၊ ပူဇော်သင့်ကုန်၏၊ တုပ်ဝပ်သင့်ကုန်၏၊ ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း ထိုအသျှင်ဂေါတမသည် ငါတို့ကို ဖူးမြော်ရန်မချဉ်းကပ်ထိုက်ပါ၊ အမှန်အားဖြင့် ဆိုလျှင် ငါတို့သည်သာ ထိုအသျှင်ဂေါတမကို ဖူးမြော်ရန်ချဉ်းကပ်ထိုက်ပါကုန်၏။

အချင်းတို့ ငါသည် ထိုအသျှင်ဂေါတမ၏ ဤမျှလောက်သော ဂုဏ်တို့ကိုသာ သိ၏၊ ထိုအသျှင်ဂေါတမသည်ကား ဤမျှလောက်သော ဂုဏ်တို့နှင့်သာ ပြည့်စုံသည် မဟုတ်ပေ၊ အမှန်အားဖြင့်သော်ကားထိုအသျှင်ဂေါတမသည် အတိုင်းမသိသော ဂုဏ်တို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူပါပေ၏"ဟု ဆို၏။

၃၃၃။ ဤသို့ ဆိုသော် ထိုပုဏ္ဏားတို့သည် ကူဋဒန္တပုဏ္ဏားအား ဤသို့ ပြန်ကြားပြောဆိုကုန်၏ – "ရဟန်းဂေါတမ၏ဂုဏ်တို့ကို ချီးကျူးသော အသျှင်ကူဋဒန္တ၏ စကားအတိုင်းဆိုလျှင် ထိုအသျှင်ဂေါတမသည် ဤမှ ယူဇနာတစ်ရာ (ဝေးကွာသော) အရပ်၌ နေစေကာမူ သဒ္ဓါတရားရှိသောအမျိုးသားသည် ရိက္ခာထုပ်ဆောင်၍သော်လည်း ဖူးမြော်ရန် ချဉ်းကပ်သင့်သည်သာတည်း၊ အသျှင်ကူဋဒန္တ သို့ဖြစ်၍ အကျွန်ုပ်တို့ အားလုံးပင် ရဟန်းဂေါတမကို ဖူးမြော်ရန် ချဉ်းကပ်ပါကုန်အံ့"ဟုပြန်ကြား ပြောဆိုကုန်၏။

မဟာဝိဇိတမင်း၏ ယဇ်ပူဇော်ခြင်းအကြောင်း

၃၃၄။ ထိုအခါ ကူဋဒန္တပုဏ္ဏားသည် များစွာသော ပုဏ္ဏားအပေါင်းနှင့်အတူ အမ္မလဋ္ဌိကာ (ဥယျာဉ်) မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားနှင့်အတူ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ (နှုတ်ဆက်) ပြောဆို၏၊ ဝမ်းမြောက်ဖွယ် အမှတ်ရဖွယ် စကားကို ပြီးဆုံးစေ၍ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်၏။

ခါဏုမတရွာနေ ပုဏ္ဏားနှင့် အမျိုးသား အချို့တို့သည်လည်း မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုး၍ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်ကုန်၏။ အချို့တို့သည် မြတ်စွာဘုရားနှင့်အတူ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ (နှုတ်ဆက်) ပြောဆိုကုန်၏။ ဝမ်းမြောက်ဖွယ် အမှတ်ရဖွယ် စကားကို ပြီးဆုံးစေ၍ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်ကုန်၏။ အချို့တို့သည် မြတ်စွာဘုရားရှိရာ အရပ်သို့ လက်အုပ်ချီကုန်လျက် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်ကုန်၏။ အချို့တို့သည် အမည်အနွယ်ကို ပြောကြားလျက် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်ကုန်၏။ အချို့တို့သည်တိတ်ဆိတ်စွာ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်ကုန်၏။

၃၃၅။ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်ပြီးလတ်သော် ကူဋေဒန္တပုဏ္ဏားသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကိုလျှောက်၏ – "အသျှင်ဂေါတမ 'ရဟန်းဂေါတမသည်သုံးပါးသော စိတ်ထားနှင့်တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော အရံအတားရှိသည့် ပြည့်စုံသော ယဇ်ကို သိတော်မူ၏'ဟု အကျွန်ုပ် ကြားဖူးပါ၏။ အကျွန်ုပ်သည်ကား သုံးပါးသော စိတ်ထားနှင့် တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော အရံအတားရှိသည့် ပြည့်စုံသော ယဇ်ကို မသိပါ။ အကျွန်ုပ်သည် ယဇ်ကြီး ပူဇော်ရန်လည်း အလိုရှိပါ၏။ တောင်းပန်ပါ၏။ အသျှင်ဂေါတမသည်သုံးပါးသော စိတ်ထားနှင့် တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော အရံအတားရှိသည့် ပြည့်စုံသော ယဇ် ကိုအကျွန်ုပ်အား ဟောတော်မူပါ"ဟု လျှောက်၏။

၃၃၆။ ပုဏ္ဏား သို့ဖြစ်လျှင် နာကြားလော့၊ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းလော့၊ ဟောကြားပေအုံ့ဟုမိန့်တော်မူ၏၊ "အသျှင်ကောင်းပါပြီ"ဟု ကူဋေဒန္တပုဏ္ဏားသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏၊ ပုဏ္ဏား ရှေး၌ ဖြစ်ဖူးသည်ကား မဟာဝိဇိတ မည်သောမင်းသည် ရှိ၏၊ (ထိုမင်းသည်) ကြွယ်ဝ၏၊ များသော ဥစ္စာရှိ၏၊ များသော စည်းစိမ်ရှိ၏၊ များ သောရွှေငွေရှိ၏၊ နှစ်သက်ဖွယ်ရာ များသော အသုံးအဆောင်ရှိ၏၊ များသော ဥစ္စာစပါးရှိ၏၊ ပြည့်သောဘဏ္ဍာတိုက် ကျီကြီးရှိ၏။

ပုဏ္ဏား ထိုအခါ မဟာဝိဇိတမင်းအား ဆိတ်ကွယ်ရာသို့ ကပ်၍ တစ်ယောက်တည်းနေစဉ် ဤသို့ သောစိတ်အကြံသည် ဖြစ်ပေါ်၏၊ – "ငါသည် ပြန့်ပြောသော လူ့စည်းစိမ်တို့ကို ရလျက် ရှိ၏၊ ကျယ်ပြန့်သော မြေအဝန်းကို အုပ်စိုးရ၍နေ၏၊ ငါသည် ယဇ်ကြီးကို ပူဇော်ရမူ ကောင်းလေစွ၊ ယင်းသို့ ပူဇော်ခြင်းသည် ကြာမြင့်စွာသောကာလပတ်လုံး ငါ၏ စီးပွားချမ်းသာ အလို့ငှါ ဖြစ်ရာ၏"ဟု အကြံဖြစ်၏။

၃၃၇။ ပုဏ္ဏား ထိုအခါ မဟာဝိဇိတမင်းသည် ပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏားကို ခေါ်၍ ဤစကားကို မိန့်ဆို၏ – "ပုဏ္ဏား ငါ့အား ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ်သို့ ကပ်၍ တစ်ယောက်တည်းနေစဉ် ဤသို့သော စိတ်အကြံသည်ဖြစ်ပေါ်ခဲ့၏၊ 'ငါသည် ပြန့်ပြောသော လူ့စည်းစိမ်တို့ကို ရလျက် ရှိ၏၊ ကျယ်ပြန့်သော မြေ အဝန်းကိုအုပ်စိုး၍ နေ၏၊ ငါသည် ယဇ်ကြီးကို ပူဇော်ရမူ ကောင်းလေစွ၊ ယင်းသို့ ပူဇော်ခြင်းသည်ကြာမြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး ငါ၏ စီးပွားချမ်းသာ အလို့ငှါ ဖြစ်ရာ၏'ဟု အကြံဖြစ်ပေါ် ခဲ့၏။ပုဏ္ဏား ငါသည် ယဇ်ကြီးကို ပူဇော်ရန် အလိုရှိ၏၊ ယင်း (ယဇ်ပူဇော်ခြင်း) သည် ကြာမြင့်စွာသောကာလပတ်လုံး ငါ၏ စီးပွားချမ်းသာအလို့ငှါ ဖြစ်ရာ၏၊ အသျှင်သည် ငါ့ကို ဆုံးမ (ညွှန်ကြား) ပါလော့"ဟု မိန့်ဆို၏။

၃၃၈။ ပုဏ္ဏား ဤသို့ မိန့်ဆိုသော် ပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏားသည် မဟာဝိဇိတမင်းအား ဤစကားကို လျှောက်၏– "အသျှင်မင်း၏ နိုင်ငံ၌ (ခိုးသူ) ဆူးငြောင့်ရှိ၏၊ (ခိုးသူ)

နှိပ်စက်ခြင်းရှိ၏၊ ရွာကို ဖျက်ဆီးခြင်းတို့သည်လည်း ထင်ကုန်၏၊ နိုဂုံးကို ဖျက်ဆီးခြင်းတို့သည်လည်း ထင်ကုန်၏၊ မြို့ကို ဖျက်ဆီးခြင်းတို့သည်လည်း ထင်ကုန်၏၊ ခရီးသွားတို့ကို လုယက်ခြင်းတို့သည်လည်း ထင်ကုန်၏။အသျှင်မင်းသည် ဤသို့ (ခိုးသူ) ဆူးငြောင့်ရှိသော (ခိုးသူ) နှိပ်စက်ခြင်းရှိသော နိုင်ငံ၌ အခွန် အတုပ်ကိုကောက်ယူငြားအံ၊ ထို (သို့ကောက်ယူခြင်း) ကြောင့် အသျှင်မင်းသည် မပြုသင့်သည်ကို ပြုသည် ဖြစ်ရာ၏၊ (ဤအရာ၌) အသျှင်မင်းအား ဤသို့ အကြံသည် ဖြစ်သော်လည်း ဖြစ်ရာ၏၊ ‘ငါသည်ဤခိုးသူဆူးငြောင့်ကို သတ်ဖြတ်ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ နှောင်ဖွဲ့ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ (ဒဏ်တပ်၍ ဥစ္စာ) ဆုံးရှုံးစေခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ (တိုင်းပြည်မှ) နှင်ထုတ်ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း ဖယ်ရှားအံ့’ဟု ဖြစ်သော်လည်း ဖြစ်ရာ၏၊ (သို့ရာတွင်) ဤနည်း ဖြင့်ဤခိုးသူဆူးငြောင့်ကို အကြွင်းမဲ့ ဖယ်ရှားခြင်း မဖြစ်နိုင်ပါ၊ သတ်ဖြတ်ညှဉ်းဆဲ ခံရသည်မှ ကြွင်းကျန်သောခိုးသူတို့သည် နောက်အခါ၌ မင်း၏ နိုင်ငံကို ညှဉ်းဆဲကုန်လတ္တံ့၊ စင်စစ်မူကား ဤ (ဆိုလတ္တံ့သော) အစီအရင်ကို စွဲမှီ၍ ဤနည်းဖြင့် သာလျှင် ယင်းခိုးသူ ဆူးငြောင့်ကို အကြွင်းမဲ့ ဖယ်ရှားခြင်း ဖြစ်နိုင်ပါ၏၊ သို့ဖြစ်၍ အသျှင်မင်း၏ နိုင်ငံ၌ လယ်ယာလုပ်မှု နွားမွေးမှုတို့ကိုအားထုတ်ကုန်သော သူတို့အား အသျှင်မင်းသည် မျိုးရိက္ခာကို ထောက်ပံ့ပေးကမ်းပါလော့၊ အသျှင်မင်း၏ နိုင်ငံ၌ ကုန်သွယ်မှုကို အားထုတ်ကုန်သော သူတို့အား အသျှင်မင်းသည် အရင်းအနှီးကိုထောက်ပံ့ပေးကမ်းပါလော့၊ အသျှင်မင်း၏ နိုင်ငံ၌ မင်းမှုထမ်းအလုပ်တို့ကို အားထုတ်ကုန်သော သူတို့အား အသျှင်မင်းသည် လခရိက္ခာကို စီမံပေးပါလော့၊ (ဤသို့ ပြုသည်ရှိသော်) ထိုနိုင်ငံသူ နိုင်ငံသားတို့သည်လည်း မိမိတို့ အလုပ်အကိုင်၌ အားထုတ်နေကုန်သည် ဖြစ်၍ အသျှင်မင်း၏ နိုင်ငံကိုမညှဉ်းဆဲကုန်လတ္တံ့၊ အသျှင်မင်းအား များပြားသော (ဥစ္စာစပါး) အစုသည်လည်း ဖြစ်လတ္တံ့၊ နိုင်ငံ၌ငြိမ်းချမ်းခြင်းရှိသည် ဖြစ်၍ (ခိုးသူ) ဆူးငြောင့် မရှိသည် ဖြစ်၍ (ခိုးသူ) နှိပ်စက်ခြင်း မရှိသည် ဖြစ်၍နိုင်ငံသူ နိုင်ငံသားတို့သည်လည်း (အချင်းချင်း) နှစ်လိုဝမ်းမြောက်ကုန်လျက် သားသမီးတို့ကို ရင်ခွင်၌ကစေကုန်လျက် အိမ်တို့ကို မပိတ်ကုန်ဘဲလျက် နေကြရသကဲ့သို့ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့”ဟု လျှောက်၏။

ပုဏ္ဏား မဟာဝိဇိတမင်းသည် “အချင်း ကောင်းပါပြီ”ဟု ပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏားအား ဝန်ခံပြီးလျှင် မိမိ၏နိုင်ငံ၌ လယ်ယာလုပ်မှု နွားမွေးမှုတို့ကို အားထုတ်ကုန်သော သူတို့အား မျိုးရိက္ခာကို ထောက်ပံ့ပေးကမ်း၏၊ ကုန်သွယ်မှုကို အားထုတ်ကုန်သော သူတို့အား အရင်းအနှီးကို ထောက်ပံ့ပေးကမ်း၏၊ မင်းမှုထမ်းအလုပ်တို့ကို အားထုတ်ကုန်သော သူတို့အား လခရိက္ခာကို စီမံပေး၏၊ (ဤသို့ ပြုသဖြင့်) ထိုနိုင်ငံသူ နိုင်ငံသားတို့သည်လည်း မိမိတို့ အလုပ်အကိုင်၌ အားထုတ်နေကုန်သည်ဖြစ်၍ မင်း၏ နိုင်ငံကိုမညှဉ်းဆဲကုန်၊ မင်းအား များပြားသော (ဥစ္စာစပါး) အစုသည်လည်း ဖြစ်၏၊ နိုင်ငံ၌ ငြိမ်းချမ်းခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍ (ခိုးသူ) ဆူးငြောင့် မရှိသည် ဖြစ်၍ (ခိုးသူ) နှိပ်စက်ခြင်း မရှိသည် ဖြစ်၍ နိုင်ငံသူ နိုင်ငံသားတို့သည်လည်း (အချင်းချင်း) နှစ်လိုဝမ်းမြောက်ကုန်လျက် သားသမီးတို့ကို ရင်ခွင်၌ ကစေကုန်လျက်အိမ်တို့ကို မပိတ်ကုန်ဘဲလျက် နေကြရသကဲ့သို့ ဖြစ်လေကုန်၏။

ပုဏ္ဏား ထိုအခါ မဟာဝိဇိတမင်းသည် ပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏားကို ခေါ်၍ ဤစကားကို မိန့်ဆို၏ – “အချင်း သင်၏ အစီအရင်ကို စွဲ၍ ငါသည် ထိုခိုးသူ ဆူးငြောင့်ကို ဖယ်ရှားပြီးပါပြီ၊ ငါ့အားများပြားသော (ဥစ္စာစပါး) အစုသည်လည်း ဖြစ်ပြီ၊ နိုင်ငံ၌ ငြိမ်းချမ်းခြင်းရှိသည် ဖြစ်၍

(ခိုးသူ) ဆူးငြောင့် မရှိသည် ဖြစ်၍ (ခိုးသူ) နှိပ်စက်ခြင်း မရှိသည် ဖြစ်၍ နိုင်ငံသူ နိုင်ငံသားတို့သည်လည်း (အချင်းချင်း) နှစ်လိုဝမ်းမြောက်ကုန်လျက် သားသမီးတို့ကို ရင်ခွင်၌ ကစေကုန်လျက် အိမ်တို့ကိုမပိတ်ကုန်ဘဲလျက် နေကြရသကဲ့သို့ ဖြစ်ကုန်၏၊ ပုဏ္ဏား ငါသည် ယဇ်ကြီး ပူဇော်ရန် အလိုရှိ၏၊ ယင်း (ယဇ်ပူဇော်ခြင်း) သည် ကြာမြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး ငါ၏ စီးပွားချမ်းသာအလို့ငှါ ဖြစ်ရာ၏၊ အသျှင်သည် ငါ့ကို ဆုံးမ (ညွှန်ကြား) ပါလော့"ဟု မိန့်ဆို၏။

လေးပါးသော အဂ်ါအကြောင်း

၃၃၉။ သို့ဖြစ်လျှင် အသျှင်မင်း၏ နိုင်ငံ၌ နိဂုံးဇနပုဒ်နေ အကြင် အရံမင်းတို့သည် ရှိကုန်၏၊ အသျှင်မင်းသည် ထို (အရံမင်း) တို့ကို ဤသို့ တိုင်ပင်တော်မူပါ – "အသျှင်တို့ ငါသည် ယဇ်ကြီးပူဇော်ရန် အလိုရှိ၏၊ ယင်း (ယဇ်ပူဇော်ခြင်း) သည် ကြာမြင့်စွာသောကာလပတ်လုံး ငါ၏ စီးပွားချမ်းသာအလို့ငှါ ဖြစ်ရာ၏၊ အသျှင်တို့သည် ငါ့အား (ယဇ်ပူဇော်ရန်) သဘောတူပါကုန်လော့"ဟု တိုင်ပင်တော်မူပါ။အသျှင်မင်း၏ နိုင်ငံ၌ နိဂုံးဇနပုဒ်နေ အကြင် အမတ် မင်းမှူထမ်းတို့သည် ရှိကုန်၏။ပ။အသျှင်မင်း၏ နိုင်ငံ၌ နိဂုံးဇနပုဒ်နေ အကြင် ပုဏ္ဏား သူဌေးတို့သည် ရှိကုန်၏။ပ။အသျှင်မင်း၏ နိုင်ငံ၌ နိဂုံးဇနပုဒ်နေ ဥစ္စာအစုအပုံရှိသော အကြင်သူကြွယ်တို့သည် ရှိကုန်၏၊

အသျှင်မင်းသည် ထိုသူကြွယ်တို့ကို ဤသို့ တိုင်ပင်တော်မူပါ – "အချင်းတို့ ငါသည် ယဇ်ကြီးပူဇော်ရန် အလိုရှိ၏၊ ယင်း (ယဇ်ပူဇော်ခြင်း) သည် ကြာမြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး ငါ၏ စီးပွားချမ်းသာအလို့ငှါ ဖြစ်ရာ၏၊ အချင်းတို့သည် ငါ့အား (ယဇ်ပူဇော်ရန်) သဘောတူပါကုန်လော့"ဟု တိုင်ပင်တော်မူပါ ဟူ၍ လျှောက်၏။

ပုဏ္ဏား မဟာဝိဇိတမင်းသည် "အချင်း ကောင်းပါပြီ"ဟု ပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏားအား ဝန်ခံပြီးလျှင် မိမိ၏နိုင်ငံ၌ နိဂုံးဇနပုဒ်နေ အကြင် အရံမင်းတို့သည် ရှိကုန်၏၊ ထို (အရံမင်း) တို့ကို ဤသို့ တိုင်ပင်တော်မူ၏ – "အသျှင်တို့ ငါသည် ယဇ်ကြီးပူဇော်ရန် အလိုရှိ၏၊ ယင်း (ယဇ်ပူဇော်ခြင်း) သည် ကြာမြင့်စွာသောကာလပတ်လုံး ငါ၏ စီးပွားချမ်းသာ အလို့ငှါ ဖြစ်ရာ၏၊ အသျှင်တို့သည် ငါ့အား (ယဇ်ပူဇော်ရန်) သဘောတူပါကုန်လော့"ဟု တိုင်ပင်တော်မူ၏။

"အသျှင်မင်းသည် ယဇ်ပူဇော်တော်မူပါလော့၊ ယဇ်ပူဇော်ရန် သင့်သော အချိန်ပင်ဖြစ်ပါသည် မင်းကြီး"ဟု (ထိုအရံမင်းတို့သည်) လျှောက်ကုန်၏။

မိမိ၏ နိုင်ငံ၌ နိဂုံးဇနပုဒ်နေ အကြင် အမတ် မင်းမှူထမ်းတို့သည် ရှိကုန်၏။ပ။

မိမိ၏ နိုင်ငံ၌ နိဂုံးဇနပုဒ်နေ အကြင် ပုဏ္ဏားသူဌေးတို့သည် ရှိကုန်၏။ပ။

မိမိ၏ နိုင်ငံ၌ နိဂုံးဇနပုဒ်နေ ဥစ္စာအစုအပုံရှိကုန်သော အကြင်သူကြွယ်တို့သည် ရှိကုန်၏၊ မဟာဝိဇိတမင်းသည် ထိုသူကြွယ်တို့ကို ဤသို့ တိုင်ပင်တော်မူ၏ – "အချင်းတို့ ငါသည် ယဇ်ကြီးပူဇော်ရန် အလိုရှိ၏၊ ယင်း (ယဇ်ပူဇော်ခြင်း) သည် ကြာမြင့်စွာသောကာလပတ်လုံး ငါ၏ စီးပွားချမ်းသာအလို့ငှါ ဖြစ်ရာ၏၊ အချင်းတို့သည် ငါ့အား (ယဇ်ပူဇော်ရန်) သဘောတူပါကုန်လော့"ဟု တိုင်ပင်တော်မူ၏။

"အသျှင်မင်းသည် ယစ်ပူဇော်တော်မူပါလော့၊ ယဇ်ပူဇော်ရန် သင့်သော အချိန်ပင် ဖြစ်ပါသည်၊ မင်းကြီး"ဟု (ထိုသူကြွယ်တို့သည်) လျှောက်ကုန်၏။

ဤသို့လျှင် လေးမျိုးသော ဤသဘောတူ အသင်းအပင်းတို့သည် ထိုယဇ်၏ အရံအတားများ ဖြစ်ကုန်၏။

ရှစ်ပါးသော အင်္ဂါအကြောင်း

၃၄၀။ မဟာဝိဇိတမင်းသည် ရှစ်ပါးသော အင်္ဂါနှင့် ပြည့်စုံ၏။

(၁) အမိဘက် အဖဘက် နှစ်ဖက်စလုံးတို့မှ ကောင်းသော ဇာတ်ရှိ၏၊ ဘိုးဘေး ခုနစ်ဆက်တိုင် အောင်မျိုးရိုးသန့်သော အမိဝမ်းရှိ၏၊ ဇာတ်နှင့်စပ်သော စကားဖြင့် အပယ်မခံရ၊ အကဲ့ရဲ့ မခံရ။

(၂) အဆင်းလှ၏၊ ရှုချင်ဖွယ်ရှိ၏၊ ကြည်ညိုဖွယ်ရှိ၏၊ မြတ်သော အဆင်း သဏ္ဌာန်နှင့် ပြည့်စုံ၏၊ ဗြဟ္မာနှင့်တူသော အဆင်းရှိ၏၊ ဗြဟ္မာနှင့်တူသော ကိုယ်ရှိ၏၊ ခံ့ညားသော ကိုယ်ခန္ဓာရှိ၏။

(၃) ကြွယ်ဝ၏၊ များသော ဥစ္စာရှိ၏၊ များသော စည်းစိမ်ရှိ၏၊ များသော ရွှေငွေရှိ၏၊ များသောနှစ်သက်ဖွယ် အသုံးအဆောင်ရှိ၏၊ များသော ဥစ္စာစပါးရှိ၏၊ ပြည့်သော ဘဏ္ဍာတိုက် ကျီကြီးရှိ၏။

(၄) ဗိုလ်ပါအင်အား ရှိ၏၊ သစ္စာရှိသော အမိန့်ကို ရှိသေစွာ လိုက်နာသော အင်္ဂါလေးပါးရှိသောစစ်သည်နှင့် ပြည့်စုံ၏၊ (စစ်သည်ဗိုလ်ပါ) အခြံအရံဖြင့် ရန်သူတို့ကို ဖိနှိပ်လွှမ်းမိုးနေသကဲ့သို့ ဖြစ်၏။

(၅) သဒ္ဓါတရားရှိ၏၊ ပေးကမ်းစွန့်ကြဲတတ်၏၊ (အမြတ်ကို ပေးတတ်သော) အလှူရှင်ဖြစ်၏၊ ရဟန်းပုဏ္ဏား အထီးကျန်သူ ခရီးသွား ဖုန်းတောင်းယာစကာတို့အတွက် မပိတ်သော တံခါး ရှိ၏၊ ရေတွင်းသဖွယ်ဖြစ်၍ ကောင်းမှုတို့ကို ပြု၏။

(၆) အထူးထူး အပြားပြား များသော အကြားအမြင်နှင့် ပြည့်စုံ၏။

(၇) ဤသည်ကား ဤစကား၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်တည်း၊ ဤသည်ကား ဤစကား၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်တည်းဟု ထိုထိုစကား၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို သိ၏။

(၈) ပညာရှိ၏၊ လိမ္မာ၏၊ ထက်မြက်သော ဉာဏ်ရှိ၏၊ ဖြစ်ပြီး ဖြစ်ဆဲ ဖြစ်လတ္တံ့ အကျိုးတို့ကိုကြံဆခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်၏။

မဟာဝိဇိတမင်းသည် ဤရှစ်ပါးသော အင်္ဂါတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏၊ ဤသို့လျှင် ရှစ်ပါးသော ဤအင်္ဂါတို့သည်လည်း ထိုယဇ်၏သာလျှင် အရံအတားများ ဖြစ်ကြကုန်၏၊

လေးပါးသော အင်္ဂါအကြောင်း

၃၄၁။ (ထို့ပြင်) ပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏားသည်လည်း လေးပါးသော အင်္ဂါတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။

(၁) အမိဘက် အဖဘက် နှစ်ဖက်စလုံးတို့မှ ကောင်းသော ဇာတ်ရှိ၏၊ ဘိုးဘေးခုနစ်ဆက်တိုင် အောင်မျိုးရိုးသန့်သော အမိုဝမ်းရှိ၏၊ ဇာတ်နှင့်စပ်သော စကားဖြင့် အပယ်မခံရ၊ အကဲ့ရဲ့မခံရ။

(၂) ဝေဒကျမ်းလာ ဂါထာတို့ကို ရွတ်ဆိုတတ်၏၊ ဝေဒကျမ်းတို့ကို ဆောင်၏၊ အဘိဓာန် 'နိဃဏ္ဍု' ကျမ်း၊ အလင်္ကာ 'ကေဋုဘ' ကျမ်း၊ သဒ္ဒါ 'အက္ခရပ္ပဘေဒ' ကျမ်း၊ ငါးခုမြောက် ဣတိဟာသ ကျမ်းနှင့်တကွဗေဒင်သုံးပုံတို့၏ တစ်ဖက်ကမ်းသို့ ရောက်၏၊ ပဒကျမ်းကို တတ်၏၊ ဗျာကရဏ်းကျမ်းကို တတ်၏၊ လောကာယတကျမ်း၊ မဟာပုရိသလက္ခဏာကျမ်းတို့၌ အကြွင်းမဲ့ တတ်မြောက်၏။

(၃) သီလရှိ၏၊ ကြီးပွါးသော သီလရှိ၏၊ ကြီးပွါးသော သီလနှင့် ပြည့်စုံ၏။

(၄) ပညာရှိ၏၊ လိမ္မာ၏၊ ထက်မြက်သော ဉာဏ်ရှိ၏၊ ယဇ်ယောက်မကိုင်သော သူတို့တွင် ပဌမသော်လည်းကောင်း ဒုတိယသော်လည်းကောင်း ဖြစ်၏။

ပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏားသည် ဤလေးပါးသော အင်္ဂါတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏၊ ဤသို့လျှင် လေးပါးသောဤအင်္ဂါတို့သည်လည်း ထိုယဇ်၏သာလျှင် အရံအတားများ ဖြစ်ကြကုန်၏။

သုံးပါးသော စိတ်ထား

၃၄၂။ ပုဏ္ဏား ထိုအခါ ပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏားသည် မဟာဝိဇိတမင်းအား ယဇ်မပူဇော်မီ ရှေးဦးစွာ ပင်လျှင်သုံးပါးသော စိတ်ထားတို့ကို ညွှန်ကြား၏ –

(၁) ယဇ်ကြီးပူဇော်ရန် ကြံစည်တောင့်တနေသော (ကာလ၌) အသျှင်မင်းအား "များစွာသော ငါ၏စည်းစိမ်အစုသည် ကုန်ခန်းလိမ့်တကား"ဟု တစ်စုံတစ်ခုသော နှလုံးမသာခြင်းသည် ဖြစ်ရာ၏၊ အသျှင်မင်းသည် ထို (သို့သော) နှလုံးမသာခြင်းကို မဖြစ်စေသင့်ပါ။

(၂) ယဇ်ကြီးပူဇော်ဆဲ (ကာလ၌) အသျှင်မင်းအား "များစွာသော ငါ၏ စည်းစိမ်အစုသည် ကုန်ခန်း၏တကား"ဟု တစ်စုံတစ်ခုသော နှလုံးမသာခြင်းသည် ဖြစ်ရာ၏၊ အသျှင်မင်းသည် ထို (သို့သော) နှလုံးမသာခြင်းကို မဖြစ်စေသင့်ပါ။

(၃) ယဇ်ကြီးပူဇော်ပြီးသော (ကာလ၌) အသျှင်မင်းအား "များစွာသော ငါ၏ စည်းစိမ်အစုသည် ကုန်ခန်းလေပြီတကား"ဟု တစ်စုံတစ်ခုသော နှလုံးမသာခြင်းသည် ဖြစ်ရာ၏၊ အသျှင်မင်းသည် ထို (သို့သော) နှလုံးမသာခြင်းကို မဖြစ်စေသင့်ပါ။

ပုဏ္ဏား ဤသုံးပါးသော စိတ်ထားတို့ကို ပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏားသည် မဟာဝိဇိတမင်းအား ယဇ်မပူဇော်မီရှေးဦးကပင်လျှင် ညွှန်ကြား၏။

ဆယ်ပါးသော အခြင်းအရာ

၃၄၃။ ပုဏ္ဏား ထိုအခါ ပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏားသည် မဟာဝိဇိတမင်းအား (ဤ၂ဆိုလတ္တံ့သော) ဆယ်ပါး သောအခြင်းအရာတို့ဖြင့် အလှူခံတို့အပေါ်၌ (ဖြစ်တတ်သော) နှလုံးမသာခြင်းကို ယဇ်မပူဇော်မီ ရှေးဦးကပင်လျှင် ပယ်ဖျောက်၏ – (၁) အသျှင်၏ ယဇ်ပွဲသို့ အသက်ကို သတ်လေ့ရှိသော သူတို့သည်လည်းကောင်း၊ အသက်သတ်ခြင်းမှရှောင်ကြဉ်သော သူတို့သည်လည်းကောင်း လာကုန်လတ္တံ့၊ ထိုသူတို့တွင် အကြင်သူတို့သည် အသက်ကို သတ်လေ့ရှိကုန်၏၊ ထို (အသက်သတ်ခြင်း) ကြောင့် ထိုသူတို့အားသာ (မကောင်းကျိုးဖြစ်ပါလတ္တံ့)၊ ထိုသူတို့တွင် အကြင် သူတို့သည် အသက်သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ကုန်၏၊ ထို သူတို့ကို အာရုံပြု၍ အသျှင်သည် ပေးလှူပူဇော်ပါလော့၊ အသျှင်သည် စွန့်ကြဲပါလော့၊ အသျှင်သည်ဝမ်းမြောက်ပါလော့၊ အသျှင်သည် မိမိသန္တာန်၌ စိတ်ကိုသာ ကြည်စေပါလော။

(၂) အသျှင်၏ ယဇ် (ပွဲ) သို့ ခိုးယူလေ့ရှိသော သူတို့သည်လည်းကောင်း၊ ခိုးယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ် သောသူတို့သည်လည်းကောင်း လာကုန်လတ္တံ့။ပ။

(၃) ကာမဂုဏ်တို့၌ မှားယွင်းစွာ ကျင့်လေ့ရှိသော သူတို့သည်လည်းကောင်း၊ ကာမဂုဏ်တို့၌မှားယွင်းစွာကျင့်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သော သူတို့သည်လည်းကောင်း။

(၄) မဟုတ်မမှန်ပြောလေ့ရှိသော သူတို့သည်လည်းကောင်း၊ မဟုတ်မမှန်ပြောခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သောသူတို့သည်လည်းကောင်း။

(၅) ကုန်းစကားကို ပြောလေ့ရှိသော သူတို့သည်လည်းကောင်း၊ ကုန်းစကားမှ ရှောင်ကြဉ်သောသူတို့သည်လည်းကောင်း။

(၆) ရှန့်ကြမ်းသော စကားကို ပြောလေ့ရှိသော သူတို့သည်လည်းကောင်း၊ ရှန့်ကြမ်းသော စကားမှ ရှောင်ကြဉ်သော သူတို့သည်လည်းကောင်း။

(၇) ပြိန်ဖျင်းသော စကားကို ပြောလေ့ရှိသော သူတို့သည်လည်းကောင်း၊ ပြိန်ဖျင်းသော စကားမှရှောင်ကြဉ်သော သူတို့သည်လည်းကောင်း။

(၈) လိုချင်တပ်မက်ခြင်း 'အဘိဇ္ဈာ' ရှိသော သူတို့သည်လည်းကောင်း၊ လိုချင်တပ်မက်ခြင်း 'အဘိဇ္ဈာ' မရှိသော သူတို့သည်လည်းကောင်း။

(၉) ပျက်စီးစေလိုသော စိတ်ရှိသော သူတို့သည်လည်းကောင်း၊ ပျက်စီးစေလိုသော စိတ်မရှိသောသူတို့သည်လည်းကောင်း။

(၁၀) မှားသော အယူရှိသော သူတို့သည်လည်းကောင်း၊ မှန်သော အယူရှိသော သူတို့သည်လည်းကောင်း လာကုန်လတ္တံ့၊ ထိုသူတို့တွင် အကြင်သူတို့သည် မှားသော အယူရှိကုန်၏၊ ထို (မှားသောအယူ) ကြောင့် ထိုသူတို့အားသာ (မကောင်းကျိုးဖြစ်ပါလတ္တံ့) ထိုသူတို့တွင် အကြင် သူတို့သည်မှန်သော အယူရှိကုန်၏၊ ထိုသူတို့ကို အာရုံပြု၍ အသျှင်သည် ပေးလှူပူဇော်ပါ လော့၊ အသျှင်သည်စွန့်ကြဲပါလော့၊ အသျှင်သည် ဝမ်းမြောက်ပါလော့၊ အသျှင်သည် မိမိသန္တာန်၌ စိတ်ကိုသာကြည်စေပါလော။

ပုဏ္ဏား ဤသို့လျှင် ပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏားသည် မဟာဝိဇိတမင်းအား ဤဆယ်ပါးသော အခြင်းအရာ တို့ဖြင့်အလျှုံခံတို့ အပေါ်၌ (ဖြစ်တတ်သော) နှလုံးမသာခြင်းကို ယဇ်မပူဇော်မီ ရှေးဦးကပင်လျှင် ပယ်ဖျောက်၏၊

တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော အကြောင်း

၃၄၄။ ပုဏ္ဏား ထိုအခါ ပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏားသည် ယဇ်ကြီးပူဇော်ဆဲ ဖြစ်သော မဟာဝိဇိတမင်းအား (ဤဆိုလတ္တံ့သော) တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် (အကျိုးစီးပွားကို) ကောင်းစွာ ပြ၏၊ စိတ်ကို ကောင်းစွာ ဆောက်တည်စေ၏၊ ကောင်းစွာ ထက်သန်စေ၏၊ ကောင်းစွာ ရွှင်လန်းစေ၏ – (၁) မင်းကြီး ယဇ်ပူဇော်ဆဲ ဖြစ်သော အသျှင်မင်းအား "မဟာဝိဇိတမင်းသည် ယဇ်ကြီးပူဇော်၏၊ ထို (မင်း) သည် နိဂုံးဇနပုဒ်နေ အရံမင်းတို့ကို မတိုင်ပင်၊ ထိုသို့ဖြစ်လျက် အသျှင်မင်းသည် ဤသို့သဘောရှိသော ယဇ်ကြီးကို ပူဇော်ဘိ၏"ဟု ပြောဆိုမည့်သူ တစ်စုံတစ်ယောက်သည် ရှိသော်လည်းရှိရာ၏၊ (သို့သော်) ဤသို့လည်း အသျှင်မင်းအား ပြောဆိုသူသည် တရား သဖြင့် (ပြောဆိုသူ) မဖြစ်နိုင်ပါ၊ အကြောင်းသော်ကား အသျှင်မင်းသည် နိဂုံးဇနပုဒ်နေ အရံမင်းတို့ကို တိုင်ပင်ပြီး ဖြစ်ပါ၏။

ဤ (အကြောင်း) ကြောင့်လည်း ဤ (ယဇ်ကြီးပူဇော်သင့်သည့် အဖြစ်) ကို အသျှင်မင်းသည် သိပါလော့၊ အသျှင်သည် ပေးလှူပူဇော်ပါလော့၊ အသျှင်သည် စွန့်ကြဲပါလော့၊ အသျှင်သည်ဝမ်းမြောက်ပါလော့၊ အသျှင်သည် မိမိသန္တာန်၌ စိတ်ကိုသာ ကြည်စေပါလော။

(၂) မင်းကြီး ယဇ်ပူဇော်ဆဲဖြစ်သော အသျှင်မင်းအား မဟာဝိဇိတမင်းသည် ယဇ်ကြီးပူဇော်၏၊ ထို (မင်း) သည် နိဂုံးဇနပုဒ်နေ အမတ်မင်းမှူထမ်းတို့ကို မတိုင်ပင်။ပ။

(၃) နိဂုံးဇနပုဒ်နေ ပုဏ္ဏားသူဌေးတို့ကို။ပ။

(၄) နိဂုံးဇနပုဒ်နေ ဥစ္စာအစုအပုံရှိသော သူကြွယ်တို့ကို မတိုင်ပင်၊ ထိုသို့ဖြစ်လျက် အသျှင်မင်းသည်ဤသို့သဘောရှိသော ယဇ်ကြီးကို ပူဇော်ဘိ၏ဟု ပြောဆိုမည့်သူ တစ်စုံတစ်ယောက်သည် ရှိသော်လည်းရှိရာ၏၊ (သို့သော်) ဤသို့လည်း အသျှင်မင်းအား ပြောဆိုသူသည် တရားသဖြင့် (ပြောဆိုသူ) မဖြစ်နိုင်ပါ၊ အကြောင်းသော်ကား အသျှင်မင်းသည် နိဂုံးဇနပုဒ်နေ ဥစ္စာအစုအပုံရှိသော သူကြွယ်တို့ကို တိုင်ပင်ပြီးဖြစ်ပါ၏။

ဤ (အကြောင်း) ကြောင့်လည်း ဤ (ယဇ်ကြီးပူဇော်သင့်သည် အဖြစ်) ကို အသျှင်မင်းသည် သိပါ လော့၊ အသျှင်သည် ပေးလှူပူဇော်ပါလော့၊ အသျှင်သည် စွန့်ကြဲပါလော့၊ အသျှင်သည် ဝမ်းမြောက်ပါလော့၊ အသျှင်သည် မိမိသန္တာန်၌ စိတ်ကိုသာ ကြည်စေပါလော။

(၅) ယဇ်ကြီးပူဇော်ဆဲဖြစ်သော အသျှင်မင်းအား "မဟာဝိဇိတမင်းသည် ယဇ်ကြီးပူဇော်၏၊ ထို (မင်း) သည် အမိဘက် အဖဘက် နှစ်ဖက်စလုံးတို့မှ ကောင်းသော ဇာတ် မရှိ၊ ဘိုးဘေးခုနစ်ဆက်တိုင်အောင် မျိုးရိုးသန့်သော အမိဝမ်းလည်း မရှိ၊ ဇာတ်နှင့်စပ်သော စကားဖြင့် အပယ်ခံရ၏၊ အကဲ့ရဲ့ခံရ၏၊ ထိုသို့ဖြစ်လျက် အသျှင်မင်းသည် ဤသို့သဘောရှိသော ယဇ်ကြီးကို ပူဇော်ဘိ၏"ဟုပြောဆိုမည့်သူ တစ်စုံတစ်ယောက်သည် ရှိသော်လည်း ရှိရာ၏၊ (သို့သော်) ဤသို့လည်း အသျှင်မင်းအားပြောဆိုသူသည် တရားသဖြင့် (ပြောဆိုသူ) မဖြစ်ပါ၊

အကြောင်းသော်ကား အသျှင်မင်းသည် အမိဘက်အဖဘက် နှစ်ဖက်စလုံးတို့မှ ကောင်းသော ဇာတ်ရှိပါ၏၊ ဘိုးဘေး ခုနစ်ဆက်တိုင်အောင် မျိုးရိုးသန့်သောအမိဝမ်းလည်း ရှိပါ၏၊ ဇာတ်နှင့်စပ်သော စကားဖြင့် အပယ် မခံရပါ၊ အကဲ့ရဲ့ မခံရပါ။

ဤ (အကြောင်း) ကြောင့်လည်း ဤ (ယဇ်ကြီးပူဇော်သင့်သည့် အဖြစ်) ကို အသျှင်မင်းသည် သိပါ လော့၊ အသျှင်သည် ပေးလှူပူဇော်ပါလော့၊ အသျှင်သည် စွန့်ကြဲပါလော့၊ အသျှင်သည် ဝမ်းမြောက်ပါလော့၊ အသျှင်သည် မိမိသန္တာန်၌ စိတ်ကိုသာ ကြည်စေပါလော။

(၆) ယဇ်ကြီးပူဇော်ဆဲဖြစ်သော အသျှင်မင်းအား "မဟာဝိဇိတမင်းသည် ယဇ်ကြီးပူဇော်၏၊ ထို (မင်း) သည် အဆင်းမလှ၊ ရှုချင်ဖွယ် မရှိ၊ ကြည်ညိုဖွယ် မရှိ၊ ကောင်းမြတ်သော အဆင်း သဏ္ဌာန်နှင့်မပြည့်စုံ၊ ဗြဟ္မာနှင့်တူသော အဆင်း မရှိ၊ ဗြဟ္မာနှင့်တူသော ကိုယ်မရှိ၊ မခံ့ညား သေးသိမ်သောကိုယ်ခန္ဓာ ရှိ၏။ပ။

(၇) မကြွယ်ဝ၊ များသော ဥစ္စာ မရှိ၊ များသော စည်းစိမ် မရှိ၊ များသော ရွှေငွေ မရှိ၊ များသောနှစ်သက်ဖွယ် အသုံးအဆောင် မရှိ၊ များသော ဥစ္စာစပါး မရှိ၊ ပြည့်သော ဘဏ္ဍာတိုက် ကျီကြမရှိ။ပ။

(၈) ဗိုလ်ပါအင်အား မရှိ၊ သစ္စာရှိသော အမိန့်ကို ရှိသေစွာ လိုက်နာသော အင်္ဂါလေးပါးရှိသောစစ်သည်နှင့်လည်း မပြည့်စုံ၊ (စစ်သည်ဗိုလ်ပါ) အခြေအရံဖြင့် ရန်သူတို့ကို ဖိနှိပ်လွှမ်းမိုးနေ သကဲ့သို့လည်းမဖြစ်။ပ။

(၉) သဒ္ဓါတရားလည်း မရှိ၊ မပေးကမ်း မစွန့်ကြဲတတ်၊ (အမြတ်ကို ပေးတတ်သော) အလှူ ရှင် လည်းမဟုတ်၊ ရဟန်း ပုဏ္ဏား အထီးကျန်သူ ခရီးသွား ဖုန်းတောင်းယာစကာတို့အတွက် မပိတ်သောတံခါးရှိသည်လည်း မဟုတ်၊ ရေတွင်းသဖွယ်ဖြစ်၍ ကောင်းမှုတို့ကို ပြုသည် လည်း မဟုတ်။ပ။ (၁၀) အထူးထူး အပြားပြား များသော အကြားအမြင်နှင့်လည်း မပြည့်စုံ။ပ။

(၁၁) ဤသည်ကား ဤစကား၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်တည်း၊ ဤသည်ကား ဤစကား၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်တည်းဟု ထိုထိုစကား၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကိုလည်း မသိ။ပ။

(၁၂) ပညာမရှိ၊ မလိမ္မာ၊ ထက်မြက်သော ဉာဏ်မရှိ၊ ဖြစ်ပြီး ဖြစ်ဆဲ ဖြစ်လတ္တံ့ အကျိုးတို့ကိုကြံဆခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်၊ ထိုသို့ဖြစ်လျက် အသျှင်မင်းသည် ဤသို့ သဘောရှိသော ယဇ်ကြီးကိုပူဇော်ဘိ၏ဟု ပြောဆိုမည့်သူ တစ်စုံတစ်ယောက်သည်ရှိသော်လည်း ရှိရာ၏၊ (သို့သော်) ဤသို့လည်းအသျှင်မင်းအား ပြောဆိုသူသည် တရားသဖြင့် ပြောဆိုသူ မဖြစ်ပါ၊ အကြောင်းသော်ကား အသျှင်မင်းသည် ပညာရှိ၏၊ လိမ္မာ၏၊ ထက်မြက်သော ဉာဏ်ရှိ၏၊ ဖြစ်ပြီး ဖြစ်ဆဲ ဖြစ်လတ္တံ့အကျိုးတို့ကို ကြံဆခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်ပါ၏။

ဤ (အကြောင်း) ကြောင့်လည်း ဤ (ယဇ်ကြီးပူဇော်သင့်သည့် အဖြစ်) ကို အသျှင်မင်းသည် သိပါလော့၊ အသျှင်သည် ပေးလှူပူဇော်ပါလော့၊ အသျှင်သည် စွန့်ကြဲပါလော့၊ အသျှင်သည် ဝမ်းမြောက်ပါလော့၊ အသျှင်သည် မိမိသန္တာန်၌ စိတ်ကိုသာ ကြည်စေပါလော။

(၁၃) ယဇ်ကြီးပူဇော်ဆဲဖြစ်သော အသျှင်မင်းအား "မဟာဝိဇိတမင်းသည် ယဇ်ကြီးပူဇော်၏၊ ထိုမင်း၏ပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏားသည် အမိဘက် အဖဘက် နှစ်ဖက်စလုံးတို့မှ ကောင်းသော ဇာတ်မရှိ၊ ဘိုးဘေးခုနစ်ဆက်တိုင်အောင် မျိုးရိုးသန့်သော အမိဝမ်းလည်း မရှိ၊ ဇာတ်နှင့် စပ်သောစကားဖြင့် အပယ်ခံရ၏၊ အကဲ့ရဲ့ခံရ၏၊ ထိုသို့ ဖြစ်လျက် အသျှင်မင်းသည် ဤသို့ သဘောရှိသော

ယဇ်ကြီးကို ပူဇော်ဘိ၏"ဟု ပြောဆိုမည့်သူ တစ်စုံတစ်ယောက်သည် ရှိသော် လည်း ရှိရာ၏၊ (သို့သော်) ဤသို့လည်း အသျှင်မင်းအား ပြောဆိုသူသည် တရားသဖြင့် (ပြောဆိုသူ) မဖြစ်ပါ၊ အကြောင်းသော်ကားအသျှင်မင်း၏ ပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏားသည် အမိဘက် အဖဘက် နှစ်ဖက်စလုံးတို့မှ ကောင်းသော ဇာတ်ရှိပါ၏၊ ဘိုးဘေးခုနစ်ဆက်တိုင်အောင် မျိုးရိုးသန့်သော အမိဝမ်းလည်း ရှိပါ၏၊ ဇာတ်နှင့်စပ်သော စကားဖြင့်အပယ်မခံရပါ၊ အကဲ့ရဲ့မခံရပါ။

ဤ (အကြောင်း) ကြောင့်လည်း ဤ (ယဇ်ကြီးပူဇော်သင့်သည့် အဖြစ်) ကို အသျှင်မင်းသည် သိပါလော့၊ အသျှင်သည် ပေးလှူပူဇော်ပါလော့၊ အသျှင်သည် စွန့်ကြဲပါလော့၊ အသျှင်သည် ဝမ်းမြောက်ပါလော့၊ အသျှင်သည် မိမိသန္တာန်၌ စိတ်ကိုသာ ကြည်စေပါလော။

(၁၄) ယဇ်ကြီးပူဇော်ဆဲဖြစ်သော အသျှင်မင်းအား "မဟာဝိဇိတမင်းသည် ယဇ်ကြီးပူဇော်၏၊ ထိုမင်း၏ပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏားသည် ဝေဒကျမ်းလာ ဂါထာတို့ကို မရွတ်ဆိုတတ်၊ ဝေဒကျမ်း တို့ကို မဆောင်၊ အဘိဓာန် 'နိဃဏ္ဍု' ကျမ်း၊ အလင်္ကာ 'ကေဋ္ဌဘ' ကျမ်း၊ သဒ္ဒါ 'အက္ခရပ္ပဘေဒ' ကျမ်း၊ ငါးခုမြောက် ဣတိဟာသကျမ်းနှင့်တကွ ဗေဒင်သုံးပုံတို့၏ တစ်ဖက်ကမ်းသို့ မရောက်၊ ပဒကျမ်းကိုမတတ်၊ ဗျာကရဏ်းကျမ်းကို မတတ်၊ လောကာယတကျမ်း၊ မဟာပုရိသ လက္ခဏာကျမ်းတို့၌ အကြွင်းမဲ့မတတ်မြောက်။ပ။

(၁၅) ထို (မင်း)၏ ပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏားသည် သီလလည်း မရှိ၊ တိုးပွါးပြီးသော သီလလည်း မရှိ၊ တိုးပွါးပြီးသော သီလနှင့်လည်း မပြည့်စုံ။ပ။

(၁၆) ထို (မင်း)၏ ပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏားသည် ပညာလည်း မရှိ၊ မလိမ္မာ၊ ထက်မြက်သော ဉာဏ်လည်းမရှိ၊ ယဇ်ယောက်မကိုင်သော သူတို့တွင် ပဌမသော်လည်းကောင်း၊ ဒုတိယသော်လည်းကောင်းမဖြစ်၊ ထိုသို့ဖြစ်လျက် အသျှင်မင်းသည် ဤသို့သဘောရှိသော ယဇ်ကြီးကို ပူဇော်ဘိ၏"ဟု ပြောဆိုမည့်သူ တစ်စုံတစ်ယောက်သည် ရှိသော်လည်း ရှိရာ၏၊ (သို့သော်) ဤသို့လည်း အသျှင်မင်းအားပြောဆိုသူသည် တရားသဖြင့် (ပြောဆိုသူ) မဖြစ်ပါ။ အကြောင်းသော်ကား အသျှင်မင်း၏ ပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏားသည် ပညာရှိ၏၊ လိမ္မာ၏၊ ထက်မြက်သော ဉာဏ်ရှိ၏။ ယဇ်ယောက်မကိုင်သော သူတို့တွင်ပဌမသော်လည်းကောင်း ဒုတိယသော်လည်းကောင်း ဖြစ်ပါ၏။

ဤ (အကြောင်း) ကြောင့်လည်း ဤ (ယဇ်ကြီးပူဇော်သင့်သည့် အဖြစ်) ကို အသျှင်မင်းသည် သိပါလော့၊ အသျှင်သည် ပေးလှူပူဇော်ပါလော့၊ အသျှင်သည် စွန့်ကြဲပါလော့၊ အသျှင်သည် ဝမ်းမြောက်ပါလော့၊ အသျှင်သည် မိမိသန္တာန်၌ စိတ်ကိုသာ ကြည်စေပါလော။

ပုဏ္ဏား (ဤသို့လျှင်) ပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏားသည် ယဇ်ကြီးပူဇော်ဆဲဖြစ်သော မဟာဝိဇိတမင်းအားဤတစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် (အကျိုးစီးပွားကို) ကောင်းစွာ ပြ၏၊ စိတ်ကို ကောင်းစွာဆောက်တည်စေ၏၊ ကောင်းစွာ ထက်သန်စေ၏၊ ကောင်းစွာ ရွှင်လန်းစေ၏။

၃၄၅။ ပုဏ္ဏား ထိုအလှူ (ယဇ်) ပွဲ၌မူကား နွားတို့ကို မသတ်ရကုန်၊ ဆိတ်နှင့် သိုးတို့ကိုလည်းမသတ်ရကုန်၊ ကြက် ဝက်တို့ကိုလည်း မသတ်ရကုန်၊ အမျိုးမျိုးသော သတ္တဝါတို့ကိုလည်း မသတ်ရကုန်၊ ယဇ်တိုင်အလို့ငှါ သစ်ပင်တို့ကိုလည်း မခုတ်ဖြတ်ရကုန်၊ ယဇ်အခင်းလို့ငှါ သမန်းမြက်တို့ကိုလည်း ် မရိတ်ရကုန်၊ ထို (မဟာဝိဇိတမင်း)၏ ကျွန်အစေအပါး အမှုလုပ်တို့သည်လည်း တုတ်ဖြင့် ခြိမ်းခြောက်သောကြောင့်ဘေးဖြင့်

ခြိမ်းခြောက်သောကြောင့် မျက်ရည်ရွဲစိုင်ကုန်လျက် အမှုတို့ကို ပြုလုပ်ကြသည် မဟုတ်ကုန်၊ စင်စစ်သော်ကား အလိုရှိသူတို့သာ ပြုလုပ်ကြရကုန်၏၊ အလိုမရှိသူတို့သည် မပြုလုပ်ကြရကုန်၊ အလိုရှိသော အမှုကိုသာ ပြုလုပ် ကြရကုန်၏၊ အလိုမရှိသော အမှုကို မပြုလုပ်ကြရကုန်၊ ထိုအလှူ (ယဇ်) ပွဲသည် ထောပတ် ဆီ ဆီဦး နို့ဓမ်း ပျား တင်လဲဖြင့်[၂] သာလျှင် ပြီးဆုံးခြင်းသို့ရောက်၏။

၃၄ဖ။ ပုဏ္ဏား ထိုအခါ နိဂုံးဇနပုဒ်နေ အရံမင်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ နိဂုံးဇနပုဒ်နေ အမတ်မင်းမှူထမ်းတို့သည်လည်ကောင်း၊ နိဂုံးဇနပုဒ်နေ ပုဏ္ဏားသူဌေးတို့သည်လည်းကောင်း၊ နိဂုံးဇနပုဒ်နေ ဥစ္စာအစုအပုံရှိသော သူကြွယ်တို့သည်လည်းကောင်း များစွာသော ဥစ္စာကို ယူလျက် မဟာဝိဇိတမင်းသို့ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် "မင်းမြတ် မင်းမြတ်ကိုသာ ရည်ရွယ်၍ ဤများစွာသော ဥစ္စာကို ဆောင်ခဲ့ပါ၏၊ မင်းမြတ်သည် ထို (ဥစ္စာ) ကို ခံယူတော်မူပါ"ဟု လျှောက်ကုန်၏။

အချင်းတို့ အလိုမရှိပြီ၊ တရားသော အခွန်အတုတ်ဖြင့် စုဆောင်းထားသော ဤငါ့ဥစ္စာသည်လည်း များလှ၏၊ ထို (သင်တို့၏ဥစ္စာ) သည်လည်း သင်တို့၏ (ဥစ္စာပင်) ဖြစ်ပါစေ၊ ဤ (ငါ့ဥစ္စာ) မှလည်း ထပ်၍ယူကုန်ဦးလော့ဟု မိန့်၏။

ဤသို့ မဟာဝိဇိတမင်းက ငြင်းပယ်လိုက်သည်ရှိသော် ထိုသူတို့သည် တစ်ခုသော နေရာသို့ ဖဲသွားကြပြီးလျှင် "ဤဥစ္စာတို့ကို မိမိတို့အိမ်သို့ တစ်ဖန်ပြန်၍ ယူဆောင်သည်ရှိသော် ငါတို့အားမလျောက်ပတ်၊ မဟာဝိဇိတမင်းသည် ယဇ်ကြီးပူဇော်၏၊ ယခုငါတို့သည် ထိုမင်းသို့ အတုလိုက်၍ယဇ်ပူဇော်ကုန်အံ့"ဟု အညီအညွတ် ကြံစည်ဆုံးဖြတ်ကုန်၏။

၃၄ဂ။ ပုဏ္ဏား ထိုအခါ နိဂုံးဇနပုဒ်နေ အရံမင်းတို့သည် အလှူ (ယဇ်) ဝင်း၏[၃] အရှေ့မျက်နှာ၌အလှူပွဲတို့ကို ဖြစ်စေကုန်၏၊ နိဂုံးဇနပုဒ်နေ အမတ် မင်းမှူထမ်းတို့သည် အလှူ (ယဇ်) ဝင်း၏ တောင်မျက်နှာ၌ အလှူပွဲတို့ကို ဖြစ်စေကုန်၏၊ နိဂုံးဇနပုဒ်နေ ပုဏ္ဏားသူဌေးတို့သည် အလှူ (ယဇ်) ဝင်း၏အနောက်မျက်နှာ၌ အလှူပွဲတို့ကို ဖြစ်စေကုန်၏၊ နိဂုံးဇနပုဒ်နေ ဥစ္စာအစုအပုံရှိသော သူကြွယ်တို့သည်အလှူ (ယဇ်) ဝင်း၏ မြောက်မျက်နှာ၌ အလှူပွဲတို့ကို ဖြစ်စေကုန်၏။

ပုဏ္ဏား ထိုအလှူ (ယဇ်) ပွဲတို့၌လည်း နွားတို့ကို မသတ်ရကုန်၊ ဆိတ်နှင့်သိုးတို့ကိုလည်း မသတ် ရကုန်၊ ကြက် ဝက်တို့ကိုလည်း မသတ်ရကုန်၊ အမျိုးမျိုးသော သတ္တဝါတို့ကိုလည်း မသတ်ရကုန်၊ ယဇ်တိုင်အလို့ငှါ သစ်ပင်တို့ကိုလည်း မခုတ်ဖြတ်ရကုန်၊ ယဇ်အခင်းလို့ငှါ သမန်းမြက်တို့ကိုလည်း မရိတ်ရကုန်၊ ထို သူတို့၏ ကျွန် အစေအပါး အမှုလုပ်တို့သည်လည်း တုတ်ဖြင့် ခြိမ်းခြောက်သောကြောင့် ဘေးဖြင့်ခြိမ်းခြောက်သောကြောင့် မျက်ရည်ရွဲစိုင်ကုန်လျက် အမှုတို့ကို ပြုလုပ်ကြရသည် မဟုတ်ကုန်၊ စင်စစ်သော်ကား အလိုရှိသူတို့သာ ပြုလုပ်ကြရကုန်၏၊ အလိုမရှိသူတို့သည် မပြုလုပ်ကြရကုန်၊ အလိုရှိသောအမှုကိုသာ ပြုလုပ်ကြရကုန်၏၊ အလိုမရှိသော အမှုကို မပြုလုပ်ကြရကုန်၊ ထိုအလှူ (ယဇ်) ပွဲတို့သည်လည်း ထောပတ် ဆီ ဆီဦး နို့ဓမ်း ပျား တင်လဲ ဖြင့်သာလျှင် ပြီးဆုံးခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။

ဤ သို့လျှင် လေးမျိုးသော သဘောတူ အသင်းအပင်းတို့လည်းကောင်း၊ မဟာဝိဇိတမင်း၌ ပြည့်စုံ သောရှစ်ပါးသော အင်္ဂါတို့လည်းကောင်း၊ ပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏား၌ ပြည့်စုံသော လေးပါးသော အင်္ဂါတို့လည်းကောင်း၊ သုံးပါးသော စိတ်ထားတို့လည်းကောင်း ပုဏ္ဏား ဤ (အလုံးစုံပါဝင်သော

ယဇ်) ကို သုံးပါးသောစိတ်ထားနှင့် တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော အရံအတားရှိသော ယဇ်၏ပြည့်စုံခြင်းဟုဆိုအပ်၏ ဟူ၍ (ဟောကြား တော်မူ၏)။

၃၄၈။ ဤသို့ ဟောကြားတော်မူသော် ထိုပုဏ္ဏားတို့သည် ပြင်းပြကျယ်လောင်သော အသံဖြင့် ပဲ့တင်ထပ်မျှ (ဤသို့) ပြောဆိုကြကုန်၏ – "သြော် အံ့ဖွယ်ကောင်းသော ယဇ်ပွဲပါပေတကား၊ သြော် အံ့ဖွယ်ကောင်းသည့် ပြည့်စုံသော ယဇ်ပွဲပါပေတကား"ဟု ပြောဆိုကြကုန်၏။

ကူဋေဒန္တပုဏ္ဏားသည်ကား ဆိတ်ဆိတ်သာလျှင် ထိုင်နေ၏၊ ထိုအခါ ထိုပုဏ္ဏားတို့သည် ကူဋေဒန္တပုဏ္ဏားကို "အသျှင်ကူဋေဒန္တသည် ရဟန်းဂေါတမ၏ ကောင်းသော စကားကို ကောင်းသော စကားအနေဖြင့်အဘယ်ကြောင့် ကောင်းချီးမခေါ်သနည်း"ဟု ဆိုကြကုန်၏။

အသျှင်တို့ ငါသည် ရဟန်းဂေါတမ၏ ကောင်းသော စကားကို ကောင်းသော စကားအနေဖြင့်ကောင်းချီ ီးမခေါ်သည် မဟုတ်ပါ၊ အကြင်သူသည် ရဟန်းဂေါတမ၏ ကောင်းသော စကားကို ကောင်းသော စကားအနေဖြင့် ကောင်းချီ ီးမခေါ်ငြားအံ၊ ထိုသူ၏ ဦးခေါင်းသော်လည်း ပြတ်ကျလေရာ၏၊ အသျှင်တို့ စင်စစ်သော်ကား ငါသည် ဤသို့ စဉ်းစားနေပါ၏ –ရဟန်းဂေါတမသည် "ဤသို့ ငါကြားဖူး၏" ဟူ၍သော်လည်းကောင်း "ဤသို့ ဖြစ်ထိုက်၏" ဟူ၍သော်လည်းကောင်း မဆိုမူ၍ "ထိုအခါ၌ ဤသို့ ဖြစ်ဖူး၏၊ ဤသို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်ဖူး၏" ဟူ၍သာလျှင် ဆိုချေ၏။ အချင်းတို့ ထို့ကြောင့် ငါသည် ဤသို့ တွေးထင်မိ၏ "ရဟန်းဂေါတမသည် ထိုစဉ်အခါ၌ ယဇ်၏အရှင်ဖြစ်သော မဟာဝိဇိတမင်းသော်လည်းကောင်း၊ ထိုယဇ်ကို ပူဇော်ရာ၌ ညွှန်ကြားသော ပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏား သော်လည်းကောင်း မရှုတ်ဖြစ်တန်ရာ၏ဟူ၍ ငါထင်မိ၏"ဟု (ပြန်ပြောပြီးလျှင်) –

အသျှင်ဂေါတမသည် ဤသို့သောယဇ်ကို ပူဇော်၍သော်လည်းကောင်း၊ ပူဇော်ရာ၌ ညွှန်ကြား၍သော်လည်းကောင်း ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှနောက်၌ နတ်ပြည်သို့ ကပ်ရောက်ခဲ့သည်ကို အမှတ်ရပါသလောဟု (မြတ်စွာဘုရားအား မေးလျှောက်၏)။

ပုဏ္ဏား ဤသို့သော ယဇ်ကို ပူဇော်၍သော်လည်းကောင်း ပူဇော်ရာ၌ ညွှန်ကြား၍သော်လည်းကောင်း[၄] ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှနောက်၌ နတ်ပြည်သို့ ကပ်ရောက်ခဲ့သည်ကို ငါ အမှတ်ရပါ၏၊ ထိုစဉ်အခါ၌ ငါသည် ထိုယဇ်ကို ပူဇော်ရာ၌ ညွှန်ကြားသော ပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏား ဖြစ်ခဲ့ပေ၏။

၁။ နဒဗ္ဗာ လုယိ်သု ဗရိဟိသတ္ထာယဟူသော ပါဠိမူကို ယူ၍ ပြန်သည်၊ ဗရိဟိသ=ယဇ်ပူဇော်ရာ၌ သမန်းမြက်ဖြင့် ပြုရသောအခင်း (သက္ကဋ္ဌအဘိဓာန်)။

၂။ ထမင်းနှင့် ရောနှောစားရန် သားငါးမပါဟု ဆိုလိုသည်။

၃။ ယညဝါဋ္ဌသ ဟူသော ပါဠိမူကိုယူ၍ ပြန်သည်။ ယညဝါဋ္ဌ=ပူဇော်ရန် စည်းရိုးဖြင့် ပိုင်းခြားထားသောနေရာ (သက္ကဋ္ဌအဘိဓာန်)

၄။ ဤ၌ ယဇိတွာ ဝါ ယာဇေတွာ ဝါဟု ပါဠိရှိသည့်အတိုင်း ပူဇော်၍သော်လည်းကောင်း ပူဇော်ရာ၌ ညွှန်ကြား၍သော်လည်းကောင်းဟု ပြန်ဆိုထားသည်။ သို့သော် ပါဠိတွင် "ယာဇေတွာ"ဟုသာလည်းကောင်း မြန်မာပြန်တွင် "ပူဇော်ရာ၌ ညွှန်ကြား၍"ဟုသာ လည်းကောင်း ရှိသင့်သည်။

♣

အမြဲတမ်းအလှူဖြစ်သော မျိုးရိုးစဉ်ဆက်ယဇ်အလှူ

၃၄၉။ အသျှင်ဂေါတမ သုံးပါးသောစိတ်ထားနှင့် တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော အရံအတားရှိသည့် ပြည့်စုံသော ဤယဇ်ထက် သာ၍နည်းသော ကိစ္စလည်းရှိသော သာ၍နည်းသော အားထုတ်ရမှုလည်းရှိသော သာ၍ များသော အကျိုးလည်းရှိသော သာ၍များသော အာနိသင်လည်းရှိသော ယဇ်သည် ရှိပါသေးသလော။

ပုဏ္ဏား သုံးပါးသော စိတ်ထားနှင့် တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော အရံအတားရှိသည့် ပြည့်စုံသောဤယဇ်ထက် သာ၍နည်းသော ကိစ္စလည်းရှိသော သာ၍နည်းသော အားထုတ်ရမှုလည်းရှိသော သာ၍များသော အကျိုးလည်းရှိသော သာ၍များသော အာနိသင်လည်းရှိသော ယဇ်သည် ရှိသေး၏။

အသျှင်ဂေါတမ သုံးပါးသော စိတ်ထားနှင့် တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော အရံအတားရှိသည့် ပြည့်စုံသောဤယဇ်ထက် သာ၍နည်းသော ကိစ္စလည်းရှိသော သာ၍နည်းသော အားထုတ်ရမှုလည်းရှိသောသာ၍များသော အကျိုးလည်းရှိသော သာ၍များသော အာနိသင်လည်းရှိသော ထိုယဇ်သည် အဘယ်ပါနည်း။

ပုဏ္ဏား သီလရှိသော ရဟန်းတို့အား ရည်ညွှန်း၍ အမြဲတမ်းလှူနေသော မျိုးရိုးစဉ်ဆက် ယဇ် (အလှူ) တို့သည် ရှိကုန်၏၊ ပုဏ္ဏား ဤ (ယဇ်အလှူ) သည် သုံးပါးသောစိတ်ထားနှင့် တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော အရံအတားရှိသည့် ပြည့်စုံသော ယင်းယဇ်ထက် သာ၍နည်းသော ကိစ္စလည်း ရှိ၏၊ သာ၍နည်းသော အားထုတ်ရမှုလည်း ရှိ၏၊ သာ၍ များသော အကျိုးလည်း ရှိ၏၊ သာ၍များသော အာနိသင်လည်းရှိ၏။

အသျှင်ဂေါတမ အမြဲတမ်းအလှူဖြစ်သော ထိုမျိုးရိုးစဉ်ဆက် ယဇ် (အလှူ) သည် သုံးပါးသော စိတ်ထားနှင့် တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော အရံအတားရှိသည့် ပြည့်စုံသော ယင်းယဇ်ထက် အကြင် အကြောင်းအထောက်အပံ့ကြောင့် သာ၍နည်းသော ကိစ္စလည်း ရှိ၏၊ သာ၍နည်းသော အားထုတ်ရမှုလည်း ရှိ၏၊ သာ၍ များသော အကျိုးလည်း ရှိ၏၊ သာ၍များသော အာနိသင်လည်း ရှိ၏၊ (ထို) အကြောင်းကားအဘယ်ပါနည်း၊ (ထို) အထောက်အပံ့ကား အဘယ်ပါနည်း။

ပုဏ္ဏား ဤသို့ သဘောရှိသော (သုံးပါးသော စိတ်ထားနှင့် တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော အရံအတားရှိသည့် ပြည့်စုံသော) ယဇ်ပွဲသို့ ရဟန္တာတို့သည်လည်းကောင်း၊ ရဟန္တာဖြစ်ရန် ကျင့်နေသော သူတို့သည်လည်းကောင်း မချဉ်းကပ်ကုန်၊ ထို (သို့ မချဉ်းကပ်ခြင်း) သည် အဘယ်ကြောင့်နည်းဆိုသော် ပုဏ္ဏားယင်းယဇ် (ပွဲ) ၌ တုတ်ဖြင့် ပုတ်ခတ်ခြင်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ လည်ကို ဆွဲကိုင်ခြင်းတို့သည်လည်းကောင်း ထင်ကုန်၏၊ ထို့ကြောင့် ဤသို့ သဘောရှိသော ယဇ်ပွဲသို့ရဟန္တာတို့သည်လည်းကောင်း၊ ရဟန္တာဖြစ်ရန် ကျင့်နေသော သူတို့သည်လည်းကောင်း မချဉ်းကပ်ကုန်။

ပုဏ္ဏား သီလရှိသော ရဟန်းတို့ကို ရည်ညွှန်း၍ အမြဲတမ်း လှူနေသော မျိုးရိုးစဉ်ဆက် ယဇ် (အလှူ) တို့သည် ရှိကုန်၏၊ ပုဏ္ဏား ဤသို့သော သဘောရှိသော ယဇ် (ပွဲ) သို့

ရဟန္တာတို့သည်လည်းကောင်း၊ ရဟန္တာဖြစ်ရန် ကျင့်နေသော သူတို့သည်လည်းကောင်း ချဉ်းကပ်ကုန်၏၊ ထို (သို့ချဉ်းကပ်ခြင်း) သည် အဘယ်ကြောင့်နည်းဆိုသော် ပုဏ္ဏား ဤယဇ် (အလှူ) ၌ တုတ်ဖြင့် ပုတ်ခတ်ခြင်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ လည်ကို ဆွဲကိုင်ခြင်းတို့သည်လည်းကောင်း မထင်ကုန်၊ ထို့ကြောင့် ဤသို့သဘောရှိသောယဇ် (အလှူ) သို့ ရဟန္တာတို့သည်လည်းကောင်း၊ ရဟန္တာဖြစ်ရန် ကျင့်နေသော သူတို့သည်လည်းကောင်း ချဉ်းကပ်ကုန်၏၊ ပုဏ္ဏား အမြဲတမ်း အလှူဖြစ်သော ထို မျိုးရိုးစဉ်ဆက် ယဇ် (အလှူ) သည် သုံးပါးသောစိတ်ထားနှင့် တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော အရံအတားရှိသည့် ပြည့်စုံသော ယင်းယဇ်ထက်အကြင်အကြောင်း အထောက်အပံ့ကြောင့် သာ၍နည်းသော ကိစ္စလည်းရှိ၏၊ သာ၍နည်းသော အားထုတ်ရမှုလည်း ရှိ၏၊ သာ၍များသော အကျိုးလည်း ရှိ၏၊ သာ၍များသော အာနိသင်လည်း ရှိ၏၊ ပုဏ္ဏား (ထို) အကြောင်းကား ဤသည်ပင်တည်း၊ (ထို) အထောက်အပံ့ကားဤသည်ပင်တည်း။

၃၅၀။ အသျှင်ဂေါတမ သုံးပါးသော စိတ်ထားနှင့် တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော အရံအတားရှိသည့်ပြည့်စုံသော ဤယဇ်ထက်လည်းကောင်း၊ အမြဲတမ်းအလှူဖြစ်သော ဤမျိုးရိုးစဉ်ဆက် ယဇ် (အလှူ) ထက်လည်းကောင်း သာ၍နည်းသော ကိစ္စလည်းရှိသော၊ သာ၍နည်းသော အားထုတ်ရမှုလည်းရှိသော၊ သာ၍များသော အကျိုးလည်း ရှိသော၊ သာ၍များသော အာနိသင်လည်းရှိသော အခြားယဇ်သည် ရှိပါသေးသလော။

ပုဏ္ဏား သုံးပါးသော စိတ်ထားနှင့် တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော အရံအတားရှိသည့် ပြည့်စုံသောဤယဇ်ထက်လည်းကောင်း၊ အမြဲတမ်းအလှူဖြစ်သော ဤမျိုးရိုးစဉ်ဆက် ယဇ် (အလှူ) ထက်လည်းကောင်းသာ၍နည်းသော ကိစ္စလည်းရှိသော၊ သာ၍နည်းသော အားထုတ်ရမှုလည်းရှိသော၊ သာ၍ များသောအကျိုးလည်း ရှိသော၊ သာ၍ များသော အာနိသင်လည်းရှိသော အခြားယဇ်သည် ရှိသေး၏။

အသျှင်ဂေါတမ သုံးပါးသော စိတ်ထားနှင့် တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော အရံအတားရှိသည့် ပြည့်စုံသောဤယဇ်ထက်လည်းကောင်း၊ အမြဲတမ်းအလှူဖြစ်သော ဤမျိုးရိုးစဉ်ဆက် ယဇ် (အလှူ) ထက်လည်းကောင်း သာ၍ နည်းသော ကိစ္စလည်းရှိသော၊ သာ၍နည်းသော အားထုတ်ရမှုလည်းရှိသော၊ သာ၍များသော အကျိုးလည်းရှိသော၊ သာ၍များသော အာနိသင်လည်းရှိသော ထိုယဇ်သည် အဘယ်ပါနည်း။

ပုဏ္ဏား အကြင်သူသည် အရပ်လေးမျက်နှာ၌ ရှိသော သံဃာကို ရည်ညွှန်း၍ ကျောင်းဆောက်၏၊ ပုဏ္ဏား (ထိုသူ၏) ဤယဇ် (ကျောင်းအလှူ) သည် သုံးပါးသော စိတ်ထားနှင့် တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသောအရံအတားရှိသည့် ပြည့်စုံသော ဤယဇ်ထက်လည်းကောင်း၊ အမြဲတမ်းအလှူဖြစ်သော ဤမျိုးရိုးစဉ်ဆက်ယဇ် (အလှူ) ထက်လည်းကောင်း သာ၍နည်းသော ကိစ္စလည်း ရှိ၏၊ သာ၍နည်းသော အားထုတ်ရမှုလည်း ရှိ၏၊ သာ၍များသော အကျိုးလည်း ရှိ၏၊ သာ၍များသော အာနိသင်လည်း ရှိ၏။

၃၅၁။ အသျှင်ဂေါတမ သုံးပါးသော စိတ်ထားနှင့် တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော အရံအတားရှိသည့်ပြည့်စုံသော ဤယဇ်ထက်လည်းကောင်း၊ အမြဲတမ်းအလှူဖြစ်သော ဤမျိုးရိုးစဉ်ဆက် ယဇ် (အလှူ) ထက်လည်းကောင်း၊ ဤကျောင်းအလှူထက်လည်းကောင်း သာ၍နည်းသော ကိစ္စလည်းရှိသော၊ သာ၍နည်းသော အားထုတ်ရမှုလည်း ရှိသော၊ သာ၍

များသော အကျိုးလည်းရှိသော၊ သာ၍များသောအာနိသင်လည်း ရှိသော အခြားယဇ်သည် ရှိပါသေးသလော။

ပုဏ္ဏား သုံးပါးသော စိတ်ထားနှင့် တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော အရံအတားရှိသည့် ပြည့်စုံသောဤယဇ်ထက်လည်းကောင်း၊ အမြဲတမ်း အလှူ ဖြစ်သော ဤ မျိုးရိုးစဉ်ဆက် ယဇ် (အလှူ) ထက်လည်းကောင်း၊ ဤကျောင်းအလှူထက်လည်းကောင်း သာ၍နည်းသော ကိစ္စလည်းရှိသော၊ သာ၍နည်းသောအားထုတ်ရမှုလည်း ရှိသော၊ သာ၍ များသော အကျိုးလည်းရှိသော၊ သာ၍များသော အာနိသင်လည်းရှိသော အခြား ယဇ်သည် ရှိပါသေး၏။

အသျှင်ဂေါတမ သုံးပါးသော စိတ်ထားနှင့် တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော အရံအတားရှိသည့် ပြည့်စုံသောဤယဇ်ထက်လည်းကောင်း၊ အမြဲတမ်းအလှူ ဖြစ်သော ဤမျိုးရိုးစဉ်ဆက် ယဇ် (အလှူ) ထက်လည်းကောင်း၊ ဤကျောင်းအလှူထက်လည်းကောင်း သာ၍နည်းသော ကိစ္စလည်းရှိသော၊ သာ၍နည်းသောအားထုတ်ရမှုလည်း ရှိသော၊ သာ၍ များသော အကျိုးလည်းရှိသော၊ သာ၍များသော အာနိသင်လည်း ထိုယဇ်သည် အဘယ်ပါနည်း။

ပုဏ္ဏား အကြင် သူသည် ယုံကြည်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ 'ဘုရားကို ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်၏၊ တရားကို ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်၏၊ သံဃာကို ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်၏'၊ ပုဏ္ဏား (ထိုသူ၏) ဤယဇ် (ကိုးကွယ်ရာဟု ဆည်းကပ်မှု) သည် သုံးပါးသော စိတ်ထားနှင့် တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသောအရံအတားရှိသည့် ပြည့်စုံသော ဤယဇ်ထက်လည်းကောင်း၊ အမြဲတမ်းအလှူဖြစ်သော ဤမျိုးရိုး စဉ်ဆက်ယဇ် (အလှူ) ထက်လည်းကောင်း၊ ဤကျောင်းအလှူထက်လည်းကောင်း သာ၍နည်းသော ကိစ္စလည်းရှိ၏၊ သာ၍နည်းသော အားထုတ်ရမှုလည်း ရှိ၏၊ သာ၍ များသော အကျိုးလည်း ရှိ၏၊ သာ၍များသော အာနိသင်လည်း ရှိ၏။

၃၅၂။ အသျှင်ဂေါတမ သုံးပါးသော စိတ်ထားနှင့် တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော အရံအတားရှိသည့်ပြည့်စုံသော ဤယဇ်ထက်လည်းကောင်း၊ အမြဲတမ်းအလှူ ဖြစ်သော ဤမျိုးရိုးစဉ်ဆက် ယဇ် (အလှူ) ထက်လည်းကောင်း၊ ဤကျောင်းအလှူထက်လည်းကောင်း၊ ဤကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်မှုတို့ထက်လည်းကောင်း သာ၍နည်းသော ကိစ္စလည်းရှိသော၊ သာ၍နည်းသော အားထုတ်ရမှုလည်းရှိသော၊ သာ၍များသော အကျိုးလည်းရှိသော၊ သာ၍ များသော အာနိသင်လည်းရှိသော အခြားယဇ်သည် ရှိပါသေးသလော။

ပုဏ္ဏား သုံးပါးသော စိတ်ထားနှင့် တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော အရံအတားရှိသည့် ပြည့်စုံသောဤယဇ်ထက်လည်းကောင်း၊ အမြဲတမ်းအလှူ ဖြစ်သော ဤမျိုးရိုးစဉ်ဆက်ယဇ် (အလှူ) ထက်လည်းကောင်း၊ ဤကျောင်းအလှူထက်လည်းကောင်း၊ ဤကိုးကွယ်ရာဟူ၍ဆည်းကပ်မှုတို့ထက်လည်းကောင်း သာ၍ နည်းသော ကိစ္စလည်း ရှိသော၊ သာ၍နည်းသောအားထုတ်ရမှုလည်းရှိသော၊ သာ၍များသော အကျိုး လည်း ရှိသော၊ သာ၍များသောအာနိသင်လည်းရှိသော အခြားယဇ်သည် ရှိသေး၏။

အသျှင်ဂေါတမ သုံးပါးသော စိတ်ထားနှင့် တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော အရံအတားရှိသည့် ပြည့်စုံသောဤယဇ်ထက်လည်းကောင်း၊ အမြဲတမ်းအလှူဖြစ်သော ဤ မျိုးရိုးစဉ်ဆက်ယဇ် (အလှူ) ထက်လည်းကောင်း ဤကျောင်းအလှူထက်လည်းကောင်း၊ ဤကိုးကွယ်ရာဟူ၍ဆည်းကပ်မှုတို့ထက်လည်းကောင်း သာ၍ နည်းသော ကိစ္စလည်း ရှိသော၊

သာ၍နည်းသောအားထုတ်ရမှုလည်းရှိသော၊ သာ၍များသော အကျိုးလည်းရှိသော၊ သာ၍ များသောအာနိသင်လည်းရှိသော ထိုယဇ်သည် အဘယ်ပါနည်း။

ပုဏ္ဏား အကြင်သူသည် ယုံကြည်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ အသက်သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ကြောင်းဖြစ်သော သိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ မပေးသည်ကို ယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ကြောင်းဖြစ်သော သိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ ကာမဂုဏ်တို့၌ မှားယွင်းစွာ ကျင့်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ကြောင်းဖြစ်သော သိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ မမှန်ပြောခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ကြောင်းဖြစ်သော သိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ မူးယစ်မေ့လျော့စေတတ် သော သေရည်သေရက်မှ ရှောင်ကြဉ်ကြောင်းဖြစ်သောသိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း ဆောက်တည်၏၊ ပုဏ္ဏား (ထိုသူ၏) ဤယဇ် (သိက္ခာပုဒ်) သည် သုံးပါးသောစိတ်ထားနှင့် တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော အရံအတား ရှိသည့် ပြည့်စုံသော ဤယဇ်ထက်လည်းကောင်း၊ အမြဲတမ်းအလှူဖြစ်သော ဤမျိုးရိုးစဉ်ဆက် ယဇ် (အလှူ) ထက်လည်းကောင်း၊ ဤကျောင်းအလှူထက်လည်းကောင်း၊ ဤကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်မှုတို့ထက်လည်းကောင်း၊ ဤသိက္ခာပုဒ်တို့ ထက်လည်းကောင်း သာ၍နည်းသော ကိစ္စလည်းရှိသော၊ သာ၍နည်းသော အားထုတ်ရမှုလည်းရှိသော၊ သာ၍ များသော အကျိုးလည်းရှိသော၊ သာ၍များသော အာနိသင်လည်း ရှိသော အခြားယဇ်သည် ရှိပါသေးသလော။

ပုဏ္ဏား သုံးပါးသော စိတ်ထားနှင့် တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော အရံအတားရှိသည့် ပြည့်စုံသောဤယဇ်ထက်လည်းကောင်း၊ အမြဲတမ်းအလှူ ဖြစ်သော ဤ မျိုးရိုးစဉ်ဆက် ယဇ် (အလှူ) ထက်လည်းကောင်း၊ ဤကျောင်း အလှူထက်လည်းကောင်း ဤကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်မှုတို့ထက်လည်းကောင်း၊ ဤသိက္ခာပုဒ်တို့ထက်လည်းကောင်း သာ၍နည်းသော ကိစ္စလည်း ရှိသော၊ သာ၍နည်းသော အားထုတ်ရမှုလည်း ရှိသော၊ သာ၍များသော အကျိုး လည်းရှိသော၊ သာ၍များသော အာနိသင်လည်းရှိသော အခြားယဇ်သည် ရှိသေး၏။

အသျှင်ဂေါတမ သုံးပါးသော စိတ်ထားနှင့် တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော အရံအတားရှိသည့် ပြည့်စုံသောဤယဇ်ထက်လည်းကောင်း၊ အမြဲတမ်းအလှူဖြစ်သော ဤ မျိုးရိုးစဉ်ဆက် ယဇ် (အလှူ) ထက်လည်းကောင်း၊ ဤကျောင်းအလှူထက်လည်းကောင်း၊ ဤကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်မှုတို့ထက်လည်းကောင်း၊ ဤသိက္ခာပုဒ်တို့ထက်လည်းကောင်း သာ၍နည်းသော ကိစ္စလည်းရှိသော၊ သာ၍နည်းသော အားထုတ်ရမှုလည်းရှိသော၊ သာ၍ များသော အကျိုးလည်းရှိသော၊ သာ၍များသော အာနိသင်လည်း ရှိသောထိုယဇ်သည် အဘယ်ပါနည်း။

ပုဏ္ဏား ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော။ပ။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤလောကဌ် ပွင့်တော်မူ၏။[သာမညဖလသုတ်ဌ်ကဲ့သို့ နည်းတူ ချဲ့အပ်၏]။

ပုဏ္ဏား ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် သီလနှင့် ပြည့်စုံပေ၏။ပ။ ပဌမဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။ပ။ ပုဏ္ဏား၊ ဤယင်(ပဌမဈာန်) သည် ရှေးယင်တို့ထက် သာ၍နည်းသော ကိစ္စလည်း ရှိ၏၊ သာ၍နည်းသောအားထုတ်ရမှုလည်း ရှိ၏၊ သာ၍များသော အကျိုးလည်း ရှိ၏၊ သာ၍များသော အာနိသင်လည်း ရှိ၏။

။ပ။ ဒုတိယဈာန်သို့။ တတိယဈာန်သို့။ စတုတ္ထဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏၊ ပုဏ္ဏား ဤယင် (စတုတ္ထဈာန်) သည်လည်း ရှေးယင်တို့ထက် သာ၍နည်းသော ကိစ္စလည်း ရှိ၏၊ သာ၍နည်းသော အားထုတ်ရမှုလည်း ရှိ၏၊ သာ၍များသော အကျိုးလည်း ရှိ၏၊ သာ၍များသော အာနိသင်လည်း ရှိ၏။

။ပ။ ဉာဏ်အမြင်အလို့ငှါ စိတ်ကို ရှေးရှုပို့ဆောင်၏၊ ရှေးရှုညွှတ်စေ၏၊ ပုဏ္ဏား ဤယင် (ဝိပဿနာဉာဏ် အမြင်) သည်လည်း ရှေးယင်တို့ထက် သာ၍နည်းသော ကိစ္စလည်း ရှိ၏၊ သာ၍ နည်းသော အားထုတ်ရမှုလည်း ရှိ၏၊ သာ၍ များသော အကျိုးလည်း ရှိ၏၊ သာ၍ များသော အာနိသင်လည်းရှိ၏။

။ပ။ (ငါ့အား) ဤ (မဂ်ကိစ္စ) အလို့ငှါ တစ်ပါးသော ပြုဖွယ်ကိစ္စ မရှိတော့ပြီဟု သိ၏၊ ပုဏ္ဏား ဤယင် (အာသဝက္ခယဉာဏ်) သည်လည်း ရှေးယင်တို့ထက် သာ၍နည်းသော ကိစ္စလည်း ရှိ၏၊ သာ၍နည်းသော အားထုတ်ရမှုလည်း ရှိ၏၊ သာ၍များသော အကျိုးလည်း ရှိ၏၊ သာ၍များသော အာနိသင်လည်းရှိ၏။

ပုဏ္ဏား ဤပြည့်စုံသော ယင် (အာသဝက္ခယဉာဏ်) ထက် သာ၍လွန်ကဲသည်လည်း ဖြစ်သော သာ၍မွန်မြတ်သည်လည်း ဖြစ်သော အခြားတစ်ပါးသော ပြည့်စုံသော ယင်သည် မရှိတော့ပြီဟု ဟောတော်မူ၏။

ကူဋဒန္တပုဏ္ဏား ဥပါသကာအဖြစ် လျှောက်ထားခြင်း

၃၅၄။ ဤသို့ ဟောတော်မူသော် ကူဋဒန္တပုဏ္ဏားသည် မြတ်စွာဘုရာအား ဤစကားကို လျှောက်၏ – "အသျှင်ဂေါတမ တရားတော်သည် အလွန်နှစ်သက်ဖွယ် ရှိပါပေ၏၊ အသျှင်ဂေါတမ တရားတော်သည်အလွန်နှစ်သက်ဖွယ် ရှိပါပေ၏၊ အသျှင်ဂေါတမ မှောက်ထားသည်ကို လှန်ဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်းဖုံးလွှမ်းထားသည်ကို ဖွင့်လှစ်ဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ မျက်စိလည်သောလူအား လမ်းမှန် ကိုပြောကြားဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း ' မျက်စိအမြင်ရှိသော သူတို့သည် အဆင်းတို့ကို မြင်ကြလိမ့်မည်'ဟု အမိုက်မှောင်၌ ဆီမီးတန်ဆောင်ကို ဆောင်ပြဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ အသျှင်ဂေါတမဤအတူသာလျှင် အသျှင်ဂေါတမသည် များစွာသော အကြောင်းဖြင့် တရားတော်ကို ပြတော်မူပါပေ၏၊ (အသျှင်ဂေါတမ) ထိုအကျွန်ုပ်သည် အသျှင်ဂေါတမကို ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်း ကပ်ပါ၏၊ တရားတော်ကိုလည်း ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါ၏၊ သံဃာတော်ကိုလည်း ကိုးကွယ် ရာဟူ၍ဆည်းကပ်ပါ၏၊ အသျှင်ဂေါတမသည် အကျွန်ုပ်ကို ယနေ့မှစ၍ အသက်ထက်ဆုံး ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်သော ဥပါသကာဟု မှတ်တော်မူပါ။အသျှင်ဂေါတမ ထိုအကျွန်ုပ်သည် (ယင်ပူဇော်ရန်) အလို့ငှါ ယင်တိုင်သို့ ပို့ဆောင်ထားသောနွားလားခုနစ်ရာတို့ကိုလည်းကောင်း၊ နွားထီးငယ် ခုနစ်ရာတို့ကိုလည်းကောင်း၊

နွားမငယ် ခုနစ်ရာတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဆိတ်ခုနစ်ရာတို့ကိုလည်းကောင်း၊ သိုး ခုနစ်ရာတို့ကိုလည်းကောင်း လွှတ်ပါ၏၊ (ထိုသတ္တဝါတို့အား) အသက်ချမ်းသာခွင့်ကို ပေးပါ၏၊ (ထိုသတ္တဝါတို့သည်) စိမ်းစိုသော မြက်တို့ကိုလည်း စားကြပါစေ၊ အေးမြသော ရေတို့ကိုလည်း သောက်ကြပါစေ၊ ထို (သတ္တဝါ) တို့အား အေးမြ သောလေသည်လည်း တိုက်ခတ်ပါစေ"ဟု လျှောက်၏။

သောတာပတ္တိဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်း

၃၅၅။ ထိုအခါ ကူဋေဒန္တပုဏ္ဏားအား မြတ်စွာဘုရားသည် အစဉ်အတိုင်းသော တရားစကားကို ဟောတော်မူ၏၊ ဤသည်ကား အဘယ်နည်း –ဒါနနှင့်စပ်သော စကားကိုလည်းကောင်း၊ သီလနှင့်စပ်သော စကားကိုလည်းကောင်း၊ နတ်ပြည်နှင့်စပ်သော စကားကိုလည်းကောင်း၊ ကာမဂုဏ်တို့၏ အပြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ယုတ်ညံ့ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ညစ်ညူးခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ (ကာမဂုဏ်တို့မှ) ထွက်မြောက်ခြင်း၌ အကျိုးကိုလည်းကောင်း ပြတော်မူ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ကူဋေဒန္တပုဏ္ဏား၌ သင့်လျော်သောစိတ် နူးညံ့သောစိတ် အပိတ်အပင် 'နီဝရဏ' မှကင်းသောစိတ် တက်ကြွသောစိတ် ယုံကြည်သောစိတ်ရှိသည်ကို သိတော်မူသောအခါ မြတ်စွာဘုရားတို့၏ကိုယ်တိုင် ထုတ်ဖော် သိမြင်ပြီးသော 'သာမုက္ကံသိက' တရားဒေသနာတော်ကို ဟောကြားတော်မူလျက်ဆင်းရဲ 'ဒုက္ခ' ကိုလည်းကောင်း၊ ဆင်းရဲဖြစ်ကြောင်း 'သမုဒယ' ကိုလည်းကောင်း၊ ဆင်းရဲချုပ်ရာ 'နိရောဓ' ကိုလည်းကောင်း၊ ဆင်းရဲချုပ်ရာသို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့် လမ်းစဉ် 'မဂ္ဂ' ကိုလည်းကောင်း ပြသတော် မူ၏။

မည်းညစ်ခြင်းကင်းသော ဖြူစင်သော အဝတ်သည် ဆိုးရည်ကို ကောင်းစွာ ခံယူသကဲ့သို့ ကူဋေဒန္တပုဏ္ဏားအား ထိုနေရာ၌ပင်လျှင် "ဖြစ်ခြင်းသဘောရှိသော တရားအလုံးစုံသည် ချုပ်ခြင်း သဘောရှိ၏"ဟုကိလေသာမြူအညစ်အကြေးမှ ကင်းသော တရားမျက်စိ 'သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်' သည် ဖြစ်ပေါ်၏။

၃၅၆။ ထိုအခါ ကူဋေဒန္တပုဏ္ဏားသည် တရားကို မြင်ပြီးသည်ဖြစ်၍ တရားသို့ ရောက်ပြီးသည်ဖြစ်၍ တရားကို သိပြီးသည် ဖြစ်၍ တရားသို့ သက်ဝင်ပြီးသည် ဖြစ်၍ ယုံမှားခြင်းကို ကူးမြောက်ပြီးသည် ဖြစ်၍သို့လော သို့လော (တွေးတောခြင်း) ကင်းပြီးသည်ဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာ၌ ရဲရင့်ခြင်းသို့ရောက်ပြီးသည်ဖြစ်၍ သူတစ်ပါးကို အားထား၍ ယုံသည်မဟုတ်ဘဲ ကိုယ်တိုင်ပင် သိမြင်ပြီးသည်ဖြစ်၍မြတ်စွာဘုရားအား "အသျှင်ဂေါတမသည် ရဟန်းသံဃာနှင့်အတူ နက်ဖြန်အဖို့ အကျွန်ုပ်၏ ဆွမ်းကိုလက်ခံတော်မူပါ"ဟု လျှောက်၏၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ဆိတ်ဆိတ်နေခြင်းဖြင့် လက်ခံတော်မူ၏။

၃၅၇။ ထိုအခါ ကူဋေဒန္တပုဏ္ဏားသည် မြတ်စွာဘုရား၏ လက်ခံတော်မူခြင်းကို သိ၍ နေရာမှထကာမြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် အရိုအသေပြုပြီးလျှင် ဖဲခွါသွားလေ၏။

ထိုအခါ ကူဋဒန္တပုဏ္ဏားသည် ထိုညဉ့်လွန်မြောက်ပြီးနောက် မိမိ၏အလှူ (ယဇ်) ဝင်း၌ မွန်မြတ်သောခဲဖွယ် ဘောဇဉ်ကို စီမံစေပြီးလျှင် "အသျှင်ဂေါတမ အချိန်တန်ပါပြီ၊ ဆွမ်း ပြင်ပြီးပါပြီ"ဟုမြတ်စွာဘုရား အား အချိန် (တန်ကြောင်း) ကို လျှောက်စေ၏။

၃၅၈။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် နံနက်အချိန်၌ (သင်္ကန်းကို) ပြင်ဝတ်တော်မူ၍ သပိတ်သင်္ကန်း ကိုယူလျက် ကူဋဒန္တပုဏ္ဏား၏ အလှူ (ယဇ်) ဝင်းသို့ ချဉ်းကပ်တော်မူပြီးလျှင် ပြင်ထားသော နေရာ၌ရဟန်းသံဃာနှင့် အတူ ထိုင်နေတော်မူ၏။

ထိုအခါ ကူဋဒန္တပုဏ္ဏားသည် မြတ်စွာဘုရားအမှူးရှိသော ရဟန်းသံဃာကို မွန်မြတ်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ဖြင့် ရောင့်ရဲသည့်တိုင်အောင် တားမြစ်သည့် တိုင်အောင် မိမိကိုယ်တိုင် လုပ်ကျွေး၏။

မြတ်စွာဘုရား ဆွမ်းစားပြီး၍ သပိတ်မှလက်ကို ဖယ်ပြီးသောအခါ ကူဋဒန္တပုဏ္ဏားသည် နိမ့်သောထိုင်စရာ တစ်ခုကို ယူ၍ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်၏။

တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေသော ကူဋဒန္တပုဏ္ဏားအား မြတ်စွာဘုရားသည် တရားစကားဖြင့် (အကျိုးစီးပွားကို) သိမြင်စေလျက် (တရားကို) ဆောက်တည်စေကာ (တရားကျင့်သုံးရန်) ထက်သန်စေ၍ရွှင်လန်းစေ ပြီးလျှင် နေရာမှ ထကာ ဖဲခွါကြွသွားတော်မူလေသတည်း။

ငါးခုမြောက်သော ကူဋဒန္တသုတ် ပြီး၏။

---

၆ – မဟာလိသုတ်

ပုဏ္ဏားတမန်ဝတ္ထု

၃၅၉။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည် –အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ဝေသာလီပြည်အနီး မဟာဝုန်တော ပြာသာဒ်ဆောင်ပေါက်သောကျောင်းကြီး၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။

ထိုစဉ်အခါ၌ များစွာသော ကောသလတိုင်းသား ပုဏ္ဏားတမန်တို့နှင့် မဂဓတိုင်းသား ပုဏ္ဏားတမန်တို့သည် ပြုဖွယ်ကိစ္စတစ်ခုဖြင့် ဝေသာလီပြည်၌တည်းခိုနေကုန်၏။

ထိုကောသလတိုင်းသား ပုဏ္ဏားတမန်တို့နှင့် မဂဓတိုင်းသား ပုဏ္ဏားတမန်တို့သည့် (ဤသို့) ကြားသိလေကုန်၏ – "အချင်းတို့ သာကီဝင် မင်းမျိုးမှ ရဟန်းပြုသော သာကီဝင်မင်းသား ရဟန်းဂေါတမသည်ဝေသာလီပြည်အနီး မဟာဝုန်တော ပြာသာဒ်ဆောင်ပေါက်သော ကျောင်းကြီး၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏၊ ထိုအသျှင်ဂေါတမ၏ ကောင်းသော ကျော်စောသတင်းသည် (ဤသို့) ပျံ့နှံ့၍ ထွက်၏ –

' ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း 'အရဟံ' မည်တော်မူ၏၊ (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော အကြောင်းကြောင့် လည်း 'သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ' မည်တော်မူ၏၊ အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ' နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသောအကြောင်းကြောင့်လည်း 'ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္ဓ' မည်တော်မူ၏၊ ကောင်းသော

စကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း 'သုဂတ' မည်တော်မူ၏။ လောကကို သိတော်မူသောအကြောင်းကြောင့်လည်း 'လောကဝိဒူ' မည်တော်မူ၏။ ဆုံးမထိုက်သူကို ဆုံးမတတ်သည့် အတုမဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း 'အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ' မည်တော်မူ၏။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း 'သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ' မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း 'ဗုဒ္ဓ' မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း 'ဘဂဝါ' မည်တော်မူ၏'ဟု ပျံ့နှံ့၍ ထွက်၏။ထို မြတ်စွာဘုရားသည် နတ်နှင့် တကွသော မာရ်နတ်နှင့် တကွသော ဗြဟ္မာနှင့် တကွသော ဤလောကကိုလည်းကောင်း၊ သမဏ ဗြာဟ္မဏတို့နှင့် တကွသော မင်းများ လူများနှင့် တကွသောသတ္တဝါအပေါင်းကိုလည်းကောင်း ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ကိုယ်တိုင် မျက်မှောက်ပြုလျက် ဟောကြားတော်မူ၏။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် အစ၏ကောင်းခြင်း အလယ်၏ကောင်းခြင်း အဆုံး၏ကောင်းခြင်းရှိသော အနက်နှင့် ပြည့်စုံသော သဒ္ဒါနှင့် ပြည့်စုံသော တရားကို ဟောတော်မူ၏။ အလုံးစုံ ပြည့်စုံ သောစင်ကြယ်သော မြတ်သော အကျင့်ကို ပြတော်မူ၏။ ထိုသို့သဘောရှိသော ရဟန္တာ (ပုဂ္ဂိုလ်) တို့ကိုဖူးမြော်ရခြင်းသည် ကောင်းသည်သာတည်း"ဟု ကြားသိလေကုန်၏။

၃၆၀။ ထိုအခါ ကောသလတိုင်းသား ပုဏ္ဏားတမန်တို့နှင့် မဂဓတိုင်းသား ပုဏ္ဏားတမန်တို့သည်မဟာဝုန်တော ပြာသာဒ်ဆောင်ပေါက်သော ကျောင်းကြီးသို့ ကပ်ရောက်ကုန်၏။

ထိုစဉ်အခါ၌ အသျှင်နာဂိတသည် မြတ်စွာဘုရားအား လုပ်ကျွေးပြုစုလျက် ရှိ၏။ ထိုအခါ ထိုကောသလတိုင်းသား ပုဏ္ဏားတမန်တို့နှင့် မဂဓတိုင်းသား ပုဏ္ဏားတမန်တို့သည် အသျှင်နာဂိတထံသို့ချဉ်းကပ်၍ အသျှင်နာဂိတအား ဤစကားကို လျှောက်ကုန်၏ – "အသျှင်နာဂိတ ထိုအသျှင်ဂေါတမသည် ယခုအခါ အဘယ်မှာ နေတော်မူပါသနည်း၊ အကျွန်ုပ်တို့သည်ထိုအသျှင်ဂေါတမကို ဖူးမြော်ရန် အလိုရှိပါကုန်၏"ဟု လျှောက်ကုန်၏။

အချင်းတို့ မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြော်ရန် အခါမဟုတ်၊ မြတ်စွာဘုရားသည် (ပရိသတ်မှ ဖဲ၍) ကိန်းအောင်းနေတော်မူ၏ဟု မိန့်၏။

ထိုအခါ ထိုကောသလတိုင်းသား ပုဏ္ဏားတမန်တို့နှင့် မဂဓတိုင်းသား ပုဏ္ဏားတမန်တို့သည် "ထိုအသျှင်ဂေါတမကို ဖူးမြော်ပြီးမှသာ ငါတို့ သွားကုန်အံ့"ဟု (ကြံလျက်) ထိုအရပ်၌ပင် တစ်ခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေကြကုန်၏။

သြဠဒ္ဓလိစ္ဆဝီမင်းဝတ္ထု

၃၆၁။ သြဠဒ္ဓမည်သော လိစ္ဆဝီ (မင်း) သည်လည်း များစွာသော လိစ္ဆဝီပရိသတ်နှင့်အတူ မဟာဝုန် တောပြာသာဒ်ဆောင်ပေါက်သော ကျောင်းကြီး၌ အသျှင်နာဂိတထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ အသျှင်နာဂိတကို ရှိခိုးလျက်တစ်ခုသော နေရာ၌ ရပ်ပြီးသော် အသျှင်နာဂိတအား ဤစကားကို လျှောက်၏ – "အသျှင်နာဂိတ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော၊ (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာသိတော်မူသော ထို မြတ်စွာဘုရားသည် ယခုအခါ အဘယ်မှာ

နေတော်မူပါသနည်း၊ အကျွန်ုပ်တို့သည်ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော၊ (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသောထိုမြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြော်ရန် အလိုရှိပါကုန်၏"ဟု လျှောက်၏။

မဟာလိ ၁ မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြော်ရန် အခါမဟုတ်၊ မြတ်စွာဘုရားသည် (ပရိသတ်မှ ဖဲ့၍) ကိန်းအောင်းနေတော်မူ၏ဟု မိန့်၏၊ သြဠာဒမည်သော လိစ္ဆဝီ (မင်း) သည်လည်း "ပူဇော်အထူးကိုခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ထိုမြတ်စွာဘုရားကိုဖူးမြော်ပြီးမှ သာ ငါသွားအံ့"ဟု (ကြံလျက်) ထိုအရပ်၌ပင် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေ၏။

၃၆၂။ ထိုအခါ သီဟသာမဏောသည် အသျှင်နာဂိတထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ အသျှင်နာဂိတကို ရှိခိုးလျက်တစ်ခုသော နေရာ၌ ရပ်ပြီးသော် အသျှင်နာဂိတအား ဤစကားကို လျှောက်၏ – "အသျှင်ကဿပ ၂ များစွာသော ဤကောသလတိုင်းသား ပုဏ္ဏားတမန်တို့နှင့် မဂဓတိုင်းသားပုဏ္ဏားတမန်တို့သည် မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြော်ရန် ဤအရပ်သို့ ကပ်ရောက်လာကြပါကုန်၏၊ သြဠာဒမည်သော လိစ္ဆဝီ (မင်း) သည်လည်း များစွာသော လိစ္ဆဝီပရိသတ်နှင့်အတူ မြတ်စွာဘုရားကိုဖူးမြော်ရန် ဤအရပ်သို့ ကပ်ရောက်လာပါ၏၊ အသျှင်ကဿပ တောင်းပန်ပါ၏၊ ဤလူအပေါင်းသည်မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြော်ခွင့်ရပါစေ"ဟု လျှောက်၏။

"သီဟ သို့ဖြစ်လျှင် သင်သည်ပင် မြတ်စွာဘုရားအား လျှောက်ကြားချေလော့"။

"ကောင်းပါပြီ အသျှင်ဘုရား"ဟု သီဟသာမဏောသည် အသျှင်နာဂိတအား ဝန်ခံပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တစ်ခုသော နေရာ၌ ရပ်ပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏ –

"များစွာသော ဤကောသလတိုင်းသား ပုဏ္ဏားတမန်တို့နှင့် မဂဓတိုင်းသား ပုဏ္ဏားတမန်တို့သည်မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြော်ရန် ဤအရပ်သို့ ကပ်ရောက်လာကြပါကုန်၏၊ သြဠာဒမည်သော လိစ္ဆဝီ (မင်း) သည်လည်း များစွာသော လိစ္ဆဝီပရိသတ်နှင့်အတူ မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြော်ရန် ဤအရပ်သို့ ကပ်ရောက်လာပါ၏၊ အသျှင်ဘုရား တောင်းပန်ပါ၏၊ ဤလူအပေါင်းသည် မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြော်ခွင့်ရပါစေ အသျှင်ဘုရား"ဟု လျှောက်၏။

"သီဟ သို့ဖြစ်လျှင် ကျောင်းရိပ်၌ နေရာခင်းလော့"။

"ကောင်းပါပြီ အသျှင်ဘုရား"ဟု သီဟသာမဏောသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံပြီးလျှင် ကျောင်း ရိပ်၌နေရာခင်း၏။

၃၆၃။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ကျောင်းမှ ထွက်တော်မူ၍ ကျောင်းရိပ်တွင် ပြင်ထားအပ်သောနေရာ၌ ထိုင်နေတော်မူ၏၊ ထိုအခါ ထိုကောသလတိုင်းသား ပုဏ္ဏားတမန်တို့နှင့် မဂဓတိုင်းသား ပုဏ္ဏားတမန်တို့သည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားနှင့်အတူ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ (နှုတ်ဆက်) ပြောဆိုကုန်၏၊ ဝမ်းမြောက်ဖွယ် အမှတ်ရဖွယ် စကားကို ပြီးဆုံးစေ၍ တစ်ခုသော နေရာ၌ထိုင်ကုန်၏၊ သြဠာဒမည်သော လိစ္ဆဝီ (မင်း) သည်လည်း များစွာသော လိစ္ဆဝီပရိသတ်နှင့် အတူ မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုး၍ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်၏။

၃၆၄။ တစ်ခုသော နေရာ၌ထိုင်ပြီးသော် သြဠဒ္ဓမည်သော လိစ္ဆဝီ (မင်း) သည် မြတ်စွာဘုရားအားဤစကားကို လျှောက်၏ –

"အသျှင်ဘုရား ယခင် ယခင် နေ့တို့၌ လိစ္ဆဝီ (မင်း) သား သုနက္ခတ္တသည် အကျွန်ုပ်ထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ အကျွန်ုပ်အား ဤစကားကို ပြောပါ၏။ 'မဟာလိ ငါသည် မြတ်စွာဘုရားကို အမှီပြု၍ နေခဲ့သည်မှာ မကြာမြင့်လှပါ၊ အစ အဆုံး သုံးနှစ်သာဖြစ်ပါ၏၊ (ထိုကာလအတွင်း၌) ငါသည် ချစ်ဖွယ်သော သဘောရှိ၍ နှစ်သက်သာယာဖွယ် တပ်မက်ဖွယ်ဖြစ်ကုန်သော နတ်လောကမှ အဆင်း 'ရူပါရုံ' တို့ကို မြင်ရ၏၊ သို့သော်လည်း အသံ 'သဒ္ဒါရုံ' တို့ကိုကား မကြားရပါ'ဟု ပြောပါ၏။အသျှင်ဘုရား လိစ္ဆဝီ (မင်း) သား သုနက္ခတ္တသည် ချစ်ဖွယ်သော သဘောရှိ၍ နှစ်သက်သာယာဖွယ် တပ်မက်ဖွယ်ဖြစ်ကုန်သော နတ်လောကမှ အသံ 'သဒ္ဒါရုံ' တို့ကို ထင်ရှားရှိလျက်ပင် မကြားလေသလော့၊ သို့မဟုတ် ထင်ရှားမရှိ၍ မကြားလေသလော"ဟု လျှောက်၏။

၁။ မဟာလိဟူသော အမည်သည် သြဠဒ္ဓ၏ ငယ်နာမည်ရင်း ဖြစ်၏။
၂။ ကဿပဟူသော အမည်သည် အရှင်နာဂိတ၏ အနွယ်မှ လာသော အမည်ဖြစ်၏။

♣

တစ်ဖို့တည်းအတွက် ပွါးများအပ်သော သမာဓိ

၃၆၅။ မဟာလိ လိစ္ဆဝီ (မင်း) သား သုနက္ခတ္တသည် ချစ်ဖွယ်သဘောရှိ၍ နှစ်သက်သာယာဖွယ် တပ်မက်ဖွယ်ဖြစ်ကုန်သော နတ်လောကမှ အသံ 'သဒ္ဒါရုံ' တို့ကို ထင်ရှားရှိလျက်ပင် မကြားလေ၊ ထင်ရှားမရှိ၍ မကြားလေသည်ကား မဟုတ်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား လိစ္ဆဝီ (မင်း) သား သုနက္ခတ္တသည် ချစ်ဖွယ်သဘောရှိ၍ နှစ်သက်သာယာဖွယ် တပ်မက်ဖွယ်ဖြစ်ကုန်သော နတ်လောကမှ အသံ 'သဒ္ဒါရုံ' တို့ကို ထင်ရှားရှိလျက်ပင် မကြားလေ၊ ထင်ရှား မရှိ၍ မကြားလေသည်ကား မဟုတ် ဟူရာ၌ အကြောင်းကား အဘယ်ပါနည်း၊ အထောက်အပံ့ကားအဘယ်ပါနည်း။

၃၆၆။ မဟာလိ ဤ (သာသနာတော်) ၌ ရဟန်းသည် အရှေ့အရပ်၌ ချစ်ဖွယ်သဘောရှိ၍ နှစ်သက်သာယာဖွယ် တပ်မက်ဖွယ်ဖြစ်ကုန်သော နတ်လောကမှ အဆင်း 'ရူပါရုံ' တို့ကို မြင်ရန် တစ်ဖို့တည်းအတွက်သာလျှင် တည်ကြည်မှု 'သမာဓိ' ကို ပွါးများ၏၊ အသံ 'သဒ္ဒါရုံ' တို့ကို ကြားရန် တစ်ဖို့အတွက်ကား မပွါးများ၊ ထို (ရဟန်း) သည် အရှေ့အရပ်၌ ချစ်ဖွယ်သဘောရှိ၍ နှစ်သက်သာယာဖွယ် တပ်မက်ဖွယ် ဖြစ်ကုန်သော နတ်လောကမှ အဆင်း 'ရူပါရုံ' တို့ကို မြင်ရန် တစ်ဖို့တည်းအတွက်သာလျှင် တည်ကြည်မှု 'သမာဓိ' ကို ပွါးများ၍ အသံ 'သဒ္ဒါရုံ' တို့ကို ကြားရန် တစ်ဖို့အတွက်ကား မပွါးများသည်ရှိသော် အရှေ့အရပ်၌ ချစ်ဖွယ်သဘောရှိ၍ နှစ်သက်သာယာဖွယ် တပ်မက်ဖွယ်ဖြစ်ကုန်သော နတ်လောကမှ အဆင်း 'ရူပါရုံ' တို့ကိုသာ မြင်ရ၏၊ အသံ 'သဒ္ဒါရုံ' တို့ကိုကား မကြားရချေ။

ထို (မြင်သာမြင်၍ မကြားခြင်း) သည် အဘယ်ကြောင့်နည်း ဆိုသော် မဟာလိရဟန်းသည် အရှေ့ အရပ်၌ချစ်ဖွယ်သဘောရှိ၍ နှစ်သက်သာယာဖွယ် တပ်မက်ဖွယ်ဖြစ်ကုန်သော နတ်လောကမှ အဆင်း 'ရူပါရုံ' တို့ကို မြင်ရန် တစ်ဖို့တည်းအတွက်သာလျှင် တည်ကြည်မှု 'သမာဓိ' ကို ပွါးများ၍ အသံ 'သဒ္ဒါရုံ' တို့ကို ကြားရန် တစ်ဖို့အတွက်ကား မပွါးများသောကြောင့်ပင် ဖြစ်ချေ၏။

၃၆၇။ မဟာလိ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ရဟန်းသည် တောင်အရပ်၌။ပ။ အနောက်အရပ်၌။ပ။ အထက် အောက် ဖီလာအရပ်၌ ချစ်ဖွယ်သဘောရှိ၍ နှစ်သက်သာယာဖွယ် တပ်မက်ဖွယ်ဖြစ်ကုန်သော နတ်လောကမှ အဆင်း 'ရူပါရုံ' တို့ကို မြင်ရန် တစ်ဖို့တည်းအတွက်သာလျှင် တည်ကြည်မှု 'သမာဓိ' ကို ပွါးများ၏၊ အသံ 'သဒ္ဒါရုံ' တို့ကို ကြားရန် တစ်ဖို့အတွက်ကား မပွါးများ၊ ထို (ရဟန်း) သည် အထက်အောက် ဖီလာအရပ်၌ ချစ်ဖွယ်သဘောရှိ၍ နှစ်သက်သာယာဖွယ် တပ်မက်ဖွယ်ဖြစ်ကုန်သော နတ်လောကမှ အဆင်း 'ရူပါရုံ' တို့ကို မြင်ရန် တစ်ဖို့တည်းအတွက်သာလျှင် တည်ကြည်မှု 'သမာဓိ' ကို ပွါးများ၍ အသံ 'သဒ္ဒါရုံ' တို့ကို ကြားရန် တစ်ဖို့အတွက်ကား မပွါးများသည်ရှိသော် အထက် အောက် ဖီလာအရပ်၌ချစ်ဖွယ်သဘောရှိ၍ နှစ်သက် သာယာဖွယ် တပ်မက်ဖွယ်ဖြစ်ကုန်သော နတ်လောကမှ အဆင်း 'ရူပါရုံ' တို့ကိုသာ မြင်၏၊ အသံ 'သဒ္ဒါရုံ' တို့ကို မကြားရချေ။

ထို (မြင်သာမြင်၍ မကြားခြင်း) သည် အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ မဟာလိ ရဟန်းသည် အထက် အောက်ဖီလာအရပ်၌ ချစ်ဖွယ်သဘောရှိ၍ နှစ်သက်သာယာဖွယ် တပ်မက်ဖွယ်ဖြစ်ကုန်သော နတ်လောကမှ အဆင်း 'ရူပါရုံ' တို့ကို မြင်ရန် တစ်ဖို့တည်းအတွက်သာလျှင် တည်ကြည်မှု 'သမာဓိ' ကို ပွါးများ၍ အသံ 'သဒ္ဒါရုံ' တို့ကို ကြားရန် တစ်ဖို့အတွက်ကား မပွါးများသောကြောင့်ပင် ဖြစ်ချေ၏။

၃၆၈။ မဟာလိ ဤ (သာသနာတော်) ၌ ရဟန်းသည် အရှေ့အရပ်၌ ချစ်ဖွယ်သဘောရှိ၍ နှစ်သက်သာယာဖွယ် တပ်မက်ဖွယ်ဖြစ်ကုန်သော နတ်လောကမှ အသံ 'သဒ္ဒါရုံ' တို့ကို ကြားရန် တစ်ဖို့တည်းအတွက်သာလျှင် တည်ကြည်မှု 'သမာဓိ' ကို ပွါးများ၏၊ အဆင်း 'ရူပါရုံ' တို့ကို မြင်ရန် တစ်ဖို့အတွက်ကားတည်ကြည်မှု 'သမာဓိ' ကို မပွါးများ၊ ထို (ရဟန်း) သည် အရှေ့အရပ်၌ ချစ်ဖွယ်သဘောရှိ၍ နှစ်သက်သာယာဖွယ် တပ်မက်ဖွယ်ဖြစ်ကုန်သော နတ်လောကမှ အသံ 'သဒ္ဒါရုံ' တို့ကို ကြားရန် တစ်ဖို့တည်းအတွက်သာလျှင် တည်ကြည်မှု 'သမာဓိ' ကို ပွါးများ၍ အဆင်း 'ရူပါရုံ' တို့ကို မြင်ရန် တစ်ဖို့အတွက်ကားမပွါးများသည်ရှိသော် အရှေ့အရပ်၌ ချစ်ဖွယ် သဘောရှိ၍ နှစ်သက် သာယာဖွယ် တပ်မက်ဖွယ်ဖြစ်ကုန်သော နတ်လောကမှ အသံ 'သဒ္ဒါရုံ' တို့ကိုသာ ကြားရ၏၊ အဆင်း 'ရူပါရုံ' တို့ကို မမြင်ရချေ။

ထို (ကြားသာကြား၍ မမြင်ခြင်း) သည် အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ မဟာလိ ရဟန်းသည် အရှေ့အရပ်၌ချစ်ဖွယ်သဘောရှိ၍ နှစ်သက်သာယာဖွယ် တပ်မက်ဖွယ်ဖြစ်ကုန်သော နတ်လောကမှ အသံ 'သဒ္ဒါရုံ' တို့ကိုကြားရန် တစ်ဖို့တည်းအတွက်သာလျှင် တည်ကြည်မှု 'သမာဓိ' ကို ပွါးများ၍ အဆင်း 'ရူပါရုံ' တို့ကို မြင်ရန်တစ်ဖို့အတွက်ကား မပွါးများသောကြောင့်ပင် ဖြစ်ချေ၏။

၃၆၉။ မဟာလိ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ရဟန်းသည် တောင်အရပ်၌။ပ။ အနောက်အရပ်၌။ပ။ မြောက်အရပ်၌။ပ။ အထက် အောက် ဖီလာအရပ်၌ ချစ်ဖွယ်သဘောရှိ၍ နှစ်သက်သာယာဖွယ်

တပ်မက်ဖွယ်ဖြစ်ကုန်သော နတ်လောကမှ အသ ‘သဒ္ဒါရုံ’ တို့ကို ကြားရန် တစ်ဖို့တည်းအတွက်သာလျှင် တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကိုပွါးများ၏အဆင်း ‘ရူပါရုံ’ တို့ကို မြင်ရန် တစ်ဖို့အတွက်ကား မပွါးများ၊ ထို (ရဟန်း) သည် အထက်အောက်ဖီလာအရပ်၌ ချစ်ဖွယ်သဘောရှိ၍ နှစ်သက်သာယာဖွယ် တပ်မက်ဖွယ်ဖြစ်ကုန်သော နတ်လောကမှ အသံ ‘သဒ္ဒါရုံ’ တို့ကို ကြားရန် တစ်ဖို့တည်းအတွက်သာလျှင် တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကို ပွါးများ၍ အဆင်း ‘ရူပါရုံ’ တို့ကို မြင်ရန် တစ်ဖို့အတွက်ကား မပွါးများသည်ရှိသော် ထို (ရဟန်း) သည် အထက်အောက်ဖီလာအရပ်၌ ချစ်ဖွယ်သဘောရှိ၍ နှစ်သက်သာယာဖွယ် တပ်မက်ဖွယ်ဖြစ်ကုန်သော နတ်လောကမှ အသံ ‘သဒ္ဒါရုံ’ တို့ကိုသာ ကြား၏၊ အဆင်း ‘ရူပါရုံ’ တို့ကို မမြင်ရချေ။

ထို (ကြားသာ ကြား၍ မမြင်ခြင်း) သည် အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ မဟာလိ ရဟန်းသည် အထက် အောက်ဖီလာအရပ်၌ ချစ်ဖွယ်သဘောရှိ၍ နှစ်သက်သာယာဖွယ် တပ်မက်ဖွယ်ဖြစ်ကုန်သော နတ်လောကမှအသံ ‘သဒ္ဒါရုံ’ တို့ကို ကြားရန် တစ်ဖို့တည်းအတွက်သာလျှင် တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကို ပွါးများ၍အဆင်း ‘ရူပါရုံ’ တို့ကို မြင်ရန် တစ်ဖို့အတွက်ကား မပွါးများသောကြောင့်ပင် ဖြစ်ချေ၏။

၃၇၀။ မဟာလိ ဤ (သာသနာတော်) ၌ ရဟန်းသည် အရှေ့အရပ်၌ ချစ်ဖွယ်သဘောရှိ၍ နှစ်သက်သာယာဖွယ် တပ်မက်ဖွယ်ဖြစ်ကုန်သော နတ်လောကမှ အဆင်း ‘ရူပါရုံ’ တို့ကို မြင်ရန်လည်းကောင်း၊ အသံ ‘သဒ္ဒါရုံ’ တို့ကို ကြားရန်လည်းကောင်း နှစ်ဖို့စလုံးအတွက် တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကို ပွါးများ၏၊ ထိုရဟန်းသည် ချစ်ဖွယ်သဘော ရှိ၍ နှစ်သက်သာယာဖွယ် တပ်မက်ဖွယ်ဖြစ်ကုန်သော နတ်လောကမှအဆင်း ‘ရူပါရုံ’ တို့ကို မြင်ရန်လည်းကောင်း၊ အသံ ‘သဒ္ဒါရုံ’ တို့ကို ကြားရန်လည်းကောင်း နှစ်ဖို့စလုံးအတွက် တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကို ပွါးများသည်ရှိသော် အရှေ့အရပ်၌ ချစ်ဖွယ်သဘောရှိ၍ နှစ်သက်သာယာဖွယ် တပ်မက်ဖွယ်ဖြစ်ကုန်သော နတ်လောကမှ အဆင်း ‘ရူပါရုံ’ တို့ကိုလည်း မြင်ရ၏၊ အသံ ‘သဒ္ဒါရုံ’ တို့ကိုလည်း ကြားရ၏။

ထို (မြင်ခြင်း ကြားခြင်း) သည် အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ မဟာလိ ရဟန်းသည် အရှေ့အရပ်၌ ချစ်ဖွယ်သဘောရှိ၍ နှစ်သက်သာယာဖွယ် တပ်မက်ဖွယ်ဖြစ်ကုန်သော နတ်လောကမှ အဆင်း ‘ရူပါရုံ’ တို့ကို မြင်ရန်လည်းကောင်း၊ အသံ ‘သဒ္ဒါရုံ’ တို့ကို ကြားရန်လည်းကောင်း နှစ်ဖို့စလုံးအတွက် တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကိုပွါးများသောကြောင့်ပင် ဖြစ်ချေ၏။

၃၇၁။ မဟာလိ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ရဟန်းသည် တောင်အရပ်၌။ပ။ အနောက်အရပ်၌။ပ။ မြောက်အရပ်၌။ပ။ အထက် အောက် ဖီလာအရပ်၌ ချစ်ဖွယ်သဘောရှိ၍ နှစ်သက်သာယာဖွယ် တပ်မက်ဖွယ်ဖြစ်ကုန်သော နတ်လောကမှ အဆင်း ‘ရူပါရုံ’ တို့ကို မြင်ရန်လည်းကောင်း၊ အသံ ‘သဒ္ဒါရုံ’ တို့ကို ကြားရန်လည်းကောင်း နှစ်ဖို့စလုံးအတွက် တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကို ပွါးများ၏၊ ထို (ရဟန်း) သည် အထက် အောက် ဖီလာအရပ်၌ချစ်ဖွယ်သဘော ရှိ၍ နှစ်သက်သာယာဖွယ် တပ်မက်ဖွယ်ဖြစ်ကုန်သော နတ်လောကမှအဆင်း ‘ရူပါရုံ’ တို့ကို မြင်ရန်လည်းကောင်း၊ အသံ ‘သဒ္ဒါရုံ’ တို့ကို ကြားရန်လည်းကောင်း နှစ်ဖို့စလုံးအတွက် တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကို ပွါးများသည်ရှိသော် အထက် အောက် ဖီလာအရပ်၌ချစ်ဖွယ်သဘောရှိ၍ နှစ်သက်သာယာဖွယ် တပ်မက်ဖွယ် ဖြစ်ကုန်သော နတ်လောကမှအဆင်း ‘ရူပါရုံ’ တို့ကိုလည်း မြင်ရ၏၊ အသံ ‘သဒ္ဒါရုံ’ တို့ကို လည်း ကြားရ၏။

ထို (မြင်ခြင်း ကြားခြင်း) သည် အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ မဟာလိ ရဟန်းသည် အထက်အောက် ဖီလာအရပ်၌ ချစ်ဖွယ်သဘောရှိ၍ နှစ်သက်သာယာဖွယ် တပ်မက်ဖွယ်ဖြစ်ကုန်သော နတ်လောကမှ အဆင်း 'ရူပါရုံ' တို့ကို မြင်ရန်လည်းကောင်း၊ အသံ 'သဒ္ဒါရုံ' တို့ကို ကြားရန်လည်းကောင်း နှစ်ဖို့စလုံးအတွက်တည်ကြည်မှု 'သမာဓိ' ကို ပွါးများသောကြောင့်ပင် ဖြစ်ချေသည်။

မဟာလိ လိစ္ဆဝီ (မင်း) သား သုနက္ခတ္တာသည် ချစ်ဖွယ်သဘောရှိ၍ နှစ်သက်သာယာဖွယ် တပ်မက်ဖွယ်ဖြစ်ကုန်သော နတ်လောကမှ အသံ 'သဒ္ဒါရုံ' တို့ကို ထင်ရှားရှိလျက်ပင် မကြားလေ၊ ထင်ရှားမရှိ၍မကြားလေသည်ကား မဟုတ် ဟူရာ၌ အကြောင်းကား ဤသည်ပင်တည်း၊ အထောက်အပံ့ကား ဤသည်ပင်တည်း။

၃၇။ အသျှင်ဘုရား ထို ပွါးများအပ်သော တည်ကြည်မှု 'သမာဓိ' တရားတို့ကို မျက်မှောက်ပြုလိုသောကြောင့် ရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရားထံ၌ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်ပါကုန်သလော။

မဟာလိ ထိုပွါးများအပ်သော တည်ကြည်မှု 'သမာဓိ' တရားတို့ကို မျက်မှောက်ပြုလိုသောကြောင့်ရဟန်းတို့သည် ငါ့ထံ၌ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်ကြသည် မဟုတ်ကုန်၊ မဟာလိ (သမာဓိတရားထက်) သာ၍ လွန်ကဲသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော သာ၍မွန်မြတ်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော အခြားတစ်ပါးသောတရားတို့သည် ရှိကုန်သေး၏၊ ယင်း (တရား) တို့ကို မျက်မှောက်ပြုလိုသောကြောင့်သာလျှင် ရဟန်းတို့သည် ငါ့ထံ၌ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်ကုန်၏။

အရိယဖိုလ်လေးပါး

၃၇၃။ အသျှင်ဘုရား ရဟန်းတို့သည် (သမာဓိတရားထက်) သာ၍ လွန်ကဲသည်လည်း ဖြစ်သော သာ၍မွန်မြတ်သည်လည်း ဖြစ်သော အကြင်တရားတို့ကို မျက်မှောက်ပြုလိုသောကြောင့် မြတ်စွာဘုရား ထံ၌မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်ကုန်၏၊ ထိုတရားတို့ကား အဘယ်ပါနည်း။

မဟာလိ ဤ (သာသနာတော်၌) ရဟန်းသည် သုံးပါးသော သံယောဇဉ် 'အနှောင်အဖွဲ့' တို့၏အကြွင်းမဲ့ကုန်ခြင်းကြောင့် အပါယ်သို့ ကျခြင်းသဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင်လားရာရှိသော သောတာပန် ဖြစ်၏၊ မဟာလိ ဤ (သောတာပန်အဖြစ်) သည်လည်း (သမာဓိတရားထက်) သာ၍ လွန်ကဲသည်လည်းဖြစ်သော သာ၍ မွန်မြတ်သည်လည်းဖြစ်သော တရားပေတည်း၊ ယင်း (တရား) ကိုမျက်မှောက်ပြုလိုသောကြောင့် ရဟန်းတို့သည် ငါ့ထံ၌ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်ကုန်၏။

မဟာလိ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ရဟန်းသည် သုံးပါးသော သံယောဇဉ် 'အနှောင်အဖွဲ့' တို့၏အကြွင်းမဲ့ကုန်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ တပ်မက်ခြင်း 'ရာဂ'၊ ပြစ်မှားခြင်း 'ဒေါသ'၊ တွေဝေခြင်း 'မောဟ' တို့၏ ခေါင်းပါးခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း ဤလူ့ပြည်သို့ တစ်ကြိမ်သာ လာ၍ ဆင်းရဲ၏အဆုံးကိုပြုသော သကဒါဂါမ် ဖြစ်၏၊ မဟာလိ ဤ (သကဒါဂါမ်အဖြစ်) သည်လည်း (သမာဓိတရားထက်) သာ၍ လွန်ကဲသည် လည်းဖြစ်သော သာ၍

မွန်မြတ်သည်လည်းဖြစ်သော တရားပေတည်း၊ ယင်း (တရား) ကို မျက်မှောက်ပြုလိုသောကြောင့် ရဟန်းတို့သည် ငါ့ထံ၌ မြတ်သော အကျင့်ကိုကျင့်ကုန်၏။

မဟာလိ တစ်ဖန်ထို့ပြင်လည်း ရဟန်းသည် အောက် (ကာမဘုံ) ၌ (ပဋ္ဌိသန္ဓေနေခြင်း) အဖို့ရှိကုန် သောငါးပါးသော သံယောဇဉ် 'အနှောင်အဖွဲ့' တို့၏ အကြွင်းမဲ့ ကုန်ခြင်းကြောင့် (ဗြဟ္မာ့ဘုံ၌) ဥပပါတ်ပဋ္ဌိသန္ဓေနေ၍ ထို (ဘုံ) ၌သာလျှင် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသော ထိုဘုံမှ ပြန်လည်ခြင်း သဘောမရှိသော အနာဂါမ် ဖြစ်၏၊ မဟာလိ ဤ (အနာဂါမ်အဖြစ်) သည်လည်း (သမာဓိတရားထက်) သာ၍ လွန်ကဲသည်လည်းဖြစ်သောသာ၍ မွန်မြတ်သည်လည်း ဖြစ်သော တရားပေတည်း၊ ယင်း (တရား) ကို မျက်မှောက်ပြုလိုသောကြောင့်ရဟန်းတို့သည် ငါ့ထံ၌ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်ကုန်၏။

မဟာလိ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ရဟန်းသည် အာသဝတို့၏ ကုန်ခြင်းကြောင့် အာသဝကင်းသောလွတ်မြောက်သော 'အရဟတ္တဖိုလ်' စိတ်နှင့် လွတ်မြောက်သော 'အရဟတ္တဖိုလ်' ပညာကို မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် ကိုယ်တိုင် မျက်မှောက်ပြု၍ ရောက်လျက် (ရဟန္တာဖြစ်၍) နေ၏၊ မဟာလိဤ (ရဟန္တာအဖြစ်) သည်လည်း (သမာဓိတရားထက်) သာ၍လွန်ကဲသည်လည်းဖြစ်သော သာ၍မွန်မြတ်သည်လည်း ဖြစ်သော တရားပေတည်း၊ ယင်း (တရား) ကို မျက်မှောက်ပြုလိုသောကြောင့် ရဟန်းတို့သည်ငါ့ထံ၌ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်ကုန်၏။

မဟာလိ ရဟန်းတို့သည် (သမာဓိတရားထက်) သာ၍ လွန်ကဲသည်လည်း ဖြစ်သော သာ၍မွန်မြတ်သည်လည်းဖြစ်သော အကြင်တရားတို့ကို မျက်မှောက်ပြုလိုသောကြောင့် ငါ့ထံ၌ မြတ်သောအကျင့် ကို ကျင့်ကုန်၏၊ ထိုတရားတို့သည် ဤသည်တို့ပင်တည်း။

၁။ သုဂတိ၌သာ ကိန်းသေမြဲသော။ တစ်နည်း ဆင်းရဲ၏အဆုံးသို့ရောက်ရန် ကိန်းသေမြဲသော။

♣

အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်

၃၇။ အသျှင်ဘုရား ထိုတရားတို့ကို မျက်မှောက်ပြုရန် လမ်းသည် ရှိပါသလော့၊ အကျင့်သည်ရှိပါသလော။

မဟာလိ ထိုတရားတို့ကို မျက်မှောက်ပြုရန် လမ်းသည် ရှိ၏၊ အကျင့်သည် ရှိ၏။

၃၈။ အသျှင်ဘုရား ထိုတရားတို့ကို မျက်မှောက်ပြုရန် လမ်းဟူသည် အဘယ်ပါနည်း၊ အကျင့် ဟူသည် အဘယ်ပါနည်း။

မဟာလိ ဖြူစင်သော အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော ဤ မဂ်ပင်လျှင်တည်း၊ ဤသည်ကား အဘယ်နည်း –

မှန်စွာ သိမြင်ခြင်း 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'၊ မှန်စွာ ကြံခြင်း 'သမ္မာသင်္ကပ္ပ'၊ မှန်စွာ ပြောဆိုခြင်း 'သမ္မာဝါစာ'၊ မှန်စွာပြုလုပ်ခြင်း 'သမ္မာကမ္မန္တ'၊ မှန်စွာ အသက်မွေးခြင်း 'သမ္မာအာဇီဝ'၊ မှန်စွာ

အားထုတ်ခြင်း 'သမ္မာဝါယာမ'၊ မှန်စွာ အောက်မေ့ခြင်း 'သမ္မာသတိ'၊ မှန်စွာ တည်ကြည်ခြင်း 'သမ္မာသမာဓိ'၊ ဤသည်တို့ပင်တည်း။

မဟာလိ ထိုတရားတို့ကို မျက်မှောက်ပြုရန် လမ်းကား ဤ (မဂ်) ပင်တည်း၊ အကျင့်ကား ဤ (မဂ်) ပင်တည်း။

ရဟန်းနှစ်ပါးဝတ္ထု

၃၇၆။ မဟာလိ အခါတစ်ပါး၌ ငါသည် ကောသမ္မီပြည်အနီး ဃောသိတာရုံကျောင်း၌ နေ၏၊ ထိုအခါမုဏ္ဍိယ (ပရိဗိုဒ်) နှင့် ဒါရုပတ္တိက၏ တပည့် ဇာလိယ (ပရိဗိုဒ်) ဟူသော ရဟန်းနှစ်ဦးတို့သည် ငါ့ထံသို့ချဉ်းကပ်ကုန်၍ ငါနှင့် အတူ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ (နှုတ်ဆက်) ပြောဆိုကုန်၏၊ ဝမ်းမြောက်ဖွယ် အမှတ်ရဖွယ်စကားကို ပြီးဆုံးစေ၍ တစ်ခုသော နေရာ၌ ရပ်ကြပြီးသော် ထို (ပရိဗိုဒ်) ရဟန်းနှစ်ဦးတို့သည်ငါ့အား ဤ (ပြဿနာ) ကို မေးလျှောက်ကုန်၏ –

"ငါ့သျှင်ဂေါတမ အသို့နည်း၊ ထို (ကိုယ်) သည်ပင် အသက်, ထို (အသက်) သည်ပင် ကိုယ်လော၊ သို့မဟုတ် အသက်သည် တခြား, ကိုယ်သည် တခြားလော"ဟု မေးလျှောက်ကုန်၏။

၃၇၇။ ငါ့သျှင်တို့ သို့ဖြစ်လျှင် နာကုန်လော့၊ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းကုန်လော ၊ ဟောပေအံ့ဟုငါဆိုသော် ထို (ပရိဗိုဒ်) ရဟန်းနှစ်ဦးတို့သည် "ငါ့သျှင် ကောင်းပါပြီ"ဟု ငါ့အား ဝန်ခံကုန်၏။

ငါသည် ဤ (တရား) ကို ဟောကြားခဲ့ပေ၏ –

ငါ့သျှင်တို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော၊ (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာသိတော်မူသော။ပ။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤလောက၌ ပွင့်တော်မူ၏။ပ။[သာမညဖလသုတ်၌ ကဲ့သို့ နည်းတူ ချဲ့အပ်၏]

ငါ့သျှင်တို့ ရဟန်းသည် ဤသို့ သီလနှင့် ပြည့်စုံ၏။ပ။ ပဌမဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။ ငါ့သျှင်တို့အကြင်ရဟန်းသည် ဤသို့ သိ၏၊ ဤသို့ မြင်၏၊ ထို (ရဟန်း) အား "ထို (ကိုယ်) သည်ပင် အသက်, ထို (အသက်) သည်ပင် ကိုယ်" ဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ "အသက်သည် တခြား, ကိုယ်သည်တခြား" ဟူ၍ သော်လည်းကောင်း ဤ (စကား) ကို ဆိုရန် သင့်လျော်ပါမည်လောဟု မေးသော် (ထိုပရိဗိုဒ်တို့သည်) ငါ့သျှင် အကြင်ရဟန်းသည် ဤသို့ သိ၏၊ ဤသို့ မြင်၏၊ ထို (ရဟန်း) အား "ထို (ကိုယ်) သည်ပင် အသက်, ထို (အသက်) သည်ပင်ကိုယ်" ဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ "အသက်သည် တခြား, ကိုယ်သည် တခြား" ဟူ၍သော်လည်းကောင်းဤ (စကား) ကို ဆိုရန် သင့်လျော်ပါ၏ဟု ဖြေကုန်၏။

ငါ့သျှင်တို့ ငါသည် ထိုပဌမဈာန်ကို ဤသို့ သိ၏၊ ဤသို့ မြင်၏၊ ထိုသို့ သိမြင်လျက်လည်း "ထို (ကိုယ်) သည်ပင် အသက်, ထို (အသက်) သည်ပင် ကိုယ်" ဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ "အသက်သည်တခြား, ကိုယ်သည် တခြား" ဟူ၍သော်လည်းကောင်း ငါသည်ကား မဆို။

။ပ။ ဒုတိယစျာန်သို့။ တတိယစျာန်သို့။ စတုတ္ထစျာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏၊ ငါ့သျှင်တို့ အကြင်ရဟန်းသည် ဤသို့ သိ၏၊ ဤသို့ မြင်၏၊ ထို (ရဟန်း) အား "ထို (ကိုယ်) သည်ပင် အသက်, ထို (အသက်) သည်ပင် ကိုယ်" ဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ "အသက်သည် တခြား, ကိုယ်သည် တခြား" ဟူ၍သော်လည်းကောင်း ဤ (စကား) ကို ဆိုရန် သင့်လျော်ပါမည်လောဟု မေးသော် (ထိုပရိဗိုဇ်တို့သည်) ငါ့သျှင် အကြင်ရဟန်းသည် ဤသို့ သိ၏၊ ဤသို့ မြင်၏၊ ထို (ရဟန်း) အား "ထို (ကိုယ်) သည်ပင်အသက်, ထို (အသက်) သည်ပင် ကိုယ်" ဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ "အသက်သည် တခြား, ကိုယ်သည်တခြား" ဟူ၍သော်လည်းကောင်း ဤ (စကား) ကို ဆိုရန် သင့်လျော်ပါ၏ဟု ဖြေကုန်၏။

ငါ့သျှင်တို့ ငါသည် ထို (စတုတ္ထစျာန်) ကို ဤသို့ သိ၏၊ ဤသို့ မြင်၏၊ ထိုသို့ သိမြင်လျက်လည်း "ထို (ကိုယ်) သည်ပင် အသက်, ထို (အသက်) သည်ပင် ကိုယ်" ဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ "အသက်သည်တခြား, ကိုယ်သည် တခြား" ဟူ၍သော်လည်းကောင်း ငါသည်ကား မဆို။

။ပ။ ဝိပဿနာဉာဏ်အမြင်အလို့ငှါ စိတ်ကို ရှေးရှုပို့ဆောင်၏၊ ရှေးရှုညွှတ်စေ၏၊ ငါ့သျှင်တို့ အကြင်ရဟန်းသည် ဤသို့ သိ၏၊ ဤသို့ မြင်၏၊ ထို (ရဟန်း) အား "ထို (ကိုယ်) သည်ပင် အသက်, ထို (အသက်) သည်ပင် ကိုယ်" ဟူ၍သော်လည်းကောင်း "အသက်သည် တခြား, ကိုယ်သည် တခြား" ဟူ၍သော်လည်းကောင်း ဤ (စကား) ကို ဆိုရန် သင့်လျော်ပါမည်လောဟု မေးသော် (ထိုပရိဗိုဇ်တို့သည်) ငါ့သျှင် အကြင်ရဟန်းသည် ဤသို့ သိ၏၊ ဤသို့ မြင်၏၊ ထို (ရဟန်း) အား "ထို (ကိုယ်) သည်ပင်အသက်, ထို (အသက်) သည်ပင် ကိုယ်" ဟူ၍သော်လည်းကောင်း "အသက်သည် တခြား, ကိုယ်သည် . တခြား" ဟူ၍သော်လည်းကောင်း ဤ (စကား) ကို ဆိုရန် သင့်လျော်ပါ၏ဟု ဖြေကုန်၏။

ငါ့သျှင်တို့ ငါသည် ထို (ဝိပဿနာဉာဏ်အမြင်) ကို ဤသို့ သိ၏၊ ဤသို့ မြင်၏၊ ထိုသို့ သိမြင်လျက်လည်း "ထို (ကိုယ်) သည်ပင် အသက်, ထို (အသက်) သည်ပင် ကိုယ်" ဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ "အသက်သည် တခြား, ကိုယ်သည် တခြား" ဟူ၍သော်လည်းကောင်း ငါသည်ကား မဆို။

။ပ။ ဤမဂ်ကိစ္စအလို့ငှါ တစ်ပါးသော ပြုဖွယ်ကိစ္စ မရှိတော့ပြီဟု သိ၏၊ ငါ့သျှင်တို့ အကြင် ရဟန်းသည်ဤသို့ သိ၏၊ ဤသို့ မြင်၏၊ ထို (ရဟန်း) အား "ထို (ကိုယ်) သည်ပင် အသက်, ထို (အသက်) သည်ပင်ကိုယ်" ဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ "အသက်သည် တခြား၊ ကိုယ်သည် တခြား" ဟူ၍သော်လည်းကောင်းဤ (စကား) ကို ဆိုရန် သင့်လျော်ပါမည်လောဟု မေးသော် (ထိုပရိဗိုဇ်တို့သည်) ငါ့သျှင်အကြင်ရဟန်းသည် ဤသို့ သိ၏၊ ဤသို့ မြင်၏၊ ထို (ရဟန်း) အား "ထို (ကိုယ်) သည်ပင် အသက်, ထို (အသက်) သည်ပင် ကိုယ်" ဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ "အသက်သည် တခြား, ကိုယ်သည်တခြား" ဟူ၍သော်လည်းကောင်း ဤ (စကား) ကို ဆိုရန် မသင့်လျော်ပါဟု ဖြေကုန်၏။

ငါ့သျှင်တို့ ငါသည် ထို (အာသဝက္ခယဉာဏ်) ကို ဤသို့ သိ၏၊ ဤသို့ မြင်၏၊ ထိုသို့ သိမြင်လျက်လည်း "ထို (ကိုယ်) သည်ပင် အသက်, ထို (အသက်) သည်ပင် ကိုယ်" ဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ "အသက်သည် တခြား, ကိုယ်သည် တခြား" ဟူ၍သော်လည်းကောင်း ငါသည်ကား မဆိုဟု ဟောခဲ့ပေ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ဤ (တရားတော်) ကို ဟောတော်မူ၏၊ သြဋ္ဌမည်သော လိစ္ဆဝီ (မင်း) သည်မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူသော တရားတော်ကို နှစ်လိုသည်ဖြစ်၍ ဝမ်းမြောက်စွာ ခံယူလေသတည်း။

ခြောက်ခုမြောက်သော မဟာလိသုတ် ပြီး၏။

၇–ဇာလိယသုတ်

ရဟန်းနှစ်ပါးဝတ္ထု

၃၇၈။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည် –

အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ကောသမ္မီပြည်အနီး ဃောသိတာရုံကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။

ထိုအခါ မုဏ္ဍိယ (ပရိဗိုဇ်) နှင့် ဒါရုပတ္တိကဏ်တပည့် ဇာလိယ (ပရိဗိုဇ်) ဟူသော ရဟန်းနှစ်ဦးတို့သည်မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်၍ မြတ်စွာဘုရားနှင့်အတူ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ (နှုတ်ဆက်) ပြောဆိုကုန်၏၊ ဝမ်းမြောက်ဖွယ် အမှတ်ရဖွယ်စကားကို ပြီးဆုံးစေ၍ တစ်ခုသော နေရာ၌ ရပ်ကြပြီးသော် ထို (ပရိဗိုဇ်) ရဟန်းနှစ်ဦးတို့သည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤ (စကား) ကို လျှောက်ကုန်၏ –

"ငါ့သျှင်ဂေါတမ အသို့နည်း၊ ထို (ကိုယ်) သည်ပင် အသက်, ထို (အသက်) သည်ပင် ကိုယ်လော့၊ သို့မဟုတ် အသက်သည် တခြား, ကိုယ်သည် တခြားလော"ဟု လျှောက်ကုန်၏။

၃၇၉။ ငါ့သျှင်တို့ သို့ဖြစ်လျှင် နာကုန်လော့၊ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းကုန်လော ၊ ဟောပေအံ့။

ထို (ပရိဗိုဇ်) ရဟန်းနှစ်ဦးတို့သည် "ငါ့သျှင် ကောင်းပါပြီ"ဟု မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံကုန်၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ဤ (တရား) ကို ဟောကြားတော်မူ၏။

ငါ့သျှင်တို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာသိတော်မူသော။ပ။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤလောကဌ် ပွင့်တော်မူ၏။[သာမညဖလသုတ်၌ ကဲ့သို့ နည်းတူ ချဲ့အပ်၏]

ငါ့သျှင်တို့ ရဟန်းသည် ဤသို့ သီလနှင့် ပြည့်စုံ၏။ပ။ ပဌမဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။ ငါ့သျှင်တို့အကြင်ရဟန်းသည် ဤသို့ သိ၏၊ ဤသို့ မြင်၏၊ ထို (ရဟန်း) အား "ထို (ကိုယ်) သည်ပင် အသက်, ထို (အသက်) သည်ပင် ကိုယ်" ဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ "အသက်သည် တခြား, ကိုယ်သည် တခြား" ,ဟူ၍ သော်လည်းကောင်း ဤ (စကား) ကို ဆိုရန် သင့်လျော်ပါမည်လော။

ငါ့သျှင် (ဂေါတမ) အကြင်ရဟန်းသည် ဤသို့ သိ၏၊ ဤသို့ မြင်၏၊ ထို (ရဟန်း) အား "ထို (ကိုယ်) သည်ပင် အသက်, ထို (အသက်) သည်ပင် ကိုယ်" ဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊

“အသက်သည် တခြား, ကိုယ်သည် တခြား” ဟူ၍သော်လည်းကောင်း ဤ (စကား) ကို ဆိုရန် သင့်လျော်ပါ၏။

ငါ့သျှင်တို့, ငါသည် ထို (ပဌမဈာန်) ကို ဤသို့ သိ၏၊ ဤသို့ မြင်၏၊ ထိုသို့ သိမြင်လျက်လည်း “ထို (ကိုယ်) သည်ပင် အသက်, ထို (အသက်) သည်ပင် ကိုယ်” ဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ “အသက်သည်တခြား, ကိုယ်သည် တခြား” ဟူ၍သော်လည်းကောင်း ငါသည်ကား မဆို။

။ပ။ ဒုတိယဈာန်သို့။ တတိယဈာန်သို့။ စတုတ္ထဈာန်သို့, ရောက်၍ နေ၏၊ ငါ့သျှင်တို့, အကြင်ရဟန်းသည် ဤသို့ သိ၏၊ ဤသို့ မြင်၏၊ ထို (ရဟန်း) အား “ထို (ကိုယ်) သည်ပင် အသက်, ထို (အသက်) သည်ပင် ကိုယ်” ဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ “အသက်သည် တခြား, ကိုယ်သည် တခြား” ဟူ၍သော်လည်းကောင်း ဤ (စကား) ကို ဆိုရန် သင့်လျော်ပါမည်လော။

ငါ့သျှင် (ဂေါတမ) အကြင်ရဟန်းသည် ဤသို့ သိ၏၊ ဤသို့ မြင်၏၊ ထို (ရဟန်း) အား “ထို (ကိုယ်) သည်ပင် အသက်, ထို (အသက်) သည်ပင် ကိုယ်” ဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ “အသက်သည်တခြား, ကိုယ်သည် တခြား” ဟူ၍သော်လည်းကောင်း ဤ (စကား) ကို ဆိုရန် သင့်လျော်ပါ၏။

ငါ့သျှင်တို့, ငါသည် ထို (စတုတ္ထဈာန်) ကို ဤသို့ သိ၏၊ ဤသို့ မြင်၏၊ ထိုသို့သိမြင်လျက်လည်း “ထို (ကိုယ်) သည်ပင် အသက်, ထို (အသက်) သည်ပင် ကိုယ်” ဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ “အသက်သည်တခြား, ကိုယ်သည် တခြား” ဟူ၍သော်လည်းကောင်း ငါသည်ကား မဆို။

။ပ။ ဝိပဿနာဉာဏ်အမြင်အလို့ငှါ စိတ်ကို ရှေးရှုပို့ဆောင်၏၊ ရှေးရှုညွှတ်စေ၏၊ ငါ့သျှင်တို့, အကြင်ရဟန်းသည် ဤသို့ သိ၏၊ ဤသို့မြင်၏၊ ထို (ရဟန်း) အား “ထို (ကိုယ်) သည်ပင် အသက်, ထို (အသက်) သည်ပင် ကိုယ်” ဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ “အသက်သည် တခြား, ကိုယ်သည် တခြား” ဟူ၍သော်လည်းကောင်း ဤ (စကား) ကို ဆိုရန် သင့်လျော်ပါမည်လော။

ငါ့သျှင် (ဂေါတမ) အကြင်ရဟန်းသည် ဤသို့ သိ၏၊ ဤသို့ မြင်၏၊ ထို (ရဟန်း) အား “ထို (ကိုယ်) သည်ပင် အသက်, ထို (အသက်) သည်ပင် ကိုယ်” ဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ “အသက်သည် တခြား, ကိုယ်သည် တခြား” ဟူ၍သော်လည်းကောင်း ဤ (စကား) ကို ဆိုရန် သင့်လျော်ပါ၏။

ငါ့သျှင်တို့, ငါသည် ထို (ဝိပဿနာဉာဏ်အမြင်) ကို ဤသို့ သိ၏၊ ဤသို့ မြင်၏၊ ထိုသို့ သိမြင်လျက်လည်း “ထို (ကိုယ်) သည်ပင် အသက်, ထို (အသက်) သည်ပင် ကိုယ်” ဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ “အသက်သည် တခြား, ကိုယ်သည် တခြား” ဟူ၍သော်လည်းကောင်း ငါသည်ကား မဆို။

၃၈၀။။ပ။ ဤမဂ်ကိစ္စအလို့ငှါ တစ်ပါးသော ပြုဖွယ်ကိစ္စ မရှိတော့ပြီဟု သိ၏၊ ငါ့သျှင်တို့,အကြင်ရဟန်းသည် ဤသို့ သိ၏၊ ဤသို့ မြင်၏၊ ထို (ရဟန်း) အား “ထို (ကိုယ်) သည်ပင် အသက်, ထို (အသက်) သည်ပင် ကိုယ်” ဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ “အသက်သည် တခြား, ကိုယ်သည် တခြား” ဟူ၍ သော်လည်းကောင်း ဤ (စကား) ကို ဆိုရန် သင့်လျော်ပါမည်လော။

ငါ့သျှင်ဂေါတမ အကြင်ရဟန်းသည် ဤသို့ သိ၏၊ ဤသို့ မြင်၏၊ ထို (ရဟန်း) အား "ထို (ကိုယ်) သည်ပင် အသက်, ထို (အသက်) သည်ပင် ကိုယ်" ဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ "အသက်သည် တခြား, ကိုယ်သည် တခြား" ဟူ၍သော်လည်းကောင်း ဤ (စကား) ကို ဆိုရန် မသင့်လျော်ပါ။

ငါ့သျှင်တို့ ငါသည် ထို (အာသဝက္ခယဉာဏ်) ကို ဤသို့ သိ၏၊ ဤသို့ မြင်၏၊ ထိုသို့ သိမြင်လျက်လည်း "ထို (ကိုယ်) သည်ပင် အသက်, ထို (အသက်) သည်ပင် ကိုယ်" ဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ "အသက်သည် တခြား, ကိုယ်သည် တခြား" ဟူ၍သော်လည်းကောင်း ငါသည်ကား မဆိုဟု ဟောခဲ့ပေ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ဤ (တရားတော်) ကို ဟောတော်မူ၏၊ (ပရိဗိုဇ်) ရဟန်းနှစ်ဦးတို့သည် မြတ်စွာ့ဘုရား ဟောတော်မူသော တရားတော်ကို နှစ်လိုကုန်သည်ဖြစ်၍ ဝမ်းမြောက်စွာ ခံယူကြလေကုန်သတည်း။

ခုနစ်ခုမြောက်သော ဇာလိယသုတ် ပြီး၏။

၈–မဟာသီဟနာဒသုတ်

အစေလ ကဿပဝတ္ထု

၃၈၁။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည် –

အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ဥရုဝေလမြို့အနီး သားတို့ကို ဘေးမဲ့ပေးရာဖြစ်သော ကဏ္ဏက ထလ (အရပ်) ၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏၊ ထိုအခါ အဝတ်မဝတ်ဘဲ ကျင့်သော ကဿပ (တက္ကတွန်း) သည်မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားနှင့်အတူ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ (နှုတ်ဆက်) ပြောဆို၏၊ ဝမ်းမြောက်ဖွယ် အမှတ်ရဖွယ် စကားကို ပြီးဆုံးစေ၍ တစ်ခုသော နေရာ၌ ရပ်ပြီးသော် အဝတ်မဝတ်ဘဲကျင့်သော ကဿပ (တက္ကတွန်း) သည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏ –

"အသျှင်ဂေါတမ 'ရဟန်းဂေါတမသည် ခြိုးခြံသော အကျင့်အားလုံးကို ကဲ့ရဲ့၏၊ ခေါင်းပါးစွာအသက်မွေးသော ခြိုးခြံစွာကျင့်သူ အားလုံးကို တစ်ဖက်သတ် ပြက်ရယ်ပြု၏၊ ရှုတ်ချ၏'ဟုကြားဖူးပါသည်၊ အသျှင်ဂေါတမ အသို့နည်း၊ 'အသျှင်ဂေါတမသည် ခြိုးခြံသော အကျင့်အားလုံးကိုကဲ့ရဲ့၏၊ ခေါင်းပါးစွာ အသက်မွေးသော ခြိုးခြံစွာကျင့်သူ အားလုံးကို တစ်ဖက်သတ် ပြက်ရယ် ပြု၏၊ ရှုတ်ချ၏'ဟု ဆိုသော ထိုသူတို့သည် အသျှင်ဂေါတမဆိုသည့် အတိုင်းပင် ဆိုကြသည်ဟုတ်ပါ၏လော့၊ အသျှင်ဂေါတမကို မဟုတ် မမှန်သော (စကား) ဖြင့် စွပ်စွဲရာမရောက်ဘဲ ရှိပါကုန်၏လော့၊ (အသျှင်ဂေါတမဟောသော) တရား ကိုပင် တစ်ဆင့် ဟောကြားကြသည်ဟုတ်ပါ၏ လော့၊ (အသျှင်ဂေါတမ၏) မူလရင်းစကားနှင့် (ထိုသူတို့၏) တစ်ဆင့်ပြောသော စကားသည် ကဲ့ရဲ့ ဖွယ်အကြောင်း လုံးဝကင်းပါ၏လော့၊ အကျွန်ုပ်တို့သည်ကား အသျှင်ဂေါတမကို စွပ်စွဲရန် အလိုမရှိကြပါ"ဟု လျှောက်၏။

၃၈၂။ ကဿပ "ရဟန်းဂေါတမသည် ခြိုးခြံသော အကျင့်အားလုံးကို ကဲ့ရဲ့၏၊ ခေါင်းပါးစွာအသက်မွေးသော ခြိုးခြံစွာကျင့်သူ အားလုံးကို တစ်ဖက်သတ် ပြက်ရယ်ပြု၏၊ ရှုတ်ချ၏"ဟု ဆိုသောထိုသူတို့သည် ငါဆိုသည့်အတိုင်း ဆိုကြသည် မဟုတ်ကုန်၊ ထိုသူတို့သည် ငါ့ကို ထင်ရှားမရှိသောမဟုတ်မမှန်သော (စကား) ဖြင့် စွပ်စွဲရာလည်း ရောက်ကုန်၏။

ကဿပ ငါသည် ဤ (လောက) ၌ ခေါင်းပါးစွာ အသက်မွေးသော ခြိုးခြံစွာကျင့်သူ အချို့သည်ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ချမ်းသာကင်းသော မကောင်းသောလားရာ ပျက်စီးလျက်ကျရောက်ရာ ငရဲ၌ ဖြစ်လေသည်ကို အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သော လူတို့၏ မျက်စိထက် သာလွန်သောနတ် မျက်စိနှင့်တူသော (ဒိဗ္ဗစက္ခု) ဉာဏ်ဖြင့် မြင်၏၊ ကဿပ ငါသည် ဤ (လောက) ၌ ခေါင်းပါးစွာအသက်မွေးသော ခြိုးခြံစွာကျင့်သူ အချို့သည် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ကောင်းသောလားရာ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်လေသည်ကို အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သော လူတို့၏ မျက်စိထက် သာလွန်သောနတ်မျက်စိနှင့် တူသော (ဒိဗ္ဗစက္ခု) ဉာဏ်ဖြင့် မြင်၏။

၃၈၃။ ကဿပ ငါသည် ဤ (လောက) ၌ ဆင်းရဲနည်းစွာ နေလေ့ရှိသော ခြိုးခြံစွာကျင့်သူ အချို့သည်ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှနောက်၌ ချမ်းသာကင်းသော မကောင်းသောလားရာ ပျက်စီး လျက်ကျရောက်ရာ ငရဲ၌ ဖြစ်လေသည်ကို အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သော လူတို့၏ မျက်စိထက် သာလွန် သောနတ်မျက်စိနှင့် တူသော (ဒိဗ္ဗစက္ခု) ဉာဏ်ဖြင့် မြင်၏၊ ကဿပ ငါသည် ဤ (လောက) ၌ ဆင်းရဲ နည်းစွာနေလေ့ရှိသော ခြိုးခြံစွာ ကျင့်သူ အချို့သည် ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ကောင်းသောလားရာ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်လေသည်ကို အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သော လူတို့၏ မျက်စိထက်သာလွန်သော နတ်မျက်စိနှင့် တူသော (ဒိဗ္ဗစက္ခု) ဉာဏ်ဖြင့် မြင်၏။

ကဿပ ထို (သို့မြင်သော) ငါသည် ဤခြိုးခြံစွာ ကျင့်သူတို့၏ ဤသို့ လားခဲ့ရာ (အရပ်) ကိုလည်းကောင်း၊ သွားရောက်ရာ (အရပ်) ကိုလည်းကောင်း၊ သေခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဖြစ်ခြင်းကိုလည်းကောင်းဟုတ်မှန်သော အတိုင်း သိ၏၊ ထို (သို့သိသော) ငါသည် ခြိုးခြံသော အကျင့်အားလုံးကိုအဘယ် ကြောင့် ကဲ့ရဲ့အံ့နည်း၊ ခေါင်းပါးစွာ အသက်မွေးသော ခြိုးခြံစွာကျင့်သူ အားလုံးကိုအဘယ့်ကြောင့် တစ်ဖက်သတ် ပြက်ရယ်ပြုသနည်း၊ ရှုတ်ချအံ့နည်း။

၃၈၄။ ကဿပ ပညာရှိကုန်သော သိမ်မွေ့သော ဉာဏ်ရှိကုန်သော သူတစ်ပါးတို့အယူကို လေ့လာပြီးဖြစ်ကုန်သော သားမြီးကို ပစ်ခွဲနိုင်သည့် လေးသမားနှင့်တူကုန်သော သမဏာဗြာဟ္မဏာတို့သည် ရှိကုန်၏၊ ထိုသူတို့သည် မှားသော အယူတို့ကို ပညာဖြင့် ဖျက်ဆီးနေဘိသကဲ့သို့ ကျက်စားနေကုန်၏၊ ထို (သမဏာဗြာဟ္မဏာ) တို့နှင့် ငါ၏ (အယူဝါဒသည်) အချို့နေရာတို့၌ တူညီ၏၊ အချို့နေရာတို့၌ မတူညီ။

ထို (သမဏာဗြာဟ္မဏာ) တို့က "ကောင်း၏"ဟု ဆိုသော အချို့အရာကို ငါတို့ကလည်း "ကောင်း၏"ဟုပင် ဆိုကုန်၏၊ ထို (သမဏာဗြာဟ္မဏာ) တို့က "မကောင်း"ဟု ဆိုသော အချို့အရာကို ငါတို့ကလည်း "မကောင်း"ဟုပင် ဆိုကုန်၏၊ ထို (သမဏာဗြာဟ္မဏာ) တို့က "ကောင်း၏"ဟု ဆိုသော အချို့အရာကိုငါတို့က "မကောင်း"ဟု ဆိုကုန်၏၊ ထို (သမဏာဗြာဟ္မဏာ) တို့က "မကောင်း"ဟု ဆိုသောအချို့အရာကို ငါတို့က "ကောင်း၏"ဟု ဆိုကုန်၏။

ငါတို့က "ကောင်း၏"ဟု ဆိုသော အချို့အရာကို သူတစ်ပါးတို့ကလည်း "ကောင်း၏"ဟုပင်ဆိုကုန်၏၊ ငါတို့က "မကောင်း"ဟု ဆိုသော အချို့အရာကို သူတစ်ပါးတို့ကလည်း "မကောင်း"ဟုပင်ဆိုကုန်၏၊ ငါတို့က "မကောင်း"ဟု ဆိုသော အချို့အရာကို သူတစ်ပါးတို့က "ကောင်း၏"ဟုဆိုကုန်၏။ ငါတို့က "ကောင်း၏"ဟု ဆိုသော အချို့အရာကို သူတစ်ပါးတို့က "မကောင်း"ဟုဆိုကုန်၏။

၁။ ဓမ္မော နာမ ကထိတကထာ၊ ဓမ္မ=တရားမည်သည် ဟောသော စကားပင်တည်း။ အနုဓမ္မော နာမ ကထိတသ ပဋ္ဌိကထနံ၊ အနုဓမ္မ= မည်သည် ဟောထားသော တရားကို တစ်ဆင့် ဟောခြင်းပင်တည်း။ (အဂ္ဂိတ္ထရအဋ္ဌကထာ တိကနိပါတ် ဗြာဟ္မဏဝဂ် သတ္တမသုတ်အဖွင့်)။ ဤ မဟာသီဟနာဒသုတ်အဖွင့် အဋ္ဌကထာ၌ကား ဓမ္မကို အကြောင်းဟူ၍လည်းကောင်း၊ အနုဓမ္မကို လျော်သောအကြောင်းဟူ၍လည်းကောင်း ဖွင့်ပြထားသည်။

♣

မေးမြန်း စိစစ်စေခြင်းကို ပြရာ

၃၈၅။ ငါသည် ထို (သမဏဗြာဟ္မဏ) တို့ထံ ချဉ်းကပ်၍ ဤသို့ ဆိုလေ့ရှိ၏ –

ငါ့သျှင်တို့ ငါတို့၏ (အယူဝါဒချင်း) မတူညီသော နေရာတို့ကို ထားလိုက်ပါကုန်၊ တူညီသော နေရာတို့၌ ပညာရှိတို့သည် ဆရာအချင်းချင်း ယှဉ်ပြိုင်၍ဖြစ်စေ တပည့်သံဃာအချင်းချင်း ယှဉ်ပြိုင်၍ ဖြစ်စေ (နှစ်ဦးနှစ်ဖက်သော) ငါတို့ကို (ဤသို့) မေးမြန်းကြပါစေ၊ စိစစ်ကြပါစေ၊ စုံစမ်းကြပါစေ။ဤ (နှစ်ဦးနှစ်ဖက်သော) အသျှင်တို့၏ (အယူ၌) "အကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော အကုသိုလ်ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော အပြစ်ရှိကုန်သော အပြစ်ရှိသည်ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော မမှီဝဲအပ်ကုန်သော မမှီဝဲအပ်ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော မစင်ကြယ်နိုင်ကုန်သော မစင်ကြယ်နိုင်ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော မည်းညစ်ကုန်သော မည်းညစ်၏ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော အကြင်တရားတို့ (ရှိကုန်၏)၊ ဤတရားတို့ကို အဘယ်သူသည်အကြွင်းမဲ့ပယ်၍ ကျင့်သနည်း။ ရဟန်းဂေါတမလော့၊ တစ်ပါးသော ဂိုဏ်းဆရာ အသျှင်တို့လော"ဟုမေးမြန်းကြပါစေ၊ စိစစ်ကြပါစေ၊ စုံစမ်းကြပါစေ။

၃၈၆။ ကဿပ မေးမြန်း စိစစ် စုံစမ်းကုန်သော ပညာရှိတို့သည် ဤ (နှစ်ဦးနှစ်ဖက်သော) အသျှင်တို့၏ (အယူ၌) "အကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော အကုသိုလ်ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော အပြစ်ရှိကုန်သော အပြစ်ရှိသည်ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော မမှီဝဲအပ်ကုန်သော မမှီဝဲအပ်ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော မစင်ကြယ်နိုင်ကုန်သော မစင်ကြယ်နိုင်ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော မည်းညစ်ကုန်သော မည်းညစ်၏ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော အကြင်တရားတို့ (ရှိကုန်၏)၊ ဤတရားတို့ကို ရဟန်းဂေါတမသည် အကြွင်းမဲ့ ပယ်၍ ကျင့်၏၊ တစ်ပါးသော ဂိုဏ်းဆရာ အသျှင်တို့သည်ကား အနည်းငယ်သာ (ပယ်၍ ကျင့်ကုန်၏)"ဟု ဆိုရာသော အကြောင်းသည် ရှိ၏၊ ကဿပ ဤသို့လျှင် ပညာရှိတို့သည် မေးမြန်း စိစစ် စုံစမ်းကုန်လတ်သော် ထိုအရာ၌ ငါတို့ကိုသာများသောအားဖြင့် ချီးမွမ်းကုန်ရာ၏။

၃၈၇။ ကဿပ ထို့ပြင်လည်း ပညာရှိတို့သည် ဆရာအချင်းချင်း ယှဉ်ပြိုင်၍ဖြစ်စေ တပည့်သံဃာအချင်းချင်း ယှဉ်ပြိုင်၍ဖြစ်စေ (နှစ်ဦးနှစ်ဖက်သော) ငါတို့ကို (ဤသို့) မေးမြန်းကြပါစေ၊ စိစစ်ကြပါစေ၊ စုံစမ်းကြပါစေ။ဤ (နှစ်ဦးနှစ်ဖက်သော) အသျှင်တို့၏ (အယူ၌) "ကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော ကုသိုလ်ဟု ဆိုအပ်ကုန် သောအပြစ်မရှိကုန်သော အပြစ်မရှိဟု ဆိုအပ်ကုန်သော မှီဝဲအပ်ကုန်သော မှီဝဲအပ်သည်ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော စင်ကြယ်နိုင်ကုန်သော စင်ကြယ်နိုင်သည်ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော ဖြူစင်ကုန်သော ဖြူစင်၏ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော အကြင်တရားတို့ (ရှိကုန်၏)၊ ဤတရားတို့ကို အဘယ်သူသည် အကြွင်းမဲ့ဆောက်တည်၍ ကျင့်သနည်း။ရဟန်းဂေါတမလော့၊ တစ်ပါးသော ဂိုဏ်းဆရာ အသျှင်တို့လော"ဟု မေးမြန်းကြပါစေ၊ စိစစ်ကြပါစေ၊ စုံစမ်းကြပါစေ။

၃၈၈။ ကဿပ မေးမြန်း စိစစ် စုံစမ်းကုန်သော ပညာရှိတို့သည် ဤ (နှစ်ဦးနှစ်ဖက်သော) အသျှင်တို့၏ (အယူ၌) "ကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော ကုသိုလ်ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော အပြစ်မရှိကုန်သော အပြစ်မရှိဟုဆိုအပ်ကုန်သော မှီဝဲအပ်ကုန်သော မှီဝဲအပ်သည်ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော စင်ကြယ်နိုင်ကုန်သော စင်ကြယ်နိုင်သည်ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော ဖြူစင်ကုန်သော ဖြူစင်၏ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော အကြင်တရားတို့ (ရှိကုန်၏)၊ ဤတရားတို့ကို ရဟန်းဂေါတမသည် အကြွင်းမဲ့ ဆောက်တည်၍ ကျင့်၏၊ တစ်ပါးသော ဂိုဏ်းဆရာအသျှင်တို့သည်ကား အနည်းငယ်သာ (ဆောက်တည်၍ ကျင့်ကုန်၏)"ဟု ဆိုရာသော အကြောင်းသည်ရှိ၏၊ ကဿပ ဤသို့လျှင် ပညာရှိတို့သည် မေးမြန်း စိစစ် စုံစမ်းကုန်လတ်သော် ထိုအရာ၌ ငါတို့ကိုသာများသောအားဖြင့် ချီးမွမ်းကုန်ရာ၏။

၃၈၉။ ကဿပ ထို့ပြင်လည်း ပညာရှိတို့သည် ဆရာ အချင်းချင်း ယှဉ်ပြိုင်၍ဖြစ်စေ တပည့်သံဃာအချင်းချင်း ယှဉ်ပြိုင်၍ဖြစ်စေ (နှစ်ဦးနှစ်ဖက်သော) ငါတို့ကို (ဤသို့) မေးမြန်းကြပါစေ၊ စိစစ်ကြပါစေ၊ စုံစမ်းကြပါစေ။ဤ (နှစ်ဦးနှစ်ဖက်သော) အသျှင်တို့၏ (အယူ၌) "အကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော အကုသိုလ်ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော မမှီဝဲအပ်ကုန်သော မမှီဝဲအပ်ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော မစင်ကြယ်နိုင်ကုန်သော မစင်ကြယ် နိုင်ဟုဆိုအပ်ကုန်သော မည်းညစ်ကုန်သော မည်းညစ်၏ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော အကြင်တရားတို့ (ရှိကုန်၏)၊ ဤတရားတို့ကို အဘယ်သူသည် အကြွင်းမဲ့ ပယ်၍ ကျင့်သနည်း၊ အသျှင်ဂေါတမ၏ တပည့်သံဃာလော့၊ တစ်ပါးသော အသျှင်ဂိုဏ်းဆရာတို့၏ တပည့်သံဃာတို့လော"ဟု မေးမြန်း ကြပါစေ၊ စိစစ်ကြပါစေ၊ စုံစမ်းကြပါစေ။

၃၉၀။ ကဿပ မေးမြန်း စိစစ် စုံစမ်းကုန်သော ပညာရှိတို့သည် ဤ (နှစ်ဦးနှစ်ဖက်သော) အသျှင်တို့၏ (အယူ၌) "အကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော အကုသိုလ်ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော အပြစ်ရှိကုန်သော အပြစ်ရှိသည်ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော မမှီဝဲအပ်ကုန်သော မမှီဝဲအပ်ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော ,မစင်ကြယ်နိုင်ကုန်သော မစင်ကြယ် နိုင်ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော မည်းညစ်ကုန်သော မည်းညစ်၏ဟုဆိုအပ်ကုန်သော အကြင်တရားတို့ (ရှိကုန်၏)၊ ဤ တရားတို့ကို အသျှင်ဂေါတမ၏ တပည့်သံဃာသည်သာအကြွင်းမဲ့ပယ်၍ ကျင့်၏၊ တစ်ပါး သော အသျှင်ဂိုဏ်းဆရာတို့၏ တပည့်သံဃာတို့သည်ကားအနည်းငယ်သာ (ပယ်၍ ကျင့်ကုန်၏)"ဟု ဆိုရာသော အကြောင်းသည် ရှိ၏။

ကဿပ ဤသို့လျှင် ပညာရှိတို့သည် (အယူကို) မေးမြန်း စိစစ် စုံစမ်းကုန်လတ်သော် ထိုအရာ၌ငါတို့ကိုသာ များသောအားဖြင့် ချီးမွမ်းကုန်ရာ၏။

၃၉၁။ ကဿပ ထို့ပြင်လည်း ပညာရှိတို့သည် ဆရာ အချင်းချင်း ယှဉ်ပြိုင်၍ဖြစ်စေ တပည့်သံဃာအချင်းချင်း ယှဉ်ပြိုင်၍ဖြစ်စေ (နှစ်ဦးနှစ်ဖက်သော ငါတို့ကို) မေးမြန်းကြပါစေ၊ စိစစ်ကြပါစေ၊ စုံစမ်းကြပါ စေ။ဤ (နှစ်ဦးနှစ်ဖက်သော) အသျှင်တို့၏ (အယူ၌) "ကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော ကုသိုလ်ဟု ဆိုအပ် ကုန်သော အပြစ်မရှိကုန်သော အပြစ်မရှိဟု ဆိုအပ်ကုန်သော မှီဝဲအပ်ကုန်သော မှီဝဲအပ်သည်ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော စင်ကြယ်နိုင်ကုန်သော စင်ကြယ်နိုင်သည်ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော ဖြူစင်ကုန်သော ဖြူစင်၏ဟုဆိုအပ်ကုန်သော အကြင်တရားတို့ (ရှိကုန်၏)၊ ဤတရားတို့ကို အဘယ်သူသည်အကြွင်းမဲ့ဆောက်တည်၍ ကျင့်သနည်း။ အသျှင်ဂေါတမ၏ တပည့်သံဃာလော၊ တစ်ပါးသောအသျှင်ဂိုဏ်းဆရာတို့၏ တပည့်သံဃာတို့လော"ဟု မေးမြန်းကြပါစေ၊ စိစစ်ကြပါစေ၊ စုံစမ်းကြ ပါစေ။

၃၉၂။ ကဿပ မေးမြန်း စိစစ် စုံစမ်းကုန်သော ပညာရှိတို့သည် ဤ (နှစ်ဦးနှစ်ဖက်သော) အသျှင်တို့၏ (အယူ၌) "ကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော ကုသိုလ်ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော အပြစ်မရှိကုန်သော အပြစ်မရှိဟုဆိုအပ်ကုန်သော မှီဝဲအပ်ကုန်သော မှီဝဲအပ်သည်ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော စင်ကြယ်နိုင်ကုန်သော စင်ကြယ်နိုင်သည်ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော ဖြူစင်ကုန်သော ဖြူစင်၏ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော အကြင်တရားတို့ (ရှိကုန်၏)၊ ဤတရားတို့ကို အသျှင်ဂေါတမ၏ တပည့်သံဃာသည်သာ အကြွင်းမဲ့ဆောက်တည်၍ ကျင့်၏၊ တစ်ပါးသော အသျှင်ဂိုဏ်းဆရာတို့၏ တပည့်သံဃာတို့သည်ကား အနည်းငယ်သာ (ဆောက်တည်၍ ကျင့်ကုန်၏)"ဟု ဆိုရာသော အကြောင်းသည် ရှိ၏။

ကဿပ ဤသို့လျှင် ပညာရှိတို့သည် (အယူကို) မေးမြန်း စိစစ် စုံစမ်းကုန်လတ်သော် ထိုအရာ၌ငါတို့ကိုသာ များသောအားဖြင့် ချီးမွမ်းကုန်ရာ၏။

အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်

၃၉၃။ ကဿပ လမ်းသည် ရှိ၏၊ အကျင့်သည် ရှိ၏၊ ယင်း (လမ်း အကျင့်) ကို ကျင့်သည်ရှိသော် "ရဟန်းဂေါတမသည်သာလျှင် (သင့်သော) အခါ၌သာ ဆိုလေ့ရှိ၏၊ဟုတ်သည်ကိုသာ ဆိုလေ့ရှိ၏၊ အကျိုးနှင့်စပ်သည်ကိုသာ ဆိုလေ့ရှိ၏၊ တရားနှင့်စပ်သည်ကိုသာ ဆိုလေ့ရှိ၏၊ အဆုံးအမနှင့်စပ်သည်ကိုသာဆိုလေ့ရှိ၏"ဟု ကိုယ်တိုင်ပင် သိလတ္တံ့၊ ကိုယ်တိုင်ပင် မြင်လတ္တံ့။

ကဿပ အကြင် (လမ်း အကျင့်) ကို ကျင့်သည်ရှိသော် "ရဟန်းဂေါတမသည်သာလျှင် (သင့်သော) အခါ၌သာ ဆိုလေ့ရှိ၏၊ဟုတ်သည်ကိုသာ ဆိုလေ့ရှိ၏၊ အကျိုးနှင့်စပ်သည်ကိုသာ ဆိုလေ့ရှိ၏၊ တရားနှင့်စပ်သည်ကိုသာ ဆိုလေ့ရှိ၏၊ အဆုံးအမနှင့်စပ်သည်ကိုသာ ဆိုလေ့ရှိ၏"ဟု ကိုယ်တိုင်ပင် သိလတ္တံ့၊ ကိုယ်တိုင်ပင် မြင်လတ္တံ့၊ (ထို) လမ်းကား အဘယ်နည်း၊ (ထို) အကျင့်ကား အဘယ်နည်း။

ဖြူစင်သော အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော ဤမဂ်ပင်တည်း၊ ဤမဂ်ကား အဘယ်နည်း –

မှန်စွာသိမြင်ခြင်း 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'၊ မှန်စွာကြံခြင်း 'သမ္မာသင်္ကပ္ပ'၊ မှန်စွာပြောဆိုခြင်း 'သမ္မာဝါစာ'၊ မှန်စွာပြုလုပ်ခြင်း 'သမ္မာကမ္မန္တ'၊ မှန်စွာအသက်မွေးခြင်း 'သမ္မာအာဇီဝ'၊ မှန်စွာအားထုတ်ခြင်း 'သမ္မာဝါယာမ'၊ မှန်စွာအောက်မေ့ခြင်း 'သမ္မာသတိ'၊ မှန်စွာတည်ကြည်ခြင်း 'သမ္မာသမာဓိ'။ ဤသည်တို့ပင်တည်း။ ကဿပ အကြင် (လမ်း အကျင့်) ကို ကျင့်သည်ရှိသော် "ရဟန်းဂေါတမသည်သာလျှင် (သင့်သော) အခါ၌သာ ဆိုလေ့ရှိ၏၊ဟုတ်သည်ကိုသာ ဆိုလေ့ရှိ၏၊ အကျိုးနှင့်စပ်သည်ကိုသာ ဆိုလေ့ရှိ၏၊ တရားနှင့်စပ်သည်ကိုသာ ဆိုလေ့ရှိ၏၊ အဆုံးအမနှင့် စပ်သည်ကိုသာ ဆိုလေ့ရှိ၏"ဟု ကိုယ်တိုင်ပင် သိလတ္တံ့၊ ကိုယ်တိုင်ပင် မြင်လတ္တံ့၊ ထိုလမ်းကား ဤသည်ပင်တည်း၊ ထိုအကျင့်ကား ဤသည်ပင်တည်း။

ခြိုးခြံသောအကျင့် အားထုတ်မှုကို ပြဆိုရာ

၃၉၄။ ဤသို့ မိန့်တော်မူသော် အဝတ်မဝတ်ဘဲ ကျင့်သော ကဿပ (တက္ကတွန်း) သည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏ –

"အသျှင်ဂေါတမ ထိုသမဏာ၊ဗြာဟ္မဏာတို့က သမဏာအလုပ်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏာအလုပ်ဟူ၍လည်းကောင်း ဆိုအပ်သော ဤခြိုးခြံသော အကျင့်ကို အားထုတ်မှုတို့သည်လည်း ရှိပါကုန်သေး၏၊ (ဌင်းတို့ကား) အဝတ်မဝတ်ဘဲ နေ၏၊ လွတ်လပ်စွာ ကျင့်၏[1]၊ လက်ဖြင့် (မစင်ကို) သုတ်လေ့ရှိ၏၊ အသျှင်လာပါလော့ ဆိုသူ၏ ဆွမ်းကို မခံ၊ အသျှင်ရပ်ပါဦးလော့ ဆိုသူ၏ ဆွမ်းကို မခံ၊ မိမိမကပ်ရောက်မီ ယူဆောင်လာသော ဆွမ်းကို မခံ၊ ရည်စူး၍ ပြုသော ဆွမ်းကို မခံ၊ ပင့်ဖိတ်ဆွမ်းကိုမခံ၊ အိုးဝမှ (ကော်၍ လောင်းသော) ဆွမ်းကို မခံ၊ တောင်းဝမှ (ကော်၍ လောင်းသော) ဆွမ်းကို မခံ၊ တံခါးခုံ ခြား၍ (လောင်းသော) ဆွမ်းကို မခံ၊ တုတ်ခြား၍ (လောင်းသော) ဆွမ်းကို မခံ၊ ကျည်ပွေ့ခြား၍ (လောင်းသော) ဆွမ်းကို မခံ၊ နှစ်ယောက်စားနေစဉ်မှ (လောင်းသော) ဆွမ်းကို မခံ၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင် မိန်းမ၏ ဆွမ်းကို မခံ၊ နို့တိုက်ဆဲ မိန်းမ၏ ဆွမ်းကို မခံ၊ ယောကျ်ားနှင့်နီးနှောနေသော မိန်းမ၏ ဆွမ်းကို မခံ၊ ဆော်သြ စုဆောင်း၍ လောင်းသော ဆွမ်းတို့ကို မခံ၊ ခွေးမျှော်နေရာမှ ဆွမ်းကို မခံ၊ ယင် အုံရာမှ ဆွမ်းကို မခံ၊ ငါးမစား၊ အမဲမစား၊ သေမသောက်၊ အရက်မသောက်၊ ဖွဲ့၌မြှုပ်သော ဆေးရည်ကို မသောက်၊ တစ်အိမ်၌သာ ဆွမ်းခံ၏၊ တစ်လုတ်သာ စား၏၊ နှစ်အိမ်၌သာ ဆွမ်းခံ၏၊ နှစ်လုတ်သာ စား၏၊ ခုနစ်အိမ်၌သာ ဆွမ်းခံ၏၊ ခုနစ်လုတ်သာ စား၏၊ ဆွမ်းလောင်းခွက်ငယ် တစ်ခုစာဖြင့်လည်း ရောင့်ရဲ၏၊ ဆွမ်းလောင်းခွက်ငယ် နှစ်ခုစာဖြင့်လည်းရောင့်ရဲ၏၊ တစ်ရက်ခြားလည်း အစာစား၏၊ နှစ်ရက်ခြားလည်း အစာစား၏၊ ခုနစ်ရက်ခြားလည်း အစာစား၏၊ ဤနည်းဖြင့် လခွဲတစ်ကြိမ်တိုင်အောင် လည်း ဤသို့သဘောရှိသောရက်ပိုင်းခြား၍ အစာစားခြင်း အကျင့်ကို ကျင့်လျက် နေ၏၊ ဤသည်တို့ ပင်တည်း။

၃၉၅။ ငါ့သျှင် ဂေါတမ ထိုသမဏာ၊ဗြာဟ္မဏာတို့က သမဏာအလုပ်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏာအလုပ်ဟူ၍လည်းကောင်း ဆိုအပ်သော ဤခြိုးခြံသော အကျင့်ကို အားထုတ်မှုတို့သည်လည်း ရှိပါကုန်သေး၏၊ (ဌင်းတို့ကား) ဟင်းရွက်စိမ်းကိုသော်လည်း စားနေ၏၊ ပြောင်းဆန်[2] ကိုသော်လည်း စားနေ၏၊ ကျိတ်သီးဆန်[3]ကိုသော်လည်း စားနေ၏၊ သားရေဖတ် အစအနကိုသော်လည်း စားနေ၏၊ မှော်ကိုသော်လည်း စားနေ၏၊ ဖွဲနု[4]

ကိုသော်လည်း စားနေ၏၊ ထမင်းရည်[1] ကိုသော်လည်း သောက်စားနေ၏၊ နှမ်းမှုန့်ညက်ကိုသော်လည်း စားနေ၏၊ မြက်ကိုသော်လည်း စားနေ၏၊ နွားချေးကိုသော်လည်းစားနေ၏၊ တောသစ်မြစ် သစ်သီးကို စားလျက် မျှတ၏၊ ကြွေကျသော သစ်သီးကို စားလျက် မျှတ၏၊ ဤသည်တို့ ပင်တည်း။

၃၉၆။ ငါ့သျှင် ဂေါတမ ထိုသမဏဗြာဟ္မဏတို့က သမဏအလုပ်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏအလုပ်ဟူ၍လည်းကောင်း ဆိုအပ်သော ဤခြိုးခြံသော အကျင့်ကို အားထုတ်မှုတို့သည်လည်း ရှိပါကုန်သေး၏၊ (၄င်းတို့ကား) ပိုက်ဆံလျှော်အဝတ်တို့ကိုလည်း ဝတ်၏၊ ပိုက်ဆံလျှော်နှင့် ရောနှောရက်သောအဝတ်တို့ကိုလည်း ဝတ်၏၊ သူသေကောင်မှ အဝတ်တို့ကိုလည်း ဝတ်၏၊ ပုံ့သကူအဝတ်တို့ကိုလည်းဝတ်၏၊ သစ်ခေါက်အဝတ်တို့ကိုလည်း ဝတ်၏၊ သစ်နက်ရေကိုလည်း ဝတ်၏၊ သစ်နက်ရေမျှင်အဝတ်ကိုလည်း ဝတ်၏၊ သမန်းမြက်အဝတ်ကိုလည်း ဝတ်၏၊ လျှော်တေအဝတ်ကိုလည်း ဝတ်၏၊ ပျဉ်ချပ်အဝတ်ကိုလည်း ဝတ်၏၊ ဆံခြည်ကမ္မလာကိုလည်း ဝတ်၏၊ သားမြီးကမ္မလာကိုလည်း ဝတ်၏၊ ခင်ပုပ်ငှက်တောင်အဝတ်ကိုလည်း ဝတ်၏၊ ဆံမုတ်ဆိတ်ကိုလည်း နှုတ်၏၊ ဆံမုတ်ဆိတ်နှုတ်ခြင်းအမှုကိုလည်း အားထုတ်၏၊ ထိုင်ရန်နေရာကို ပယ်၍ ရပ်လျက်လည်း နေ၏၊ ဆောင့်ကြောင့်လည်း ထိုင်နေ၏၊ ဆောင့်ကြောင့်ထိုင်နေခြင်း အမှုကို အားထုတ်၏၊ ဆူးအခင်းပေါ်၌လည်း နေ၏၊ ဆူးအခင်းပေါ်၌ အိပ်၏၊ ပျဉ်ပြားပေါ်၌အိပ်၏၊ ကြမ်းတမ်းသော မြေပြင်၌လည်း အိပ်၏၊ နံပါးတစ်ဖက်တည်းဖြင့်လည်း အိပ်၏၊ မြူအညစ်အကြေးကိုလည်း ဆောင်၏၊ လွင်ပြင်၌လည်း နေ၏၊ ရတိုင်းသော နေရာ၌လည်း နေ၏၊ မစင်ကိုလည်းစား၏၊ မစင်စားခြင်းအမှုကို အားထုတ်၏၊ ရေမသောက်မူ၍လည်း နေ၏၊ ရေမသောက်ခြင်းအမှုကို အားထုတ်၏၊ ညနေချမ်းလျှင် သုံးကြိမ်မြောက် ရေသို့သက်ဆင်းခြင်းအမှုကိုလည်း အားထုတ်၍ နေ၏၊ ဤသည်တို့ပင်တည်း။

---

[1]။ အမျိုးကောင်းသားတို့၏ အလေ့အထဟူသမျှကို ပယ်၍ ရပ်လျက် ကျင်ကြီးကျင်ငယ် စွန့်ခြင်းစသည်ကို ပြုခြင်းပင်တည်း။

[2]။ ဂျုံဆန် သို့မဟုတ် ဆန်စိမ်းဟု အချို့မူများ၌ ပြန်၏။

[3]။ မြက်သီးဆန် သို့မဟုတ် ဆန်တစ်မျိုးဟု အချို့မူများ၌ ပြန်၏။

[4]။ ကဏာပိ တဏ္ဍုလံ ပရိယောနန္ဓိ ဖွဲ့နှသည်လည်း ဆန်ကို မြှေးရှက်၏။ (ပါထိကဝဂ် အဂ္ဂညသုတ်) နှင့်အညီ ကဏာကို ဖွဲ့နှဟု ပြန်သည်။

[5]။ ထမင်းချိုးလည်းဟူ၏။

♣

ခြိုးခြံသောအကျင့်ကို အားထုတ်မှု၌ အကျိုးမရှိပုံကို ပြဆိုရာ

၃၉၇။ ကဿပ အဝတ်မဝတ်ဘဲ နေစေကာမူ လွတ်လပ်စွာ ကျင့်စေကာမူ လက်ဖြင့် မစင်ကိုသုတ်လေ့ရှိစေကာမူ။ပ။ ဤနည်းဖြင့် လခွဲတစ်ကြိမ်တိုင်အောင်လည်း ဤသို့သဘောရှိသော ရက်ပိုင်းခြား၍အစာစားခြင်း အကျင့်ကို ကျင့်လျက်နေစေကာမူ ထို

(သမဏဗြာဟ္မဏ) သည် ဤသီလ၏ ပြည့်စုံခြင်း၊ စိတ် (သမာဓိ)၏ ပြည့်စုံခြင်း၊ ပညာ၏ ပြည့်စုံခြင်းကို မပွါးများရသေး မျက်မှောက်မပြုရသေးသည်ရှိသော်စင်စစ်အားဖြင့် သမဏအလုပ်မှ ဝေးသည်သာတည်း၊ ဗြာဟ္မဏအလုပ်မှ ဝေးသည်သာတည်း၊ ကဿပအကြင်ရဟန်းသည် ရန်မရှိသော ငြိုငြင်ခြင်း မရှိသော မေတ္တာစိတ်ကို ပွါးများ၏၊ အာသဝတို့၏ ကုန်ခြင်းကြောင့် အာသဝမရှိသော လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) စိတ်နှင့် လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) ပညာကို ယခုဘဝ၌ပင် ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် ကိုယ်တိုင် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍နေ၏၊ ကဿပ ဤရဟန်းကို သမဏဟူ၍လည်းကောင်း ဗြာဟ္မဏဟူ၍လည်းကောင်း ဆိုအပ်ပေ၏။

ကဿပ ဟင်းရွက်စိမ်းကို စားနေစေကာမူ ပြောင်းဆန်ကို စားနေစေကာမူ။ပ။ တောသစ်မြစ် သစ်သီးကိုစားလျက် မျှတစေကာမူ ကြွေကျသော သစ်သီးကို စားလျက် မျှတစေကာမူ ထို (သမဏ ဗြာဟ္မဏ) သည်ဤ သီလ၏ ပြည့်စုံခြင်း၊ စိတ် (သမာဓိ)၏ ပြည့်စုံခြင်း၊ ပညာ၏ ပြည့်စုံခြင်းကို မပွါး များရသေးမျက်မှောက်မပြုရသေးသည်ရှိသော် စင်စစ်အားဖြင့် သမဏအလုပ်မှ ဝေးသည်သာတည်း၊ ဗြာဟ္မဏအလုပ်မှဝေးသည်သာတည်း၊ ကဿပ အကြင်ရဟန်းသည် ရန်မရှိသော ငြိုငြင်ခြင်း မရှိသော မေတ္တာစိတ်ကိုပွါးများ၏၊ အာသဝတို့၏ ကုန်ခြင်းကြောင့် အာသဝမရှိသော လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) စိတ်နှင့်လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) ပညာကို ယခုဘဝ၌ပင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ကိုယ်တိုင်မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ နေ၏၊ ကဿပ ဤရဟန်းကို သမဏဟူ၍လည်းကောင်း ဗြာဟ္မဏဟူ၍လည်းကောင်း ဆိုအပ်ပေ၏။

ကဿပ ပိုက်ဆံလျှော်အဝတ်ကို ဝတ်စေကာမူ ပိုက်ဆံလျှော်နှင့် ရောနှောသော အဝတ်ကို ဝတ်စေကာမူ။ပ။ ညနေချမ်းလျှင် သုံးကြိမ်မြောက် ရေသို့ သက်ဆင်းခြင်းအမှုကို အားထုတ်၍ နေစေကာမူ ထို (သမဏဗြာဟ္မဏ) သည် ဤသီလ၏ ပြည့်စုံခြင်း၊ စိတ် (သမာဓိ)၏ ပြည့်စုံခြင်း၊ ပညာ၏ ပြည့်စုံခြင်းကိုမပွါးများရသေးမျက်မှောက်မပြုရသေးသည်ရှိသော် စင်စစ်အားဖြင့် သမဏအလုပ်မှ ဝေးသည်သာတည်း၊ ဗြာဟ္မဏအလုပ်မှ ဝေးသည်သာတည်း၊ ကဿပ အကြင်ရဟန်းသည် ရန်မရှိသော ငြိုငြင်ခြင်း မရှိသောမေတ္တာစိတ်ကို ပွါးများ၏၊ အာသဝတို့၏ ကုန်ခြင်းကြောင့် အာသဝမရှိသော လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) စိတ်နှင့် လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) ပညာကို ယခုဘဝ၌ပင် ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့်ကိုယ်တိုင် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ နေ၏၊ ကဿပ ဤရဟန်းကို သမဏဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏဟူ၍လည်းကောင်း ဆိုအပ်ပေ၏။

၃၉၈။ ဤသို့ မိန့်တော်မူသော် အဝတ်မဝတ်ဘဲ ကျင့်သော ကဿပ (တက္ကတွန်း) သည် မြတ်စွာဘုရားအား "အသျှင်ဂေါတမ သမဏအလုပ်သည် ခဲယဉ်းလှချေ၏၊ ဗြာဟ္မဏအလုပ်သည် ခဲယဉ်းလှချေ၏"ဟု လျှောက်၏။

ကဿပ "သမဏအလုပ်သည် ခဲယဉ်းလှချေ၏၊ ဗြာဟ္မဏအလုပ်သည် ခဲယဉ်းလှချေ၏" ဟူသောစကားသည် လောကဌ ဆိုရိုးတံထွာပင်တည်း။

ကဿပ အဝတ်မဝတ်ဘဲ နေသည်မူလည်းဖြစ်စေ လွတ်လပ်စွာကျင့်သည်မူလည်းဖြစ်စေ လက်ဖြင့်မစင်ကို သုတ်လေ့ရှိသည်မူလည်း ဖြစ်စေ။ပ။ ဤနည်းဖြင့် လခွဲတစ်ကြိမ်တိုင်အောင်လည်း ဤသို့သဘော ရှိသော ရက်ပိုင်းခြား၍ အစာစားခြင်းအကျင့်ကို

ကျင့်လျက်နေသည်မူလည်းဖြစ်စေ၊ ကဿပဤခြိုးခြံ သော အကျင့်ကို အားထုတ်ကာမျှဖြင့်သမဏာအလုပ်သည်လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏာအလုပ်သည်လည်းကောင်း ခဲယဉ်းသည် အလွန်ခဲယဉ်းသည် ဖြစ်ခဲ့လျှင် "သမဏာအလုပ်သည်ခဲယဉ်းလှချေ၏၊ ဗြာဟ္မဏာအလုပ်သည် ခဲယဉ်းလှချေ၏" ဟူသော စကားကို ဆိုရန် မသင့်ရာသေး။

ဤ (သမဏာဗြာဟ္မဏာအလုပ်) ကို သူကြွယ်သော်လည်းကောင်း၊ သူကြွယ်သားသော်လည်းကောင်း၊ အယုတ်ဆုံးအားဖြင့် အိုးရွက်ကျွန်မပင်သော်လည်းကောင်း "ငါ ယခု အဝတ်မဝတ်ဘဲ နေအံ၊ လွတ်လွပ်စွာကျင့်အံ၊ လက်ဖြင့် မစင်ကို သုတ်အံ။ပ။ ဤနည်းဖြင့် လခွဲတစ်ကြိမ်တိုင်အောင်လည်း ဤသို့ သဘောရှိသော ရက်ပိုင်းခြား၍ အစာစားခြင်းအကျင့်ကို ကျင့်လျက် နေအံ့"ဟု ဆောက်တည်၍ ပြုခြင်းငှါလည်းစွမ်းနိုင်ရာသေး၏။

ကဿပ အကြင့်ကြောင့် ခဲယဉ်းသော အလွန်ခဲယဉ်းသော သမဏာအလုပ်သည်လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏာအလုပ်သည်လည်းကောင်း ဤခြိုးခြံသော အကျင့်ကို အားထုတ်ခြင်းမှ တစ်ပါးသာလျှင် ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် "သမဏာအလုပ်သည် ခဲယဉ်းလှချေ၏၊ ဗြာဟ္မဏာအလုပ်သည် ခဲယဉ်းလှချေ၏" ဟူသောဤစကားကို ဆိုရန် သင့်ပေ၏။

ကဿပ အကြင်ရဟန်းသည် ရန်မရှိသော ငြိုငြင်ခြင်းမရှိသော မေတ္တာစိတ်ကို ပွါးများ၏၊ အာသဝတို့၏ ကုန်ခြင်းကြောင့် အာသဝမရှိသော လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) စိတ်နှင့် လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) ပညာကို ယခုဘဝ၌ပင် ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် ကိုယ်တိုင် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍နေ၏၊ ကဿပ ဤရဟန်းကို သမဏာဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏာဟူ၍လည်းကောင်း ဆိုအပ်ပေ၏။

ကဿပ ဟင်းရွက်စိမ်းကို စားနေသည်မူလည်းဖြစ်စေ ပြောင်းဆန်ကို စားနေသည်မူလည်း ဖြစ်စေ။ပ။တောသစ်မြစ် သစ်သီးကို စားလျက် မျှတသည်မူလည်းဖြစ်စေ ကြွေကျသော သစ်သီးကို စားလျက်မျှတသည်မူလည်း ဖြစ်စေ၊ ကဿပ ဤခြိုးခြံသောအကျင့်ကို အားထုတ်ကာမျှဖြင့် သမဏာအလုပ်သည်လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏာအလုပ်သည်လည်းကောင်း ခဲယဉ်းသည် အလွန်ခဲယဉ်းသည် ဖြစ်ခဲ့လျှင် "သမဏာအလုပ်သည် ခဲယဉ်းလှချေ၏၊ ဗြာဟ္မဏာအလုပ်သည် ခဲယဉ်းလှချေ၏" ဟူသော ဤစကားကို ဆိုရန်မသင့်ရာသေး။

ဤ (သမဏာဗြာဟ္မဏာအလုပ်) ကို သူကြွယ်သော်လည်းကောင်း၊ သူကြွယ်သားသော်လည်းကောင်း၊ အယုတ်ဆုံးအားဖြင့် အိုးရွက်ကျွန်မပင်သော်လည်းကောင်း၊ "ငါ ယခု ဟင်းရွက်စိမ်းကိုသော်လည်းကောင်းစားနေအံ၊ ပြောင်းဆန်ကိုသော်လည်း စားနေအံ။ပ။ တောသစ်မြစ် သစ်သီးကို စားလျက် မျှတအံ၊ ကြွေကျသော သစ်သီးကို စားလျက် မျှတအံ့"ဟု ဆောက်တည်၍ ပြုခြင်းငှါလည်း စွမ်းနိုင်ရာသေး၏။

ကဿပ အကြင့်ကြောင့် ခဲယဉ်းသော အလွန်ခဲယဉ်းသော သမဏာအလုပ်သည်လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏာအလုပ်သည်လည်းကောင်း ဤခြိုးခြံသောအကျင့်ကို အားထုတ်ခြင်းမှ တစ်ပါးသာလျှင် ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် "သမဏာအလုပ်သည် ခဲယဉ်းလှချေ၏၊ ဗြာဟ္မဏာအလုပ်သည် ခဲယဉ်းလှချေ၏" ဟူသောဤစကားကို ဆိုရန်သင့်ပေ၏။

ကဿပ အကြင်ရဟန်းသည် ရန်မရှိသော ငြိုငြင်ခြင်းမရှိသော မေတ္တာစိတ်ကို ပွါးများ၏၊ အာသဝတို့၏ ကုန်ခြင်းကြောင့် အာသဝမရှိသော လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) စိတ်နှင့် လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) ပညာကို ယခုဘဝ၌ပင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ကိုယ်တိုင်

မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍နေ၏၊ ကဿပ ဤရဟန်းကို သမဏဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏဟူ၍လည်းကောင်း ဆိုအပ်ပေ၏။

ကဿပ ပိုက်ဆံလျှော်အဝတ်တို့ကို ဝတ်သည်မူလည်းဖြစ်စေ၊ ပိုက်ဆံလျှော်နှင့် ရောနှောရက်သောအဝတ်တို့ကို ဝတ်သည်မူလည်းဖြစ်စေ။ပ။ ညနေချမ်းလျှင် သုံးကြိမ်မြောက် ရေသို့ သက်ဆင်းခြင်းအမှုကိုအားထုတ်၍ နေသည်မူလည်းဖြစ်စေ၊ ကဿပ ဤခြိုးခြံသောအကျင့်ကို အားထုတ်ကာမျှဖြင့် သမဏအလုပ်သည်လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏအလုပ်သည်လည်းကောင်း ခဲယဉ်းသည် အလွန်ခဲယဉ်းသည်ဖြစ်ခဲ့လျှင် "သမဏ အလုပ်သည် ခဲယဉ်းလှချေ၏၊ ဗြာဟ္မဏအလုပ်သည် ခဲယဉ်းလှချေ၏" ဟူသောဤစကားကို ဆိုရန် မသင့်ရာသေး။

ဤ (သမဏဗြာဟ္မဏအလုပ်) ကို သူကြွယ်သော်လည်းကောင်း၊ သူကြွယ့်သားသော်လည်းကောင်း၊ အယုတ်ဆုံးအားဖြင့် အိုးရွက်ကျွန်မပင်သော်လည်းကောင်း "ငါ ယခု ပိုက်ဆံလျှော် အဝတ်တို့ကိုလည်းဝတ်အံ့၊ ပိုက်ဆံလျှော်နှင့် ရောနှောရက်သော အဝတ်တို့ကိုလည်း ဝတ်အံ့။ပ။ ညနေချမ်းလျှင် သုံးကြိမ်မြောက် ရေသို့ သက်ဆင်းခြင်းအမှုကို အားထုတ်၍လည်း နေအံ့"ဟု ဆောက်တည်၍ ပြုခြင်းငါလည်းစွမ်းနိုင်ရာသေး၏။

ကဿပ အကြင့်ကြောင့် ခဲယဉ်းသော အလွန်ခဲယဉ်းသော သမဏအလုပ်သည်လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏအလုပ်သည်လည်းကောင်း ဤခြိုးခြံသော အကျင့်ကို အားထုတ်ခြင်းမှ တစ်ပါးသာလျှင် ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် "သမဏ အလုပ်သည် ခဲယဉ်းလှချေ၏၊ ဗြာဟ္မဏအလုပ်သည် ခဲယဉ်းလှချေ၏" ဟူသောဤစကားကို ဆိုရန် သင့်ပေ၏။

ကဿပ အကြင်ရဟန်းသည် ရန်မရှိသော ငြိုငြင်ခြင်းမရှိသော မေတ္တာစိတ်ကို ပွါးများ၏၊ အာသဝတို့၏ ကုန်ခြင်းကြောင့် အာသဝမရှိသော လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) စိတ်နှင့် လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) ပညာကို ယခုဘဝ၌ပင် ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် ကိုယ်တိုင် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍နေ၏၊ ကဿပ ဤရဟန်းကို သမဏဟူ၍လည်းကောင်း ဗြာဟ္မဏဟူ၍လည်းကောင်း ဆိုအပ်ပေ၏။

၃၉၉။ ဤသို့ မိန့်တော်မူသော် အဝတ်မဝတ်ဘဲ ကျင့်သော ကဿပ (တက္ကတွန်း) သည် မြတ်စွာဘုရားအား "အသျှင်ဂေါတမ သမဏကို သိနိုင်ခဲ၏၊ ဗြာဟ္မဏကို သိနိုင်ခဲ၏"ဟု လျှောက်ပြန်၏။

ကဿပ "သမဏကို သိနိုင်ခဲ၏၊ ဗြာဟ္မဏကို သိနိုင်ခဲ၏" ဟူသော ဤစကားသည် လောကဌ ဆိုရိုးတံထွာပင်တည်း။

ကဿပ အဝတ်မဝတ်ဘဲ နေသည်မူလည်း ဖြစ်စေ၊ လွတ်လပ်စွာကျင့်သည်မူလည်း ဖြစ်စေ၊ လက်ဖြင့်မစင်ကို သုတ်သည်မူလည်း ဖြစ်စေ။ပ။ ဤနည်းဖြင့် လခွဲတစ်ကြိမ်တိုင်အောင်လည်း ဤသို့သဘောရှိသောရက်ပိုင်းခြား၍ အစာစားခြင်းအကျင့်ကို ကျင့်လျက် နေသည်မူလည်းဖြစ်စေ၊ ကဿပ ဤခြိုးခြံသော အကျင့်ကို အားထုတ်ကာမျှဖြင့် သမဏသည်လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏသည်လည်းကောင်း သိနိုင်ခဲသည်အလွန်သိနိုင်ခဲသည် ဖြစ်ခဲ့လျှင် "သမဏကို သိနိုင်ခဲ၏၊ ဗြာဟ္မဏကို သိနိုင်ခဲ၏" ဟူသော ဤစကားကိုဆိုရန် မသင့်ရာသေး။

ဤ (သမထဗြာဟ္မဏ) ကို သူကြွယ်သော်လည်းကောင်း၊ သူကြွယ်သားသော်လည်းကောင်း၊ အယုတ်ဆုံးအားဖြင့် အိုးရွက်ကျွန်မပင်သော်လည်းကောင်း "ဤသူသည် အဝတ်မဝတ်ဘဲ နေ၏၊ လွတ်လပ်စွာကျင့်၏၊ လက်ဖြင့် မစင်ကို သုတ်၏။ပ။ ဤနည်းဖြင့် လခွဲတစ်ကြိမ်တိုင်အောင်လည်း ဤသို့သဘောရှိသော ရက်ပိုင်းခြား၍ အစာစားခြင်းအကျင့်ကို ကျင့်လျက်နေ၏"ဟု သိလည်း သိစွမ်းနိုင်ရာသေး၏။

ကဿပ အကြင့်ကြောင့် သိနိုင်ခဲသော အလွန်သိနိုင်ခဲသော သမထသည်လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏသည်လည်းကောင်း ဤခြိုးခြံသော အကျင့်ကို အားထုတ်ခြင်းမှ တစ်ပါးသာလျှင် ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် "သမထကို သိနိုင်ခဲ၏၊ ဗြာဟ္မဏကို သိနိုင်ခဲ၏" ဟူသော ဤစကားကို ဆိုရန် သင့်ပေ၏။

ကဿပ အကြင်ရဟန်းသည် ရန်မရှိသော ငြိုငြင်ခြင်းမရှိသော မေတ္တာစိတ်ကို ပွါးများ၏၊ အာသဝတို့၏ ကုန်ခြင်းကြောင့် အာသဝမရှိသော လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) စိတ်နှင့် လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) ပညာကို ယခုဘဝ၌ပင် ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် ကိုယ်တိုင် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍နေ၏၊ ကဿပ ဤရဟန်းကို သမထဟူ၍လည်းကောင်း ဗြာဟ္မဏဟူ၍လည်းကောင်း ဆိုအပ်ပေ၏။

ကဿပ ဟင်းရွက်စိမ်းကို စားနေသည်မူလည်းဖြစ်စေ၊ ပြောင်းဆန်ကို စားနေသည်မူလည်း ဖြစ်စေ။ပ။တော သစ်မြစ် သစ်သီးကို စားလျက် မျှတသည်မူလည်းဖြစ်စေ၊ ကြွေကျသော သစ်သီးကို စားလျက်မျှတသည်မူလည်း ဖြစ်စေ၊ ကဿပ ဤခြိုးခြံသော အကျင့်ကို အားထုတ်ကာမျှဖြင့် သမထသည်လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏသည်လည်းကောင်း သိနိုင်ခဲသည် အလွန်သိနိုင်ခဲသည် ဖြစ်ခဲ့လျှင် "သမထကိုသိနိုင်ခဲ၏၊ ဗြာဟ္မဏကို သိနိုင်ခဲ၏" ဟူသော ဤစကားကို ဆိုရန် မသင့်ရာသေး။

ဤ (သမထဗြာဟ္မဏ) ကို သူကြွယ်သော်လည်းကောင်း၊ သူကြွယ်သားသော်လည်းကောင်း၊ အယုတ်ဆုံးအားဖြင့် အိုးရွက်ကျွန်မပင်သော်လည်းကောင်း "ဤသူသည် ဟင်းရွက်စိမ်းကိုသော်လည်း စားနေ၏၊ ပြောင်းဆန်ကိုသော်လည်း စားနေ၏။ပ။ တောသစ်မြစ် သစ်သီးကို စားလျက်သော်လည်း မျှတ၏၊ ကြွေကျသော သစ်သီးကို စားလျက်သော်လည်း မျှတ၏"ဟု သိလည်း သိစွမ်းနိုင်ရာသေး၏။

ကဿပ အကြင့်ကြောင့် သိနိုင်ခဲသော အလွန်သိနိုင်ခဲသော သမထသည်လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏသည်လည်းကောင်း ဤခြိုးခြံသော အကျင့်ကို အားထုတ်ခြင်းမှ တစ်ပါးသာလျှင် ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် "သမထကို သိနိုင်ခဲ၏၊ ဗြာဟ္မဏကို သိနိုင်ခဲ၏" ဟူသော ဤစကားကို ဆိုရန် သင့်ပေ၏။

ကဿပ အကြင်ရဟန်းသည် ရန်မရှိသော ငြိုငြင်ခြင်းမရှိသော မေတ္တာစိတ်ကို ပွါးများ၏၊ အာသဝတို့၏ ကုန်ခြင်းကြောင့် အာသဝမရှိသော လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) စိတ်နှင့် လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) ပညာကို ယခုဘဝ၌ပင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ကိုယ်တိုင် မျက်မှောက်ပြုလျက်ရောက်၍ နေ၏၊ ကဿပ ဤရဟန်းကို သမထဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏဟူ၍လည်းကောင်းဆိုအပ်ပေ၏။

ကဿပ ပိုက်ဆံလျှော်အဝတ်တို့ကို ဝတ်သည်မူလည်းဖြစ်စေ၊ ပိုက်ဆံလျှော်နှင့် ရောနှောရက်သောအဝတ်တို့ကို ဝတ်သည်မူလည်းဖြစ်စေ။ပ။ ညနေချမ်းလျှင်

သုံးကြိမ်မြောက်ရေသို့ သက်ဆင်းခြင်းအမှုကိုအားထုတ်၍ နေသည်မူလည်းဖြစ်စေ၊ ကဿပ ဤခြိုးခြံသော အကျင့်ကို အားထုတ်ကာမျှဖြင့် သမဏသည်လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏသည်လည်းကောင်း သိနိုင်ခဲသည် အလွန်သိနိုင်ခဲသည် ဖြစ်ခဲ့လျှင် "သမဏကို သိနိုင်ခဲ၏၊ ဗြာဟ္မဏကို သိနိုင်ခဲ၏" ဟူသော ဤစကားကို ဆိုရန် မသင့်ရာသေး။ ဤ (သမဏဗြာဟ္မဏ) ကို သူကြွယ်သော်လည်းကောင်း၊ သူကြွယ်သားသော်လည်းကောင်း၊ အယုတ်ဆုံးအားဖြင့် အိုးရွက်ကျွန်မပင်သော်လည်းကောင်း "ဤသူသည် ပိုက်ဆံလျှော်အဝတ်တို့ကိုသော်လည်းဝတ်၏၊ ပိုက်ဆံလျှော်နှင့် ရောနှောရက်သော အဝတ်တို့ကိုသော်လည်း ဝတ်၏။ပ။ ညနေချမ်းလျှင်သုံးကြိမ် မြောက် ရေသို့ သက်ဆင်းခြင်းအမှုကိုသော်လည်း အားထုတ်၍ နေ၏"ဟု သိလည်းသိစွမ်းနိုင်ရာ သေး၏။

ကဿပ အကြင့်ကြောင့် သိနိုင်ခဲသော အလွန်သိနိုင်ခဲသော သမဏသည်လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏသည်လည်းကောင်း ဤခြိုးခြံသော အကျင့်ကို အားထုတ်ခြင်းမှ တစ်ပါးသာလျှင် ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် "သမဏကို သိနိုင်ခဲ၏၊ ဗြာဟ္မဏကို သိနိုင်ခဲ၏" ဟူသော ဤစကားကို ဆိုရန် သင့်ပေ၏။

ကဿပ အကြင်ရဟန်းသည် ရန်မရှိသော ငြိုငြင်ခြင်းမရှိသော မေတ္တာစိတ်ကို ပွါးများ၏၊ အာသဝတို့၏ ကုန်ခြင်းကြောင့် အာသဝမရှိသော လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) စိတ်နှင့် လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) ပညာကို ယခုဘဝ၌ပင် ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် ကိုယ်တိုင် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍နေ၏၊ ကဿပ ဤရဟန်းကို သမဏဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏဟူ၍လည်းကောင်း ဆိုအပ်ပေ၏။

သီလ သမာဓိ ပညာနှင့် ပြည့်စုံခြင်း

၄၀၀။ ဤသို့ မိန့်တော်မူသော် အဝတ်မဝတ်ဘဲ ကျင့်သော ကဿပ (တက္ကတွန်း) သည် မြတ်စွာဘုရားအား "အသျှင်ဂေါတမ ထိုသီလ၏ ပြည့်စုံခြင်းသည် အဘယ်ပါနည်း၊ ထိုစိတ် (သမာဓိ)၏ပြည့်စုံခြင်းသည် အဘယ်ပါနည်း၊ ထိုပညာ၏ ပြည့်စုံခြင်းသည် အဘယ်ပါနည်း"ဟု လျှောက်၏။

ကဿပ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော။ပ။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤလောကဌ် ပွင့်တော်မူ၏။ပ။ ဘေးဟု ရှုလေ့ရှိ၏၊ သိက္ခာပုဒ်တို့ဌ်ကောင်းစွာ ဆောက်တည်၍ ကျင့်၏၊ ကောင်းသော ကာယက် ဝစီကံနှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍စင်ကြယ်သော အသက်မွေးမှု ရှိ၏၊ သီလနှင့် ပြည့်စုံ၏၊ ဣန္ဒြေတို့ဌ် ပိတ်ထားသော တံခါးရှိ၏ (ဣန္ဒြေတို့ကို စောင့်စည်း၏)၊ အောက်မေ့ခြင်း 'သတိ' ဆင်ခြင်ခြင်း 'သမ္ပဇည' နှင့် ပြည့်စုံ၏၊ ရောင့်ရဲလွယ်၏။

၄၀၁။ ကဿပ ရဟန်းသည် အဘယ်သို့လျှင် အကျင့်သီလနှင့် ပြည့်စုံသနည်း –

ကဿပ ဤလောကဌ် ရဟန်းသည် အသက်သတ်ခြင်းကို ပယ်၍ အသက်သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏၊ တုတ်ကို ချထားပြီး ဖြစ်၏၊ လက်နက်ကို ချထားပြီးဖြစ်၏၊ ရှက်ခြင်းရှိ၏၊

သနားတတ်၏၊ ခပ်သိမ်းသောသတ္တဝါတို့၏ အစီးအပွားကို လိုလားလျက် နေ၏။ ဤသည်လည်း ထို (ရဟန်း)၏ သီလနှင့် ပြည့်စုံခြင်းပေတည်း။ပ။

ထို့ပြင်လည်း အချို့သော အသျှင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ယုံကြည်၍ လှူသော သုံးဆောင်ဖွယ် တို့ကိုသုံးဆောင်ကြပြီးလျှင် မှားသောအသက်မွေးမှုဖြစ်သော ဤသို့သော ဖီလာအတတ်ဖြင့်အသက်မွေးကြ၏၊ ဤသည်တို့ကား အဘယ်နည်း –

နတ်ကိုးခြင်း တောင်းဆုပြည့်၍ နတ်ပူဇော်ခြင်း။ပ။ အနာဆေးတို့ကို (ကပ်ခြင်း) ခွါခြင်း ဤသည်တို့တည်း။

(ရဟန်းသည်) မှားသောအသက်မွေးမှုဖြစ်သော ဤသို့သော ဖီလာအတတ်ဖြင့် အသက်မွေးခြင်းမှရှောင်ကြဉ်၏။ ဤသည်လည်း ထို (ရဟန်း)၏ သီလနှင့် ပြည့်စုံခြင်းပေတည်း။

ကဿပ ဤသို့ သီလနှင့် ပြည့်စုံသော ထို ရဟန်းသည် ယင်းသို့ သီလစောင့်ထိန်းခြင်းနှင့်စပ်၍မည်သည့် အကြောင်းကြောင့်မျှ ဘေးကို မတွေ့မြင်ရ။ ကဿပ အဘိသိက်သွန်းပြီးသော၊ ရန်သူကိုပယ်ပြီးသော မင်းသည် ရန်သူနှင့် စပ်၍ မည်သည့်အကြောင်းကြောင့်မျှ ဘေးကို မတွေ့မြင်ရသကဲ့သို့၊ ဤအတူ ဤသို့ သီလနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် သီလစောင့်ထိန်းခြင်းနှင့် စပ်၍ မည်သည့် အကြောင်းကြောင့်မျှ ဘေးကို မတွေ့မြင်ရ၊ ထို (ရဟန်း) သည် ဤမြတ်သောသီလအစုနှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ မိမိသန္တာန်၌ အပြစ်ကင်းသော ချမ်းသာကို ခံစား၏၊ ကဿပ ရဟန်းသည် ဤသို့လျှင် သီလနှင့်ပြည့်စုံပေ၏၊ ကဿပ သီလ၏ ပြည့်စုံခြင်းသည် ဤသည်ပင်တည်း။

။ပ။ ပဌမဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏၊ ဤသည်လည်း ထို (ရဟန်း)၏ စိတ် (သမာဓိ) နှင့် ပြည့်စုံခြင်းပေတည်း။ပ။ ဒုတိယဈာန်သို့။ တတိယဈာန်သို့။ စတုတ္ထဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏၊ ဤသည်လည်းထို (ရဟန်း)၏ စိတ် (သမာဓိ) နှင့် ပြည့်စုံခြင်းပေတည်း။ ကဿပ စိတ် (သမာဓိ)၏ ပြည့်စုံခြင်းသည်ဤသည်ပင်တည်း။

ကဿပ ထို့ပြင်လည်း ဤသို့ တည်ကြည်သော စိတ်သည် စင်ကြယ်လတ်သော်။ပ။ (ဝိပဿနာ) ဉာဏ်အမြင်အလို့ငှါ စိတ်ကို ရှေးရှုပို့ဆောင်၏၊ ရှေးရှုညွှတ်စေ၏၊ ဤသည်လည်း ထို (ရဟန်း)၏ပညာနှင့် ပြည့်စုံခြင်း ပေတည်း။

။ပ။ ဤ မဂ်ကိစ္စအလို့ငှါ တစ်ပါးသော ပြုဖွယ်ကိစ္စ မရှိတော့ပြီဟု သိ၏၊ ဤသည်လည်း ထို ရဟန်း၏ပညာနှင့် ပြည့်စုံခြင်းပေတည်း။ ကဿပ ပညာ၏ ပြည့်စုံခြင်းသည် ဤသည်ပင်တည်း။

ကဿပ ဤသီလ၏ ပြည့်စုံခြင်း၊ စိတ် (သမာဓိ)၏ ပြည့်စုံခြင်း၊ ပညာ၏ ပြည့်စုံခြင်းတို့ထက် သာ၍လွန်ကဲသည်လည်း ဖြစ်သော သာ၍မွန်မြတ်သည်လည်း ဖြစ်သော သီလ၏ ပြည့်စုံခြင်း၊ စိတ် (သမာဓိ)၏ပြည့်စုံခြင်း၊ ပညာ၏ ပြည့်စုံခြင်းသည် မရှိတော့ပြီ။

၁။ ဤ၌ ဖီလာအတတ်ဟူသည် နတ်ရွာနိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း အကျင့်နှင့် ဆန့်ကျင်ဘက် အတတ်တည်း။

♣

ရဲရင့်သောစကားကို မြွက်ဆိုခြင်း

၄၀၂။ ကဿပ သီလကို ချီးကျူးပြောဆိုကုန်သော အချို့သောသမဏာဗြာဟ္မဏာတို့သည် ရှိကုန်၏၊ ထို (သမဏာဗြာဟ္မဏာ) တို့သည် များစွာသော အကြောင်းဖြင့် သီလ၏ဂုဏ် (ကျေးဇူး) ကို ဆိုကုန်၏၊ ကဿပ ဖြူစင်မွန်မြတ်သော သီလသည် အကြင်မျှလောက် ရှိ၏၊ ထို (ရှိသမျှသော ဖြူစင်မွန်မြတ်သောသီလ) အရာ၌ ငါသည် မိမိနှင့် တူမျှသူကိုပင် မမြင်ချေ၊ မိမိထက် လွန်ကဲသူကိုမူကား အဘယ်မှာ မြင်ချေအံ့နည်း၊ စင်စစ်မူကား လွန်မြတ်သောသီလ 'အဓိသီလ' အရာ၌ ငါသည်သာ အသာလွန်ဆုံး ဖြစ်ပေ၏။

ကဿပ အားထုတ်လုံ့လဖြင့် မကောင်းမှုပယ်ခြင်းကို ချီးကျူး ပြောဆိုကုန်သော အချို့သောသမဏာဗြာဟ္မဏာ တို့သည် ရှိကုန်၏၊ ထို (သမဏာဗြာဟ္မဏာ) တို့သည် အားထုတ်လုံ့လဖြင့် မကောင်းမှု ပယ်ခြင်း၏ဂုဏ် (ကျေးဇူး) ကို များစွာသော အကြောင်းဖြင့် ဆိုကုန်၏၊ ကဿပ ဖြူစင်မွန်မြတ်သောအားထုတ်လုံ့လဖြင့် မကောင်းမှုပယ်ခြင်းတို့သည် အကြင်မျှလောက် ရှိကုန်၏၊ ထို (ရှိသမျှသော ဖြူစင်မွန်မြတ်သော အားထုတ်လုံ့လဖြင့် မကောင်းမှုပယ်ခြင်း) အရာ၌ ငါသည် မိမိနှင့် တူမျှသူကိုပင် မမြင်ချေ၊ မိမိထက် လွန်ကဲသူကိုမူကား အဘယ်မှာ မြင်ချေအံ့နည်း၊ စင်စစ်မူကား လွန်မြတ်သော အားထုတ်လုံ့လဖြင့် မကောင်းမှုပယ်ခြင်း 'အဓိဇေဂုစ္ဆ' အရာ၌ ငါသည်သာ အသာလွန်ဆုံး ဖြစ်ပေ၏။

ကဿပ ပညာကို ချီးကျူး ပြောဆိုကုန်သော အချို့သောသမဏာဗြာဟ္မဏာတို့သည် ရှိကုန်၏၊ ထို (သမဏာဗြာဟ္မဏာ) တို့သည် များစွာသော အကြောင်းဖြင့် ပညာ၏ဂုဏ် (ကျေးဇူး) ကို ဆိုကုန်၏၊ ကဿပ ဖြူစင်မွန်မြတ်သော ပညာသည် အကြင်မျှလောက် ရှိ၏၊ ထို (ရှိသမျှသော ဖြူစင်မွန်မြတ်သော ပညာ) အရာ၌ ငါသည် မိမိနှင့် တူမျှသူကိုပင် မမြင်ချေ၊ မိမိထက် လွန်ကဲသူကိုမူကား အဘယ်မှာ မြင်ချေအံ့နည်း၊ စင်စစ်မူကား လွန်မြတ်သော ပညာ 'အဓိပညာ' အရာ၌ ငါသည်သာ အသာလွန်ဆုံး ဖြစ်ပေ၏။ ကဿပ (ကိလေသာတို့မှ) လွတ်မြောက်ခြင်းကို ချီးကျူးပြောဆိုကုန်သော အချို့သောသမဏာဗြာဟ္မဏာတို့သည် ရှိကုန်၏၊ ထို (သမဏာဗြာဟ္မဏာ) တို့သည် များစွာသော အကြောင်းဖြင့် (ကိလေသာတို့မှ) လွတ်မြောက်ခြင်း၏ ဂုဏ် (ကျေးဇူး) ကို ဆိုကုန်၏၊ ကဿပ ဖြူစင်မွန်မြတ်သော (ကိလေသာတို့မှ) လွတ်မြောက်ခြင်းသည် အကြင်မျှလောက် ရှိ၏၊ ထို (ရှိသမျှသော ဖြူစင်မွန်မြတ်သော ကိလေသာတို့မှလွတ်မြောက်ခြင်း) အရာ၌ ငါသည် မိမိနှင့် တူမျှသူကိုပင် မမြင်ချေ၊ မိမိထက် လွန်ကဲသူကိုမူကားအဘယ် မှာ မြင်ချေအံ့နည်း၊ စင်စစ်မူကား လွန်မြတ်သော (ကိလေသာတို့မှ) လွတ်မြောက်ခြင်း 'အဓိဝိမုတ္တ' အရာ၌ ငါသည်သာ အသာလွန်ဆုံးဖြစ် ပေ၏။

၄၀၃။ ကဿပ (သာသနာတော်မှ) တစ်ပါးသော အယူကို ယူကုန်သော တိတ္ထိ ပရိဗိုဇ်တို့သည် "ရဟန်းဂေါတမသည် ရဲရင့်သော စကားကို မြွက်ဆို၏၊ သို့သော်လည်း ထိုစကားကို ဆိတ်ကွယ်ရာ၌သာမြွက်ဆို၏၊ ပရိသတ်အလယ်၌ မမြွက်ဆို"ဟု ပြောကြရာသော အကြောင်းသည် ရှိ၏၊ ကဿပ ထို (ပရိဗိုဇ်) တို့ကို "ဤသို့ မပြောကြပါလင့်"ဟု တားမြစ်ပြီးလျှင် "ရဟန်းဂေါတမသည် ရဲရင့်သော စကားကိုလည်း မြွက်ဆိုပါ၏၊ ပရိသတ် အလယ်၌လည်း မြွက်ဆိုပါ၏"ဟု ပြောကြားအပ်ကုန်၏။

ကဿပ (သာသနာတော်မှ) တစ်ပါးသော အယူကို ယူကုန်သော တိတ္ထိ ပရိဗိုဇ်တို့သည် "ရဟန်းဂေါတမသည် ရဲရင့်သော စကားကိုလည်း မြွက်ဆို၏၊ ပရိသတ်အလယ်၌လည်း မြွက်ဆို၏၊ သို့သော်လည်းမကြောက်မရွံ့ မြွက်ဆိုသည်ကား မဟုတ်"ဟု ပြောကြရာသော အကြောင်းသည် ရှိ၏၊ ကဿပထို (ပရိဗိုဇ်) တို့ကို "ဤသို့ မပြောကြပါလင့်"ဟု တားမြစ်ပြီးလျှင် "ရဟန်းဂေါတမသည် ရဲရင့်သောစကားကိုလည်း မြွက်ဆိုပါ၏၊ ပရိသတ်အလယ်၌လည်း မြွက်ဆိုပါ၏၊ မကြောက်မရွံ့လည်း မြွက်ဆိုပါ၏"ဟု ပြောကြားအပ်ကုန်၏။

ကဿပ (သာသနာတော်မှ) တစ်ပါးသော အယူကို ယူကုန်သော တိတ္ထိ ပရိဗိုဇ်တို့သည် "ရဟန်းဂေါတမသည် ရဲရင့်သော စကားကိုလည်း မြွက်ဆို၏၊ ပရိသတ်အလယ်၌လည်း မြွက်ဆို၏၊ မကြောက်မရွံ့လည်း မြွက်ဆို၏၊ သို့သော်လည်း ထို (ရဟန်းဂေါတမ) ကို ပြဿနာကား မမေးကုန်။ပ။

ထို (ရဟန်းဂေါတမ) ကို ပြဿနာကိုလည်း မေးကုန်၏၊ သို့သော်လည်း ပြဿနာအမေးခံရလျှင်ထိုမေးသူတို့အား မဖြေကြား။ပ။

ပြဿနာအမေးခံရလျှင်လည်း ထိုမေးသူတို့အား ဖြေကြား၏၊ သို့သော်လည်း ပြဿနာဖြေခြင်းဖြင့် (ထိုမေး သူတို့၏) စိတ်ကိုကား မနှစ်သက်စေနိုင်။ပ။

ပြဿနာဖြေခြင်းဖြင့် (ထိုမေးသူတို့၏) စိတ်ကိုလည်း နှစ်သက်စေနိုင်၏၊ သို့သော်လည်း (ထိုရဟန်းဂေါတမ၏ စကားကို) နာကြားထိုက်သည်ဟုကား မထင်ကုန်။ပ။

ထိုရဟန်းဂေါတမ၏ (စကားကို) နာကြားထိုက်သည်ဟုလည်း ထင်ကုန်၏၊ သို့သော်လည်း နာကြားရ၍ကြည်ညိုကား မကြည်ညိုကုန်။ပ။

ထိုရဟန်းဂေါတမ၏ (စကားကို) နာကြားရ၍ ကြည်ညိုလည်း ကြည်ညိုကုန်၏၊ သို့သော်လည်းကြည်ညိုသူတို့ ပြုသင့်သော ပူဇော်ခြင်းကိုကား မပြုကုန်။ပ။

ကြည်ညိုသူတို့ ပြုသင့်သော ပူဇော်ခြင်းကိုလည်း ပြုကုန်၏၊ သို့သော်လည်း ထိုသို့ ဟောကြားတိုင်းဖြစ်ရန်ကား မကျင့်ကုန်။ပ။

ထိုသို့ဟောကြားတိုင်း ဖြစ်ရန်လည်း ကျင့်ကုန်၏၊ သို့သော်လည်း ကျင့်သူတို့သည် (ရဟန်းဂေါတမ၏စိတ်ကိုကား) မနှစ်သက်စေနိုင်ကုန်ဟု ဤသို့ ဆိုရာသော အကြောင်းသည် ရှိ၏၊ ကဿပထို (ပရိဗိုဇ်) တို့ကို "ဤသို့ မပြောကြပါလင့်"ဟု တားမြစ်ပြီးလျှင် "ရဟန်းဂေါတမသည် ရဲရင့်သောစကားကိုလည်း မြွက်ဆိုပါ၏၊ ပရိသတ် အလယ်၌လည်း မြွက်ဆိုပါ၏၊ မကြောက်မရွံ့လည်း မြွက်ဆိုပါ၏၊ ထို (ရဟန်းဂေါတမ) ကို ပြဿနာလည်း မေးကြပါကုန်၏၊ ပြဿနာ အမေးခံရလျှင်လည်း ထို မေးသူတို့အား ဖြေကြားပါ၏၊ ပြဿနာ ဖြေခြင်းဖြင့်လည်း (ထိုမေးသူတို့၏) စိတ်ကို နှစ်သက်စေပါ၏၊ ထို (ရဟန်းဂေါတမ၏ စကား) ကို နာကြားထိုက်သည်ဟုလည်း ထင်ပါကုန်၏၊ ထို (ရဟန်းဂေါတမ၏စကား) ကို နာကြားရ၍ ကြည်ညိုလည်း ကြည်ညိုပါကုန်၏၊ ကြည်ညိုသူတို့ ပြုသင့်သော ပူဇော်ခြင်းကိုလည်း ပြုပါကုန်၏၊ ထိုသို့ဟောကြားတိုင်း ဖြစ်ရန်လည်း ကျင့်ပါကုန်၏၊ ကျင့်သူတို့သည်လည်း (ရဟန်းဂေါတမ၏ စိတ်ကို) နှစ်သက်စေနိုင်ပါကုန်၏"ဟု ပြောကြားအပ်ကုန်၏။

တိတ္ထိဖြစ်ဖူးသူတို့ အစမ်းကျင့်သုံးရခြင်းကိုပြဆိုရာ

၄၀၄။ ကဿပ အခါတစ်ပါး၌ ငါသည် ရာဇဂြိုဟ်ပြည် ဂိဇ္ဈကူဋ်တောင်၌ နေ၏၊ ထို (ဂိဇ္ဈကူဋ်တောင်) ၌ ငါ့ကို နိဂြောဓမည်သော ခြိုးခြံမှုအကျင့်မြတ်ကို ကျင့်လေ့ရှိသူ တစ်ဦးသည် လွန်မြတ်သောအားထုတ်လုံ့လဖြင့် မကောင်းမှုပယ်ခြင်း 'အဓိဇေဂုစ္ဆ' အရာ၌ ပြဿနာမေးဖူး၏၊ လွန်မြတ်သောအားထုတ် လုံ့လဖြင့် မကောင်းမှုပယ်ခြင်း 'အဓိဇေဂုစ္ဆ' အရာ၌ ပြဿနာကို မေးသည်ရှိသော်ထို (နိဂြောဓ) အား ငါသည် ဖြေကြားခဲ့၏၊ ငါ ဖြေကြားသည်ရှိသော် (ထိုနိဂြောဓသည်) အတိုင်းထက်အလွန် ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ ဖြစ်လေ၏။

အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား၏ တရားကို ကြားနာရသော် အဘယ်သူသည် အတိုင်းထက်အလွန် ဝမ်းမမြောက်ဘဲ ရှိပါမည်နည်း၊ မြတ်စွာဘုရား အကျွန်ုပ်လည်း မြတ်စွာဘုရား၏ တရားကို ကြားနာရ၍အတိုင်းထက် အလွန် ဝမ်းမြောက်ပါ၏။

အသျှင်ဘုရား (တရားတော်သည်) အလွန်နှစ်သက်ဖွယ်ရှိပါပေ၏၊ အသျှင်ဘုရား (တရားတော်သည်) အလွန်နှစ်သက်ဖွယ်ရှိပါပေ၏၊ အသျှင်ဘုရား မှောက်ထားသည်ကို လှန်ဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဖုံးလွှမ်းထားသည်ကို ဖွင့်လှစ်ဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ မျက်စိလည်သောသူအား လမ်းမှန်ကို ပြောကြားဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ မျက်စိအမြင်ရှိသောသူတို့သည် အဆင်းတို့ကို မြင်ကြလိမ့်မည်ဟု အမိုက်မှောင်၌ဆီမီးတန်ဆောင်ကို ဆောင်ပြဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း (အသျှင်ဘုရား) ဤအတူသာလျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် များစွာသော အကြောင်းဖြင့် တရားတော်ကို ပြတော်မူပါပေ၏၊ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည်မြတ်စွာဘုရားကို ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါ၏၊ တရားတော်ကိုလည်း ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါ၏၊ သံဃာတော်ကိုလည်း ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါ၏၊ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရား၏ အထံတော်၌ ရှင့်အဖြစ်ကို ရလိုပါ၏၊ ရဟန်းအဖြစ်ကို ရလိုပါ၏။

၄၀၅။ ကဿပ (သာသနာတော်မှ) တစ်ပါးသော အယူရှိသည့် တိတ္ထိဖြစ်ဖူးသော သူသည်ဤသာသနာတော် (ဓမ္မဝိနယ) ၌ ရှင့်အဖြစ်ကို ရလိုမူ ရဟန်းအဖြစ်ကို ရလိုမူ၊ လေးလတို့ပတ်လုံး အစမ်းကျင့်သုံးရ၏၊ လေးလလွန်သောအခါ ရဟန်းတို့သည် ကျေနပ်သော စိတ်ရှိကြလျှင် ရှင်ပြုပေးကုန်လတ္တံ့၊ ရဟန်းအဖြစ်သို့ မြှင့်တင်ပေးကုန်လတ္တံ့၊ သို့သော် ဤအရာ၌ ငါသည်ကား ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ခြားနားသည့်အဖြစ်ကို သိတော်မူအပ်ပေ၏။

အသျှင်ဘုရား (သာသနာတော်မှ) တစ်ပါးသော အယူရှိသည့် တိတ္ထိဖြစ်ဖူးသော သူတို့သည် ဤသာသနာတော် (ဓမ္မဝိနယ) ၌ အကယ်၍ ရှင့်အဖြစ်ကို ရလိုမူ ရဟန်းအဖြစ်ကို ရလိုမူ၊ လေးလတို့ပတ်လုံးအစမ်း ကျင့်သုံးရကုန်ငြားအံ၊ လေးလလွန်သောအခါ ရဟန်းတို့သည် ကျေနပ်သော စိတ်ရှိကြလျှင် ရှင်ပြုပေးကုန်ငြားအံ၊ ရဟန်းအဖြစ်သို့ မြှင့်တင်ပေးကုန်ငြားအံ၊ အကျွန်ုပ်သည် လေးနှစ်ပတ်လုံး အစမ်းကျင့်သုံးပါမည်၊ လေးနှစ်လွန်သောအခါ ရဟန်းတို့သည် ကျေနပ်သော စိတ်ရှိကြလျှင် ရှင်ပြုပေးတော်မူကြပါစေ၊ ရဟန်းအဖြစ်သို့ မြှင့်တင်ပေးတော်မူကြပါစေဟု ကဿပ (တက္ကတွန်း) သည် လျှောက်၏။

အဝတ်မဝတ်ဘဲ ကျင့်သော ကဿပ (တက္ကတွန်း) သည် မြတ်စွာဘုရား အထံ၌ ရှင့်အဖြစ်ကို ရ၏၊ ရဟန်း အဖြစ်ကို ရ၏၊ ရဟန်းဖြစ်၍ မကြာမီ အသျှင်ကဿပသည်

တစ်ယောက်တည်း ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ကပ်၍ မမေ့ မလျော့ ပြင်းစွာအားထုတ်လျက် (နိဗ္ဗာန်သို့) စိတ်ကို စေလွှတ်၍ နေ၏။

ထိုသို့နေသည်ရှိသော် လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ကောင်းစွာဝင်သော အမျိုးသားတို့ လိုလားအပ်သော အကျင့်မြတ်၏ အဆုံးဖြစ်သော အတုမရှိသော အရဟတ္တဖိုလ်သို့ အသျှင်ကဿပသည် မကြာမီမျက်မှောက်ဘဝ၌ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ကိုယ်တိုင် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ နေ၏၊ ပဋ္ဌိသန္ဓေနေမှုကုန်ပြီ၊ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ မဂ်ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ ဤမဂ်ကိစ္စအလို့ငှါ တစ်ပါးသောပြုဖွယ် ကိစ္စ မရှိတော့ပြီဟု သိ၏၊ အသျှင်ကဿပသည် ရဟန္တာတို့တွင် တစ်ပါး (အပါအဝင်) ဖြစ်တော်မူ လေသတည်း။

ရှစ်ခုမြောက်သော မဟာသီဟနာဒသုတ် ပြီး၏။

၉–ပေါ်ဠပါဒသုတ်

ပေါ်ဠပါဒပရိဗိုဒ်ဝတ္ထု

၄၀၆။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည် –

အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သာဝတ္ထိပြည် အနာထပိဏ် (သူဌေး)၏ အရံ (ဇေတဝန် ကျောင်းတော်) ၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။

ထိုစဉ်အခါ၌ ပေါ်ဠပါဒပရိဗိုဒ်သည် သုံးရာမျှသော များစွာသော ပရိဗိုဒ်ပရိသတ်နှင့်အတူ တည်ပင်စည်းတန်းရှိသော 'ဧကသာလက' မည်သော အယူဟောပြောပွဲ ကျင်းပရာ မလ္လိကာ၏ အရံ၌ နေ၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် နံနက်အချိန်၌ (သင်္ကန်းကို) ပြင်ဝတ်တော်မူ၍ သပိတ်သင်္ကန်းကို ယူလျက်သာဝတ္ထိပြည်သို့ ဆွမ်းအလို့ငှါ ဝင်တော်မူ၏။

၄၀၇။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားအား ဤသို့သော အကြံသည် ဖြစ်၏။ "သာဝတ္ထိပြည်၌ ဆွမ်းခံလှည့်ရန် စောလွန်းသေး၏၊ ငါသည် တည်ပင်စည်းတန်းရှိသော 'ဧကသာလက' မည်သော မလ္လိကာ၏ အရံ ပေါ်ဠပါဒပရိဗိုဒ်ထံသို့ ချဉ်းကပ်ရမူ ကောင်းလေစွ"ဟုအကြံဖြစ်၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် တည်ပင်စည်းတန်းရှိသော 'ဧကသာလက' မည်သော အယူ ဟော ပြောပွဲကျင်းပရာ မလ္လိကာ၏ အရံသို့ ချဉ်းကပ်တော်မူ၏။

၄၀၈။ ထိုစဉ်အခါ၌ ပေါ်ဠပါဒပရိဗိုဒ်သည် များပြားသော ဖီလာစကားကို ပြင်းပြကျယ်လောင်သောအသံဖြင့် ပဲ့တင်ထပ်မျှ ပြောဆိုနေကြသော များစွာသော ပရိဗိုဒ်ပရိသတ်နှင့်အတူ ထိုင်နေလျက် ရှိ၏။ဤဖီလာစကားတို့ကား အဘယ်နည်း –

မင်းနှင့်စပ်သောစကား ခိုးသူနှင့်စပ်သောစကား အမတ်ကြီးနှင့်စပ်သောစကား စစ်သည်နှင့် စပ်သောစကား ကြောက်ဖွယ်နှင့်စပ်သောစကား စစ်ထိုးခြင်းနှင့်စပ်သောစကား စားဖွယ်နှင့် စပ်သောစကား သောက်ဖွယ်နှင့်စပ်သောစကား အဝတ်နှင့်စပ်သောစကား အိပ်ရာနှင့် စပ်သောစကား ပန်းနှင့်စပ်သောစကား နံ့သာနှင့်စပ်သောစကား ဆွေမျိုးနှင့်စပ်သောစကား

ယာဉ်နှင့်စပ်သောစကား ရွာနှင့်စပ်သောစကား နိုဂုံးနှင့်စပ်သောစကား မြို့နှင့်စပ်သောစကား နယ်နှင့်စပ်သောစကား မိန်းမနှင့်စပ်သောစကား ယောကျ်ားနှင့်စပ်သောစကား သူရဲကောင်းနှင့် စပ်သောစကား လမ်းနှင့်စပ်သောစကား ရေခပ်ဆိပ်နှင့်စပ်သောစကား သေလွန်သူနှင့် စပ်သောစကား အထွေထွေနှင့်စပ်သောစကား လောက (အကြောင်း) နှင့်စပ်သောစကား သမုဒ္ဒရာအကြောင်းနှင့်စပ်သောစကား ကြီးပွားခြင်း ဆုတ်ယုတ်ခြင်းနှင့်စပ်သောစကားတို့တည်း။

၄၀၉။ ပေါ်ဌပါဒပရိဗိုဇ်သည် ကြွလာသော မြတ်စွာဘုရားကို အဝေးမှပင် မြင်လတ်သော် "အသျှင်တို့တိတ်ဆိတ်စွာ နေကြပါကုန်လော့၊ အသျှင်တို့ အသံမပြုပါကုန်လင့်၊ ဤရဟန်းဂေါတမသည် ကြွလာနေ၏၊ ထိုအသျှင် (ဂေါတမ) သည် တိတ်ဆိတ်ခြင်းကို အလိုရှိ၏၊ တိတ်ဆိတ်ခြင်း၏ဂုဏ်ကို ဆိုလေ့ရှိ၏၊ ပရိသတ်အသံ တိတ်ဆိတ်နေသည်ကိုသိလျှင် ချဉ်းကပ်သင့်သည်ဟု အောက်မေ့တန်ရာ၏" ဟူ၍ မိမိပရိသတ်ကို သေဝပ်စွာနေရန် ပြောဆို၏၊ ဤသို့ဆိုသော် ထိုပရိဗိုဇ်တို့သည် ဆိတ်ဆိတ်နေကုန်၏။

၄၁၀။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ပေါ်ဌပါဒပရိဗိုဇ်ထံသို့ ချဉ်းကပ်တော်မူ၏၊ ထိုအခါ ပေါ်ဌပါဒပရိဗိုဇ်သည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏။ "မြတ်စွာဘုရား ကြွလာတော်မူပါ အသျှင်ဘုရား၊ မြတ်စွာဘုရား၏ ကြွလာခြင်းသည် ကောင်းသော ကြွလာခြင်းဖြစ်ပါသည် အသျှင်ဘုရား၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤအရပ်သို့ ကြွလာတော်မူရန် အလှည့်ကို ကြာမြင့်မှ ပေးတော်မူဘိ၏ အသျှင်ဘုရား၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုင်တော်မူပါ၊ ဤနေရာကိုပြင်ထားပါသည် အသျှင်ဘုရား"ဟု လျှောက်၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ပြင်ထားသော နေရာ၌ ထိုင်တော်မူ၏၊ ပေါ်ဌပါဒပရိဗိုဇ်သည်လည်း နိမ့်သောထိုင်စရာ တစ်ခုကို ယူ၍ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်၏၊ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေသော ပေါ်ဌပါဒပရိဗိုဇ် အား မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏ –

"ပေါ်ဌပါဒ ယခုအခါ အဘယ်စကားဖြင့် စုဝေးနေထိုင်ကုန်သနည်း၊ သင်တို့၏ မပြီးသေးသော အကြားစကား ိသည်ကား အဘယ်နည်း"ဟု မိန့်တော်မူ၏။

၁။ ငါမလာမီအကြား၌ ဖြစ်သောစကား (အဋ္ဌကထာ)

♣

သညာ၏ ချုပ်ခြင်းကို ပြဆိုရာ

၄၁၁။ ဤသို့ မိန့်တော်မူသော် ပေါ်ဌပါဒပရိဗိုဇ်သည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏ –

"အသျှင်ဘုရား ယခုအခါ အကျွန်ုပ်တို့ စုဝေးနေထိုင်လျက် ပြောဆိုနေကြသော စကားကို ထားပါဦး၊ အသျှင်ဘုရား ဤစကားသည် မြတ်စွာဘုရားအား နောင်အခါ၌လည်း ကြားနာရန် ခဲယဉ်းမည် မဟုတ်ပါ၊ အသျှင်ဘုရား ယခင်ယခင်နေ့တို့၌ စကား အသစ်အဆန်း ထောက်လှမ်း နာကြားရာဇရပ်၌ အထူးထူးသော အယူရှိကုန်သော သမဏဗြာဟ္မဏတို့ စုဝေးနေထိုင်ကြရာတွင်

'အချင်းတို့ သညာ၏ချုပ်ခြင်းသည် အဘယ်သို့ ဖြစ်သနည်း'ဟု သညာချုပ်ခြင်းနှင့် စပ်သော စကားသည် ဖြစ်ပေါ်ပါ၏။

ထိုသူတို့တွင် အချို့သူတို့သည် ဤသို့ ဆိုပါကုန်၏ –

'အကြောင်း အထောက်အပံ့ မရှိကုန်ဘဲ သတ္တဝါ၏ သညာတို့သည် ဖြစ်လည်း ဖြစ်ကုန်၏၊ ချုပ်လည်းချုပ်ကုန်၏၊ အကြင်အခါ ဖြစ်ကုန်၏၊ ထိုအခါ သညာရှိ၏၊ အကြင် အခါ ချုပ်ကုန်၏၊ ထိုအခါ သညာမရှိ'ဟု ဆိုပါကုန်၏။

ဤအခြင်းအရာဖြင့် အချို့သူတို့သည် သညာချုပ်ခြင်းကို ပြပါကုန်၏။

ထိုသူ့ကို အခြားသူက ဤသို့ ဆိုပါ၏ –

'ဤ (သညာချုပ်ခြင်း) သည် ဤသို့ ဖြစ်မည် မဟုတ်ပါ၊ အချင်း သညာသည် သတ္တဝါ၏ အတ္တတည်း၊ ထို (သညာ) သည် ကပ်လည်း ကပ်၏၊ ခွါလည်း ခွါ၏၊ အကြင်အခါ ကပ်၏၊ ထိုအခါ သညာ ရှိ၏၊ အကြင်အခါ ခွါ၏၊ ထိုအခါ သညာမရှိ'ဟု ဆိုပါ၏။

ဤအခြင်းအရာဖြင့် အချို့သူတို့သည် သညာချုပ်ခြင်းကို ပြပါကုန်၏။

ထိုသူ့ကို အခြားသူက ဤသို့ ဆိုပြန်ပါ၏ –

'ဤ (သညာချုပ်ခြင်း) သည် ဤသို့ ဖြစ်မည် မဟုတ်ပါ၊ တန်ခိုးအာနုဘော်ကြီးကုန်သော သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ရှိကုန်၏၊ ထို (သမဏဗြာဟ္မဏ) တို့သည် ဤသတ္တဝါ၏ သညာကို ငင်၍လည်း သွင်းကုန်၏၊ ငင်၍လည်း ထုတ်ကုန်၏၊ အကြင်အခါ ငင်၍ သွင်းကုန်၏၊ ထိုအခါ သညာရှိ၏၊ အကြင်အခါ ငင်၍ ထုတ်ကုန်၏၊ ထိုအခါ သညာမရှိ'ဟု ဆိုပြန်ပါ၏။

ဤအခြင်းအရာဖြင့် အချို့သူတို့သည် သညာချုပ်ခြင်းကို ပြပါကုန်၏။

ထိုသူ့ကို အခြားသူက ဤသို့ ဆိုပြန်ပါ၏ –

'အချင်း ဤ (သညာ ချုပ်ခြင်း) သည် ဤသို့ ဖြစ်မည် မဟုတ်ပါ၊ အချင်း တန်ခိုးအာနုဘော်ကြီး ကုန်သော နတ်တို့သည် ရှိကုန်၏၊ ထိုနတ်တို့သည် ဤသတ္တဝါ၏ သညာကို ငင်၍လည်း သွင်း ကုန်၏၊ ငင်၍လည်းထုတ်ကုန်၏၊ အကြင်အခါ ငင်၍ သွင်းကုန်၏၊ ထိုအခါ သညာရှိ၏၊ အကြင် အခါ ငင်၍ ထုတ်ကုန်၏၊ ထိုအခါ သညာမရှိ'ဟု ဆိုပြန်ပါ၏။

ဤအခြင်းအရာဖြင့် အချို့သူတို့သည် သညာချုပ်ခြင်းကို ပြပါကုန်၏။

အသျှင်ဘုရား ထို (စကားတို့ကို ကြားရသော) အကျွန်ုပ်အား မြတ်စွာဘုရားကိုသာ အာရုံပြု၍ 'သြော်ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားရှိပါမူ ကောင်းလေစွ၊ သြော် ကောင်းသောစကားကို ဆိုတတ်သောမြတ်စွာဘုရားရှိပါမူ ကောင်းလေစွ၊ ယင်း (မြတ်စွာဘုရား) သည် ဤတရားတို့၌ ကောင်းစွာ ကျွမ်းကျင်တော်မူပါပေ၏'ဟု အောက်မေ့တမ်းတခြင်း ဖြစ်ခဲ့ပါ၏၊ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် သညာချုပ်ခြင်း၌ ကျွမ်းကျင်တော်မူပါ၏၊ သဘောကို သိတော်မူပါ၏၊ အသျှင်ဘုရား သညာချုပ်ခြင်းသည် အဘယ်သို့ ဖြစ်ပါသနည်း"ဟု လျှောက်၏။

အကြောင်းရှိ၍ သညာဖြစ်ခြင်း ချုပ်ခြင်းကို ပြဆိုရာ

၄၁၂။ ပေါ်ဌပါဒ ထိုသူတို့တွင် အကြင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် "အကြောင်း အထောက်အပံ့ မရှိကုန်ဘဲသတ္တဝါ၏ သညာတို့သည် ဖြစ်လည်း ဖြစ်ကုန်၏၊ ချုပ်လည်း ချုပ်ကုန်၏"ဟု ဆိုကုန်၏၊ ထိုသူတို့၏ (စကားသည်) အစကပင် ချွတ်ယွင်းလျက် ရှိ၏၊ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် –

ပေါ်ဌပါဒ အကြောင်း အထောက်အပံ့ ရှိကုန်၍သာလျှင် သတ္တဝါ၏ သညာတို့သည် ဖြစ်လည်း ဖြစ်ကုန်၏။ ချုပ်လည်း ချုပ်ကုန်၏၊ အချို့သညာသည် အကျင့် 'သိက္ခာ' ကြောင့် ဖြစ်၏၊ အချို့သညာသည်အကျင့် 'သိက္ခာ' ကြောင့် ချုပ်၏။

၄၁၃။ အကျင့် 'သိက္ခာ' သည် အဘယ်နည်းဟု မြတ်စွာဘုရားသည် (ကိုယ်တိုင်ပင်) မေးတော်မူ၏။

ပေါ်ဌပါဒ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော။ပ။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤလောကဌ် ပွင့်တော်မူ၏။ [သာမညဖလသုတ်ဌ်ကဲ့သို့ နည်းတူ ချဲ့အပ်၏။]

ပေါ်ဌပါဒ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် သီလနှင့် ပြည့်စုံပေ၏။

။ပ။ မိမိ၌ ဤအပိတ်အပင် 'နီဝရဏ' တရားငါးပါး ပယ်ပြီးဖြစ်သည်ကို ကောင်းစွာ မြင်သော ထိုရဟန်းအား ဝမ်းမြောက်ခြင်းသည် ဖြစ်၏၊ ဝမ်းမြောက်သော ရဟန်းအား နှစ်သိမ့်ခြင်း 'ပီတိ' သည် ဖြစ်၏၊ နှစ်သိမ့်သော စိတ်ရှိသော ရဟန်း၏ ကိုယ်သည် ငြိမ်းအေး၏၊ ငြိမ်းအေးသော ကိုယ်ရှိသော ရဟန်းသည်ချမ်းသာကို ခံစား၏၊ ချမ်းသာသော ရဟန်း၏ စိတ်သည် တည်ကြည်၏။

ထို (ရဟန်း) သည် ကာမဂုဏ်တို့မှ ကင်းဆိတ်၍သာလျှင် အကုသိုလ်တရားတို့မှ ကင်းဆိတ်၍ သာလျှင်ကြံစည်ခြင်း 'ဝိတက်' နှင့် တကွဖြစ်သော သုံးသပ်ဆင်ခြင်ခြင်း 'ဝိစာရ' နှင့် တကွဖြစ်သော 'နီဝရဏ' ကင်းဆိတ်ခြင်း ကြောင့်ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်ခြင်း 'ပီတိ' ချမ်းသာခြင်း 'သုခ' ရှိသော ပဌမဈာန်သို့ ရောက်၍နေ၏၊ ထို (ရဟန်း) အား (ဈာန်မရမီ) ရှေးအဖို့ဌ် ဖြစ်သော ကာမသညာသည် ချုပ်၏၊ ထိုအခါ 'နီဝရဏ' ကင်းဆိတ်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်ခြင်း 'ပီတိ' ချမ်းသာခြင်း 'သုခ' ရှိသော သိမ်မွေ့သောစင်စစ်ရှိသော သညာသည် ဖြစ်၏၊ ထိုအခါ နီဝရဏကင်းဆိတ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်ခြင်း 'ပီတိ' ချမ်းသာခြင်း 'သုခ' ရှိသော သိမ်မွေ့သော စင်စစ်ရှိသော သညာရှိသည်သာ ဖြစ်၏၊ ဤသို့လည်း အချို့သညာသည် အကျင့် 'သိက္ခာ' ကြောင့် ဖြစ်၏၊ အချို့သညာသည် အကျင့် 'သိက္ခာ' ကြောင့် ချုပ်၏၊ ဤသည်ကား အကျင့် 'သိက္ခာ'တည်းဟု မြတ်စွာဘုရားသည် မိန့်တော်မူ၏။

ပေါ်ဌပါဒ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ထိုရဟန်းသည် ဝိတက်ဝိစာရငြိမ်းခြင်းကြောင့် မိမိသန္တာန်ဌ် စိတ်ကိုကြည်လင်စေတတ်သော၊ စိတ်တည်ကြည်ခြင်း 'သမာဓိ' ကို ဖြစ်ပွားစေတတ်သော၊ ကြံစည်ခြင်း 'ဝိတက်' မရှိသော၊ သုံးသပ်ဆင်ခြင်ခြင်း 'ဝိစာရ' မရှိသော၊ တည်ကြည်ခြင်း 'သမာဓိ' ကြောင့်ဖြစ်သော၊ နှစ်သိမ့်ခြင်း 'ပီတိ' ချမ်းသာခြင်း 'သုခ' ရှိသော ဒုတိယဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏၊ ထို (ရဟန်း) အား (ဒုတိယဈာန်မရမီ) ရှေးအဖို့ဌ် ဖြစ်သော 'နီဝရဏ' ကင်းဆိတ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်ခြင်း 'ပီတိ' ချမ်းသာခြင်း 'သုခ' ရှိသော သိမ်မွေ့သော

စင်စစ်ရှိသော သညာသည် ချုပ်၏။ ထိုအခါ တည်ကြည်ခြင်း 'သမာဓိ' ကြောင့် ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်ခြင်း 'ပီတိ' ချမ်းသာခြင်း 'သုခ' ရှိသော သိမ်မွေ့သော စင်စစ်ရှိသောသညာသည် ဖြစ်၏။ ထိုအခါ တည်ကြည်ခြင်း 'သမာဓိ' ကြောင့်ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်ခြင်း 'ပီတိ' ချမ်းသာခြင်း 'သုခ' ရှိသော သိမ်မွေ့ သော စင်စစ်ရှိသော သညာရှိသည်သာ ဖြစ်၏။ ဤသို့လည်းအချို့ သညာသည် အကျင့် 'သိက္ခာ' ကြောင့် ဖြစ်၏။ အချို့ သညာသည် အကျင့် 'သိက္ခာ' ကြောင့် ချုပ်၏။ ဤသည်လည်း အကျင့် 'သိက္ခာ'တည်းဟု မြတ်စွာဘုရားသည် မိန့်တော်မူ၏။

ပေါ့ဌပါဒ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ရဟန်းသည် နှစ်သိမ့်ခြင်း 'ပီတိ' ကိုလည်း မတပ်မက်ခြင်းကြောင့်အောက်မေ့ခြင်း 'သတိ' ဆင်ခြင်ခြင်း 'သမ္ဗဇဉ်' နှင့် ပြည့်စုံသည် ဖြစ်၍ လျစ်လျူရှုလျက် နေ၏။ ချမ်းသာ 'သုခ' ကိုလည်း ကိုယ်ဖြင့် ခံစား၏။ အကြင် တတိယဈာန်ကြောင့် ထိုသူ့ကို 'လျစ်လျူရှုသူ သတိရှိသူချမ်းသာစွာ နေလေ့ရှိသူ'ဟု အရိယာ (ပုဂ္ဂိုလ်) တို့သည် ပြောကြားကုန်၏။ (ရဟန်းသည်) ထိုတတိယဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။ ထို (ရဟန်း) အား (တတိယဈာန်မရမီ) ရှေးအဖို့၌ဖြစ်သော တည်ကြည်ခြင်း 'သမာဓိ' ကြောင့်ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်ခြင်း 'ပီတိ' ချမ်းသာခြင်း 'သုခ' ရှိသော သိမ်မွေ့သော စင်စစ်ရှိသောသညာသည် ချုပ်၏။ ထိုအခါ လျစ်လျူရှုခြင်း 'ဥပေက္ခာ' ချမ်းသာခြင်း 'သုခ' ရှိသော သိမ်မွေ့သောစင်စစ်ရှိသော သညာသည် ဖြစ်၏။ ထိုအခါ လျစ်လျူရှုခြင်း 'ဥပေက္ခာ' ချမ်းသာခြင်း 'သုခ' ရှိသောသိမ်မွေ့သော စင်စစ်ရှိသော သညာရှိသည်သာ ဖြစ်၏။ ဤသို့လည်း အချို့သညာသည် အကျင့် 'သိက္ခာ' ကြောင့် ဖြစ်၏။ အချို့ သညာသည် အကျင့် 'သိက္ခာ' ကြောင့် ချုပ်၏။ ဤသည်လည်း အကျင့် 'သိက္ခာ'တည်းဟု မြတ်စွာဘုရားသည် မိန့်တော်မူ၏။

ပေါ့ဌပါဒ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ရဟန်းသည် ချမ်းသာဆင်းရဲကို ပယ်ခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း ရှေးဦးကပင်လျှင် ဝမ်းမြောက်ခြင်း နှလုံးမသာခြင်းတို့၏ ချုပ်နှင့်ခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း ဆင်းရဲချမ်းသာမရှိသော လျစ်လျူရှုမှု 'ဥပေက္ခာ' ကြောင့် ဖြစ်သည့်သတိ၏ စင်ကြယ်ခြင်းရှိသော စတုတ္ထဈာန်သို့ရောက်၍ နေ၏။ ထို (ရဟန်း) အား (စတုတ္ထဈာန်မရမီ) ရှေးအဖို့၌ ဖြစ်သော လျစ်လျူရှုခြင်း 'ဥပေက္ခာ' ချမ်းသာခြင်း 'သုခ' ရှိသော သိမ်မွေ့သော စင်စစ်ရှိသော သညာသည် ချုပ်၏။ ထိုအခါ ဆင်းရဲချမ်းသာမရှိသော သိမ်မွေ့သော စင်စစ်ရှိသော သညာသည် ဖြစ်၏။ ထိုအခါ ဆင်းရဲချမ်းသာမရှိသော သိမ်မွေ့သောစင်စစ် ရှိသော သညာရှိသည်သာ ဖြစ်၏။ ဤသို့လည်း အချို့သညာသည် အကျင့် 'သိက္ခာ' ကြောင့်ဖြစ်၏။ အချို့သညာသည် အကျင့် 'သိက္ခာ' ကြောင့် ချုပ်၏။ ဤသည်လည်း အကျင့် 'သိက္ခာ'တည်းဟု မြတ်စွာဘုရားသည် မိန့်တော်မူ၏။

ပေါ့ဌပါဒ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ရဟန်းသည် ရူပသညာ[၁]တို့ကို လုံးဝလွန်မြောက်၍ ပဋိဃသညာ[၂] တို့လုံးဝ ချုပ်သည့်အပြင် နာနတ္တသညာ[၃]တို့ကို လုံးဝနှလုံးမသွင်းမူ၍ "ကောင်းကင်သည် အဆုံးမရှိ"ဟု (နှလုံးသွင်းလျက်) အာကာသာနဉ္စာယတန (ဈာန်) သို့ ရောက်၍ နေ၏။ ထို (ရဟန်း) အား (အာကာသာနဉ္စာ ယတနဈာန်မရမီ) ရှေးအဖို့၌ ဖြစ်သော သညာသည် ချုပ်၏။ ထိုအခါ အာကာသာနဉ္စာယတန (ဈာန်) နှင့် ယှဉ်သော သိမ်မွေ့သော စင်စစ်ရှိသော သညာသည် ဖြစ်၏။ ထိုအခါအာကာသာနဉ္စာယတန (ဈာန်) နှင့်ယှဉ်သော သိမ်မွေ့သော စင်စစ်ရှိသော သညာရှိသည်သာ ဖြစ်၏။ ဤသို့လည်း အချို့ သညာသည် အကျင့် 'သိက္ခာ' ကြောင့် ဖြစ်၏။ အချို့ သညာသည် အကျင့် 'သိက္ခာ' ကြောင့် ချုပ်၏။ ဤသည်လည်း အကျင့် 'သိက္ခာ'တည်းဟု မြတ်စွာဘုရားသည် မိန့်တော်မူ၏။

ပေါဋ္ဌပါဒ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ရဟန်းသည် အာ ကာ သ ာ နဥ္စာ ယ တ နဏ (ဈာန်) ကို လုံးဝ လွန်မြောက်၍ "ဝိညာဉ်သည် အဆုံးမရှိ"ဟု (နှလုံးသွင်းလျက်) ဝိညာဏဥ္စာယတနဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏၊ ထို (ရဟန်း) အား (ဝိညာဏဥ္စာယတနဈာန်မရမီ) ရှေးအဖို့၌ဖြစ်သော အာကာသာနဥ္စာယတန (ဈာန်) နှင့် ယှဉ်သော သိမ်မွေ့သော စင်စစ်ရှိသော သညာသည် ချုပ်၏၊ ထိုအခါ ဝိညာဏဥ္စာယတန (ဈာန်) နှင့် ယှဉ်သော သိမ်မွေ့သော စင်စစ် ရှိသော သညာသည် ဖြစ်၏၊ ထိုအခါ ဝိညာဏဥ္စာယတန (ဈာန်) နှင့် ယှဉ်သောသိမ်မွေ့သော စင်စစ်ရှိသော သညာရှိသည်သာ ဖြစ်၏၊ ဤသို့လည်း အချို့သညာသည် အကျင့် 'သိက္ခာ' ကြောင့် ဖြစ်၏၊ အချို့သညာသည် အကျင့် 'သိက္ခာ' ကြောင့် ချုပ်၏၊ ဤသည်လည်း အကျင့် 'သိက္ခာ'တည်းဟု မြတ်စွာဘုရားသည် မိန့်တော်မူ၏။

ပေါဋ္ဌပါဒ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ရဟန်းသည် ဝိညာဏဥ္စာယတန (ဈာန်) ကို လုံးဝ လွန်မြောက်၍ "တစ်စုံ တစ်ခုမျှမရှိ"ဟု (နှလုံးသွင်းလျက်) အာကိဥ္စညာယတန (ဈာန်) သို့ ရောက်၍ နေ၏၊ ထို (ရဟန်း) အား (အာကိဥ္စညာယတနဈာန်မရမီ) ရှေးအဖို့၌ ဖြစ်သော ဝိညာဏဥ္စာယတန (ဈာန်) နှင့်ယှဉ်သောသိမ်မွေ့သော စင်စစ်ရှိသော သညာသည် ချုပ်၏၊ ထိုအခါ အာကိဥ္စညာယတန (ဈာန်) နှင့်ယှဉ်သောသိမ်မွေ့သော စင်စစ်ရှိသော သညာသည် ဖြစ်၏၊ ထိုအခါ အာကိဥ္စညာယတန (ဈာန်) နှင့်ယှဉ်သော သိမ်မွေ့သော စင်စစ်ရှိသော သညာရှိသည်သာ ဖြစ်၏၊ ဤသို့လည်း အချို့သညာသည် အကျင့် 'သိက္ခာ' ကြောင့် ဖြစ်၏၊ အချို့ သညာသည် အကျင့် 'သိက္ခာ' ကြောင့် ချုပ်၏၊ ဤသည်လည်း အကျင့် 'သိက္ခာ'တည်းဟု မြတ်စွာဘုရားသည် မိန့်တော်မူ၏ –

၄၁၄။ ပေါဋ္ဌပါဒ ဤ (သာသနာတော်) ၌ ရဟန်းသည် ကိုယ်ပိုင် (ပဌမဈာန်) သညာရှိ၏၊ ထို (ရဟန်း) သည် ထို (ပဌမဈာန်သညာ) မှ ဤ (ဒုတိယဈာန်သညာ) သို့ ထို (ဒုတိယဈာန်သညာ) မှ ဤ (တတိယဈာန်သညာ) သို့ ဤသို့စသော အစဉ်ဖြင့် အမြတ်ဆုံး (အာကိဥ္စညာယတနဈာန်) သညာသို့ရောက်၏၊ အမြတ်ဆုံး (အာကိဥ္စညာယတနဈာန်) သညာ၌ တည်သော ထို (ရဟန်း) အား ဤသို့အကြံဖြစ်၏ –

"စေ့ဆော်နေသော်[၄] ငါ့အား မသင့်မြတ်၊ မစေ့ဆော်ဘဲနေသော်သာ ငါ့အား သင့်မြတ်၏၊ အကယ်၍ငါသည် စေ့ဆော်ငြားအံ၊ အားထုတ်ငြားအံ့[၅]၊ ငါ၏ ဤ (အာကိဥ္စညာယတနဈာန်) သညာတို့သည်လည်းချုပ်ကုန်ရာ၏၊ ကြမ်းတမ်းထင်ရှားသော အခြားသညာတို့သည်လည်း ဖြစ်ပေါ်ကုန်ရာ၏၊ ငါသည်မစေ့ဆော်ဘဲ နေရမူ၊ အားမထုတ်ဘဲ နေရမူ ကောင်းလေစွ"ဟု အကြံဖြစ်၏။

ထို (ရဟန်း) သည် စေ့ဆော်ခြင်းကိုလည်း မပြု၊ အားထုတ်ခြင်းကိုလည်း မပြု၊ စေ့ဆော်အား ထုတ်ခြင်းမပြုသော ထိုရဟန်းအား ထို (အာကိဥ္စညာယတနဈာန်) သညာတို့သည်လည်း ချုပ်ကုန်၏၊ ကြမ်းတမ်းထင်ရှားသော အခြားသညာတို့သည်လည်း မဖြစ်ပေါ်ကုန်၊ ထို (ရဟန်း) သည် သညာ ဝေဒနာ ချုပ်ခြင်းသို့ရောက်၏၊ ပေါဋ္ဌပါဒ ဤသို့လျှင် သိလျက် အစဉ်အတိုင်း သညာချုပ်ရာသမာပတ်သည် ဖြစ် ပေ၏။

ပေါဋ္ဌပါဒ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ ထင်သနည်း၊ သင်သည် ဤမှ ရှေးအခါက ဤသို့သဘောရှိသောသိလျက် အစဉ်အတိုင်း သညာချုပ်ရာသမာပတ်ကို ကြားဖူးပါ၏လော။

မကြားဖူးပါ အသျှင်ဘုရား။

အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူသော တရားတော်ကို အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ သိနားလည်ပါ၏ –

ပေါ့ဌပါဒ ဤ (သာသနာတော်) ၌ ရဟန်းသည် ကိုယ်ပိုင် (ပဌမစျာန်) သညာရှိ၏၊ ထို (ရဟန်း) သည်ထို (ပဌမစျာန်သညာ) မှ ဤ (ဒုတိယစျာန်သညာ) သို့ ထို (ဒုတိယစျာန်သညာ) မှ ဤ (တတိယစျာန်သညာ) သို့ ဤသို့ စသော အစဉ်ဖြင့် အမြတ်ဆုံး (အာကိဉ္စညာယတနစျာန်) သညာသို့ ရောက်၏၊ အမြတ်ဆုံး (အာကိဉ္စညာယတနစျာန်) သညာ၌ တည်သော ထိုရဟန်းအား ဤသို့ အကြံဖြစ်၏ –

'စေ့ဆော်နေသော် ငါ့အား မသင့်မြတ်၊ မစေ့ဆော်ဘဲ နေသော်သာ ငါ့အား သင့်မြတ်၏၊ အကယ်၍ငါသည် စေ့ဆော်ငြားအံ၊ အားထုတ်ငြားအံ၊ ငါ၏ ဤ (အာကိဉ္စညာယတနစျာန်) သညာတို့သည်လည်းချုပ်ကုန်ရာ၏၊ ကြမ်းတမ်းထင်ရှားသော အခြားသညာတို့သည်လည်း ဖြစ်ပေါ်ကုန် ရာ၏၊ ငါသည်မစေ့ဆော်ဘဲ နေရမူ၊ အားမထုတ်ဘဲ နေရမူ ကောင်းလေစွ'ဟု အကြံဖြစ်၏။ထို (ရဟန်း) သည် စေ့ဆော်ခြင်းကိုလည်း မပြု၊ အားထုတ်ခြင်းကိုလည်း မပြု၊ စေ့ဆော်အားထုတ်ခြင်းမပြုသော ထို (ရဟန်း) အား ထို (အာကိဉ္စညာယတနစျာန်) သညာတို့သည်လည်း ချုပ်ကုန်၏၊ ကြမ်းတမ်း ထင်ရှားသော အခြားသညာတို့သည်လည်း မဖြစ်ပေါ်ကုန်၊ ထို (ရဟန်း) သည် (သညာ ဝေဒနာ) ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်၏၊ ပေါ့ဌပါဒ ဤသို့လျှင် သိလျက် အစဉ်အတိုင်း သညာချုပ်ရာသမာပတ်သည် ဖြစ်၏"ဟု သိနားလည်ပါ၏။

ပေါ့ဌပါဒ ဤအတိုင်းပင် မှန်ပေ၏။

၄၁၅။ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် အမြတ်ဆုံးသညာ တစ်ပါးတည်းကိုသာ ပညတ်ပါသလော့၊ သို့မဟုတ် အမြတ်ဆုံး သညာ များစွာတို့ကိုလည်း ပညတ်ပါသလော။

ပေါ့ဌပါဒ ငါသည် အမြတ်ဆုံးသညာ တစ်ပါးတည်းကိုလည်း ပညတ်၏၊ အမြတ်ဆုံးသညာ များစွာတို့ကိုလည်း ပညတ်၏။

အသျှင်ဘုရား အဘယ်သို့လျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် အမြတ်ဆုံးသညာ တစ်ပါးတည်းကိုလည်းပညတ်ပါသနည်း၊ အမြတ်ဆုံးသညာ များစွာတို့ကိုလည်း ပညတ်ပါသနည်း။

ပေါ့ဌပါဒ အကြင် အကြင် အခြင်းအရာဖြင့် ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်၏၊ ထိုထို အခြင်းအရာဖြင့် ငါသည်အမြတ်ဆုံးသညာကို ပညတ်၏၊ ပေါ့ဌပါဒ ဤသို့လျှင် ငါသည် အမြတ်ဆုံးသညာ တစ်ပါးတည်းကိုလည်းပညတ်၏၊ အမြတ်ဆုံးသညာ များစွာတို့ကိုလည်း ပညတ်၏။

၄၁၆။ အသျှင်ဘုရား သညာသည် ရှေးဦးဖြစ်၍ ဉာဏ်သည် နောက်မှ ဖြစ်ပါသလော့၊ သို့မဟုတ်ဉာဏ်သည် ရှေးဦးဖြစ်၍ သညာသည် နောက်မှ ဖြစ်ပါသလော့၊ သို့မဟုတ် သညာနှင့် ပညာတို့သည်မရှေးမနှောင်း (တစ်ပြိုင်တည်း) ဖြစ်ပါကုန်သလော။

ပေါ့ဌပါဒ သညာသည် ရှေးဦး ဖြစ်ပေါ်၏၊ ဉာဏ်သည် နောက်မှ ဖြစ်၏၊ သညာဖြစ်ပေါ်ခြင်းကြောင့်သာလျှင် ဉာဏ်ဖြစ်ပေါ်ရ၏၊ ထို (ရဟန်း) သည် "ဤ (သညာဖြစ်ပေါ်ခြင်းဟူသော) အကြောင်းကြောင့် ငါ့အား ဉာဏ်ဖြစ်ပေါ်၏"ဟု ဤသို့ သိ၏၊ ပေါ့ဌပါဒ "သညာသည် ရှေးဦး ဖြစ်၏၊ ဉာဏ်သည်နောက်မှ ဖြစ်၏၊

သညာဖြစ်ပေါ်ခြင်းကြောင့်သာလျှင် ဉာဏ်ဖြစ်ပေါ်ရ၏" ဟူသော ဤအချက်ကို ဤ (ဆိုခဲ့သော) အကြောင်းဖြင့် သိအပ်၏။

၁။ ရူပသညာ = ရူပစျာန်၌ ဖြစ်သော သညာ။
၂။ ပဋ္ဌိယသညာ = စက္ခုစသော ဝတ္ထုရုပ်ငါးပါး၌ ရူပါရုံစသော အာရုံငါးပါးတို့ ထိခိုက်သောအခါ ဖြစ်ပေါ်သော ပဋ္ဌဝိညာဉ်သညာ။
၃။ နာနတ္တသညာ = ပဋ္ဌိယသညာမှ တစ်ပါးသော အမျိုးမျိုးသော ကာမာဝစရသညာ။
၄။ စျာန်ဝင်စားရန် ကြံစည်နေခြင်းကို ဆိုလိုသည်။
၅။ အထက်စျာန်အလို့ငှါ အားထုတ်ခြင်းကို ဆိုလိုသည်။

♣

သညာသည် အတ္တဟုတ် မဟုတ် ပြဆိုရာ

၄၁၇။ အသျှင်ဘုရား သညာသည် သတ္တဝါ၏ အတ္တလော၊ သို့မဟုတ် သညာတခြား အတ္တတခြား လော။

ပေါ်ဠပါဒ သင်သည် အဘယ်သို့သော အတ္တကို ယုံကြည်သနည်း။

အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် မဟာဘုတ်လေးပါးအစုအဝေးဖြစ်သော အစာအာဟာရ စားသောက် သောရုပ်ရှိသော ကြမ်းတမ်းထင်ရှားသော အတ္တကို ယုံကြည်ပါ၏။

ပေါ်ဠပါဒ သင်၏ (အယူ၌) အတ္တသည် မဟာဘုတ်လေးပါး အစုအဝေးဖြစ်သော အစာအာဟာရစားသောက်သော ရုပ်ရှိသော ကြမ်းတမ်းထင်ရှားသော အရာဖြစ်ငြားအံ၊ ပေါ်ဠပါဒ ဤသို့ ဖြစ်လျှင်သင်၏ (အယူ၌) သညာတခြား အတ္တတခြား ဖြစ်ရာ၏၊ ပေါ်ဠပါဒ သညာတခြား အတ္တတခြားဖြစ်သောထိုအချက် ကို ဤ (ဆိုလတ္တံ့သော) အကြောင်းဖြင့်လည်း သိအပ်၏။

ပေါ်ဠပါဒ သင်၏ (အယူ၌) မဟာဘုတ်လေးပါး အစုအဝေးဖြစ်သော အစာအာဟာရ စားသောက်သောရုပ်ရှိသော ကြမ်းတမ်းထင်ရှားသော ထိုအတ္တသည် တည်မြဲတည်နေသည်သာ ဖြစ်ပါလျက် ဤသတ္တဝါ၏အခြားသညာတို့သည်ကား ဖြစ်ကုန်၏၊ အခြားသညာတို့သည်ကား ချုပ်ကုန်၏၊ ပေါ်ဠပါဒ သညာတခြားအတ္တတခြားဖြစ်ရာသော ထိုအချက်ကို ဤ (ဆိုခဲ့သော) အကြောင်းဖြင့် သိအပ်၏။

၄၁၈။ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် အင်္ဂါကြီးငယ် အလုံးစုံရှိသော ဣန္ဒြေမချို့တဲ့သော (စျာန်) စိတ်ဖြင့်ပြီးသော အတ္တကို ယုံကြည်ပါ၏။

ပေါ်ဠပါဒ သင်၏ (အယူ၌) အတ္တသည် အင်္ဂါကြီးငယ် အလုံးစုံရှိသော ဣန္ဒြေမချို့တဲ့သော (စျာန်) စိတ်ဖြင့် ပြီးသော အရာ ဖြစ်ငြားအံ၊ ပေါ်ဠပါဒ ဤသို့ ဖြစ်လျှင်လည်း သင်၏ (အယူ၌) သညာတခြားအတ္တတခြား ဖြစ်လတ္တံ့၊ ပေါ်ဠပါဒ သညာတခြား အတ္တတခြားဖြစ်ရာသော ထို (အချက်) ကို ဤ (ဆိုလတ္တံ့သော) အကြောင်းဖြင့် လည်း သိအပ်၏။

ပေါ့ဌပါဒ သင်၏ (အယူ၌) အင်္ဂါကြီးငယ် အလုံးစုံရှိသော ကျွန်ုပ်မချို့တဲ့သော (ဈာန်) စိတ်ဖြင့် ပြီးသောထိုအတ္တသည် တည်မြဲတည်နေသည်သာ ဖြစ်ပါလျက် ဤသတ္တဝါအား အခြားသည်ကိုသည်ကားဖြစ်ကုန်၏၊ အခြားသည်ကိုသည်ကား ချုပ်ကုန်၏၊ ပေါ့ဌပါဒ သည်တခြား အတ္တတခြားဖြစ်ရာသောထိုအချက်ကို ဤ (ဆိုခဲ့သော) အကြောင်းဖြင့်လည်း သိအပ်၏။

၄၁၉။ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် ရုပ်မရှိသော သည်ဖြင့် ပြီးသော အတ္တကို ယုံကြည်ပါ၏။

ပေါ့ဌပါဒ သင်၏ (အယူ၌) အတ္တသည် ရုပ်မရှိသော သည်ဖြင့် ပြီးသော အရာ ဖြစ်ငြားအံ၊ ပေါ့ဌပါဒဤသို့ ဖြစ်လျှင်လည်း သင်၏ (အယူ၌) သည်တခြား အတ္တတခြား ဖြစ်ရာ၏၊ ပေါ့ဌပါဒ သည် တခြားအတ္တတခြားဖြစ်ရာသော ထိုအချက်ကို ဤ (ဆိုလတ္တံ့သော) အကြောင်းဖြင့်လည်း သိအပ်၏။

ပေါ့ဌပါဒ သင်၏ (အယူ၌) ရုပ်မရှိသော သည်ဖြင့် ပြီးသော ထိုအတ္တသည် တည်မြဲတည်နေသည်သာဖြစ်ပါလျက် ဤသတ္တဝါအား တခြား သည်ကိုသည်ကား ဖြစ်ကုန်၏၊ တခြား သည်ကိုသည်ကားချုပ်ကုန်၏၊ ပေါ့ဌပါဒ သည်တခြား အတ္တတခြားဖြစ်ရာသော ထိုအချက်ကို ဤ (ဆိုခဲ့သော) အကြောင်းဖြင့် လည်း သိအပ်၏။

၄၂၀။ အသျှင်ဘုရား "သည်သည် သတ္တဝါ၏ အတ္တ" ဟူ၍လည်းကောင်း၊ "သည်တခြား အတ္တတခြား" ဟူ၍လည်းကောင်း ဤအရာကို အကျွန်ုပ် သိနိုင်ပါမည်လော။

ပေါ့ဌပါဒ သင်သည် တစ်ပါးသော အယူရှိသူ၊ တစ်ပါးသော ယုံကြည်ခြင်းရှိသူ၊ တစ်ပါးသော အလိုရှိသူ၊ တစ်ပါး (သော အကျင့်) ၌ အားထုတ်ခြင်းရှိသူ၊ တစ်ပါး (သော သာသနာ) ၌ ဆရာရှိသူ ဖြစ်၍ "သည်သည်သတ္တဝါ၏ အတ္တ" ဟူ၍လည်းကောင်း၊ "သည်တခြား အတ္တတခြား" ဟူ၍လည်းကောင်း ဤအရာကိုသိနိုင်ခဲ၏။

အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် တစ်ပါးသော အယူရှိသူ၊ တစ်ပါးသော ယုံကြည်ခြင်းရှိသူ၊ တစ်ပါး သောအလိုရှိသူ၊ တစ်ပါး (သော အကျင့်) ၌ အားထုတ်ခြင်းရှိသူ၊ တစ်ပါး (သော သာသနာ) ၌ ဆရာရှိသူ ဖြစ်၍ "သည်သည် သတ္တဝါ၏ အတ္တ" ဟူ၍လည်းကောင်း၊ "သည်တခြား အတ္တတခြား" ဟူ၍လည်းကောင်း ဤအရာကို အကယ်၍ သိနိုင်ခဲငြားအံ၊ အသျှင်ဘုရား လောကသည် မြဲပါသလော့၊ (လောကသည် မြဲ၏ဆိုသော) ဤ (အယူ) သည်သာလျှင် မှန်၍ တစ်ပါး (သော အယူ) သည် မှားပါသလော။

ပေါ့ဌပါဒ လောကသည် မြဲ၏ ဆိုသော ဤ (အယူ) သည်သာလျှင် မှန်၍ တစ်ပါး (သော အယူ) သည်မှား၏ ဟူသော ဤအရာကို ငါ မဖြေကြား။

အသျှင်ဘုရား လောကသည် မမြဲပါသလော့၊ (လောကသည် မမြဲဆိုသော) ဤ (အယူ) သည်သာလျှင်မှန်၍ တစ်ပါး (သော အယူ) သည် မှားပါသလော။

ပေါ့ဌပါဒ လောကသည် မမြဲဆိုသော ဤ (အယူ) သည်သာလျှင် မှန်၍ တစ်ပါး (သော အယူ) သည်မှား၏ ဟူသော ဤအရာကိုလည်း ငါ မဖြေကြား။

အသျှင်ဘုရား လောကသည် အဆုံးရှိပါသလော။ပ။ လောကသည် အဆုံးမရှိပါသလော။ ထို (ကိုယ်) သည်ပင် အသက်၊ ထို (အသက်) သည်ပင် ကိုယ်ပါလော။ အသက်သည် တခြား၊ ကိုယ်သည် တခြားပါလော။ သတ္တဝါသည် သေပြီးသည့်နောက်၌ ရှိပါသလော။ သတ္တဝါသည် သေပြီးသည့်နောက်၌မရှိပါသလော။ သတ္တဝါသည် သေပြီးသည့်နောက်၌ ရှိလည်းရှိ မရှိလည်းမရှိပါသလော။ သတ္တဝါသည်သေပြီးသည့်နောက်၌ ရှိသည် လည်းမဟုတ် မရှိသည်လည်းမဟုတ်ပါသလော။ (သတ္တဝါသည် သေပြီးသည့်နောက်၌ ရှိသည်လည်းမဟုတ် မရှိသည်လည်းမဟုတ်ဟု ဆိုသော) ဤ (အယူ) သည်သာလျှင် မှန်၍ တစ်ပါး (သော အယူ) သည် မှားပါသလော။

ပေါ့ဋ္ဌပါဒ "သတ္တဝါသည် သေပြီးသည့်နောက်၌ ရှိသည်လည်းမဟုတ် မရှိသည်လည်းမဟုတ်"ဟု ဆိုသောဤ (အယူ) သည်သာလျှင် မှန်၍ တစ်ပါး (သော အယူ) သည် မှား၏ ဟူသော ဤအရာကိုလည်းငါ မဖြေကြား။

အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် အဘယ်ကြောင့် ဤအရာစုကို မဖြေကြားပါသနည်း။

ပေါ့ဋ္ဌပါဒ ဤအရာစုသည် အကျိုးစီးပွားနှင့် မစပ်၊ (လောကုတ္တရာ) တရားနှင့် မစပ်၊ အကျင့် မြတ်၏အစမျှပင် မဟုတ်၊ ငြီးငွေ့ ,ရန်အလို့ငှါ မဖြစ်၊ တပ်မက်ခြင်း ကင်းရန်အလို့ငှါ မဖြစ်၊ (ဝဋ္ဋဆင်းရဲ) ချုပ်ရန် အလို့ငှါ မဖြစ်၊ (ကိလေသာ) ငြိမ်းရန်အလို့ငှါ မဖြစ်၊ ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိရန်အလို့ငှါ မဖြစ်၊ (သစ္စာလေးပါးကို) သိရန် အလို့ငှါ မဖြစ်၊ နိဗ္ဗာန် (ကို မျက်မှောက်ပြုရန်) အလို့ငှါ မဖြစ်၊ ထို့ကြောင့်ထိုအရာစုကို ငါ မဖြေကြား။

အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် အဘယ်အရာကို ဖြေကြားပါသနည်း။

ပေါ့ဋ္ဌပါဒ ဤကား ဆင်းရဲတည်းဟု ငါ ဖြေကြား၏၊ ပေါ့ဋ္ဌပါဒ ဤကား ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ခြင်း၏အကြောင်းတည်းဟု ငါ ဖြေကြား၏၊ ပေါ့ဋ္ဌပါဒ ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)တည်းဟု ငါ ဖြေကြား၏၊ ပေါ့ဋ္ဌပါဒ ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်းဟု ငါ ဖြေကြား၏။

အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် အဘယ်ကြောင့် ဤအရာစုကို ဖြေကြားပါသနည်း။

ပေါ့ဋ္ဌပါဒ ဤအရာစုသည် အကျိုးစီးပွားနှင့် စပ်၏၊ (လောကုတ္တရာ) တရားနှင့် စပ်၏၊ အကျင့် မြတ်၏အစ ဖြစ်၏၊ ငြီးငွေ့ ,ရန်အလို့ငှါ ဖြစ်၏၊ တပ်မက်ခြင်း ကင်းရန်အလို့ငှါ ဖြစ်၏၊ (ဝဋ္ဋဆင်းရဲ) ချုပ်ရန်အလို့ငှါ ဖြစ်၏၊ (ကိလေသာ) ငြိမ်းရန်အလို့ငှါ ဖြစ်၏၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိရန်အလို့ငှါ ဖြစ်၏၊ (သစ္စာလေးပါးကို) သိရန် အလို့ငှါ ဖြစ်၏၊ နိဗ္ဗာန် (ကို မျက်မှောက်ပြုရန်) အလို့ငှါ ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့်ဤအရာစုကို ငါ ဖြေကြား၏။ ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား၊ ဤ (စကား) သည် ဤအတိုင်းပင် မှန်ပါပေ၏။ ကောင်းသောစကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရား၊ ဤ (စကား) သည် ဤအတိုင်းပင် မှန်ပါပေ၏။ အသျှင်ဘုရား ယခုအခါ၌ ကြွရန် အချိန်ကို မြတ်စွာဘုရား သိတော်မူပါ၏ (ကြွရန်မှာ အသျှင်ဘုရား၏ အလိုအတိုင်းပင် ဖြစ်ပါသည်)ဟု လျှောက်၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် နေရာမှ ထကာ ဖဲခွါကြွသွားတော်မူလေ၏။

၄၂၁။ ထိုအခါ ပရိဗိုဇ်တို့သည် မြတ်စွာဘုရား ဖဲခွါကြွသွား၍ မကြာမြင့်မီ ပေါ့ဌပါဒပရိဗိုဇ်ကိုထက်ဝန်းကျင်မှ နှုတ်နှင်တံဖြင့် ဝိုင်းအုံ၍ ထိုးဆွကုန်၏ (ပုတ်ခတ်ပြောဆိုကြကုန်၏) –

"ဤအသျှင်ပေါ့ဌပါဒသည် ထိုရဟန်းဂေါတမ ဆိုတိုင်းဆိုတိုင်းသော စကားကိုသာလျှင် 'ဘုန်းတော်ကြီးသောမြတ်စွာဘုရား ဤ (စကား) သည် ဤအတိုင်းပင် မှန်ပါပေ၏၊ ကောင်းသော စကားကိုဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရား ဤ (စကား) သည် ဤအတိုင်းပင် မှန်ပါပေ၏'ဟု ဤသို့ချည်းကောင်းချီးခေါ်ဘိ၏။သို့ရာတွင် 'လောကသည် မြဲ၏' ဟူ၍လည်းကောင်း၊ 'လောကသည် မမြဲ' ဟူ၍လည်းကောင်း၊ 'လောကသည် အဆုံးရှိ၏' ဟူ၍လည်းကောင်း၊ 'လောကသည် အဆုံးမရှိ' ဟူ၍လည်းကောင်း၊ 'ထို (ကိုယ်) သည်ပင် အသက်၊ ထို (အသက်) သည်ပင် ကိုယ်မည်၏' ဟူ၍လည်းကောင်း၊ 'အသက်သည်တခြား ကိုယ်သည်တခြား' ဟူ၍လည်းကောင်း၊ 'သတ္တဝါသည် သေပြီးသည့်နောက်၌ ရှိ၏' ဟူ၍လည်းကောင်း 'သတ္တဝါသည် သေပြီးသည့်နောက်၌ မရှိ' ဟူ၍လည်းကောင်း၊ 'သတ္တဝါသည်သေပြီးသည့်နောက်၌ ရှိလည်းရှိ မရှိလည်းမရှိ' ဟူ၍လည်းကောင်း၊ 'သတ္တဝါသည် သေပြီးသည့်နောက်၌ ရှိသည်လည်းမဟုတ် မရှိသည်လည်းမဟုတ်' ဟူ၍လည်းကောင်း ရဟန်းဂေါတမ ဟောကြားသော ဧကန်ဖြစ်သော တရား တစ်စုံတစ်ရာကိုမျှ အကျွန်ုပ်တို့ မသိရပါကုန်"ဟု ပုတ်ခတ်ပြောဆို ကုန်၏။

ဤသို့ဆိုသော် ပေါ့ဌပါဒပရိဗိုဇ်သည် ထိုပရိဗိုဇ်တို့အား ဤစကားကို ဆို၏ –

"အချင်းတို့ 'လောကသည် မြဲ၏' ဟူ၍လည်းကောင်း၊ 'လောကသည် မမြဲ' ဟူ၍လည်းကောင်း။ပ။ 'သတ္တဝါသည် သေပြီးသည့်နောက်၌ ရှိသည်လည်းမဟုတ် မရှိသည်လည်းမဟုတ်' ဟူ၍လည်းကောင်းရဟန်းဂေါတမ ဟောကြားသော ဧကန်ဖြစ်သော တရား တစ်စုံတစ်ရာကိုမျှ ငါသည်လည်း မသိရ ပါ၊ သို့သော်လည်း ရဟန်းဂေါတမသည်ဟုတ်သော မှန်သော မဖောက်ပြန်သော (လောကုတ္တရာ) ဓမ္မ၌တည်သော သဘောရှိသော (လောကုတ္တရာ) ဓမ္မနိယာမအားဖြင့် မြဲသော အကျင့်ကို ဟောပြ ပေ၏၊ဟုတ်သော မှန်သော မဖောက်ပြန်သော (လောကုတ္တရာ) ဓမ္မ၌တည်သော သဘောရှိသော (လောကုတ္တရာ) ဓမ္မနိယာမအားဖြင့် မြဲသော အကျင့်ကို ဟောပြသော ရဟန်းဂေါတမ၏ ကောင်းသော စကားကိုကောင်းသော စကားအနေဖြင့် ငါသို့သော သိတတ်သူသည် အဘယ်ကြောင့် ကောင်းချီး မခေါ်ဘဲရှိအံ့နည်း"ဟု ဆို၏။

ဆင်ဆရာ့သားစိတ္တ နှင့် ပေါ့ဌပါဒပရိဗိုဇ်ဝတ္ထု

၄၂၂။ ထို့နောက် နှစ်ရက် သုံးရက် လွန်သောအခါ ဆင်ဆရာ့သားစိတ္တနှင့် ပေါ့ဌပါဒပရိဗိုဇ်တို့သည်မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်၏၊ ချဉ်းကပ်ကြပြီးလျှင် ဆင်ဆရာ့သားစိတ္တသည် မြတ်စွာဘုရားကိုရှိခိုး၍ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်၏၊

ပေါ့ဌပါဒပရိဗိုဒ်သည်ကား မြတ်စွာဘုရားနှင့် အတူ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ (နှုတ်ဆက်) ပြောဆို၏။ ဝမ်းမြောက်ဖွယ် အမှတ်ရဖွယ်စကားကို ပြီးဆုံးစေ၍ တစ်ခုသောနေရာ၌ ထိုင်၏။ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်ပြီးသော် ပေါ့ဌပါဒပရိဗိုဒ်သည် မြတ်စွာဘုရားအားဤစကားကို လျှောက်၏ –

အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား ကြွသွား၍ မကြာမြင့်မီ ထိုအခါ၌ ထိုပရိဗိုဒ်တို့သည် အကျွန်ုပ်ကိုထက်ဝန်းကျင်မှ နှုတ်နှင်တံဖြင့် ဝိုင်းအုံ၍ ထိုးဆွကြပါကုန်၏ (ပုတ်ခတ်ပြောဆိုကြပါကုန်၏)။ "ဤအသျှင်ပေါ့ဌပါဒသည် ထိုရဟန်းဂေါတမ ဆိုတိုင်း ဆိုတိုင်းသော စကားကိုသာလျှင် 'ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား၊ ဤ (စကား) သည် ဤအတိုင်းပင် မှန်ပါပေ၏။ ကောင်းသောစကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရား။ ဤ (စကား) သည် ဤအတိုင်းပင် မှန်ပါပေ၏'ဟုဤသို့ ချည်း ကောင်းချီးခေါ်ဘိ၏။ သို့ရာတွင် 'လောကသည် မြဲ၏' ဟူ၍လည်းကောင်း၊ 'လောကသည်မမြဲ' ဟူ၍လည်းကောင်း၊ 'လောကသည် အဆုံးရှိ၏' ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ' လောကသည်အဆုံးမရှိ' ဟူ၍လည်းကောင်း၊ 'ထို (ကိုယ်) သည်ပင် အသက်၊ ထို (အသက်) သည်ပင် ကိုယ်မည်၏' ဟူ၍လည်းကောင်း၊ 'အသက်သည် တခြား၊ ကိုယ်သည် တခြား' ဟူ၍လည်းကောင်း၊ 'သတ္တဝါသည်သေပြီးသည့်နောက်၌ ရှိ၏' ဟူ၍လည်းကောင်း၊ 'သတ္တဝါသည် သေပြီးသည့် နောက်၌မရှိ' ဟူ၍လည်းကောင်း၊ 'သတ္တဝါသည် သေပြီးသည့် နောက်၌ ရှိလည်းရှိ မရှိလည်းမရှိ' ဟူ၍လည်းကောင်း၊ 'သတ္တဝါသည် သေပြီးသည့်နောက်၌ ရှိသည်လည်း မဟုတ် မရှိသည်လည်းမဟုတ်' ဟူ၍လည်းကောင်းရဟန်းဂေါတမ ဟောကြားသော ဧကန်ဖြစ်သော တရား တစ်စုံတစ်ရာကိုမျှ ငါတို့ မသိရကုန်"ဟုပုတ်ခတ်ပြောဆိုကြပါကုန်၏။

အသျှင်ဘုရား ဤသို့ ဆိုကြသော် အကျွန်ုပ်သည် ထိုပရိဗိုဒ်တို့အား ဤသို့ ဖြေရှင်းခဲ့ပါ၏။

"အချင်းတို့ 'လောကသည် မြဲ၏' ဟူ၍လည်းကောင်း၊ 'လောကသည် မမြဲ' ဟူ၍လည်းကောင်း။ပ။ 'သတ္တဝါသည် သေပြီးသည့်နောက်၌ ရှိသည်လည်းမဟုတ် မရှိသည်လည်းမဟုတ်' ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ရဟန်းဂေါတမ ဟောကြားသော ဧကန်ဖြစ်သော တရား တစ်စုံတစ်ရာကိုမျှငါသည်လည်း မသိရပါ၊ သို့သော်လည်း ရဟန်းဂေါတမသည်ဟုတ်သော မှန်သော မဖောက်ပြန် သော (လောကုတ္တရာ) ဓမ္မ၌ တည်သော သဘောရှိသော (လောကုတ္တရာ) ဓမ္မနိယာမအားဖြင့် မြဲသော အကျင့်ကိုဟောပြပေ၏၊ဟုတ်သော မှန်သော မဖောက်ပြန်သော (လောကုတ္တရာ) ဓမ္မ၌ တည်သော သဘောရှိသော (လောကုတ္တရာ) ဓမ္မနိယာမအားဖြင့် မြဲသော အကျင့်ကို ဟောပြသော ရဟန်းဂေါတမ၏ ကောင်းသောစကားကို ကောင်းသော စကားအနေဖြင့် ငါသို့သော သိတတ် သူသည် အဘယ်ကြောင့် ကောင်းချီးမခေါ်ဘဲ ရှိအံ့နည်း"ဟု ဖြေရှင်းခဲ့ပါသည် ဟူ၍ လျှောက်၏။

၄၂၃။ ပေါ့ဌပါဒ ထိုပရိဗိုဒ်အားလုံးတို့သည် (ပညာ) မျက်စိ ကန်းကုန်၏၊ (ပညာ) မျက်စိ မရှိကုန်၊ ထိုပရိဗိုဒ်တို့တွင် သင်တစ်ယောက်တည်းသာ (ပညာ) မျက်စိ ရှိ၏။

ပေါ့ဌပါဒ ဧကန် (နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း) တရားတို့ကိုလည်း ငါသည် (ဧကန် နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းတရားတို့ဟု) ဟောကြားဖော်ပြ၏။

ပေါ့ဌပါဒ ဧကန် (နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း) မဟုတ်သော တရားတို့ကိုလည်း ငါသည် (ဧကန် နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း မဟုတ်သော တရားတို့ဟု) ဟောကြားဖော်ပြ၏။

ပေါ့ဌပါဒ ဧကန် (နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း) မဟုတ်သော တရားတို့ဟု ငါ ဟောကြားဖော်ပြသောထိုတရားတို့ကား အဘယ်နည်း။

ဧကန် (နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း) မဟုတ်သော တရားများ

ပေါ့ဌပါဒ လောကသည် မြဲ၏ ဟူသည်ကိုလည်း ဧကန် (နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း) မဟုတ်သော တရားဟုငါသည် ဟောကြားဖော်ပြ၏။ ပေါ့ဌပါဒ လောကသည် မမြဲဟူသည်ကိုလည်း ဧကန် (နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း) မဟုတ်သော တရားဟု ငါသည် ဟောကြားဖော်ပြ၏။ ပေါ့ဌပါဒ လောကသည်အဆုံးရှိ၏ ဟူသည်ကိုလည်း။ပ။ ပေါ့ဌပါဒ လောကသည် အဆုံးမရှိဟူသည်ကိုလည်း။ ပေါ့ဌပါဒထို (ကိုယ်) သည်ပင် အသက်၊ ထို (အသက်) သည်ပင် ကိုယ်ဟူသည်ကိုလည်း။ ပေါ့ဌပါဒ အသက်သည့်တခြား၊ ကိုယ်သည် တခြား ဟူသည်ကိုလည်း။ ပေါ့ဌပါဒ သတ္တဝါသည် သေပြီးသည့်နောက်၌ရှိ၏ဟူသည်ကိုလည်း။ ပေါ့ဌပါဒ သတ္တဝါသည် သေပြီးသည့် နောက်၌ မရှိဟူသည်ကိုလည်း။ ပေါ့ဌပါဒသတ္တဝါသည် သေပြီးသည့်နောက်၌ ရှိလည်းရှိ မရှိလည်း မရှိ ဟူသည်ကိုလည်း။ ပေါ့ဌပါဒ သတ္တဝါသည်သေပြီးသည့်နောက်၌ ရှိသည်လည်း မဟုတ် မရှိသည်လည်းမဟုတ် ဟူသည်ကိုလည်းဧကန် (နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း) မဟုတ်သော တရားဟု ငါသည် ဟောကြားဖော်ပြ၏။

ပေါ့ဌပါဒ အဘယ်ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို ဧကန် (နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း) မဟုတ်သောတရားတို့ဟု ငါသည် ဟောကြားဖော်ပြသနည်း။

ပေါ့ဌပါဒ ထို (တရား) တို့သည် အကျိုးစီးပွားနှင့် မစပ်ကုန်၊ (လောကုတ္တရာ) တရားနှင့် မစပ်ကုန်၊ အကျင့်မြတ်၏ အစမျှပင် မဟုတ်ကုန်၊ ငြီးငွေ့ .ရန်အလို့ငှါ မဖြစ်ကုန်၊ တပ်မက်ခြင်း ကင်းရန်အလို့ငှါမဖြစ်ကုန်၊ (ဝဋ်ဆင်းရဲ) ချုပ်ရန်အလို့ငှါ မဖြစ်ကုန်၊ (ကိလေသာ) ငြိမ်းရန်အလို့ငှါ မဖြစ်ကုန်၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိရန် အလို့ငှါ မဖြစ်ကုန်၊ (သစ္စာလေးပါး) ကို သိရန်အလို့ငှါ မဖြစ်ကုန်၊ နိဗ္ဗာန် (ကို မျက်မှောက်ပြုရန်) အလို့ငှါ မဖြစ်ကုန်၊ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို ဧကန် (နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း) မဟုတ်သော တရားတို့ဟု ငါသည် ဟောကြား ဖော်ပြပေ၏။

ဧကန် (နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း) တရားများ

၄၂၄။ ပေါ့ဌပါဒ ဧကန် (နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း) တရားတို့ဟု ငါဟောကြား ဖော်ပြသော ထိုတရားတို့ကား အဘယ်နည်း။

ပေါ့ဌပါဒ ဤကား ဆင်းရဲတည်း ဟူသည်ကို ဧကန် (နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း) တရားဟု ငါသည် ဟောကြားဖော်ပြ၏။ ပေါ့ဌပါဒ ဤကား ဆင်းရဲဖြစ်ကြောင်းတည်း ဟူသည်ကို ဧကန် (နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း) တရားဟု ငါသည် ဟောကြားဖော်ပြ၏။ ပေါ့ဌပါဒ ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)တည်း ဟူသည်ကိုဧကန် (နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း) တရားဟု ငါသည်

ဟောကြားဖော်ပြ၏၊ ပေါ့ဌပါဒ ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း ဟူသည်ကို ဧကန် (နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း) တရားဟု ငါသည်ဟောကြားဖော်ပြ၏။

ပေါ့ဌပါဒ အဘယ်ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို ဧကန် (နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း) တရားဟု ငါသည် ဟောကြားဖော်ပြသနည်း။

ပေါ့ဌပါဒ ဤတရားတို့သည် အကျိုးစီးပွားနှင့် စပ်ကုန်၏၊ (လောကုတ္တရာ) တရားနှင့် စပ်ကုန်၏၊ အကျင့်မြတ်၏ အစဖြစ်ကုန်၏၊ ဦးဇွေ .ရန် အလို့ငှါ ဖြစ်ကုန်၏၊ တပ်မက်ခြင်း ကင်းရန်အလို့ငှါ ဖြစ်ကုန်၏၊ (ဝဋ္ဋဆင်းရဲ) ချုပ်ရန်အလို့ငှါ ဖြစ်ကုန်၏၊ (ကိလေသာ) ငြိမ်းရန်အလို့ငှါ ဖြစ်ကုန်၏၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိရန်အလို့ငှါ ဖြစ်ကုန်၏၊ (သစ္စာလေးပါးကို) သိရန်အလို့ငှါ ဖြစ်ကုန်၏၊ နိဗ္ဗာန်ကို (မျက်မှောက် ပြုရန်) အလို့ငှါ ဖြစ်ကုန်၏၊ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို ဧကန် (နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း) တရားတို့ဟု ငါသည် ဟောကြားဖော်ပြပေ၏။

၄၂၅။ ပေါ့ဌပါဒ "အတ္တသည် စင်စစ် ချမ်းသာ၏၊ သေပြီးသည့်နောက်၌ ပျက်စီးခြင်းမရှိဟု ဤသို့ဆိုလေ့ ယူလေ့ရှိကုန်သော သမဏ ဗြာဟ္မဏ အချို့တို့သည် ရှိကုန်၏၊ ငါသည် ထိုသူတို့အထံသို့ချဉ်းကပ်၍ ဤသို့ မေး၏ –

"အသျှင်တို့ အတ္တသည် စင်စစ် ချမ်းသာ၏၊ သေပြီးသည့်နောက်၌ ပျက်စီးခြင်းမရှိဟု သင်တို့သည်ဤသို့ ဆိုလေ့ယူလေ့ရှိကုန်၏ ဟူသည်မှာ မှန်သလော"။

ဤသို့ ငါမေးသော် ထိုသူတို့သည် "မှန်ပါ၏"ဟု ဝန်ခံကုန်၏၊ ငါသည် ထိုသူတို့ကို ဤသို့ မေးပြန်၏ –

"အသျှင်တို့ ထိုသို့ဖြစ်မူ စင်စစ်ချမ်းသာသော လောကကို သင်တို့ သိမြင်၍ နေကုန်သလော"။

ဤသို့မေးသော် "သိမြင်၍ မနေပါကုန်"ဟု ဖြေဆိုကုန်၏၊ ငါသည် ထိုသူတို့ကို ဤသို့ မေးပြန်၏ –

"အသျှင်တို့ ထိုသို့ဖြစ်မူ တစ်ညဉ့်ဖြစ်စေ တစ်နေ့ဖြစ်စေ ညဉ့်ဝက်ဖြစ်စေ နေ့ဝက်ဖြစ်စေ စင်စစ်ချမ်းသာသော အတ္တကို သင်တို့ကိုယ်တိုင် တွေ့သိနေကုန်သလော"။

ဤသို့မေးသော် "တွေ့သိ မနေပါကုန်"ဟု ဖြေဆိုကုန်၏၊ ငါသည် ထိုသူတို့ကို ဤသို့ မေးပြန်၏ –

"အသျှင်တို့ ထိုသို့ဖြစ်မူ စင်စစ်ချမ်းသာသော လောကကို မျက်မှောက်ပြုရန် ဤကား လမ်းတည်းဤကား အကျင့်တည်းဟု သင်တို့ သိကုန်သလော"။

ဤသို့မေးသော် "မသိပါကုန်"ဟု ဖြေဆိုကုန်၏၊ ငါသည် ထိုသူတို့ကို ဤသို့ မေးပြန်၏ –

"အသျှင်တို့ ထိုသို့ဖြစ်မူ 'အချင်းတို့ စင်စစ်ချမ်းသာသော လောကကို မျက်မှောက်ပြုရန် ကောင်းစွာကျင့်ကုန်လော့၊ ဖြောင့်မတ်စွာ ကျင့်ကုန်လော့၊ အချင်းတို့ ငါတို့သည်လည်း ဤသို့ကျင့်ကုန်သော ကြောင့် စင်စစ် ချမ်းသာသော လောကသို့ ရောက်ရကုန်၏'ဟု စင်စစ်ချမ်းသာသောလောကသို့ ရောက်နေသော နတ်တို့၏ ပြောဆိုသံကို သင်တို့ ကြားရကုန်သလော"။

ဤသို့ ငါမေးသော် "မကြားရပါကုန်"ဟု ဆိုကုန်၏။

ပေါ်ဠပါဒ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ထင်သနည်း၊ ဤသို့ဖြစ်လျှင် ထိုသာမဏဗြာဟ္မဏတို့၏ စကားသည် အခြေအမြစ်ိ်မရှိသောစကား ဖြစ်နေသည် မဟုတ်လော။

အသျှင်ဘုရား ဤသို့ဖြစ်လျှင် ထိုသမဏဗြာဟ္မဏတို့၏ စကားသည် အခြေအမြစ်မရှိသောစကားမျှတ်ပင် ဖြစ်နေပါသည်။

၄၂ဖ။ ပေါ်ဠပါဒ ဥပမာသော်ကား "ငါသည် ဤနိုင်ငံတွင် အလုမယ် (ဇနပဒကလျာဏီ) ကို လိုချင်၏၊ ချစ်ကြိုက်၏"ဟု ဆိုသော ယောကျ်ားသည် ရှိရာ၏၊ ထိုယောကျ်ားကို ဤသို့ မေးကုန်ရာ၏ –

"အချင်းယောကျ်း သင်လိုချင် ချစ်ကြိုက်သော အလုမယ် (ဇနပဒကလျာဏီ) ကို မင်းအမျိုးသမီးဟူ၍လည်းကောင်း၊ ပုဏ္ဏားအမျိုးသမီး ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ကုန်သည်အမျိုးသမီး ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဆင်းရဲ သားအမျိုးသမီးဟူ၍လည်းကောင်း သိပါ၏လော"။

ဤသို့မေးသော် "မသိပါ"ဟု ဖြေဆိုရာ၏။

ထိုယောကျ်ားကို ဤသို့ မေးကုန်ပြန်ရာ၏ –

"အချင်းယောကျ်း သင်လိုချင်ချစ်ကြိုက်သော အလုမယ် (ဇနပဒကလျာဏီ) ကို ဤအမည်ရှိ၏ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဤအမျိုးအနွယ်ဖြစ်၏ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ (အရပ်) မြင့်၏ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ (အရပ်) နိမ့်၏ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အလတ်စား (မမြင့်မနိမ့်) ဖြစ်၏ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ (အသား) မည်း၏ဟူ၍လည်းကောင်း၊ (အသား) ဝါ၏ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ (အသား) ညိ၏ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဤ (မည်သော) ရွာ၌ နေ၏ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဤ (မည်သော) နိဂုံး၌နေ၏ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဤ (မည်သော) မြို့၌နေ၏ဟူ၍လည်းကောင်း သိပါ၏လော"။

ဤသို့ မေးသော် "မသိပါ"ဟု ဖြေဆိုရာ၏။

ထိုယောကျ်ားကို ဤသို့ မေးကုန်ပြန်ရာ၏ –

"အချင်းယောကျ်း သင်သည် မသိမမြင်ဖူးသူကို လိုချင်ချစ်ကြိုက်နေသလော"။

ဤသို့ မေးသော် "ဟုတ်ပါ၏"ဟု ဖြေဆိုရာ၏။

ပေါ်ဠပါဒ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ ထင်သနည်း၊ ဤသို့ဖြစ်လျှင် ထိုယောကျ်း၏ စကားသည်အခြေအမြစ်မရှိသောစကား ဖြစ်နေသည် မဟုတ်ပါလော။

အသျှင်ဘုရား ဤသို့ဖြစ်လျှင် ထိုယောကျ်း၏ စကားသည် အခြေအမြစ်မရှိသောစကား မျှတ်ပင်ဖြစ်နေပါသည်။ ဤအတူပင် ပေါ်ဠပါဒ "အတ္တသည် စင်စစ် ချမ်းသာ၏၊ သေပြီးသည့်နောက်၌ ပျက်စီးခြင်းမရှိ"ဟု ဤသို့ ဆိုလေ့ ယူလေ့ရှိကုန်သော ထိုသမဏဗြာဟ္မဏတို့ကို ငါသည် ဤသို့ မေး၏ –

"အသျှင်တို့ အတ္တသည် စင်စစ် ချမ်းသာ၏၊ သေပြီးသည့်နောက်၌ ပျက်စီးခြင်းမရှိဟု သင်တို့သည်ဤသို့ ဆိုလေ့ ယူလေ့ရှိကုန်၏ ဟူသည်မှာ မှန်ပါသလော"။

ဤသို့ ငါမေးသော် ထိုသူတို့သည် "မှန်ပါ၏"ဟု ဝန်ခံကုန်၏၊ ငါသည် ထိုသူတို့ကို ဤသို့ မေးပြန်၏ –

"အသျှင်တို့ ထိုသို့ဖြစ်မူ စင်စစ်ချမ်းသာသော လောကကို သင်တို့ သိမြင်၍ နေကုန်သလော"။

ဤသို့ မေးသော် "သိမြင်၍ မနေကုန်ပါ"ဟု ဖြေဆိုကုန်၏၊ ငါသည် ထိုသူတို့ကို ဤသို့ မေးပြန်၏ –

"အသျှင်တို့ ထိုသို့ဖြစ်မူ တစ်ညဉ့်ဖြစ်စေ တစ်နေ့ဖြစ်စေ ညဉ့်ဝက်ဖြစ်စေ နေ့ဝက်ဖြစ်စေ စင်စစ်ချမ်းသာသော အတ္တကို သင်တို့ကိုယ်တိုင် တွေ့သိနေကုန်သလော"။

ဤသို့ မေးသော် "တွေ့သိမနေပါကုန်"ဟု ဖြေဆိုကုန်၏၊ ငါသည် ထိုသူတို့ကို ဤသို့မေးပြန်၏ –

"အသျှင်တို့ ထိုသို့ဖြစ်မူ စင်စစ်ချမ်းသာသော လောကကို မျက်မှောက်ပြုရန် ဤကား လမ်းတည်း၊ ဤကား အကျင့်တည်းဟု သင်တို့ သိကုန်သလော"။

ဤသို့ မေးသော် "မသိပါကုန်"ဟု ဖြေဆိုကုန်၏။ ငါသည် ထိုသူတို့ကို ဤသို့ မေးပြန်၏ –

"အသျှင်တို့ ထိုသို့ဖြစ်မူ 'အချင်းတို့ စင်စစ် ချမ်းသာသော လောကကို မျက်မှောက်ပြုရန် ကောင်းစွာကျင့်ကုန်လော့၊ ဖြောင့်မတ်စွာ ကျင့်ကုန်လော့၊ အချင်းတို့ ငါတို့သည်လည်း ဤသို့ ကျင့်ကုန်သော ကြောင့် စင်စစ် ချမ်းသာသော လောကသို့ ရောက်ရကုန်၏'ဟု စင်စစ် ချမ်းသာသော လောကသို့ရောက်၍နေသော နတ်တို့၏ ပြောဆိုသံကို သင်တို့ ကြားရကုန်သလော"။

ဤသို့ မေးသော် "မကြားရပါကုန်"ဟု ဆိုကုန်၏။

ပေါ ဌပါဒ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ ထင်သနည်း၊ ဤသို့ဖြစ်လျှင် ထိုသမဏဗြာဟ္မဏတို့၏ စကားသည်အခြေအမြစ်မရှိသောစကား ဖြစ်နေသည် မဟုတ်လော။

အသျှင်ဘုရား ဤသို့ဖြစ်လျှင် ထိုသမဏဗြာဟ္မဏတို့၏ စကားသည် အခြေအမြစ်မရှိသောစကားမျှတ်ပင် ဖြစ်နေပါသည်။

၄၂၇။ ပေါ ဌပါဒ ဥပမာသော်ကား လမ်းမလေးခုဆုံရာ၌ ပြာသာဒ် (ထက်) သို့ တက်ရန် လှေကားကိုပြုလုပ်နေသော ယောကျ်ားသည် ရှိရာ၏၊ ထို (ယောကျ်ား) ကို ဤသို့ မေးကုန်ရာ၏ –

"အချင်းယောကျ်ား ပြာသာဒ် (ထက်) သို့ တက်ရန် လှေကားကို ပြုလုပ်သော သင်သည် ထို ပြာသာဒ်ကိုအရှေ့အရပ်၌ (ရှိ၏ ဟူ၍)လည်းကောင်း၊ တောင်အရပ်၌ (ရှိ၏ ဟူ၍)လည်းကောင်း၊ အနောက် အရပ်၌ (ရှိ၏ ဟူ၍)လည်းကောင်း၊ မြောက်အရပ်၌ (ရှိ၏ ဟူ၍)လည်းကောင်း၊ မြင့်၏ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ နိမ့်၏ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အလတ်စား (မနိမ့်မမြင့်) ဖြစ်၏ ဟူ၍လည်းကောင်း သိပါ၏လော"။

ဤသို့ မေးသော် "မသိပါ"ဟု ဖြေဆိုရာ၏။ ထိုယောကျ်ားကို ဤသို့ မေးမြန်းကုန်ရာ၏ –

"အချင်းယောကျ်ား သင်သည် မသိမမြင်ရသော ပြာသာဒ် (ထက်) သို့ တက်ရန် လှေကားကို ပြုဘိသလော"။

ဤသို့ မေးကုန်သော် "ဟုတ်ပါ၏"ဟု ဖြေဆိုရာ၏။

ပေါ်ဠပါဒ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ ထင်သနည်း၊ ဤသို့ဖြစ်လျှင် ထိုယောကျ်ား၏ စကားသည်အခြေအမြစ်မရှိသောစကား ဖြစ်နေသည် မဟုတ်လော။

အသျှင်ဘုရား ဤသို့ဖြစ်လျှင် ထိုယောကျ်ား၏ စကားသည် အခြေအမြစ်မရှိသောစကား မချွတ်ပင်ဖြစ်နေပါသည်။

ဤအတူပင် ပေါ်ဠပါဒ "အတ္တသည် စင်စစ် ချမ်းသာ၏၊ သေပြီးသည့်နောက်၌ ပျက်စီးခြင်းမရှိ"ဟုဤသို့ ဆိုလေ့ယူလေ့ရှိကုန်သော ထိုသမဏာ၊ ဗြာဟ္မဏာတို့ အထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ ငါသည် ဤသို့မေး၏ –

"အသျှင်တို့ အတ္တသည် စင်စစ် ချမ်းသာ၏၊ သေပြီးသည့်နောက်၌ ပျက်စီးခြင်းမရှိဟု သင်တို့သည်ဤသို့ ဆိုလေ့ယူလေ့ရှိကုန်၏ ဟူသည်မှာ မှန်သလော"။

ဤသို့ ငါမေးသော် ထိုသူတို့သည် "မှန်ပါ၏"ဟု ဝန်ခံကုန်၏၊ ငါသည် ထိုသူတို့ကို ဤသို့ မေးပြန်၏ –

"အသျှင်တို့ ထိုသို့ဖြစ်မူ သင်တို့သည် စင်စစ်ချမ်းသာသော လောကကို သိမြင်၍ နေကုန်သလော"။

ဤသို့ မေးသော် "သိမြင်၍ မနေပါကုန်"ဟု ဖြေဆိုကုန်၏၊ ငါသည် ထိုသူတို့ကို ဤသို့ မေးပြန်၏ –

"အသျှင်တို့ ထိုသို့ဖြစ်မူ တစ်ညဉ့်ဖြစ်စေ တစ်နေ့ဖြစ်စေ ညဉ့်ဝက်ဖြစ်စေ နေ့ဝက်ဖြစ်စေ စင်စစ်ချမ်းသာသော လောကကို သင်တို့ တွေ့သိနေကုန်သလော"။

ဤသို့ မေးသော် "တွေ့သိမနေပါကုန်"ဟု ဖြေဆိုကုန်၏၊ ငါသည် ထိုသူတို့ကို ဤသို့ မေးပြန်၏ –

"အသျှင်တို့ ထိုသို့ဖြစ်မူ စင်စစ် ချမ်းသာသော လောကကို မျက်မှောက်ပြုရန် ဤကား လမ်းတည်း, ဤကား အကျင့်တည်းဟု သင်တို့ သိကုန်သလော"။

ဤသို့ ငါမေးသော် "မသိပါကုန်"ဟု ဖြေဆိုကုန်၏၊ ငါသည် ထိုသူတို့ကို ဤသို့ မေးပြန်၏ –

"အသျှင်တို့ ထိုသို့ဖြစ်မူ 'အချင်းတို့ စင်စစ်ချမ်းသာသော လောကကို မျက်မှောက်ပြုရန် ကောင်းစွာကျင့်ကုန်လော့၊ ဖြောင့်မတ်စွာ ကျင့်ကုန်လော့၊ အချင်းတို့ ငါတို့သည်လည်း ဤသို့ကျင့်ကုန်သော ကြောင့် စင်စစ်ချမ်းသာသော လောကသို့ ရောက်ရကုန်၏'ဟု စင်စစ်ချမ်းသာသောလောကသို့ ရောက်နေသော နတ်တို့၏ ပြောဆိုသံကို သင်တို့ ကြားရကုန်သလော"။

ဤသို့ မေးသော် "မကြားရပါကုန်"ဟု ဖြေဆိုကုန်၏။

ပေါ့ဌပါဒ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ထင်သနည်း၊ ဤသို့ဖြစ်လျှင် ထိုသမဏဗြာဟ္မဏတို့၏ စကားသည်အခြေအမြစ်မရှိသော စကား ဖြစ်နေသည် မဟုတ်လော။

အသျှင်ဘုရား ဤသို့ဖြစ်လျှင် ထိုသမဏဗြာဟ္မဏတို့၏ စကားသည် အခြေအမြစ်မရှိသောစကားမချွတ်ပင် ဖြစ်နေပါသည်။

၁။ အပ္ပါဠိဟီရကတန္တိ အနိယျာနိကံ အမူလကံ နိရတ္ထကံ သမ္မဇ္ဇတိ။
(မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသ အဌကထာ စူဠသကုလုဒါယိသုတ်အဖွင့်)

♣

အတ္တဘောရခြင်းသုံးမျိုး

၄၂၈။ ပေါ့ဌပါဒ အတ္တဘောကို ရခြင်းတို့သည် ကြမ်းတမ်းထင်ရှားသော အတ္တဘောကိုရခြင်း[1]၊ (ဈာန်) စိတ်ဖြင့် ပြီးသော အတ္တဘောကိုရခြင်း၊ ရူပ်မရှိသော အတ္တဘောကိုရခြင်း ဤသုံးပါးတို့တည်း။

ပေါ့ဌပါဒ ကြမ်းတမ်းထင်ရှားသော အတ္တဘောကိုရခြင်းဟူသည် အဘယ်နည်း –

မဟာဘုတ်လေးပါး အစုအဝေးဖြစ်သော အစာအာဟာရ စားသောက်သော ရူပ်ရှိသော အတ္တဘောသည် ရှိ၏၊ ဤ (အတ္တဘောကို ရခြင်း) သည် ကြမ်းတမ်းထင်ရှားသော အတ္တဘောကို ရခြင်းပေတည်း။

(ဈာန်) စိတ်ဖြင့်ပြီးသော အတ္တဘောကိုရခြင်း ဟူသည် အဘယ်နည်း –

အင်္ဂါကြီးငယ် အလုံးစုံရှိသော ဣန္ဒြေ မချို့တဲ့သော (ဈာန်) စိတ်ဖြင့်ပြီးသော ရူပ်ရှိသော အတ္တဘောသည်ရှိ၏၊ ဤ (အတ္တဘောကို ရခြင်း) သည် (ဈာန်) စိတ်ဖြင့်ပြီးသော အတ္တဘောကို ရခြင်းပေတည်း။

ရူပ်မရှိသော အတ္တဘောကိုရခြင်း ဟူသည် အဘယ်နည်း –

ရူပ်မရှိသော သညာဖြင့်ပြီးသော အတ္တဘောသည် ရှိ၏၊ ဤ (အတ္တဘောကို ရခြင်း) သည် ရူပ်မရှိသော အတ္တဘောကို ရခြင်းပေတည်း။

၄၂၉။ ပေါ့ဌပါဒ ကြမ်းတမ်းထင်ရှားသော အတ္တဘောကို ရခြင်းကိုလည်း ပယ်ရန် ငါသည် တရားကို ဟောအ်။

"(ငါဟောသည့်အတိုင်း ကျင့်လတ်သော်) သင်တို့အား ညစ်ညူးစေတတ်သော (ကိလေသာ) တရားတို့သည် ကင်းကုန်လတ္တံ့၊ ဖြူစင်စေတတ်သော (သမထ ဝိပဿနာ) တရားတို့သည် တိုးပွားကုန်လတ္တံ့၊ ပညာ၏ ပြည့်စုံခြင်း ပြန့်ပြောခြင်းကိုလည်း ယခုဘဝ၌ပင် ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် ကိုယ်တိုင် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ နေရကုန်လတ္တံ့"ဟု ငါဟောအ်။ ပေါ့ဌပါဒ သင့်အား ဤသို့သော အကြံသည် ဖြစ်သော်လည်း ဖြစ်ရာ၏ – "(ဟောသည့်အတိုင်းကျင့်လတ်သော်) ညစ်ညူးစေတတ်သော (ကိလေသာ) တရားတို့သည်

ကင်းကုန်လတ္တံ့၊ ဖြူစင်စေတတ်သော (သမထ ဝိပဿနာ) တရားတို့သည် တိုးပွားကုန်လတ္တံ့၊ ပညာ၏ပြည့်စုံခြင်း ပြန့်ပြောခြင်းကိုလည်း ယခု ဘဝ၌ပင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ကိုယ်တိုင် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ နေရလတ္တံ့၊ သို့ရာတွင် နေရခြင်းသည်ကား ဆင်းရဲသည် ဖြစ်လတ္တံ့."ဟု ဖြစ်ရာ၏။

ပေါ့ဠပါဒ ဤအရာကို ဤသို့ မမှတ်အပ်၊ ထိုသို့ကျင့်လတ်သော် ညစ်ညူးစေတတ်သော (ကိလေသာ) တရားတို့သည်လည်း ကင်းကုန်လတ္တံ့၊ ဖြူစင်စေတတ်သော (သမထ ဝိပဿနာ) တရားတို့သည်လည်းတိုးပွားကုန်လတ္တံ့၊ ပညာ၏ ပြည့်စုံခြင်း ပြန့်ပြောခြင်းကိုလည်း ယခုဘဝ၌ပင် ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့်ကိုယ်တိုင် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ နေရလတ္တံ့၊ ဝမ်းမြောက်ခြင်း 'ပါမောဇ္ဇ' သည်လည်းကောင်း၊ နှစ်သိမ့်ခြင်း 'ပီတိ' သည်လည်းကောင်း၊ ငြိမ်းအေးခြင်း 'ပဿဒ္ဓိ' သည်လည်းကောင်း၊ အောက်မေ့ခြင်း 'သတိ' သည်လည်းကောင်း၊ ဆင်ခြင်ခြင်း 'သမ္မဇ္ဇ' သည်လည်းကောင်း၊ ချမ်းသာစွာနေရခြင်း 'သုခ' သည်လည်းကောင်း ဖြစ်လတ္တံ့။

၄၃၀။ ပေါ့ဠပါဒ (ဈာန်) စိတ်ဖြင့်ပြီးသော အတ္တဘောကို ရခြင်းကိုလည်း ပယ်ရန် ငါသည် တရားကိုဟောဘ၏။

"(ငါဟောသည့်အတိုင်း ကျင့်လတ်သော်) သင်တို့အား ညစ်ညူးစေတတ်သော (ကိလေသာ) တရားတို့သည် ကင်းကုန်လတ္တံ့၊ ဖြူစင်စေတတ်သော (သမထ ဝိပဿနာ) တရားတို့သည် တိုးပွားကုန်လတ္တံ့၊ ပညာ၏ ပြည့်စုံခြင်း ပြန့်ပြောခြင်းကိုလည်း ယခုဘဝ၌ပင် ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် ကိုယ်တိုင် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ နေရကုန်လတ္တံ့."ဟု ငါဟောဘ၏။

ပေါ့ဠပါဒ သင့်အား ဤသို့သော အကြံသည် ဖြစ်သော်လည်း ဖြစ်ရာ၏ –

"(ဟောသည့်အတိုင်း ကျင့်လတ်သော်) ညစ်ညူးစေတတ်သော (ကိလေသာ) တရားတို့သည် ကင်းကုန်လတ္တံ့၊ ဖြူစင်စေတတ်သော (သမထ ဝိပဿနာ) တရားတို့သည် တိုးပွားကုန်လတ္တံ့၊ ပညာ၏ပြည့်စုံခြင်း ပြန့်ပြောခြင်းကိုလည်း ယခုဘဝ၌ပင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ကိုယ်တိုင် မျက်မှောက်ပြုလျက်ရောက်၍ နေရလတ္တံ့၊ သို့ရာတွင် နေရခြင်းသည်ကား ဆင်းရဲသည် ဖြစ်လတ္တံ့ ."ဟု ဖြစ်ရာ၏။

ပေါ့ဠပါဒ ဤအရာကို ဤသို့ မမှတ်အပ်၊ ညစ်ညူးစေတတ်သော (ကိလေသာ) တရားတို့သည်လည်းကင်းကုန်လတ္တံ့၊ ဖြူစင်စေတတ်သော (သမထ ဝိပဿနာ) တရားတို့သည်လည်း တိုးပွားကုန်လတ္တံ့၊ ပညာ၏ ပြည့်စုံခြင်း ပြန့်ပြောခြင်းကိုလည်း ယခုဘဝ၌ပင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ကိုယ်တိုင် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ နေရလတ္တံ့၊ ဝမ်းမြောက်ခြင်း 'ပါမောဇ္ဇ' သည်လည်းကောင်း၊ နှစ်သိမ့်ခြင်း 'ပီတိ' သည်လည်းကောင်း၊ ငြိမ်းအေးခြင်း 'ပဿဒ္ဓိ' သည်လည်းကောင်း၊ အောက်မေ့ခြင်း 'သတိ' သည်လည်းကောင်း၊ ဆင်ခြင်ခြင်း 'သမ္မဇ္ဇ' သည်လည်းကောင်း၊ ချမ်းသာစွာနေရခြင်း 'သုခ' သည်လည်းကောင်း ဖြစ်လတ္တံ့။

၄၃၁။ ပေါ့ဠပါဒ ရုပ်မရှိသော အတ္တဘောကို ရခြင်းကိုလည်း ပယ်ရန် ငါသည် တရားကို ဟောဘ၏။

"(ငါဟောသည့်အတိုင်း ကျင့်လတ်သော်) သင်တို့အား ညစ်ညူးစေတတ်သော (ကိလေသာ) တရားတို့သည် ကင်းကုန်လတ္တံ့၊ ဖြူစင်စေတတ်သော (သမထ ဝိပဿနာ) တရားတို့သည် တိုးပွားကုန်လတ္တံ့၊ ပညာ၏ ပြည့်စုံခြင်း ပြန့်ပြောခြင်းကိုလည်း ယခုဘဝ၌ပင် ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် ကိုယ်တိုင် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ နေရကုန်လတ္တံ့"ဟု ငါဟော၏။

ပေါ့ဌပါဒ သင့်အား ဤသို့သော အကြံသည် ဖြစ်သော်လည်း ဖြစ်ရာ၏ –

"(ဟောသည့်အတိုင်း ကျင့်လတ်သော်) ညစ်ညူးစေတတ်သော (ကိလေသာ) တရားတို့သည် ကင်းကုန်လတ္တံ့၊ ဖြူစင်စေတတ်သော (သမထ ဝိပဿနာ) တရားတို့သည် တိုးပွားကုန်လတ္တံ့၊ ပညာ၏ပြည့်စုံခြင်း ပြန့်ပြောခြင်းကိုလည်း ယခုဘဝ၌ပင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ကိုယ်တိုင် မျက်မှောက်ပြုလျက်ရောက်၍ နေရလတ္တံ့၊ သို့ရာတွင် နေရခြင်းသည်ကား ဆင်းရဲသည် ဖြစ်လတ္တံ့"ဟု ဖြစ်ရာ၏။

ပေါ့ဌပါဒ ဤအရာကို ဤသို့ မမှတ်အပ်၊ ညစ်ညူးစေတတ်သော (ကိလေသာ) တရားတို့သည်လည်းကင်းကုန်လတ္တံ့၊ ဖြူစင်စေတတ်သော (သမထ ဝိပဿနာ) တရားတို့သည်လည်း တိုးပွားကုန်လတ္တံ့၊ ပညာ၏ ပြည့်စုံခြင်း ပြန့်ပြောခြင်းကိုလည်း ယခုဘဝ၌ပင် ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် ကိုယ်တိုင် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ နေရလတ္တံ့၊ ဝမ်းမြောက်ခြင်း 'ပါမောဇ္ဇ' သည်လည်းကောင်း၊ နှစ်သိမ့်ခြင်း 'ပီတိ' သည်လည်းကောင်း၊ ငြိမ်းအေးခြင်း 'ပဿဒ္ဓိ' သည်လည်းကောင်း၊ အောက်မေ့ခြင်း 'သတိ' သည်လည်းကောင်း၊ ဆင်ခြင်ခြင်း 'သမ္မဇဉ်' သည်လည်းကောင်း၊ ချမ်းသာစွာနေရခြင်း 'သုခ' သည်လည်းကောင်း ဖြစ်လတ္တံ့။

၄၃၂။ ပေါ့ဌပါဒ တစ်ပါးသော သူတို့သည် ငါတို့ကို ဤသို့ မေးကုန်ငြားအံ့ –

"ငါ့သျှင်တို့ ဟောသည့်အတိုင်း ကျင့်လတ်သော် သင်တို့အား ညစ်ညူးစေတတ်သော (ကိလေသာ) တရားတို့သည် ကင်းကုန်လတ္တံ့၊ ဖြူစင်စေတတ်သော (သမထ ဝိပဿနာ) တရားတို့သည် တိုးပွားကုန်လတ္တံ့၊ ပညာ၏ ပြည့်စုံခြင်း ပြန့်ပြောခြင်းကိုလည်း ယခုဘဝ၌ပင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ကိုယ်တိုင်မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ နေရကုန်လတ္တံ့ဟု (ဝန်ခံ၍) အသျှင်တို့သည် ကြမ်းတမ်း ထင်ရှား သောအကြင် (အတ္တဘောရခြင်း) ကို ပယ်ရန် တရားကို ဟောကုန်၏၊ ကြမ်းတမ်း ထင်ရှားသော ထိုအတ္တဘောရခြင်းဟူသည် အဘယ်နည်း"ဟု မေးကုန်ငြားအံ့။

ဤသို့မေးခဲ့လျှင် ထိုသူတို့အား ငါတို့သည် ဤသို့ ဖြေကြားနိုင်ပါကုန်၏ –

"ငါ့သျှင်တို့ ဟောသည့်အတိုင်း ကျင့်သော သင်တို့အား ညစ်ညူးစေတတ်သော (ကိလေသာ) တရားတို့သည် ကင်းကုန်လတ္တံ့၊ ဖြူစင်စေတတ်သော (သမထ ဝိပဿနာ) တရားတို့သည် တိုးပွားကုန်လတ္တံ့၊ ပညာ၏ ပြည့်စုံခြင်း ပြန့်ပြောခြင်းကိုလည်း ယခုဘဝ၌ပင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ကိုယ်တိုင်မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ နေရကုန်လတ္တံ့ဟု (ဝန်ခံ၍) ငါတို့သည် ကြမ်းတမ်းထင်ရှားသောအကြင် (အတ္တဘောရခြင်း) ကို ပယ်ရန် တရားကို ဟောကုန်၏၊ ကြမ်းတမ်း[၂] ထင်ရှားသော ထိုအတ္တဘောကို ရခြင်း ဟူသည် ဤသည်ပင်တည်း"ဟု ဖြေကြားနိုင်ပါကုန်၏။

၄၃၃။ ပေါ့ဌပါဒ တစ်ပါးသောသူတို့သည် ငါတို့ကို အကယ်၍ ဤသို့ မေးကုန်ငြားအံ့ –

"ငါ့သျှင်တို့ ဟောသည့်အတိုင်း ကျင့်လတ်သော ၎ သင်တို့အား ညစ်ညူးစေတတ်သော (ကိလေသာ) တရားတို့သည် ကင်းကုန်လတ္တံ့၊ ဖြူစင်စေတတ်သော (သမထ ဝိပဿနာ) တရားတို့သည် တိုးပွားကုန်လတ္တံ့၊ ပညာ၏ ပြည့်စုံခြင်း ပြန့်ပြောခြင်းကိုလည်း ယခုဘဝ၌ပင် ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် ကိုယ်တိုင်မျက်မှောက် ပြုလျက် ရောက်၍ နေရကုန်လတ္တံ့ဟု (ဝန်ခံ၍) အသျှင်တို့သည် (စျာန်) စိတ်ဖြင့်ပြီး သောအကြင် (အတ္တဘောရခြင်း) ကို ပယ်ရန် တရားကို ဟောကုန်၏၊ (စျာန်) စိတ်ဖြင့် ပြီးသောထိုအတ္တဘောကို ရခြင်း ဟူသည် အဘယ်နည်း"ဟု မေးကုန်ငြားအံ။

ဤသို့မေးခဲ့လျှင် ထိုသူတို့အား ငါတို့သည် ဤသို့ ဖြေကြားနိုင်ပါကုန်၏ –

"ငါ့သျှင်တို့ ဟောသည့်အတိုင်း ကျင့်လတ်သော် သင်တို့အား ညစ်ညူးစေတတ်သော (ကိလေသာ) တရားတို့သည် ကင်းကုန်လတ္တံ့၊ ဖြူစင်စေတတ်သော (သမထ ဝိပဿနာ) တရားတို့သည် တိုးပွား ကုန်လတ္တံ့၊ ပညာ၏ ပြည့်စုံခြင်း ပြန့်ပြောခြင်းကိုလည်း ယခုဘဝ၌ပင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ကိုယ်တိုင်မျက်မှောက် ပြုလျက် ရောက်၍ နေရကုန်လတ္တံ့ဟု (ဝန်ခံ၍) ငါတို့သည် (စျာန်) စိတ်ဖြင့် ပြီးသောအကြင် (အတ္တဘောရခြင်း) ကို ပယ်ရန် တရားကို ဟောကုန်၏၊ (စျာန်) စိတ်ဖြင့်ပြီးသော ထိုအတ္တဘောကို ရခြင်း၎ ဟူသည် ဤသည်ပင်တည်း"ဟု ဖြေကြားနိုင်ပါကုန်၏။

၄၃၄။ ပေါ့ဠပါဒ တစ်ပါးသော သူတို့သည် ငါတို့ကို အကယ်၍ ဤသို့ မေးကုန်ငြားအံ့ –

"ငါ့သျှင်တို့ ဟောသည့်အတိုင်း ကျင့်လတ်သော် သင်တို့အား ညစ်ညူးစေတတ်သော (ကိလေသာ) တရားတို့သည် ကင်းကုန်လတ္တံ့၊ ဖြူစင်စေတတ်သော (သမထ ဝိပဿနာ) တရားတို့သည် တိုးပွားကုန်လတ္တံ့၊ ပညာ၏ ပြည့်စုံခြင်း ပြန့်ပြောခြင်းကိုလည်း ယခုဘဝ၌ပင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ကိုယ်တိုင်မျက်မှောက် ပြုလျက် ရောက်၍ နေရကုန်လတ္တံ့ဟု (ဝန်ခံ၍) အသျှင်တို့သည် ရူပ်မရှိသောအကြင် (အတ္တဘောရခြင်း) ကို ပယ်ရန် တရားကို ဟောကုန်၏၊ ရူပ်မရှိသော ထိုအတ္တဘောကို ရခြင်းဟူသည် အဘယ်နည်း"ဟု မေးကုန်ငြားအံ။

ဤသို့မေးခဲ့လျှင် ထိုသူတို့အား ငါတို့သည် ဤသို့ ဖြေကြားနိုင်ပါကုန်၏ –

"ငါ့သျှင်တို့ ဟောသည့်အတိုင်း ကျင့်လတ်သော် သင်တို့အား ညစ်ညူးစေတတ်သော (ကိလေသာ) တရားတို့သည် ကင်းကုန်လတ္တံ့၊ ဖြူစင်စေတတ်သော (သမထ ဝိပဿနာ) တရားတို့သည် တိုးပွားကုန်လတ္တံ့၊ ပညာ၏ ပြည့်စုံခြင်း ပြန့်ပြောခြင်းကိုလည်း ယခုဘဝ၌ပင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ကိုယ်တိုင်မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ နေရကုန်လတ္တံ့ဟု (ဝန်ခံ၍) ငါတို့သည် ရူပ်မရှိသော အကြင်အတ္တဘောရခြင်းကို ပယ်ရန် တရားကို ဟောကုန်၏၊ ရူပ်မရှိသော ထိုအတ္တဘောကိုရခြင်း၏ဟူသည် ဤသည်ပင်တည်း"ဟု ဖြေကြားနိုင်ပါကုန်၏။

ပေါ့ဠပါဒ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ ထင်သနည်း၊ ဤသို့ဖြစ်လျှင် (ငါတို့၏) စကားသည် အခြေအမြစ်ရှိသောစကား ဖြစ်သည် မဟုတ်လော။

အသျှင်ဘုရား ဤသို့ဖြစ်လျှင် (အသျှင်တို့၏) စကားသည် အခြေအမြစ်ရှိသောစကား မရှိတ်ပင် ဖြစ်ပါ၏။

၄၃၅။ ပေါ့ဠပါဒ ဥပမာသော်ကား ပြာသာဒ် (ထက်) သို့ တက်ရန် ထိုပြာသာဒ်အောက်၌ပင် လှေကားကိုပြုလုပ်နေသော ယောကျ်ားသည် ရှိရာ၏၊ ထိုယောကျ်ားကို ဤသို့ မေးကုန်ရာ၏ –

"အချင်းယောကျ်ား ပြာသာဒ် (ထက်) သို့ တက်ရန် လှေကားကို ပြုလုပ်သော သင်သည် ထိုပြာသာဒ်ကိုအရှေ့အရပ်၌ (ရှိ၏ ဟူ၍)လည်းကောင်း၊ တောင်အရပ်၌ (ရှိ၏ ဟူ၍)လည်းကောင်း၊ အနောက် အရပ်၌ (ရှိ၏ ဟူ၍)လည်းကောင်း၊ မြောက်အရပ်၌ (ရှိ၏ ဟူ၍)လည်းကောင်း၊ မြင့်၏ဟူ၍လည်းကောင်း၊ နိမ့်၏ဟူ၍လည်းကောင်း အလတ်စား (မမြင့်မနိမ့်) ဖြစ်၏ဟူ၍လည်းကောင်း သိပါ၏ လော"ဟုမေးကုန်ရာ၏၊

ထို (အမေးခံရသော) ယောကျ်ားသည် ဤသို့ ဖြေဆိုရာ၏ –

"အချင်းတို့ ထိုပြာသာဒ်ကား ဤသည်ပင်တည်း၊ ထိုပြာသာဒ် (ထက်) သို့တက်ရန် ထိုပြာသာဒ်၏အောက်၌ပင် ငါသည် လှေကားကို ပြုလုပ်နေပါ၏ဟု" ဖြေဆိုရာ၏။

ပေါ့ဠပါဒ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ထင်သနည်း၊ ဤသို့ဖြစ်လျှင် ထိုယောကျ်ား၏ စကားသည် အခြေအမြစ်ရှိသောစကား ဖြစ်သည် မဟုတ်လော။

အသျှင်ဘုရား ဤသို့ဖြစ်လျှင် ထိုယောကျ်ား၏ စကားသည် အခြေအမြစ်ရှိသောစကား မရှိတ်ပင်ဖြစ်ပါ၏။

၄၃ဖ။ ဤအတူပင် ပေါ့ဠပါဒ တစ်ပါးသော သူတို့သည် ငါတို့ကို အကယ်၍ ဤသို့ မေးကုန် ငြားအံ့ –

"ငါ့သျှင်တို့ ကြမ်းတမ်းထင်ရှားသော ထိုအတ္တဘောကို ရခြင်းဟူသည် အဘယ်ပါနည်း။ပ။ ငါ့သျှင်တို့ (ဈာန်) စိတ်ဖြင့်ပြီးသော ထိုအတ္တဘောကို ရခြင်းဟူသည် အဘယ်ပါနည်း။ပ။ ငါ့သျှင်တို့ ဟောသည့်အတိုင်း ကျင့်လတ်သော် သင်တို့အား ညစ်ညူးစေတတ်သော (ကိလေသာ) တရားတို့သည် ကင်းကုန်လတ္တံ့၊ ဖြူစင်စေတတ်သော (သမထ ဝိပဿနာ) တရားတို့သည် တိုးပွားကုန်လတ္တံ့၊ ပညာ၏ ပြည့်စုံခြင်း ပြန့်ပြောခြင်းကိုလည်း ယခုဘဝ၌ပင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ကိုယ်တိုင်မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ နေရကုန်လတ္တံ့ဟု (ဝန်ခံ၍) အသျှင်တို့သည် ရူပ်မရှိသော အကြင် (အတ္တဘောရခြင်း) ကို ပယ်ရန် တရားကို ဟောကုန်၏၊ ရူပ်မရှိသော ထိုအတ္တဘောကို ရခြင်း ဟူသည်အဘယ်ပါနည်း"ဟု မေးကုန်ငြားအံ့။

ဤသို့ မေးခဲ့လျှင် ထိုသူတို့အား ငါတို့သည် ဤသို့ ဖြေကြားနိုင်ပါကုန်၏ –

"ငါ့သျှင်တို့ ဟောသည့်အတိုင်း ကျင့်လတ်သော် သင်တို့အား ညစ်ညူးစေတတ်သော (ကိလေသာ) တရားတို့သည် ကင်းကုန်လတ္တံ့၊ ဖြူစင်စေတတ်သော (သမထ ဝိပဿနာ) တရားတို့သည် တိုးပွားကုန်လတ္တံ့၊ ပညာ၏ ပြည့်စုံခြင်း ပြန့်ပြောခြင်းကိုလည်း ယခုဘဝ၌ပင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ကိုယ်တိုင်မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ နေရကုန်လတ္တံ့ဟု (ဝန်ခံ၍) ငါတို့သည် ရူပ်မရှိသော အကြင် (အတ္တဘောရခြင်း) ကို ပယ်ရန် တရားကို ဟောကုန်၏၊ ရူပ်မရှိသော ထိုအတ္တဘောကို ရခြင်း ဟူသည်ဤသည်ပင်တည်း"ဟု ဖြေကြားနိုင်ပါကုန်၏။

ပေါ့ဠပါဒ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ ထင်သနည်း၊ ဤသို့ဖြစ်လျှင် (ငါတို့၏) စကားသည် အခြေအမြစ်ရှိသောစကား ဖြစ်သည် မဟုတ်လော။

အသျှင်ဘုရား ဤသို့ဖြစ်လျှင် (အသျှင်တို့၏) စကားသည် အခြေအမြစ်ရှိသောစကား မရှိတ်ပင် ဖြစ်ပါ၏။

၄၃၇။ ဤသို့ မိန့်တော်မူသော် ဆင်ဆရာ့သားစိတ္တသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏ –

“အသျှင်ဘုရား ကြမ်းတမ်းထင်ရှားသော အတ္တဘောကို ရသောအခါ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား (ဈာန်) စိတ်ဖြင့်ပြီးသော အတ္တဘောကို ရခြင်းသည် အချည်းနှီးဖြစ်၏၊ [1] ရူပ်မရှိသော အတ္တဘောကို ရခြင်းသည်အချည်းနှီးဖြစ်၏၊ ထိုအခါ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား ကြမ်းတမ်းထင်ရှားသော အတ္တဘောကို ရခြင်းသည်သာစင်စစ် ရှိ၏။အသျှင်ဘုရား (ဈာန်) စိတ်ဖြင့် ပြီးသော အတ္တဘောကို ရသောအခါ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား ကြမ်းတမ်းထင်ရှားသော အတ္တဘောကို ရခြင်းသည် အချည်းနှီးဖြစ်၏၊ ရူပ်မရှိသော အတ္တဘောကို ရခြင်းသည်အချည်းနှီးဖြစ်၏၊ ထိုအခါ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား (ဈာန်) စိတ်ဖြင့် ပြီးသော အတ္တဘောကို ရခြင်းသည်သာ စင်စစ်ရှိ၏။အသျှင်ဘုရား ရူပ်မရှိသော အတ္တဘောကို ရသောအခါ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား ကြမ်းတမ်း ထင်ရှားသောအတ္တဘောကို ရခြင်းသည် အချည်းနှီးဖြစ်၏၊ (ဈာန်) စိတ်ဖြင့်ပြီးသော အတ္တဘောကို ရခြင်းသည်အချည်းနှီးဖြစ်၏၊ ထိုအခါ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား ရူပ်မရှိသော အတ္တဘောကို ရခြင်းသည်သာ စင်စစ်ရှိ၏”ဟု လျှောက်၏။

စိတ္တ ကြမ်းတမ်းထင်ရှားသော အတ္တဘောကို ရသောအခါ (ဈာန်) စိတ်ဖြင့် ပြီးသော အတ္တဘောကိုရ၏ဟု မခေါ်ဆိုအပ်၊ ရူပ်မရှိသော အတ္တဘောကို ရ၏ဟုလည်း မခေါ်ဆိုအပ်၊ ထိုအခါ ကြမ်းတမ်းထင်ရှားသော အတ္တဘောကို ရ၏ဟူ၍သာ ခေါ်ဆိုအပ်၏။

စိတ္တ (ဈာန်) စိတ်ဖြင့် ပြီးသော အတ္တဘောကို ရသောအခါ ကြမ်းတမ်းထင်ရှားသော အတ္တဘောကိုရ၏ဟု မခေါ်ဆိုအပ်၊ ရူပ်မရှိသော အတ္တဘောကို ရ၏ဟုလည်း မခေါ်ဆိုအပ်၊ ထိုအခါ (ဈာန်) စိတ်ဖြင့်ပြီးသော အတ္တဘောကို ရ၏ ဟူ၍သာ ခေါ်ဆိုအပ်၏။

စိတ္တ ရူပ်မရှိသော အတ္တဘောကို ရသောအခါ ကြမ်းတမ်းထင်ရှားသော အတ္တဘောကို ရ၏ဟု မခေါ်ဆိုအပ်၊ (ဈာန်) စိတ်ဖြင့် ပြီးသော အတ္တဘောကို ရ၏ဟုလည်း မခေါ်ဆိုအပ်၊ ထိုအခါ ရူပ်မရှိသော အတ္တဘောကို ရ၏ ဟူ၍သာ ခေါ်ဆိုအပ်၏။

၄၃၈။ စိတ္တ သင့်ကို အကယ်၍ ဤသို့ မေးကုန်ငြားအံ့ –

“သင်သည် ရှေး (အတိတ်) အခါ၌ မဖြစ်ခဲ့သည်ကား မဟုတ်၊ ဖြစ်ခဲ့သည်သာ မဟုတ်ပါလော။ သင်သည်နောင် (အနာဂတ်) အခါ၌ မဖြစ်လတ္တံ့သည်ကား မဟုတ်၊ ဖြစ်လတ္တံ့သည်သာ မဟုတ်ပါ လော။သင်သည် ယခု (ပစ္စုပ္ပန်) အခါ၌ ဖြစ်မနေသည်ကား မဟုတ်၊ ဖြစ်နေသည်သာ မဟုတ်ပါလော”ဟု မေးကုန်ငြားအံ့။

စိတ္တ ဤသို့ မေးခဲ့သော် သင်သည် အဘယ်သို့ ဖြေကြားမည်နည်း။

အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်ကို အကယ်၍ ဤသို့ မေးကုန်ငြားအံ့ –

“သင်သည် ရှေး (အတိတ်) အခါ၌ မဖြစ်ခဲ့သည်ကား မဟုတ်၊ ဖြစ်ခဲ့သည်သာ မဟုတ်ပါလော။ သင်သည်နောင် (အနာဂတ်) အခါ၌ မဖြစ်လတ္တံ့သည်ကား မဟုတ်၊ ဖြစ်လတ္တံ့သည်သာ မဟုတ်ပါ လော။ သင်သည်ယခု (ပစ္စုပ္ပန်) အခါ၌ ဖြစ်မနေသည်ကား မဟုတ်၊ ဖြစ်နေသည်သာ မဟုတ်ပါ လော”ဟု မေးကုန်ငြားအံ့။

အသျှင်ဘုရား ဤသို့ မေးသော် အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ဖြေကြားပါအံ့ –

"ငါသည် ရှေး (အတိတ်) အခါ၌ ဖြစ်ခဲ့၏၊ မဖြစ်ခဲ့သည်ကား မဟုတ်ပါ။ ငါသည် နောင် (အနာဂတ်) အခါ၌ ဖြစ်ပါလတ္တံ့၊ မဖြစ်လတ္တံ့သည်ကား မဟုတ်ပါ။ ငါသည် ယခု (ပစ္စုပ္ပန်) အခါ၌ ဖြစ်နေပါ၏, ဖြစ်မနေသည်ကား မဟုတ်ပါ"ဟု ဖြေကြားပါအံ့။

အသျှင်ဘုရား ဤသို့မေးသော် အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ဖြေကြားပါအံ့။

စိတ္တ သင့်ကို အကယ်၍ ဤသို့ မေးကုန်ငြားအုံ့ –

"သင့်အား အကြင် အတိတ် အတ္တဘောကို ရခြင်းသည် ဖြစ်ခဲ့၏၊ ထိုအတ္တဘောကို ရခြင်းသည်သာသင့်အား စင်စစ် ရှိသလော့၊ အနာဂတ် အတ္တဘောကို ရခြင်းသည်ကား မရှိသလော့၊ ပစ္စုပ္ပန် အတ္တဘောကို ရခြင်းသည်လည်း မရှိသလော။

သင့်အား အကြင် အနာဂတ် အတ္တဘောကို ရခြင်းသည် ဖြစ်လတ္တံ့၊ ထိုအတ္တဘောကို ရခြင်းသည်သာသင့်အား စင်စစ် ရှိသလော့၊ အတိတ် အတ္တဘောကို ရခြင်းသည်ကား မရှိသလော့၊ ပစ္စုပ္ပန်အတ္တဘောကို ရခြင်းသည်လည်း မရှိသလော။

သင့်အား အကြင် ပစ္စုပ္ပန် အတ္တဘောကို ရခြင်းသည် ဖြစ်ခဲ့၏၊ ထိုအတ္တဘောကို ရခြင်းသည်သာသင့်အား စင်စစ် ရှိသလော့၊ အတိတ် အတ္တဘောကို ရခြင်းသည်ကား မရှိသလော့၊ အနာဂတ်အတ္တဘော ကို ရခြင်းသည်လည်း မရှိသလော"ဟု မေးကုန်ငြားအံ့။

စိတ္တ ဤသို့ မေးသော် သင်သည် အဘယ်သို့ ဖြေကြားမည်နည်း။

အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်ကို အကယ်၍ ဤသို့ မေးကုန်ငြားအုံ့ –

"သင့်အား အကြင် အတိတ် အတ္တဘောကို ရခြင်းသည် ဖြစ်ခဲ့၏၊ ထိုအတ္တဘောကို ရခြင်းသည်သာသင့်အား စင်စစ် ရှိသလော့၊ အနာဂတ် အတ္တဘောကို ရခြင်းသည်ကား မရှိသလော့၊ ပစ္စုပ္ပန်အတ္တဘောကို ရခြင်းသည်လည်း မရှိသလော။

သင့်အား အကြင် အနာဂတ် အတ္တဘောကို ရခြင်းသည် ဖြစ်လတ္တံ့၊ ထိုအတ္တဘောကို ရခြင်းသည် သာသင့်အား စင်စစ် ရှိသလော့၊ အတိတ် အတ္တဘောကို ရခြင်းသည်ကား မရှိသလော့၊ ပစ္စုပ္ပန်အတ္တဘောကို ရခြင်းသည်လည်း မရှိသလော။

ယခုအခါ သင့်အား အကြင် ပစ္စုပ္ပန် အတ္တဘောကို ရခြင်းသည် ဖြစ်၏၊ ထိုအတ္တဘောကို ရခြင်းသည်သာ သင့်အား စင်စစ် ရှိသလော့၊ အတိတ် အတ္တဘောကို ရခြင်းသည်ကား မရှိသလော့၊ အနာဂတ်အတ္တဘောကို ရခြင်းသည်လည်း မရှိသလော"ဟု မေးကုန်ငြားအံ့။

အသျှင်ဘုရား ဤသို့ မေးသော် အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ဖြေကြားပါအုံ့ –

"ငါ့အား အကြင် အတိတ် အတ္တဘောကို ရခြင်းသည် ဖြစ်ခဲ့၏၊ ထိုအတ္တဘောကို ရခြင်းသည်သာထိုအခါ၌ ငါ့အား စင်စစ် ရှိခဲ့၏၊ အနာဂတ် အတ္တဘောကို ရခြင်းသည်ကား မရှိပါ၊ ပစ္စုပ္ပန် အတ္တဘောကိုရခြင်းသည်လည်း မရှိပါ။

ငါ့အား အကြင် အနာဂတ် အတ္တဘောကို ရခြင်းသည် ဖြစ်လတ္တံ့၊ ထိုအတ္တဘောကို ရခြင်းသည်သာထိုအခါ၌ ငါ့အား စင်စစ် ရှိလတ္တံ့၊ အတိတ် အတ္တဘောကို ရခြင်းသည်ကား မရှိပါ၊ ပစ္စုပ္ပန်အတ္တဘောကို ရခြင်းသည်လည်း မရှိပါ။

ယခုအခါ ငါ့အား အကြင် ပစ္စုပ္ပန် အတ္တဘောကို ရခြင်းသည် ဖြစ်၏၊ ထိုအတ္တဘောကို ရခြင်းသည်သာ ငါ့အား စင်စစ် ရှိ၏၊ အတိတ် အတ္တဘောကို ရခြင်းသည်ကား မရှိပါ၊ အနာဂတ် အတ္တဘောကိုရခြင်းသည်လည်း မရှိပါ”ဟု ဖြေကြားပါအံ။

အသျှင်ဘုရား ဤသို့ မေးသော် အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ဖြေကြားပါအံ။

၄၃၉။ စိတ္တ ဤအတူသာလျှင် ကြမ်းတမ်းထင်ရှားသော အတ္တဘောကို ရသောအခါ (ဈာန်) စိတ်ဖြင့်ပြီးသော အတ္တဘောကို ရ၏ဟု မခေါ်ဆိုအပ်၊ ရုပ်မရှိသော အတ္တဘောကို ရ၏ဟုလည်း မခေါ်ဆိုအပ်၊ ထိုအခါ ကြမ်းတမ်းထင်ရှားသော အတ္တဘောကို ရ၏ဟူ၍သာ ခေါ်ဆိုအပ်၏။

စိတ္တ (ဈာန်) စိတ်ဖြင့် ပြီးသော အတ္တဘောကို ရသောအခါ။ပ။

စိတ္တ ရုပ်မရှိသော အတ္တဘောကို ရသောအခါ ကြမ်းတမ်းထင်ရှားသော အတ္တဘောကို ရ၏ဟု မခေါ်ဆိုအပ်၊ (ဈာန်) စိတ်ဖြင့် ပြီးသော အတ္တဘောကို ရ၏ဟုလည်း မခေါ်ဆိုအပ်၊ ထိုအခါ ရုပ်မရှိသောအတ္တဘောကို ရ၏ဟူ၍သာ ခေါ်ဆိုအပ်၏။

၄၄၀။ စိတ္တ ဥပမာသော်ကား နွားမမှ နို့ရည်, နို့ရည်မှ နို့ဓမ်း, နို့ဓမ်းမှ ဆီဦး, ဆီဦးမှ ထောပတ်, ထောပတ်မှ ထောပတ်ကြည် ဖြစ်၏၊ (ထိုတွင်) နို့ရည်ဖြစ်သောအခါ နို့ဓမ်း ဟူ၍ မခေါ်ဆိုအပ်၊ ဆီဦးဟူ၍လည်း မခေါ်ဆိုအပ်၊ ထောပတ် ဟူ၍လည်း မခေါ်ဆိုအပ်၊ ထောပတ်ကြည် ဟူ၍လည်း မခေါ်ဆိုအပ်၊ ထိုအခါ နို့ရည်ဟူ၍သာ ခေါ်ဆိုအပ်၏။

နို့ဓမ်းဖြစ်သောအခါ။ပ။ ဆီဦးဖြစ်သောအခါ။ ထောပတ်ဖြစ်သောအခါ။ ထောပတ်ကြည်ဖြစ်သောအခါ နို့ရည်ဟူ၍ မခေါ်ဆိုအပ်၊ နို့ဓမ်းဟူ၍လည်း မခေါ်ဆိုအပ်၊ ဆီဦးဟူ၍လည်း မခေါ်ဆိုအပ်၊ ထောပတ်ဟူ၍လည်း မခေါ်ဆိုအပ်၊ ထိုအခါ ထောပတ်ကြည်ဟူ၍သာ ခေါ်ဆိုအပ်၏။

စိတ္တ ဤအတူသာလျှင် ကြမ်းတမ်းထင်ရှားသော အတ္တဘောကို ရသောအခါ။ပ။

စိတ္တ (ဈာန်) စိတ်ဖြင့် ပြီးသော အတ္တဘောကို ရသောအခါ။ပ။

စိတ္တ ရုပ်မရှိသော အတ္တဘောကို ရသောအခါ ကြမ်းတမ်းထင်ရှားသော အတ္တဘောကို ရ၏ဟုမခေါ်ဆိုအပ်၊ (ဈာန်) စိတ်ဖြင့် ပြီးသော အတ္တဘောကို ရ၏ဟုလည်း မခေါ်ဆိုအပ်၊ ထိုအခါ ရုပ်မရှိသောအတ္တဘောကို ရ၏ဟူ၍သာ ခေါ်ဆိုအပ်၏။

စိတ္တ ဤ (အတ္တဘောကို ရခြင်းဟူသော) အရာတို့သည် လောကအမည်များ, လောကအဆိုများ, လောကအခေါ်အဝေါ်များ, လောကပညတ်များ ဖြစ်ကုန်၏၊ ယင်းအမည်ပညတ်တို့ဖြင့် မြတ်စွာဘုရားသည် မှားယွင်းစွာ မသုံးသပ်မူ၍ ခေါ်ဝေါ်ပြောဟောတော်မူ၏ဟု မိန့်တော်မူ၏။

၄၄၁။ ဤသို့ မိန့်တော်မူသော် ပေါဌပါဒပရိဗိုဇ်သည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏ –

“အသျှင်ဘုရား (တရားတော်သည်) အလွန်နှစ်သက်ဖွယ်ရှိပါပေ၏၊ အသျှင်ဘုရား (တရားတော်သည်) အလွန်နှစ်သက်ဖွယ်ရှိပါပေ၏၊ အသျှင်ဘုရား မှောက်ထားသည်ကို လှန်ဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဖုံးလွှမ်းထားသည်ကို ဖွင့်လှစ်ဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ မျက်စိလည်သောသူအား လမ်းမှန်ကို ပြောကြားဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ မျက်စိအမြင်ရှိသော

သူတို့သည် အဆင်းတို့ကိုမြင်ကြလိမ့်မည်ဟု အမိုက်မှောင်၌ ဆီမီး တန်ဆောင်ကို ဆောင်ပြဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း (အသျှင်ဘုရား) ဤအတူသာလျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် များစွာသော အကြောင်းဖြင့် တရားတော်ကိုပြတော်မူပါပေ၏။ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရားကို ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါ၏။ တရားတော်ကိုလည်း ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါ၏။ သံဃာတော်ကိုလည်း ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ဆည်းကပ်ပါ၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် အကျွန်ုပ်ကို ယနေ့မှစ၍ အသက်ထက်ဆုံး ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်သော ဥပါသကာဟူ၍ မှတ်တော်မူပါ"ဟု လျှောက်၏။

၁။ အတ္တဘောကိုရခြင်း ဟူသည်မှာ ခန္ဓာကိုယ်ကိုရခြင်း, ခန္ဓာတို့၏ အသစ်ဖြစ်ခြင်းပင်တည်း။
၂။ ဤကြမ်းတမ်းထင်ရှားသော ထိုအတ္တဘောကို ရခြင်း၏ သရုပ်ကို အပိုဒ် (၄၂၇) ၌ ဝေဖန်ဖော်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်သောကြောင့် ဤနေရာ၌ အကျဉ်းမျှသာ ပြတော်မူသည်။
၃။ ဤစျာန်စိတ်ဖြင့်ပြီးသော အတ္တဘောကို ရခြင်း၏ သရုပ်ကို အပိုဒ် (၄၂၇) ၌ ဝေဖန်ဖော်ပြပြီးဖြစ်သောကြောင့် ဤနေရာ၌ အကျဉ်းမျှသာ ပြတော်မူသည်။
၄။ ဤရုပ်မရှိသော အတ္တဘောကို ရခြင်း၏ သရုပ်ကို အပိုဒ် (၄၂၇) ၌ ဝေဖန်ဖော်ပြပြီးဖြစ်သောကြောင့် ဤနေရာ၌ အကျဉ်းမျှသာ ပြတော်မူသည်။
၅။ ဤအရာတို့၌ အချည်းနှီးဖြစ်၏ ဟူသည်မှာ မရှိဟု ဆိုလိုသည်။

♣

ဆင်ဆရာ့သားစိတ္တ ရဟန်းအဖြစ်ကို တောင်းခြင်း

၄၄၂။ ဆင်ဆရာ့သား စိတ္တသည်ကား မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏ –

"အသျှင်ဘုရား (တရားတော်သည်) အလွန်နှစ်သက်ဖွယ်ရှိပါပေ၏။ အသျှင်ဘုရား (တရားတော်သည်) အလွန်နှစ်သက်ဖွယ်ရှိပါပေ၏။ အသျှင်ဘုရား မှောက်ထားသည်ကို လှန်ဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဖုံးလွှမ်းထားသည်ကို ဖွင့်လှစ်ဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ မျက်စိလည်သောသူအား လမ်းမှန်ကိုပြောကြားဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ မျက်စိအမြင်ရှိသော သူတို့သည် အဆင်းတို့ကို မြင်ကြလိမ့်မည်ဟုအမိုက်မှောင်၌ ဆီမီးတန်ဆောင်ကို ဆောင်ပြဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း အသျှင်ဘုရား ဤအတူသာလျှင်မြတ်စွာဘုရားသည် များစွာသော အကြောင်းဖြင့် တရားတော်ကို ပြတော်မူပါပေ၏။ အသျှင်ဘုရားအကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရားကို ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါ၏။ တရားတော်ကိုလည်းကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ် ပါ၏။ သံဃာတော်ကိုလည်း ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါ၏။ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရား၏ အထံ၌ ရှင်အဖြစ်ကို ရလိုပါ၏။ ရဟန်းအဖြစ်ကိုရလိုပါ၏"ဟု လျှောက်၏။

၄၄၃။ ဆင်ဆရာ့သား စိတ္တသည် မြတ်စွာဘုရားထံ၌ ရှင်အဖြစ်ကို ရ၏။ ရဟန်းအဖြစ်ကို ရ၏။ ရဟန်းဖြစ်၍ မကြာသေးမီ ဆင်ဆရာ့သား အသျှင်စိတ္တသည် တစ်ယောက်တည်း ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ ကပ်၍မမေ့မလျော့ ပြင်းစွာ အားထုတ်လျက် (နိဗ္ဗာန်သို့) စိတ်ကို စေလွှတ်၍ နေ၏။ ထိုသို့ နေသည်ရှိသော်လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ကောင်းစွာ ဝင်သော အမျိုးသားများ

လိုလားအပ်သော အကျင့်မြတ်၏အဆုံးဖြစ်သော အတုမရှိသော အရဟတ္တဖိုလ်သို့ မကြာမီ ယခုဘဝ၌ပင် ထူးသော ဉဏ်ဖြင့် ကိုယ်တိုင်မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ နေ၏၊ ပဋိသန္ဓေနေမှု ကုန်ပြီ၊ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ မဂ်ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ ဤမဂ်ကိစ္စအလို့ငှာ တစ်ပါးသော ပြုဖွယ်ကိစ္စ မရှိတော့ပြီဟု သိ၏၊ ဆင်ဆရာ့သားအသျှင်စိတ္တသည် ရဟန္တာတို့တွင် တစ်ပါး အပါအဝင် ဖြစ်တော်မူလေသတည်း။

ကိုးခုမြောက်သော ပေါဌပါဒသုတ် ပြီး၏။

၁၀–သုဘသုတ်

သုဘလုလင်ဝတ္ထု

၄၄၄။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည် –

အခါတစ်ပါး၌ အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံ၍ မကြာသေးမီ သာဝတ္ထိပြည်အနာထပိဏ်သူဌေး၏ အရံ ဇေတဝန် (ကျောင်းတိုက်) ၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။

၄၄၅။ ထိုစဉ်အခါ၌ တောဒေယျ၏သား သုဘလုလင်သည် သာဝတ္ထိပြည်၌ ကိစ္စတစ်ခုဖြင့်တည်းခို နေ၏။

ထိုအခါ တောဒေယျ၏သား သုဘလုလင်သည် သူငယ်တစ်ယောက်ကို ခေါ်၍ (ဤသို့) ပြောဆို၏ –

"သူငယ် လာလော့၊ သင်သည် အာနန္ဒာ ရဟန်းတော်ထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ ငါ့စကားဖြင့် အာနန္ဒာရဟန်းတော်အား အနာကင်းကြောင်း ရောဂါကင်းကြောင်း ကျန်းမာကြောင်း သန်စွမ်းကြောင်းချမ်းသာစွာ နေရကြောင်းများကို မေးလျှောက်လေလော့၊ 'တောဒေယျ၏သား သုဘလုလင်သည်အသျှင်အာနန္ဒာအား အနာကင်းကြောင်း ရောဂါကင်းကြောင်း ကျန်းမာကြောင်း သန်စွမ်းကြောင်းချမ်းသာစွာ နေရကြောင်းများကို မေးလိုက်ပါ၏'ဟု လျှောက်လေလော့၊ ထို့ပြင် 'အသျှင်အာနန္ဒာသည်အစဉ်သနားသဖြင့် တောဒေယျ၏ သား သုဘလုလင်၏ အိမ်သို့ ချဉ်းကပ်တော်မူရန် တောင်း ပန်လိုက်ပါသည်'ဟု ဤသို့လည်း လျှောက်ထားလေလော့" ဟူ၍ ပြောဆို၏။

၄၄၆။ "အသျှင်ကောင်းပါပြီ"ဟု ထိုသူငယ်သည် တောဒေယျ၏သား သုဘလုလင်အား ဝန်ခံပြီးလျှင်အသျှင်အာနန္ဒာထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ အသျှင်အာနန္ဒာနှင့်အတူ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ (နှုတ်ဆက်) ပြောဆို၏၊ ဝမ်းမြောက်ဖွယ် အမှတ်ရဖွယ်စကားကို ပြီးဆုံးစေ၍ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်ပြီးသော် ထိုသူငယ်သည်အသျှင်အာနန္ဒာအား ဤစကားကို လျှောက်၏ –

"တောဒေယျ၏ သား သုဘလုလင်သည် အသျှင်အာနန္ဒာအား အနာကင်းကြောင်း ရောဂါကင်းကြောင်း ကျန်းမာကြောင်း သန်စွမ်းကြောင်း ချမ်းသာစွာ နေရကြောင်းများကို မေးလိုက်ပါ၏၊ ထို့ပြင် 'အသျှင်အာနန္ဒာသည် အစဉ်သနားသဖြင့် တောဒေယျ၏ သား

သုဘလုလင်၏အိမ်သို့ ချဉ်းကပ်တော်မူပါရန် တောင်းပန်လိုက်ပါသည်'ဟု ဤသို့လည်း လျှောက်လိုက်ပါ၏" ဟူ၍ လျှောက်၏။

၄၄၇။ ဤသို့ လျှောက်သော် အသျှင်အာနန္ဒာသည် ထိုသူငယ်အား ဤစကားကို ဆို၏ –

"သူငယ် (ချဉ်းကပ်ရန်) အခါမသင့်သေး၊ ငါသည် ယနေ့ ဆေးအနည်းငယ် သောက်ထား၏၊ နက်ဖြန်အခါအခွင့်ကို ထောက်ချင့်၍ ချဉ်းကပ်ကောင်း ချဉ်းကပ်နိုင်ပါလိမ့်မည်"ဟု ဆို၏။

"အသျှင်ကောင်းပါပြီ"ဟု ထိုသူငယ်သည် အသျှင်အာနန္ဒာအား ဝန်ခံ၍ နေရာမှ ထပြီးလျှင်တောဒေယျ၏သား သုဘလုလင်ထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ တောဒေယျ၏သား သုဘလုလင်အား ဤစကားကိုဆို၏ –

"အကျွန်ုပ်တို့သည် အသျှင့်စကားဖြင့် တောဒေယျ၏သား သုဘလုလင်သည် အသျှင်အာနန္ဒာကို အနာကင်းကြောင်း ရောဂါကင်းကြောင်း ကျန်းမာကြောင်း သန်စွမ်းကြောင်း ချမ်းသာစွာ နေရကြောင်းများကို မေးလိုက်ပါ၏၊ ထို့ပြင် 'အသျှင်အာနန္ဒာသည် အစဉ်သနားသဖြင့် တောဒေယျ၏ သားသုဘလုလင်၏ အိမ်သို့ ချဉ်းကပ်တော်မူရန် တောင်းပန်လိုက်ပါသည်'ဟု ဤသို့လည်းလျှောက်လိုက်ပါ၏ဟူ၍ ထိုအသျှင်အာနန္ဒာအား လျှောက်ခဲ့ပါကုန်၏။အသျှင်ဤသို့ လျှောက်သော် အာနန္ဒာရဟန်းတော်သည် အကျွန်ုပ်အား ဤစကားကို ဆိုလိုက် ပါ၏။ 'သူငယ် (ချဉ်းကပ်ရန်) အခါမသင့်သေး၊ ငါသည် ယနေ့ ဆေးအနည်းငယ် သောက်ထား၏၊ နက်ဖြန်အခါအခွင့်ကို ထောက်ချင့်၍ ချဉ်းကပ်ကောင်း ချဉ်းကပ်နိုင်ပါလိမ့်မည်'ဟု ဆိုလိုက်ပါ၏" ဟူ၍ ဆို၏။ "အချင်း (သူငယ်) ဤမျှဖြင့်လည်း ထိုကိစ္စပြီးပါပြီ၊ အကြောင်းသော်ကား ထိုအသျှင်အာနန္ဒာသည်နက်ဖြန် ချဉ်းကပ်တော်မူရန် ခွင့်ပြုပြီး ဖြစ်ပေ၏"ဟု (သုဘလုလင်က) ဆို၏။

၄၄၈။ ထိုအခါ အသျှင်အာနန္ဒာသည် ထိုညဉ့်လွန်ပြီးနောက် နံနက်အချိန်၌ (သင်္ကန်းကို) ပြင်ဝတ်၍သပိတ်သင်္ကန်းကို ယူလျက် စေတကမည်သော နောက်ပါ ရဟန်းနှင့်အတူ တောဒေယျ၏သား သုဘလုလင်၏ အိမ်သို့ ချဉ်းကပ်၍ ပြင်ထားသော နေရာ၌ ထိုင်နေတော်မူ၏။

ထိုအခါ တောဒေယျ၏သား သုဘလုလင်သည် အသျှင်အာနန္ဒာထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ အသျှင်အာနန္ဒာနှင့်အတူ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ (နှုတ်ဆက်) ပြောဆို၏၊ ဝမ်းမြောက်ဖွယ် အမှတ်ရဖွယ် စကားကို ပြီးဆုံးစေ၍တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်၏၊ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်ပြီးသော် တောဒေယျ၏သား သုဘလုလင်သည်အသျှင်အာနန္ဒာအား ဤစကားကို လျှောက်၏ –

"အသျှင်အာနန္ဒာသည် ကာလရှည်မြင့်စွာ ထိုအသျှင်ဂေါတမ၏ ထံပါး၌ နေ၍ အနီး၌ အမြဲရှိသောအလုပ်အကျွေး ဖြစ်ပါ၏၊ ထိုအသျှင်ဂေါတမသည် အကြင်တရားတို့ကို ချီးကျူးလေ့ရှိ၏၊ အကြင်တရား၌လည်း ဤလူအပေါင်းကို ဆောက်တည်စေ၏၊ သက်ဝင်စေ၏၊ တည်စေ၏၊ ထိုတရားတို့ကိုအသျှင်အာနန္ဒာသည် သိတော်မူရာပါ၏၊ အသျှင်အာနန္ဒာ ထိုအသျှင်ဂေါတမသည် အဘယ်တရား တို့ကိုချီးကျူးလေ့ရှိပါသနည်း၊ အဘယ်တရားတို့၌လည်း ဤလူအပေါင်းကို ဆောက်တည်စေပါ သနည်း၊ သက်ဝင်စေပါသနည်း၊ တည်စေပါသနည်း"ဟု လျှောက်၏။

၄၄၉။ လုလင် ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် သုံးပါးသော ခန္ဓာတို့ကို ချီးကျူးတော်မူလေ့ရှိ၏၊ ဤ(သုံးပါးသောခန္ဓာ) တို့၌လည်း ဤလူအပေါင်းကို ဆောက်တည်စေတော်မူ၏၊ သက်ဝင်စေတော်မူ၏၊ တည်စေတော်မူ၏။

အဘယ် (ခန္ဓာ) သုံးပါးတို့ကို ချီးကျူးတော်မူလေ့ရှိပါသနည်း၊ လုလင် မြတ်သော သီလကွန္ဓာ 'သီလအစု' ကိုလည်းကောင်း၊ မြတ်သော သမာဓိကွန္ဓာ 'သမာဓိအစု' ကိုလည်းကောင်း၊ မြတ်သောပညာကွန္ဓာ 'ပညာအစု' ကိုလည်းကောင်း ဤသုံးပါးသော ခန္ဓာတို့ကို ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်ချီးကျူးတော်မူလေ့ရှိ၏၊ ဤ (သုံးပါးသောခန္ဓာ) တို့၌လည်း ဤလူအပေါင်းကို ဆောက်တည်စေတော်မူ၏၊ သက်ဝင်စေတော်မူ၏၊ တည်စေတော်မူ၏။

သီလအစု

၄၅၀။ အသျှင်အာနန္ဒာ ထို အသျှင်ဂေါတမသည် အကြင် (သီလကွန္ဓာ) ကို ချီးကျူးလေ့ရှိ၏၊ အကြင် (သီလကွန္ဓာ) ၌လည်း ဤလူအပေါင်းကို ဆောက်တည်စေ၏၊ သက်ဝင်စေ၏၊ တည်စေ၏၊ ထိုမြတ်သောသီလကွန္ဓာကား အဘယ်ပါနည်း။

လုလင် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော၊ (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော၊ အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ' နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော၊ ကောင်းသောစကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော၊ လောကကို သိတော်မူသော၊ ဆုံးမထိုက်သူကို ဆုံးမတတ်သည့် အတုမဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်တော်မူသော၊ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော၊ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော်မူတတ်သော၊ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် ဤလောကခ္ဍ ပွင့်တော်မူ၏၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် နတ်နှင့်တကွသောမာရ်နတ်နှင့်တကွသော ဗြဟ္မာနှင့်တကွသော ဤလောကကိုလည်းကောင်း၊ သမဏ ဗြာဟ္မဏနှင့် တကွသောမင်းများ လူများနှင့် တကွသော သတ္တဝါအပေါင်းကိုလည်းကောင်း ကိုယ်တိုင် ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိ၍မျက်မှောက်ပြုလျက် ဟောကြားတော်မူ၏၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် အစ၏ကောင်းခြင်း အလယ်၏ကောင်းခြင်း အဆုံး၏ကောင်းခြင်းရှိသော အနက်နှင့်ပြည့်စုံသော သဒ္ဒါနှင့် ပြည့်စုံသော တရားကို ဟောတော်မူ၏၊ အလုံးစုံပြည့်စုံသော စင်ကြယ်သော မြတ်သော အကျင့်ကို ပြတော်မူ၏။

ထိုတရားတော်ကို သူကြွယ်သည်လည်းကောင်း၊ သူကြွယ်၏သားသည်လည်းကောင်း၊ အခြားဇာတ်တစ်မျိုးမျိုး၌ ဖြစ်သော သူသည်လည်းကောင်း ကြားနာရ၏၊ ထိုသူသည် ထိုတရားတော်ကို ကြားနာရ၍မြတ်စွာဘုရား၌ ယုံကြည်မှုကို ရ၏၊ ထိုသူသည် ယုံကြည်မှုကို ရသည်ဖြစ်၍ ဤသို့ ဆင်ခြင်၏ –

"လူ့ဘောင်၌ နေရခြင်းသည် ကျဉ်းမြောင်း၏၊ (ကိလေသာ) မြူထရာ လမ်းကြောင်းဖြစ်၏၊ ရဟန်းအဖြစ်သည် လွင်ပြင်နှင့်တူ၏၊ လူ့ဘောင်၌ နေသူသည် ဤမြတ်သော အကျင့်ကို စင်စစ်ပြည့်စုံစွာစင်စစ်စင်ကြယ်စွာ ခရုသင်းပွတ်သစ်စနှင့် တူစွာ ကျင့်ခြင်းငှါ မလွယ်၊ ငါသည် ဆံမုတ်ဆိတ်ကိုပယ်ပြီးလျှင် ဖန်ရည်ဆိုးအဝတ်တို့ကို ဝတ်၍ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်ရမူကောင်းလေစွ"ဟု ဆင်ခြင်၏။

ထိုသူသည် နောင်အခါ၌ နည်းသော ဥစ္စာစုကို စွန့်၍ဖြစ်စေ များသော ဥစ္စာစုကို စွန့်၍ဖြစ်စေနည်းသော ဆွေမျိုးစုကို စွန့်၍ဖြစ်စေ များသော ဆွေမျိုးစုကို စွန့်၍ဖြစ်စေ ဆံမုတ်ဆိတ်ကို ပယ်ပြီးလျှင်ဖန်ရည်ဆိုးအဝတ်တို့ကို ဝတ်၍ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်၏။

ထိုသူသည် ဤသို့ ဝင်ရောက်ပြီးသော် ပါတိမောက္ခသံဝရသီလကို စောင့်ထိန်းလျက် နေ၏။ အကျင့် 'အာစာရ' ကျက်စားရာ 'ဂေါစရ' နှင့် ပြည့်စုံ၏။ အနည်းငယ်မျှသော အပြစ်တို့၌သော်လည်း ဘေးဟုရှုလေ့ရှိ၏။ သိက္ခာပုဒ်တို့၌ ကောင်းစွာ ဆောက်တည်၍ ကျင့်၏။ ကောင်းသော ကာယကံ ဝစီကံနှင့်ပြည့်စုံသည် ဖြစ်၍ စင်ကြယ်သော အသက်မွေးမှု ရှိ၏။ သီလနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ဣန္ဒြေတို့၌ ပိတ်ထားသောတံခါးရှိ၏ (ဣန္ဒြေတို့ကို စောင့်စည်း၏)။ စားဖွယ်၌ အတိုင်းအရှည်ကို သိ၏။ အောက်မေ့ခြင်း 'သတိ' ဆင်ခြင်ခြင်း 'သမ္ပဇဉ်' နှင့် ပြည့်စုံ၏။ ရောင့်ရဲလွယ်၏။

၄၅၁။ လုလင် ရဟန်းသည် အဘယ်သို့လျှင် အကျင့်သီလနှင့် ပြည့်စုံသနည်း။ လုလင် ဤ (လောက) ၌ ရဟန်းသည် အသက်သတ်ခြင်းကို ပယ်၍ အသက်သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ တုတ်ကိုချထားပြီးဖြစ်၏။ လက်နက်ကို ချထားပြီးဖြစ်၏။ ရှက်ခြင်းရှိ၏။ သနားတတ်၏။ ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့၏ အစီးအပွားကို လိုလားလျက် နေ၏။

လုလင် ရဟန်းသည် ယင်းအသက်သတ်ခြင်းကို ပယ်၍ အသက်သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ တုတ်ကိုချထားပြီးဖြစ်၏။ လက်နက်ကို ချထားပြီးဖြစ်၏။ ရှက်ခြင်းရှိ၏။ သနားတတ်၏။ ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့၏ အစီးအပွားကို လိုလားလျက် နေ၏။ ဤသည်လည်း ထိုရဟန်း၏ သီလပေတည်း။[ထိုမှ နောက်၌ အလုံးစုံကို ချဲ့အပ်၏]

ထို့ပြင်လည်း အချို့သော အသျှင်သမဏာဗြာဟ္မဏာတို့သည် ယုံကြည်၍လှူသော သုံးဆောင်ဖွယ် တို့ကိုသုံးဆောင်ကြပြီးလျှင် မှားသောအသက်မွေးမှုဖြစ်သော ဤသို့သော ဖီလာအတတ်ဖြင့် အသက်မွေးကြ၏။ ဤသည်တို့ကား အဘယ်နည်း –

နတ်ကိုးခြင်း တောင်းဆုပြည့်၍ နတ်ပူဇော်ခြင်း ဖုတ်တစ္ဆေအတတ်ကို လေ့ကျင့်ခြင်း မြေအိမ်၌နေ၍ သင်အပ်သော အတတ်ကို လေ့ကျင့်ခြင်း (ပဏ္ဍုက်ကို) ယောက်ျားဖြစ်စေခြင်း (ယောက်ျားကို) ပဏ္ဍုက်ဖြစ်စေခြင်း မြေကြန်အတတ်ကိုလေ့ကျင့်ခြင်း ဆောက်လုပ်မည့် မြေရာ၌ အစီအရင်ပြုခြင်းခံတွင်းဆေးခြင်း ရေချိုးစေခြင်း မီးပူဇော်ခြင်း ပျို့အန်စေခြင်း ဝမ်းသက်စေခြင်း (သလိပ်စသည့်ဒေါသတို့ကို) အထက်သို့လှန်စေခြင်း အောက်သို့လျှောစေခြင်း ဦးခေါင်းမှ (သွေးစသော ဒေါသတို့ကို) ထွက်စေခြင်း နားဆီချက်ခြင်း မျက်စဉ်းဆီချက်ခြင်း နှာနှတ်ခြင်း ထက်သော မျက်စဉ်းဆေးဖော်ခြင်း အေးသော မျက်စဉ်းဆေးဖော်ခြင်း တိမ်သလာကို ဆေးကုခြင်း ခွဲစိတ်ကုသခြင်း သူငယ်နာဆေးကုခြင်း မူလဆေးတို့ကို ပေးခြင်း အနာဆေးတို့ကို (ကပ်ခြင်း) ခွါခြင်း၊ ဤသည်တို့တည်း။

(ရဟန်းသည်) မှားသောအသက်မွေးမှုဖြစ်သော ဤသို့သော ဖီလာအတတ်ဖြင့် အသက်မွေးခြင်းမှရှောင်ကြဉ်၏။

လုလင် ထို့ပြင်လည်း အချို့သော အသျှင်သမဏာဗြာဟ္မဏာတို့သည် ယုံကြည်၍လှူသော သုံးဆောင်ဖွယ်တို့ကို သုံးဆောင်ကြပြီးလျှင် မှားသောအသက်မွေးမှုဖြစ်သော ဤသို့သောဖီလာအတတ်ဖြင့် အသက်မွေးကြ၏။ ဤသည်တို့ကား အဘယ်နည်း –

နတ်ကိုးခြင်း တောင်းဆုပြည့်၍ နတ်ပူဇော်ခြင်း။ပ။ အနာဆေးတို့ကို (ကပ်ခြင်း) ခွါခြင်း ဤသည်တို့တည်း။

ရဟန်းသည် ယင်းသို့ မှားသောအသက်မွေးမှုဖြစ်သော ဤသို့သော ဖီလာအတတ်ဖြင့် အသက်မွေးခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏၊ ဤသည်လည်း ထို (ရဟန်း)၏ သီလပေတည်း။

၄၅၂။ လုလင် စင်စစ်မူကား ဤသို့ သီလနှင့် ပြည့်စုံသော ထိုရဟန်းသည် ယင်းသို့ သီလစောင့်ထိန်းခြင်းနှင့် စပ်၍ မည်သည့် အကြောင်းကြောင့်မျှ ဘေးကို မတွေ့မြင်ရ။ လုလင် အဘိသိက်သွန်းပြီးသော၊ ရန်သူကို ပယ်ပြီးသော မင်းသည် ရန်သူနှင့်စပ်၍ မည်သည့်အကြောင်းကြောင့်မျှ ဘေးကိုမတွေ့ မြင်ရသကဲ့သို့၊ ဤအတူ ဤသို့ သီလနှင့်ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် သီလစောင့်ထိန်းခြင်းနှင့်စပ်၍မည်သည့် အကြောင်းကြောင့်မျှ ဘေးကို မတွေ့မြင်ရ၊ ထိုရဟန်းသည် ဤမြတ်သော သီလကွန်ရှာနှင့်ပြည့်စုံသည် ဖြစ်၍ မိမိသန္တာန်၌ အပြစ်ကင်းသော ချမ်းသာကို ခံစား၏၊ လုလင် ရဟန်းသည်ဤသို့လျှင် သီလနှင့် ပြည့်စုံပေ၏။

၄၅၃။ လုလင် ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် အကြင် (သီလကွန်ရှာ) ကို ချီးကျူးလေ့ ရှိတော်မူ၏၊ အကြင် (သီလကွန်ရှာ) ၌လည်း ဤလူအပေါင်းကို ဆောက်တည်စေတော်မူ၏၊ သက်ဝင်စေတော်မူ၏၊ တည်စေတော်မူ၏၊ ထိုမြတ်သော သီလကွန်ရှာကား ဤသည်ပင်တည်း၊ သို့ရာတွင် ဤ (သာသနာတော်၌) ၌ (ဤသီလကွန်ရှာထက်) လွန်သော ပြုဖွယ်ကိစ္စသည်ကား ရှိသေးသည်သာတည်း။

အံ့ဩဖွယ် ရှိပါပေစွ အသျှင်အာနန္ဒာ၊ မဖြစ်ဖူးမြဲ ဖြစ်ပါပေစွ အသျှင်အာနန္ဒာ၊ အသျှင်အာနန္ဒာထိုမြတ်သော သီလကွန်ရှာသည် မပြည့်စုံသည်မဟုတ် ပြည့်စုံပါပေ၏၊ အသျှင်အာနန္ဒာ အကျွန်ုပ်သည်ဤသို့ ပြည့်စုံသော သီလကွန်ရှာကို ဤ (သာသနာတော်မှ) အပ တစ်ပါးသောသမဏာဗြာဟ္မဏာတို့၌ မမြင် (မတွေ့) ရပါ၊ အသျှင်အာနန္ဒာ ဤသို့ပြည့်စုံသော မြတ်သော သီလကွန်ရှာကို ဤ (သာသနာတော်မှ) အပတစ်ပါးသောသမဏာဗြာဟ္မဏာတို့သည် မိမိတို့ (သန္တာန်) ၌ မြင် (တွေ့) ကုန်ငြားအံ၊ ထိုသူတို့သည် ထိုမျှလောက် ဖြင့်သာလျှင် ဝမ်းမြောက် ကျေနပ်နေကုန်ရာ၏၊ "ဤမျှလောက်ဖြင့် ပြည့်စုံပြီ၊ ဤမျှလောက်ဖြင့် (ပြုဖွယ်ကိစ္စကို) ပြုပြီးပြီ၊ ငါတို့သည် ရဟန်းဖြစ်ကျိုးကို ရပြီ၊ (ဤသီလကွန်ရှာထက်) လွန်သောတစ်စုံတစ်ခုသော ပြုဖွယ်ကိစ္စသည် ငါတို့အား မရှိတော့ပြီ"ဟု (ဝမ်းမြောက်ကျေနပ် နေကုန်ရာ၏)၊ ထိုသို့ ဖြစ်ပါလျက် အသျှင်အာနန္ဒာသည် ဤ (သာသနာတော်) ၌ (ဤသီလကွန်ရှာထက်) လွန်သော ပြုဖွယ်ကိစ္စသည်ကား ရှိသေးသည်သာတည်းဟု မိန့်တော်မူဘိ၏။

၁။ သွားလာဝင်ထွက် ဆက်ဆံရန် သင့်လျော်သော အရပ် ပုဂ္ဂိုလ်စသည်။

♣

သမာဓိအစု

၄၅၄။ အသျှင်အာနန္ဒာ ထို အသျှင်ဂေါတမသည် အကြင် (သမာဓိက္ခန္ဓာ) ကို ချီးကျူးလေ့ရှိ၏၊ အကြင် (သမာဓိက္ခန္ဓာ) ၌လည်း ဤ လူအပေါင်းကို ဆောက်တည်စေ၏၊ သက်ဝင်စေ၏၊ တည်စေ၏၊ ထိုမြတ်သောသမာဓိက္ခန္ဓာသည် အဘယ်ပါနည်း။

လုလင် ရဟန်းသည် အဘယ်သို့လျှင် ဣန္ဒြေတို့၌ ပိတ်ထားသော တံခါးရှိသနည်း (ဣန္ဒြေတို့ကိုစောင့်စည်းသနည်း)။ လုလင် ဤလောက၌ ရဟန်းသည် မျက်စိဖြင့် အဆင်း 'ရူပါရုံ' ကို မြင်သော် (မိန်းမ ယောကျ်ား စသော) သဏ္ဌာန်နိမိတ်ကို စွဲယူလေ့မရှိ၊ (လက်ခြေစသော အင်္ဂါ။ပုံးဟန်ရယ်ဟန်စသောအမူအရာ) အမှတ်လက္ခဏာကို စွဲယူလေ့မရှိ၊ (အကယ်၍) စက္ခုန္ဒြေကို မစောင့်စည်းဘဲနေလျှင် ယင်း . (စက္ခုန္ဒြေကို မစောင့်စည်းခြင်း ဟူသော) အကြောင်းကြောင့် လိုချင်တပ်မက်ခြင်း 'အဘိဇ္ဈာ' နှလုံးမသာခြင်း 'ဒေါမနဿ' ဟူသော ယုတ်မာသော အကုသိုလ်တရားတို့သည် ထိုမစောင့်စည်းသူကို လိုက်၍နှိပ်စက်ကုန် ရာ၏၊ (ထို့ကြောင့် ရဟန်းသည်) ထိုစက္ခုန္ဒြေကို စောင့်စည်းခြင်းငှါ ကျင့်၏၊ စက္ခုန္ဒြေကိုစောင့်စည်း၏၊ စက္ခုန္ဒြေ၌ စောင့်စည်းခြင်းသို့ ရောက်၏။

နားဖြင့် အသံ 'သဒ္ဒါရုံ' ကို ကြားသော်။ပ။ နှာခေါင်းဖြင့် အနံ့ 'ဂန္ဓာရုံ' ကို နမ်းသော်။ လျှာဖြင့် အရသာ 'ရသာရုံ' ကို လျက်သော်။ ကိုယ်ဖြင့် အတွေ့ 'ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ' ကို ထိသော်။ စိတ်ဖြင့် သဘော 'ဓမ္မာရုံ' ကိုသိသော် (မိန်းမ ယောကျ်ား စသော) သဏ္ဌာန်နိမိတ်ကို စွဲယူလေ့မရှိ၊ (လက်ခြေ စသော အင်္ဂါ ပြုံးဟန်ရယ်ဟန် စသော အမူအရာ) အမှတ်လက္ခဏာကို စွဲယူလေ့မရှိ၊ (အကယ်၍) မနိန္ဒြေကို မစောင့်စည်းဘဲနေလျှင် ယင်း (မနိန္ဒြေကို မစောင့်စည်းခြင်းဟူသော) အကြောင်းကြောင့် လိုချင်တပ်မက်ခြင်း 'အဘိဇ္ဈာ' နှလုံးမသာခြင်း 'ဒေါမနဿ' ဟူသော ယုတ်မာသော အကုသိုလ်တရားတို့သည် ထိုမစောင့်စည်းသူကိုလိုက်၍ နှိပ်စက်ကုန်ရာ၏၊ (ထို့ကြောင့် ရဟန်းသည်) ထိုမနိန္ဒြေကို စောင့်စည်းခြင်းငှါ ကျင့်၏၊ မနိန္ဒြေကိုစောင့်စည်း၏၊ မနိန္ဒြေ၌ စောင့်စည်းခြင်းသို့ ရောက်၏။

ထို (ရဟန်း) သည် ဤမြတ်သော ဣန္ဒြေကို စောင့်စည်းခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ မိမိသန္တာန်၌ (ကိလေသာနှင့်) မရောသော ချမ်းသာကို ခံစား၏၊ လုလင် ရဟန်းသည် ဤသို့လျှင် ဣန္ဒြေတို့၌ပိတ်ထား သော တံခါးရှိပေ၏ (ဣန္ဒြေတို့ကို စောင့်စည်းပေ၏)။

၄၅၅။ လုလင် ရဟန်းသည် အဘယ်သို့လျှင် အောက်မေ့ခြင်း 'သတိ' ဆင်ခြင်ခြင်း 'သမ္ပဇဉ်' နှင့်ပြည့်စုံသနည်း။ လုလင် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ရှေ့သို့ တက်ရာ နောက်သို့ ဆုတ်ရာ၌ ဆင်ခြင်လျက် ပြုလေ့ရှိ၏၊ တူရူကြည့်ရာ တစောင်းကြည့်ရာ၌ ဆင်ခြင်လျက် ပြုလေ့ရှိ၏၊ ကွေးရာ ဆန့်ရာ၌ဆင်ခြင်လျက် ပြုလေ့ရှိ၏၊ ဒုကုဋ္ဌ သပိတ် သင်္ကန်းကို ဆောင်ရာ၌ ဆင်ခြင်လျက် ပြုလေ့ရှိ၏၊ စားရာသောက်ရာ ခဲရာ လျက်ရာ၌ ဆင်ခြင်လျက် ပြုလေ့ရှိ၏၊ ကျင်ကြီး ကျင်ငယ် စွန့်ရာ၌ ဆင်ခြင်လျက်ပြုလေ့ရှိ၏၊ သွားရာ ရပ်ရာ ထိုင်ရာ အိပ်ရာ နိုးရာ ပြောရာ ဆိတ်ဆိတ်နေရာ၌ ဆင်ခြင်လျက်ပြုလေ့ရှိ၏၊ လုလင် ရဟန်းသည် ဤသို့လျှင် အောက်မေ့ခြင်း 'သတိ' ဆင်ခြင်ခြင်း 'သမ္ပဇဉ်' နှင့်ပြည့်စုံပေ၏။

၄၅၆။ လုလင် ရဟန်းသည် အဘယ်သို့လျှင် ရောင့်ရဲလွယ်သနည်း။ လုလင် ဤသာသနာတော်၌ရဟန်းသည် ကိုယ်ကို မျှတစေနိုင်ရုံသော သင်္ကန်းဖြင့်, ဝမ်းကို မျှတစေနိုင်ရုံသော ဆွမ်းဖြင့် ရောင့်ရဲ၏၊ ထိုရဟန်းသည် သွားလေရာရာသို့ (ကိုယ်နှင့် အတူပါမြဲ ပရိက္ခရာမျှသာရှိသဖြင့်) တစ်ပါတည်း ယူပြီးဖြစ်၍သာလျှင် သွား၏၊ လုလင် အတောင်ရှိသော

ၜက်သည် ပျံ့လေရာရာသို့ မိမိအတောင်သာ ဝန်ရှိသည်ဖြစ်၍ပျံ့သကဲ့သို့၊ လုလင် ဤအတူ ရဟန်းသည် ကိုယ်ကို မျှတစေနိုင်ရုံသော သက်နှံးဖြင့် ဝမ်းကို မျှတစေနိုင်ရုံသော ဆွမ်းဖြင့် ရောင့်ရဲ၏၊ ထိုရဟန်းသည် သွားလေရာရာသို့ (ကိုယ်နှင့် အတူပါမြဲ ပရိက္ခရာမျှသာ ရှိသဖြင့်) တစ်ပါတည်း ယူပြီး ဖြစ်၍သာလျှင် သွား၏၊ လုလင် ရဟန်းသည်ဤသို့လျှင် ရောင့်ရဲလွယ်ပေ၏။

၄၅၇။ ထိုရဟန်းသည် ဤမြတ်သော သီလကွန္ဓာ 'သီလအစု' နှင့်လည်း ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ ဤမြတ် သောဣန္ဒြေစောင့်စည်းခြင်းနှင့်လည်း ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ ဤမြတ်သော အောက်မေ့ခြင်း 'သတိ' ဆင်ခြင်ခြင်း 'သမ္ပဇဉ်' နှင့်လည်း ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ ဤမြတ်သော ရောင့်ရဲခြင်းနှင့်လည်း ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ တော၊ သစ်ပင်ရင်း၊ တောင်၊ ချောက်၊ တောင်ခေါင်း၊ သင်းချိုင်း၊ တောအုပ်၊ လွင်ပြင်၊ ကောက်ရိုးပုံ၊ ဆိတ်ငြိမ် သော ကျောင်းအိပ်ရာနေရာကို မှီဝဲ၏။ ထိုရဟန်းသည် ဆွမ်းခံရာမှ ပြန်ခဲ့၍ ဆွမ်းစားပြီးနောက်ထက်ဝယ် ဖွဲ့ခွေပြီးလျှင် ကိုယ်ကို ဖြောင့်မတ်စွာ ထား၍ ကမ္မဋ္ဌာန်းသို့ ရှေးရှု သတိကို ဖြစ်စေလျက်ထိုင်၏။

၄၅၈။ ထိုရဟန်းသည် (ဥပါဒါနကွန္ဓာငါးပါးဟူသော) လောကဌ် လိုချင်တပ်မက်ခြင်း 'အဘိဇ္ဈာ' ကို ပယ်၍လိုချင်တပ်မက်ခြင်း 'အဘိဇ္ဈာ' ကင်းသော စိတ်ဖြင့် နေ၏၊ လိုချင်တပ်မက်ခြင်း 'အဘိဇ္ဈာ' မှ စိတ်ကိုစင်ကြယ်စေ၏၊ ပျက်စီးစေလိုသော ဒေါသကို ပယ်၍ မပျက်စီးစေလိုသော စိတ်ရှိသည် ဖြစ်၍ ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့၏ အစီးအပွားကို လိုလားလျက် နေ၏၊ ပျက်စီးစေလိုသော ဒေါသမှ စိတ်ကို စင်ကြယ်စေ၏၊ လေးလံ ထိုင်းမှိုင်းခြင်း 'ထိန မိဒ္ဓ' ကို ပယ်၍ လေးလံထိုင်းမှိုင်းခြင်း 'ထိနမိဒ္ဓ' မှ ကင်းသည် ဖြစ်၍အောက်မေ့ဆင်ခြင်လျက် အလင်းရောင်ကို မှတ်ခြင်းရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏၊ လေးလံထိုင်းမှိုင်းခြင်း 'ထိနမိဒ္ဓ' မှ စိတ်ကို စင်ကြယ်စေ၏၊ ပျံ့လွင့်ခြင်း 'ဥဒ္ဓစ္စ' နောင်တတစ်ဖန် ပူပန်ခြင်း 'ကုက္ကုစ္စ' ကို ပယ်၍ မိမိသန္တာန်၌ ငြိမ်းအေးသော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍မပျံ့လွင့်သည် ဖြစ်၍ နေ၏၊ ပျံ့လွင့်ခြင်း 'ဥဒ္ဓစ္စ' နောင်တတစ်ဖန် ပူပန်ခြင်း 'ကုက္ကုစ္စ' မှစိတ်ကို စင်ကြယ်စေ၏၊ ယုံမှားခြင်း 'ဝိစိကိစ္ဆာ' ကို ပယ်၍ ယုံမှားခြင်း 'ဝိစိကိစ္ဆာ' ကို လွန်မြောက်သည်ဖြစ်၍ ကုသိုလ်တရားတို့၌ သို့လော သို့လော မရှိသည် ဖြစ်၍နေ၏၊ ယုံမှားခြင်း 'ဝိစိကိစ္ဆာ' မှ စိတ်ကိုစင်ကြယ်စေ၏။

၄၅၉။ လုလင် ဥပမာသော်ကား ယောဂျားသည် ကြွေးယူ၍ အလုပ်တို့ကို လုပ်ကိုင်ရာ၏၊ ထိုသူ၏အလုပ်တို့သည် ဖွံ့ဖြိုးကုန်ရာ၏၊ ထိုသူသည် အဟောင်းဖြစ်သော ကြွေးရင်းတို့ကိုလည်း ဆပ်ရာ၏၊ ထိုသူ အား သားမယားကျွေးမွေးရန် အလို့ငှါ အမြတ်လည်း ကျန်ရာ၏၊ ထိုသူအား ဤသို့ အကြံဖြစ်ရာ၏ –

"ငါသည် ရှေးက ကြွေးယူ၍ အလုပ်တို့ကို လုပ်ကိုင်ခဲ့၏၊ ထိုငါ၏ အလုပ်တို့သည် ဖွံ့ဖြိုးခဲ့ကုန်၏၊ ငါသည် အဟောင်းဖြစ်သော ကြွေးရင်းတို့ကိုလည်း ဆပ်ခဲ့ရ၏၊ ငါ့အား သားမယားကျွေးမွေးရန် အလို့ငှါအမြတ်လည်း ကျန်သေး၏"ဟု အကြံ ဖြစ်ရာ၏။

ထိုသူသည် ထို (ကြွေးကင်းခြင်း) အကြောင်းကြောင့် ဝမ်းမြောက်ခြင်းကို ရရာ၏၊ ဝမ်းသာခြင်းသို့ရောက်ရာ၏။

၄၆၀။ လုလင် ဥပမာ တစ်မျိုးသော်ကား အနာရောဂါရှိသော ဆင်းရဲနှိပ်စက်ခံရသော ပြင်းစွာမကျန်းမာသော ယောဂျားသည် ရှိရာ၏၊ ထိုသူ၌ ထမင်းကိုလည်း စားလိုစိတ်မရှိရာ၊

ထိုသူ၏ ကိုယ်၌အားလည်း မရှိရာ၊ ထိုသူသည် နောင်အခါ၌ ထိုအနာရောဂါမှ လွတ်ရာ၏၊ ထိုသူသည် ထမင်းကိုလည်းစားလိုစိတ် ရှိရာ၏၊ ထိုသူ၏ ကိုယ်၌ အားလည်း ရှိရာ၏၊ ထိုသူအား ဤသို့ အကြံဖြစ်ရာ၏ –

"ငါသည် ရှေး၌ အနာရောဂါရှိသော ဆင်းရဲနှိပ်စက်ခံရသော ပြင်းစွာ မကျန်းမာသောသူ ဖြစ်ခဲ့၏၊ ငါ၌ထမင်းကိုလည်း စားလိုစိတ် မရှိခဲ့၊ ငါ၏ ကိုယ်၌ အားလည်း မရှိခဲ့၊ ထိုငါသည် ယခုအခါထိုအနာရောဂါမှ လွတ်ခဲ့၏၊ ငါ၌ ထမင်းကိုလည်း စားလိုစိတ် ရှိ၏၊ ငါ၏ ကိုယ်၌ အားလည်း ရှိ၏"ဟုအကြံ ဖြစ်ရာ၏။

ထိုသူသည် ထို (အနာကင်းခြင်း) အကြောင်းကြောင့် ဝမ်းမြောက်ခြင်းကို ရရာ၏၊ ဝမ်းသာခြင်းသို့ရောက်ရာ၏။

၄၆၁။ လုလင် ဥပမာ တစ်မျိုးသော်ကား နောင်အိမ်၌ နောင်ဖွဲ့ခံရသော ယောကျ်ားသည် ရှိရာ၏၊ ထိုသူသည် နောင်အခါ၌ ထိုနောင်အိမ်မှ ဘေးကင်းလျက် ချမ်းသာစွာ လွတ်ရာ၏၊ ထိုသူအား စည်းစိမ်လည်း အနည်းငယ်မျှ ပျက်စီးခြင်း မရှိရာ၊ ထိုသူအား ဤသို့ အကြံဖြစ်ရာ၏ –

"ငါသည် ရှေးက နောင်အိမ်၌ နောင်ဖွဲ့ခံခဲ့ရ၏၊ ထိုငါသည် ယခုအခါ ထိုနောင်အိမ်မှ ဘေးကင်း လျက်ချမ်းသာစွာ လွတ်ခဲ့ရ၏၊ ငါ့အား စည်းစိမ်လည်း အနည်းငယ်မျှ ပျက်စီးခြင်း မရှိ"ဟု အကြံဖြစ်ရာ၏။

ထိုသူသည် ထို (နောင်အိမ်မှလွတ်ခြင်း) အကြောင်းကြောင့် ဝမ်းမြောက်ခြင်းကို ရရာ၏၊ ဝမ်းသာခြင်း သို့ရောက်ရာ၏။

၄၆၂။ လုလင် ဥပမာတစ်မျိုးသော်ကား (မိမိကိုယ်ကို) မိမိ မစိုးပိုင်သော သူတစ်ပါးတို့ စိုးပိုင်သောအလိုရှိရာသို့ မသွားနိုင်သော ကျွန်ယောကျ်ားသည် ရှိရာ၏၊ ထိုသူသည် နောင်အခါ၌ ထိုကျွန်အဖြစ်မှလွတ်ရာ၏၊ (မိမိကိုယ်ကို) မိမိ စိုးပိုင်သော သူတစ်ပါးတို့ မစိုးပိုင်သော အလိုရှိရာသို့ သွားနိုင်သောလွတ်လပ်သူ ဖြစ်ရာ၏၊ ထိုသူအား ဤသို့ အကြံဖြစ်ရာ၏ –

"ငါသည် ရှေးက (မိမိကိုယ်ကို) မိမိ မစိုးပိုင်သော သူတစ်ပါးတို့ စိုးပိုင်သော အလိုရှိရာသို့မသွားနိုင်သော ကျွန်ဖြစ်ခဲ့၏၊ ထိုငါသည် ယခု ထိုကျွန်အဖြစ်မှ လွတ်ခဲ့၏၊ (မိမိကိုယ်ကို) မိမိ စိုးပိုင်သောသူတစ်ပါးတို့ မစိုးပိုင်သော အလိုရှိရာသို့ သွားနိုင်သော လွတ်လပ်သူ ဖြစ်၏"ဟု အကြံဖြစ်ရာ၏။

ထိုသူသည် ထို (လွတ်လပ်သူ ဖြစ်ခြင်း) အကြောင်းကြောင့် ဝမ်းမြောက်ခြင်းကို ရရာ၏၊ ဝမ်းသာခြင်းသို့ ရောက်ရာ၏။

၄၆၃။ လုလင် ဥပမာ တစ်မျိုးသော်ကား ယောကျ်ားသည် အစာခေါင်းပါးသော ဘေးရန်ရှိသောရှည်ဝေးသော ခရီးခဲကို ဥစ္စာအသုံးအဆောင်နှင့်တကွ သွားရောက်၏၊ ထိုသူသည် နောင်အခါ၌ထိုခရီးခဲကို ချမ်းသာစွာ လွန်မြောက်၍ ငြိမ်းချမ်းသော ဘေးမရှိသော ရွာသို့ ရောက်ရာ၏။ ထိုသူအားဤသို့ အကြံ ဖြစ်ရာ၏ –

"ငါသည် ရှေးက အစာခေါင်းပါးသော ဘေးရန်ရှိသော ရှည်ဝေးသော ခရီးခဲကို ဥစ္စာအသုံး အဆောင်နှင့်တကွ သွားခဲ့၏၊ ထိုငါသည် ယခုအခါ ထိုခရီးခဲကို ချမ်းသာစွာ လွန်မြောက်၍ ငြိမ်းချမ်းသောဘေးမရှိသော ရွာသို့ ရောက်၏"ဟု အကြံဖြစ်ရာ၏။

ထိုသူသည် ထို (ငြိမ်းချမ်းရာသို့ ရောက်ခြင်း) အကြောင်းကြောင့် ဝမ်းမြောက်ခြင်းကို ရရာ၏၊ ဝမ်းသာခြင်းသို့ ရောက်ရာ၏။

၄၆၄။ လုလင် ဤအတူ ရဟန်းသည် ကြွေးကဲ့သို့ အနာရောဂါကဲ့သို့ နှောင်အိမ်ကဲ့သို့ ကျွန်အဖြစ်ကဲ့သို့ ရှည်ဝေးသော ခရီးခဲကဲ့သို့ မိမိ၌ မပယ်ရသေးကုန်သော ဤအပိတ်အပင် 'နီဝရဏ' တရား ငါးပါးတို့ကို ကောင်းစွာ မြင်၏။

၄၆၅။ လုလင် ကြွေးကင်းခြင်းကဲ့သို့ အနာရောဂါကင်းခြင်းကဲ့သို့ နှောင်အိမ်မှ လွတ်ခြင်းကဲ့သို့လွတ်လပ်သူဖြစ်ခြင်းကဲ့သို့ ငြိမ်းချမ်းရာအရပ်သို့ ရောက်ခြင်းကဲ့သို့ လုလင် ဤအတူ ရဟန်းသည် မိမိ၌ဤအပိတ်အပင် 'နီဝရဏ' တရားငါးပါးတို့ကို ပယ်ပြီးဖြစ်သည်ကို ကောင်းစွာ မြင်၏။

၄၆၆။ မိမိ၌ ဤအပိတ်အပင် 'နီဝရဏ' တရားငါးပါး ပယ်ပြီးဖြစ်သည်ကို ကောင်းစွာမြင်သောထိုရဟန်းအား ဝမ်းမြောက်ခြင်းသည် ဖြစ်၏၊ ဝမ်းမြောက်သော ရဟန်းအား နှစ်သိမ့်ခြင်း 'ပီတိ' သည် ဖြစ်၏၊ နှစ်သိမ့်သော စိတ်ရှိသော ရဟန်း၏ ကိုယ်သည် ငြိမ်းအေး၏၊ ငြိမ်းအေးသော ကိုယ်ရှိသော ရဟန်းသည် ချမ်းသာကို ခံစား၏၊ ချမ်းသာသော ရဟန်း၏ စိတ်သည် တည်ကြည်၏။

ပဌမဈာန်

၄၆၇။ ထို (ရဟန်း) သည် ကာမဂုဏ်တို့မှ ကင်းဆိတ်၍သာလျှင် အကုသိုလ်တရားတို့မှ ကင်းဆိတ်၍သာလျှင် ကြံစည်ခြင်း 'ဝိတက်' နှင့် တကွဖြစ်သော သုံးသပ်ဆင်ခြင်ခြင်း 'ဝိစာရ' နှင့် တကွဖြစ်သော 'နီဝရဏ' ကင်းဆိတ်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်ခြင်း 'ပီတိ' ချမ်းသာခြင်း 'သုခ' ရှိသော ပဌမဈာန်သို့ရောက်၍ နေ၏၊ ထို (ရဟန်း) သည် ဤကိုယ်ကိုပင်လျှင် 'နီဝရဏ' ကင်းဆိတ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သောနှစ်သိမ့်ခြင်း 'ပီတိ' ချမ်းသာခြင်း 'သုခ' ဖြင့် စိုစွတ်စေ၏၊ အလုံးစုံစိုစွတ်စေ၏၊ ပြည့်စေ၏၊ ပျံ့နှံ့စေ၏၊ 'နီဝရဏ' ကင်းဆိတ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်ခြင်း 'ပီတိ' ချမ်းသာခြင်း 'သုခ' ဖြင့် ထိုရဟန်း၏တစ်ကိုယ်လုံး၌ မပျံ့နှံ့သောနေရာ အနည်းငယ်မျှ မရှိ။

လုလင် ဥပမာသော်ကား ကျွမ်းကျင်သော ရေချိုးပေးသူသည်လည်းကောင်း ရေချိုးပေးသူ၏တပည့်သည်လည်းကောင်း ကြေးခွက်၌ ရေချိုးကသယ်မှုန့်တို့ကို ဖြူးပြီးလျှင် ရေဖြင့် ဖျန်းလျက်ဖျန်းလျက် အခဲပြုရာ၏၊ ထိုရေချိုးကသယ်မှုန့်သည် အစေးဖြင့် စိမ့်ဝင်လျက် ရှိရာ၏၊ အစေးဖြင့်ဖွဲ့စည်းလျက် ရှိရာ၏၊ အတွင်းအပြင်၌ အစေးဖြင့် ပျံ့နှံ့လျက် ရှိရာ၏၊ ယိုကျခြင်းသည် မရှိရာ။

လုလင် ဤအတူ ရဟန်းသည် ဤကိုယ်ကိုပင်လျှင် 'နီဝရဏ' ကင်းဆိတ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သောနှစ်သိမ့်ခြင်း 'ပီတိ' ချမ်းသာခြင်း 'သုခ' ဖြင့် စိုစွတ်စေ၏၊ အလုံးစုံ စိုစွတ်စေ၏၊

ပြည့်စေ၏၊ ပျံ့နှံ့စေ၏၊ 'နီဝရဏ' ကင်းဆိတ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်ခြင်း 'ပီတိ' ချမ်းသာခြင်း 'သုခ' ဖြင့် ထိုရဟန်း၏ တစ်ကိုယ်လုံး၌ မပျံ့နှံ့သော နေရာ အနည်းငယ်မျှ မရှိ။

လုလင် ရဟန်းသည် ကာမဂုဏ်တို့မှ ကင်းဆိတ်၍သာလျှင် အကုသိုလ်တရားတို့မှ ကင်းဆိတ်၍သာလျှင် ကြံစည်ခြင်း 'ဝိတက်' နှင့် တကွဖြစ်သော သုံးသပ်ဆင်ခြင်ခြင်း 'ဝိစာရ' နှင့် တကွဖြစ်သော 'နီဝရဏ' ကင်းဆိတ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်ခြင်း 'ပီတိ' ချမ်းသာခြင်း 'သုခ' ရှိသော အကြင်ပဌမဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏၊ ထိုရဟန်းသည် ဤကိုယ်ကိုပင်လျှင် 'နီဝရဏ' ဆိတ်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သောနှစ်သိမ့်ခြင်း 'ပီတိ' ချမ်းသာခြင်း 'သုခ' ဖြင့် စိုစွတ်စေ၏၊ အလုံးစုံစိုစွတ်စေ၏၊ ပြည့်စေ၏၊ ပျံ့နှံ့စေ၏၊ 'နီဝရဏ' ကင်းဆိတ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်ခြင်း 'ပီတိ' ချမ်းသာခြင်း 'သုခ' ဖြင့် ထိုရဟန်း၏ တစ်ကိုယ်လုံး၌ မပျံ့နှံ့သောနေရာ အနည်းငယ်မျှ မရှိ၊ ဤ (ပဌမဈာန်) သည်လည်း ထိုရဟန်း၏ သမာဓိပေတည်း။

ဒုတိယဈာန်

၄၆၈။ လုလင် တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ရဟန်းသည် ဝိတက် ဝိစာရ ငြိမ်းခြင်းကြောင့် မိမိသန္တာန်၌စိတ်ကို ကြည်လင်စေတတ်သော၊ စိတ်တည်ကြည်ခြင်း 'သမာဓိ' ကို ဖြစ်ပွားစေတတ်သော၊ ကြံစည်ခြင်း 'ဝိတက်' မရှိသော သုံးသပ်ခြင်း 'ဝိစာရ' မရှိသော၊ တည်ကြည်ခြင်း 'သမာဓိ' ကြောင့်ဖြစ်သော၊ နှစ်သိမ့်ခြင်း 'ပီတိ' ချမ်းသာခြင်း 'သုခ' ရှိသော ဒုတိယဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏၊ ထိုရဟန်းသည် ဤကိုယ်ကို ပင်လျှင်တည်ကြည်ခြင်း 'သမာဓိ' ကြောင့် ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်ခြင်း 'ပီတိ' ချမ်းသာခြင်း 'သုခ' ဖြင့် စိုစွတ်စေ၏၊ အလုံးစုံစိုစွတ်စေ၏၊ ပြည့်စေ၏၊ ပျံ့နှံ့စေ၏၊ တည်ကြည်ခြင်း 'သမာဓိ' ကြောင့်ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်ခြင်း 'ပီတိ' ချမ်းသာခြင်း 'သုခ' ဖြင့် ထိုရဟန်း၏ တစ်ကိုယ်လုံး၌ မပျံ့နှံ့သောနေရာ အနည်းငယ်မျှ မရှိ။

လုလင် ဥပမာသော်ကား နက်စွာသော စိမ့်ရေရှိသော ရေအိုင်သည် ရှိရာ၏၊ ထိုရေအိုင်၏ အရှေ့အရပ်၌လည်း ရေဝင်ပေါက်မရှိရာ၊ တောင်အရပ်၌လည်း ရေဝင်ပေါက်မရှိရာ၊ အနောက်အရပ်၌လည်းရေဝင် ပေါက် မရှိရာ၊ မြောက်အရပ်၌လည်း ရေဝင်ပေါက် မရှိရာ၊ မိုးသည်လည်း အချိန်မှန်မှန်သည်းထန်စွာ ရွာသွန်းခြင်း မရှိရာ၊ သို့သော်လည်း ထိုရေအိုင်မှ အေးမြသော ရေယဉ်သည် စိမ့်ထွက်၍ထိုရေအိုင်ကို ပင်လျှင် အေးမြသော ရေဖြင့် စိုစွတ်စေရာ၏၊ အလုံးစုံ စိုစွတ်စေရာ၏၊ ပြည့်စေရာ၏၊ ပျံ့နှံ့စေရာ၏၊ အေးမြသော ရေဖြင့် ထိုရေအိုင် တစ်ခုလုံး၌ မပျံ့နှံ့သောနေရာ အနည်းငယ်မျှ မရှိရာ။

လုလင် ဤအတူ ရဟန်းသည် ဤကိုယ်ကိုပင်လျှင်။ပ။

လုလင် ရဟန်းသည် ဝိတက်ဝိစာရငြိမ်းခြင်းကြောင်။ပ။ အကြင်ဒုတိယဈာန်သို့ ရောက်၍နေ၏၊ ထိုရဟန်းသည် ဤကိုယ်ကိုပင်လျှင် တည်ကြည်ခြင်း 'သမာဓိ' ကြောင့် ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်ခြင်း 'ပီတိ' ချမ်းသာခြင်း 'သုခ' ဖြင့် စိုစွတ်စေ၏၊ အလုံးစုံစိုစွတ်စေ၏၊ ပြည့်စေ၏၊ ပျံ့နှံ့စေ၏၊ တည်ကြည်ခြင်း 'သမာဓိ' ကြောင့်ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်ခြင်း 'ပီတိ' ချမ်းသာခြင်း 'သုခ'

ဖြင့် ထိုရဟန်း၏ တစ်ကိုယ်လုံး၌ မပျံ့နှံ့သော နေရာ အနည်းငယ်မျှ မရှိ၊ ဤ (ဒုတိယဈာန်) သည်လည်း ထိုရဟန်း၏ သမာဓိပေတည်း။

တတိယဈာန်

၄ဖဇ။ လုလင် တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ရဟန်းသည် နှစ်သိမ့်ခြင်း 'ပီတိ' ကိုလည်း မတပ်မက်ခြင်းကြောင့်သတိ သမ္မဇဉ်နှင့် ပြည့်စုံသည် ဖြစ်၍ လျစ်လျူရှုလျက် နေ၏၊ ချမ်းသာခြင်း 'သုခ' ကိုလည်း ကိုယ်ဖြင့်ခံစား၏၊ အကြင် တတိယဈာန်ကြောင့် ထိုသူကို 'လျစ်လျူရှုသူ သတိရှိသူ ချမ်းသာစွာ နေလေ့ရှိသူ'ဟုအရိယာ (ပုဂ္ဂိုလ်) တို့သည် ပြောကြားကုန်၏၊ (ရဟန်းသည်) ထိုတတိယဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏၊ ထိုရဟန်းသည် ဤကိုယ်ကိုပင်လျှင် နှစ်သိမ့်ခြင်း 'ပီတိ' ကင်းသော ချမ်းသာခြင်း 'သုခ' ဖြင့် စိုစွတ်စေ၏၊ အလုံးစုံ စိုစွတ်စေ၏၊ ပြည့်စေ၏၊ ပျံ့နှံ့စေ၏၊ နှစ်သိမ့်ခြင်း 'ပီတိ' ကင်းသော ချမ်းသာခြင်း 'သုခ' ဖြင့်ထိုရဟန်း၏ တစ်ကိုယ်လုံး၌ မပျံ့နှံ့သော နေရာ အနည်းငယ်မျှ မရှိ။

လုလင် ဥပမာသော်ကား ဥပွလ[1]ကြာတောင်၌လည်းကောင်း၊ ပဒုမ္မာကြာတောင်၌လည်းကောင်း၊ ပုဏ္ဏရိက်ကြာတောင်၌လည်းကောင်း၊ ဥပွလကြာအချို့တို့သည်လည်းကောင်း၊ ပဒုမ္မာကြာ အချို့တို့သည်လည်းကောင်း၊ ပုဏ္ဏရိက်ကြာ အချို့တို့သည်လည်းကောင်း ရေ၌ ပေါက်ကုန်၏၊ ရေ၌ ကြီးပွားကုန်၏၊ ရေမှ မပေါ်ထွက် သေးကုန်၊ ရေထဲ၌ မြုပ်၍ ဖွံ့ဖြိုးကုန်၏၊ ထိုကြာတို့သည် အဖျား အရင်းတိုင်အောင်အေးမြသော ရေဖြင့် စိုစွတ်ကုန်၏၊ အလုံးစုံ စိုစွတ်ကုန်၏၊ ပြည့်ကုန်၏၊ ပျံ့နှံ့ကုန်၏၊ ထိုဥပွလကြာပဒုမ္မာကြာ ပုဏ္ဏရိက်ကြာ တို့၏ အစိတ်အပိုင်း အလုံးစုံ၌ အေးမြသော ရေဖြင့် မပျံ့နှံ့သော နေရာအနည်းငယ်မျှ မရှိရာ။

လုလင် ဤအတူ ရဟန်းသည် ဤကိုယ်ကိုပင်လျှင်။ပ။

လုလင် ရဟန်းသည် နှစ်သိမ့်ခြင်း 'ပီတိ' ကိုလည်း မတပ်မက်ခြင်းကြောင်။ပ။ အကြင်တတိယဈာန် သို့ရောက်၍ နေ၏၊ ထိုရဟန်းသည် ဤ ကိုယ်ကိုပင်လျှင် နှစ်သိမ့်ခြင်း 'ပီတိ' ကင်းသော ချမ်းသာခြင်း 'သုခ' ဖြင့် စိုစွတ်စေ၏၊ အလုံးစုံစိုစွတ်စေ၏၊ ပြည့်စေ၏၊ ပျံ့နှံ့စေ၏၊ နှစ်သိမ့်ခြင်း 'ပီတိ' ကင်းသောချမ်းသာခြင်း 'သုခ' ဖြင့် ထိုရဟန်း၏ တစ်ကိုယ်လုံး၌ မပျံ့နှံ့သော နေရာအနည်းငယ်မျှ မရှိ၊ ဤ (တတိယဈာန်) သည်လည်း ထိုရဟန်း၏ သမာဓိပေတည်း။

---

[1]။ ဥပွလ=ကြာဖြူ ကြာနီ ကြာညိ။

♣

စတုတ္ထဈာန်

၄ဂဝ။ လုလင် တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ရဟန်းသည် ချမ်းသာ ဆင်းရဲကို ပယ်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ရှေးဦးကပင်လျှင် ဝမ်းသာခြင်း နှလုံးမသာခြင်းတို့၏

ချုပ်နှင့်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း ဆင်းရဲ ချမ်းသာမရှိသော လျစ်လျူရှုမှု 'ဥပေက္ခာ' ကြောင့်ဖြစ်သည့် သတိ၏စင်ကြယ်ခြင်းရှိသော စတုတ္ထဈာန်သို့ ရောက်၍နေ၏၊ ထိုရဟန်းသည် ဤကိုယ်ကိုပင်လျှင် သန့်ရှင်းဖြူစင်သော စိတ်ဖြင့် ပျံ့နှံ့စေ၏၊ ထိုရဟန်း၏တစ်ကိုယ်လုံး၌ သန့်ရှင်းဖြူစင်သော စိတ်ဖြင့် မပျံ့နှံ့သောနေရာ အနည်းငယ်မျှ မရှိ။

လုလင် ဥပမာသော်ကား ယောကျ်ားသည် ဖြူစင်သောအဝတ်ဖြင့် ဦးခေါင်းနှင့်တကွ (တစ်ကိုယ်လုံး) ခြုံ၍ ထိုင်နေသည်ရှိသော် ထိုယောကျ်ား၏ တစ်ကိုယ်လုံး၌ ဖြူသော အဝတ်ဖြင့် မပျံ့နှံ့သော နေရာအနည်းငယ်မျှ မရှိရာ။

လုလင် ဤအတူ ရဟန်းသည် ဤကိုယ်ကိုပင်လျှင်။ပ။

လုလင် ရဟန်းသည် ချမ်းသာ ဆင်းရဲကို ပယ်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ရှေးဦးကပင်လျှင် ဝမ်းသာခြင်း နှလုံးမသာခြင်းတို့၏ ချုပ်နှင့်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း ဆင်းရဲ ချမ်းသာမရှိသော လျစ်လျူရှုမှု 'ဥပေက္ခာ' ကြောင့်ဖြစ်သည့် သတိ၏ စင်ကြယ်ခြင်းရှိသော အကြင်စတုတ္ထဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏၊ ထိုရဟန်းသည် ဤကိုယ်ကိုပင်လျှင် သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သော စိတ်ဖြင့် ပျံ့နှံ့စေ၍ နေ၏၊ ထိုရဟန်း၏တစ်ကိုယ်လုံး၌ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သော စိတ်ဖြင့် မပျံ့နှံ့သောနေရာ အနည်းငယ်မျှ မရှိ၊ ဤ (စတုတ္ထဈာန်) သည်လည်း ထိုရဟန်း၏ သမာဓိပေတည်း။

၄၇။ လုလင် ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် အကြင် (သမာဓိကွန္ဓာ) ကို ချီးကျူးလေ့ရှိတော်မူ၏၊ အကြင် (သမာဓိကွန္ဓာ) ၌လည်း[1] ဤလူအပေါင်းကို ဆောက်တည်စေတော်မူ၏၊ သက်ဝင်စေတော်မူ၏၊ တည်စေတော်မူ၏၊ ထိုမြတ်သော သမာဓိကွန္ဓာကား ဤသည်ပင်တည်း၊ သို့ရာတွင် ဤ (သာသနာတော်) ၌ (ဤသမာဓိ ကွန္ဓာထက်) လွန်သော ပြုဖွယ်ကိစ္စသည်ကား ရှိသေးသည်သာတည်း။

အံ့ဖွယ်ရှိပါပေစွ အသျှင်အာနန္ဒာ၊ မဖြစ်ဖူးမြဲဖြစ်ပါပေစွ အသျှင်အာနန္ဒာ၊ အသျှင်အာနန္ဒာ ထိုမြတ် သောသမာဓိကွန္ဓာသည် မပြည့်စုံသည်မဟုတ် ပြည့်စုံပါပေ၏၊ အသျှင်အာနန္ဒာ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ပြည့်စုံသော မြတ်သော သမာဓိကွန္ဓာကို ဤ (သာသနာတော်) မှ အပ တစ်ပါးသောသမဏဗြာဟ္မဏတို့၌မမြင် (မတွေ့) ရပါ၊ အသျှင်အာနန္ဒာ ဤသို့ပြည့်စုံသော မြတ်သော သမာဓိကွန္ဓာကိုဤ (သာသနာတော်) မှ အပ တစ်ပါးသောသမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် မိမိ (တို့သန္တာန်) ၌မြင် (တွေ့) ကုန်ငြားအံ၊ ထိုသူတို့သည် ထိုမျှလောက်ဖြင့်သာလျှင် ဝမ်းမြောက် ကျေနပ်နေကုန်ရာ၏၊ "ဤမျှလောက်ဖြင့် ပြည့်စုံပြီ၊ ဤမျှ လောက်ဖြင့် (ပြုဖွယ်ကိစ္စကို) ပြုပြီးပြီ၊ ငါတို့သည် ရဟန်းဖြစ်ကျိုးကိုရပြီ၊ (ဤသမာဓိကွန္ဓာထက်) လွန်သော တစ်စုံတစ်ခုသော ပြုဖွယ်ကိစ္စသည် ငါတို့အား မရှိတော့ပြီ"ဟုဝမ်းမြောက် ကျေနပ်နေကုန် ရာ၏၊ ထိုသို့ဖြစ်ပါလျက် အသျှင်အာနန္ဒာသည် ဤသာသနာတော်၌ဤ (သမာဓိကွန္ဓာ) ထက် လွန်သော ပြုဖွယ်ကိစ္စသည်ကား ရှိသေးသည်သာတည်းဟု မိန့်တော်မူဘိ၏။

---

[1] ပါဠိ၌ 'ယတ္ထ'ဟု ရှိသင့်သည့်အတိုင်း ပြန်ဆိုထားသည်။

♣

ပညာအစု

၄၇၂။ အသျှင်အာနန္ဒာ ထိုအသျှင်ဂေါတမသည် အကြင် (ပညာကွန်ရှာ) ကို ချီးကျူးလေ့ရှိ၏၊ အကြင် (ပညာကွန်ရှာ) ၌လည်း ဤလူအပေါင်းကို ဆောက်တည်စေ၏၊ သက်ဝင်စေ၏၊ တည်စေ၏၊ ထို မြတ်သောပညာကွန်ရှာကား အဘယ်ပါနည်း။

ဝိပဿနာဉာဏ်

ဤသို့ တည်ကြည်သော စိတ်သည် စင်ကြယ်လတ်သော် ဖြူစင်လတ်သော် ညစ်ကြေးမရှိလတ်သော်ညစ်ညူးခြင်းကင်းလတ်သော် နူးညံ့လတ်သော် ပြုခြင်းငှါ သင့်လျော်လတ်သော် တည်တံ့လတ်သော် မတုန်လှုပ်ခြင်းသို့ ရောက်လတ်သော် ထိုရဟန်းသည် (ဝိပဿနာ) ဉာဏ်အမြင်အလို့ငှါ စိတ်ကိုရှေးရှုပို့ဆောင်၏၊ ရှေးရှုညွှတ်စေ၏၊ ထိုရဟန်းသည် ဤသို့ သိ၏ –

"ငါ၏ ဤကိုယ်ကား ရူပ်ရှိ၏၊ မဟာဘုတ်လေးပါးအစုအဝေး ဖြစ်၏၊ မိဘတို့မှ ပေါက်ဖွား၏၊ ထမင်း မုန့်တို့ဖြင့် ကြီးပွား၏၊ မမြဲခြင်း ပွတ်သပ်ပေးရခြင်း ဆုပ်နယ်ပေးရခြင်း ပြိုကွဲခြင်း ပျက်စီးခြင်းသဘော ရှိ၏၊ ငါ၏ ဤဝိညာဉ်သည်လည်း ဤ (ကိုယ်) ၌ မှီတွယ်၏၊ ဤ (ကိုယ်) ၌ဆက်စပ်၏"ဟု သိ၏။

လုလင် ဥပမာသော်ကား အလွန်တောက်ပသော အမျိုးမှန်သော ရှစ်မြှောင့်ရှိသော ကောင်းစွာ ပြုပြင်ပြီးဖြစ်သော အရည်ကောင်းသော အထူးကြည်လင်သော နောက်ကျကောင်းသော (သွေးခြင်းဖောက်ခြင်းစသော) အခြင်းအရာအားလုံးနှင့် ပြည့်စုံသော ဝေဠုရိယ ကြောင်မျက်ရွဲရတနာသည် ရှိရာ၏၊ ထို (ဝေဠုရိယ ကြောင်မျက်ရွဲရတနာ) ၌ ညိုသော ချည်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဝါသော ချည်ကိုသော်လည်း ကောင်း၊ နီသော ချည်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဖြူသော ချည်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဝါဖျော့သော ချည်ကိုသော်လည်းကောင်း တပ်ထားရာ၏၊ ထို (ဝေဠုရိယကြောင်မျက်ရွဲရတနာ) ကို မျက်စိအမြင်ရှိသောယောကျ်ားသည် လက်၌ တင်ထား၍ (ဤသို့) ဆင်ခြင်ရာ၏ –

"ဤ (ဝေဠုရိယ ကြောင်မျက်ရွဲရတနာ) သည် အလွန်တောက်ပ၏၊ အမျိုးမှန်၏၊ ရှစ်မြှောင့်ရှိ၏၊ ကောင်းစွာ ပြုပြင်ပြီးဖြစ်၏၊ အရည်ကောင်း၏၊ အထူးကြည်လင်၏၊ နောက်ကျကောင်း၏၊ (သွေးခြင်းဖောက်ခြင်း စသော အခြင်းအရာ) အားလုံးနှင့် ပြည့်စုံ၏၊ ထို (ဝေဠုရိယကြောင်မျက်ရွဲရတနာ) ၌ ဤညိုသော ချည်ကို တပ်ထား၏ ဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ ဤဝါသော ချည်ကို တပ်ထား၏ဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ ဤနီသော ချည်ကို တပ်ထား၏ ဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ ဤဖြူသော ချည်ကိုတပ်ထား၏ ဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ ဤဝါဖျော့သော ချည်ကို တပ်ထား၏ ဟူ၍သော်လည်းကောင်း" ဆင်ခြင်ရာ၏။

လုလင် ဤအတူ ဤသို့တည်ကြည်သော စိတ်သည် စင်ကြယ်လတ်သော် ဖြူစင်လတ်သော် ညစ်ကြေးမရှိလတ်သော် ညစ်ညူးခြင်း ကင်းလတ်သော် နူးညံ့လတ်သော် ပြုခြင်းငှါ သင့်လျော်လတ်သော်တည်တံ့လတ်သော် မတုန်မလှုပ်ခြင်းသို့ ရောက်လတ်သော် ရဟန်းသည် (ဝိပဿနာ) ဉာဏ်အမြင် အလို့ငှါစိတ်ကို ရှေးရှုပို့ဆောင်၏၊ ရှေးရှုညွှတ်စေ၏၊ ထိုရဟန်းသည် ဤသို့ သိ၏ –

“ငါ၏ ဤကိုယ်ကား ရုပ်ရှိ၏၊ မဟာဘုတ်လေးပါး အစုအဝေး ဖြစ်၏၊ မိဘတို့မှ ပေါက်ဖွား၏၊ ထမင်း မုန့်တို့ဖြင့် ကြီးပွား၏၊ မမြဲခြင်း ပွတ်သပ်ပေးရခြင်း ဆုပ်နယ်ပေးရခြင်း ပြိုကွဲခြင်း ပျက်စီးခြင်းသဘောရှိ၏၊ ငါ၏ ဤဝိညာဉ်သည်လည်း ဤ (ကိုယ်) ၌ မှီတွယ်၏၊ ဤ (ကိုယ်) ၌ ဆက်စပ်၏”ဟုသိ၏။

လုလင် ဤသို့တည်ကြည်သော စိတ်သည်။ပ။ မတုန်လှုပ်ခြင်းသို့ ရောက်လတ်သော် ရဟန်းသည်အကြင် (ဝိပဿနာ) ဉာဏ်အမြင်အလို့ငှါ စိတ်ကို ရှေးရှုပို့ဆောင်၏၊ ရှေးရှုညွတ်စေ၏၊ ထိုရဟန်းသည်။ပ။ဤ (ကိုယ်) ၌ ဆက်စပ်၏ဟု သိ၏၊ ဤ (ဝိပဿနာဉာဏ်အမြင်) သည်လည်း ထိုရဟန်း၏ ပညာပေတည်း။

၁။ သူငယ်နံ့ ပျောက်စေခြင်းငှါ ငယ်စဉ်က နံ့သာဖြင့် ပွတ်ပေးရခြင်းကို ဆိုသည်။

♣

မနောမယိဒ္ဓိဉာဏ်

၄၇၃။ ဤသို့တည်ကြည်သော စိတ်သည် စင်ကြယ်လတ်သော် ဖြူစင်လတ်သော် ညစ်ကြေးမရှိလတ်သော် ညစ်ညူးခြင်းကင်းလတ်သော် နူးညံ့လတ်သော် ပြုခြင်းငှါ သင့်လျော်လတ်သော် တည်တံ့လတ်သော်မတုန်လှုပ်ခြင်းသို့ ရောက်လတ်သော် ထို (ရဟန်း) သည် စိတ်ဖြင့် ပြီးသော ကိုယ်ကို ဖန်ဆင်းခြင်း ‘မနောမယိဒ္ဓိဉာဏ်’ အလို့ငှါ စိတ်ကို ရှေးရှုပို့ဆောင်၏၊ ရှေးရှုညွတ်စေ၏၊ ထို (ရဟန်း) သည် ဤ (မိမိ) ကိုယ်မှ တစ်ပါးသော ရုပ်ရှိသော စိတ်ဖြင့် ပြီးသော အင်္ဂါကြီးငယ် အလုံးစုံရှိသော ဣန္ဒြေမချို့တဲ့သော ကိုယ်ကိုဖန်ဆင်း၏။

လုလင် ဥပမာသော်ကား ယောက်ျားသည် ဖြူဆံမြက်မှ အညွန့်တံကို နှုတ်ရာ၏၊ ထို (ယောက်ျား) အားဤသို့ အကြံဖြစ်ရာ၏ –

“ဤကား ဖြူဆံမြက်တည်း၊ ဤကား အညွန့်တံတည်း၊ ဖြူဆံမြက်ကား တခြား, အညွန့်တံကားတခြားတည်း၊ ဖြူဆံမြက်မှသာလျှင် အညွန့်တံကို နှုတ်ထား၏”ဟု အကြံဖြစ်ရာ၏။

လုလင် ဥပမာ တစ်မျိုးသော်ကား ယောက်ျားသည် သန်လျက်ကို အအိမ်မှထုတ်ရာ၏၊ ထို (ယောက်ျား) အား ဤသို့ အကြံဖြစ်ရာ၏ –

“ဤကား သန်လျက်တည်း၊ ဤကား အအိမ်တည်း၊ သန်လျက်ကား တခြား, အအိမ်ကားတခြားတည်း၊ အအိမ်မှသာလျှင် သန်လျက်ကို ထုတ်ထား၏”ဟု အကြံဖြစ်ရာ၏။

လုလင် ဥပမာတစ်မျိုးသော်ကား ယောက်ျားသည် အရေခွံမှ မွှေကို ထုတ်ရာ၏၊ ထို (ယောက်ျား) အားဤသို့ အကြံ ဖြစ်ရာ၏ –

“ဤကား မွှေတည်း၊ ဤကား အရေခွံတည်း၊ မွှေကား တခြား, အရေခွံကား တခြားတည်း၊ အရေခွံမှသာလျှင် မွှေကို ထုတ်ထား၏”ဟု အကြံ ဖြစ်ရာ၏။

လုလင် ဤအတူသာလျှင် ရဟန်းသည်။ပ။ လုလင် ဤသို့ တည်ကြည်သော စိတ်သည် စင်ကြယ်လတ်သော် ဖြူစင်လတ်သော် ညစ်ကြေးမရှိလတ်သော် ညစ်ညူးခြင်းကင်းလတ်သော် နူးညံ့လတ်သော်ပြုခြင်းငှါ သင့် လျော်လတ်သော် တည်တံ့လတ်သော် မတုန်လှုပ်ခြင်းသို့ ရောက်လတ်သော် ရဟန်းသည်အကြင် စိတ်ဖြင့်ပြီးသော ကိုယ်ကို ဖန်ဆင်းခြင်း 'မနောမယိဒ္ဓိဘဏ်' အလို့ငှါ စိတ်ကို ရှေးရှုပို့ဆောင်၏၊ ရှေးရှု ညွှတ်စေ၏။ပ။ ဤ (မနောမယိဒ္ဓိဘဏ်) သည်လည်း ထိုရဟန်း၏ ပညာပေတည်း။

ဣဒ္ဓိဝိဓဘဏ်

၄၇၄။ ဤသို့ တည်ကြည်သော စိတ်သည် စင်ကြယ်လတ်သော် ဖြူစင်လတ်သော် ညစ်ကြေးမရှိလတ်သော် ညစ်ညူးခြင်း ကင်းလတ်သော် နူးညံ့လတ်သော် ပြုခြင်းငှါ သင့်လျော်လတ်သော် တည်တံ့လတ်သော် မတုန်လှုပ်ခြင်းသို့ ရောက်လတ်သော် ထို (ရဟန်း) သည် တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်း 'ဣဒ္ဓိဝိဓဘဏ်' အလို့ငှါ စိတ်ကို ရှေးရှုပို့ဆောင်၏၊ ရှေးရှုညွှတ်စေ၏၊ ထို (ရဟန်း) သည် များပြားသော တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းကို ပြီးစေ၏၊ တစ်ယောက်တည်း ဖြစ်လျက်လည်း အများဖြစ်သွား၏၊ အများဖြစ်လျက်လည်းတစ်ယောက်တည်း ဖြစ်လာ၏၊ ကိုယ်ထင်ရှား ဖြစ်စေ၏၊ ကိုယ်ပျောက်စေ၏၊ နံရံတစ်ဖက် တံတိုင်းတစ်ဖက် တောင်တစ်ဖက်သို့ မထိမငိုဘဲ ကောင်းကင်၌ကဲ့သို့ သွား၏၊ မြေ၌လည်း ငုပ်ခြင်းပေါ်ခြင်းကိုရေ၌ကဲ့သို့ ပြု၏၊ ရေ၌လည်း မကွဲစေဘဲ မြေ၌ကဲ့သို့ သွား၏၊ ကောင်းကင်၌လည်း ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေလျက်အတောင်ရှိသော ငှက်ကဲ့သို့ သွား၏၊ ဤသို့တန်ခိုးကြီးကုန်သော ဤသို့အာနုဘော်ကြီးကုန်သော ဤလနေ တို့ကိုလည်း လက်ဖြင့် သုံးသပ်၏၊ ဆုပ်ကိုင်၏၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်တိုင်အောင်လည်း ကိုယ်ကို (မိမိ) အလို အတိုင်း ဖြစ်စေ၏။

လုလင် ဥပမာသော်ကား ကျွမ်းကျင်သော အိုးထိန်းသည်သည်လည်းကောင်း၊ အိုးထိန်းသည်၏တပည့်သည်လည်းကောင်း မြေကို ညက်စွာ နယ်ပြီးလတ်သော် အလိုရှိရာ အိုးခွက်အမျိုးမျိုးကို ပြုလုပ်ရာ၏၊ ပြီးစေရာ၏။

လုလင် ဥပမာတစ်မျိုးသော်ကား ကျွမ်းကျင်သော ဆင်စွယ်ပန်းပုသည်သည်လည်းကောင်း၊ ဆင်စွယ်ပန်းပုသည်၏ တပည့်သည်လည်းကောင်း ဆင်စွယ်ကို ကောင်းစွာ ပြုပြင်ပြီးလတ်သော် အလိုရှိရာဆင်စွယ်ထည်ကို ပြုလုပ်ရာ၏၊ ပြီးစေရာ၏။

လုလင် ဥပမာတစ်မျိုးသော်ကား ကျွမ်းကျင်သော ရွှေပန်းထိမ်သည်သည်လည်းကောင်း၊ ရွှေပန်းထိမ်သည်၏ တပည့်သည်လည်းကောင်း ရွှေကို ကောင်းစွာ ပြုပြင်ပြီးလတ်သော် အလိုရှိရာ ရွှေထည်ကို ပြုလုပ်ရာ၏၊ ပြီးစေရာ၏။

လုလင် ဤအတူ ဤသို့ တည်ကြည်သော စိတ်သည် စင်ကြယ်လတ်သော် ဖြူစင်လတ်သော် ညစ်ကြေးမရှိလတ်သော် ညစ်ညူးခြင်းကင်းလတ်သော် နူးညံ့လတ်သော် ပြုခြင်းငှါ သင့်လျော်လတ်သော်တည်တံ့လတ်သော် မတုန်လှုပ်ခြင်းသို့ ရောက်လတ်သော် ထိုရဟန်းသည် တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်း 'ဣဒ္ဓိဝိဓဘဏ်' အလို့ငှါ စိတ်ကို ရှေးရှုပို့ဆောင်၏၊ ရှေးရှုညွှတ်စေ၏၊ ထို (ရဟန်း) သည် များပြားသော တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းကို ပြီးစေ၏၊ တစ်ယောက်တည်း

ဖြစ်လျက်လည်း အများဖြစ်သွား၏။ပ။ ဗြဟ္မာ့ပြည့်တိုင်အောင်လည်း ကိုယ်ကို (မိမ °) အလိုအတိုင်း ဖြစ်စေ၏။ ဤ (ဣဒ္ဓိဝိဓဉာဏ်) သည်လည်း ထိုရဟန်း၏ပညာပေတည်း။

ဒိဗ္ဗသောတဉာဏ်

၄၇၅။ ဤသို့ တည်ကြည်သော စိတ်သည်။ပ။ မတုန်လှုပ်ခြင်းသို့ ရောက်လတ်သော် ထို (ရဟန်း) သည် ဒိဗ္ဗသောတဉာဏ်အလို့ငှါ စိတ်ကို ရှေးရှုပို့ဆောင်၏၊ ရှေးရှုညွှတ်စေ၏၊ ထို (ရဟန်း) သည် အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သော လူတို့၏ နားထက်သာ လွန်သော နတ်တို့၏ နားနှင့် တူသော 'ဒိဗ္ဗသောတ' ဉာဏ်ဖြင့် နတ်၌လည်း ဖြစ်ကုန်သော လူ၌လည်း ဖြစ်ကုန်သော ဝေးသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော နီးသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော နှစ်မျိုးသော အသံတို့ကို ကြားရ၏။

လုလင် ဥပမာသော်ကား ခရီးရှည်သွားသော ယောကျ်ားသည် စည်ကြီးသံ မုရိုးစည်သံ ခရသင်းသံ ထက်စည်သံ ပတ်သာသံများကို ကြားရာ၏၊ ထို (ယောကျ်ား) သည် ဤသို့ သိရာ၏ –

"ဤကား စည်ကြီးသံ၊ ဤကား မုရိုးစည်သံ၊ ဤကား ခရသင်းသံ၊ ဤကား ထက်စည်သံ၊ ဤကားပတ်သာသံတည်း"ဟု သိရာ၏။

လုလင် ဤအတူသာလျှင် ရဟန်းသည်။ပ။

လုလင် ဤသို့ တည်ကြည်သော စိတ်သည်။ပ။ မတုန်လှုပ်ခြင်းသို့ ရောက်လတ်သော် ထို (ရဟန်း) သည် ဒိဗ္ဗသောတဉာဏ်အလို့ငှါ စိတ်ကို ရှေးရှုပို့ဆောင်၏၊ ရှေးရှုညွှတ်စေ၏၊ ထို (ရဟန်း) သည် အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သော လူတို့၏ နားထက် သာလွန်သော နတ်တို့၏ နားနှင့် တူသော 'ဒိဗ္ဗသောတ' ဉာဏ် ဖြင့် နတ်၌လည်းဖြစ်ကုန်သော လူ၌လည်း ဖြစ်ကုန်သော ဝေးသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော နီးသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော နှစ်မျိုးသော အသံတို့ကို ကြားရ၏။ ဤ (ဒိဗ္ဗသောတဉာဏ်) သည်လည်းထိုရဟန်း၏ ပညာပေတည်း။စေတောပရိယဉာဏ်

၄၇၆။ ဤသို့ တည်ကြည်သော စိတ်သည် စင်ကြယ်လတ်သော် ဖြူစင်လတ်သော် ညစ်ကြေးမရှိလတ်သော် ညစ်ညူးခြင်း ကင်းလတ်သော် နူးညံ့လတ်သော် ပြုခြင်းငှါ သင့်လျော်လတ်သော် တည်တံ့လတ်သော် မတုန်လှုပ်ခြင်းသို့ ရောက်လတ်သော် ထိုရဟန်းသည် (သူတစ်ပါးတို့၏) စိတ်ကို ပိုင်းခြားရ၍ သိသော 'စေတောပရိယ' ဉာဏ် အလို့ငှါ စိတ်ကို ရှေးရှုပို့ဆောင်၏၊ ရှေးရှုညွှတ်စေ၏၊ ထို (ရဟန်း) သည်တစ်ပါးသော သတ္တဝါ တစ်ပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ စိတ်ကို (မိမိ) စိတ်ဖြင့် ပိုင်းခြားရ၍ သိ၏။

တပ်မက်ခြင်း 'ရာဂ' နှင့်တကွသော စိတ်ကိုလည်း တပ်မက်ခြင်း 'ရာဂ' နှင့်တကွသော စိတ်ဟု သိ၏၊ တပ်မက်ခြင်း 'ရာဂ' ကင်းသော စိတ်ကိုလည်း တပ်မက်ခြင်း 'ရာဂ' ကင်းသော စိတ်ဟု သိ၏၊ အမျက်ထွက်ခြင်း 'ဒေါသ' နှင့်တကွသော စိတ်ကိုလည်း အမျက်ထွက်ခြင်း 'ဒေါသ' နှင့်တကွသော စိတ်ဟုသိ၏၊ အမျက် ထွက်ခြင်း 'ဒေါသ' ကင်းသော စိတ်ကိုလည်း အမျက်ထွက်ခြင်း 'ဒေါသ' ကင်းသော စိတ်ဟုသိ၏၊ တွေဝေခြင်း 'မောဟ' နှင့် တကွ သော စိတ်ကိုလည်း တွေဝေခြင်း 'မောဟ' နှင့်တကွသောစိတ်ဟု သိ၏။ တွေဝေခြင်း 'မောဟ' ကင်းသော စိတ်ကိုလည်း တွေဝေခြင်း 'မောဟ' ကင်းသော စိတ်ဟုသိ၏၊ ကျုံ့သော 'သံခိတ္တ'

စိတ်ကိုလည်း ကျုံ့သော 'သံခိတ္တ' စိတ်ဟု သိ၏။ ပျံ့သော 'ဝိက္ခိတ္တ' စိတ်ကိုလည်း ပျံ့သော 'ဝိက္ခိတ္တ' စိတ်ဟု သိ၏။ မြတ်သည်၏ အဖြစ်သို့ရောက်သော 'မဟဂ္ဂုတ်' စိတ်ကိုလည်း မြတ်သည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်သော 'မဟဂ္ဂုတ်' စိတ်ဟု သိ၏။ မြတ်သည်၏ အဖြစ်သို့ မရောက်သော 'အမဟဂ္ဂုတ်' စိတ်ကိုလည်း မြတ်သည်၏ အဖြစ်သို့မရောက်သော 'အမဟဂ္ဂုတ်' စိတ်ဟု သိ၏။ သာလွန်သော တရား ရှိသော 'သဥတ္တရ' စိတ်ကိုလည်း သာလွန်သော တရား ရှိသော 'သဥတ္တရ' စိတ်ဟု သိ၏။ သာလွန်သော တရားမရှိသော 'အနုတ္တရ' စိတ်ကိုလည်း သာလွန်သော တရားမရှိသော 'အနုတ္တရ' စိတ်ဟု သိ၏။ တည်ကြည်သော 'သမာဟိတ' စိတ်ကိုလည်း တည်ကြည်သော 'သမာဟိတ' စိတ်ဟု သိ၏။ မတည်ကြည်သော 'အသမာဟိတ' စိတ်ကိုလည်း မတည်ကြည်သော 'အသမာဟိတ' စိတ်ဟု သိ၏။ လွတ်မြောက်သော 'ဝိမုတ္တ' စိတ်ကိုလည်း လွတ်မြောက်သော 'ဝိမုတ္တ' စိတ်ဟု သိ၏။ မလွတ်မြောက်သော 'အဝိမုတ္တ' စိတ်ကိုလည်း မလွတ်မြောက်သော 'အဝိမုတ္တ' စိတ်ဟု သိ၏။

လုလင် ဥပမာသော်ကား ငယ်ရွယ်သော အလှပြင်လေ့ရှိသော မိန်းမပျိုသည်လည်းကောင်း၊ ယောကျ်ားပျိုသည်လည်းကောင်း သန့်ရှင်း ဖြူစင်သော မှန်ခွက်ဖြစ်စေ ကြည်လင်သော ရေခွက်ခွက်ဖြစ်စေ မိမိမျက်နှာရိပ်ကို ကြည့်ရှုလတ်သော် (မဲ့စသော) အပြောက်အစွန်း ရှိသည်ကို (မဲ့စသော) အပြောက်အစွန်းရှိ၏ဟု သိရာ၏၊ (မဲ့စသော) အပြောက်အစွန်း မရှိသည်ကို (မဲ့စသော) အပြောက်အစွန်း မရှိဟု သိရာ၏။

လုလင် ဤအတူသာလျှင် ရဟန်းသည်။ပ။

လုလင် ဤသို့ တည်ကြည်သော စိတ်သည်။ပ။ မတုန်လှုပ်ခြင်းသို့ ရောက်လတ်သော် ထိုရဟန်းသည်အကြင် (သူတစ်ပါးတို့၏) စိတ်ကို ပိုင်းခြား၍ သိသော 'စေတောပရိယ' ဉာဏ် အလို့ငှါ စိတ်ကို ရှေးရှုပို့ဆောင်၏၊ ရှေးရှု ညွှတ်စေ၏၊ ထို (ရဟန်း) သည် တစ်ပါးသော သတ္တဝါ တစ်ပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏စိတ်ကို (မိမိ) စိတ်ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ သိ၏။

တပ်မက်ခြင်း 'ရာဂ' နှင့် တကွသော စိတ်ကိုလည်း တပ်မက်ခြင်း 'ရာဂ' နှင့် တကွသော စိတ်ဟုသိ၏။ပ။မလွတ်မြောက်သော 'အဝိမုတ္တ' စိတ်ကိုလည်း မလွတ်မြောက်သော 'အဝိမုတ္တ' စိတ်ဟု သိ၏။ ဤ (စေတောပရိယဉာဏ်) သည်လည်း ထိုရဟန်း၏ ပညာပေတည်း။

ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏ်

၄၇၇။ ဤသို့ တည်ကြည်သော စိတ်သည်။ပ။ မတုန်လှုပ်ခြင်းသို့ ရောက်လတ်သော် ထို (ရဟန်း) သည် ရှေးခွဲဖြစ်ဖူးသော ဘဝကို အောက်မေ့၍ သိသော 'ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ' ဉာဏ်အလို့ငှါ စိတ်ကိုရှေးရှု ပို့ဆောင်၏၊ ရှေးရှုညွှတ်စေ၏၊ ထို (ရဟန်း) သည် များပြားသော ရှေးခွဲ ဖြစ်ဖူးသော ဘဝကိုအောက်မေ့၏၊ ဤသည်ကား အဘယ်နည်း –

တစ်ဘဝကိုလည်းကောင်း၊ နှစ်ဘဝတို့ကိုလည်းကောင်း၊ သုံးဘဝတို့ကိုလည်းကောင်း၊ လေးဘဝတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ငါးဘဝတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဆယ်ဘဝတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဘဝနှစ်ဆယ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဘဝသုံးဆယ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဘဝလေးဆယ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဘဝငါးဆယ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊

ဘဝတစ်ရာကိုလည်းကောင်း၊ ဘဝတစ်ထောင်ကိုလည်းကောင်း၊ ဘဝတစ်သိန်းကိုလည်းကောင်း၊ များပြားသော ပျက်ကပ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ များပြားသောဖြစ်ကပ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ များပြားသော ပျက်ကပ်ဖြစ်ကပ်တို့ကိုလည်းကောင်း ဤမည်သော ဘဝ၌ငါသည် ဤသို့သော အမည် ရှိခဲ့၏၊ ဤသို့သော အနွယ်ရှိခဲ့၏၊ ဤသို့သော အဆင်း ရှိခဲ့၏၊ ဤသို့သောအစာ ရှိခဲ့၏၊ ဤသို့သော ချမ်းသာ ဆင်းရဲကို ခံစားခဲ့၏၊ ဤသို့သော အသက် အပိုင်းအခြား ရှိခဲ့၏၊ ထို (ငါ) သည် ထိုဘဝမှ သေခဲ့၍ ဤမည်သော ဘဝ၌ ဖြစ်ပြန်၏၊ ထိုဘဝ၌လည်း ဤသို့သောအမည်ရှိခဲ့၏၊ ဤသို့သော အနွယ်ရှိခဲ့၏၊ ဤသို့သော အဆင်းရှိခဲ့၏၊ ဤသို့သော အစာရှိခဲ့၏၊ ဤသို့သော ချမ်းသာ ဆင်းရဲကို ခံစားခဲ့၏၊ ဤသို့သော အသက် အပိုင်းအခြားရှိခဲ့၏၊ ထို (ငါ) သည်ထိုဘဝမှ သေခဲ့၍ ဤဘဝ၌ ဖြစ်ပြန်၏ဟု ဤသို့ အခြင်းအရာ နှင့်တကွ ညွှန်ပြဖွယ် (အမည်အနွယ်) နှင့်တကွ များပြားသော ရှေး၌ ဖြစ်ဖူးသော ဘဝကို အောက်မေ့၏။

လုလင် ဥပမာသော်ကား ယောကျ်ားသည် မိမိရွာမှ တစ်ပါးသော ရွာသို့ သွားရာ၏၊ ထိုရွာမှလည်း တစ်ပါးသော ရွာသို့ သွားရာ၏၊ ထို (ယောကျ်ား) သည် ထိုရွာမှ မိမိရွာသို့သာလျှင် ပြန်လာရာ၏၊ ထိုယောကျ်ားအား ဤသို့ အကြံဖြစ်ရာ၏ –

"ငါသည် မိမိရွာမှ ဤမည်သော ရွာသို့ သွားခဲ့၏၊ ထိုရွာ၌လည်း ဤသို့ ရပ်ခဲ့၏၊ ဤသို့ ထိုင်ခဲ့၏၊ ဤသို့ ပြောဆိုခဲ့၏၊ ဤသို့ ဆိတ်ဆိတ်နေခဲ့၏၊ ထိုရွာမှလည်း ဤမည်သော ရွာသို့ သွားခဲ့၏၊ ထိုရွာ၌လည်း ဤသို့ ရပ်ခဲ့၏၊ ဤသို့ ထိုင်ခဲ့၏၊ ဤသို့ ပြောဆိုခဲ့၏၊ ဤသို့ ဆိတ်ဆိတ်နေခဲ့၏၊ ထိုငါသည် ထိုရွာမှ မိမိရွာသို့သာလျှင် ပြန်လာ၏"ဟု အကြံဖြစ်ရာ၏။

လုလင် ဤအတူသာလျှင် ရဟန်းသည်။ပ။ လုလင် ဤသို့ တည်ကြည်သော စိတ်သည်။ပ။မတုန်လှုပ်ခြင်းသို့ ရောက်လတ်သော် ရဟန်းသည် ရှေး၌ဖြစ်ဖူးသော ဘဝကို အောက်မေ့၍ သိသော 'ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ' ဉာဏ်အလို့ငှါ စိတ်ကို ရှေးရှုပို့ဆောင်၏၊ ရှေးရှုညွှတ်စေ၏၊ ထို (ရဟန်း) သည်များပြားသော ရှေး၌ ဖြစ်ဖူးသော ဘဝကို အောက်မေ့၏၊ ဤသည်ကား အဘယ်နည်း –

တစ်ဘဝကိုလည်းကောင်း။ပ။ ဤသို့ အခြင်းအရာနှင့် တကွ ညွှန်ပြဖွယ် (အမည်အနွယ်) နှင့် တကွများပြားသော ရှေး၌ ဖြစ်ဖူးသော ဘဝကို အောက်မေ့၏၊ ဤ (ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏ်) သည်လည်းထိုရဟန်း၏ ပညာပေတည်း။

စုတူပပါတဉာဏ်

၄၇။ ဤသို့ တည်ကြည်သော စိတ်သည်။ပ။ မတုန်လှုပ်ခြင်းသို့ ရောက်လတ်သော် ထို (ရဟန်း) သည် သတ္တဝါတို့၏ သေခြင်း ဖြစ်ပေါ်ခြင်းကို သိသော 'စုတူပပါတ' ဉာဏ်[3] အလို့ငှါ စိတ်ကို ရှေးရှုပို့ဆောင်၏၊ ရှေးရှု ညွှတ်စေ၏၊ ထို (ရဟန်း) သည် အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သော လူတို့၏ မျက်စိထက်သာလွန်သော နတ်တို့၏ မျက်စိနှင့် တူသော 'ဒိဗ္ဗစက္ခု' ဉာဏ်ဖြင့် သေဆဲသတ္တဝါ ဖြစ်ပေါ်ဆဲသတ္တဝါယုတ်သော သတ္တဝါ မြတ်သော သတ္တဝါ အဆင်းလှသော သတ္တဝါ အဆင်းမလှသော သတ္တဝါ ကောင်းသောလားရာရှိသော သတ္တဝါ မကောင်းသော လားရာရှိသော သတ္တဝါတို့ကို မြင်၏၊ ကံအားလျော်စွာ ဖြစ်သောသတ္တဝါတို့ကို သိ၏ –

"အချင်းတို့ ဤသတ္တဝါတို့သည် ကိုယ်ဖြင့်ပြုသော မကောင်းသော အကျင့် 'ကာယဒုစရိုက်' နှင့်ပြည့်စုံကုန်၏၊ နှုတ်ဖြင့်ပြုသော မကောင်းသော အကျင့် 'ဝစီဒုစရိုက်' နှင့် ပြည့်စုံကုန်၏၊ စိတ်ဖြင့်ပြုသော မကောင်းသော အကျင့် 'မနောဒုစရိုက်' နှင့် ပြည့်စုံကုန်၏၊ အရိယာတို့ကို စွပ်စွဲတတ်ကုန်၏၊ မှားသော အယူ ရှိကုန်၏၊ မှားသော အယူဖြင့် ပြုသော ကံရှိကုန်၏၊ ထိုသတ္တဝါတို့သည်ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ချမ်းသာကင်းသော မကောင်းသော လားရာ ပျက်စီးလျက်ကျရောက်ရာ ငရဲ၌ ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏၊ အချင်းတို့ ဤသတ္တဝါတို့သည်ကား ကိုယ်ဖြင့်ပြု သောကောင်းသောအကျင့် 'ကာယ သုစရိုက်' နှင့် ပြည့်စုံကုန်၏၊ နှုတ်ဖြင့်ပြုသော ကောင်းသော အကျင့် 'ဝစီသုစရိုက်' နှင့် ပြည့်စုံကုန်၏၊ စိတ်ဖြင့် ပြုသော ကောင်းသော အကျင့် 'မနောသုစရိုက်' နှင့် ပြည့်စုံကုန်၏၊ အရိယာတို့ကို မစွပ်စွဲတတ်ကုန်၊ မှန်သော အယူရှိကုန်၏၊ မှန်သောအယူဖြင့်ပြုသော ကံရှိကုန်၏၊ ထိုသတ္တဝါတို့သည် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ကောင်းသော လားရာ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏"ဟု သိ၏။

ဤသို့လျှင် အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သော လူတို့၏ မျက်စိထက် သာလွန်သော နတ်တို့၏ မျက်စိနှင့်တူသော 'ဒိဗ္ဗစက္ခု' ဉာဏ်ဖြင့် သေဆဲသတ္တဝါ ဖြစ်ပေါ်ဆဲသတ္တဝါ ယုတ်သော သတ္တဝါ မြတ်သော သတ္တဝါအဆင်းလှသော သတ္တဝါ အဆင်းမလှသော သတ္တဝါ ကောင်းသော လားရာရှိသော သတ္တဝါ မကောင်းသော လားရာရှိသော သတ္တဝါတို့ကို မြင်၏၊ ကံအားလျော်စွာ ဖြစ်သော သတ္တဝါတို့ကို သိ၏။

လုလင် ဥပမာသော်ကား (ဗဟို) လမ်းဆုံအလယ်၌ ပြာသာဒ် ရှိရာ၏၊ ထို (ပြာသာဒ်ထက်) ၌ ရပ် လျက်နေသော မျက်စိအမြင်ရှိသော ယောကျ်ားသည် အိမ်သို့ ဝင်ကုန်သော အိမ်မှ ထွက်ကုန်သော လမ်းမ ၌လမ်းလျှောက် သွားလာနေကုန်သော လမ်းဆုံအလယ်၌ ထိုင်နေကုန်သော လူတို့ကို မြင်ရာ၏၊ ထိုယောကျ်ားအား ဤသို့ အကြံ ဖြစ်ရာ၏ –

"ဤသူတို့သည် အိမ်သို့ ဝင်ကုန်၏၊ ဤသူတို့သည် (အိမ်) မှ ထွက်ကုန်၏၊ ဤသူတို့သည် လမ်းမ၌လမ်းလျှောက်သွားလာနေကုန်၏၊ ဤသူတို့သည် လမ်းဆုံအလယ်၌ ထိုင်နေကုန်၏"ဟု အကြံဖြစ် ရာ၏။

လုလင် ဤအတူသာလျှင် ရဟန်းသည်။ပ။ လုလင် ဤသို့ တည်ကြည်သော စိတ်သည်။ပ။မတုန်လှုပ်ခြင်းသို့ ရောက်လတ်သော် ရဟန်းသည် အကြင်သတ္တဝါတို့၏ သေခြင်း ဖြစ်ပေါ်ခြင်းကို သိသော 'စုတူပပါတ' ဉာဏ် အလို့ငှါ စိတ်ကို ရှေးရှုပို့ဆောင်၏၊ ရှေးရှုညွှတ်စေ၏၊ ထို (ရဟန်း) သည်အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သော လူတို့၏ မျက်စိထက် သာလွန်သော နတ်တို့၏ မျက်စိနှင့် တူသော 'ဒိဗ္ဗစက္ခု' ဉာဏ်ဖြင့် သေဆဲသတ္တဝါ ဖြစ်ပေါ်ဆဲသတ္တဝါ ယုတ်သော သတ္တဝါ မြတ်သော သတ္တဝါအဆင်းလှသော သတ္တဝါ အဆင်းမလှသော သတ္တဝါ ကောင်းသော လားရာရှိသော သတ္တဝါ မကောင်းသော လားရာ ရှိသော သတ္တဝါတို့ကို မြင်၏၊ ကံအားလျော်စွာ ဖြစ်သော သတ္တဝါတို့ကို သိ၏၊ ဤ (စုတူပပါတဉာဏ်) သည်လည်း ထိုရဟန်း၏ ပညာပေတည်း။

၁။ စုတိ = သေခြင်း၊ ဥပပါတ = ဖြစ်ပေါ်ခြင်း ပဋ္ဌိသန္ဓေ။

♣

အာသဝက္ခယဉာဏ်

၄၇၉။ ဤသို့တည်ကြည်သော စိတ်သည် စင်ကြယ်လတ်သော် ဖြူစင်လတ်သော် ညစ်ကြေး မရှိလတ်သော် ညစ်ညူးခြင်း ကင်းလတ်သော် နူးညံ့လတ်သော် ပြုခြင်းငှါ သင့်လျော်လတ်သော် တည်တံ့လတ်သော်မတုန်လှုပ်ခြင်းသို့ ရောက်လတ်သော် ထို (ရဟန်း) သည် အာသဝတို့ကို ကုန်စေသော 'အာသဝက္ခယ' ဉာဏ်အလို့ငှါ စိတ်ကို ရှေးရှုပို့ဆောင်၏၊ ရှေးရှုညွှတ်စေ၏၊ ထို (ရဟန်း) သည် ဤကား ဆင်းရဲဟုဟုတ်မှန်သောအတိုင်း သိ၏၊ ဤကား ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ခြင်း၏ အကြောင်းဟုဟုတ်မှန်သော အတိုင်းသိ၏၊ ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)ဟုဟုတ်မှန်သောအတိုင်း သိ၏၊ ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်ဟုဟုတ်မှန်သောအတိုင်း သိ၏၊ ဤသည်တို့ကား အာသဝတို့ဟုဟုတ်မှန်သော အတိုင်း သိ၏၊ ဤကား အာသဝတို့ ဖြစ်ပေါ်ခြင်း၏ အကြောင်းဟုဟုတ်မှန်သောအတိုင်းသိ၏၊ ဤကား အာသဝတို့ချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)ဟုဟုတ်မှန်သော အတိုင်း သိ၏၊ ဤသည်ကား အာသဝတို့ချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်ဟုဟုတ်မှန်သော အတိုင်း သိ၏၊ ဤသို့ သိသော ဤသို့မြင်သော ထို (ရဟန်း)၏ စိတ်သည် ကာမာသဝမှလည်း လွတ်မြောက်၏၊ ဘဝါသဝမှလည်း လွတ်မြောက်၏၊ အဝိဇ္ဇာသဝမှလည်း လွတ်မြောက်၏၊ လွတ်မြောက်ပြီးလတ်သော် လွတ်မြောက်လေပြီဟုအသိဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်၏၊ ပဋ္ဌိသန္ဓေနေမှု ကုန်ပြီ၊ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ (မဂ်) ကိစ္စကိုပြုပြီးပြီ၊ ဤ (မဂ်) ကိစ္စ အလို့ငှါ တစ်ပါးသော ပြုဖွယ်ကိစ္စ မရှိတော့ပြီဟု သိ၏။

လုလင် ဥပမာသော်ကား တောင်ဝှမ်း၌ ကြည်လင်သန့်ရှင်း နောက်ကျုကင်းသော ရေအိုင်သည် ရှိရာ၏၊ မျက်စိအမြင်ရှိသော ယောကျ်ားသည် ထိုရေအိုင်၏ ကမ်း၌ ရပ်လျက် ခရုယောက်သွား ကျောက် စရစ်အိုးခြမ်း ငါးအပေါင်းတို့ သွားနေကြသည်ကိုလည်းကောင်း၊ ရပ်တည်နေကြသည်ကိုလည်းကောင်း မြင်ရ၏၊ ထိုယောကျ်ားအား ဤသို့ အကြံဖြစ်ရာ၏ –

"ဤ ရေအိုင်သည် ကြည်လင်သန့်ရှင်း နောက်ကျုကင်း၏၊ ထိုရေအိုင်၌ ဤ ခရုယောက်သွားကျောက်စရစ် အိုးခြမ်း ငါးအပေါင်းတို့ သွားလည်း သွားကြ၏၊ ရပ်တည်လည်း ရပ်တည်ကြ၏"ဟုအကြံ ဖြစ်ရာ၏။

လုလင် ဤအတူသာလျှင် ရဟန်းသည်။ပ။ လုလင် ဤသို့ တည်ကြည်သော စိတ်သည်။ပ။ မတုန်လှုပ်ခြင်းသို့ ရောက်လတ်သော် ရဟန်းသည် အကြင်အာသဝတို့ကို ကုန်စေသော 'အာသဝက္ခယ' ဉာဏ်အလို့ငှါ စိတ်ကို ရှေးရှုပို့ဆောင်၏၊ ရှေးရှုညွှတ်စေ၏၊ ထို (ရဟန်း) သည် ဤကား ဆင်းရဲဟုဟုတ်မှန်သောအတိုင်း သိ၏။ပ။ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်ဟုဟုတ်မှန်သောအတိုင်း သိ၏၊ ဤသို့ သိသောဤသို့ မြင်သော ထို (ရဟန်း)၏ စိတ်သည် ကာမာသဝမှလည်း လွတ်မြောက်၏၊ ဘဝါသဝမှလည်း လွတ်မြောက်၏၊ အဝိဇ္ဇာသဝမှလည်း လွတ်မြောက်၏၊ လွတ်မြောက်ပြီးလတ်သော် 'လွတ်မြောက်လေပြီ'ဟုအသိဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်၏၊ ပဋ္ဌိသန္ဓေနေမှု ကုန်ပြီ၊ မြတ်သော အကျင့်ကို

ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ (မဂ်) ကိစ္စကိုပြုပြီးပြီ၊ ဤ (မဂ်) ကိစ္စအလို့ငါ တစ်ပါးသော ပြုဖွယ်ကိစ္စ မရှိတော့ပြီဟု သိ၏၊ ဤ (အာသဝက္ခယဉာဏ်) သည်လည်း ထိုရဟန်း၏ ပညာပေတည်း။

၄၈၀။ လုလင် ထို မြတ်စွာဘုရားသည် အကြင် (ပညာက္ခန္ဓာ) ကို ချီးကျူးလေ့ရှိတော်မူ၏၊ အကြင် (ပညာက္ခန္ဓာ) ၌လည်း[၁] ဤလူအပေါင်းကို ဆောက်တည်စေတော်မူ၏၊ သက်ဝင်စေတော်မူ၏၊ တည်စေတော်မူ၏၊ ထိုမြတ်သော ပညာက္ခန္ဓာကား ဤသည်ပင်တည်း၊ ဤ (သာသနာတော်) ၌ (ဤပညာက္ခန္ဓာထက်) လွန်သော ပြုဖွယ်ကိစ္စသည် မရှိတော့ပြီဟု မိန့်တော်မူ၏။

အံ့ဖွယ်ရှိပါပေစွ အသျှင်အာနန္ဒာ၊ မဖြစ်ဖူးမြဲဖြစ်ပါပေစွ အသျှင်အာနန္ဒာ၊ အသျှင်အာနန္ဒာ ထိုမြတ် သောပညာက္ခန္ဓာသည် မပြည့်စုံသည် မဟုတ်၊ ပြည့်စုံပါပေ၏။ အသျှင်အာနန္ဒာ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ပြည့်စုံသော မြတ်သော ပညာက္ခန္ဓာကို ဤ (သာသနာတော်) မှ အပ တစ်ပါးသော သမဏ ဗြာဟ္မဏတို့၌[၂] မမြင် (မတွေ့) ရပါ၊ ဤအရာ၌ (ဤပညာက္ခန္ဓာထက်) လွန်သော ပြုဖွယ်ကိစ္စသည် မရှိနိုင်တော့ပါ။

အသျှင်အာနန္ဒာ (တရားတော်သည်) အလွန်နှစ်သက်ဖွယ် ရှိပါပေ၏၊ အသျှင်အာနန္ဒာ (တရားတော်သည်) အလွန်နှစ်သက်ဖွယ်ရှိပါပေ၏၊ အသျှင်အာနန္ဒာ မှောက်ထားသည်ကို လှန်ဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဖုံးလွှမ်း ထားသည်ကို ဖွင့်လှစ်ဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ မျက်စိလည်သော သူအား လမ်းမှန်ကိုပြောကြားဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ "မျက်စိအမြင်ရှိသော သူတို့သည် အဆင်းတို့ကို မြင်ကြလိမ့်မည်"ဟုအမိုက်မှောင်၌ ဆီမီးတန်ဆောင်ကို ဆောင်ပြဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း ဤအတူသာလျှင် အသျှင်အာနန္ဒာသည် များစွာသော အကြောင်းဖြင့် တရားတော်ကို ပြတော်မူပါပေ၏၊ အသျှင်အာနန္ဒာ ထိုအကျွန်ုပ်သည်ထိုအသျှင်ဂေါတမကို ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါ၏၊ တရားတော်ကိုလည်း ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ဆည်းကပ် ပါ၏၊ သံဃာတော်ကိုလည်း ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါ၏၊ အသျှင်အာနန္ဒာသည်အကျွန်ုပ်ကို ယနေ့မှစ၍ အသက်ထက်ဆုံး ကိုးကွယ် ဆည်းကပ်သော ဥပါသကာဟု မှတ်တော်မူပါဟူ၍လျှောက်ထား လေသတည်း။

ဆယ်ခုမြောက်သော သုဘသုတ် ပြီး၏။

၁။ ပါဠိ "ယတ္ထ"ဟု ရှိသင့်သည့်အတိုင်း ပြန်ဆိုထားသည်။
၂။ နှ သမနုပဿာမိ၊ နတ္ထိ စေ ဝေတ္ထ ဥတ္တရိ ကရဏီယန္တိဟူသော သီဟိုဠ်မူနှင့် လန်ဒန်မူတို့အရ ပြန်ဆိုထားသည်။

♣

၁၁– ကေဝဋ္ဋသုတ်

ကေဝဋ္ဋသူကြွယ်သားဝတ္ထု

၄၈၁။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည် –

အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် နာဠန္ဒာမြို့ ပါဝါရိက (သူဌေး)၏ သရက်ဥယျာဉ်၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏၊ ထိုအခါ ကေဝဋ္ဋ (အမည်ရှိသော) သူကြွယ်သားသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီးလျှင် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်၏၊ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်ပြီးသော် ကေဝဋ္ဋ (အမည်ရှိသော) သူကြွယ်သားသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏ –

"အသျှင်ဘုရား ဤနာဠန္ဒာမြို့သည် ပြည့်စုံကြွယ်ဝပါ၏၊ စည်ပင်ဝပြောပါ၏၊ လူ (ဦးရေ) များပြားပါ၏၊ လူ (အသွားအလာ) ထူထပ်ပါ၏၊ မြတ်စွာဘုရား၌ အလွန် ကြည်ညိုပါ၏၊ အသျှင်ဘုရား တောင်းပန်ပါ၏၊ မြတ်စွာဘုရားသည် လူတို့၏ ကုသိုလ်ကမ္မပထတရား ဆယ်ပါးထက် လွန်မြတ်သော တန်ခိုးပြာဋိဟာကိုပြရန် အလို့ငှါ ရဟန်းတစ်ပါးအား အမိန့်ပေးထားတော်မူပါ၊ ဤသို့ဖြစ်လတ်သော် ဤနာဠန္ဒာမြို့သည်မြတ်စွာဘုရား၌ အတိုင်းထက်အလွန် ကြည်ညိုပါလိမ့်မည်"ဟု လျှောက်၏။

ဤသို့ လျှောက်သော် မြတ်စွာဘုရားသည် ကေဝဋ္ဋ (အမည်ရှိသော) သူကြွယ်သားအား ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏ –

"ကေဝဋ္ဋ ငါသည် ရဟန်းတို့အား 'ရဟန်းတို့ လာကြလော့၊ သင်တို့သည် လူတို့၏ ကုသိုလ်ကမ္မပထတရား ဆယ်ပါးထက် လွန်မြတ်သော တန်ခိုးပြာဋိဟာကို အဝတ်ဖြူဝတ်ကုန်သော လူတို့အား ပြကြလော'ဟု ဤသို့ တရားကို မဟော"ဟု မိန့်တော်မူ၏။

၄၈၂။ နှစ်ကြိမ်မြောက်လည်း ကေဝဋ္ဋ (အမည်ရှိသော) သူကြွယ်သားသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်ပြန်၏ –

"အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရားကို အကျိုးမဲ့ပြုသည် မဟုတ်ပါ၊ သို့ရာတွင် အသျှင်ဘုရား ဤနာဠန္ဒာမြို့သည် ပြည့်စုံကြွယ်ဝပါ၏၊ စည်ပင်ဝပြောပါ၏၊ လူ (ဦးရေ) များပြားပါ၏၊ လူ (အသွားအလာ) ထူထပ်ပါ၏၊ မြတ်စွာဘုရား၌ အလွန်ကြည်ညိုပါ၏၊ အသျှင်ဘုရား တောင်းပန် ပါ၏၊ မြတ်စွာဘုရားသည် လူတို့၏ ကုသိုလ်ကမ္မပထတရား ဆယ်ပါးထက် လွန်မြတ်သော တန်ခိုးပြာဋိဟာကိုပြရန်အလို့ငှါ ရဟန်းတစ်ပါးအား အမိန့်ပေးထားတော်မူပါ၊ ဤသို့ဖြစ်လတ်သော် ဤနာဠန္ဒာမြို့သည်မြတ်စွာဘုရား၌ အတိုင်းထက်အလွန် ကြည်ညိုပါလိမ့်မည်ဟု ဤသို့ပင် လျှောက်လိုပါသေးသည်"ဟုလျှောက်ပြန်၏။

နှစ်ကြိမ်မြောက်လည်း ကေဝဋ္ဋ (အမည်ရှိသော) သူကြွယ်သားအား ဤစကားကို မိန့်တော်မူပြန်၏ –

"ကေဝဋ္ဋ ငါသည် ရဟန်းတို့အား ' ရဟန်းတို့ လာကြလော့၊ သင်တို့သည် အဝတ်ဖြူဝတ်ကုန် သောလူတို့အား လူတို့၏ ကုသိုလ်ကမ္မပထတရား ဆယ်ပါးထက် လွန်မြတ်သော တန်ခိုးပြာဋိဟာ ကိုပြကြလော့'ဟု ဤသို့ တရားကို မဟော"ဟု မိန့်တော်မူ၏။

သုံးကြိမ်မြောက်လည်း ကေဝဋ္ဋ (အမည်ရှိသော) သူကြွယ်သားသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်ပြန်၏ –

"အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရားကို အကျိုးမဲ့ပြုသည် မဟုတ်ပါ၊ သို့ရာတွင် အသျှင်ဘုရား ဤနာဠန္ဒာမြို့သည် ပြည့်စုံကြွယ်ဝပါ၏၊ စည်ပင်ဝပြောပါ၏၊ လူ (ဦးရေ)

များပြားပါ၏၊ လူ (အသွားအလာ) ထူထပ်ပါ၏၊ မြတ်စွာဘုရား၌ အလွန်ကြည်ညိုပါ၏၊ အသျှင်ဘုရား တောင်း ပန်ပါ၏၊ မြတ်စွာဘုရားသည် လူတို့၏ ကုသိုလ်ကမ္မပထတရား ဆယ်ပါးထက် လွန်မြတ်သော တန်ခိုးပြာဋိဟာကိုပြရန်အလို့ငှါ ရဟန်းတစ်ပါးအား အမိန့်ပေးထားတော်မူပါ၊ ဤသို့ ဖြစ်လတ် သော် ဤနာဌနှာမြို့သည်မြတ်စွာဘုရား၌ အတိုင်းထက်အလွန် ကြည်ညိုပါလိမ့်မည်ဟု ဤသို့ပင် လျှောက်လိုပါသေးသည်"ဟုလျှောက်ပြန်၏။

၁။ ထိုခေတ် ထိုဒေသက လူများသည် အဝတ်ဖြူကို ဝတ်လေ့ရှိကြသည်၊ ယခုတိုင်အောင်ပင် အိန္ဒိယနိုင်ငံက လူများသည် အဝတ်ဖြူကို ဝတ်လေ့ရှိကြသည်။

♣

ပြာဋိဟာသုံးပါး

၄၈၃။ ကေဝဋ္ဋ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ကိုယ်တိုင် မျက်မှောက်ပြုလျက် ငါဟောကြားထားသော ဤပြာဋိဟာတို့သည် သုံးပါးရှိကုန်၏၊ သုံးပါးတို့ဟူသည် အဘယ်နည်း။

တန်ခိုး ပြာဋိဟာ 'ဣဒ္ဓိပါဋိဟာရိယ'၊

အတပ်ဟောခြင်း ပြာဋိဟာ 'အာဒေသနာပါဋိဟာရိယ' နှင့်

ဆုံးမခြင်း ပြာဋိဟာ ' အနုသာသနီပါဋိဟာရိယ' တို့ပေတည်း။

တန်ခိုးပြာဋိဟာ

၄၈၄။ ကေဝဋ္ဋ တန်ခိုး ပြာဋိဟာ ဟူသည်ကား အဘယ်နည်း၊ ကေဝဋ္ဋ ဤ (သာသနာတော်) ၌ ရဟန်းသည် များပြားသော တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းကို ပြီးစေ၏၊ တစ်ယောက်တည်း ဖြစ်လျက်လည်း အများဖြစ်သွား၏၊ အများဖြစ်လျက်လည်း တစ်ယောက်တည်း ဖြစ်လာ၏၊ (ကိုယ်) ထင်ရှားဖြစ်စေ၏၊ (ကိုယ်) ပျောက်စေ၏၊ နံရံတစ်ဖက် တံတိုင်းတစ်ဖက် တောင်တစ်ဖက်သို့ မထိမငြိဘဲ ကောင်းကင်၌ကဲ့သို့သွား၏၊ မြေ၌လည်း ငုပ်ခြင်း ပေါ်ခြင်းကို ရေ၌ကဲ့သို့ ပြု၏၊ ရေ၌လည်း မကျွံကျဘဲ မြေ၌ကဲ့သို့သွား၏၊ ကောင်းကင်၌လည်း ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေလျက် အတောင်ရှိသော ငှက်ကဲ့သို့ သွား၏၊ ဤသို့တန်ခိုးအာနုဘော် ကြီးကုန်သော ဤလနေတို့ကိုလည်း လက်ဖြင့် သုံးသပ်၏၊ ဆုပ်ကိုင်၏၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်တိုင်အောင်လည်း ကိုယ်ကို (မိမိ) အလိုအတိုင်း ဖြစ်စေ၏။

(ဤသို့) များပြားသော တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းကို ပြီးစေသော ထိုရဟန်းကို သဒ္ဓါတရားရှိသောကြည်ညိုသော လူတစ်ယောက်သည် တွေ့မြင်ရာ၏၊ တစ်ယောက်တည်း ဖြစ်လျက်လည်း အများဖြစ်သွားသည်ကိုလည်းကောင်း၊ အများဖြစ်လျက်လည်း တစ်ယောက်တည်း ဖြစ်သွားသည်ကိုလည်းကောင်း၊ (ကိုယ်)

ထင်ရှားဖြစ်စေသည်ကိုလည်းကောင်း၊ (ကိုယ်) ပျောက်စေသည်ကိုလည်းကောင်း၊ နံရံတစ်ဖက် တံတိုင်းတစ်ဖက် တောင်တစ်ဖက်သို့ မထိမငြိဘဲ ကောင်းကင်၌ကဲ့သို့ သွားသည်ကိုလည်းကောင်း၊ မြေ၌လည်းငုပ်ခြင်းပေါ်ခြင်းကို ရေ၌ကဲ့သို့ ပြုသည်ကိုလည်းကောင်း၊ ရေ၌လည်း မကျွံကျဘဲ မြေ၌ကဲ့သို့ သွားသည်ကိုလည်းကောင်း၊ ကောင်းကင်၌လည်း ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေလျက် အတောင်ရှိသော ငှက်ကဲ့သို့ သွားသည်ကိုလည်းကောင်း၊ ဤသို့တန်ခိုးအာနုဘော်ကြီးကုန်သော ဤလနေတို့ကိုလည်း လက်ဖြင့် သုံးသပ်သည်ကိုလည်းကောင်း၊ ဆုပ်ကိုင်သည်ကိုလည်းကောင်း၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်တိုင်အောင်လည်း ကိုယ်ကို (မိမိ) အလိုအတိုင်းဖြစ်စေသည်ကိုလည်းကောင်း တွေ့မြင်ရာ၏။

(ဤသို့ တွေ့မြင်ရသော်) သဒ္ဓါတရားရှိသော ကြည်ညိုသော ထိုသူသည် သဒ္ဓါတရားမရှိသော မကြည်ညိုသော လူတစ်ယောက်အား ထိုရဟန်းအကြောင်းကို (ဤသို့) ပြောကြားရာ၏ –

"အချင်း ရဟန်း၏ တန်ခိုးအာနုဘော် ကြီးသည်အဖြစ်သည် စင်စစ် အံ့ဖွယ်ရှိပါပေ၏၊ စင်စစ် မဖြစ်ဖူးမြဲဖြစ်ပါပေ၏၊ အချင်းများပြားသော တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းကို ပြီးစေသော ဤမည်သော ရဟန်းကို ငါသည် တွေ့မြင်ရ၏၊ တစ်ယောက်တည်းဖြစ်လျက်လည်း အများဖြစ်သွားသည်ကိုလည်းကောင်းအများဖြစ်လျက်လည်း တစ်ယောက်တည်း ဖြစ်လာသည်ကိုလည်းကောင်း။ပ။ ဗြဟ္မာ့ပြည်တိုင်အောင်လည်း ကိုယ်ကို (မိမိ) အလိုအတိုင်း ဖြစ်စေသည်ကိုလည်းကောင်း တွေ့မြင်ရ၏"ဟု ပြောကြားရာ၏။

(ဤသို့ ပြောကြားသော်) သဒ္ဓါတရားမရှိသော မကြည်ညိုသော ထိုသူသည် သဒ္ဓါတရားရှိသော ကြည်ညိုသော ထိုသူအား ဤသို့ ဆိုရာ၏ –

"အချင်း ဂန္ဓာရီမည်သော အတတ်သည် ရှိ၏၊ ထို (ဂန္ဓာရီအတတ်) ဖြင့် ထိုရဟန်းသည် များပြား သောတန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းကို ပြီးစေ၏၊ တစ်ယောက်တည်း ဖြစ်လျက်လည်း အများ ဖြစ်သွား၏၊ အများဖြစ်လျက်လည်း တစ်ယောက်တည်း ဖြစ်လာ၏။ပ။ ဗြဟ္မာ့ပြည်တိုင်အောင်လည်း ကိုယ်ကို (မိမိ) အလိုအတိုင်း ဖြစ်စေ၏"ဟု ဆိုရာ၏။

ကေဝဋ္ဋ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ ထင်သနည်း၊ သဒ္ဓါတရားမရှိသော မကြည်ညိုသော ထိုသူသည်သဒ္ဓါတရားရှိသော ကြည်ညိုသော ထိုသူအား ဤသို့ ဆိုရာသည်မဟုတ်လော။

"ဆိုရာပါ၏ အသျှင်ဘုရား"။

ကေဝဋ္ဋ ငါသည် တန်ခိုးပြာဋိဟာဒ် ဤအပြစ်ကို မြင်သောကြောင့် တန်ခိုးပြာဋိဟာကို ပြရန် ဝန်လေး၏၊ ရှက်၏၊ စက်ဆုပ်၏။

အတပ်ဟောခြင်း ပြာဋိဟာ

၄၈၅။ ကေဝဋ္ဋ အတပ်ဟောခြင်း ပြာဋိဟာ ဟူသည်ကား အဘယ်နည်း။

ကေဝဋ္ဋ ဤ (သာသနာတော်) ၌ ရဟန်းသည် "သင်၏ စိတ်သည် ဤသို့ သဘောရှိ၏၊ သင်၏ စိတ်သည်ဤသို့ အခြင်းအရာရှိ၏၊ သင်၏ စိတ်အကြံသည် ဤသို့ ဖြစ်၏"ဟု

တစ်ပါးသော သတ္တဝါတစ်ပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ စိတ်ကိုလည်း အတပ်ဟောဏ်၊ စိတ်၌ ဖြစ်သည်ကိုလည်း အတပ်ဟောဏ်၊ ကြေစည်သည်ကိုလည်း အတပ်ဟောဏ်၊ ဆင်ခြင်သည်ကိုလည်း အတပ်ဟောဏ်။

သဒ္ဓါတရားရှိသော ကြည်ညိုသော လူတစ်ယောက်သည် "သင်၏ စိတ်သည် ဤသို့ သဘောရှိ၏၊ သင်၏စိတ်သည် ဤသို့ အခြင်းအရာရှိ၏၊ သင်၏ စိတ်အကြံသည် ဤသို့ ဖြစ်၏"ဟု တစ်ပါး သော သတ္တဝါ, တစ်ပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ စိတ်ကိုလည်း အတပ်ဟောသော၊ စိတ်၌ ဖြစ်သည်ကိုလည်းအတပ်ဟောသော၊ ကြေစည်သည်ကိုလည်း အတပ်ဟောသော၊ ဆင်ခြင်သည်ကိုလည်း အတပ်ဟောသောထိုရဟန်းကို တွေ့မြင်ရာ၏။

(ဤသို့တွေ့မြင်ရသော်) သဒ္ဓါတရားရှိသော ကြည်ညိုသော ထိုသူသည် သဒ္ဓါတရားမရှိသောမကြည်ညိုသော လူတစ်ယောက်အား ထိုရဟန်းအကြောင်းကို (ဤသို့) ပြောကြားရာ၏ –

"အချင်း ရဟန်း၏ တန်ခိုးအာနုဘော်ကြီးသည်၏ အဖြစ်သည် စင်စစ် အံ့ဖွယ်ရှိပါပေ၏၊ စင်စစ်မဖြစ်ဖူးမြဲ ဖြစ်ပါပေ၏၊ အချင်း ငါသည် 'သင်၏ စိတ်သည် ဤသို့ သဘောရှိ၏၊ သင်၏ စိတ်သည်ဤသို့ အခြင်းအရာရှိ၏၊ သင်၏ စိတ်အကြံသည် ဤသို့ ဖြစ်၏'ဟု တစ်ပါးသော သတ္တဝါ တစ်ပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ စိတ်ကိုလည်း အတပ်ဟောသော၊ စိတ်၌ဖြစ်သည်ကိုလည်း အတပ်ဟောသော၊ ကြေစည်သည်ကိုလည်း အတပ်ဟောသော၊ ဆင်ခြင်သည်ကိုလည်း အတပ်ဟောသော ဤမည်သော ရဟန်းကိုတွေ့မြင်ရ၏"ဟု ပြောကြားရာ၏။

(ဤသို့ ပြောကြားသော်) သဒ္ဓါတရားမရှိသော မကြည်ညိုသော ထိုသူသည် သဒ္ဓါတရားရှိသောကြည်ညိုသော ထိုသူအား ဤသို့ ဆိုရာ၏ –

"အချင်း စိန္တာမဏိမည်သော အတတ်သည် ရှိ၏၊ ထို (စိန္တာမဏိ) အတတ်ဖြင့် ထိုရဟန်းသည် 'သင်၏ စိတ်သည် ဤသို့ သဘောရှိ၏၊ သင်၏ စိတ်သည် ဤသို့ အခြင်းအရာရှိ၏၊ သင်၏ စိတ်အကြံသည် ဤသို့ ဖြစ်၏'ဟု တစ်ပါးသော သတ္တဝါ တစ်ပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ စိတ်ကိုလည်းအတပ်ဟောဏ်၊ စိတ်၌ ဖြစ်သည်ကိုလည်း အတပ်ဟောဏ်၊ ကြေစည်သည်ကိုလည်း အတပ်ဟောဏ်၊ ဆင်ခြင်သည်ကိုလည်း အတပ်ဟောဏ်"ဟု ဆိုရာ၏။

ကေဝဋ္ဋ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ ထင်သနည်း၊ သဒ္ဓါတရားမရှိသော မကြည်ညိုသော ထိုသူသည်,သဒ္ဓါတရားရှိသော ကြည်ညိုသော ထိုသူအား ဤသို့ ဆိုရာသည် မဟုတ်လော။

"ဆိုရာပါ၏ အသျှင်ဘုရား"။

ကေဝဋ္ဋ ငါသည် အတပ်ဟောခြင်း ပြာဋ္ဋိဟာ၌ ဤအပြစ်ကို မြင်သောကြောင့် အတပ်ဟောခြင်းပြာဋ္ဋိဟာကို ပြရန် ဝန်လေး၏၊ ရှက်၏၊ စက်ဆုပ်၏။

ဆုံးမခြင်းပြာဋ္ဋိဟာ

၄၈၆။ ကေဝဋ္ဋ ဆုံးမခြင်း ပြာဋ္ဋိဟာ ဟူသည်ကား အဘယ်နည်း။

ကေဝဋ္ဋ ဤ (သာသနာတော်) ၌ ရဟန်းသည် ဤသို့ ဆုံးမ၏၊ "ဤသို့ ကြံကုန်လော့၊ ဤသို့မကြံကုန်လင့်၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်းကုန်လော့၊ ဤသို့ နှလုံးမသွင်းကုန်လင့်၊ ဤ (တရား) ကို ပယ်ကုန်လော့၊ ဤ (တရား) သို့ ရောက်၍ နေကုန်လော့"ဟု ဆုံးမ၏၊ ကေဝဋ္ဋ ဤ (ဆုံးမခြင်း) ကို ဆုံးမခြင်း ပြာဋိဟာဟုဆိုအပ်၏။

ကေဝဋ္ဋ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော။ပ။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤလောက၌ ပွင့်တော်မူ၏။ပ။[သာမညဖလသုတ်ကဲ့သို့ နည်းတူ ချဲ့အပ်၏။]

ကေဝဋ္ဋ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် သီလနှင့် ပြည့်စုံ၏။ပ။ ပဌမဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏၊ ကေဝဋ္ဋဤ (ပဌမဈာန်သို့ ရောက်၍ နေရန် ဆုံးမခြင်း) ကိုလည်း ဆုံးမခြင်း ပြာဋိဟာဟု ဆိုအပ်၏။

။ပ။ ဒုတိယဈာန်သို့။ တတိယဈာန်သို့။ စတုတ္ထဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏၊ ကေဝဋ္ဋ ဤ (စတုတ္ထဈာန်သို့ ရောက်၍ နေရန် ဆုံးမခြင်း) ကိုလည်း ဆုံးမခြင်း ပြာဋိဟာဟု ဆိုအပ်၏။

။ပ။ (ဝိပဿနာ) ဉဏ်အမြင်အလို့ငှါ စိတ်ကို ရှေးရှုပို့ဆောင်၏၊ ရှေးရှုညွတ်စေ၏။ပ။ ကေဝဋ္ဋ ဤ (ဝိပဿနာ ဉဏ်အမြင်အလို့ငှါ ဆုံးမခြင်း) ကိုလည်း ဆုံးမခြင်း ပြာဋိဟာဟု ဆိုအပ်၏။

။ပ။ ဤ (မဂ်ကိစ္စ) အလို့ငှါ တစ်ပါးသော ပြုဖွယ်ကိစ္စ မရှိတော့ပြီဟု သိ၏၊ ကေဝဋ္ဋ ဤ (အာသဝက္ခယဉဏ်အမြင်အလို့ငှါ ဆုံးမခြင်း) ကိုလည်း ဆုံးမခြင်း ပြာဋိဟာဟု ဆိုအပ်၏။

ကေဝဋ္ဋ ထူးသော ဉဏ်ဖြင့် ကိုယ်တိုင် မျက်မှောက်ပြုလျက် ငါ ဟောကြားထားသော ပြာဋိဟာတို့သည် ဤသုံးပါးတို့ပေတည်း။

မဟာဘုတ်လေးပါးချုပ်ရာကို ရှာသော ရဟန်းဝတ္ထု

၄၈၇။ ကေဝဋ္ဋ ရှေး၌ဖြစ်ဖူးသည်ကား ဤရဟန်းသံဃာထဲ၌ပင် ရဟန်းတစ်ပါးအား ဤသို့သောစိတ်အကြံသည် ဖြစ်ပေါ်၏ –

"မြေဓာတ် ရေဓာတ် မီးဓာတ် လေဓာတ်ဟူသော ဤမဟာဘုတ်လေးပါးတို့သည် အဘယ်အရာ၌အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ကုန်သနည်း"ဟု စိတ်အကြံသည် ဖြစ်ပေါ်၏။

၄၈၈။ ကေဝဋ္ဋ ထိုအခါ ထိုရဟန်းသည် နတ်ပြည်သို့ သွားရန် ခရီးလမ်း ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်လာသည့်တိုင်အောင် စိတ်တည်ကြည်ခြင်းရှိသော (အဘိညာဉ်) သမာဓိကို ဝင်စား၏။

ကေဝဋ္ဋ ထိုအခါ ထိုရဟန်းသည် စာတုမဟာရာဇ်နတ်တို့ထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ စာတုမဟာရာဇ်နတ် တို့အားဤစကားကို ဆို၏ –

"ငါ့သျှင်တို့ မြေဓာတ် ရေဓာတ် မီးဓာတ် လေဓာတ် ဟူသော ဤ မဟာဘုတ်လေးပါးတို့သည်အဘယ်အရပ်၌ အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ကုန်သနည်း"ဟု ဆို၏။

ကေဝဋ္ဋ ဤသို့ဆိုသော် စာတုမဟာရာဇ်နတ်တို့သည် ထိုရဟန်းအား ဤစကားကို ဆိုကုန်၏ –

"ရဟန်း မြေဓာတ် ရေဓာတ် မီးဓာတ် လေဓာတ် ဟူသော ဤမဟာဘုတ်လေးပါးတို့ အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ရာ့အရပ်ကို အကျွန်ုပ်တို့ မသိပါကုန်၊ ရဟန်း အကျွန်ုပ်တို့ထက် သာလွန်မြင့်မြတ်ကုန်သော နတ်မင်းကြီးလေးယောက်တို့သည် ရှိပါကုန်၏၊ ထို (နတ်မင်းကြီး) တို့သည် မြေဓာတ် ရေဓာတ် မီး ဓာတ်လေဓာတ်ဟူသော ဤ မဟာဘုတ်လေးပါးတို့ အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ရာအရပ်ကို သိကုန်ရာပါ၏"ဟု ဆိုကုန်၏။

၄၈၉။ ကေဝဋ္ဋ ထိုအခါ ထိုရဟန်းသည် နတ်မင်းကြီး လေးယောက်တို့ထံ ချဉ်းကပ်၍ နတ်မင်းကြီးလေးယောက်တို့အား ဤ (ပြဿနာ) ကို မေး၏။

"ငါ့သျှင်တို့ မြေဓာတ် ရေဓာတ် မီးဓာတ် လေဓာတ် ဟူသော ဤ မဟာဘုတ်လေးပါးတို့သည်အဘယ်အရပ်၌ အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ကုန်သနည်း"ဟု မေး၏။

ကေဝဋ္ဋ ဤသို့ မေးသော် နတ်မင်းကြီးလေးယောက်တို့သည် ထိုရဟန်းအား ဤ (စကား) ကို ဆိုကုန်၏ –

"ရဟန်း မြေဓာတ် ရေဓာတ် မီးဓာတ် လေဓာတ် ဟူသော ဤမဟာဘုတ်လေးပါးတို့ အကြွင်းမဲ့ချုပ်ရာအရပ်ကို အကျွန်ုပ်တို့လည်း မသိပါကုန်၊ ရဟန်း အကျွန်ုပ်တို့ထက် သာလွန်မြင့်မြတ်ကုန် သောတာဝတိံသာ နတ်တို့သည် ရှိပါကုန်၏၊ ထို (တာဝတိံသာ) နတ်တို့သည် မြေဓာတ် ရေဓာတ် မီးဓာတ်လေဓာတ် ဟူသော ဤမဟာဘုတ်လေးပါးတို့ အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ရာအရပ်ကို သိကုန်ရာ ပါ၏"ဟု ဆိုကုန်၏။

၄၉၀။ ကေဝဋ္ဋ ထိုအခါ ထိုရဟန်းသည် တာဝတိံသာနတ်တို့ထံ ချဉ်းကပ်၍ တာဝတိံသာနတ်တို့ အားဤ (ပြဿနာ) ကို မေး၏ –

"ငါ့သျှင်တို့ မြေဓာတ် ရေဓာတ် မီးဓာတ် လေဓာတ် ဟူသော ဤ မဟာဘုတ်လေးပါးတို့သည်အဘယ်အရပ်၌ အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ကုန်သနည်း"ဟု မေး၏။

ကေဝဋ္ဋ ဤသို့မေးသော် တာဝတိံသာနတ်တို့သည် ထိုရဟန်းအား ဤ (စကား) ကိုဆိုကုန်၏ –

"ရဟန်း မြေဓာတ် ရေဓာတ် မီးဓာတ် လေဓာတ် ဟူသော ဤမဟာဘုတ်လေးပါးတို့ အကြွင်းမဲ့ချုပ်ရာအရပ်ကို အကျွန်ုပ်တို့လည်း မသိပါကုန်၊ ရဟန်း အကျွန်ုပ်တို့ထက် သာလွန်မြင့်မြတ်သောနတ်တို့အရှင် သိကြား (မင်း) သည် ရှိပါ၏၊ ထို (သိကြားမင်း) သည် မြေဓာတ် ရေဓာတ် မီးဓာတ်လေဓာတ်ဟူသော ဤမဟာဘုတ်လေးပါးတို့ အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ရာအရပ်ကို သိရာပါ၏"ဟု ဆိုကုန်၏။

၄၉၁။ ကေဝဋ္ဋ ထိုအခါ ထိုရဟန်းသည် နတ်တို့၏အရှင် သိကြား (မင်း) ထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ နတ်တို့၏အရှင် သိကြား (မင်း) အား ဤ (ပြဿနာ) ကို မေး၏ –

"ငါ့သျှင် မြေဓာတ် ရေဓာတ် မီးဓာတ် လေဓာတ်ဟူသော ဤမဟာဘုတ်လေးပါးတို့သည် အဘယ်အရပ်၌ အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ကုန်သနည်း"ဟု မေး၏။

ကေဝဋ္ဋ ဤသို့မေးသော် နတ်တို့၏အသျှင်သိကြား (မင်း) သည် ထိုရဟန်းအား ဤ (စကား) ကို ဆို၏ –

"ရဟန်း မြေဓာတ် ရေဓာတ် မီးဓာတ် လေဓာတ် ဟူသော ဤ မဟာဘုတ်လေးပါးတို့ အကြောင်းမဲ့ချုပ်ရာအရပ်ကို အကျွန်ုပ်လည်း မသိပါ၊ ရဟန်း အကျွန်ုပ်တို့ထက် သာလွန်မြင့်မြတ်ကုန်သော ယာမာမည်သော နတ်တို့သည် ရှိပါကုန်၏။ပ။ သုယာမ မည်သော နတ်သားသည်။ပ။ တုသိတာ မည်သော နတ်တို့သည်။ပ။ သန္တုဿိတ မည်သော နတ်သားသည်။ပ။ နိမ္မာနရတိ မည်သောနတ်တို့သည်။ပ။ သုနိမ္မိတမည်သော နတ်သားသည်။ပ။ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တီ မည်သော နတ်တို့သည်။ပ။ ဝသဝတ္တီ မည်သော နတ်သားသည် ရှိပါ၏၊ ထို (ဝသဝတ္တီ နတ်သား) သည် မြေဓာတ် ရေဓာတ်မီးဓာတ် လေဓာတ် ဟူသော ဤမဟာဘုတ်လေးပါးတို့ အကြောင်းမဲ့ ချုပ်ရာအရပ်ကို သိရာ ပါ၏"ဟုဆို၏။

၄၉၂။ ကေဝဋ္ဋ ထိုအခါ ထိုရဟန်းသည် ဝသဝတ္တီမည်သော နတ်သားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ ဝသဝတ္တီနတ်သားအား ဤ (ပြဿနာ) ကို မေး၏ –

"ငါ့သျှင် မြေဓာတ် ရေဓာတ် မီးဓာတ် လေဓာတ် ဟူသော ဤမဟာဘုတ်လေးပါးတို့သည် အဘယ်အရပ်၌ အကြောင်းမဲ့ ချုပ်ကုန်သနည်း"ဟု မေး၏။ ကေဝဋ္ဋ ဤသို့မေးသော် ဝသဝတ္တီနတ်သားသည် ထိုရဟန်းအား ဤ (စကား) ကို ဆို၏ –

"ရဟန်း မြေဓာတ် ရေဓာတ် မီးဓာတ် လေဓာတ် ဟူသော ဤ မဟာဘုတ်လေးပါးတို့ အကြောင်းမဲ့ချုပ်ရာအရပ်ကို အကျွန်ုပ်သည်လည်း မသိပါ၊ ရဟန်း အကျွန်ုပ်တို့ထက် သာလွန်မြင့်မြတ်ကုန်သော ဗြဟ္မာတို့သည် ရှိပါကုန်၏၊ ထို (ဗြဟ္မာ) တို့သည် မြေဓာတ် ရေဓာတ် မီးဓာတ် လေဓာတ် ဟူသောဤ မဟာဘုတ်လေးပါးတို့ အကြောင်းမဲ့ ချုပ်ရာအရပ်ကို သိကုန်ရာပါ၏"ဟု ဆို၏။

၄၉၃။ ကေဝဋ္ဋ ထိုအခါ ထိုရဟန်းသည် ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့ သွားရန် ခရီးလမ်း ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်လာသည်တိုင်အောင် စိတ်တည်ကြည်ခြင်းရှိသော (အဘိညာဉ်) သမာဓိကို ဝင်စား၏။

ကေဝဋ္ဋ ထိုအခါ ထိုရဟန်းသည် ဗြဟ္မာ့ပြည်၌ ဖြစ်ကုန်သော ဗြဟ္မာတို့ထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ ဗြဟ္မာ့ပြည်၌ဖြစ်ကုန်သော ဗြဟ္မာတို့အား ဤ (ပြဿနာ) ကို မေး၏ –

"ငါ့သျှင်တို့ မြေဓာတ် ရေဓာတ် မီးဓာတ် လေဓာတ် ဟူသော ဤ မဟာဘုတ်လေးပါးတို့သည်အဘယ်အရပ်၌ အကြောင်းမဲ့ ချုပ်ကုန်သနည်း"ဟု မေး၏။

ကေဝဋ္ဋ ဤသို့မေးသော် ဗြဟ္မာ့ပြည်၌ ဖြစ်ကုန်သော ဗြဟ္မာတို့သည် ထိုရဟန်းအား ဤ (စကား) ကိုဆိုကုန်၏ –

"ရဟန်း မြေဓာတ် ရေဓာတ် မီးဓာတ် လေဓာတ် ဟူသော ဤမဟာဘုတ်လေးပါးတို့ အကြောင်းမဲ့ချုပ်ရာ အရပ်ကို အကျွန်ုပ်တို့လည်း မသိပါကုန်၊ ရဟန်း အကျွန်ုပ်တို့ထက် သာလွန်မြင့်မြတ် သောဗြဟ္မာသည် ရှိပါ၏၊ ထို (ဗြဟ္မာ) သည် မဟာဗြဟ္မာ ဖြစ်ပါ၏၊ လွှမ်းမိုးနိုင်သူ ဖြစ်ပါ၏၊ မည်သူကမျှမလွှမ်းမိုးနိုင်သူ ဖြစ်ပါ၏၊ စင်စစ် (အလုံးစုံ) ကို မြင်သူ ဖြစ်ပါ၏၊ အလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်သူ ဖြစ်ပါ၏၊ အစိုးရသူ ဖြစ်ပါ၏၊ ပြုသူ ဖြစ်ပါ၏၊ ဖန်ဆင်းသူ ဖြစ်ပါ၏၊ အမြတ်ဆုံးသူ ဖြစ်ပါ၏၊ စီမံသူ ဖြစ်ပါ၏၊ (ဈာန်) ၌ လေ့လာပြီးသူ ဖြစ်ပါ၏၊ ဖြစ်ပြီး ဖြစ်ဆဲ သတ္တဝါတို့၏ အဖ ဖြစ်ပါ၏၊ ထို (မဟာဗြဟ္မာ) သည်မြေဓာတ် ရေဓာတ် မီးဓာတ်

လေဓာတ် ဟူသော ဤမဟာဘုတ် လေးပါးတို့ အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ရာအရပ်ကိုသိရာပါ၏"ဟု ဆိုကုန်၏။

"ငါ့သျှင်တို့ ယခုအခါ ထိုမဟာဗြဟ္မာသည် အဘယ်မှာ ရှိသနည်း"။

"ရဟန်း မဟာဗြဟ္မာ နေရာဘုံကိုလည်းကောင်း၊ မဟာဗြဟ္မာ လာရာလမ်းကိုလည်းကောင်း၊ မဟာဗြဟ္မာ သွားရာအရပ်ကိုလည်းကောင်း အကျွန်ုပ်တို့လည်း မသိပါကုန်၊ ရဟန်း သို့ရာတွင် မဟာဗြဟ္မာ ထင်ရှား ပေါ်လာရန် ရှေ့ပြေးနိမိတ်တို့သည် ထင်ပါကုန်၏၊ (ထူးခြားသော) အလင်းရောင်တို့သည် ထင်ရှားပေါ်လာပါကုန်၏၊ (သို့ဖြစ်၍ယခုပင်) မဟာဗြဟ္မာသည် ထင်ရှားပေါ်လာပါလတ္တံ့၊ ဤ (ထူးခြားသော) အလင်းရောင် ထင်ရှားပေါ်လာခြင်းသည် မဟာဗြဟ္မာ ထင်ရှားပေါ်လာရန် ရှေ့ပြေးနိမိတ် ဖြစ်ပါ၏"ဟုဆိုကုန်၏။

၄၉၄။ ကေဝဋ္ဋ ထို့နောက် မကြာမီပင် ထိုမဟာဗြဟ္မာသည် ထင်ရှားပေါ်လာ၏။

ကေဝဋ္ဋ ထိုအခါ ထိုရဟန်းသည် မဟာဗြဟ္မာထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ ထိုမဟာဗြဟ္မာအား ဤ (ပြဿနာ) ကိုမေး၏ –

"ငါ့သျှင် မြေဓာတ် ရေဓာတ် မီးဓာတ် လေဓာတ်ဟူသော ဤမဟာဘုတ်လေးပါးတို့သည်အဘယ်အရပ်၌ အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ကုန်သနည်း"ဟု မေး၏။

ကေဝဋ္ဋ ဤသို့မေးသော် ထိုဗြဟ္မာကြီးသည် ထိုရဟန်းအား ဤ (စကား) ကို ဆို၏ –

"ရဟန်း အကျွန်ုပ်သည် ဗြဟ္မာ ဖြစ်၏၊ မဟာဗြဟ္မာ ဖြစ်၏၊ လွှမ်းမိုးနိုင်သူ ဖြစ်၏၊ မည်သူကမျှမလွှမ်းမိုးနိုင်သူ ဖြစ်၏၊ စင်စစ် (အလုံးစုံ) ကို မြင်သူ ဖြစ်၏၊ အလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်သူ ဖြစ်၏၊ အစိုးရသူ ဖြစ်၏၊ ပြုသူ ဖြစ်၏၊ ဖန်ဆင်းသူ ဖြစ်၏၊ အမြတ်ဆုံး ဖြစ်၏၊ စီမံသူ ဖြစ်၏၊ (ဈာန်) ၌လေ့လာပြီးသူ ဖြစ်၏၊ ဖြစ်ပြီး ဖြစ်ဆဲ သတ္တဝါတို့၏ အဖ ဖြစ်၏"ဟု ဆို၏။ ကေဝဋ္ဋ နှစ်ကြိမ်မြောက်လည်း ထိုရဟန်းသည် ထိုဗြဟ္မာကြီးအား ဤ (စကား) ကို ဆိုပြန်၏ –

ငါ့သျှင် "သင်သည် ဗြဟ္မာလော့၊ မဟာဗြဟ္မာလော့၊ လွှမ်းမိုးနိုင်သူလော့၊ မည်သူကမျှ မလွှမ်းမိုးနိုင်သူလော့၊ စင်စစ် (အလုံးစုံ) ကို မြင်သူလော့၊ အလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်သူလော့၊ အစိုးရသူလော့၊ ပြုသူလော့၊ ဖန်ဆင်းသူလော့၊ အမြတ်ဆုံးသူလော့၊ စီမံသူလော့၊ (ဈာန်) ၌ လေ့လာပြီးသူလော့၊ ဖြစ်ပြီး ဖြစ်ဆဲ သတ္တဝါတို့၏ အဖလော"ဟု သင့်ကို ဤသို့ ငါမေးသည် မဟုတ်၊ "ငါ့သျှင် မြေဓာတ်ရေဓာတ် မီးဓာတ် လေဓာတ်ဟူသော ဤမဟာဘုတ်လေးပါးတို့သည် အဘယ်အရပ်၌ အကြွင်းမဲ့ချုပ်ကုန်သနည်း"ဟု သင့်ကို ဤသို့သာလျှင် ငါမေး၏ဟု ဆို၏။

ကေဝဋ္ဋ နှစ်ကြိမ်မြောက်လည်း ထိုဗြဟ္မာကြီးသည် ထိုရဟန်းအား ဤ (စကား) ကို ဆိုပြန်၏ –

"ရဟန်း အကျွန်ုပ်သည် ဗြဟ္မာ ဖြစ်၏၊ မဟာဗြဟ္မာ ဖြစ်၏၊ လွှမ်းမိုးနိုင်သူ ဖြစ်၏၊ မည်သူကမျှမလွှမ်းမိုးနိုင်သူ ဖြစ်၏၊ စင်စစ် (အလုံးစုံ) ကို မြင်သူ ဖြစ်၏၊ အလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်သူ ဖြစ်၏၊ အစိုးရသူဖြစ်၏ ပြုသူ ဖြစ်၏၊ ဖန်ဆင်းသူ ဖြစ်၏၊ အမြတ်ဆုံး ဖြစ်၏၊ စီမံသူ ဖြစ်၏၊ (ဈာန်) ၌လေ့လာပြီးသူ ဖြစ်၏၊ ဖြစ်ပြီး ဖြစ်ဆဲ သတ္တဝါတို့၏ အဖ ဖြစ်၏"ဟု ဆိုပြန်၏။

ကေဝဋ္ဋ သုံးကြိမ်မြောက်လည်း ထိုရဟန်းသည် ထိုဗြဟ္မာကြီးအား ဤ (စကား) ကို ဆိုပြန်၏ –

ငါ့သျှင် "သင်သည် ဗြဟ္မာ လော့၊ မဟာဗြဟ္မာ လော့၊ လွှမ်းမိုးနိုင်သူ လော့၊ မည်သူကမျှ မလွှမ်းမိုးနိုင်သူလော့၊ စင်စစ် (အလုံးစုံ) ကို မြင်သူလော့၊ အလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်သူလော့၊ အစိုးရသူ လော့၊ ပြုသူလော့၊ ဖန်ဆင်းသူ လော့၊ အမြတ်ဆုံး လော့၊ စီမံသူလော့၊ (ဈာန်) ၌ လေ့လာပြီး သူလော့၊ ဖြစ်ပြီး ဖြစ်ဆဲ သတ္တဝါတို့၏ အဖလော"ဟု သင့်ကို ဤသို့ ငါမေးသည် မဟုတ်၊ "ငါ့သျှင် မြေဓာတ်ရေဓာတ် မီးဓာတ် လေဓာတ်ဟူသော ဤမဟာဘုတ်လေးပါးတို့သည် အဘယ်အရပ်၌ အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ကုန်သနည်း"ဟု သင့်ကို ဤသို့သာလျှင် ငါမေး၏ဟု (ဆိုပြန်၏)။

၄၉၅။ ကေဝဋ္ဋ ထိုအခါ ထိုဗြဟ္မာကြီးသည် ထိုရဟန်း၏ လက်မောင်းကို ကိုင်၍ တစ်ခုသော နေရာ သို့ခေါ်ဆောင်ပြီးလျှင် ထိုရဟန်းအား ဤ (စကား) ကို ဆိုပြန်၏ –

"ရဟန်း ဗြဟ္မာ့ပြည်၌ ဖြစ်ကုန်သော ဤဗြဟ္မာတို့သည် ' မဟာဗြဟ္မာ မသိသောအရာ အနည်း ငယ်မျှမရှိ၊ မဟာဗြဟ္မာ မမြင်သောအရာ အနည်းငယ်မျှ မရှိ၊ မဟာဗြဟ္မာအား မထင်မလင်းသော အရာအနည်းငယ်မျှ မရှိ၊ မဟာဗြဟ္မာ မျက်မှောက်မပြုသော အရာ အနည်းငယ်မျှ မရှိ'ဟု အကျွန်ုပ်ကို ဤသို့ထင်မှတ်နေပါကုန်၏၊ ထို့ကြောင့် အကျွန်ုပ်သည် ထို (ဗြဟ္မာ) တို့၏ မျက်မှောက် ၌ မဖြေကြားဘဲရှိခဲ့ပါ၏၊ ရဟန်း မြေဓာတ် ရေဓာတ် မီးဓာတ် လေဓာတ်ဟူသော ဤမဟာဘုတ် လေးပါးတို့ အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ရာ အရပ်ကို အကျွန်ုပ်လည်း မသိပါ၊ ရဟန်း ထို့ကြောင့် ဤလောက၌ မြတ်စွာဘုရားကိုကျော်လွန်၍ အပြင်အပ၌ ပြဿနာကို ဖြေရန် ရှာမှီးခြင်းသည် သင်၏သာလျှင်မလျော်သော အမှု ဖြစ်ချေ၏၊ သင်၏သာလျှင် ချွတ်ယွင်းမှု ဖြစ်ချေ၏၊ ရဟန်း သွားပါလေလော့၊ သင်သည် ထိုမြတ်စွာဘုရားကိုသာ ချဉ်းကပ်၍ ဤပြဿနာကို မေးမြန်းပါလေလော့၊ မြတ်စွာဘုရားကသင့်အား ဖြေကြားသည့် အတိုင်းပင် ထို (ပြဿနာ)၏ အနက်ကို မှတ်သားပါလေလော့"ဟု ဆို၏။

၄၉၆။ ကေဝဋ္ဋ ထိုအခါ ထိုရဟန်းသည် သန်စွမ်းသော ယောကျ်ားသည် ကွေးထားသော လက်မောင်းကိုဆန့်သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဆန့်ထားသော လက်မောင်းကို ကွေးသကဲ့သို့လည်းကောင်း ဤအတူပင်ဗြဟ္မာ့ပြည်မှ ကွယ်ခဲ့၍ ငါ၏ ရှေ့မှောက်၌ ထင်ရှားပေါ်လာ၏။

ကေဝဋ္ဋ ထိုအခါ ထိုရဟန်းသည် ငါ့ကို ရှိခိုး၍ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်ပြီးသော် ငါ့အား ဤ (ပြဿနာ) ကို မေးလျှောက်၏ –

"အသျှင်ဘုရား မြေဓာတ် ရေဓာတ် မီးဓာတ် လေဓာတ် ဟူသော ဤ မဟာဘုတ်လေးပါးတို့သည် အဘယ်အရပ်၌ အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ကုန်ပါသနည်း"ဟု မေးလျှောက်၏။

ကမ်းကြည့်ငှက် ဥပမာ

၄၉၇။ ကေဝဋ္ဋ ဤသို့ မေးလျှောက်သော် ငါသည် ထိုရဟန်းအား ဤ (စကားကို) ဆို၏ –

"ရဟန်း ရှေးခ်ီ ဖြစ်ဖူးသည်ကား သမုဒ္ဒရာ (ပင်လယ်ကူး) ကုန်သည်တို့သည် ကမ်းကြည့်ငှက်ကိုယူဆောင်၍ သင်္ဘောဖြင့် သမုဒ္ဒရာ (ပင်လယ်) သို့ သက်ဝင်ကုန်၏။ သင်္ဘောသည် ကမ်းကိုမမြင်လတ်သော် ထိုသူတို့သည် ကမ်းကြည့်ငှက်ကို လွှတ်ကုန်၏။ ထို (ငှက်) သည် အရှေ့အရပ်သို့ပျံသွား၏။ တောင်အရပ်သို့ ပျံသွား၏။ အနောက်အရပ်သို့ ပျံသွား၏။ မြောက်အရပ်သို့ ပျံသွား၏။ အထက်အရပ်သို့ ပျံသွား၏။ အထောင့်အရပ်သို့ ပျံသွား၏။ ထိုငှက်သည် ထက်ဝန်းကျင်မှ ကမ်းကို အကယ်၍ မြင်ရမူ ပျံမြဲတိုင်း ရှေ့သို့သာ ပျံသွားလေ၏။ ထို (ငှက်) သည် ထက်ဝန်းကျင်မှ ကမ်း ကိုအကယ်၍ မမြင်မူကား ထိုသင်္ဘောသို့သာ ပြန်လှည့်လာ၏။ ရဟန်း ဤအတူပင် သင်သည်ဗြဟ္မာ့ပြည်တိုင်အောင် ဤပြဿနာ၏ အဖြေကို ရှာ၍ မရသောကြောင့် ငါ့အထံသို့သာ ပြန်လှည့်လာခဲ့၏။ ရဟန်း မြေဓာတ် ရေဓာတ် မီးဓာတ် လေဓာတ် ဟူသော ဤမဟာဘုတ် လေးပါးတို့သည်အဘယ်အရပ်၌ အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ကုန်ပါသနည်း အသျှင်ဘုရား"ဟု ဤပြဿနာကို ဤသို့ကား မမေးသင်။

၄၉၈။ ရဟန်း "အဘယ်အရပ်၌ ရေ မြေ မီး လေသည် မတည်ပါသနည်း၊ အဘယ်အရပ်၌ အရှည်အတို အငယ် အကြီး အကောင်း အဆိုးသည် မရှိပါသနည်း၊ အဘယ်အရပ်၌ နာမ်ရုပ်သည် အကြွင်းမဲ့ချုပ်ပါသနည်း"ဟု ဤပြဿနာကို ဤသို့သာ မေးသင့်ပေ၏။

၄၉၉။ ထို (အမေး) ၌ အဖြေသည် (ဤသို့) ဖြစ်၏ –

"(မျက်စိဖြင့်) မမြင်ကောင်းသော၊ (ဥပါဒ် ဌီ ဘင်) အပိုင်းအခြား မရှိသော၊ ထက်ဝန်းကျင်ဆိပ်ကမ်းရှိသော၊ ဉာဏ်အထူးဖြင့် သိအပ်သော နိဗ္ဗာန်သည် ရှိ၏။ဤ (နိဗ္ဗာန်) ၌ ရေ မြေ မီး လေသည် မတည်ပေ၊ ဤ (နိဗ္ဗာန်) ၌ အရှည် အတို အငယ် အကြီးအကောင်း အဆိုးသည် မရှိပေ။ ဤ (နိဗ္ဗာန်) ၌ နာမ်နှင့် ရုပ်သည် အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ပေ၏[1]၊ ဤ (နိဗ္ဗာန်) ၌ဝိညာဉ်၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့် ဤ (နာမ်နှင့်ရုပ်) သည် ချုပ်ပေ၏"ဟု ဖြစ်၏။

၅၀၀။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤ (တရားတော်) ကို ဟောတော်မူ၏။ ကေဝဋ္ဋ (မည်သော) သူကြွယ်သားသည် မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူသော တရားတော်ကို နှစ်လိုသည်ဖြစ်၍ ဝမ်းမြောက်စွာ ခံယူလေသတည်း။

တစ်ဆယ့်တစ်ခုမြောက်သော ကေဝဋ္ဋသုတ် ပြီး၏။

---

[1] မဖြစ်သည်ကိုပင် ချုပ်သည်ဟု ဆိုသည်။

♣

၁၂–လောဟိစ္စသုတ်

လောဟိစ္စပုဏ္ဏားဝတ္ထု

၅၀၁။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည် –

အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ငါးရာမျှသော များစွာသော ရဟန်းသံဃာနှင့် အတူ ကောသလတိုင်း၌ ဒေသစာရီ လှည့်လည်တော်မူလတ်သော် သာလဝတိကာ (ရွာ) သို့ ရောက်တော်မူ၏။

ထိုစဉ်အခါ၌ လောဟိစ္စပုဏ္ဏားသည် လူစည်ကား၍ ကျွဲနွားစသည် ပေါများသော မြက် ထင်းရေတို့နှင့်ပြည့်စုံသော ဆန်စပါးနှင့် ပြည့်စုံသော မင်းမှ ရသည့် စည်းစိမ်ဖြစ်သော ပသေနဒီကောသလ မင်းသည်အပိုင်စား ပေးထားသော သာလဝတိကာ (ရွာ) ကို အုပ်ချုပ်၍ နေ၏။

၅၀၂။ ထိုစဉ်အခါ၌ လောဟိစ္စပုဏ္ဏားအား ဤသို့သဘောရှိသော ယုတ်မာသော မိစ္ဆာအယူသည်ဖြစ်ပေါ်လျက် ရှိ၏။ "ဤ (လောက) ၌ သမဏဖြစ်စေ ဗြာဟ္မဏဖြစ်စေ ကုသိုလ်တရားကို ရနိုင်ပါ၏၊ (သို့သော်) ကုသိုလ်တရားကို ရပြီးလျှင် တစ်ပါးသော သူအား မဟောပြောသင့်ပေ၊ တစ်ပါးသော သူသည်တစ်ပါးသော သူအား အဘယ်ပြုအံ့နည်း၊ ဤဟောပြောခြင်းသည် အနှောင်အဖွဲ့အဟောင်းကို ဖြတ်၍အခြားအနှောင် အဖွဲ့သစ်ကို ပြုသည်နှင့် တူ၏၊ (ထို့ကြောင့်) ဤဟောပြောခြင်းကို ယုတ်မာသော လောဘတရားဟု (ငါ) ဆို၏၊ တစ်ပါးသော သူသည် တစ်ပါးသော သူအား အဘယ်ပြုအံ့နည်း"ဟုဖြစ်ပေါ်လျက် ရှိ၏။

၅၀၃။ (ထိုအခါ) လောဟိစ္စပုဏ္ဏားသည် (ဤသို့) ကြားသိလေ၏ –

"အချင်းတို့ သာကီဝင်မင်းမျိုးမှ ရဟန်းပြုသော သာကီဝင်မင်းသား ရဟန်းဂေါတမသည် ငါးရာမျှ သောများစွာသော ရဟန်းသံဃာနှင့်အတူ ကောသလတိုင်း၌ ဒေသစာရီ လှည့်လည်တော်မူရာသာလဝတိကာ (ရွာ) သို့ ရောက်တော်မူ၏၊ ထိုအသျှင်ဂေါတမ၏ ကောင်းသော ကျော်စောသတင်းသည်ဤသို့ ပျံ့နှံ့၍ ထွက်၏ –

'ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း 'အရဟံ' မည်တော်မူ၏၊ (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း 'သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ' မည်တော်မူ၏၊ အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ' နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း 'ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော' မည်တော်မူ၏၊ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူတတ်သောအကြောင်းကြောင့်လည်း 'သုဂတ' မည်တော်မူ၏၊ လောကကို သိတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း 'လောကဝိဒူ' မည်တော်မူ၏၊ ဆုံးမထိုက်သူကို ဆုံးမတတ်သည့် အတုမဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်တော်မူ သောအကြောင်းကြောင့်လည်း 'အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မ သာရထိ' မည်တော်မူ၏၊ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း 'သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ' မည်တော်မူ၏၊ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း 'ဗုဒ္ဓ' မည်တော်မူ၏၊ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း 'ဘဂဝါ' မည်တော်မူ၏'ဟု ပျံ့နှံ့၍ ထွက်၏။ထို (မြတ်စွာဘုရား) သည် နတ်နှင့်တကွသော မာရ်နတ်နှင့်တကွသော ဗြဟ္မာနှင့်တကွသော ဤလောကကိုလည်းကောင်း၊ သမဏဗြာဟ္မဏနှင့်တကွသော မင်းများ လူများနှင့်တကွသော သတ္တဝါအပေါင်းကိုလည်းကောင်း ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် ကိုယ်တိုင် မျက်မှောက်ပြုလျက် ဟောကြားတော် မူ၏။

ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် အစ၏ ကောင်းခြင်း၊ အလယ်၏ ကောင်းခြင်း၊ အဆုံး၏ ကောင်းခြင်းရှိသောအနက်နှင့် ပြည့်စုံသော သဒ္ဒါနှင့် ပြည့်စုံသော တရားကို ဟောတော်မူ၏၊

အလုံးစုံ ပြည့်စုံသောစင်ကြယ်သော မြတ်သော အကျင့်ကို ပြတော်မူ၏၊ ထိုသို့သဘောရှိသော ရဟန္တာ (ပုဂ္ဂိုလ်) တို့ကိုဖူးမြော်ရခြင်းသည် ကောင်းသည်သာတည်း"ဟု ကြားသိလေ၏။

၅၀၄။ ထိုအခါ လောဟိစ္စပုဏ္ဏားသည် ရောသိကာမည်သော ဆတ္တာသည်ကို (ဤသို့) မိန့်ဆို၏ –

"အချင်း ရောသိကာ လာလော့၊ သင်သည် ရဟန်းဂေါတမထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ ငါ့စကားဖြင့် ရဟန်းဂေါတမအား အနာကင်းကြောင်း ရောဂါကင်းကြောင်း ကျန်းမာကြောင်း သန်စွမ်းကြောင်း ချမ်းသာ စွာ နေရကြောင်းများကို မေးလျှောက်လေလော။ 'အသျှင်ဂေါတမ လောဟိစ္စပုဏ္ဏားသည် အသျှင်ဂေါတမအား အနာကင်းကြောင်း ရောဂါကင်း ကြောင်းကျန်းမာကြောင်း သန်စွမ်းကြောင်း ချမ်းသာစွာ နေရကြောင်းများကို မေးလိုက်ပါ၏'ဟုလျှောက်လေလော။ (ထို့ပြင်) အသျှင်ဂေါတမသည် နက်ဖြန်အဖို့ လောဟိစ္စပုဏ္ဏား၏ ဆွမ်းကို ရဟန်းသံဃာနှင့် အတူလက်ခံတော်မူပါဟူ၍လည်း လျှောက်ထားလေလော့"ဟု မိန့်ဆို၏။

၅၀၅။ "အသျှင်ကောင်းပါပြီ"ဟု ရောသိကာမည်သော ဆတ္တာသည်သည် လောဟိစ္စပုဏ္ဏားအားဝန်ခံပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်၏၊ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်ပြီးသော် ရောသိကာမည်သော ဆတ္တာသည်သည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏ –

"အသျှင်ဘုရား လောဟိစ္စပုဏ္ဏားသည် မြတ်စွာဘုရားအား အနာကင်းကြောင်း ရောဂါကင်း ကြောင်းကျန်းမာကြောင်း သန်စွမ်းကြောင်း ချမ်းသာစွာ နေရကြောင်းများကို မေးလိုက်ပါ၏၊ အသျှင်ဘုရား (ထို့ပြင်) မြတ်စွာဘုရားသည် နက်ဖြန်အဖို့ လောဟိစ္စပုဏ္ဏား၏ ဆွမ်းကို ရဟန်းသံဃာနှင့်အတူလက်ခံတော်မူပါ ဟူ၍လည်း လျှောက်လိုက်ပါ၏"ဟု လျှောက်၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ဆိတ်ဆိတ်နေခြင်းဖြင့် လက်ခံတော်မူ၏။

၅၀၆။ ထို့နောက် ရောသိကာမည်သော ဆတ္တာသည်သည် မြတ်စွာဘုရား၏ လက်ခံတော်မူခြင်းကို သိ၍နေရာမှ ထကာ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် အရိုအသေပြုပြီးလျှင် လောဟိစ္စပုဏ္ဏား ထံသို့ ချဉ်းကပ်၍လောဟိစ္စပုဏ္ဏား အား ဤစကားကို ဆို၏ –

"အသျှင်အကျွန်ုပ်တို့သည် အသျှင်၏ စကားဖြင့် ထိုမြတ်စွာဘုရားကို ဤသို့ လျှောက်ခဲ့ပါကုန်ပြီ– 'အသျှင်ဘုရား လောဟိစ္စပုဏ္ဏားသည် မြတ်စွာဘုရားအား အနာကင်းကြောင်း ရောဂါ ကင်းကြောင်းကျန်းမာကြောင်း သန်စွမ်းကြောင်း ချမ်းသာစွာ နေရကြောင်းများကို မေးလိုက်ပါ၏၊ အသျှင်ဘုရား (ထို့ပြင်) မြတ်စွာဘုရားသည် နက်ဖြန်အဖို့ လောဟိစ္စပုဏ္ဏား၏ ဆွမ်းကို ရဟန်းသံဃာနှင့်အတူလက်ခံတော်မူပါဟူ၍လည်း လျှောက်ထားလိုက်ပါ၏'ဟု လျှောက်ခဲ့ပါကုန်ပြီ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်လည်း လက်ခံတော်မူလိုက်ပါပြီ"ဟု ဆို၏။

၅၀၇။ ထိုအခါ လောဟိစ္စပုဏ္ဏားသည် ထိုညဉ့်လွန်မြောက်ပြီးနောက် မိမိနေအိမ်၌ မွန်မြတ်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို စီရင်စေ၍ ရောသိကာမည်သော ဆတ္တာသည်ကို (ဤသို့) မိန့်ဆို၏ –

"အချင်း ရောသိကာ လာလော့၊ သင်သည် ရဟန်းဂေါတမထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် 'အသျှင်ဂေါတမအချိန်တန်ပါပြီ၊ ဆွမ်းပြင်ပြီးပါပြီ'ဟု ရဟန်းဂေါတမအား အချိန် (တန်ကြောင်း) ကို လျှောက်လော့" ဟူ၍မိန့်ဆို၏။ "အသျှင်ကောင်းပါပြီ"ဟု ရောသိကာမည်သော

ဆတ္တာသည်သည် လောဟိစ္စပုဏ္ဏားအား ဝန်ခံပြီး လျှင်မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်ပြီး သော် "အသျှင်ဘုရား အချိန်တန်ပါပြီ၊ ဆွမ်းပြင်ပြီးပါပြီ"ဟု မြတ်စွာဘုရားအား အချိန် (တန်ကြောင်း) ကိုလျှောက်၏။

၅၀၈။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် နံနက်အချိန်၌ (သင်္ကန်းကို) ပြင်ဝတ်တော်မူ၍ သပိတ်သင်္ကန်းကိုယူလျက် ရဟန်းသံဃာနှင့်အတူ သာလဝတိကာ (ရွာ) သို့ ကပ်ရောက်တော်မူ၏။

ထိုစဉ်အခါ၌ ရောသိကာမည်သော ဆတ္တာသည်သည် မြတ်စွာဘုရား၏ နောက်မှ နောက်မှ အစဉ်လိုက်ပါလာ၏။

ထိုအခါ ရောသိကာမည်သော ဆတ္တာသည်သည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏ –

"အသျှင်ဘုရား 'ဤ (လောက) ၌သမဏာဖြစ်စေ ဗြာဟ္မဏာဖြစ်စေ ကုသိုလ်တရားကို ရနိုင်ပါ၏၊ (သို့သော်) ကုသိုလ်တရားကို ရပြီးလျှင် တစ်ပါးသော သူအား မဟောပြောသင့်ပေ၊ တစ်ပါးသော သူသည် တစ်ပါးသော သူအား အဘယ်ပြုအံ့နည်း၊ ဤဟောပြောခြင်းသည် အနှောင်အဖွဲ့ အဟောင်းကိုဖြတ်၍ အခြားအနှောင်အဖွဲ့သစ်ကို ပြုသည်နှင့်တူ၏၊ (ထို့ကြောင့်) ဤဟောပြောခြင်းကို ယုတ်မာသောလောဘတရားဟု (ငါ) ဆို၏၊ တစ်ပါးသော သူသည် တစ်ပါးသော သူအား အဘယ်ပြုအံ့နည်း'ဟုလောဟိစ္စပုဏ္ဏားအား ဤသို့ သဘောရှိသော ယုတ်မာသော မိစ္ဆာအယူသည် ဖြစ်ပေါ်လျက် ရှိပါ၏၊ အသျှင်ဘုရား တောင်းပန်ပါ၏၊ မြတ်စွာဘုရားသည် လောဟိစ္စပုဏ္ဏားကို ထိုယုတ်မာသော မိစ္ဆာအယူမှလွတ်စေပါလော့"ဟု လျှောက်၏။

"ရောသိကာ ဖြစ်နိုင်ကောင်းပါ၏၊ ရောသိကာ ဖြစ်နိုင်ကောင်းပါ၏"ဟု မိန့်တော်မူ၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် လောဟိစ္စပုဏ္ဏား၏ အိမ်သို့ ချဉ်းကပ်၍ ပြင်ထားသော နေရာ၌ထိုင်တော်မူ၏။

ထိုအခါ လောဟိစ္စပုဏ္ဏားသည် မြတ်စွာဘုရား အမှူးရှိသော ရဟန်းသံဃာကို မွန်မြတ်သော ခဲဖွယ် ဘောဇဉ်ဖြင့် ရောင့်ရဲသည်တိုင်အောင် တားမြစ်သည်တိုင်အောင် မိမိကိုယ်တိုင် လုပ်ကျွေး၏။

လောဟိစ္စပုဏ္ဏားအား မေးမြန်းစိစစ်ခြင်း

၅၀၉။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဆွမ်းစားပြီး၍ သပိတ်မှ လက်တော်ကို ဖယ်ပြီးသောအခါ လောဟိစ္စပုဏ္ဏားသည် နိမ့်သော ထိုင်စရာတစ်ခုကို ယူ၍ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်၏၊ တစ်ခုသော နေရာ၌ထိုင်နေသော လောဟိစ္စပုဏ္ဏားအား မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏– "လောဟိစ္စ 'ဤ (လောက) ၌သမဏာဖြစ်စေ ဗြာဟ္မဏာဖြစ်စေ ကုသိုလ်တရားကို ရနိုင်ပါ၏၊ (သို့ သော်) ကုသိုလ်တရားကို ရပြီးလျှင် တစ်ပါးသော သူအား မဟောပြောသင့်ပေ၊ တစ်ပါးသော သူသည်တစ်ပါးသောသူအား အဘယ်ပြုအံ့နည်း၊ ဤဟောပြောခြင်းသည် အနှောင်အဖွဲ့ အဟောင်း ကို ဖြတ်၍အခြား အနှောင်အဖွဲ့သစ်ကို ပြုသည်နှင့် တူ၏၊ (ထို့ကြောင့်) ဤဟောပြောခြင်းကို ယုတ်မာသောလောဘတရားဟု (ငါ) ဆို၏၊ တစ်ပါးသော သူသည်

တစ်ပါးသော သူအား အဘယ်ပြုအံ့နည်း'ဟု သင့်အား ဤသို့ သဘောရှိသော ယုတ်မာသော မိစ္ဆာအယူ ဖြစ်ပေါ်လျက် ရှိ၏ ဟူသည်မှာမှန်သလော"ဟု မိန့်တော်မူ၏။

"အသျှင်ဂေါတမ မှန်ပါ၏"။

လောဟိစ္စ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ ထင်သနည်း၊ သင်သည် သာလဝတိကာ (ရွာ) ကို အုပ်ချုပ်၍ နေသည်မဟုတ်လော။

"အသျှင်ဂေါတမဟုတ်ပါ၏"။

လောဟိစ္စ အကြင်သူသည် ဤသို့ ဆိုငြားအံ့ –

"လောဟိစ္စပုဏ္ဏားသည် သာလဝတိကာ (ရွာ) ကို အုပ်ချုပ်၍ နေ၏၊ သာလဝတိကာ (ရွာ)မှ (ထွက်သော) အခွန်အတုတ်အပေါင်းကို လောဟိစ္စပုဏ္ဏား တစ်ယောက်တည်းသာ ခံစားပါစေ၊ အခြားသူ တို့အားမပေးပါစေလင့်"ဟု ဆိုငြားအံ့။

ဤသို့ ဆိုသော် ထိုသူသည် သင့်ကို မှီ၍ အသက်မွေးနေသော သူတို့၏ (လာဘ်) အန္တရာယ်ကိုပြုသူ ဖြစ်သလော့၊ မဖြစ်သလော။

"အသျှင်ဂေါတမ (လာဘ်) အန္တရာယ်ကို ပြုသူ ဖြစ်ပါ၏"။

အန္တရာယ်ကို ပြုသူ ဖြစ်ခဲ့သော် ထိုသူတို့၏ အစီးအပွားကို လိုလားသူ ဖြစ်သလော့၊ အစီးအပွားကိုမလိုလားသူ ဖြစ်သလော။

"အသျှင်ဂေါတမ အစီးအပွားကို မလိုလားသူ ဖြစ်ပါ၏"။

အစီးအပွားကို မလိုလားသူအား ထိုသူတို့အပေါ်၌ မေတ္တာစိတ် ဖြစ်ပေါ်သလော့၊ ရန်သူစိတ်ဖြစ်ပေါ်သလော။

"အသျှင်ဂေါတမ ရန်သူစိတ် ဖြစ်ပေါ်ပါ၏"။

ရန်သူစိတ် ဖြစ်ခဲ့သော် မှားသော အယူ 'မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ' ဖြစ်သလော့၊ မှန်သော အယူ 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ' ဖြစ် သလော။ "အသျှင်ဂေါတမ မှားသော အယူ 'မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ' ဖြစ်ပါ၏"။

လောဟိစ္စ မှားသော အယူ 'မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ' ရှိသူအား ငရဲနှင့် တိရစ္ဆာန် နှစ်ပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါးသောလားရာရှိ၏ဟု ငါ ဟောပေ၏။

၅၁၀။ လောဟိစ္စ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ ထင်သနည်း၊ ပသေနဒီကောသလမင်းသည် ကာသိတိုင်းကောသလတိုင်းကို အုပ်စိုး၍ နေသည် မဟုတ်လော။

"အသျှင်ဂေါတမဟုတ်ပါ၏"။

လောဟိစ္စ အကြင်သူသည် ဤသို့ ဆိုငြားအံ့ –

"ပသေနဒီကောသလမင်းသည် ကာသိတိုင်း ကောသလတိုင်းကို အုပ်စိုးနေ၏၊ ကာသိတိုင်းကောသလတိုင်းမှ (ထွက်သော) အခွန်အတုတ်အပေါင်းကို ပသေနဒီကောသလမင်း တစ်ယောက်တည်းသာ ခံစားပါစေ၊ တစ်ပါးသူတို့အား မပေးပါစေလင့်"ဟု ဆိုငြားအံ့။

ဤသို့ဆိုသော် ထိုသူသည် ပသေနဒီကောသလမင်းကို မှီ၍ အသက်မွေးသော သင်တို့၏လည်းကောင်း၊ တစ်ပါးသော သူတို့၏လည်းကောင်း (လာဘ်) အန္တရာယ်ကို ပြုသူ ဖြစ်သလော့၊ မဖြစ်သ လော။

"အသျှင်ဂေါတမ (လာဘ်) အန္တရာယ်ကို ပြုသူ ဖြစ်ပါ၏"။

အန္တရာယ်ကို ပြုသူဖြစ်ခဲ့သော် ထိုသူတို့၏ အစီးအပွားကို လိုလားသူ ဖြစ်သလော့၊ အစီးအပွားကိုမလိုလားသူ ဖြစ်သလော။

"အသျှင်ဂေါတမ အစီးအပွားကို မလိုလားသူ ဖြစ်ပါ၏"။

အစီးအပွားကို မလိုလားသောသူအား ထိုသူတို့အပေါ်၌ မေတ္တာစိတ် ဖြစ်ပေါ်သလော့၊ ရန်သူစိတ်ဖြစ်ပေါ်သလော။

"အသျှင်ဂေါတမ ရန်သူစိတ် ဖြစ်ပေါ်ပါ၏"။

ရန်သူစိတ် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သော် မှားသော အယူ 'မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ' ဖြစ်သလော့၊ မှန်သောအယူ 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ' ဖြစ်သ လော။

"အသျှင်ဂေါတမ မှားသော အယူ 'မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ' ဖြစ်ပါ၏"။

လောဟိစ္စ မှားသော အယူ 'မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ' ရှိသူအား ငရဲနှင့် တိရစ္ဆာန် နှစ်ပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါးသောလားရာရှိ၏ဟု ငါ ဟောပေ၏။

၅၁၁။ လောဟိစ္စ "လောဟိစ္စပုဏ္ဏားသည် သာလဝတိကာ (ရွာ) ကို အုပ်ချုပ်၍ နေ၏၊ သာလဝတိကာ (ရွာ) မှ (ထွက်သော) အခွန်အတုတ်အပေါင်းကို လောဟိစ္စပုဏ္ဏား တစ်ယောက်တည်းသာ ခံစားပါစေ၊ အခြားသူ တို့အား မပေးပါစေလင့်"ဟု ဆိုသော ထိုသူသည် သင့်ကိုမှီ၍ အသက်မွေးသော သူတို့၏ (လာဘ်) အန္တရာယ်ကို ပြုသူ ဖြစ်၏။ အန္တရာယ်ကို ပြုသူဖြစ်သောကြောင့် အစီးအပွားကို မလိုလားသူဖြစ်၏၊ အစီးအပွားကို မလိုလားသူအား ရန်သူစိတ် ဖြစ်ပေါ်၏၊ ရန်သူစိတ် ဖြစ်ပေါ်လတ် သော်မှားသော အယူ 'မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ' ဖြစ်၏။

လောဟိစ္စ ဤနည်းတူပင် "ဤ (လောက) ၌သမဏဖြစ်စေ ဗြာဟ္မဏဖြစ်စေ ကုသိုလ်တရားကိုရနိုင်ပါ၏၊ ကုသိုလ်တရားကို ရပြီးလျှင် တစ်ပါးသော သူအား မဟောပြောသင့်ပေ၊ တစ်ပါးသော သူသည်တစ်ပါးသော သူအား အဘယ်ပြုအံ့နည်း၊ ဤဟောပြောခြင်းသည် အနှောင်အဖွဲ့အဟောင်းကို ဖြတ်၍အခြား အနှောင်အဖွဲ့သစ်ကို ပြုသည်နှင့်တူ၏။ပ။ တစ်ပါးသောသူသည် တစ်ပါးသောသူအား အဘယ်ပြုအံ့နည်း"ဟု ဆိုသော ထိုသူသည်လည်း မြတ်စွာဘုရားဟောကြားသော ဓမ္မဝိနယကို အကြောင်းပြု၍သောတာပတ္တိဖိုလ်ကိုလည်းကောင်း၊ သကဒါဂါမိဖိုလ်ကိုလည်းကောင်း၊ အနာဂါမိဖိုလ်ကိုလည်းကောင်း၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကိုလည်းကောင်း၊ မျက်မှောက်ပြုကုန်လျက် ဤသို့သဘောရှိသော မြတ်သော တရားထူးကိုရကုန်အံ့သော အမျိုးကောင်းသားတို့၏လည်းကောင်း၊ နတ်ဘဝခန္ဓာတို့ ဖြစ်ပေါ်စေရန် နတ်ပြည်မျိုးစေ့ကောင်းမှုတို့ကို ရင့်ကျက်စေကုန်အံ့သော အမျိုးကောင်းသားတို့၏လည်းကောင်း

(လာဘ်) အန္တရာယ်ကိုပြုသူ ဖြစ်၏၊ အန္တရာယ်ကို ပြုသောကြောင့် အစီးအပွားကို မလိုလားသူ ဖြစ်၏၊ အစီးအပွားကိုမလိုလားသူအား ရန်သူစိတ် ဖြစ်ပေါ်၏၊ ရန်သူစိတ်ဖြစ်လတ်သော် မှားသော အယူ 'မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ' ဖြစ်၏၊ လောဟိစ္စ မှားသော အယူ 'မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ' ရှိသူအား ငရဲနှင့်တိရစ္ဆာန် နှစ်ပါးသောလားရာတို့တွင် တစ်ပါးပါးသောလားရာ ရှိ၏ဟု ငါဟောပေ၏။

၅၁၂။ လောဟိစ္စ "ပသေနဒီကောသလမင်းသည် ကာသိတိုင်း ကောသလတိုင်း ကို အုပ်ချုပ်၍ နေ၏၊ ကာသိတိုင်း ကောသလတိုင်း မှ (ထွက်သော) အခွန်အတုတ်အပေါင်းကို ပသေနဒီကောသလမင်းတစ်ယောက်တည်းသာ ခံစားပါစေ၊ တစ်ပါးသူတို့အား မပေးပါစေလင့်"ဟု ဆိုသော ထိုသူသည်ပသေနဒီ ကောသလမင်းကို မှီ၍ အသက်မွေးသော သင်တို့၏လည်းကောင်း၊ တစ်ပါးသောသူတို့၏လည်းကောင်း၊ (လာဘ်) အန္တရာယ်ကို ပြုသူ ဖြစ်၏။ အန္တရာယ်ကို ပြုသူဖြစ်သောကြောင့်အစီးအပွားကို မလိုလားသူ ဖြစ်၏၊ အစီးအပွားကို မလိုလားသူအား ရန်သူစိတ် ဖြစ်ပေါ်၏၊ ရန်သူစိတ်ဖြစ်ပေါ်လတ်သော် မှားသော အယူ 'မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ' ဖြစ်၏။

လောဟိစ္စ ဤနည်းတူပင် "ဤ (လောက) ၌သမဏာဖြစ်စေ ဗြာဟ္မဏာဖြစ်စေ ကုသိုလ်တရားကိုရနိုင်ပါ၏၊ ကုသိုလ်တရားကို ရပြီးလျှင် တစ်ပါးသော သူအား မဟောပြောသင့်ပေ၊ တစ်ပါးသော သူသည်တစ်ပါးသော သူအား အဘယ်ပြုအံ့နည်း၊ ဤဟောပြောခြင်းသည် အနှောင်အဖွဲ့အဟောင်းကို ဖြတ်၍အခြား အနှောင်အဖွဲ့သစ်ကို ပြုသည်နှင့်တူ၏။ပ။ တစ်ပါးသောသူသည် တစ်ပါးသောသူအား အဘယ်ပြုအံ့နည်း"ဟု ဆိုသော ထိုသူသည်လည်း မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားသော ဓမ္မဝိနယကို အကြောင်းပြု၍သောတာပတ္တိဖိုလ်ကိုလည်းကောင်း၊ သကဒါဂါမိဖိုလ်ကိုလည်းကောင်း၊ အနာဂါမိဖိုလ်ကိုလည်းကောင်း၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကိုလည်းကောင်း၊ မျက်မှောက်ပြုလျက် ဤသို့ သဘောရှိသော မြတ်သော တရားထူးကိုရကုန်အံ့သော အမျိုးကောင်းသားတို့၏လည်းကောင်း၊ နတ်ဘဝခန္ဓာတို့ ဖြစ်ပေါ်စေရန် နတ်ပြည်မျိုးစေ့ ကောင်းမှုတို့ကို ရင့်ကျက်စေကုန်အံ့သော အမျိုးကောင်းသားတို့၏လည်းကောင်း (လာဘ်) အန္တရာယ်ကိုပြုသူ ဖြစ်၏၊ အန္တရာယ်ကို ပြုသူဖြစ်သောကြောင့် အစီးအပွားကို မလိုလားသူ ဖြစ်၏၊ အစီးအပွားကိုမလိုလားသူအား ရန်သူစိတ် ဖြစ်ပေါ်၏၊ ရန်သူစိတ်ဖြစ်လတ်သော် မှားသော အယူ 'မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ' ဖြစ်၏၊ လောဟိစ္စ မှားသောအယူ 'မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ' ရှိသူအား ငရဲနှင့်တိရစ္ဆာန် နှစ်ပါးသော လားရာတို့တွင် တစ်ပါးပါးသောလားရာ ရှိ၏ဟု ငါ ဟောပေ၏။

စောဒနာထိုက်သော ဆရာသုံးဦး

၅၁၃။ လောဟိစ္စ လောကဌ အပြစ်တင် 'စောဒနာ' ထိုက်ကုန်သော ဤဆရာတို့သည် သုံးဦးရှိကုန်၏၊ ယင်းဆရာတို့ကို တစ်စုံတစ်ယောက်က အပြစ်တင် 'စောဒနာ' သည် ရှိသော် (ထိုသူ၏) ထိုအပြစ်တင် 'စောဒနာ' ချက်သည်ဟုတ်မှန်၍ တရားနှင့် လျော်ပေ၏၊ အပြစ်လည်း မရှိပေ။

ဤသုံးဦးတို့ဟူသည် အဘယ်နည်း။

လောဟိစ္စ ဤ (လောက) ၌ အချို့သော ဆရာသည် အကြင် ရဟန်းဖြစ်ကျိုးအလို့ငှါ လူ့ဘောင်မှရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်၏၊ ထို (ဆရာ) သည် ထိုရဟန်းဖြစ်ကျိုးကို မရသေးဘဲလျက် တပည့်တို့အား 'ဤကား သင်တို့၏ အစီးအပွားအလို့ငှါ ဖြစ်၏၊ ဤကား သင်တို့၏ ချမ်းသာအလို့ငှါ ဖြစ်၏"ဟု တရားကို ဟော၏၊ ထို (ဆရာ)၏ (တရားကို) တပည့်တို့သည် မနာယူကုန်၊ နားမထောင်ကုန်၊ သိရန်စိတ်မဝင်စားကုန်၊ ဆရာ၏ အဆုံးအမမှ ဖဲခွါ၍လည်း ကျင့်ကုန်၏။

ထို (ဆရာ) ကို ဤသို့ အပြစ်တင် 'စောဒနာ' အပ်၏ –

"အသျှင်သည် အကြင်ရဟန်းဖြစ်ကျိုးအလို့ငှါ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်၏၊ (ထိုသို့ဝင်ရောက်သော) သင်သည် ထိုရဟန်းဖြစ်ကျိုးကို မရသေးဘဲလျက် တပည့်တို့အား "ဤကား သင်တို့၏အစီးအပွားအလို့ငှါ ဖြစ်၏၊ ဤကား သင်တို့၏ ချမ်းသာအလို့ငှါ ဖြစ်၏"ဟု တရားကို ဟောဘိ၏၊ ထိုသင်၏ (တရားကို) တပည့်တို့သည် မနာယူကုန်၊ နားမထောင်ကုန်၊ သိရန် စိတ်မဝင်စားကုန်၊ ဆရာ၏အဆုံးအမမှ ဖဲခွါ၍လည်း ကျင့်ကုန်၏။ ဤဟောပြောခြင်းသည် (အလိုမရှိ၍) ဆုတ်ခွါသွားသော လုံမကိုလိုက်၍ ကပ်သည်နှင့်လည်း တူ၏၊ (မကြည့်လို၍) မျက်နှာလွှဲနေသော လုံမကို (နောက်မှ) ပွေ့ဖက်သည်နှင့်လည်း တူ၏၊ (ထို့ကြောင့်) ဤဟောပြောခြင်းကို ယုတ်မာသော လောဘတရားဟု (ငါ) ဆို၏၊ တစ်ပါးသော သူသည် တစ်ပါးသော သူအား အဘယ်ပြုအံ့နည်း"ဟု အပြစ်တင်အပ်၏။

လောဟိစ္စ ဤသည်ကား လောကၨ် အပြစ်တင် 'စောဒနာ' ထိုက်သော ပဌမဆရာပေတည်း၊ ယင်းဆရာကို တစ်စုံတစ်ယောက်က အပြစ်တင် 'စောဒနာ' သည်ရှိသော် ထိုအပြစ်တင် 'စောဒနာ' ချက်သည်ဟုတ်မှန်၍ တရားနှင့် လျော်ပေ၏၊ အပြစ်လည်း မရှိပေ။

၅၁၄။ လောဟိစ္စ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ဤ (လောက) ၌ အချို့သော ဆရာသည် အကြင် ရဟန်းဖြစ်ကျိုး အလို့ငှါ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်၏၊ ထို (ဆရာ) သည် ထိုရဟန်းဖြစ်ကျိုးကိုမရသေးဘဲလျက် တပည့်တို့အား "ဤကား သင်တို့၏ အစီးအပွားအလို့ငှါ ဖြစ်၏၊ ဤကား သင်တို့၏ချမ်းသာအလို့ငှါ ဖြစ်၏"ဟု တရားကို ဟော၏၊ ထို (ဆရာ)၏ (တရားကို) တပည့်တို့သည် နာယူကုန်၏၊ နားထောင်ကုန်၏၊ သိရန် စိတ်ဝင်စားကုန်၏၊ ဆရာ၏ အဆုံးအမမှ မဖဲခွါမူ၍လည်း ကျင့်ကုန်၏။

ထို (ဆရာ) ကို ဤသို့ အပြစ်တင် 'စောဒနာ' အပ်၏ –

"အသျှင်သည် အကြင် ရဟန်းဖြစ်ကျိုးအလို့ငှါ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်၏၊ (ထိုသို့ဝင်ရောက်သော) သင်သည် ထိုရဟန်းဖြစ်ကျိုးကို မရသေးဘဲလျက် တပည့်တို့အား "ဤကား သင်တို့၏အစီးအပွားအလို့ငှါ ဖြစ်၏၊ ဤကား သင်တို့၏ ချမ်းသာအလို့ငှါ ဖြစ်၏"ဟု တရားကို ဟောဘိ၏၊ ထိုသင်၏ (တရားကို) တပည့်တို့သည် နာယူကုန်၏၊ နားထောင်ကုန်၏၊ သိရန် စိတ်ဝင်စားကုန်၏၊ ဆရာ၏ အဆုံးအမမှ မဖဲခွါမူ၍လည်း ကျင့်ကုန်၏။ ဤဟောပြောခြင်းသည် မိမိလယ်ကို စွန့်၍သူတစ်ပါးလယ်ကို ပေါင်းသင်အပ်သည်ဟု မှတ်ထင်သည်နှင့် တူ၏၊ (ထို့ကြောင့်) ဤဟောပြောခြင်းကိုယုတ်မာသော လောဘ တရားဟု (ငါ) ဆို၏၊ တစ်ပါးသော သူသည် တစ်ပါး သော သူအားအဘယ်ပြုအံ့နည်း"ဟု အပြစ်တင်အပ်၏။လောဟိစ္စ ဤသည်ကား လောကၨ် အပြစ်တင် 'စောဒနာ' ထိုက်သော ဒုတိယ

ဆရာပေတည်း၊ ယင်းဆရာကို တစ်စုံတစ်ယောက်က အပြစ်တင် 'စောဒနာ' သည်ရှိသော် ထိုအပြစ်တင် 'စောဒနာ' ချက်သည်ဟုတ်မှန်၍ တရားနှင့် လျော်ပေ၏၊ အပြစ်လည်း မရှိပေ။

၅၁၅။ လောဟိစ္စ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ဤ (လောက) ၌ အချို့သော ဆရာသည် အကြင် ရဟန်းဖြစ်ကျိုး အလို့ငှါ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်၏၊ ထို ဆရာသည် ထိုရဟန်းဖြစ်ကျိုးကိုရပြီးလျှင် တပည့်တို့အား "ဤကား သင်တို့၏ အစီးအပွားအလို့ငှါ ဖြစ်၏၊ ဤကား သင်တို့၏ ချမ်းသာအလို့ငှါ ဖြစ်၏"ဟု တရားကို ဟော၏၊ ထို (ဆရာ)၏ (တရားကို) တပည့်တို့သည် မနာယူကုန်၊ နားမထောင်ကုန်၊ သိရန် စိတ်မဝင်စားကုန်၊ ဆရာ၏ အဆုံးအမမှ ဖဲခွါ၍လည်း ကျင့်ကုန်၏။

ထို (ဆရာ) ကို ဤသို့ အပြစ်တင် 'စောဒနာ' အပ်၏ –

"အသျှင်သည် အကြင်ရဟန်းဖြစ်ကျိုးအလို့ငှါ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်၏၊ သင်သည်ထိုရဟန်းဖြစ်ကျိုးကို ရပြီး၍ တပည့်တို့အား 'ဤကား သင်တို့၏ အစီးအပွား အလို့ငှါ ဖြစ်၏၊ ဤကားသင်တို့၏ ချမ်းသာအလို့ငှါ ဖြစ်၏'ဟု တရားကို ဟော၏၊ ထို (ဆရာ)၏ (တရားကို) ထိုတပည့်တို့သည်မနာယူကုန်၊ နားမထောင်ကုန်၊ သိရန်စိတ်မဝင်စားကုန်၊ ဆရာ၏ အဆုံးအမမှ ဖဲခွါ၍လည်း ကျင့်ကုန်၏။ဤ ဟောပြောခြင်းသည် အနှောင်အဖွဲ့အဟောင်းကို ဖြတ်၍ အခြားအနှောင်အဖွဲ့သစ်ကို ပြုသည်နှင့် တူ၏၊ (ထို့ကြောင့်) ဤဟောပြောခြင်းကို ယုတ်မာသော လောဘတရားဟု (ငါ) ဆို၏၊ တစ်ပါးသော သူသည့်တစ်ပါးသော သူအား အဘယ်ပြုအံ့နည်း"ဟု အပြစ်တင်အပ်၏။လောဟိစ္စ ဤသည်ကား လောက၌ အပြစ်တင် 'စောဒနာ' ထိုက်သော တတိယ ဆရာပေတည်း၊ ယင်းဆရာကို တစ်စုံတစ်ယောက်က အပြစ်တင် 'စောဒနာ' သည်ရှိသော် ထိုအပြစ်တင် 'စောဒနာ' ချက်သည်ဟုတ်မှန်၍ တရားနှင့် လျော်ပေ၏၊ အပြစ်လည်း မရှိပေ။လောဟိစ္စ လောက၌ အပြစ်တင် 'စောဒနာ' ထိုက်သော ဆရာသုံးဦးတို့ဟူသည် ဤသူတို့ပင်တည်း၊ ယင်းဆရာတို့ကို တစ်စုံတစ်ယောက်က အပြစ်တင် 'စောဒနာ' သည်ရှိသော် ထိုသူ၏ ထိုအပြစ်တင် 'စောဒနာ' ချက်သည်ဟုတ်မှန်၍ တရားနှင့် လျော်ပေ၏၊ အပြစ်လည်း မရှိပေဟု မိန့်တော်မူ၏။

မစောဒနာထိုက်သော ဆရာသုံးဦး

၅၁၆။ ဤသို့ မိန့်တော်မူသော် လောဟိစ္စပုဏ္ဏားက မြတ်စွာဘုရားအား "အသျှင်ဂေါတမ လောက၌ အပြစ်တင် 'စောဒနာ'ခြင်းငှါ မထိုက်သော တစ်စုံတစ်ယောက်သော ဆရာသည် ရှိပါသေးသလော"ဟုလျှောက်၏။

လောဟိစ္စ လောက၌ အပြစ်တင် 'စောဒနာ'ခြင်းငှါ မထိုက်သော ဆရာသည် ရှိသေး၏ဟု မိန့်တော်မူ၏။

အသျှင်ဂေါတမ လောက၌ အပြစ်တင် 'စောဒနာ'ခြင်းငှါ မထိုက်သော ထိုဆရာကား အဘယ်နည်း။

လောဟိစ္စ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာသိတော်မူသော။ပ။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤလောကၦ ပွင့်တော်မူ၏။[သာမညဖလသုတ်ၦကဲ့သို့ နည်းတူ ချဲ့အပ်၏။]

လောဟိစ္စ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် သီလနှင့် ပြည့်စုံပေ၏။ပ။ ပဌမဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။လောဟိစ္စ အကြင်ဆရာ့ထံ၌ တပည့်သည် ဤသို့သဘောရှိသော မြတ်သော (တရား) အထူးကို ရ၏။လောဟိစ္စ ဤဆရာသည်လည်း လောကၦ အပြစ်တင် 'စောဒနာ'ခြင်းငှါ မထိုက်သော ဆရာပေတည်း၊ ဤသို့သော ဆရာကို တစ်စုံတစ်ယောက်က အပြစ်တင် 'စောဒနာ' သည် ရှိသော် ထိုအပြစ်တင် 'စောဒနာ' ချက်သည် မဟုတ် မမှန်၍ တရားနှင့် မလျော်ချေ၊ အပြစ်လည်း ရှိချေ၏။

။ပ။ ဒုတိယဈာန်။ တတိယဈာန်။ စတုတ္ထဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏၊ လောဟိစ္စ အကြင်ဆရာ့ထံ၌တပည့်သည် ဤသို့သဘောရှိသော မြတ်သော (တရား) အထူးကို ရ၏။ ဤဆရာသည်လည်း လောကၦအပြစ်တင် 'စောဒနာ'ခြင်းငှါ မထိုက်သော ဆရာပေတည်း၊ ဤသို့သော ဆရာကို တစ်စုံတစ်ယောက်ကအပြစ်တင် 'စောဒနာ' သည်ရှိသော် ထိုအပြစ်တင် 'စောဒနာ' ချက်သည် မဟုတ်မမှန်၍ တရားနှင့် မလျော်ချေ၊ အပြစ်လည်း ရှိချေ၏။

။ပ။ (ဝိပဿနာ) ဉာဏ်အမြင်အလို့ငှါ စိတ်ကို ရှေးရှုပို့ဆောင်၏၊ ရှေးရှုညွှတ်စေ၏။ လောဟိစ္စအကြင်ဆရာ့ထံ၌ တပည့်သည် ဤသို့သဘောရှိသော မြတ်သော (တရား) အထူးကို ရ၏။ လောဟိစ္စဤဆရာသည်လည်း လောကၦ အပြစ်တင် 'စောဒနာ'ခြင်းငှါ မထိုက်သော ဆရာပေတည်း၊ ဤသို့သောဆရာကို တစ်စုံတစ်ယောက်က အပြစ်တင် 'စောဒနာ' သည် ရှိသော် ထိုအပြစ်တင် 'စောဒနာ' ချက်သည်မဟုတ်မမှန်၍ တရားနှင့် မလျော်ချေ၊ အပြစ်လည်း ရှိချေ၏။

။ပ။ ဤမဂ်ကိစ္စအလို့ငှါ တစ်ပါးသော ပြုဖွယ်ကိစ္စ မရှိတော့ပြီဟု သိ၏။ လောဟိစ္စ အကြင် ဆရာ့ထံ၌တပည့်သည် ဤသို့ သဘောရှိသော မြတ်သော (တရား) အထူးကို ရ၏။ လောဟိစ္စ ဤ ဆရာသည်လည်း လောကၦ အပြစ်တင် 'စောဒနာ'ခြင်းငှါ မထိုက်သော ဆရာပေတည်း၊ ဤသို့သောဆရာကို တစ်စုံတစ်ယောက်က အပြစ်တင် 'စောဒနာ' သည်ရှိသော် ထိုအပြစ်တင် 'စောဒနာ' ချက်သည်မဟုတ်မမှန်၍ တရားနှင့် မလျော်ချေ၊ အပြစ်လည်း ရှိချေ၏ဟု မိန့်တော်မူ၏။

၅၁၇။ ဤသို့ မိန့်တော်မူသော် လောဟိစ္စပုဏ္ဏားသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏ –

"အသျှင်ဂေါတမ ယောကျ်ား (တစ်ယောက်) သည် နရက်ချောက်သို့ ကျသော ယောကျ်ားအား ဆံပင်တို့ကို ဆုပ်ကိုင်လျက် ဆွဲတင်ကာ ကုန်းပေါ်ၦ တည်စေသကဲ့သို့ ဤနည်းတူပင် အသျှင်ဂေါတမသည်နရက်ချောက်သို့ ကျသော အကျွန်ုပ်ကို ဆွဲတင်ကာ ကုန်းပေါ်ၦ တည်စေပါပေ၏။ အသျှင်ဂေါတမ (တရားတော်သည်) အလွန်နှစ်သက်ဖွယ် ရှိပါပေစွ၊ အသျှင်ဂေါတမ (တရားတော်သည်) အလွန်နှစ်သက်ဖွယ် ရှိပါပေစွ၊ အသျှင်ဂေါတမ မှောက်ထားသည်ကို လှန်ဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဖုံးလွှမ်းထားသည်ကို ဖွင့်လှစ်ဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ မျက်စိလည်သော သူအား လမ်းမှန်ကို ပြောကြားဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ 'မျက်စိအမြင်ရှိသော သူတို့သည် အဆင်းတို့ကို မြင်ကြလိမ့်မည်'ဟု အမိုက်မှောင်ၦဆီမီးတန်ဆောင်ကို ဆောင်ပြဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း အသျှင်ဂေါတမ

ဤအတူသာလျှင် အသျှင်ဂေါတမသည် များစွာသော အကြောင်းဖြင့် တရားတော်ကို ပြတော်မူပါပေ၏၊ အသျှင်ဂေါတမ အကျွန်ုပ်သည်အသျှင်ဂေါတမကို ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါ၏၊ တရားတော်ကိုလည်း ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါ၏၊ သံဃာတော်ကိုလည်း ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါ၏၊ အသျှင်ဂေါတမသည် အကျွန်ုပ်ကိုယနေ့မှ စ၍ အသက်ထက်ဆုံး ကိုးကွယ် ဆည်းကပ်သော ဥပါသကာဟု မှတ်တော်မူပါ"ဟု လျှောက်လေသတည်း။

တစ်ဆယ့်နှစ်ခုမြောက်သော လောဟိစ္စသုတ်ပြီး၏။

---

၁၃ – တေဝိဇ္ဇသုတ်

ဝါသေဋ္ဌနှင့် ဘာရဒ္ဒါဇတို့ တိုင်ပင်ခန်း

၅၁၈။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည် –အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ငါးရာမျှသော များစွာသော ရဟန်းသံဃာနှင့် အတူ ကောသလတိုင်း၌ ဒေသစာရီ လှည့်လည်တော်မူလတ်သော် မနသာကဋမည်သော ပုဏ္ဏားရွာသို့ ရောက်တော်မူ၍ထိုရွာ၏ မြောက်ဘက် အစိရဝတီ မြစ်ကမ်းနား သရက်တော၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။

၅၁၉။ ထိုစဉ်အခါ၌ အလွန်ထင်ရှား ကျော်စောကုန်သော ပုဏ္ဏား သူဌေးများစွာတို့သည် မနသာကဋရွာ၌တည်းခိုနေကုန်၏၊ ဤသူတို့ကား အဘယ်နည်း –စင်္ကီပုဏ္ဏား တာရုက္ခပုဏ္ဏား ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏား ဇာဏုသောဏိပုဏ္ဏား တောဒေယျပုဏ္ဏားနှင့် အလွန်ထင်ရှား ကျော်စောကုန်သော အခြား ပုဏ္ဏားသူဌေးတို့ပေတည်း။

၅၂၀။ ထိုအခါ အညောင်းပြေ လမ်းလျှောက်ခြင်းဖြင့် တစ်ယောက်နောက် တစ်ယောက်လိုက်ကာစင်္ကြံ သွားလာ လှည့်လည်လျက် နေကြစဉ် ဝါသေဋ္ဌနှင့် ဘာရဒ္ဒါဇလုလင်တို့အား (ဗြဟ္မာ၏အပေါင်း အဖော်ဖြစ်ရန်) ဖြောင့်သော လမ်းဟုတ်သည် မဟုတ်သည်၌ စကားသည် ဖြစ်ပေါ်၏။

ဝါသေဋ္ဌလုလင်သည် ဤသို့ဆို၏ – "ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏားဟောကြားသော ဤလမ်းသည်သာ ဖြောင့်တန်းသော လမ်းဖြစ်၏၊ ဤလမ်းသည်သာ ဖြောင့်စင်းသော လမ်းဖြစ်၏၊ ထိုလမ်းကို သွားသော သူအား ဗြဟ္မာ၏အပေါင်းအဖော်ဖြစ်ရန် (ယင်းလမ်းသည်) စင်စစ် ပို့ဆောင်၏"ဟု ဆို၏။

ဘာရဒ္ဒါဇလုလင်သည်လည်း ဤသို့ဆို၏ – "တာရုက္ခပုဏ္ဏား ဟောကြားသော ဤလမ်းသည်သာ ဖြောင့်တန်းသော လမ်းဖြစ်၏၊ ဤလမ်းသည်သာ ဖြောင့်စင်းသော လမ်းဖြစ်၏၊ ထိုလမ်းကို သွားသောသူအား ဗြဟ္မာ၏ အပေါင်းအဖော် ဖြစ်ရန် (ယင်းလမ်းသည်) စင်စစ် ပို့ဆောင်၏"ဟု ဆို၏။

ဝါသေဋ္ဌလုလင်သည် ဘာရဒ္ဒါဇလုလင်ကို သိနားလည်စေခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်၊ ဘာရဒ္ဒါဇလုလင်သည် လည်း ဝါသေဋ္ဌလုလင်ကို သိနားလည်စေခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်။

၅၂၁။ ထိုအခါ ဝါသေဋ္ဌလုလင်သည် ဘာရဒွါဇလုလင်ကို (ဤသို့) ပြော၏ – "ဘာရဒွါဇ သာကီဝင်မင်းမျိုးမှ ရဟန်းပြုသော သာကီဝင်မင်းသား ရဟန်းဂေါတမသည် မနသာကဋ္ဌရွာ၏ မြောက်ဘက် အစိရဝတီ မြစ်ကမ်းနား သရက်တော၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။

ထိုအသျှင်ဂေါတမ၏ ကောင်းသော ကျော်စောသတင်းသည် ဤသို့ ပျံ့နှံ့၍ ထွက်၏ – 'ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း 'အရဟံ' မည်တော်မူ၏၊ (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း 'သမ္မာသမ္မုဒ္ဓ' မည်တော်မူ၏၊ အသိဉာဏ် ' ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ' နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း 'ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္ဓ' မည်တော်မူ၏၊ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူတတ်သောအကြောင်းကြောင့်လည်း 'သုဂတ' မည်တော်မူ၏၊ လောကကို သိတော်မူသော အကြောင်းကြောင့် လည်း 'လောကဝိဒူ' မည်တော်မူ၏၊ ဆုံးမထိုက်သူကို ဆုံးမတတ်သည့် အတုမဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်တော်မူ သောအကြောင်းကြောင့်လည်း 'အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ' မည်တော်မူ၏၊ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း 'သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ' မည်တော်မူ၏၊ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း 'ဗုဒ္ဓ' မည်တော်မူ၏၊ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း 'ဘဂဝါ' မည်တော်မူ၏'ဟု ပျံ့နှံ့၍ ထွက်၏။အချင်း ဘာရဒွါဇ သွားကြစို့၊ ရဟန်းဂေါတမထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ ဤအကြောင်းကို ရဟန်းဂေါတမ အားမေးကုန်အံ၊ ရဟန်းဂေါတမ ဖြေကြားသောအတိုင်း (ထိုအကြောင်း) ကို ငါတို့ မှတ်သား ကုန်အံ့"ဟုပြော၏။

"အချင်း ကောင်းပါပြီ"ဟု ဘာရဒွါဇလုလင်သည် ဝါသေဋ္ဌလုလင်အား ဝန်ခံ၏။

လမ်းဟုတ်သည်, မဟုတ်သည်ကို ဆိုသောစကား

၅၂၂။ ထိုအခါ ဝါသေဋ္ဌနှင့် ဘာရဒွါဇလုလင်တို့သည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားနှင့် အတူ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ (နှုတ်ဆက်) ပြောဆိုကုန်၏၊ ဝမ်းမြောက်ဖွယ် အမှတ်ရဖွယ်စကားကိုပြီးဆုံးစေ၍ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်ကုန်၏၊ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်ပြီးသော် ဝါသေဋ္ဌလုလင်သည်မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏ – "အသျှင်ဂေါတမ ဤ (အရပ်) ၌ အညောင်းပြေ လမ်းလျှောက်ခြင်းဖြင့် တစ်ယောက်နောက် တစ်ယောက် လိုက်ကာ စင်္ကြံ သွားလာ လှည့်လည်လျက်နေကြစဉ် အကျွန်ုပ်တို့အား (ဗြဟ္မာ၏ အပေါင်းအဖော်ဖြစ်ရန်) ဖြောင့်သော လမ်းဟုတ် မဟုတ်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ စကားသည် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပါ၏။ ' ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏား ဟောကြားသော ဤလမ်းသည်သာ ဖြောင့်တန်းသော လမ်းဖြစ်၏၊ ဤလမ်းသည်သာ ဖြောင့်စင်းသော လမ်းဖြစ်၏၊ ထိုလမ်းကို သွားသူအား ဗြဟ္မာ၏ အပေါင်းအဖော် ဖြစ်ရန် (ယင်း လမ်းသည်) စင်စစ် ပို့ဆောင်၏'ဟု အကျွန်ုပ်က ဆိုပါ၏။ ' တာရုက္ခပုဏ္ဏား ဟောကြားသော ဤလမ်းသည်သာ ဖြောင့်တန်းသော လမ်းဖြစ်၏၊ ဤလမ်းသည်သာဖြောင့်စင်းသော လမ်းဖြစ်၏၊ ထိုလမ်းကို သွားသူအား ဗြဟ္မာ၏ အပေါင်းအဖော် ဖြစ်ရန် (ယင်း လမ်းသည်) စင်စစ် ပို့ဆောင်၏'ဟု ဘာရဒွါဇလုလင်က ဆိုပါ၏။အသျှင်ဂေါတမ ဤအရာ၌ ဆန့်ကျင်သော အယူရှိနေပါ၏၊ အငြင်းအခုံရှိနေပါ၏၊ ဝါဒ အကွဲအပြားရှိနေပါ၏"ဟု လျှောက်၏။

၅၂၃။ ဝါသေဋ္ဌ "ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏားဟောကြားသော ဤလမ်းသည်သာ ဖြောင့်တန်းသော လမ်းဖြစ်၏၊ ဤလမ်းသည်သာ ဖြောင့်စင်းသော လမ်းဖြစ်၏၊ ထိုလမ်းကို သွားသူအား ဗြဟ္မာ၏ အပေါင်း အဖော်ဖြစ်ရန် (ယင်းလမ်းသည်) စင်စစ် ပို့ဆောင်၏"ဟု သင်က ဆိုသည် မဟုတ်လော။

"တာရုက္ခပုဏ္ဏား ဟောကြားသော ဤလမ်းသည်သာ ဖြောင့်တန်းသော လမ်းဖြစ်၏၊ ဤလမ်းသည် သာဖြောင့်စင်းသော လမ်းဖြစ်၏၊ ထိုလမ်းကို သွားသူအား ဗြဟ္မာ၏ အပေါင်းအဖော် ဖြစ်ရန် (ယင်းလမ်းသည်) စင်စစ် ပို့ဆောင်၏"ဟု ဘာရဒ္ဒါဇလုလင်က ဆိုသည် မဟုတ်လော။

ဝါသေဋ္ဌ ထိုသို့ဆိုသော် အဘယ်အရာ၌ သင်တို့အား ဆန့်ကျင်သော အယူဖြစ်သနည်း၊ အဘယ် အရာ၌အငြင်းအခုံ ဖြစ်သနည်း၊ အဘယ်အရာ၌ ဝါဒအကွဲအပြား ဖြစ်သနည်း။

၅၂၄။ အသျှင်ဂေါတမ ဖြောင့်တန်းသော လမ်းဟုတ်သည် မဟုတ်သည်၌ (ဖြစ်ပါ၏)။

အသျှင်ဂေါတမ အဒ္ဓရိယပုဏ္ဏားတို့သည်လည်းကောင်း၊ တိတ္တိရိယပုဏ္ဏားတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဆန္ဒောကပုဏ္ဏားတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဗဟုရိဗျပုဏ္ဏားတို့သည်လည်းကောင်း အထူးထူးသော လမ်းတို့ကိုပညတ်ကုန်သော ၎င်းလည်း ထိုလမ်းအလုံးစုံတို့သည် ထိုလမ်းအတိုင်း သွားသူအား အပေါင်းအဖော်ဖြစ်ရန်စင်စစ် ပို့ဆောင်ပါကုန်၏။

အသျှင်ဂေါတမ ရွာနိုဂုံးတို့၏ မနီးမဝေး၌ များစွာကုန်သော အထူးထူးအပြားပြားသော လမ်းတို့သည်ရှိကုန်ငြားသော်လည်း ထိုလမ်းအလုံးစုံတို့သည် ရွာ၌ ပေါင်းဆုံဆိုက်ရောက်ကုန်သကဲ့သို့၊ အသျှင်ဂေါတမဤအတူပင် အဒ္ဓရိယပုဏ္ဏားတို့သည်လည်းကောင်း၊ တိတ္တိရိယပုဏ္ဏားတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဆန္ဒောကပုဏ္ဏားတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဗဟုရိဗျပုဏ္ဏားတို့သည်လည်းကောင်း အထူးထူးအပြားပြားသော လမ်းတို့ကို ပညတ်ကုန်သော ၎င်းလည်း ထိုလမ်းအလုံးစုံတို့သည် ထိုလမ်းကို သွားသူအား အပေါင်းအဖော် ဖြစ်ရန်စင်စစ် ပို့ဆောင်ပါကုန်၏။

ဝါသေဋ္ဌလုလင်အား မေးမြန်းစိစစ်ခြင်း

၅၂၅။ ဝါသေဋ္ဌ ပို့ဆောင်ကုန်၏ဟု (သင်) ဆိုသလော။

"အသျှင်ဂေါတမ ပို့ဆောင်ကုန်၏"ဟု (အကျွန်ုပ်) ဆိုပါ၏။

ဝါသေဋ္ဌ ပို့ဆောင်ကုန်၏ဟု (သင်) ဆိုသလော။

"အသျှင်ဂေါတမ ပို့ဆောင်ကုန်၏"ဟု (အကျွန်ုပ်) ဆိုပါ၏။

ဝါသေဋ္ဌ ပို့ဆောင်ကုန်၏ဟု (သင်) ဆိုသလော။

"အသျှင်ဂေါတမ ပို့ဆောင်ကုန်၏"ဟု (အကျွန်ုပ်) ဆိုပါ၏။

ဝါသေ၌ ဗေဒင်သုံးပုံဆောင်ပုဏ္ဏားတို့တွင် ဗြဟ္မာကို မျက်ဝါးထင်ထင်မြင်ဖူးသော ပုဏ္ဏားတစ်ဦး တစ်ယောက်မျှသော်လည်း ရှိ၏လော။

"အသျှင်ဂေါတမ မရှိပါ"။

ဝါသေ၌ ဗြဟ္မာကို မျက်ဝါးထင်ထင် မြင်ဖူးသော ဗေဒင်သုံးပုံဆောင်ပုဏ္ဏားတို့၏ ဆရာတစ်ဦးတစ်ယောက်မျှသော်လည်း ရှိ၏လော။

"အသျှင်ဂေါတမ မရှိပါ"။

ဝါသေ၌ ဗြဟ္မာကို မျက်ဝါးထင်ထင် မြင်ဖူးသော ဗေဒင်သုံးပုံဆောင် ပုဏ္ဏားတို့၏ ဆရာ့ ဆရာတစ်ဦးတစ်ယောက်မျှသော်လည်း ရှိ၏လော။

"အသျှင်ဂေါတမ မရှိပါ"။

ဗေဒင်သုံးပုံဆောင် ပုဏ္ဏားတို့၏ ဆရာခုနစ်ဆက်တိုင်အောင် ဗြဟ္မာကို မျက်ဝါးထင်ထင် မြင်ဖူးသောဆရာ တစ်ဦး တစ်ယောက်မျှသော်လည်း ရှိ၏လော။

"အသျှင်ဂေါတမ မရှိပါ"။

၅၂၆။ ဝါသေ၌ ဗေဒင်သုံးပုံဆောင် ပုဏ္ဏားတို့၏ လက်ဦးဆရာဖြစ်ကုန်သော ဝေဒကျမ်းတို့ကိုစီရင်ကုန်သော ဝေဒကျမ်းတို့ကို ပို့ချကုန်သော အကြင်ရသေ့တို့သည် ရှိကုန်၏၊ ယခုအခါ ဗေဒင်သုံးပုံဆောင်ပုဏ္ဏားတို့သည် အကြင် (ရသေ့) တို့ သီဆို ပို့ချ ပေါင်းစုထားသော ထိုရှေးဟောင်းဝေဒကျမ်းကိုလိုက်၍ သီဆိုကုန်၏၊ လိုက်၍ ရွတ်ဆိုကုန်၏၊ ရွတ်ဆိုထားတိုင်း လိုက်၍ ရွတ်ဆိုကုန်၏၊ ပို့ချထားတိုင်းလိုက်၍ ပို့ချကုန်၏၊ ဤရသေ့တို့ကား အဘယ်နည်း။အဋ္ဌကရသေ့ ဝါမကရသေ့ ဝါမဒေဝရသေ့ ဝေဿာမိတ္တရသေ့ ယမဒဂ္ဂိရသေ့ အင်္ဂီရသရသေ့ဘာရဒ္ဒါဇရသေ့ ဝါသေ၌ရသေ့ ကဿပရသေ့ ဘဂုရသေ့တို့တည်း။

ထို (ရသေ့) တို့သည်လည်း "ဗြဟ္မာနေရာဘုံ ဗြဟ္မာလာရာလမ်း ဗြဟ္မာသွားရာအရပ်တို့ကို ငါတို့သိကုန်၏။ ငါတို့ မြင်ကုန်၏"ဟု ဤသို့ ပြောကြားခဲ့ကုန်၏လော။

"အသျှင်ဂေါတမ မပြောကြားခဲ့ပါကုန်"။

၅၂၇။ ဝါသေ၌ ဗေဒင်သုံးပုံဆောင် ပုဏ္ဏားတို့၏ ဗြဟ္မာကို မျက်ဝါးထင်ထင် မြင်ဖူးသော ပုဏ္ဏား တစ်ဦးတစ်ယောက်မျှသော်လည်း မရှိဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဗြဟ္မာကို မျက်ဝါးထင်ထင် မြင်ဖူးသော ဗေဒင်သုံးပုံဆောင် ပုဏ္ဏားတို့၏ ဆရာတစ်ဦးတစ်ယောက်မျှသော်လည်း မရှိဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဗြဟ္မာကိုမျက်ဝါးထင်ထင် မြင်ဖူးသော ဗေဒင်သုံးပုံဆောင် ပုဏ္ဏားတို့၏ ဆရာ့ ဆရာ တစ်ဦးတစ်ယောက်မျှသော်လည်း မရှိချေဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဗေဒင်သုံးပုံဆောင် ပုဏ္ဏားတို့၏ ဆရာခုနစ်ဆက်တိုင်အောင် ဗြဟ္မာကိုမျက်ဝါးထင်ထင် မြင်ဖူးသော ဆရာတစ်ဦး တစ်ယောက်မျှသော်လည်း မရှိချေဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့ဆို၏၊ (ထို့ပြင်) ဗေဒင်သုံးပုံဆောင် ပုဏ္ဏားတို့၏ လက်ဦးဆရာဖြစ်ကုန်သော ဝေဒကျမ်းတို့ကို စီရင်ကုန်သော ဝေဒကျမ်းတို့ကို ပို့ချကုန်သော အကြင်ရသေ့တို့သည် ရှိကုန်၏၊ ယခုအခါ ဗေဒင်သုံးပုံဆောင်ပုဏ္ဏားတို့သည် အကြင် (ရသေ့) တို့ သီဆို ပို့ချ ပေါင်းစုထားသော ထိုရှေးဟောင်း ဝေဒကျမ်းကိုလိုက်၍ သီဆိုကုန်၏၊ လိုက်၍ ရွတ်ဆိုကုန်၏၊ ရွတ်ဆိုထားတိုင်း လိုက်၍ ရွတ်ဆိုကုန်၏၊ ပို့ချထားတိုင်းလိုက်၍ ပို့ချကုန်၏၊ ဤရသေ့တို့ကား အဘယ်နည်း။အဋ္ဌကရသေ့ ဝါမကရသေ့

ဝါမဒေဝရသေ့ ဝေဿာမိတ္တရသေ့ ယမဒဂ္ဂိရသေ့ အဂီရသရသေ့ဘာရဒ္ဒါဇရသေ့ ဝါသေဋ္ဌရသေ့ ကဿပရသေ့ ဘဂုရသေ့တို့တည်း။

ထို (ရသေ့) တို့သည်လည်း "ဗြဟ္မာနေရာဘုံ ဗြဟ္မာလာရာလမ်း ဗြဟ္မာသွားရာအရပ်တို့ကို ငါတို့သိကုန်၏။ ငါတို့ မြင်ကုန်၏"ဟု ဤသို့ မပြောကြားခဲ့ကုန်ဟူ၍ ဆို၏၊ (သို့ဖြစ်ပါလျက်) ထိုဗေဒင်သုံးပုံဆောင်ပုဏ္ဏားတို့သည် ဤသို့ ဆိုကုန်ဘိ၏ – "ဤသည်လျှင် ဖြောင့်တန်းသော လမ်းတည်း၊ ဤသည်လျှင် ဖြောင့်စင်းသော လမ်းတည်း၊ ထိုလမ်းကို သွားသူအား ဗြဟ္မာ၏ အပေါင်းအဖော် ဖြစ်ရန် (ယင်းလမ်းသည်) စင်စစ် ပို့ဆောင်၏ဟုမသိ မမြင်ဖူးသော ထိုဗြဟ္မာ၏ အပေါင်းအဖော်ဖြစ်ရန် လမ်းကို ငါတို့ ဟောကြားပါကုန်သည်" ဟူ၍ဆိုကုန်ဘိ၏။

၅၂၈။ ဝါသေဋ္ဌ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ ထင်သနည်း၊ သို့ဖြစ်လျှင် ထိုဗေဒင်သုံးပုံဆောင် ပုဏ္ဏား တို့၏စကားသည် အခြေအမြစ်မရှိသောစကား ဖြစ်နေသည် မဟုတ်လော။

အသျှင်ဂေါတမ ဤသို့ဖြစ်လျှင် ထိုဗေဒင်သုံးပုံဆောင် ပုဏ္ဏားတို့၏ စကားသည် အခြေအမြစ် မရှိသောစကား မချွတ်ပင် ဖြစ်နေပါ၏။

ဝါသေဋ္ဌ ကောင်းပြီ၊ ဝါသေဋ္ဌ ထိုဗေဒင်သုံးပုံဆောင် ပုဏ္ဏားတို့သည် "ဤသည်လျှင် ဖြောင့်တန်း သောလမ်းတည်း၊ ဤသည်လျှင် ဖြောင့်စင်းသော လမ်းတည်း၊ ထိုလမ်းကို သွားသူအား ဗြဟ္မာ၏အပေါင်းအဖော်ဖြစ်ရန် (ယင်းလမ်းသည်) စင်စစ် ပို့ဆောင်၏"ဟု မသိမမြင်ဖူးသော ထိုဗြဟ္မာ၏ အပေါင်းအဖော်ဖြစ်ရန် လမ်းကို ဟောကြားနိုင်အံ့သော အကြောင်းသည် မရှိချေ။

၅၂၉။ ဝါသေဋ္ဌ အချင်းချင်း ဆွဲကိုင်ဆက်စပ်နေသော သူကန်းတို့၏ အစဉ်အတန်းတွင် ရှေ့ဆုံးသူသည်လည်း မမြင်၊ အလယ်သူသည်လည်း မမြင်၊ နောက်ဆုံးသူသည်လည်း မမြင်သကဲ့သို့၊ ဝါသေဋ္ဌ ဤအတူပင် ဗေဒင်သုံးပုံဆောင် ပုဏ္ဏားတို့၏ စကားသည် 'သူကန်းတို့၏ အစဉ်အတန်း' နှင့် တူလှချေ၏တကား၊ ရှေ့ဆုံးသူသည်လည်း မမြင်၊ အလယ်သူသည်လည်း မမြင်၊ နောက်ဆုံးသူသည်လည်း မမြင်ချေတကား၊ ထိုဗေဒင်သုံးပုံဆောင် ပုဏ္ဏားတို့၏ ဤစကားသည် ရယ်ဖွယ်သာ ဖြစ်ချေ၏၊ အပြောမျှသာဖြစ်ချေ၏၊ အနက်မဲ့သာ ဖြစ်ချေ၏၊ အချည်းနှီးသာ ဖြစ်ချေ၏။

၅၃၀။ ဝါသေဋ္ဌ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ ထင်သနည်း။

ဗေဒင်သုံးပုံဆောင် ပုဏ္ဏားတို့သည်လည်းကောင်း၊ အခြား လူများစွာတို့သည်လည်းကောင်း လနှင့်နေတို့ကို မြင်ကြသည် မဟုတ်လော့၊ မြင်ကြသောကြောင့်ပင် လနှင့်နေတို့ ထွက်လာရာအရပ် ဝင်သွားရာအရပ်တို့သို့ မျက်နှာမူကာ လက်အုပ်ချီမိုး ရှိခိုးလျက် ချီးကျူးနေကြ ဆုတောင်းနေကြသည် မဟုတ်လော။

အသျှင်ဂေါတမမှန်ပါ၏၊ ဗေဒင်သုံးပုံဆောင် ပုဏ္ဏားတို့သည်လည်းကောင်း၊ အခြား လူများစွာတို့သည်လည်းကောင်း လနှင့်နေတို့ကို မြင်ကြပါ၏၊ မြင်ကြသောကြောင့်ပင် လနှင့်နေတို့ ထွက်လာရာ အရပ်ဝင်သွားရာအရပ်တို့သို့ မျက်နှာမူကာ လက်အုပ်ချီမိုး ရှိခိုးလျက် ချီးကျူးနေကြ ဆုတောင်းနေကြပါ၏။

၅၃၁။ဝါသေဋ္ဌ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ထင်သနည်း၊ ဗေဒင်သုံးပုံဆောင် ပုဏ္ဏားတို့သည်လည်းကောင်း၊ အခြား လူများစွာတို့သည်လည်းကောင်း အကြင်လနှင့်နေတို့ကို

မြင်ကြသည်ဖြစ်၍ အကြင် လနှင့် နေတို့ထွက်လာရာအရပ် ဝင်သွားရာအရပ်တို့သို့ မျက်နှာမူကာ လက်အုပ်ချီမိုး ရှိခိုးလျက် ချီးကျူးနေကြဆုတောင်းနေကြကုန်၏။ ဗေဒင်သုံးပုံဆောင်ပုဏ္ဏားတို့သည် "ဤသည်လျှင် ဖြောင့်တန်းသော လမ်းတည်း၊ ဤသည်လျှင် ဖြောင့်စင်းသော လမ်းတည်း၊ ထိုလမ်းကို သွားသူအား ထိုလနှင့်နေတို့၏ အပေါင်းအဖော်ဖြစ်ရန် (ယင်းလမ်းသည်) စင်စစ် ပို့ဆောင်၏"ဟု ထိုလနှင့်နေတို့၏ အပေါင်းအဖော်ဖြစ်ရန်လမ်း ကို ဟောကြားခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်ကုန်၏လော။

"အသျှင်ဂေါတမ မစွမ်းနိုင်ပါကုန်"။

ဝါသေဋ္ဌ ဗေဒင်သုံးပုံဆောင် ပုဏ္ဏားတို့သည်လည်းကောင်း၊ အခြားလူများစွာတို့သည်လည်းကောင်းအကြင် လနှင့်နေတို့ကို မြင်ကြသည် ဖြစ်၍ အကြင်လနှင့်နေတို့ ထွက်လာရာအရပ် ဝင်သွားရာအရပ်တို့သို့မျက်နှာမူကာ လက်အုပ်ချီမိုး ရှိခိုးလျက် ချီးကျူးနေကြ ဆုတောင်းနေကြကုန်၏။ ထို (ဗေဒင်သုံးပုံဆောင်ပုဏ္ဏား) တို့သည် "ဤသည်လျှင် ဖြောင့်တန်းသော လမ်းတည်း၊ ဤသည်လျှင် ဖြောင့်စင်းသော လမ်းတည်း၊ ထိုလမ်းကို သွားသူအား ထို လနှင့်နေတို့၏ အပေါင်းအဖော်ဖြစ်ရန် (ယင်းလမ်းသည်) စင်စစ်ပို့ဆောင်၏"ဟု ထိုလနှင့် နေတို့၏ အပေါင်းအဖော်ဖြစ်ရန် လမ်းကို ဟောကြားခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်ကုန်ဟုဤသို့ ဆို၏။

၅၃၂။ ဗေဒင်သုံးပုံဆောင်ပုဏ္ဏားတို့သည် ဗြဟ္မာကို မျက်ဝါးထင်ထင် မမြင်ဖူးကုန်ဟု ဆို၏၊ ဗေဒင်သုံးပုံဆောင် ပုဏ္ဏားတို့၏ ဆရာတို့သည်လည်း ဗြဟ္မာကို မျက်ဝါးထင်ထင် မမြင်ဖူးကုန်ဟု ဆို၏၊ ဗေဒင်သုံးပုံဆောင် ပုဏ္ဏားတို့၏ ဆရာ့ ဆရာတို့သည်လည်း ဗြဟ္မာကို မျက်ဝါးထင်ထင် မမြင်ဖူးကုန်ဟု ဆို၏၊ ဗေဒင်သုံးပုံဆောင် ပုဏ္ဏားတို့၏ ခုနစ်ဆက်တိုင်အောင်သော ဆရာတို့သည်လည်း ဗြဟ္မာကို မျက်ဝါးထင်ထင် မမြင်ဖူးကုန်ဟု ဆို၏၊ ဗေဒင်သုံးပုံဆောင် ပုဏ္ဏားတို့၏ လက်ဦးဆရာဖြစ်ကုန်သော ဝေဒကျမ်းတို့ကိုစီရင်ကုန်သော ။ပ။ ထို (ရသေ့) တို့သည်လည်း "ဗြဟ္မာနေရာဘုံ ဗြဟ္မာလာရာလမ်း ဗြဟ္မာသွားရာအရပ်တို့ကို ငါတို့ သိကုန်၏။ ငါတို့ မြင်ကုန်၏"ဟု ဤသို့ မပြောကြားခဲ့ကုန်ဟူ၍ ဆို၏၊ (သို့ဖြစ်ပါလျက်) ထိုဗေဒင်သုံးပုံဆောင် ပုဏ္ဏားတို့သည် ဤသို့ ဆိုကုန်ဘိ၏ – "ဤသည်လျှင် ဖြောင့်တန်းသော လမ်းတည်း၊ ဤသည်လျှင် ဖြောင့်စင်းသော လမ်းတည်း၊ ထိုလမ်းကိုသွားသူအား ဗြဟ္မာ၏အပေါင်းအဖော်ဖြစ်ရန် (ယင်းလမ်းသည်) စင်စစ် ပို့ဆောင်၏ဟု မသိမမြင်ဖူးသောထိုဗြဟ္မာ၏ အပေါင်းအဖော်ဖြစ်ရန် လမ်းကို ငါတို့ ဟောကြားပါကုန်သည်" ဟူ၍ ဆိုကုန်ဘိ၏။

၅၃၃။ ဝါသေဋ္ဌ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ ထင်သနည်း၊ ဤသို့ဖြစ်လျှင် ဗေဒင်သုံးပုံဆောင် ပုဏ္ဏားတို့၏စကားသည် အခြေအမြစ်မရှိသော စကားဖြစ်နေသည် မဟုတ်လော။

အသျှင်ဂေါတမ ဤသို့ဖြစ်လျှင် ဗေဒင်သုံးပုံဆောင် ပုဏ္ဏားတို့၏ စကားသည် အခြေအမြစ်မရှိသောစကား မချွတ်ပင် ဖြစ်နေပါ၏။

ဝါသေဋ္ဌ ကောင်းပြီ၊ ဝါသေဋ္ဌ ထိုဗေဒင်သုံးပုံဆောင် ပုဏ္ဏား တို့သည် "ဤသည်လျှင် ဖြောင့်တန်း သောလမ်းတည်း၊ ဤသည်လျှင် ဖြောင့်စင်းသော လမ်းတည်း၊ ထိုလမ်းကို သွားသူအား ဗြဟ္မာ၏အပေါင်းအဖော် ဖြစ်ရန် (ယင်းလမ်းသည်) စင်စစ် ပို့ဆောင်၏"ဟု စင်စစ်

မသိမမြင်ဖူးသော ထိုဗြဟ္မာ၏အပေါင်းအဖော် ဖြစ်ရန် လမ်းကို ဟောကြားနိုင်အံ့သော အကြောင်းသည် မရှိချေ။

ဇနပဒကလျာဏီ ဥပမာ

၅၃၄။ ဝါသေဋ္ဌ "ငါသည် ဤနိုင်ငံ၌ (ဇနပဒကလျာဏီဘွဲ့ရ) အလှဆုံး မိန်းမကို လိုချင်၏၊ ချစ်ကြိုက်၏"ဟု ဆိုသော ယောကျ်ားသည် ရှိရာ၏၊ ထိုယောကျ်ားကို ဤသို့ မေးကုန်ရာ၏ – "အချင်းယောကျ်ား သင်လိုချင် ချစ်ကြိုက်သော (ဇနပဒကလျာဏီဘွဲ့ရ) အလှဆုံးမိန်းမကိုမင်းအမျိုးသမီးဟူ၍လည်းကောင်း၊ ပုဏ္ဏားအမျိုးသမီးဟူ၍လည်းကောင်း၊ ကုန်သည်အမျိုးသမီးဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဆင်းရဲသားအမျိုးသမီးဟူ၍လည်းကောင်း သိပါ၏လော"။

ဤသို့ မေးသော် "မသိပါ"ဟု ဆိုရာ၏။

ထိုယောကျ်ားကို ဤသို့ မေးကုန်ပြန်ရာ၏ –

"အချင်းယောကျ်ား သင်လိုချင် ချစ်ကြိုက်သော (ဇနပဒကလျာဏီဘွဲ့ရ) အလှဆုံးမိန်းမကို ဤအမည်ရှိ၏ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဤအမျိုးအနွယ်ရှိ၏ဟူ၍လည်းကောင်း၊ (အရပ်) မြင့်၏ဟူ၍လည်းကောင်း၊ (အရပ်) နိမ့်၏ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အလတ်စား (မမြင့်မနိမ့်) ဖြစ်၏ဟူ၍လည်းကောင်း၊ (အသား) မည်း၏ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ (အသား) ဝါရွှေ၏ဟူ၍လည်းကောင်း၊ (အသား) ညိုရ၏ဟူ၍လည်းကောင်းသိပါ၏လော၊ ဤ (မည်သော) ရွာ၌ နေ၏ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဤ (မည်သော) နိုဂုံး၌ နေ၏ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဤ (မည်သော) မြို့၌ နေ၏ဟူ၍လည်းကောင်း သိပါ၏လော"။

ဤသို့ မေးသော် "မသိပါ"ဟု ဆိုရာ၏။

ထိုယောကျ်ားကို ဤသို့ မေးကုန်ပြန်ရာ၏။

"အချင်းယောကျ်ား သင်သည် မသိဖူးမမြင်ဖူးသူကို လိုချင်ချစ်ကြိုက်နေသလော"။

ဤသို့ မေးသော် "ဟုတ်ပါ၏"ဟု ဖြေဆိုရာ၏။

၅၃၅။ ဝါသေဋ္ဌ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ ထင်သနည်း၊ ဤသို့ဖြစ်လျှင် ထိုယောကျ်ား၏ စကားသည်အခြေအမြစ်မရှိသောစကား ဖြစ်နေသည် မဟုတ်လော။

အသျှင်ဂေါတမ ဤသို့ဖြစ်လျှင် ထိုယောကျ်ား၏ စကားသည် အခြေအမြစ်မရှိသောစကား မချွတ်ပင်ဖြစ်နေပါသည်။

၅၃၆။ ဝါသေဋ္ဌ ဤအတူပင် ဗေဒင်သုံးပုံဆောင် ပုဏ္ဏားတို့သည် ဗြဟ္မာကို မျက်ဝါးထင်ထင် မမြင်ဖူးကုန်ဟု ဆို၏၊ ဗေဒင်သုံးပုံဆောင် ပုဏ္ဏားတို့၏ ဆရာတို့သည်လည်း ဗြဟ္မာကို မျက်ဝါးထင်ထင်မမြင်ဖူးကုန်ဟု ဆို၏၊ ဗေဒင်သုံးပုံဆောင် ပုဏ္ဏားတို့၏ ဆရာ့ ဆရာတို့သည်လည်း ဗြဟ္မာကို မျက်ဝါးထင်ထင် မမြင်ဖူးကုန်ဟု ဆို၏၊ ဗေဒင်သုံးပုံဆောင် ပုဏ္ဏားတို့၏ ခုနစ်ဆက်တိုင်အောင်သော ဆရာတို့သည်လည်း ဗြဟ္မာကို မျက်ဝါးထင်ထင် မမြင်ဖူးကုန်ဟု ဆို၏၊ ဗေဒင်သုံးပုံဆောင် ပုဏ္ဏားတို့၏ လက်ဦးဆရာဖြစ်ကုန်သော

ဝေဒကျမ်းတို့ကို စီရင်ကုန်သော ။ပ။ ထို (ရသေ့) တို့သည်လည်း "ဗြဟ္မာနေရာဘုံဗြဟ္မာလာရာလမ်း ဗြဟ္မာသွားရာအရပ်တို့ကို ငါတို့ သိကုန်၏။ ငါတို့ မြင်ကုန်၏"ဟု ဤသို့ မပြော့ကြားခဲ့ကုန်ဟူ၍ ဆို၏၊ (သို့ဖြစ်ပါလျက်) ထိုဗေဒင်သုံးပုံဆောင် ပုဏ္ဏားတို့သည် ဤသို့ ဆိုကုန်ဘိ၏ – "ဤသည်လျှင် ဖြောင့်တန်းသော လမ်းတည်း၊ ဤသည်လျှင် ဖြောင့်စင်းသော လမ်းတည်း၊ ထို လမ်းကိုသွားသူအား ဗြဟ္မာ၏ အပေါင်းအဖော်ဖြစ်ရန် (ယင်းလမ်းသည်) စင်စစ် ပို့ဆောင်၏ဟုစင်စစ် မသိမမြင်ဖူးသော ထိုဗြဟ္မာ၏ အပေါင်းအဖော်ဖြစ်ရန် လမ်းကို ငါတို့ ဟောကြားပါကုန်သည်" ဟူ၍ ဆိုကုန်ဘိ၏။

၅၃၇။ ဝါသေဋ္ဌ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ ထင်သနည်း၊ ဤသို့ဖြစ်လျှင် ထိုဗေဒင်သုံးပုံဆောင် ပုဏ္ဏားတို့၏ စကားသည် အခြေအမြစ်မရှိသောစကား ဖြစ်နေသည် မဟုတ်လော။

အသျှင်ဂေါတမ ဤသို့ဖြစ်လျှင် ထိုဗေဒင်သုံးပုံဆောင် ပုဏ္ဏားတို့၏ စကားသည် အခြေအမြစ် မရှိသောစကား မချွတ်ပင် ဖြစ်နေပါ၏။

ဝါသေဋ္ဌ ကောင်းပြီ၊ ဝါသေဋ္ဌ ထိုဗေဒင်သုံးပုံဆောင် ပုဏ္ဏားတို့သည် "ဤသည်လျှင် ဖြောင့်တန်းသောလမ်းတည်း၊ ဤသည်လျှင် ဖြောင့်စင်းသော လမ်းတည်း၊ ထိုလမ်းကို သွားသူအား ဗြဟ္မာ၏အပေါင်းအဖော်ဖြစ်ရန် (ယင်းလမ်းသည်) စင်စစ် ပို့ဆောင်၏"ဟု စင်စစ် မသိမမြင်ဖူးသော ထိုဗြဟ္မာ၏အပေါင်းအဖော်ဖြစ်ရန် လမ်းကို ဟောကြားနိုင်အံ့သော အကြောင်းသည် မရှိချေ။

လေကားဥပမာ

၅၃၈။ ဝါသေဋ္ဌ လမ်းမလေးခုဆုံရာ၌ ပြာသာဒ် (ထက်) သို့ တက်ရန် လေကားကို ပြုလုပ်နေသောယောကျ်ားသည် ရှိရာ၏၊ ထိုယောကျ်ားကို ဤသို့ မေးကုန်ရာ၏ –

"အချင်းယောကျ်ား ပြာသာဒ် (ထက်) သို့ တက်ရန် လေကားကို ပြုလုပ်နေသော သင်သည် ထိုပြာသာဒ်ကို အရှေ့အရပ်၌ (ရှိ၏ဟူ၍)လည်းကောင်း၊ တောင်အရပ်၌ (ရှိ၏ဟူ၍)လည်းကောင်း၊ အနောက်အရပ်၌ (ရှိ၏ဟူ၍)လည်းကောင်း၊ မြောက်အရပ်၌ (ရှိ၏ဟူ၍)လည်းကောင်း၊ မြင့်၏ဟူ၍လည်းကောင်း နိမ့်၏ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အလတ်စား (မမြင့်မနိမ့်) ဖြစ်၏ဟူ၍လည်းကောင်း သိပါ၏လော"။

ဤသို့ မေးသော် "မသိပါ"ဟု ဆိုရာ၏။

ထိုယောကျ်ားကို ဤသို့ မေးကုန်ပြန်ရာ၏။ "အချင်းယောကျ်ား သင်သည် မသိမမြင်ရသော ပြာသာဒ် (ထက်) သို့ တက်ရန် လေကားကိုပြုလုပ်နေဘိသလော"။

ဤသို့ မေးသော် "ဟုတ်ပါ၏"ဟု ဖြေဆိုရာ၏။

၅၃၉။ ဝါသေဋ္ဌ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ ထင်သနည်း၊ ဤသို့ဖြစ်လျှင် ထိုယောကျ်ား၏ စကားသည်အခြေအမြစ်မရှိသောစကား ဖြစ်နေသည် မဟုတ်လော။

အသျှင်ဂေါတမ ဤသို့ဖြစ်လျှင် ထိုယောကျ်ား၏ စကားသည် အခြေအမြစ်မရှိသော စကား မချွတ်ပင်ဖြစ်နေပါသည်။

၅၄၀။ ဝါသေဋ္ဌ ဤအတူပင် ဗေဒင်သုံးပုံဆောင် ပုဏ္ဏားတို့သည် ဗြဟ္မာကို မျက်ဝါးထင်ထင် မမြင်ဖူးကုန်ဟု ဆို၏၊ ဗေဒင်သုံးပုံဆောင် ပုဏ္ဏားတို့၏ ဆရာတို့သည်လည်း ဗြဟ္မာကို မျက်ဝါးထင်ထင် မမြင်ဖူးကုန်ဟု ဆို၏၊ ဗေဒင်သုံးပုံဆောင် ပုဏ္ဏားတို့၏ ဆရာ့ ဆရာတို့သည်လည်း ဗြဟ္မာကို မျက်ဝါးထင်ထင်မမြင်ဖူးကုန်ဟု ဆို၏၊ ဗေဒင်သုံးပုံဆောင် ပုဏ္ဏားတို့၏ ခုနစ်ဆက်တိုင်အောင်သော ဆရာတို့သည်လည်းဗြဟ္မာကို မျက်ဝါးထင်ထင် မမြင်ဖူးကုန်ဟု ဆို၏၊ ဗေဒင်သုံးပုံဆောင် ပုဏ္ဏားတို့၏ လက်ဦးဆရာ ဖြစ်ကုန်သော ဝေဒကျမ်းတို့ကို စီရင်ကုန်သော ဝေဒကျမ်းတို့ကို ပို့ချကုန်သော အကြင်ရသေ့တို့သည် ရှိကုန်၏၊ ယခုအခါ ဗေဒင်သုံးပုံဆောင် ပုဏ္ဏားတို့သည် အကြင်ရသေ့တို့ သီဆို ပို့ချ ပေါင်းစုထားသော ထိုရှေး ဟောင်း ဝေဒကျမ်းကို လိုက်၍ သီဆိုကုန်၏၊ လိုက်၍ ရွတ်ဆိုကုန်၏၊ ရွတ်ဆိုထားတိုင်း လိုက်၍ ရွတ်ဆိုကုန်၏၊ ပို့ချထားတိုင်း လိုက်၍ ပို့ချကုန်၏၊ ဤရသေ့တို့ကား အဘယ်နည်း – အဋ္ဌကရသေ့ ဝါမကရသေ့ ဝါမဒေဝရသေ့ ဝေဿာမိတ္တရသေ့ ယမဒဂ္ဂိရသေ့ အင်္ဂီရသရသေ့ဘာရဒ္ဒါဇရသေ့ ဝါသေဋ္ဌရသေ့ ကဿပရသေ့ ဘဂုရသေ့တို့တည်း။

ထိုရသေ့တို့သည်လည်း "ဗြဟ္မာနေရာဘုံ ဗြဟ္မာလာရာလမ်း ဗြဟ္မာသွားရာအရပ်တို့ကို ငါတို့ သိကုန်၏၊ ငါတို့ မြင်ကုန်၏"ဟု ဤသို့ မပြောကြားခဲ့ကုန်ဟူ၍ ဆို၏၊ (သို့ဖြစ်ပါလျက်) ထိုဗေဒင် သုံးပုံဆောင်ပုဏ္ဏားတို့သည် ဤသို့ ဆိုကုန်ဘိ၏ – "ဤသည်လျှင် ဖြောင့်တန်းသော လမ်းတည်း၊ ဤသည်လျှင် ဖြောင့်စင်းသော လမ်းတည်း၊ ထိုလမ်းကို သွားသူအား ဗြဟ္မာ၏ အပေါင်းအဖော်ဖြစ်ရန် (ယင်းလမ်းသည်) စင်စစ် ပို့ဆောင်၏ဟုမသိ မမြင်ဖူးသော ထိုဗြဟ္မာ၏အပေါင်းအဖော်ဖြစ်ရန် လမ်းကို ငါတို့ ဟောကြားပါကုန်သည်" ဟူ၍ ဆိုကုန်ဘိ၏။

၅၄၁။ ဝါသေဋ္ဌ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ ထင်သနည်း၊ သို့ဖြစ်လျှင် ထိုဗေဒင်သုံးပုံဆောင် ပုဏ္ဏား တို့၏စကားသည် အခြေအမြစ်မရှိသော စကား ဖြစ်နေသည် မဟုတ်လော။

အသျှင်ဂေါတမ ဤသို့ဖြစ်လျှင် ထိုဗေဒင်သုံးပုံဆောင် ပုဏ္ဏားတို့၏စကားသည် အခြေအမြစ်မရှိသောစကား မချွတ်ပင် ဖြစ်နေပါ၏။

ဝါသေဋ္ဌ ကောင်းပြီ၊ ဝါသေဋ္ဌ ထိုဗေဒင်သုံးပုံဆောင်ပုဏ္ဏားတို့သည် "ဤသည်လျှင် ဖြောင့်တန်းသောလမ်းတည်း၊ ဤသည်လျှင် ဖြောင့်စင်းသောလမ်းတည်း၊ ထိုလမ်းကိုသွားသူအား ဗြဟ္မာ၏ အပေါင်းအဖော်ဖြစ်ရန် (ယင်းလမ်းသည်) စင်စစ် ပို့ဆောင်၏"ဟု စင်စစ် မသိမမြင်ဖူးသော ထိုဗြဟ္မာ၏ အပေါင်းအဖော်ဖြစ်ရန် လမ်းကို ဟောကြားနိုင်အံ့သော အကြောင်းသည် မရှိချေ။

အစိရဝတီမြစ် ဥပမာ

၅၄၂။ ဝါသေဋ္ဌ ဤအစိရဝတီမြစ်သည် (ကမ်းမှာနား၍) ကျီးသောက်နိုင်လောက်အောင် ကမ်းနှင့် အညီရေပြည့်လျက် ရှိ၏၊ ထိုအခါ တစ်ဖက်ကမ်းသို့ သွားလို ဆိုက်လို ရောက်လို ကူးမြောက်လိုသောယောကျ်ားသည် လာရာ၏၊ ထိုယောကျ်ားသည် ဤမှာဘက်ကမ်း၌ ရပ်လျက် "ဟေဟိုဘက်ကမ်းသည်ဘက်ကမ်းသို့ လာခဲ့လော့၊ ဟေဟိုဘက်ကမ်းသည်ဘက်ကမ်းသို့ လာခဲ့လော"ဟု ထိုမှာဘက်ကမ်းကို ခေါ်ရာ၏။

၅၄၃။ ဝါသေဋ္ဌ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ ထင်သနည်း။

ထိုယောဂျ်း၏ ခေါ်ခြင်းအကြောင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ တောင်းပန်ခြင်းအကြောင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ တောင့်တခြင်းအကြောင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ အလိုရှိခြင်းအကြောင်းကြောင့်လည်းကောင်းအစိရ ဝတီမြစ်၏ ထိုမှာဘက်ကမ်းသည် ဤမှာဘက်ကမ်းသို့ လာရာသလော။

"အသျှင်ဂေါတမ မလာရာပါ"။

၅၄၄။ ဝါသေဋ္ဌ ဤအတူပင် ဗေဒင်သုံးပုံဆောင် ပုဏ္ဏားတို့သည် ဗြာဟ္မဏဖြစ်စေနိုင်သော တရား တို့ကိုပယ်ရှား၍ ဗြာဟ္မဏမဖြစ်စေနိုင်သော တရားတို့ကို ကျင့်ကုန်လျက် ဤသို့ ဆိုကုန်၏ – "(ငါတို့သည်) ဣန္ဒ (နတ်) ကို ခေါ်ကုန်၏၊ သောမ (နတ်) ကို ခေါ်ကုန်၏၊ ဝရုဏ (နတ်) ကို ခေါ်ကုန်၏၊ ဤသာန (နတ်) ကို ခေါ်ကုန်၏၊ ပဇာပတိ (နတ်) ကို ခေါ်ကုန်၏၊ ဗြဟ္မာကို ခေါ်ကုန်၏၊ မဟိဒ္ဓိ (နတ်) ကို ခေါ်ကုန်၏၊ ယမ (နတ်) ကို ခေါ်ကုန်၏"ဟု ဆိုကုန်၏။

ဝါသေဋ္ဌ ထိုဗေဒင်သုံးပုံဆောင်ပုဏ္ဏားတို့သည် ဗြာဟ္မဏဖြစ်စေနိုင်သော တရားတို့ကို ပယ်ရှား၍ဗြာဟ္မဏမဖြစ်စေနိုင်သော တရားတို့ကို ကျင့်ကုန်လျက် (နတ်တို့ကို) ခေါ်ခြင်းအကြောင်းကြောင့်လည်း ကောင်း၊ တောင်းပန်ခြင်းအကြောင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ တောင့်တခြင်းအကြောင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ အလိုရှိခြင်းအကြောင်းကြောင့်လည်းကောင်း ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ဗြဟ္မာ၏အပေါင်း အဖော်အဖြစ်သို့ ရောက်နိုင်အံ့သော အကြောင်းသည် မရှိချေ။

၅၄၅။ ဝါသေဋ္ဌ ဤ အစိရဝတီမြစ်သည် (ကမ်းမှာ နား၍) ကျီးသောက်နိုင်လောက်အောင် ကမ်းနှင့် အညီရေပြည့်လျက် ရှိ၏၊ ထိုအခါ တစ်ဖက်ကမ်းသို့ သွားလို ဆိုက်လို ရောက်လို ကူးမြောက်လိုသောယောဂျ်းသည် လာရာ၏။ ထိုယောဂျ်းကို ဤမှာဘက်ကမ်း၌ပင် ခိုင်ခံ့သော နှောင်ကြိုးဖြင့် လက်ပြန်ကြိုးကို မြမြံစွာ နှောင်ဖွဲ့ ထားရာ၏။

ဝါသေဋ္ဌ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ ထင်သနည်း၊ ထိုယောဂျ်းသည် အစိရဝတီမြစ်၏ ဤမှာဘက် ကမ်းမှထိုမှာဘက်ကမ်းသို့ သွားနိုင်ပါမည်လော။

"အသျှင်ဂေါတမ မသွားနိုင်ပါ"။

၅၄၆။ ဝါသေဋ္ဌ ဤအတူပင်လျှင် ဤကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့ကို အရိယာ (ဘုရား)၏ အဆုံးအမ၌နှောင်ကြိုးတို့ဟူ၍လည်း ဆိုအပ်ကုန်၏၊ အနှောင်အဖွဲ့တို့ဟူ၍လည်း ဆိုအပ်ကုန်၏၊ (ကာမဂုဏ်) ငါးပါးတို့ဟူသည် အဘယ်သည်တို့နည်း။အလိုရှိအပ် နှစ်သက်အပ် မြတ်နိုးအပ်ကုန်သော ချစ်ဖွယ်သဘောရှိကုန်သော နှစ်သက်သာယာဖွယ်ဖြစ်ကုန်သော တပ်မက်ဖွယ်ဖြစ်ကုန်သော မျက်စိဖြင့် (မြင်) သိနိုင်သော အဆင်း 'ရူပါရုံ' များ။ပ။ နားဖြင့် (ကြား) သိနိုင်သော အသံ 'သဒ္ဒါရုံ' များ။ပ။ နှာခေါင်းဖြင့် (နမ်း) သိနိုင်သော အနံ့ 'ဂန္ဓာရုံ' များ။ပ။လျှာဖြင့် (လျက်) သိနိုင်သော အရသာ 'ရသာရုံ' များ၊ အလိုရှိအပ် နှစ်သက်အပ် မြတ်နိုးအပ်ကုန်သော ချစ်ဖွယ်သဘော ရှိကုန်သော နှစ်သက်သာယာဖွယ်ဖြစ်ကုန်သော တပ်မက်ဖွယ် ဖြစ်ကုန်သော ကိုယ်ဖြင့် (ထိ) သိနိုင်သော အတွေ့ 'ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ' များတို့ပေတည်း။

ဝါသေ၌ ဤကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့ကို အရိယာ (ဘုရား)၏ အဆုံးအမ၌ နှောင်ကြိုးတို့ဟူ၍လည်း ဆိုအပ်ကုန်၏၊ အနှောင်အဖွဲ့တို့ဟူ၍လည်း ဆိုအပ်ကုန်၏။

ဝါသေ၌ ဗေဒင်သုံးပုံဆောင် ပုဏ္ဏားတို့သည် ဤကာမဂုဏ်ငါးပါး၌ မက်မောကာ တွေဝေကာအလွန်ဝင်စားကာ အပြစ်မမြင်ဘဲ ထွက်မြောက်ကြောင်း ဆင်ခြင်ဉာဏ်မယှဉ်ဘဲ သုံးဆောင် (ခံစား) ကုန်၏၊ ဝါသေ၌ ထိုဗေဒင်သုံးပုံဆောင် ပုဏ္ဏားတို့သည် ဗြာဟ္မဏာဖြစ်စေနိုင်သော တရားတို့ကို ပယ်ရှားရ၍ဗြာဟ္မဏာမဖြစ်စေနိုင်သော တရားတို့ကို ကျင့်ကုန်လျက် ကာမဂုဏ်ငါးပါး၌ မက်မောကာ တွေဝေကာအလွန်ဝင်စားကာ အပြစ်မမြင်ဘဲ ထွက်မြောက်ကြောင်း ဆင်ခြင်ဉာဏ်မယှဉ်ဘဲ သုံးဆောင် (ခံစား) ကုန်လျက် (ကာမဂုဏ်) နှောင်ကြိုး (ကာမဂုဏ်) အနှောင်အဖွဲ့တို့ဖြင့် နှောင်ဖွဲ့ခံရကုန်လျက် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှနောက်၌ ဗြဟ္မာ၏ အပေါင်းအဖော်အဖြစ်သို့ ရောက်အံ့သော အကြောင်းသည် မရှိချေ။

၅၄၇။ ဝါသေ၌ ဤအစိရဝတီမြစ်သည် (ကမ်းမှာ နား၍) ကျီးသောက်နိုင်လောက်အောင် ကမ်းနှင့် အညီရေပြည့်လျက် ရှိ၏၊ ထိုအခါ တစ်ဖက်ကမ်းသို့ သွားလို ဆိုက်လို ရောက်လို ကူးမြောက်လိုသောယောကျ်ားသည် လာရာ၏၊ ထိုယောကျ်ားသည် ဤမှာဘက်ကမ်း၌ ခေါင်းမြီးခြုံ၍ အိပ်နေရာ၏။

ဝါသေ၌ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ ထင်သနည်း၊ ထိုယောကျ်ားသည် အစိရဝတီမြစ်၏ ဤမှာဘက် ကမ်းမှထိုမှာဘက်ကမ်းသို့ ရောက်နိုင်ပါမည်လော။

"အသျှင်ဂေါတမ မရောက်နိုင်ပါ"။

၅၄၈။ ဝါသေ၌ ဤအတူပင်လျှင် ဤနီဝရဏာငါးပါးတို့ကို အရိယာ (ဘုရား)၏ အဆုံးအမ၌ အဖုံးအလွှမ်းတို့ဟူ၍လည်း ဆိုအပ်ကုန်၏၊ အပိတ်အပင်တို့ဟူ၍လည်း ဆိုအပ်ကုန်၏၊ အနှောင်အဖွဲ့တို့ဟူ၍လည်း ဆိုအပ်ကုန်၏၊ အမြှေးအယှက်တို့ဟူ၍လည်း ဆိုအပ်ကုန်၏၊ 'နီဝရဏာ' ငါးပါးတို့ဟူသည် အဘယ့်သည်တို့နည်း။

ကာမဂုဏ်၌ လိုချင်မှု အပိတ်အပင် 'ကာမစ္ဆန္ဒနီဝရဏာ'၊

ပျက်စီးစေလိုမှု အပိတ်အပင် 'ဗျာပါဒနီဝရဏာ'၊

လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု အပိတ်အပင် 'ထိန မိဒ္ဓနီဝရဏာ'၊

ပျံ့လွင့်မှု နောင်တတစ်ဖန်ပူပန်မှု အပိတ်အပင် 'ဥဒ္ဓစ္စ ကုက္ကုစ္စနီဝရဏာ'၊

ယုံမှားမှု အပိတ်အပင် ' ဝိစိကိစ္ဆာနီဝရဏာ' တို့တည်း။

ဝါသေ၌ ဤနီဝရဏာငါးပါးတို့ကို အရိယာ (ဘုရား)၏ အဆုံးအမ၌ အဖုံးအလွှမ်းတို့ဟူ၍လည်း ဆိုအပ်ကုန်၏၊ အပိတ်အပင်တို့ဟူ၍လည်း ဆိုအပ်ကုန်၏၊ အနှောင်အဖွဲ့တို့ဟူ၍လည်း ဆိုအပ်ကုန်၏၊ အမြှေး အယှက်တို့ဟူ၍လည်း ဆိုအပ်ကုန်၏။

၅၄၉။ ဝါသေ၌ ဤနီဝရဏာငါးပါးတို့သည် ဗေဒင်သုံးပုံဆောင် ပုဏ္ဏားတို့ကို ဖုံးလွှမ်းထားကုန်၏၊ ပိတ်ပင်ထားကုန်၏၊ နှောင်ဖွဲ့ထားကုန်၏၊ မြှေးယှက်ထားကုန်၏၊ ဝါသေ၌ ထိုဗေဒင်သုံးပုံဆောင် ပုဏ္ဏားတို့သည် ဗြာဟ္မဏာဖြစ်စေနိုင်သော တရားတို့ကို ပယ်ရှားရ၍ ဗြာဟ္မဏာမဖြစ်စေနိုင်သော တရားတို့ကိုကျင့်ကုန်လျက် 'နီဝရဏာ' ငါးပါးတို့က

ဖုံးလွှမ်းထားပါကုန်လျက် ပိတ်ပင်ထားပါကုန်လျက် နှောင်ဖွဲ့ထားပါကုန်လျက် မြှေးယှက်ထားပါကုန်လျက် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ဗြဟ္မာ၏ အပေါင်းအဖော်အဖြစ်သို့ ရောက်အံ့သော အကြောင်းသည် မရှိချေ။

၅၅၀။ ဝါသေဋ္ဌ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ ထင်သနည်း။

အသက်ကြီးကုန်သော အရွယ်ရင့်ကုန်သော ဆရာဖြစ်ကုန်သော ဆရာ့ ဆရာဖြစ်ကုန်သော ပုဏ္ဏားတို့ပြောဆိုသည်ကို သင် အဘယ်သို့ ကြားဖူးသနည်း၊ ဗြဟ္မာသည် (သားမယားကို) သိမ်းဆည်းခြင်းရှိသလော့၊ သိမ်းဆည်းခြင်း မရှိသလော။

အသျှင်ဂေါတမ (ကာမစ္ဆန္ဒမရှိသောကြောင့်) သိမ်းဆည်းခြင်း မရှိပါ။

ရန်နှင့်ယှဉ်သောစိတ် ရှိသလော့၊ ရန်နှင့်ယှဉ်သောစိတ် မရှိသလော။

အသျှင်ဂေါတမ (ဗျာပါဒမရှိသောကြောင့်) ရန်နှင့်ယှဉ်သောစိတ် မရှိပါ။

မခံ့ကျန်းသောစိတ် ရှိသလော့၊ မခံ့ကျန်းသောစိတ် မရှိသလော။

အသျှင်ဂေါတမ (ထိနမိဒ္ဓမရှိသောကြောင့်) မခံ့ကျန်းသောစိတ် မရှိပါ။

ညစ်နွမ်းသောစိတ် ရှိသလော့၊ ညစ်နွမ်းသောစိတ် မရှိသလော။

အသျှင်ဂေါတမ (ဥဒ္ဓစ္စ ကုက္ကုစ္စ စသော ကိလေသာမရှိသောကြောင့်) ညစ်နွမ်းသောစိတ် မရှိပါ။

(စိတ်ကို) အလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်သလော့၊ အလိုအတိုင်း မဖြစ်စေနိုင်သလော။

အသျှင်ဂေါတမ (ဝိစိကိစ္ဆာမရှိသောကြောင့်) အလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်ပါ၏။

ဝါသေဋ္ဌ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ထင်သနည်း၊ ဗေဒင်သုံးပုံဆောင် ပုဏ္ဏားတို့သည် (သားမယားကို) သိမ်းဆည်းခြင်း ရှိကုန်သလော့၊ သိမ်းဆည်းခြင်း မရှိကုန်သလော။

အသျှင်ဂေါတမ (ကာမစ္ဆန္ဒရှိသောကြောင့်) သိမ်းဆည်းခြင်း ရှိပါကုန်၏။

ရန်နှင့်ယှဉ်သောစိတ် ရှိသလော့၊ ရန်နှင့်ယှဉ်သောစိတ် မရှိသလော။

အသျှင်ဂေါတမ (ဗျာပါဒရှိသောကြောင့်) ရန်နှင့်ယှဉ်သောစိတ် ရှိပါကုန်၏။

မခံ့ကျန်းသောစိတ် ရှိသလော့၊ မခံ့ကျန်းသောစိတ် မရှိသလော။

အသျှင်ဂေါတမ (ထိနမိဒ္ဓရှိသောကြောင့်) မခံ့ကျန်းသောစိတ် ရှိပါကုန်၏။

ညစ်နွမ်းသောစိတ် ရှိသလော့၊ ညစ်နွမ်းသောစိတ် မရှိသလော။

အသျှင်ဂေါတမ (ဥဒ္ဓစ္စ ကုက္ကုစ္စ စသော ကိလေသာရှိသောကြောင့်) ညစ်နွမ်းသောစိတ် ရှိပါကုန်၏။

(စိတ်ကို) အလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်သလော့၊ အလိုအတိုင်း မဖြစ်စေနိုင်သလော။ အသျှင်ဂေါတမ (ဝိစိကိစ္ဆာရှိသောကြောင့်) အလိုအတိုင်း မဖြစ်စေနိုင်ပါကုန်။

၅၅၁။ ဝါသေဋ္ဌ ဗေဒင်သုံးပုံဆောင် ပုဏ္ဏားတို့သည် (သားမယားကို) သိမ်းဆည်းခြင်း ရှိကုန်၏၊ ဗြဟ္မာသည်ကား (သားမယားကို) သိမ်းဆည်းခြင်း မရှိဟု ဆို၏၊ (သို့ဖြစ်လျှင်)

ဗေဒင်သုံးပုံဆောင်ပုဏ္ဏားတို့သည် (သားမယားကို) သိမ်းဆည်းခြင်းသည် ဗြဟ္မာ၏ (သားမယားကို) မသိမ်းဆည်းခြင်းနှင့်အတူရောနှော ညီညွတ်မည်လော။

"အသျှင်ဂေါတမ မရောနှော မညီညွတ်ပါ"။

ဝါသေဋ္ဌ ကောင်းပြီ၊ ဝါသေဋ္ဌ ထို (သားမယား) ကို သိမ်းဆည်းခြင်းရှိကုန်သော ဗေဒင်သုံးပုံဆောင်ပုဏ္ဏားတို့သည် (ခန္ဓာ) ကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်နောက်၌ (သားမယားကို) သိမ်းဆည်းခြင်းမရှိသောဗြဟ္မာ၏ အပေါင်းအဖော်အဖြစ်သို့ ရောက်အံ့သော အကြောင်းသည် မရှိချေ။

ဝါသေဋ္ဌ ဗေဒင်သုံးပုံဆောင် ပုဏ္ဏားတို့သည် ရန်နှင့် ယှဉ်သော စိတ် ရှိကုန်၏၊ ဗြဟ္မာသည်ကား ရန်နှင့်ယှဉ်သော စိတ် မရှိဟု ဆို၏။ပ။

ဝါသေဋ္ဌ ဗေဒင်သုံးပုံဆောင် ပုဏ္ဏားတို့သည် မခံ့ကျန်းသော စိတ် ရှိကုန်၏၊ ဗြဟ္မာသည်ကားမခံ့ကျန်းသော စိတ် မရှိဟု ဆို၏။ပ။

ဝါသေဋ္ဌ ဗေဒင်သုံးပုံဆောင် ပုဏ္ဏားတို့သည် ညစ်နွမ်းသော စိတ် ရှိကုန်၏၊ ဗြဟ္မာသည်ကားညစ်နွမ်းသော စိတ် မရှိဟု ဆို၏။ပ။

ဝါသေဋ္ဌ ဗေဒင်သုံးပုံဆောင် ပုဏ္ဏားတို့သည် (စိတ်ကို) အလိုအတိုင်း မဖြစ်စေနိုင်ကုန်၊ ဗြဟ္မာသည် ကား (စိတ်ကို) အလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်သည်ဟု ဆို၏၊ သို့ဖြစ်လျှင် ဗေဒင်သုံးပုံဆောင် ပုဏ္ဏားတို့၏ (စိတ်ကို) အလိုအတိုင်း မဖြစ်စေနိုင်ခြင်းသည် ဗြဟ္မာ၏ (စိတ်ကို) အလိုအတိုင်း ဖြစ်စေခြင်းနှင့် အတူရောနှော ညီညွတ်မည်လော။

"အသျှင်ဂေါတမ မရောနှော မညီညွတ်နိုင်ပါ"။

ဝါသေဋ္ဌ ကောင်းပြီ၊ ဝါသေဋ္ဌ ထို (စိတ်ကို) အလိုအတိုင်း မဖြစ်စေနိုင်ကုန်သော ဗေဒင်သုံးပုံဆောင်ပုဏ္ဏားတို့သည် (ခန္ဓာ) ကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ (စိတ်ကို) အလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်သောဗြဟ္မာ၏ အပေါင်းအဖော်အဖြစ်သို့ ရောက်အံ့သော အကြောင်းသည် မရှိချေ။

၅၅၂။ ဝါသေဋ္ဌ ဗေဒင်သုံးပုံဆောင် ပုဏ္ဏားတို့သည် ဤ (ဗေဒင်သုံးပုံ) ၌ ကိုးစားကပ်ရောက်၍နစ်မြုပ်ကုန်၏၊ နစ်မြုပ်၍ ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏၊ (တံလှပ်ကို ရေမှတ်၍) အခြောက်တိုက် ကူးသည်နှင့် တူကုန်၏တကား၊ ထို့ကြောင့် ဗေဒင်သုံးပုံဆောင် ပုဏ္ဏားတို့၏ ဤဗေဒင်သုံးပုံတို့ကို (ရွာမနီးသော) တောကြီးဟူ၍လည်း ဆိုအပ်ကုန်၏၊ ဗေဒင်သုံးပုံတို့ကို (အစာရေစာမရှိသော) တောနက်ကြီးဟူ၍လည်း ဆိုအပ်ကုန်၏၊ ဗေဒင်သုံးပုံတို့ကို ပျက်စီးရာပျက်စီးကြောင်း ဟူ၍လည်း ဆိုအပ်ကုန်၏။

၅၅၃။ ဤသို့မိန့်တော်မူသော် ဝါသေဋ္ဌလုလင်သည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏ – "အသျှင်ဂေါတမ 'ရဟန်းဂေါတမသည် ဗြဟ္မာ၏ အပေါင်းအဖော်ဖြစ်ရန် လမ်းကို သိ၏' ဟူ၍ အကျွန်ုပ်ကြားဖူးပါ၏"ဟု လျှောက်၏။

ဝါသေဋ္ဌ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ ထင်သနည်း၊ မနသာကဋ္ဌရွာသည် ဤမှ နီးသည် မဟုတ်လော့၊ မနသာကဋ္ဌရွာသည် ဤမှ မဝေးသည် မဟုတ်လော။

"အသျှင်ဂေါတမဟုတ်ပါ၏၊ မနသာကဋ္ဌရှာသည် ဤမှ နီးပါ၏၊ မနသာကဋ္ဌရှာသည် ဤမှ မဝေးပါ"။

၅၅၄။ ဝါသေဋ္ဌ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ ထင်သနည်း၊ ဤမနသာကဋ္ဌရှာ၌ မွေးဖွားမှ (ဤရှာ၌ပင်) ကြီးပြင်းလာသော ထိုယောကျ်ားသည် မနသာကဋ္ဌရှာမှ ထွက်ခွါလာရာ၏၊ ထိုယောကျ်ားအား ထိုခဏာ၌ပင်မနသာကဋ္ဌရှာ၏ လမ်းကို မေးကုန်ရာ၏။

ဝါသေဋ္ဌ ထိုသို့မေးသည်ရှိသော် မနသာကဋ္ဌရှာ၌ မွေးဖွားမှ (ဤရှာ၌ပင်) ကြီးပြင်းလာသော ယောကျ်ားအား နှောင့်နှေးခြင်း ဆိုင်းတွခြင်း ရှိရာသလော။

"အသျှင်ဂေါတမ နှောင့်နှေးခြင်း ဆိုင်းတွခြင်း မရှိရာပါ၊ ထို (သို့ မရှိခြင်း) သည် အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အသျှင်ဂေါတမ ဤယောကျ်ားသည် မနသာကဋ္ဌရှာ၌ မွေးဖွားမှ (ဤရှာ၌ပင်) ကြီးပြင်းလာသဖြင့်မနသာကဋ္ဌရှာ၏ လမ်းအလုံးစုံတို့ကို ကောင်းစွာ သိသောကြောင့်ပါတည်း"။

ဝါသေဋ္ဌ မနသာကဋ္ဌရှာ၌ မွေးဖွားမှ (ထိုရှာ၌ပင်) ကြီးပြင်းလာသော ထိုယောကျ်ားအားမနသာကဋ္ဌရှာ၏ လမ်းကို မေးသည်ရှိသော် နှောင့်နှေးခြင်း ဆိုင်းတွခြင်းသည် ရှိမူလည်း ရှိရာသေး၏၊ မြတ်စွာဘုရားအား ဗြဟ္မာ့ပြည်ကိုလည်းကောင်း၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ကိုလည်းကောင်းမေးသည်ရှိသော် နှောင့်နှေးခြင်း ဆိုင်းတွခြင်း မရှိသည်သာတည်း။

ဝါသေဋ္ဌ ဗြဟ္မာကိုလည်းကောင်း ဗြဟ္မာ့ပြည်ကိုလည်းကောင်း၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်ကိုလည်းကောင်း ငါသိ၏၊ မည်သို့ကျင့်သည်ရှိသော် ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့ ရောက်၏ဟု ထို (ကျင့်ပုံနည်းလမ်း) ကိုလည်း (ငါ) သိ၏။

၅၅၅။ ဤသို့ မိန့်တော်မူသော် ဝါသေဋ္ဌလုလင်သည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏

"အသျှင်ဂေါတမ ရဟန်းဂေါတမသည် ဗြဟ္မာ၏ အပေါင်းအဖော်ဖြစ်ရန် လမ်းကို ဟောကြား၏ဟုအကျွန်ုပ် ကြားဖူးပါ၏၊ တောင်းပန်ပါ၏ အသျှင်ဂေါတမ အကျွန်ုပ်အား ဗြဟ္မာ၏ အပေါင်း အဖော်ဖြစ်ရန်လမ်းကို ဟောကြားတော်မူပါ၊ အသျှင်ဂေါတမသည် ပုဏ္ဏားအမျိုးသားအပေါင်းကို ကယ်တင်တော်မူပါ"ဟုလျှောက်၏။

ဝါသေဋ္ဌ သို့ဖြစ်လျှင် နားထောင်လော့၊ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းလော့၊ ဟောပေအံ့။

"ကောင်းပါပြီ အသျှင်ဂေါတမ"ဟု ဝါသေဋ္ဌလုလင်သည် မြတ်စွာဘုရား၏ စကားကို ဝန်ခံ၏။

ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့ သွားရာလမ်းကို ဟောကြားခြင်း

၅၅၆။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို ဟောကြားတော်မူ၏ –ဝါသေဋ္ဌပူဇော် (အထူး) ကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာသိတော်မူသော။ပ။

မြတ်စွာဘုရားသည် ဤလောကၦ ပွင့်တော်မူ၏။ပ။ [သာမညဖလသုတ်ၦကဲ့သို့ နည်းတူ ချဲ့အပ်၏။]

ဝါသေၦ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် သီလနှင့် ပြည့်စုံပေ၏။

။ပ။ မိမိၦ ဤအပိတ်အပင် 'နီဝရဏ' တရားငါးပါး ပယ်ဖြီးဖြစ်သည်ကို ကောင်းစွာ မြင်သော ထိုသူ အားဝမ်းမြောက်ခြင်းသည် ဖြစ်၏၊ ဝမ်းမြောက်သော သူအား နှစ်သိမ့်ခြင်း 'ပီတိ' သည် ဖြစ်၏၊ နှစ်သိမ့် သောစိတ်ရှိသောသူ၏ ကိုယ်သည် ငြိမ်းအေး၏၊ ငြိမ်းအေးသော ကိုယ်ရှိသော သူသည် ချမ်းသာကို ခံစား၏၊ ချမ်းသာသော သူ၏ စိတ်သည် တည်ကြည်၏၊ ထိုသူသည် ချမ်းသာစေလိုခြင်း မေတ္တာနှင့်ယှဉ် သောစိတ်ဖြင့် တစ်ခုသော အရပ်မျက်နှာကို ပျံ့နှံ့စေၦ နေ၏။ ထို့အတူ နှစ်ခုမြောက် အရပ်မျက်နှာကို။သုံးခုမြောက်အရပ် မျက်နှာကို။ လေးခုမြောက် အရပ်မျက်နှာကို ပျံ့နှံ့စေၦ နေ၏။ ဤနည်းဖြင့် အထက်အောက် ဖီလာအရပ်မျက်နှာကို ပျံ့နှံ့စေၦ နေ၏၊ အလုံးစုံသော အရပ်မျက်နှာတို့ၦ (ရှိသော) သတ္တဝါအားလုံးကို မိမိနှင့်အတူ ပြုၦ သတ္တဝါအားလုံးပါဝင်သော သတ္တလောကကို ပြန့်ပြောသော မြင့်မြတ်သောအတိုင်းအရှည်မရှိသော ရန်မရှိသော ငြိုငြင်ခြင်းမရှိသော မေတ္တာနှင့်ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် ပျံ့နှံ့စေၦ နေ၏။

ဝါသေၦ အားကောင်းသော ခရုသင်းမှုတ်သမားသည် အရပ်လေးမျက်နှာတို့ကို ပင်ပန်းခြင်းမရှိဘဲသာလျှင် ကြားသိစေရာသကဲ့သို့၊ ဤ နည်းအတူပင်လျှင် မေတ္တာနှင့် ယှဉ်သော လွတ်မြောက်သောစိတ် 'မေတ္တာစေတော ဝိမုတ္တိ' ကို (အရပ်ဆယ်မျက်နှာတို့ၦ) ပွါးများလိုက်သည်ရှိသော် အတိုင်းအရှည်ဖြင့် ပြုခဲ့သော (ကာမာဝစရ) ကံသည် ထို (မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိတည်ရာ) ၦ မကြွင်းကျန်တော့လတ္တံ့၊ အတိုင်းအရှည့်ဖြင့် ပြုခဲ့သော ထို (ကာမာဝစရ) ကံသည် ထို (မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိတည်ရာ) ၦ မတည်နိုင်တော့လတ္တံ့၊ ဝါသေၦ ဤသည်လည်း ဗြဟ္မာ၏ အပေါင်းအဖော် ဖြစ်ရန် လမ်းပေတည်း။

ဝါသေၦ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ရဟန်းသည် သနားခြင်း 'ကရုဏာ' နှင့် ယှဉ်သော စိတ်ဖြင်။ပ။

တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ရဟန်းသည် ဝမ်းမြောက်ခြင်း 'မုဒိတာ' နှင့် ယှဉ်သော စိတ်ဖြင်။ပ။

တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ရဟန်းသည် လျစ်လျူရှုခြင်း 'ဥပေက္ခာ' နှင့် ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် တစ်ခုသောအရပ်မျက်နှာကို ပျံ့နှံ့စေၦ နေ၏။ ထို့အတူ နှစ်ခုမြောက် အရပ်မျက်နှာကို။ သုံးခုမြောက် အရပ်မျက်နှာကို။ လေးခုမြောက် အရပ်မျက်နှာကို ပျံ့နှံ့စေၦ နေ၏။ ဤနည်းဖြင့်အထက် အောက် ဖီလာအရပ် မျက်နှာကို ပျံ့နှံ့စေၦ နေ၏။ အလုံးစုံသော အရပ်မျက်နှာတို့ၦ (ရှိသော) သတ္တဝါအားလုံးကို မိမိနှင့် အတူပြုၦ သတ္တဝါအားလုံးပါဝင်သော သတ္တလောကကို ပြန့်ပြောသောမြင့်မြတ်သော အတိုင်းအရှည် မရှိသော ရန်မရှိသော ငြိုငြင်ခြင်း မရှိသော ဥပေက္ခာနှင့် ယှဉ်သောစိတ်ဖြင့် ပျံ့နှံ့စေၦ နေ၏။

ဝါသေၦ အားကောင်းသော ခရုသင်းမှုတ်သမားသည် အရပ်လေးမျက်နှာတို့ကို ပင်ပန်းခြင်းမရှိဘဲသာလျှင် ကြားသိစေရာသကဲ့သို့၊ ဤနည်းအတူပင်လျှင် ဥပေက္ခာနှင့် ယှဉ်သော လွတ်မြောက်သောစိတ် 'ဥပေက္ခာစေတောဝိမုတ္တိ' ကို (အရပ်ဆယ်မျက်နှာတို့ၦ) ပွါးများလိုက်သည်ရှိသော် အတိုင်းအရှည်ဖြင့် ပြုခဲ့သော (ကာမာဝစရ) ကံသည် ထို (ဥပေက္ခာစေတောဝိမုတ္တိတည်ရာ) ၦ မကြွင်းကျန်တော့လတ္တံ့၊ အတိုင်းအရှည်ဖြင့် ပြုခဲ့သော ထို

(ကာမာဝစရ) ကံသည် ထို (ဥပေက္ခာစေတောဝိမုတ္တိတည်ရာ) ၌ မတည်နိုင်တော့လတ္တံ့၊ ဝါသေ၌ ဤသည်လည်း ဗြဟ္မာ၏အပေါင်း အဖော်ဖြစ်ရန် လမ်းပေတည်း။

၅၅၇။ ဝါသေ၌ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ ထင်သနည်း။ ဤသို့နေလေ့ရှိသော ရဟန်းသည် (သားမယားကို) သိမ်းဆည်းခြင်း ရှိသလော့၊ သိမ်းဆည်းခြင်း မရှိသလော။

အသျှင်ဂေါတမ (ကာမစ္ဆန္ဒမရှိသောကြောင့်) သိမ်းဆည်းခြင်း မရှိပါ။

ရန်နှင့်ယှဉ်သောစိတ် ရှိသလော့၊ ရန်နှင့်ယှဉ်သောစိတ် မရှိသလော။

အသျှင်ဂေါတမ (ဗျာပါဒမရှိသောကြောင့်) ရန်နှင့်ယှဉ်သောစိတ် မရှိပါ။

မခံ့ကျန်းသောစိတ် ရှိသလော့၊ မခံ့ကျန်းသောစိတ် မရှိသလော။

အသျှင်ဂေါတမ (ထိနမိဒ္ဓမရှိသောကြောင့်) မခံ့ကျန်းသောစိတ် မရှိပါ။

ညစ်နွမ်းသောစိတ် ရှိသလော့၊ ညစ်နွမ်းသောစိတ် မရှိသလော။

အသျှင်ဂေါတမ (ဥဒ္ဓစ္စ ကုက္ကုစ္စ စသော ကိလေသာမရှိသောကြောင့်) ညစ်နွမ်းသောစိတ် မရှိပါ။

(စိတ်ကို) အလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်သလော့၊ အလိုအတိုင်း မဖြစ်စေနိုင်သလော။

အသျှင်ဂေါတမ (ဝိစိကိစ္ဆာမရှိသောကြောင့်) အလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်ပါ၏။

ဝါသေ၌ ရဟန်းသည် (သားမယားကို) သိမ်းဆည်းခြင်း မရှိ၊ ဗြဟ္မာသည်လည်း (သားမယားကို) သိမ်းဆည်းခြင်းမရှိဟု ဆို၏၊ (သို့ဖြစ်လျှင်) ရဟန်း၏ (သားမယားကို) မသိမ်းဆည်းခြင်းသည် ဗြဟ္မာ၏ (သားမယားကို) မသိမ်းဆည်းခြင်းနှင့်အတူ ရောနှော ညီညွတ်သည် မဟုတ်ပါလော။

"အသျှင်ဂေါတမဟုတ်ပါ၏"။

ဝါသေ၌ ကောင်းပြီ၊ (သားမယားကို) သိမ်းဆည်းခြင်းမရှိသော ထိုရဟန်းသည် ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ (သားမယားကို) သိမ်းဆည်းခြင်းမရှိသော ဗြဟ္မာ၏ အပေါင်းအဖော်အဖြစ် သို့ရောက်နိုင်အံ့သော အကြောင်းသည် ရှိပေ၏။

၅၅၈။ ဝါသေ၌ ရဟန်းသည် ရန်နှင့်ယှဉ်သောစိတ် မရှိ၊ ဗြဟ္မာသည်လည်း ရန်နှင့်ယှဉ်သောစိတ် မရှိဟုဆို၏။ပ။

ဝါသေ၌ ရဟန်းသည် မခံ့ကျန်းသောစိတ် မရှိ၊ ဗြဟ္မာသည်လည်း မခံ့ကျန်းသောစိတ် မရှိဟု ဆို၏။ပ။ ဝါသေ၌ ရဟန်းသည် ညစ်နွမ်းသောစိတ် မရှိ၊ ဗြဟ္မာသည်လည်း ညစ်နွမ်းသောစိတ် မရှိဟု ဆို၏။ပ။

ဝါသေ၌ ရဟန်းသည် (စိတ်ကို) အလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်၏၊ ဗြဟ္မာသည်လည်း (စိတ်ကို) အလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်သည်ဟု ဆို၏၊ (ဤသို့ဖြစ်လျှင်) ရဟန်း၏ (စိတ်ကို) အလိုအတိုင်းဖြစ်စေနိုင်ခြင်းသည် ဗြဟ္မာ၏ (စိတ်ကို) အလိုအတိုင်း ဖြစ်စေခြင်းနှင့် အတူ ရောနှော ညီညွတ်သည်မဟုတ်ပါလော။

အသျှင်ဂေါတမဟုတ်ပါ၏။

ဝါသေဋ္ဌ ကောင်းပြီ၊ ဝါသေဋ္ဌ (စိတ်ကို) အလိုအတိုင်းဖြစ်စေနိုင်သော ထိုရဟန်းသည် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ (စိတ်ကို) အလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်သော ဗြဟ္မာ၏ အပေါင်း အဖော်အဖြစ်သို့ ရောက်နိုင်အုံ့သော အကြောင်းသည် ရှိပေ၏ဟု ဟောကြားတော်မူ၏။

၅၅၉။ ဤသို့ ဟောကြားတော်မူသော် ဝါသေဋ္ဌနှင့်ဘာရဒ္ဒါဇလုလင်တို့သည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်ကြားလေကုန်၏ –

"အသျှင်ဂေါတမ (တရားတော်သည်) အလွန်နှစ်သက်ဖွယ် ရှိပါပေစွ၊ အသျှင်ဂေါတမ (တရားတော်သည်) အလွန်နှစ်သက်ဖွယ် ရှိပါပေစွ၊ အသျှင်ဂေါတမ မှောက်ထားသည်ကို လှန်ဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဖုံးလွှမ်းထားသည်ကို ဖွင့်လှစ်ဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ မျက်စိလည်သူအား လမ်းမှန်ကို ပြောကြားဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ "မျက်စိအမြင်ရှိသော သူတို့သည် အဆင်းတို့ကို မြင်ကြလိမ့်မည်"ဟု အမိုက်မှောင်၌ ဆီမီးတန်ဆောင်ကို ဆောင်ပြဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း (အသျှင်ဂေါတမ) ဤအတူသာလျှင်အသျှင်ဂေါတမသည် များစွာသော အကြောင်းဖြင့် တရားတော်ကို ပြတော်မူပါပေ၏၊ အသျှင်ဂေါတမ ထိုအကျွန်ုပ်တို့သည် အသျှင်ဂေါတမကို ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါကုန်၏၊ တရားတော်ကိုလည်း ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါကုန်၏၊ သံဃာတော်ကိုလည်း ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါကုန်၏၊ အသျှင်ဂေါတမသည် အကျွန်ုပ်တို့ကို ယနေ့မှစ၍ အသက်ထက်ဆုံး ကိုးကွယ် ဆည်းကပ်သော ဥပါသကာတို့ဟူ၍ မှတ်တော်မူပါ"ဟု လျှောက်ကြားလေကုန်သတည်း။

တစ်ဆယ့်သုံးခုမြောက်သော တေဝိဇ္ဇသုတ်ပြီး၏။

သုတ်အစဉ်ကား

၁။	ဗြဟ္မဇာလသုတ်	၂။	သာမညဖလသုတ်
၃။	အမ္ဗဋ္ဌသုတ်	၄။	သောဏဒဏ္ဍသုတ်
၅။	ကူဋဒန္တသုတ်	၆။	မဟာလိသုတ်
၇။	ဇာလိယသုတ်	၈။	မဟာသီဟနာဒသုတ်
၉။	ပေါဋ္ဌပါဒသုတ်	၁၀။	သုဘသုတ်
၁၁။	ကေဝဋ္ဋသုတ်	၁၂။	လောဟိစ္စသုတ်
၁၃။	တေဝိဇ္ဇသုတ် ဤတစ်ဆယ့်သုံးသုတ်တို့တည်း။		

သီလက္ခန္ဓဝဂ်ပါဠိတော် မြန်မာပြန် ပြီး၏။